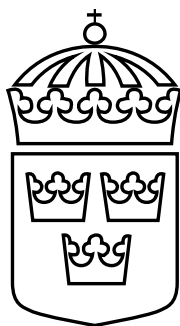

Regeringens skrivelse
2018/19:101

Årsredovisning för staten 2018

Regeringens skrivelse 2018/19:101

Årsredovisning för staten 2018

Regeringen överlämnar denna skrivelse till riksdagen.

Stockholm den 11 april 2019

Stefan Löfven

Per Bolund
(Finansdepartementet)

Skrivelsens huvudsakliga innehåll

I skrivelsen lämnar regeringen en redogörelse för det ekonomiska utfallet i staten 2018. Skrivelsen omfattar en uppföljning av de budgetpolitiska målen, utfallet på budgetens inkomstitlar och anslag samt övriga finansiella befogenheter, resultaträkning, balansräkning och finansieringsanalys, utvecklingen av statsskulden, redovisning och riskanalys av statliga garantier och utlåning samt nationellt intygande och avgifter till och bidrag från EU. Vidare lämnas en sammanställning av Riksrevisionens granskningsrapporter från effektivitetsrevisionen under året och regeringens åtgärder med anledning av dessa. Slutligen redovisas vilka myndigheter som fått en modifierad revisionsberättelse från Riksrevisionen och skälen för detta.

Innehållsförteckning

Tabellförteckning	8
Diagramförteckning	12
Sammanfattning	15
Inledning	21
1 Uppföljning av de budgetpolitiska målen	27
1.1 Den offentliga sektorns finansiella sparande.....	27
1.2 Utgiftstaket för 2018	30
2 Utfallet för statens budget.....	35
2.1 Saldot i statens budget 2018	35
2.2 Inkomster i statens budget 2018	38
2.2.1 Prognosförutsättningar	38
2.2.2 Totala skatteintäkter.....	40
2.2.3 Övriga inkomster.....	45
2.3 Utgifter i statens budget 2018.....	51
2.4 Utfall per utgiftsområde	60
2.4.1 Utgiftsområde 1 Rikets styrelse	61
2.4.2 Utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning...	63
2.4.3 Utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution.....	67
2.4.4 Utgiftsområde 4 Rättsväsendet	69
2.4.5 Utgiftsområde 5 Internationell samverkan.....	72
2.4.6 Utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap	73
2.4.7 Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd	77
2.4.8 Utgiftsområde 8 Migration	81
2.4.9 Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	83
2.4.10 Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning.....	86
2.4.11 Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	91
2.4.12 Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	93
2.4.13 Utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandras etablering.....	96
2.4.14 Utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv	98
2.4.15 Utgiftsområde 15 Studiestöd	103
2.4.16 Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning ..	105
2.4.17 Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	111
2.4.18 Utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	114

2.4.19	Utgiftsområde 19 Regional tillväxt	117
2.4.20	Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård.....	119
2.4.21	Utgiftsområde 21 Energi	123
2.4.22	Utgiftsområde 22 Kommunikationer	125
2.4.23	Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	130
2.4.24	Utgiftsområde 24 Näringsliv.....	133
2.4.25	Utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner	136
2.4.26	Utgiftsområde 26 Statsskuldräntor m.m.....	138
2.4.27	Utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen.....	141
2.4.28	Förändring av anslagsbehållningar	142
2.4.29	Riksgäldskontorets nettoutlåning	143
2.4.30	Kassamässig korrigerings.....	147
2.4.31	Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget.....	148
2.5	Underliggande saldo och engångseffekter	151
2.6	Realekonomisk fördelning av anslagen i statens budget	154
2.7	Beställningsbemyndiganden.....	160
2.8	Inomstatliga lån	161
2.9	Övriga krediter.....	161
3	Resultaträkning, balansräkning och finansieringsanalys	165
3.1	Resultaträkning.....	165
3.2	Balansräkning	172
3.3	Finansieringsanalys.....	175
3.4	Redovisningsprinciper och tilläggsupplysningar	178
3.4.1	Redovisningsprinciper, resultat- och balansräkning	178
3.4.2	Redovisningsprinciper för statens budget	188
3.4.3	Skillnader mellan resultaträkningen och statens budget.....	188
3.5	Noter	190
3.5.1	Noter till resultaträkningen.....	190
3.5.2	Noter till balansräkningen	212
3.5.3	Noter till finansieringsanalysen.....	244
4	Utvecklingen av statsskulden.....	251
4.1	Definition av statsskulden.....	251
4.2	Statsskuldens fördelning och löptid	252
4.3	Statsskuldens kostnader	254
5	Redovisning och riskanalys av statliga garantier och utlåning	259
5.1	Statliga garantier	259
5.2	Statlig utlåning med kreditrisk.....	272
5.3	Analys av väsentliga risker i statens utlåning och utställda garantier	277
6	Nationellt intygande samt avgifter till och bidrag från EU.....	283
6.1	Redovisningsskyldighet för EU-medel i den svenska statsförvaltningen	283
6.1.1	Innehållet i regeringens nationella intygande avseende EU-medel.....	283
6.1.2	Ramverket för intern styrning och kontroll.....	284
6.1.3	Omfattningen av regeringens nationella intygande	284
6.2	Räkenskapssammanställning av EU-medel.....	286
6.3	Ansvariga myndigheters bedömningar.....	291

6.3.1	Myndighetsledningens intygande i årsredovisningen.....	291
6.3.2	Myndigheternas förvaltningsförklaringar	292
6.3.3	Uppskattad felnivå i EU-programmen 2015–2018.....	295
6.3.4	Riksrevisionens granskning av myndigheternas årsredovisningar och ledningens förvaltning	297
6.4	Regeringens övergripande bedömning och nationella intygande av EU-medel.....	297
6.5	Europeiska revisionsrättens årsrapport om budgetgenomförandet..	298
6.5.1	Revisionsrättens iakttagelser för budgetåret 2017.....	298
6.5.2	Revisionsrättens iakttagelser gällande Sverige	299
6.5.3	Utgångspunkter för Sveriges agerande avseende revisionsrättens iakttagelser	299
6.6	Redovisning av samtliga EU-medel	299

Bilagor

Bilaga 1	Specifikation av inkomster i statens budget
Bilaga 2	Specifikation av utgifter i statens budget
Bilaga 3	Beställningsbemyndiganden
Bilaga 4	Sammanställning av slutbehandlade effektivitetsrapporter
Bilaga 5	Tabellsamling
Bilaga 6	Statliga myndigheter m.m.
Bilaga 7	Ordlista

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 11 april 2019

Tabellförteckning

Tabell 1.1	Den offentliga sektorns finansiella sparande	28
Tabell 1.2	Orsaker till avvikelser mot budgetpropositionen 2018, offentliga sektorns finanser	28
Tabell 1.3	Finansiellt sparande i offentlig sektor samt indikatorer för avstämning mot målet för den offentliga sektorns finansiella sparande.....	29
Tabell 1.4	Utgiftstaket.....	30
Tabell 1.5	Takbegränsade utgifter	30
Tabell 1.6	Tekniska justeringar av utgiftstakets nivå	31
Tabell 1.7	Förändring av budgeteringsmarginalen från fastställandet av utgiftstaket för 2018 till utfallet för 2018.....	31
Tabell 2.1	Utfallet för statens budget 2018	36
Tabell 2.2	Utgifter som skiljer sig mer än en miljard kronor mot statens budget.....	36
Tabell 2.3	Utfallet för statens budget 2017 och 2018	37
Tabell 2.4	Utgifter för statens budget 2017 och 2018	37
Tabell 2.5	Skattereformer 2018 i statens budget för 2018 och i propositionen Vårändringsbudget för 2018.....	38
Tabell 2.6	Antaganden i 2019 års ekonomiska vårproposition jämfört med budgetpropositionen för 2018	39
Tabell 2.7	Tidpunkt för fastställande av utfall för de inkomsttitlar som ännu saknar utfall för 2018.....	39
Tabell 2.8	Totala skatteintäkter, skillnad mellan beräknat utfall i årsredovisningen för staten och slutligt utfall 2013–2016.....	40
Tabell 2.9	Totala skatteintäkter och inkomster på statens budget, jämfört med statens budget för 2018 och 2017.....	41
Tabell 2.10	Övriga inkomster, sammanfattning.....	45
Tabell 2.11	Inkomster av statens verksamhet, översikt.....	45
Tabell 2.12	Rörelseöverskott.....	46
Tabell 2.13	Ränteinkomster.....	46
Tabell 2.14	Aktieutdelning m.m. 2018 och 2017	47
Tabell 2.15	Inkomster av försåld egendom	48
Tabell 2.16	Återbetalning av lån.....	48
Tabell 2.17	Kalkylmässiga inkomster.....	48
Tabell 2.18	Statliga pensionsavgifter.....	49
Tabell 2.19	Bidrag m.m. från EU	49
Tabell 2.20	Bidrag från EU:s jordbruksfonder.....	49
Tabell 2.21	Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet	50
Tabell 2.22	Utgifter i statens budget 2018	52
Tabell 2.23	Utfallet för statens budget för 2017-2018.....	54
Tabell 2.24	Förklarande faktorer till skillnaden mellan utfall och budget för 2018	56

Tabell 2.25	Makroekonomiska förutsättningar för 2018	56
Tabell 2.26	Indragningar 2018	57
Tabell 2.27	Medgivna överskridanden 2018	58
Tabell 2.28	Icke medgivna överskridanden 2018	59
Tabell 2.29	UO 1 Anslag	61
Tabell 2.30	UO 1 Beställningsbemyndiganden	62
Tabell 2.31	UO 1 Garantier	62
Tabell 2.32	UO 1 Inomstatliga lån	62
Tabell 2.33	UO 2 Anslag	63
Tabell 2.34	UO 2 Beställningsbemyndiganden	63
Tabell 2.35	UO 2 Utlåning	64
Tabell 2.36	UO 2 Garantier	64
Tabell 2.37	UO 2 Inomstatliga lån	64
Tabell 2.38	UO 2 Övriga krediter	65
Tabell 2.39	UO 3 Anslag	67
Tabell 2.40	UO 4 Anslag	69
Tabell 2.41	UO 4 Beställningsbemyndiganden	70
Tabell 2.42	UO 5 Anslag	72
Tabell 2.43	UO 5 Beställningsbemyndiganden	72
Tabell 2.44	UO 6 Anslag	73
Tabell 2.45	UO 6 Beställningsbemyndiganden	74
Tabell 2.46	UO 6 Garantier	74
Tabell 2.47	UO 6 Inomstatliga lån	74
Tabell 2.48	UO 6 Övriga krediter	75
Tabell 2.49	UO 7 Anslag	77
Tabell 2.50	Utfall för bistånd 2008–2018	78
Tabell 2.51	Utveckling av budgeterade asylkostnader som ingår i biståndsramen	79
Tabell 2.52	UO 7 Beställningsbemyndiganden	79
Tabell 2.53	UO 7 Garantier	80
Tabell 2.54	UO 7 Övriga krediter	80
Tabell 2.55	UO 8 Anslag	81
Tabell 2.56	Asylsökande m.m. 2018	82
Tabell 2.57	UO 9 Anslag	83
Tabell 2.58	UO 9 Beställningsbemyndiganden	85
Tabell 2.59	UO 9 Inkomststatliga lån	85
Tabell 2.60	UO 10 Anslag	86
Tabell 2.61	Statistik över sjukpenning och sjuktal	87
Tabell 2.62	Ohälsomått	88
Tabell 2.63	UO 10 Beställningsbemyndiganden	89
Tabell 2.64	Övriga krediter	89
Tabell 2.65	UO 11 Anslag	91
Tabell 2.66	Övriga krediter	92
Tabell 2.67	UO 12 Anslag	93
Tabell 2.68	UO 13 Anslag	96
Tabell 2.69	Kommunmottagna m.m. 2018	97
Tabell 2.70	Beställningsbemyndiganden	97
Tabell 2.71	UO 14 Anslag	98
Tabell 2.72	Arbetslöshet	99
Tabell 2.73	Arbetsmarknadspolitiska program och insatser	100
Tabell 2.74	UO 14 Beställningsbemyndiganden	101

Tabell 2.75	UO 15 Anslag	103
Tabell 2.76	UO 15 Beställningsbemyndiganden.....	104
Tabell 2.77	UO 15 Utlåning.....	104
Tabell 2.78	UO 16 Anslag	105
Tabell 2.79	UO 16 Beställningsbemyndiganden.....	107
Tabell 2.80	UO 16 Garantier.....	108
Tabell 2.81	UO 17 Anslag	111
Tabell 2.82	UO 17 Beställningsbemyndiganden.....	112
Tabell 2.83	UO 17 Utlåning.....	113
Tabell 2.84	UO 18 Anslag	114
Tabell 2.85	UO 18 Beställningsbemyndiganden.....	116
Tabell 2.86	UO 18 Garantier.....	116
Tabell 2.87	UO 19 Anslag	117
Tabell 2.88	UO 19 Beställningsbemyndiganden.....	117
Tabell 2.89	UO 20 Anslag	119
Tabell 2.90	UO 20 Beställningsbemyndiganden.....	121
Tabell 2.91	UO 21 Anslag	123
Tabell 2.92	UO 21 Beställningsbemyndiganden.....	123
Tabell 2.93	UO 21 Utlåning.....	124
Tabell 2.94	UO 21 Inomstatliga lån.....	124
Tabell 2.95	UO 22 Anslag	125
Tabell 2.96	Utveckling av statens transportinfrastruktur	126
Tabell 2.97	Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur.....	127
Tabell 2.98	UO 22 Beställningsbemyndiganden.....	127
Tabell 2.99	UO 22 Utlåning.....	128
Tabell 2.100	UO 22 Garantier.....	128
Tabell 2.101	UO 22 Inomstatliga lån.....	129
Tabell 2.102	UO 23 Anslag	130
Tabell 2.103	UO 23 Beställningsbemyndiganden.....	131
Tabell 2.104	UO 23 Övriga krediter.....	132
Tabell 2.105	UO 24 Anslag	133
Tabell 2.106	UO 24 Beställningsbemyndiganden.....	134
Tabell 2.107	UO 24 Utlåning.....	134
Tabell 2.108	UO 24 Garantier.....	134
Tabell 2.109	UO 25 Anslag	136
Tabell 2.110	UO 26 Anslag	138
Tabell 2.111	Räntor och valutakurser 2014–2018 årsgenomsnitt	138
Tabell 2.112	Räntor på statskulden 2014–2018, fördelning på anslagets komponenter.....	139
Tabell 2.113	UO 27 Anslag	141
Tabell 2.114	Förändringar av anslagsbehållningar 2014–2018.....	142
Tabell 2.115	Specifikation av anslagsbehållningar och utnyttjande anslags- krediter över 1 000 miljoner kronor	143
Tabell 2.116	Riksgäldskontorets nettoutlåning 2018	144
Tabell 2.117	Förändring av nettobehållningar på myndigheters räntekonton	145
Tabell 2.118	Stabilitetsfondens konton i Riksgäldskontoret	146
Tabell 2.119	Resolutionsreservens konton i Riksgäldskontoret	146
Tabell 2.120	Kassamässig korrigerig	147
Tabell 2.121	Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget	150
Tabell 2.122	Budgetens faktiska saldo, engångseffekter m.m. och under- liggande saldo åren 2014–2018.....	152

Tabell 2.123	Vissa större engångsposters påverkan på statens budget 2018 och 2017.....	153
Tabell 2.124	Realekonomisk fördelning av statens budget 2017–2018.....	155
Tabell 2.125	Beställningsbemyndiganden 2018.....	160
Tabell 2.126	Inomstatliga lån.....	161
Tabell 2.127	Övriga krediter i Riksgäldskontoret.....	161
Tabell 3.1	Resultaträkning.....	166
Tabell 3.2	Balansräkning.....	172
Tabell 3.3	Finansieringsanalys.....	176
Tabell 3.4	Samband mellan resultaträkningen och statens budgetsaldo 2018 ...	177
Tabell 3.5	Jämförelse mellan resultaträkningen och statens budget.....	189
Tabell 4.1	Statliga myndigheters innehav av statspapper vid utgången av 2018.....	251
Tabell 4.2	Regeringens riktlinjer för 2018.....	252
Tabell 4.3	Statsskuldens utveckling och sammansättning.....	253
Tabell 4.4	Nominella lån i svenska kronor.....	253
Tabell 4.5	Statsskuldens kostnader.....	255
Tabell 5.1	Statliga garantiåtaganden och utfästelser 2018-12-31.....	261
Tabell 5.2	Garantiramar och utfärdade garantier 2018-12-31.....	263
Tabell 5.3	Avsättning för garantiförluster 2018-12-31.....	268
Tabell 5.4	Tillgångar i garantiverksamheten 2018-12-31.....	269
Tabell 5.5	Jämförelse mellan avsättningar för garantiförluster och tillgångar i garantiverksamheten 2018-12-31.....	270
Tabell 5.6	Flöden i garantiverksamheten.....	271
Tabell 5.7	Anslag vars ändamål omfattade garantiverksamhet 2018.....	271
Tabell 5.8	Redovisning mot inkomstitel gällande garantiverksamhet 2018.....	272
Tabell 5.9	Statens utlåning med kreditrisk 2018-12-31.....	274
Tabell 5.10	CSN:s och Riksgäldskontorets utlåning efter lånekategori 2018-12-31.....	275
Tabell 5.11	Jämförelse mellan reserveringar och tillgångar i låneverksamheten 2018-12-31.....	277
Tabell 5.12	Anslag vars ändamål omfattade utlåningsverksamheten 2018.....	277
Tabell 5.13	Redovisning mot inkomstitel gällande utlåningsverksamhet 2018..	277
Tabell 5.14	Riskbedömningar för garantier och lån till företag, privatpersoner och stater 2018-12-31.....	278
Tabell 6.1	Resultaträkning för fleråriga budgetramen 2007–2013.....	287
Tabell 6.2	Resultaträkning för fleråriga budgetramen 2014–2020.....	287
Tabell 6.3	Balansräkning för fleråriga budgetramen 2007–2013.....	288
Tabell 6.4	Balansräkning för fleråriga budgetramen 2014–2020.....	288
Tabell 6.5	Utfall på anslag och inkomstitlar för fleråriga budgetramen 2007–2013 (exkl. TEN-bidrag).....	289
Tabell 6.6	Utfall på anslag och inkomstitlar för fleråriga budgetramen 2014–2020 (exkl. TEN-bidrag).....	290
Tabell 6.7	Uppskattad felnivå för de svenska EU-programmen (2015–2018) ..	296
Tabell 6.8	Avgift till och återflöde från EU (kassamässigt).....	301
Tabell 6.9	Anslag finansierade med EU-medel för fleråriga budgetramen 2014–2020.....	302

Diagramförteckning

Diagram 2.1	Budgetens faktiska och underliggande saldo	151
Diagram 2.2	Utgifterna i statens budget, realekonomiskt fördelade.....	154
Diagram 3.1	Statens intäkter	166
Diagram 3.2	Statens kostnader.....	167
Diagram 3.3	Transfereringar per sektor	167
Diagram 5.1	Garantiåtaganden 2014–2018	261
Diagram 5.2	Återvinningar, statliga subventioner, avgifter, skadeutbetalningar samt saldot för betalningsflödet 2014-	272
Diagram 5.3	Statens utlåning med kreditrisk efter reservering för låneförlust	273

Sammanfattning

Sammanfattning

Det ekonomiska utfallet för 2018

Den offentliga sektorn redovisade 2018 ett överskott som uppgick till 32 miljarder kronor eller 0,7 procent av BNP. Jämfört med 2017 försvagades det finansiella sparandet med ca 30 miljarder kronor.

Utgifterna under utgiftstaket uppgick till 26,8 procent av BNP. Överskottet i statens budget uppgick till 80 miljarder kronor, vilket är en förbättring med 18 miljarder kronor jämfört med 2017.

Resultaträkningen uppvisade ett överskott på 106 miljarder kronor. Jämfört med 2017 försämrades resultatet med 24 miljarder kronor.

Statsskulden minskade med 68 miljarder kronor till 1 197 miljarder kronor vid utgången av 2018. Som andel av BNP minskade statsskulden från 27,6 procent 2017 till 25,0 procent 2018.

I följande tabell redovisas några nyckeltal avseende det ekonomiska utfallet 2018 jämfört med 2017.

Nyckeltal för det ekonomiska utfallet

Miljarder kronor

	2018	Procent av BNP ¹	2017	Procent av BNP ²
Den offentliga sektorns finansiella sparande	32	0,7	65	1,4
Statens budgetsaldo	80	1,7	62	1,4
Utgiftstak	1 337	27,9	1 274	27,8
Takbegränsade utgifter	1 282	26,8	1 229	26,8
Statens nettoförmögenhet	-18	-0,4	-114	-2,5
Statsskuld	1 197	25,0	1 265	27,6
Årets överskott i resultaträkningen	106	2,2	131	2,9
Utlåning ³	466	9,7	438	9,6
Garantiåtaganden ⁴	2 658	55,5	2 046	44,7

¹ Prel. BNP för 2018 uppgår till 4 791 miljarder kronor (löpande priser).

² Rev. BNP för 2017 uppgår till 4 579 miljarder kronor (löpande priser).

³ Inklusive utlåning till Riksbanken.

⁴ Exkl. ej beloppssatta kapitaltäckningsgarantier och investerarskydd.

Anm.: Beloppen är avrundade.

Den offentliga sektorns finansiella sparande

Den offentliga sektorns finansiella sparande		
Miljarder kronor		
	2018	2017
Inkomster	2 370	2 280
Skatter och avgifter	2 093	2 025
Övriga inkomster	277	255
Utgifter	2 338	2 215
Finansiellt sparande	32	65
Varav staten	61	75
Varav ålderspensionssystemet	6	0
Varav kommunala sektorn	-35	-10

Den offentliga sektorn redovisade 2018 ett överskott som uppgick till ca 32 miljarder kronor eller 0,7 procent av BNP. I förhållande till 2017 försvagades den offentliga sektorns finansiella sparande 2018 med ca 30 miljarder kronor.

Regeringen anser att både det finansiella och det strukturella sparandet för 2018 låg i linje med överskottsmålet.

Utgiftstaket för staten

Utgiftstaket för staten		
Miljarder kronor		
	2018	2017
Utgiftstaket, ursprungligt fastställt nivå	1 332	1 210
Tekniska justeringar	5	12
Finanspolitiskt motiverad ändring		52
Utgiftstak, slutligt fastställt	1 337	1 274
Takbegränsade utgifter	1 282	1 229
Budgeteringsmarginal	55	45
Budgeteringsmarginal, procent av takbegränsade utgifter	4,3	3,6

Det av riksdagen slutligt fastställda utgiftstaket för 2018 uppgick till 1 337 miljarder kronor. Enligt utfallet för statens budget uppgick de utgifter som omfattas av utgiftstaket till 1 282 miljarder kronor, dvs. 55 miljarder kronor lägre än fastställt tak.

Utfallet för statens budget

Utfallet för statens budget			
Miljarder kronor			
	Statens budget 2018 ¹	2018	2017
Totala inkomster	1 043	1 072	1 001
Statens skatteinkomster	1 085	1 120	1 050
Övriga inkomster	-42	-48	-49
Totala utgifter m.m.	999	992	940
Utgiftsområden exkl. statsskuldsträtor m.m.	989	975	930
Statsskuldsträtor m.m.	11	14	11
Förändring av anslagsbehållningar	-8		
Riksgäldskontorets nettoutlåning	7	2	-3
Kassamässig korrigerig	0	2	2
Budgetsaldo	44	80	62

¹ Med statens budget menas den ursprungliga budgeten sammanställd av riksdagen i december 2017.

Anm.: Beloppen är avrundade och överensstämmer därför inte alltid med summan.

Inkomsterna i statens budget beräknades uppgå till 1 043 miljarder kronor. Utfallet blev 1 072 miljarder kronor, vilket är 29 miljarder kronor högre än beräknat. Skatteinkomsterna för staten blev 35 miljarder kronor högre än beräknat. Det är främst inkomsterna från skatt på kapital och periodiseringar som blivit högre. Övriga inkomster blev 6 miljarder kronor lägre än enligt den av riksdagen beslutade budgeten. Det beror främst på att inga större försäljningar av statens egendom gjordes under 2018 och att kompensationen för mervärdesskatt till kommunerna blev högre.

Utgifterna i statens budget uppgick till 992 miljarder kronor, vilket är 7 miljarder kronor lägre än vad som anvisades i den ursprungliga budgeten. Med riksdagens beslut om ändringar i statens budget anvisades sammanlagt ytterligare 18 miljarder kronor. I förhållande till totalt anvisade medel (statens budget och ändringar i statens budget) blev utgifterna 24 miljarder kronor lägre.

Statens budgetsaldo blev därmed 80 miljarder kronor, vilket är en förbättring med 36 miljarder kronor jämfört med det budgeterade beloppet och 18 miljarder kronor högre än 2017.

Resultaträkning

Resultaträkning		
Miljarder kronor		
	2018	2017
Intäkter		
Skatteintäkter	1 363	1 317
Övriga intäkter	117	114
Summa intäkter	1 480	1 431
Kostnader		
Transfereringar m.m.	-1 112	-1 064
Statens egen verksamhet	-280	-263
Summa kostnader	-1 392	-1 327
Resultat från andelar i hel- och delägda företag	33	33
Finansiella intäkter och kostnader, netto	-14	-5
Årets överskott	106	131

Anm.: Beloppen är avrundade och överensstämmer därför inte alltid med summan.

Årets överskott, dvs. skillnaden mellan intäkter och kostnader i resultaträkningen, uppgick till 106 miljarder kronor och innebär en försämring med 24 miljarder kronor jämfört med 2017.

Skatteintäkterna ökade med 46 miljarder kronor. Skatteintäkterna uppgick till 1 363 miljarder kronor och utgjorde 91 procent av de totala intäkterna.

Kostnaderna för transfereringar m.m. uppgick till 1 112 miljarder kronor, vilket är en ökning med drygt 48 miljarder kronor jämfört med 2017.

Kostnaderna för statens egen verksamhet uppgick till 280 miljarder kronor. Det är en ökning med 16 miljarder kronor jämfört med 2017.

Resultat från andelar i hel- och delägda företag uppgick till 33 miljarder kronor och är oförändrat jämfört med 2017.

Finansiella intäkter och kostnader, netto uppgick till knappt -14 miljarder kronor, vilket är en försämring med 8 miljarder kronor jämfört med 2017. Nettokostnaden för statsskulden uppgick till 20 miljarder kronor, vilket är en försämring med 9 miljarder kronor jämfört med 2017.

Balansräkning

Balansräkning		
Miljarder kronor		
	2018	2017
Tillgångar		
Immateriella anläggningstillgångar	10	9
Materiella anläggningstillgångar	593	572
Finansiella anläggningstillgångar	405	383
Utlåning	466	438
Varulager m.m.	3	3
Fordringar	171	139
Periodavgränsningsposter	282	283
Kortfristiga placeringar	46	90
Kassa och bank	9	10
Summa tillgångar	1 984	1 925
Kapital och skulder		
Nettoförmögenhet	-18	-114
Fonder	192	179
Avsättning för pensioner m.m.	306	286
Statsskulden	1 197	1 265
Skulder m.m.	220	223
Periodavgränsningsposter	87	85
Summa kapital och skulder	1 984	1 925
Garantiförbindelser	4	4
Övriga ansvarsförbindelser	53	42

Anm.: Beloppen är avrundade och överensstämmer därför inte alltid med summan.

Statens nettoförmögenhet, dvs. skillnaden mellan tillgångarnas och skuldernas bokförda värde (motsvarande eget kapital i ett företag), blev negativ och uppgick till -18 miljarder kronor vid utgången av 2018. I förhållande till 2017 förbättrades nettoförmögenheten med 96 miljarder kronor.

Den konsoliderade statsskulden minskade med 68 miljarder kronor till 1 197 miljarder kronor vid utgången av 2018. Lån i svenska kronor minskade med 69 miljarder kronor och lån i utländsk valuta ökade med 1 miljard kronor.

Statliga garantier

Statliga garantiåtaganden		
Miljarder kronor		
	2018	2017
Insättningsgarantin	2 280	1 689
Investerarskyddet		
Kreditgarantier	224	210
Garantier om tillförsel av kapital	146	138
Pensionsgarantier	8	8
Totalt	2 658	2 046

Statliga garantiåtaganden ökade med 612 miljarder kronor jämfört med 2017 och uppgick till 2 658 miljarder kronor vid utgången av 2018. Som andel av BNP uppgick de statliga garantiåtagandena till 55,5 procent.

Insättningsgarantin uppgick till 2 280 miljarder kronor, vilket är en ökning med 591 miljarder kronor jämfört med 2017. Ökningen förklaras i huvudsak av Nordeas filialisering av nordiska dotterbolag.

Kreditgarantierna inklusive exportkreditgarantier uppgick till 224 miljarder kronor, vilket innebär en ökning med 14 miljarder kronor i förhållande till 2017. Garantier om tillförsel av kapital uppgick till 146 miljarder kronor, vilket är en ökning med 8 miljarder kronor jämfört med 2017.

Risken för stora förluster bedöms som låg för den ordinarie portföljen och måttlig för insättningsgarantin.

Statlig utlåning

Statens utlåning		
Miljarder kronor		
	2018	2017
Lån/ändamål		
Lån till Riksbanken	259	238
CSN:s utlåning	199	192
Övriga lån	8	8
Summa	466	438

Statens utlåning uppgick till 466 miljarder kronor. Utlåningen till Riksbanken och Centrala studiestödsnämndens studielån utgör huvuddelen av statens utlåning.

Nationellt intygande samt avgifter till och bidrag från EU

Det nationella intygandet grundas på ansvariga myndigheters förvaltningsförklaringar, intyganden och bedömningar avseende hanteringen av EU-medel samt revisionens utlåtanden från granskningar varpå regeringen lämnar följande intygande:

Rättvisande räkenskaper

Sammanställningen av EU-räkenskaper, omfattande resultat- och balansräkning samt en kassamässig redovisning, har upprättats enligt god redovisningssed. Regeringen bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Betryggande intern styrning och kontroll

Det finns ett ramverk för staten som syftar till att säkerställa en betryggande intern styrning och kontroll av EU-medlen.

Avgift till och bidrag från EU (kassamässigt)

Miljarder kronor		
	2018	2017
Betalningar till EU	35	24
Betalningar från EU	12	10
Nettoflöde från statens budget till EU	23	14

Sveriges avgift till EU uppgick till 35 miljarder kronor. Bidragen från EU uppgick till 12 miljarder kronor. Det kassamässiga nettoflödet från statens budget till EU uppgick till 23 miljarder kronor, vilket är en ökning med 9 miljarder kronor jämfört med 2017.

Avgiften till EU ökade med 11 miljarder kronor jämfört med 2017. Det beror på att mervärdesskattebaserade och BNI-baserade avgifter 2017 nedsattes retroaktivt för 2014–2016.

Inledning

Inledning

Regeringen ska varje år senast den 15 april året efter budgetåret lämna en årsredovisning för staten till riksdagen.

Årsredovisningen för staten 2018 har upprättats i enlighet med bestämmelserna i budgetlagen (2011:203) och enligt god redovisningssed. Regeringen bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av det ekonomiska resultatet och ställningen samt förvaltningen av statens tillgångar.

Den konsoliderade redovisningen i årsredovisningen omfattar myndigheterna, inklusive affärsverken, under riksdagen och regeringen. Dessutom ingår Riksbankens grundfond som en tillgång hos staten.

Intäkter och kostnader, tillgångar och skulder samt betalningar som redovisas av Riksbanken och AP-fonderna ingår dock inte. Inte heller ingår premiepensionssystemets tillgångar och skulder med dess avkastning i konsolideringen.

Redovisningen omfattar all verksamhet i de ingående organisationerna oavsett finansiering och baseras på information som de statliga myndigheterna och affärsverken lämnar till statsredovisningen och information som presenteras i myndigheternas årsredovisningar. I fall där informationen inte varit tillräcklig har kompletterande information inhämtats. Underlaget har kompletterats med ekonomiska händelser som inte har redovisats av myndigheterna, framför allt beräkningar av skatteintäkter som ännu inte har debiterats.

Redovisningen utgår från vedertagna redovisnings- och värderingsprinciper som i så stor utsträckning som möjligt hålls oförändrade över tiden. En utveckling av den statliga redovisningen sker dock fortlöpande. Gällande principer och

förutsättningar beskrivs i avsnitt 3.4 Redovisningsprinciper och tilläggsupplysningar.

Resultaträkningen ger underlag för bedömning av statens samlade inflöde och förbrukning av resurser. Värdet av statens tillgångar och skulder per den 31 december 2018 redovisas i balansräkningen. Finansieringsanalysen visar statens betalningsflöden. I skrivelsen jämförs utfallet för 2018 i resultat- och balansräkningarna, finansieringsanalys och noter med utfallet för 2017.

Statens budget omfattar alla inkomster och utgifter samt andra betalningar som påverkar statens lånebehov. I skrivelsen jämförs och kommenteras budgetens utfall för 2018 dels med inkomsterna och utgifterna i den av riksdagen beslutade ursprungliga budgeten för 2018, dels med utfallet för 2017.

Ekonomistyrningsverket och Riksgäldskontoret har lämnat underlag till denna skrivelse (Fi2019/00590/BATOT).

Olika avgränsningar av staten

Statens ekonomiska utfall redovisas utifrån olika utgångspunkter beroende på att informationen har olika syften. Avgränsningen av staten kan därmed variera. Redovisningarna kan vidare skilja sig åt på grund av att olika principer tillämpas i räkenskaperna och vid framtagande av statens budget. Beroende på utgångspunkt kan en enskild ekonomisk händelse få delvis olika konsekvenser och utfallet kan därmed skilja sig åt mellan redovisningarna.

Informationen om det ekonomiska utfallet i staten utgör även underlag för nationalräkenskaperna som är en statistisk sammanställning i kontoform över den samlade svenska ekonomin.

Nationalräkenskapernas avgränsning av staten utgår från definitioner etc. som följer rekommendationer från FN samt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 549/2013 om det europeiska national- och regionalräkenskaps-systemet i europeiska unionen. Nationalräkenskapernas avgränsning skiljer sig från årsredovisningen, bl.a. genom att affärsverken inte ingår i dess avgränsning av staten.

Underlag för och kvalitetssäkring av årets skrivelse

Årsredovisningen för staten bygger huvudsakligen på underlag som har lämnats av Ekonomistyrningsverket (ESV) och Riksgäldskontoret. ESV:s underlag omfattar utfallet för statens budget inklusive finansiella befogenheter i form av beställningsbemyndiganden, garantier etc. Vidare omfattar det resultaträkning, balansräkning och finansieringsanalys, statsskuldens utveckling samt redovisning av avgifter till och bidrag från EU. Riksgäldskontorets underlag omfattar redovisning och riskanalys av statliga garantier och utlåning. Redovisningen har i övrigt kompletterats eller tagits fram internt inom Regeringskansliet. Det gäller t.ex. beräkningen av skatteintäkter och uppföljningen av de budgetpolitiska målen. Stora delar av skatteintäkterna för 2018 bygger fortfarande på en prognos (se avsnitt 3.4.1). Prognosmetoderna som används för att beräkna skatteintäkterna i årsredovisningen för staten är desamma som används för att ta fram prognoser i regeringens budgetpropositioner. När det gäller uppföljningen av överskotts-målet utgår denna dels från officiell statistik från Statistiska centralbyrån, dels från de indikatorer som regeringen använder för att följa upp överskotts-målet i budgetpropositionen och den ekonomiska vårpropositionen. Hur uppföljningen sker beskrivs närmare i regeringens skrivelse Ramverk för finanspolitiken (skr. 2010/11:79).

En granskning av kvaliteten i årsredovisningen för staten sker dels genom Riksrevisionens årliga revision av myndigheterna och deras årsredovisningar, vilka ligger till grund för resultat- och balansräkningarna, finansieringsanalysen samt utfallet för statens budget, dels myndighetsledningarnas intygande om att respektive myndighets årsredovisning ger en rättvisande bild.

En kvalitetskontroll sker även genom etablerade kvalitetssäkringsrutiner i samband med

ESV:s konsolideringsarbete och genom Regeringskansliets beredning av skrivelsen. Kvalitetssäkringen innefattar bl.a. kontroller av att myndigheternas rapporterade finansiella information överensstämmer med deras respektive årsredovisningar, formella kontroller, motparts-avstämning av mellanhavanden mellan myndigheter, rimlighetskontroller och analys av poster samt dokumenterade metoder för de beräkningar och förutsättningar som gäller för konsolideringsarbetet.

Riksrevisionens årliga revision

Granskning av myndigheternas årsredovisningar 2018

Riksrevisionen har inom ramen för den årliga revisionen granskat 225 myndigheters årsredovisningar för 2018.

Riksrevisionen avstår från att uttala sig när den inte kunnat inhämta tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis och bedömer att möjliga effekter av oupptäckta fel kan vara både väsentliga och genomgripande. Myndigheten uttalar sig med avvikande mening när det finns väsentliga fel som är genomgripande och årsredovisningen som helhet därigenom inte ger en rättvisande bild. En revisionsberättelse med reservation lämnas när Riksrevisionen inte kunnat inhämta tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis, men drar slutsatsen att möjliga fel inte är genomgripande. I vissa fall lämnar Riksrevisionen en revisionsberättelse med standardutformning, men vill ändå lyfta fram viktig information och lämnar därför en upplysning i revisionsberättelsen.

För 2018 har Riksrevisionen lämnat revisionsberättelse med reservation för följande 20 myndigheter: Bokföringsnämnden, E-hälsomyndigheten, Fastighetsmäklarinspektionen, Folke Bernadotteakademien, Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd, Göteborgs universitet, Kammarkollegiet, Länsstyrelsen i Kalmar län, Länsstyrelsen i Värmlands län, Moderna museet, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Nationalmuseum, Patent- och registreringsverket, Regionala Etikprövningsnämnden i Stockholm, Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige, Specialpedagogiska skolmyndigheten, Statens jordbruksverk, Strålsäkerhetsmyndigheten, Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll samt Trafikverket.

Av myndigheterna har 14 fått en revisionsberättelse med upplysning.

De myndigheter som har fått en modifierad revisionsberättelse eller med upplysning återges även utgiftsområdesvis i avsnitt 2.

I tabellen nedan redovisas utvecklingen av antalet modifierade revisionsberättelser för 2014–2018. Antalet har varierat något under perioden med en ökning för 2018. Myndigheternas årsredovisningar ger överlag en god och rättvisande bild av verksamheten.

Antal modifierade revisionsberättelser 2014–2018					
	2014	2015	2016	2017	2018
Summa	15	13	15	13	20

1

Uppföljning av de budgetpolitiska målen

1 Uppföljning av de budgetpolitiska målen

1.1 Den offentliga sektorns finansiella sparande

År 2000 infördes, efter en infasningsperiod på tre år, ett mål för den offentliga sektorns finansiella sparande. År 2007 fastställde riksdagen efter en teknisk justering att målet skulle uppgå till i genomsnitt 1 procent av BNP över en konjunkturcykel i stället för 2 procent (bet. 2006/2007:FiU20).

Från och med 2019 ändras nivån på överskottsmålet till i genomsnitt en tredjedels procent av BNP över en konjunkturcykel. Uppföljningen av det finansiella sparandet förstärks och ramverket kompletteras med ett skuldankare enligt den överenskommelse som nåddes i samband med Överskottsmålskommitténs arbete (prop. 2016/17:100, bet. 2016/17:FiU20, rskr. 2016/17:349 och prop. 2017/18:1, bet. 2017/18:FiU1, rskr. 2017/18:54).

Definitioner av finansiellt sparande och målet för den offentliga sektorns finansiella sparande

Det finansiella sparandet för den offentliga sektorn är resultatet av samtliga transaktioner som påverkar den offentliga sektorns finansiella nettoförmögenhet. Finansiella transaktioner som köp och försäljning av aktier och andra finansiella tillgångar påverkar således inte det finansiella sparandet. Detsamma gäller värdeförändringar på tillgångar och skulder.

Att målet för den offentliga sektorns finansiella sparande är formulerat som ett genomsnitt i stället för ett årligt krav på 1 procent av BNP är motiverat av stabiliseringspolitiska skäl. Om målet om 1 procents sparande skulle gälla för

varje enskilt år skulle finanspolitiken behöva stramas åt när konjunktoren försvagas för att säkerställa att det årliga målet nås. Finanspolitiken skulle då förstärka konjunkturförsvagningen i stället för att stabilisera den. Det finns således goda skäl för att formulera ett mål för den offentliga sektorns finansiella sparande som ett genomsnitt över en konjunkturcykel. Genomsnittsformuleringen gör det samtidigt svårare att löpande följa upp om målet uppnås. Eftersom sparandet kan tillåtas avvika från den målsatta nivån ett enskilt år är det viktigt att konjunkturläget beaktas när målet i efterhand utvärderas. Målet för det finansiella sparandet omfattar hela den offentliga sektorn, vilket inkluderar staten, ålderspensionssystemet och kommunsektorn. Affärsverken ingår enligt nationalräkenskapernas (NR) definition inte i den statliga sektorn utan räknas till företagssektorn.

Det finansiella sparandet 2018

Den offentliga sektorn redovisade 2018 ett överskott och det finansiella sparandet uppgick till ca 32 miljarder kronor eller 0,7 procent av BNP. I förhållande till 2017 försvagades det finansiella sparandet 2018 med ca 30 miljarder kronor (se tabell 1.2). Försvagningen kan hänföras både till staten och kommunsektorn. I prognosen i den av riksdagen beslutade budgeten beräknades ett överskott på 42 miljarder kronor eller 0,9 procent av BNP. Det finansiella sparandet blev således ca 10 miljarder kronor lägre än beräknat.

Tabell 1.1 Den offentliga sektorns finansiella sparande

Miljarder kronor om annat inte anges

	2018 Beslutad budget	2018 utfall	Utfall - beslutad budget	2017 utfall
Inkomster	2 358	2 370	13	2 280
Skatter och avgifter	2 091	2 093	2	2 025
Kapitalinkomster	70	75	5	64
Övriga inkomster	197	202	5	191
Utgifter	2 315	2 338	23	2 215
Transfereringar ¹	829	826	-3	786
Konsumtion	1 247	1 252	5	1 196
Räntor ²	29	32	4	29
Investeringar	210	227	17	205
Finansiellt sparande	42	32	-10	65
<i>procent av BNP</i>	<i>0,9</i>	<i>0,7</i>	<i>-0,2</i>	<i>1,4</i>
Stat	57	61	4	75
Ålderspensionssystem	0	6	6	0
Kommunsektor	-15	-35	-20	-10

¹ Inklusive ofördelade utgifter.² Inklusive kapitalavkastning på pensionsrätter.

Källor: Statistiska centralbyrån och egna beräkningar.

Jämfört med utfallet 2018 underskattades inkomsterna enligt NR med ca 13 miljarder kronor i budgetpropositionen för 2018. Inkomster från skatter blev något högre än förväntat, det är framför allt bolagsskatterna som blev högre. Kapitalinkomsterna blev ca 5 miljarder kronor högre än förväntat. Främst var det räntebetalningar och utdelningar till ålderspensionssystemet som blev högre än prognostiserat. Bland övriga inkomster blev transfereringar från den privata sektorn och utlandet sektorer till staten och kommunsektorn högre än beräknat. Slutligen blev även den bruttoförda posten kapitalförslitning högre än beräknat (denna post redovisas både på inkomst- och utgiftssidan och är neutral för det finansiella sparandet).

Även utgifterna underskattades, och avviken uppgick till ca 23 miljarder kronor. I huvudsak var det investeringarna som underskattades i budgetpropositionen för 2018. Likaså blev konsumtionsutgifterna samt räntebetalningarna högre än beräknat. Underskattningen av räntebetalningarna beror bl.a. på att definitionen av hur ränteutgifter ska redovisas har ändrats i NR. I den tidigare redovisningen har vid återköp av obligationer kvarvarande bokförd över- eller underkurs påverkat utgiftsräntorna för hela den återstående löptiden vid tidpunkten för återköpet. Enligt den nya redovisningen påverkar dessa återköp inte ränteutgifterna vid beräkningen av det finansiella

sparandet. Sammantaget medför detta att det finansiella sparandet i den offentliga sektorn 2018 överskattades med ca 10 miljarder kronor i budgetpropositionen för 2018. Vad gäller de enskilda sektorerna svarade kommunsektorn för överskattningen av det finansiella sparandet medan sparandet i både staten och ålderspensionssystemet underskattades något.

Åtgärder i form av tidigare- eller senareläggning av utgifter samt ändringsbeslut i vår- resp. höständringsbudgetarna medförde totalt en försvagning av det finansiella sparandet på ca 13 miljarder kronor. Det är 5 miljarder kronor lägre än utgiftseffekten på statens budget som summerar till 18 miljarder kronor. Detta beror framför allt på att de ändringar som omfattade Migrationsverkets utbetalningar endast rör betalningsflöden till kommuner, och att denna effekt periodiseras i NR. Inte heller de utgiftsökningar som rör ersättningar från EU påverkade den offentliga sektorns finansiella sparande.

Tabell 1.2 Orsaker till avvikelser mot budgetpropositionen 2018, offentliga sektorns finanser

Miljarder kronor

	Beslutad budget	Ändrings- budget	Utfall	Skillnad mot beslutad budget
Inkomster	2 358	0	2 370	13
Utgifter	2 315	18	2 338	23
Finansiellt sparande	42	13	32	-10

Anm.: Effekten av inkomst- och utgiftsavvikelsena till följd av VAB och HAB kan skilja sig från motsvarande på budgeten till följd av dels konsolidering mellan stat och kommunsektor, dels annorlunda redovisning enligt NR.

Källor: Statistiska centralbyrån och egna beräkningar.

Principer för uppföljning av målet för den offentliga sektorns finansiella sparande

Det är viktigt att uppföljningen av målet för den offentliga sektorns finansiella sparande är transparent och att det finns tydliga principer för hur målet följs upp. Det nya ramverket för finanspolitiken tillämpas fr.o.m. 2019. För 2018 används därför de uppföljningsmetoder som angavs i skrivelsen Ramverk för finanspolitiken (skr. 2010/11:79). Regeringen använder ett antal indikatorer för att följa upp måluppfyllelsen.

För att i efterhand avgöra om det finansiella sparandet i den offentliga sektorn varit i linje med målet använder regeringen som en indikator ett genomsnitt för det finansiella sparandet under de tio senaste åren, vilket för den aktuella perioden omfattar åren 2009–2018. Syftet med denna

Tabell 1.3 Finansiellt sparande i offentlig sektor samt indikatorer för avstämning mot målet för den offentliga sektorns finansiella sparande

Procent av BNP om inte annat anges

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Finansiellt sparande	-0,7	0,0	-0,2	-1,0	-1,4	-1,6	0,0	1,0	1,4	0,7
Varav staten	-0,7	-0,4	-0,4	-1,0	-1,1	-1,2	0,2	1,5	1,6	1,3
Varav										
ålderspensionssystemet	0,2	0,2	0,5	0,3	-0,1	0,1	0,2	0,1	0,0	0,1
Varav kommunala sektorn	-0,2	0,2	-0,3	-0,2	-0,1	-0,4	-0,3	-0,6	-0,2	-0,7
Bakåtblickande tioårsnitt	1,1	0,8	0,6	0,6	0,6	0,4	0,3	0,1	0,0	-0,2
Strukturellt sparande¹	1,4	0,9	0,4	0,3	-0,5	-0,5	-0,1	0,4	0,7	0,1
BNP-gap ²	-5,4	-1,4	-0,3	-1,9	-2,6	-2,0	-0,1	0,3	0,6	1,2

¹ Procent av potentiell BNP. Strukturellt sparande är justerat för BNP-gap, arbetslöshetsgap, skattebasernas sammansättning och för engångseffekter, se tabell 27 i 2018 års ekonomiska vårproposition. Engångseffekter för 2012, 2013 och 2015 rör återbetalningen av försäkringspremier från AFA Försäkring. Engångseffekter 2014–2016 beror på periodiseringar av Sveriges avgift till Europeiska unionen. År 2015 inkluderar även en engångsvis skattebetalning från en internationell koncern.

² Skillnaden mellan faktisk och potentiell BNP i procent av potentiell BNP.

Källor: Statistiska centralbyrån och egna beräkningar.

bakåtblickande redovisning är att bedöma om det funnits systematiska fel i finanspolitiken som minskar sannolikheten för att målet nås i framtiden.

För att beakta vilken påverkan konjunkturläget har på den offentliga sektorns finansiella sparande använder regeringen även det strukturella sparandet som en indikator på hur målet uppfylls. Det strukturella sparandet syftar till att visa hur stort det finansiella sparandet i den offentliga sektorn skulle vara om inkomsterna och utgifterna inte påverkades av konjunkturläget eller engångseffekter. Det strukturella sparandet är inte en del av den officiella statistiken och kan beräknas på flera olika sätt. Det gör att nivån på det strukturella sparandet kan skilja sig åt mellan olika bedömare och att det inte finns något allmänt accepterat utfall.

Avstämning av målet för den offentliga sektorns finansiella sparande t.o.m. 2018

Såväl det finansiella sparandet som det strukturella sparandet försämrades mellan 2009 och 2014 (se tabell 1.3). Minskningen av det finansiella sparandet under denna tidsperiod kan huvudsakligen hänföras till sparandet i staten, som minskade från -0,7 till -1,2 procent av BNP och sparandet i kommunsektorn som minskade något. Sedan 2014 har sparandet förstärkts. Det största bidraget härrör från staten där sparandet mellan 2014 och 2018 förstärktes med 2,5 procent av BNP och uppgick 2018 till 1,3 procent av BNP.

Det genomsnittliga finansiella sparandet under perioden 2009–2018 (bakåtblickande tioårsnitt) uppgick till -0,2 procent av BNP, varav sparandet i ålderspensionssystemet uppgick till drygt 0,2 procent av BNP i genomsnitt. Sparandet i

kommunsektorn uppgick till -0,3 procent av BNP i genomsnitt. Sparandet i staten var i genomsnitt i balans över tidsperioden. Samtidigt var resursutnyttjandet lägre än normalt och BNP-gapet bedöms i genomsnitt ha uppgått till -1,2 procent av potentiell BNP under den aktuella tidsperioden. Det strukturella sparandet försvagades mellan 2017 och 2018.

Samlad bedömning av uppföljningen av målet för det finansiella sparandet

Det bakåtblickande genomsnittet av det finansiella sparandet för 2009–2018 låg under målnivån. Sparandet har dock gradvis stigit under perioden. Det strukturella sparandet försvagades mellan 2017 och 2018, men regeringen anser att den finanspolitiska inriktningen från 2018 och framåt innebär en lämplig övergång till det nya överskottsmålet på en tredjedels procent av BNP. Regeringen anser att både det finansiella och det strukturella sparandet för 2018 låg i linje med överskottsmålet.

1.2 Utgiftstaket för 2018

Tabell 1.4 Utgiftstaket
Miljarder kronor

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Utgiftstaket, ursprungligt fastställt nivå	989	1 018	1 050	1 074	1 093	1 103	1 123	1 167	1 210	1 332
Tekniska justeringar	0	6	13	10	2	4	2	7	12	5
Reella justeringar ¹							33	41	52	
Utgiftstak, slutligt fastställt	989	1 024	1 063	1 084	1 095	1 107	1 158	1 215	1 274	1 337
Takbegränsade utgifter	965	986	989	1 022	1 067	1 096	1 135	1 184	1 229	1 282
Budgeteringsmarginal	24	38	74	62	28	11	23	31	45	55
Budgeteringsmarginal, procent av takbegränsade utgifter	2,5	3,9	7,5	6,0	2,6	1,0	2,0	2,6	3,6	4,3

¹ Utgiftstakets nivå för 2015, 2016 och 2017 höjdes med 33, 41 respektive 52 miljarder kronor efter förslag i propositionen Vårändringsbudget för 2015. Dessa ändringar av nivån är inte tekniska justeringar utan finanspolitiskt motiverade ändringar. Finanspolitiskt motiverade ändringar av utgiftstakets nivå medför en reell förändring av utgiftstakets begränsande effekt på de takbegränsade utgifterna.
Anm.: För åren 1997–2007 se Årsredovisning för staten 2009.

Den statliga budgetprocessen kännetecknas av ett tydligt medelfristigt uppifrån och ned-perspektiv. Utgiftstaket är den övergripande restriktionen som i termer av totala utgifter begränsar budgetprocessen från det att utgiftstaket fastställs till dess att budgetåret är slut. Därmed understryks behovet av prioriteringar mellan olika utgifter. Det medelfristiga perspektivet skapar dessutom förutsättningar för att undvika att tillfälligt höga inkomster, t.ex. på grund av en god konjunktur, används för att finansiera permanent högre utgifter. I och med detta begränsas också möjligheterna att bedriva en destabiliserande (procyklisk) finanspolitik på budgetens utgiftssida. Utgiftstaket infördes 1997 och fastställda utgiftstak har aldrig överskridits.

Utgiftstaket är ett viktigt budgetpolitiskt åtgärande som främjar budgetdisciplinen och stärker trovärdigheten i den ekonomiska politiken. Utgiftstaket kan användas som ett verktyg för att uppnå överskottsmålet och långsiktigt hållbara offentliga finanser. Utgångspunkten är att de nivåer på utgiftstaket som riksdagen har beslutat om inte ska ändras till följd av andra orsaker än s.k. tekniska justeringar eller till följd av en ändrad inriktning på finanspolitiken efter att en ny regering tillträtt.

De takbegränsade utgifterna är summan av utgifterna under utgiftsområdena 1–25 och 27 samt utgifterna i ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget. De utgörs av faktiskt förbrukade anslagsmedel, vilket innebär att även myndigheternas utnyttjande av anslagssparande och anslagskredit ingår. De takbegränsade utgifterna omfattar därmed större delen av utgifterna i staten och ålderspensionssystemet. Utrymmet mellan utgiftstaket och de faktiska beräknade

takbegränsade utgifterna kallas budgeteringsmarginalen.

Utfallet för de takbegränsade utgifterna

Enligt utfallet för statens budget 2018 uppgick de takbegränsade utgifterna till 1 282,3 miljarder kronor. Därmed underskreds utgiftstaket med en marginal på 54,7 miljarder kronor (se tabell 1.5).

Tabell 1.5 Takbegränsade utgifter
Miljarder kronor

	SB 2018 ¹	Utfall 2018	Utfall-SB 2018	Utfall 2017
Utgifter exkl. statsskuld räntor ²	980,7	974,9	-5,8	930,2
Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget	308,7	307,4	-1,3	299,1
Takbegränsade utgifter	1 289,4	1 282,3	-7,1	1 229,3
Budgeteringsmarginal	47,6	54,7	7,1	44,7
Utgiftstak	1 337	1 337		1 274

¹ Den av riksdagen i december 2017 fastställda budgeten för 2018, dvs. exkl. riksdagens beslut med anledning av förslag till ändringar i statens budget för 2018.

² Inklusive posten Minskning av anslagsbehållningar.

De takbegränsade utgifterna blev 7,1 miljarder kronor lägre än den av riksdagen antagna budgeten för 2018. Det är i första hand på statens budgets utgiftsområden (exklusive statsskuld räntorna) som utgifterna blivit lägre. Utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget uppgick till 307,4 miljarder kronor, vilket är 1,3 miljarder kronor lägre än enligt beräkningen i budgeten för 2018. I avsnitt 2 redovisas skillnader mellan utfall och budgeterade belopp för olika utgiftsområden och vissa anslag.

Tekniska justeringar av utgiftstakets nivå

Utgiftstakets ursprungliga nivå för 2018 fastställdes av riksdagen i december 2015 till 1 332 miljarder kronor. Därefter har utgiftstakets nivå justerats av tekniska skäl.

Tabell 1.6 Tekniska justeringar av utgiftstakets nivå

Miljarder kronor

	2018
Ursprungligt fastställt nivå på utgiftstaket i budgetpropositionen för 2016	1 332
<i>Tekniska justeringar i budgetpropositionen för 2017</i>	
Utjämning LSS, ökad omslutning	0,18
Neutralisering kommunerna sänkt reseavdrag	-0,31
PRV från avgiftsfinansiering till anslagsfinansiering	0,31
Ny nivå i budgetpropositionen för 2017	1 332
<i>Tekniska justeringar i budgetpropositionen för 2018</i>	
Utjämning LSS, ökad omslutning	0,18
Reglering kommunalekonomisk utjämning: sänkt skatt för personer över 65	4,39
Reglering kommunalekonomisk utjämning: höjt utjämningsbelopp Sverige-Danmark	0,19
Ny nivå i budgetpropositionen för 2018	1 337
<i>Tekniska justeringar i den beslutade budgeten för 2019</i>	
Utjämning LSS, ökad omslutning	0,02
Ny nivå i bet. 2018/19:FiU1	1 337
Slutligt utgiftstak	1 337

Tekniska justeringar syftar till att utgiftstaket ska utgöra en lika stram begränsning för de offentliga utgifterna efter justeringen som före de förändringar som föranleder justeringen. För att föranleda en teknisk justering av utgiftstaket ska den förändring som ger upphov till justeringen inte ha samma nettoeffekt på den konsoliderade offentliga sektorns utgifter eller det offentliga finansiella sparandet, som på de takbegränsade utgifterna. Sedan utgiftstaket infördes 1997 har nivåerna på beslutade utgiftstak justerats tekniskt vid flera tillfällen. Tekniska justeringar görs i budgetpropositionen och enligt praxis avrundas de årsvisa justeringarna till hela miljarder kronor.

Sammantaget har nivån på utgiftstaket 2018 höjts med 5 miljarder kronor till följd av tekniska justeringar. Flera av dessa tekniska justeringar hänför sig till budgetförändringar som föranlett justering av statsbidragen till kommuner och landsting. Till exempel har en höjning av det särskilda grundavdraget för pensionärer lett till att kommunernas och landstingens skatteintäkter

försämras, vilket föranlett en höjning av statsbidraget till kommunsektorn i motsvarande mån. Detta har motiverat en teknisk justering av utgiftstaket.

Budgeteringsmarginalens användning

Utgiftstaket är en restriktion för hur mycket de statliga utgifterna som högst får uppgå till. Utgiftstakets nivå bör dock inte betraktas som ett mål för den faktiska utgiftsnivån eftersom denna behöver anpassas till bl.a. den makroekonomiska utvecklingen.

I tabell 1.7 redovisas hur förändringen av budgeteringsmarginalen för 2018, från det att riksdagen fastställde nivån på utgiftstaket för 2018 i december 2015, fördelar sig på budgeteffekter av förslag till ny politik, reviderad pris- och löneomräkning, reviderade makroekonomiska förutsättningar, förändrat antal personer som tar emot ersättning från olika transfereringssystem (volymförändringar) och övriga faktorer. Uppdelningen av budgeteringsmarginalens samlade förändring enligt de olika kategorierna i tabell 1.7 är en bedömning som baseras på motsvarande redovisning för 2018 i de budgetpropositioner och ekonomiska vårpropositioner som regeringen lämnat till riksdagen sedan nivån på utgiftstaket för 2018 fastställdes.

Tabell 1.7 Förändring av budgeteringsmarginalen från fastställandet av utgiftstaket för 2018 till utfallet för 2018

Miljarder kronor

	2018
Budgeteringsmarginal när utgiftstakets nivå fastställdes¹	58,7
Reformer	-54,3
Reviderad pris- och löneomräkning	-1,0
Övriga makroekonomiska förändringar	14,7
Volymförändringar	19,3
Övrigt ²	17,3
Total förändring av budgeteringsmarginalen	-4,0
Budgeteringsmarginal i utfallet för 2018	54,7

¹ Prop. 2015/16:1, bet. 2015/16:FiU1, rskr. 2015/16:51.

² Inklusive förändring av anslagsbehållningar.

Anm.: Negativt förändringstal innebär ianspråktagande av budgeteringsmarginalen, dvs. högre utgifter.

När riksdagen fastställde utgiftstakets nivå för 2018 uppgick budgeteringsmarginalen till 58,7 miljarder kronor. I utfallet för 2018 uppgick marginalen till 54,7 miljarder kronor. Det betyder

att budgeteringsmarginalen har blivit 4,0 miljarder kronor mindre sedan utgiftstaket för 2018 fastställdes.

Sammantaget har 54,3 miljarder kronor av budgeteringsmarginalen använts för de reformer som regeringen föreslagit och riksdagen beslutat om sedan utgiftstaket fastställdes. Beloppet avser reformer på budgetens utgiftssida och är en nettoeffekt, där beslut om finansiering genom minskade utgifter ingår. I budgetpropositionen för 2017 föreslog regeringen bl.a. höjda statsbidrag till kommuner (prop. 2016/17:1). I budgetpropositionen för 2018 föreslog regeringen bl.a. förstärkningar av resurserna till Polismyndigheten och försvaret, ett flertal åtgärder inom hälso- och sjukvårdsområdet, en höjning av barnbidraget samt en utökning av antalet utbildningsplatser och möjlighet till studiemedel för dessa (prop. 2017/18:1).

Reviderade bedömningar av de makroekonomiska förutsättningarna har medfört att budgeteringsmarginalen blivit 14,7 miljarder kronor större. Bland annat har utgifterna i ålderspensionssystemet vid sidan av stats-budgeten blivit ca 9 miljarder kronor lägre till följd av att inkomstindex successivt har reviderats ned. Vidare har utgifterna inom arbetsmarknadsområdet blivit lägre, bl.a. till följd av att färre personer ingått i arbetsmarknadspolitiska program och i subventionerade anställningar än vad som låg till grund för utgiftsberäkningarna för 2018 när utgiftstaket fastställdes.

Reviderade bedömningar av volymen i de olika statliga transfereringssystemen har medfört att budgeteringsmarginalen blivit 19,3 miljarder kronor större. Begreppet volym innefattar utgiftsförändringar till följd av bl.a. antal personer i transfereringssystemen, längden på den tid som en person finns i ett system samt förändringar av nivån på styckkostnader i transfereringssystemen som inte direkt kan kopplas till den makroekonomiska utvecklingen. Antalet personer i systemet för sjuk- och rehabiliteringspenning har i prognoserna för 2018 successivt bedömts vara mindre. Mätt som helårsekvivalenter uppgick antalet ersättningsmottagare 2018 till 224 000, vilket är 16 procent mindre än enligt bedömningen i budgetpropositionen för 2016. Även inom sjuk- och aktivitetsersättningen var antalet ersättningstagare mindre 2018 än vad som bedömdes vid framtagandet av budgetpropositionen för 2016. Sammantaget blev utgifterna för utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid

sjukdom och funktionsnedsättning ca 17 miljarder kronor lägre för 2018 än i budgetpropositionen för 2016 till följd av volymförändringar. Antalet personer med assistansersättning under 2018 var ca 11 procent mindre än vad som bedömdes för 2018 i budgetpropositionen för 2016, vilket är en bidragande orsak till att utgifterna under utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg blev ca 4 miljarder kronor lägre för 2018 till följd av volymförändringar. Däremot blev de volymrelaterade utgifterna för migration och etablering på utgiftsområdena 8 Migration och 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering sammantaget högre. Det beror på att fler personer var inskrivna i Migrationsverkets mottagningssystem 2018 än vad som bedömdes när utgiftstaket fastställdes. De högre utgifterna på utgiftsområde 8 Migration motverkades dock delvis av att antalet nyanlända som kommunerna får ersättning för av staten, inklusive deltagande i etableringsåtgärder, var färre 2018 än vad som ursprungligen bedömdes, vilket medförde att utgifterna på utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering sammantaget blev lägre.

Utgiftsförändringar till följd av övriga faktorer kan föranledas av nya prognosmetoder, justeringar till följd av ny information, korrigeringar av tidigare gjorda fel samt regeländringar utom regeringens direkta kontroll, t.ex. ändringar i EU:s regelverk. Sammantaget har förändringar till följd av övriga faktorer medfört att budgeteringsmarginalen blivit 17,3 miljarder kronor större. Utfallet för 2018 har på flera områden blivit lägre, till följd av övriga faktorer, än ursprungligt anvisade medel för 2018. Orsakerna till att medel inte utnyttjats som planerat beskrivs för respektive utgiftsområde i avsnitt 2. De utgiftsområden som uppvisar störst skillnad mellan anvisade medel och faktiskt utnyttjade medel, till följd av övriga faktorer, är utgiftsområdena 8, 12, 14, 15, 16, 18, 23 och 27.

2

Utfallet för statens budget

2 Utfallet för statens budget

I detta avsnitt redovisas utfallet för statens budget och övriga finansiella befogenheter som regeringen har fått från riksdagen.

Redovisningen av budgeten avser inkomster, utgifter och saldot i statens budget. Redovisningen av skatteinkomster består både av skatteinkomster och skatteintäkter. Skillnaden mellan skatteinkomster och skatteintäkter är att inkomsterna avser den skatt som betalats in under året, intäkterna avser skatterna det år de avser. Redovisningen av utgifter görs dels i sammandrag, dels per utgiftsområde. Dessutom ingår en redovisning av Riksgäldskontorets nettoutlåning, kassamässig korrigerings samt förändringen av anslagsbehållningar. I avsnittet redovisas även saldot i statens budget, vilket är detsamma som statens lånebehov uttryckt med omvänt tecken. Ett positivt saldo innebär att staten har möjlighet att amortera på statsskulden. Ett negativt saldo innebär att staten behöver låna medel.

Med statens budget avses den ursprungliga av riksdagen beslutade budgeten för 2018 (bet. 2017/18:FiU10). Med totalt anvisade medel avses däremot summan av både statens ursprungliga budget och de beslut om ändringar i budgeten som riksdagen har fattat under året. Riksdagen beslutade om ändringar i budgeten i enlighet med följande propositioner:

- Vårändringsbudget för 2018 (prop. 2017/18:99, bet. 2017/18:FiU21, rskr. 2017/18:435),
- Extra ändringsbudget för 2018 – Ny möjlighet till uppehållstillstånd (prop. 2017/18:252, bet. 2017/18:FiU49, rskr. 2017/18:358),
- Extra ändringsbudget för 2018 – Stöd till djurägare inom lantbruket som drabbats av

torkan 2018 (prop. 2017/18:301, bet. 2018/19:FiU8, rskr. 2018/19:8), och

- Höständringsbudget för 2018 (prop. 2018/19:2, bet. 2018/19:FiU11, rskr. 2018/19:63).

En mer utförlig redovisning finns i bilaga 1 Specifikation av inkomster i statens budget och bilaga 2 Specifikation av utgifter i statens budget.

2.1 Saldot i statens budget 2018

Saldot i statens budget 2018 blev 80 miljarder kronor 2018 (tabell 2.1) och statens lånebehov minskade därmed med motsvarande belopp. I budgeten beräknades saldot till 44 miljarder kronor. Saldot blev således 36 miljarder kronor högre än beräknat. Inkomsterna blev 29 miljarder kronor högre och utgifterna blev 7 miljarder kronor lägre än vad som beräknades i statens budget.

Tabell 2.1 Utfallet för statens budget 2018

Miljoner kronor

	Statens budget	Ändringsbudget	Utfall 2018	Skillnad mot Statens budget
Totala inkomster	1 042 901		1 072 106	29 204
Statens skatteinkomster	1 085 230		1 119 945	34 716
Övriga inkomster	-42 328		-47 840	-5 511
Totala utgifter m.m.	998 584	17 916	992 056	-6 528
Utgiftsområden exkl. statsskuldsräntor m.m.	989 160	15 611	974 924	-14 235
Statsskuldsräntor m.m.	11 355	2 305	13 603	2 247
Förändring av anslagsbehållningar	-8 479			8 479
Riksgäldskontorets nettoutlåning	6 548		1 978	-4 571
Kassamässig korrigering	0		1 552	1 552
Budgetsaldo	44 317		80 049	35 732

Statens skatteinkomster blev 35 miljarder kronor högre än beräknat

Inkomsterna i statens budget beräknades uppgå till 1 043 miljarder kronor. Utfallet blev 1 072 miljarder kronor, vilket är 29 miljarder kronor högre än beräknat. Skatteinkomsterna för staten blev 35 miljarder kronor högre än beräknat. Avvikelsen beror främst på att inkomsterna från skatt på kapital blev högre än beräknat, och att periodiseringarna, dvs. skillnaden mellan in- respektive utbetalningar på skattekonto och debiterade skatter, blev större än beräknat. Övriga inkomster blev 6 miljarder kronor lägre än den av riksdagen beslutade budgeten för 2018. Det beror främst på att inga större försäljningar av statens egendom genomfördes under 2018 och att kompensationen för mervärdesskatt till kommunerna blev högre än beräknat.

I tabell 2.2 redovisas de utgiftsområden m.m. med skillnader som överstiger 1 miljard kronor mellan statens budget och utfallet.

Tabell 2.2 Utgifter som skiljer sig mer än en miljard kronor mot statens budget

Miljoner kronor

Utgiftsområde	Statens budget	Ändringsbudget	Utfall	Skillnad mot statens budget
8 Migration	15 748	6 540	19 624	3 875
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	102 615	62	99 681	-2 934
13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering	25 600	604	22 217	-3 383
15 Studiestöd	24 353	128	21 118	-3 234
16 Utbildning och universitetsforskning	77 966	145	76 002	-1 964
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	6 952	110	4 616	-2 336
26 Statsskuldsräntor m.m.	11 355	2 305	13 603	2 247
27 Avgiften till Europeiska unionen	39 511		34 960	-4 551
Riksgäldskontorets nettoutlåning	6 548		1 978	-4 571
Kassamässig korrigering	0		1 552	1 552
Övriga utgifter	687 936	8 023	696 707	8 771
Summa utgifter m.m. i statens budget	998 584	17 916	992 056	-6 528

Utgifterna blev lägre än budgeterat

Utgifterna i statens budget uppgick till 992 miljarder kronor. Det är nästan 7 miljarder kronor (0,7 procent) lägre än vad som anvisades i budgeten och drygt 24 miljarder kronor (2,4 procent) lägre än totalt anvisade medel. För 7 av de 27 utgiftsområdena blev utgifterna mer än 1 miljard kronor lägre än vad som anvisades i statens budget. För utgiftsområdena 8 Migration och 26 Statsskuldsräntor blev utgifterna mer än 1 miljard kronor högre än vad som anvisades i statens budget.

Utfallet för statens budget 2018 jämfört med 2017

I tabell 2.3 redovisas utfallet för statens budget för 2018 och 2017. Utfallet för statens budget visar för 2018 ett överskott på 80 miljarder kronor, vilket är 18 miljarder kronor högre än för 2017.

Tabell 2.3 Utfallet för statens budget 2017 och 2018

Miljoner kronor

	Utfall 2018	Utfall 2017	Skillnad mot 2017
Totala inkomster	1 072 106	1 001 394	70 712
Statens skatteinkomster	1 119 945	1 050 134	69 811
Övriga inkomster	-47 840	-48 740	900
Totala utgifter m.m.	992 056	939 619	52 438
Utgiftsområden exkl. statsskuldräntor m.m.	974 924	930 181	44 744
Statsskuldräntor m.m.	13 603	10 569	3 034
Riksgäldskontorets nettoutlåning	1 978	-2 945	4 923
Kassamässig korrigering	1 552	1 814	-263
Budgetsaldo	80 049	61 775	18 274

Statens inkomster ökade 2018 med 71 miljarder kronor jämfört med 2017. Statens skatteinkomster ökade med 70 miljarder kronor (7 procent) och övriga inkomster med knappt 1 miljard kronor. De högre skatteinkomsterna beror på att statens skatteintäkter, dvs. periodiserade skatter för 2018, beräknas ha ökat med 42 miljarder kronor (4 procent). Det beror främst på högre intäkter från arbetsgivaravgifter och mervärdes-skatt. Periodiseringarna, dvs. den post som gör att skatterna blir inkomstmässiga, ökade med knappt 28 miljarder kronor. De högre periodiseringarna förklaras framför allt av att uppbördsförskjutningar för hushållen ökat, dvs. skillnader mellan inkomsterna i den löpande redovisningen och den periodiserade intäkten. Ökningen av övriga inkomster förklaras främst av att utdelningarna från statens aktier ökade.

Utgifterna ökade med 5,5 procent

Utgifterna i statens budget ökade med 52 miljarder kronor (5,5 procent) mellan 2017 och 2018.

Utgifterna för hälsovård, sjukvård och social omsorg ökade med 11 miljarder kronor. Det beror framför allt på många olika satsningar inom vården, men även på att assistansersättningen blev högre på grund av betalningsförskjutningar. Antalet personer som fick assistansersättning minskade dock 2018.

Avgiften till Europeiska unionen ökade med 11 miljarder kronor. En stor del av ökningen beror på att utfallet för 2017 var ovanligt lågt eftersom EU återbetalade tidigare inbetalda avgifter under detta år. År 2018 var det främst den avgift som baseras på BNI som blev högre än 2017.

Utgifterna för ekonomisk trygghet för familjer och barn ökade med knappt 7 miljarder kronor. Det allmänna barnbidraget höjdes under 2018, vilket bidrog till en ökning av utgifterna med drygt 4 miljarder kronor.

Tabell 2.4 visar de utgiftsområden, inklusive posten Riksgäldskontorets nettoutlåning, som hade störst förändringar av utfallet mellan 2017 och 2018.

Tabell 2.4 Utgifter för statens budget 2017 och 2018

Miljoner kronor

Utgiftsområde	Utfall 2018	Utfall 2017	Skillnad mot 2017
6 Försvar och samhällets krisberedskap	53 487	50 383	3 104
7 Internationellt bistånd	42 813	36 707	6 107
8 Migration	19 624	40 034	-20 410
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	78 418	67 411	11 007
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	99 681	101 868	-2 187
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	95 208	88 660	6 548
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	73 861	71 559	2 302
16 Utbildning och universitetsforskning	76 002	71 098	4 904
20 Allmän miljö- och naturvård	10 438	7 780	2 658
22 Kommunikationer	56 594	53 223	3 371
23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	19 597	17 225	2 372
25 Allmänna bidrag till kommuner	111 409	105 566	5 843
26 Statsskuldräntor m.m.	13 603	10 569	3 034
27 Avgiften till Europeiska unionen	34 960	24 224	10 736
Riksgäldskontorets nettoutlåning	1 978	-2 945	4 923
Övriga utgifter	204 383	196 256	8 127
Summa utgifter m.m. i statens budget	992 056	939 619	52 438

2.2 Inkomster i statens budget 2018

I inkomsterna i statens budget ingår de kassamässiga skatteinkomsterna samt övriga inkomster. Skillnaden mellan skatteinkomster och skatteintäkter är att inkomsterna visar den skatt som betalas in respektive år, medan intäkterna redovisar skatterna det år den skattepliktiga händelsen äger rum. Statens skatteinkomster för 2018 är ett slutligt utfall, medan skatteintäkterna, som är periodiserade, till betydande del utgörs av prognoser och blir definitiva först i april två år efter budgetårets utgång. Detta gäller exempelvis de årligt fastställda inkomstskatterna för individer och företag. En fullständig redovisning av utfallet på inkomsttitlar i statens budget finns i bilaga 1.

2.2.1 Prognosförutsättningar

Utfallet för inkomsterna för ett flertal skatter baseras på löpande debiteringar av skatter som avser flera inkomstår. I analysen av hur inkomsterna har utvecklats jämfört med budgeten beaktas utvecklingen av makroekonomin och förändringar i regelverken. Statens budget för 2018 omfattade skattereformer som sammanlagt bedömdes minska skatteintäkterna med 7,8 miljarder kronor, medan propositionen Vårändringsbudget för 2018 innehöll reformer som enbart påverkade marginellt, se tabell 2.5.

Tabell 2.5 Skattereformer 2018 i statens budget för 2018 och i propositionen Vårändringsbudget för 2018

Miljarder kronor

Beslut som påverkade de totala skatteintäkterna

	SB18	VÄB18	Totalt
Skatt på arbete	-9,2		-9,2
Skatt på kapital	0,7	0,0	0,7
Skatt på konsumtion och insatsvaror	0,6		0,6
Övriga skatter	0,1		0,1
Summa skattebeslut	-7,8	0,0	-7,9

De minskade skatteintäkter som uppstått genom de regeländringar som riksdagen beslutat om för 2018 utgörs huvudsakligen av intäkter från skatt på arbete. Den största regeländringen som påverkar inkomster från skatt på arbete 2018 är sänkt skatt för personer över 65 år. Skatt på konsumtion påverkades av flest regeländringar, men effekterna var ganska små och tog i stor utsträckning ut varandra. En regeländring som

påverkade skatt på konsumtion var införandet av flygskatten.

Makroekonomiska förutsättningar

Utvecklingen av skatteintäkterna följer i hög grad den underliggande ekonomiska utvecklingen. I Tabell 2.6 redovisas några av de makroekonomiska förutsättningar som påverkar skatteintäkterna. De ekonomiska antaganden som redovisas är desamma som i 2019 års ekonomiska Vårproposition. I tabellen jämförs dessa med de makroantaganden som låg till grund för statens budget för 2018.

En viktig variabel för prognosen på skatt på arbete är utvecklingen av lönesumman i ekonomin som 2018 blev 0,6 procentenheter högre än prognosen i budgetpropositionen för 2018.

Konsumentprisindex (KPI) påverkar normalt skatteintäkterna då skiktgränserna för statlig inkomstskatt styrs av detta index. Om lönerna ökar med mer än KPI-utvecklingen plus 2 procentenheter hamnar en större andel av inkomsterna över skiktgränsen, vilket leder till högre skatteintäkter. År 2018 blev KPI något högre än väntat, 2,1 procent i stället för 1,8 procent. Det medförde att en något lägre andel av inkomsterna hamnade över skiktgränserna än vad som prognostiserats i statens budget för 2018. KPI används även till att omräkna bl.a. skattesatserna för skatt på energi.

Utfallet för den nominella BNP-tillväxten 2018 blev 0,2 procentenheter starkare än vad som förväntades i statens budget för 2018. En bidragande förklaring till detta är en stark utveckling av utrikeshandeln i slutet på 2018.

Tabell 2.6 Antaganden i 2019 års ekonomiska vårproposition jämfört med budgetpropositionen för 2018

Procentuell utveckling om inget annat anges

	2018	2017
BNP, marknadspris ¹	4,6	4,4
Diff. BP18	0,2	-1,1
Arbetade timmar ²	2,7	2,3
Diff. BP18	1,4	0,3
Timplön ³	2,2	2,5
Diff. BP18	-0,8	-0,5
Utbetald lönesumma, skatteunderlag	4,9	4,7
Diff. BP18	0,6	-0,4
Arbetslöshet ⁴	6,3	6,7
Diff. BP18	0,4	0,1
Hushållens konsumtionsutgifter ¹	3,5	4,0
Diff. BP18	-1,2	-0,1
Kommunal medelskattesats ⁶	32,1	32,1
Diff. BP18	0,0	0,0
Statslåneränta ⁶	0,6	0,5
Diff. BP18	-0,8	-0,1
KPI juni-juni	2,1	1,7
Diff. BP18	0,2	0,0
Inkomstbasbelopp ⁷	62,5	61,5
Diff. BP18	0,0	0,0
Prisbasbelopp ⁷	45,5	44,8
Diff. BP18	0,0	0,0
Inkomstindex	170,7	168,2
Diff. BP18	-0,3	0,0
Skiktgräns ⁸	455,3	438,9
Diff. BP18	0,0	0,0
Övre skiktgräns ⁸	662,3	638,5
Diff. BP18	0,0	0,0

¹ Löpande priser, procentuell förändring.² Kalenderkorrigerat, anställda.³ Enligt Nationalräkenskapernas (NR) definition.⁴ Arbetslöshet 15–74 år.⁵ Procent av arbetskraften.⁶ Medelvärde under året, procent.⁷ Tusental kronor.⁸ Avser skiktgräns för statlig inkomstskatt. Tusental kronor.

Källor: Statistiska centralbyrån, Skatteverket och egna beräkningar.

Bedömningar om utfallet för 2018

För ett antal inkomstitlar under inkomsttypen 1000, Statens skatteinkomster, är de redovisade beloppen bedömningar eftersom utfallen är periodiserade och därmed inte är fastställda vid tidpunkten för publiceringen av denna skrivelse. Däremot är det totala beloppet för inkomsttypen 1000, Statens skatteinkomster, ett fastställt utfall

för 2018 eftersom det avser de belopp som har betalats in till staten under året.

I tabellen nedan redovisas berörda inkomstitelgrupper och tidpunkt för fastställt utfall. Om inte annat anges avses alla inkomstitlar i inkomstitelgruppen.

Tabell 2.7 Tidpunkt för fastställande av utfall för de inkomstitlar som ännu saknar utfall för 2018

1100	Direkta skatter på arbete	
1110	Inkomstskatter	dec 19
1120	Allmän pensionsavgift	dec 19
1140	Skattereduktioner	dec 19
1200	Indirekta skatter på arbete	
1210	Arbetsgivaravgifter, 1218	aug 19
1240	Egenavgifter	dec 19
1270	Särskild löneskatt, 1274	dec 19
1280	Nedsättningar, 1283–1284	dec 19
1300	Skatt på kapital	
1310	Skatt på kapital, hushåll	dec 19
1320	Skatt på företagsvinster	dec 19
1340	Avkastningsskatt, 1341–1342	dec 19
1350	Fastighetsskatt	dec 19
1400	Skatt på konsumtion och insatsvaror	
1410	Mervärdesskatt, 1411	sep 19
1431	Skatt på elektrisk kraft	mar 19
1600	Restförda och övriga skatter	
1620	Övriga skatter, hushåll	april 20
1630	Övriga skatter, företag	april 20
1800	Avgående poster, skatter till andra sektorer	
1810	Skatter till andra sektorer	dec 19
1900	Periodiseringar	
1910	Uppbördsförskjutningar	april 20
1920	Betalningsförskjutningar	dec 19

Anm.: Tabellen innehåller bara titlar som ännu saknar utfall. Övriga titlar har utfall för 2018.

För huvuddelen av ovanstående inkomstitlar fastställs utfallet i samband med den slutgiltiga beskattningen för 2018, vilken blir känd i december 2019.

För inkomsthuvudgruppen 1600, Restförda och övriga skatter, fastställs utfallet inte förrän i april 2020, beroende på omprövningar för hushåll (inkomstitel 1621) och företag (inkomstitel 1631). Detta innebär även att uppbördsförskjutningarna (inkomstitel 1911) fastställs lika sent. Beloppen på inkomstitlarna 1621, 1631 och 1911 är således fortfarande bedömningar även för 2017 vid tidpunkten för publiceringen av denna skrivelse.

Skillnad mellan beräknat utfall i årsredovisning för staten och slutligt utfall för skatteintäkterna

I Tabell 2.8 redovisas skillnaden mellan beräknat utfall i årsredovisningen för staten och slutgiltigt utfall för skatteintäkterna för 2013–2016. Skillnaden mellan budget och utfall har varierat

mellan -0,3 och 2,1 procent av utfallet för statens skatteintäkter under perioden. Likt tidigare år förklaras skillnaden 2016 främst av avvikelser på skatt på kapital, som är det mest volatila och svårbedömda skatteslaget

Tabell 2.8 Totala skatteintäkter, skillnad mellan beräknat utfall i årsredovisningen för staten och slutligt utfall 2013–2016

Miljarder kronor om annat ej anges

	2013	2014	2015	2016
Skatt på arbete	-5,6	-5,2	-1,7	-3,2
Skatt på kapital	3,8	8,4	18,3	23,5
Skatt på konsumtion och insatsvaror	-2,4	1,3	-0,7	0,1
Restförda och övriga skatter	0,1	-1,8	-1,0	0,5
Totala skatteintäkter	-4,1	2,8	14,8	21,0
Avgår: EU-skatter	0,0	2,5	0,0	0,0
Offentliga sektorns skatteintäkter	-4,1	0,3	14,8	21,0
Avgår: Kommunal inkomstskatt	-1,6	2,5	-0,6	-0,4
Avgår: Avgifter till ålderspensionssystemet	0,2	0,1	0,3	0,2
Statens skatteintäkter	-2,6	-2,3	15,2	21,2
<i>Procent av slutgiltigt utfall</i>	-0,3	-0,3	1,6	2,1

2.2.2 Totala skatteintäkter

De totala skatteintäkterna beräknas 2018 ha uppgått till 2 111 miljarder kronor. Det är 13 miljarder kronor högre än i statens budget för 2018. Statens skatteintäkter, dvs. de totala skatteintäkterna exklusive EU-skatter, kommunalskatt och avgifter till ålderspensionssystemet, beräknas ha uppgått till drygt 1 101 miljarder kronor. Statens förväntade skatteintäkter beräknas därmed bli 9 miljarder kronor högre än enligt den beslutade budgeten för 2018. De förväntade intäkterna för arbete och kapital är högre i förhållande till statens budget. Den beloppsmässigt största positiva avvikelsen är skatteintäkter på kapital. Intäkterna för skatt på konsumtion och insatsvaror 2018 beräknas bli lägre än enligt statens budget. I avsnitten som följer förklaras avvikelserna mer utförligt.

I Tabell 2.9 redovisas såväl skatteintäkter som inkomster samt avvikelser i förhållande till den beslutade budgeten. För de skatteintäkter som ännu inte är slutgiltiga utfall (se föregående avsnitt) redovisas prognoser för 2018, dvs. en betydande del av skatteintäkterna 2018 är fortfarande prognoser.

Skatteintäkter är periodiserade skatter och intäkternas utveckling har en direkt koppling till den ekonomiska utvecklingen och de skatteregler

som gäller för det aktuella året. Redovisningen är uppdelad på inkomsthuvudgrupperna skatt på arbete, skatt på kapital, skatt på konsumtion och insatsvaror, samt restförda och övriga skatter. Summan av dessa skatter utgör de totala skatteintäkterna.

Från de totala skatteintäkterna görs avdrag för de skatteintäkter som bidrar till att finansiera avgiften till EU. Det kvarstående beloppet är den offentliga sektorns skatteintäkter, som i sin tur särredovisas på kommunsektorn, ålderspensionssystemet och staten.

Tabell 2.9 Totala skatteintäkter och inkomster på statens budget, jämfört med statens budget för 2018 och 2017

Miljarder kronor

Inkomstår	Beräknat utfall 2018	Utfall ¹ 2017	Skillnad mot statens budget 2018	Skillnad mot statens budget 2017
Skatt på arbete	1 243,2	1 194,1	4,1	-9,8
Direkta skatter	657,9	635,3	0,8	-9,3
Kommunal skatt	727,9	700,1	1,8	-6,1
Statlig skatt	60,0	58,5	-0,8	-2,6
Jobbskatteavdrag	-113,3	-109,1	-0,7	-0,5
Husavdrag	-14,5	-13,8	0,6	-0,2
Övrigt	-2,1	-0,3	0,0	0,0
Indirekta skatter	585,3	558,8	3,3	-0,5
Arbetsgivaravgifter	566,4	540,5	1,6	-1,3
Egenavgifter	12,3	11,9	-0,5	-1,4
Särskild löneskatt	48,2	46,0	-0,5	1,4
Nedsättningar	-3,4	-3,2	2,7	0,7
Skatt på tjänstegruppliv	0,6	0,5	0,1	0,0
Avgifter till premiepensionssystemet	-38,8	-36,9	-0,1	0,3
Skatt på kapital	268,5	263,1	12,9	34,5
Skatt på kapital, hushåll	71,9	80,4	2,5	19,4
Skatt på företagsvinster	137,6	127,1	8,0	13,4
Avkastningsskatt	5,1	4,2	0,7	0,5
Fastighetsskatt	33,4	32,9	0,7	0,5
Stämpelskatt	12,1	12,1	-0,2	-0,6
Kupongskatt m.m.	8,5	6,4	1,3	1,3
Skatt på konsumtion och insatsvaror	583,1	560,7	-4,6	11,6
Mervärdesskatt	446,1	427,2	-4,4	13,4
Skatt på tobak och alkohol	27,3	26,3	0,8	0,1
Energiskatt	50,0	46,6	2,4	-0,3
Koldioxidskatt	23,0	23,5	-0,3	-0,1
Övriga skatter på energi och miljö	3,7	4,1	-0,6	-0,4
Skatt på vägtrafik	19,8	19,9	-1,5	-0,7
Skatt på import	6,5	6,3	-0,3	-0,3
Övriga skatter	6,6	6,9	-0,5	-0,2
Restförda och övriga skatter	16,2	12,2	0,9	0,9
Restförda skatter	-4,7	-5,8	0,0	-1,5
Övriga skatter	20,9	18,1	0,9	2,4
Totala skatteintäkter	2 111,0	2 030,4	13,3	37,4
Avgår, EU-skatter	-6,5	-6,3	0,3	0,3
Offentliga sektorns skatteintäkter	2 104,5	2 024,2	13,7	37,7
Avgår, kommunala inkomstskatter	-746,2	-717,0	-2,1	5,9
Avgår, avgifter till ålderspensionssystemet	-257,0	-245,0	-2,5	0,1
Statens skatteintäkter	1 101,3	1 062,1	9,1	43,7
Periodiseringar	18,7	-12,0	25,7	-17,3
Statens skatteinkomster	1 119,9	1 050,1	34,7	26,4
Övriga inkomster	-47,8	-48,7	-5,5	-4,8
Inkomster på statens budget	1 072,1	1 001,4	29,2	21,7

¹ Fullständigt utfall i april 2019

Skatt på arbete

Skatt på arbete utgör ca 60 procent av de totala skatteintäkterna och kan delas in i direkta och indirekta skatter. Löner och andra ersättningar för arbete är underlag för både direkta och indirekta skatter, medan transfereringsinkomster, såsom sjuk- och föräldrapenning, arbetslöshetsersättning och pensioner, endast är underlag för direkt beskattning. Direkta skatter på arbete består till största delen av kommunal och statlig inkomstskatt. Under de direkta skatterna på arbete redovisas också skattereduktionerna.

Gemensamt för merparten av de skatter som ingår i skatt på arbete är att de följer utvecklingen av utbetalda löner och transfereringar.

Posterna under direkta skatter fastställs i december 2019 och uppgifterna för 2018 är därmed bedömt utfall, grundat på en prognos.

År 2018 beräknas skatt på arbete ha uppgått till drygt 1 243 miljarder kronor. Jämfört med statens budget för 2018 har intäkterna reviderats upp med drygt 4 miljarder kronor. Det är främst de indirekta skatterna som har reviderats upp, medan de direkta skatterna ligger i linje med budgeten för 2018.

Direkta skatter

De direkta skatterna på arbete består av inkomstskatter till staten och kommuner, allmän pensionsavgift samt skattereduktioner.

År 2018 beräknas de direkta skatterna ha uppgått till knappt 658 miljarder kronor. Jämfört med statens budget för 2018 har de direkta skatterna 2018 reviderats upp med nästan 1 miljard kronor, vilket främst beror på en något uppreviderad lönesumma.

Kommunal inkomstskatt

År 2018 beräknas intäkterna från den kommunala inkomstskatten ha uppgått till 728 miljarder kronor. Jämfört med statens budget har intäkterna för 2018 reviderats upp med knappt 2 miljarder kronor. Förklaringen är främst en något högre lönesumma.

Statlig inkomstskatt

Intäkterna från statlig inkomstskatt beräknas ha uppgått till 60 miljarder kronor 2018. I jämförelse med statens budget för 2018 har den statliga inkomstskatten reviderats ned med knappt 1 miljard kronor.

Allmän pensionsavgift

Den allmänna pensionsavgiften tas ut på förvärvsinkomster. Underlaget för avgiften utgörs av pensionsgrundande ersättningar och intäkterna följer därför utvecklingen av skatteunderlaget för direkta skatter. Utfallet för 2018 beräknas bli knappt 124 miljarder kronor, vilket är i nivå med vad som beräknades i statens budget för 2018.

Skattereduktioner

Jobbskatteavdraget och allmän pensionsavgift utgör över 90 procent av skattereduktionerna, medan husavdragen står för 6 procent. År 2018 beräknas de totala skattereduktionerna ha uppgått till knappt 242 miljarder kronor, vilket är på samma nivå som i statens budget.

Indirekta skatter

De indirekta skatterna på arbete beräknas 2018 ha uppgått till 585 miljarder kronor och utgjorde 47 procent av skatt på arbete. Till skillnad från de direkta skatterna, där merparten av intäkterna överförs till kommunerna, tillfaller de indirekta skatterna huvudsakligen staten och ålderspensionssystemet. Av de indirekta skatterna utgörs huvuddelen av arbetsgivaravgifter.

Arbetsgivaravgifter

Arbetsgivaravgifterna uppgick 2018 till drygt 566 miljarder kronor. Jämfört med statens budget har intäkterna reviderats upp med knappt 2 miljarder kronor. Förklaringen är främst en något högre lönesumma. Intäkterna från dessa avgifter påverkas framför allt av utvecklingen på arbetsmarknaden.

Särskild löneskatt

År 2018 beräknas den särskilda löneskatten ha uppgått till 48 miljarder kronor. Jämfört med statens budget har intäkterna reviderats ned något.

Nedsättningar

År 2018 beräknas nedsättningarna av indirekta skatter ha uppgått till drygt 3 miljarder kronor. Det är knappt 3 miljarder kronor lägre än enligt statens budget, vilket främst förklaras av ett lägre utfall för nedsättningar för den först anställda än förväntat i budgeten.

Skatt på kapital

Skatt på kapital omfattar bl.a. skatt på företagsvinster, skatt på hushållens kapitalinkomster samt kommunal fastighetsavgift och statlig fastighets-skatt. År 2018 beräknas intäkterna från skatt på kapital utgöra knappt 13 procent av de totala skatteintäkterna. Intäkterna från skatt på företagsvinster utgör cirka hälften av intäkterna från skatt på kapital.

Intäkterna från skatt på hushållens kapitalinkomster och intäkterna från skatt på företagsvinster är de skatteintäkter som uppvisar störst variationer över åren. Det är också för dessa skatteintäkter som prognososäkerheten är störst.

Intäkterna från beskattning av kapital fastställs till stor del i den årliga beskattningen i december året efter inkomståret. Undantagen är kupongskatten och stämpelskatten, som fastställs månadsvis. Detta innebär att intäkterna från skatt på kapital för 2018 till stor del fortfarande är en prognos.

Skatt på hushållens kapital

Underlaget för hushållens skatt på kapital är nettot av kapitalinkomster och kapitalutgifter. Den största delen av intäkterna från kapital-skatten kommer från realiserade kapitalvinster. Resterande delar kommer från utdelningsinkomster, ränteinkomster, schablonintäkter samt avdrag för ränteutgifter. Kapitalvinsterna har varierat kraftigt mellan åren, vilket leder till att även hushållens kapitalskatt varierar. Kapitalvinsternas storlek beror på marknadsvärdet av olika tillgångar samt när de ackumulerade vinsterna realiserar.

Intäkterna från beskattningen av hushållens kapitalinkomster beräknas ha uppgått till 72 miljarder kronor 2018. Det är 2 miljarder kronor högre än i den beslutade budgeten. Revideringen beror framför allt på att hushållens kapitalvinster bedöms bli högre, vilket baseras på hushållens kompletterande inbetalning av skatt avseende 2018. Hushållens utdelningsinkomster väntas däremot enligt kontrolluppgifterna för 2018 bli något lägre än tidigare.

Skatt på företagsvinster

Aktiebolag, ekonomiska föreningar, stiftelser, föreningsbanker, sparbanker m.fl. betalar inkomstskatt på sin beskattningsbara inkomst. Beskattningen utgår från bolagens bokförings-

mässiga resultat, men vissa skattemässiga justeringar görs för att få fram den beskattningsbara inkomsten.

Intäkterna från skatt på företagsvinster bedöms uppgå till 138 miljarder kronor 2018 vilket är 8 miljarder kronor högre än i statens budget för 2018. Det förklaras av en mer gynnsam vinstutveckling samt högre utfall avseende beskattningsår 2017.

Avkastningsskatt

Avkastningsskatt tas ut på sparande i pensions- och kapitalförsäkringar. Förutom utvecklingen av värdet på tillgångarna i pensions- eller kapitalförsäkringen beror avkastningsskatten på utvecklingen av statslåneräntan året före beskattningsåret. År 2018 var skattesatsen 15 procent på pensionsförsäkringar och 30 procent på kapitalförsäkringar.

Intäkterna från avkastningsskatten väntas bli 5 miljarder kronor 2018. Jämfört med prognosen i statens budget 2018 har det beräknade utfallet reviderats upp något, dels på grund av starkare utfall 2017 dels en något starkare utveckling av livbolagens tillgångar än vad som tidigare prognostiserats.

Kommunal fastighetsavgift och statlig fastighets-skatt

År 2008 avskaffades den statliga fastighetsskatten på bostäder och ersattes av en kommunal fastighetsavgift. Avgiften för småhus uppgick 2018 till 7 812 kronor, dock högst 0,75 procent av taxeringsvärdet, medan avgiften för bostadsandelen i hyreshus uppgick till 1 337 kronor per lägenhet, dock högst 0,3 procent av taxeringsvärdet. Avgiften indexeras med inkomstbasbeloppet.

Intäkterna från den kommunala fastighetsavgiften och statliga fastighetsskatten beräknas ha uppgått till drygt 33 miljarder kronor 2018, vilket är 0,7 miljarder kronor högre än väntat.

Stämpelskatt

Stämpelskatt tas ut vid köp av fast egendom och tomträtter och vid beviljande av in-teckningar. Utfallet för intäkterna från stämpelskatt för 2018 blev 12 miljarder kronor, vilket är i nivå med året innan och endast 0,2 miljarder kronor lägre än enligt statens budget för 2018.

Kupongskatt

Kupongskatt tas ut på utdelning på aktier i svenska aktiebolag och svenska aktiefonder.

Skatten betalas av personer som är bosatta utomlands och som fått utdelning från svenska aktieföretag. Intäkterna från kupongskatten uppgick till 8,5 miljarder kronor 2018, vilket är 1,3 miljarder kronor högre än beräknat i statens budget för 2018.

Skatt på konsumtion och insatsvaror

Konsumtion och insatsvaror beskattas genom mervärdesskatt, punktskatt och skatt på import. År 2018 beräknas intäkterna från skatt på konsumtion och insatsvaror ha uppgått till 583 miljarder kronor, vilket är 5 miljarder kronor lägre än i statens budget för 2018.

Mervärdesskatt

Intäkterna från mervärdesskatten påverkas vanligtvis främst av hushållens konsumtion. Eftersom olika varu- och tjänstegrupper beskattas med olika mervärdesskattesatser beror intäkterna både på storleken på den totala konsumtionen och på sammansättningen i konsumtionen. Mervärdesskatt tas ut på varor och tjänsters marknadspris, vilket medför att intäkterna också är starkt kopplade till prisökningen i ekonomin. Utöver hushållens konsumtion består skattebasen för mervärdesskatt även av investeringar och förbrukning i privat och offentlig sektor.

Intäkterna från mervärdesskatt beräknas ha uppgått till 446 miljarder kronor 2018, vilket är 4 miljarder kronor lägre än enligt statens budget för 2018. Att intäkterna från mervärdesskatt blev lägre än väntat beror på en inbromsning i bostadsinvesteringarna. De görs till stor del av hushåll som inte kan dra av ingående mervärdesskatt.

Punktskatter

Avsikten med flertalet punktskatter är att de ska kompensera för de negativa externa effekter för samhället som uppstår i samband med förbrukningen av vissa varor. Detta gäller t.ex. konsumtion av bensin, diesel, alkohol och tobak som ger negativa effekter på miljö och hälsa. Punktbeskattning används för att påverka konsumtionen i en för samhället önskvärd riktning, även om de också har en klar offentligfinansiell betydelse. Punktskatterna är i allmänhet fixerade till ett visst belopp per enhet av varan eller proportionell mot det innehåll i varan som är skadligt.

År 2018 uppgick intäkterna från punktskatterna till totalt 137 miljarder kronor, vilket endast är 0,2 miljarder kronor lägre än vad som

beräknades i statens budget. Avvikelsen från statens budget var störst för intäkterna från energiskatt och skatt på vägtrafik, där utfallet var högre respektive lägre än beräknat. Övriga punktskatter har reviderats i relativt liten omfattning.

Restförda och övriga skatter

Restförda skatter är nettot av restförda och av Kronofogdemyndigheten indrivna skatter. Bland övriga skatter redovisas anstånd och omprövningar av Skatteverkets beskattningsbeslut samt vissa avgiftsinkomster till fonder som exempelvis insättningsgarantiavgifter, resolutionsavgifter och avgifter till kärnavfallsfonden m.fl.

Restförda och övriga skatter uppgick till 16 miljarder kronor 2018, vilket är 1 miljard kronor högre än beräknat i statens budget för 2018. Det beror på högre intäkter för omprövningar från hushåll och på anstånd till företag.

Periodiseringar

Periodiseringarna består av uppbörds- och betalningsförskjutningar. Uppbördsförskjutningar visar skillnaden mellan inkomsterna i den löpande redovisningen och den periodiserade intäkten. Betalningsförskjutningar består av skillnaden mellan intäkter och utbetalningar till andra sektorer. Betalningsförskjutningar till den privata sektorn (hushåll och företag) utgörs av skillnaden mellan in- och utbetalningar på samtliga skattekonton och debiterade skatter.

Uppbörds- och betalningsförskjutningar beräknas 2018 ha uppgått till 19 miljarder kronor, vilket är 26 miljarder kronor högre än beräkningen i statens budget för 2018. I första hand rör det sig om betalningsförskjutningar i förhållande till företag och hushåll. Det förklaras till stor del av att kapitalplaceringar på skattekonton fortsatte öka under året. I prognosen i statens budget väntades i stället att kapitalplaceringarna totalt skulle minska under 2018.

Uppskjuten beskattning

Skattelagstiftningen ger skattebetalarna möjligheter att i vissa fall skjuta upp beskattningen av olika typer av inkomster. Fysiska personer har t.ex. möjligheter att skjuta upp beskattningen av

en kapitalvinst som uppkommer vid avyttring av en privatbostad. De stora beloppen för uppskjuten beskattning för fysiska personer avser pensionerna, eftersom de beskattas när pensionen faller ut och inte när pensionsrätterna tjänas in. Det gäller det egna privata pensionssparandet, men framför allt avtalspensionerna.

Även företag har möjligheter att skjuta upp beskattningen av inkomster. De kan t.ex. sätta av delar av sin vinst i periodiseringsfonder. Dessutom kan företag göra skattemässiga avskrivningar som är större än den beräknade ekonomiska värdeminskningen (överavskrivningar).

De fordringar som är kopplade till olika former av uppskjuten beskattning skulle egentligen påverka redovisningen av den offentliga sektorns nettoförmögenhet. Det saknas dock en samlad redovisning av den uppskjutna beskattningen. Det gäller framför allt avtalspensionerna. Ytterligare ett skäl att inte redovisa skattefordringar är att det är mycket svårt att beräkna den fordran som den offentliga sektorn har. Även om det för ett visst år t.ex. finns uppgift om företagens avsatta medel till periodiseringsfonder vet man inte i förväg i vilken utsträckning som dessa återföringar kommer att påverka skatteintäkterna. Om återföringen sker under år som företagen har förluster bidrar inte återföringen till ytterligare skatteintäkter. Dessutom måste skattefordran nuvärdesberäknas, vilket gör skattningen än mer osäker.

2.2.3 Övriga inkomster

Övriga inkomster omfattar inkomsttyperna Inkomster av statens verksamhet, Inkomster av försäld egendom, Återbetalning av lån, Kalkylmässiga inkomster och Bidrag m.m. från EU. Dessutom ingår inkomsttyperna Avräkningar i anslutning till skattesystemet och Utgifter som redovisas som krediteringar på skattekonto. Det totala utfallet för övriga inkomster 2018 uppgick till -47 840 miljoner kronor och blev därmed 5 511 miljoner kronor lägre än vad som beräknades i den ursprungliga budgeten och 900 miljoner kronor högre än föregående år.

Tabell 2.10 Övriga inkomster, sammanfattning

Miljoner kronor

	SB 2018	Utfall 2018	Utfall-SB 2018	Utfall 2017
Inkomster av statens verksamhet	30 834	32 771	1 937	27 380
Inkomster av försäld egendom	5 000	1 808	-3 192	8
Återbetalning av lån	766	738	-28	764
Kalkylmässiga inkomster	11 873	12 169	296	11 427
Bidrag m.m. från EU	12 910	12 367	-544	10 476
Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet	-103 712	-107 693	-3 981	-98 796
Övriga inkomster	-42 328	-47 840	-5 511	-48 740

Inkomster av statens verksamhet

Inom inkomsttypen redovisas bl.a. rörelseöverskott från statliga affärsverk och Riksbanken samt överskott av statens fastighetsförvaltning. Dessutom redovisas ränteinkomster, aktieutdelningar från bolag med statligt ägande, offentlig-rättsliga avgifter, försäljningsinkomster, böter och övriga inkomster av statens verksamhet.

Tabell 2.11 Inkomster av statens verksamhet, översikt

Miljoner kronor

	SB 2018	Utfall 2018	Utfall-SB 2018	Utfall 2017
Rörelseöverskott	2 203	3 238	1 035	3 637
Överskott av statens fastighetsförvaltning	273	227	-46	362
Ränteinkomster	1 352	2 349	997	2 379
Inkomster av statens aktier	15 200	14 628	-572	8 558
Offentligrättsliga avgifter	9 909	9 902	-6	10 095
Försäljningsinkomster	62	73	11	93
Böter m.m.	1 135	1 118	-17	1 101
Övriga inkomster av statens verksamhet	700	1 236	536	1 155
Inkomster av statens verksamhet	30 834	32 771	1 937	27 380

Inkomsterna av statens verksamhet uppgick till 32 771 miljoner kronor, vilket är 1 937 miljoner kronor högre än vad som beräknades i statens budget. Jämfört med föregående år blev utfallet 5 391 miljoner kronor (19,7 procent) högre.

Lägre rörelseöverskott än föregående år

Rörelseöverskotten uppgick till 3 238 miljoner kronor, vilket är 1 035 miljoner kronor högre än

vad som beräknades i statens budget. Jämfört med 2017 blev rörelseöverskotten 399 miljoner kronor (11,0 procent) lägre. För år 2017 redovisade Affärsverket svenska kraftnät 203 miljoner kronor i resultat. Det är 349 miljoner kronor lägre än året innan. Av Svenska kraftnäts utdelningspolicy framgår att 65 procent av resultatet ska utdelas till staten. Den utbetalda utdelningen till staten uppgår till 132 miljoner kronor 2018. Det är 227 miljoner kronor (63,2 procent) lägre än 2017. Aktiebolaget Svensk Exportkredit ska för varje kvartal redovisa resultatet för det svenska systemet för statsstödda exportkrediter. Föregående års överskott inlevereras och redovisas på inkomsttitel. Överskottet uppgick 2017 till 125 miljoner kronor och inlevererades 2018. Det inlevererade överskottet 2018 är 110 miljoner kronor (46,9 procent) lägre än det överskott som inlevererades 2017. Riksbankens inlevererade överskott uppgick till 2 300 miljoner kronor, vilket är 200 miljoner kronor lägre än föregående år. Det inlevererade överskottet uppgår till 80 procent av Riksbankens genomsnittliga resultat under den senaste femårsperioden, före bokslutsdispositioner m.m. För de senaste fem åren, 2013–2017, uppgår Riksbankens genomsnittliga resultat till 2 832 miljoner kronor. Resultatet kan variera mycket från år till år, vilket i sin tur kan ha stora effekter på genomsnittet. Riksbanken redovisade ett positivt resultat på 3 926 miljoner kronor för 2017. Efter justeringar och återföringar av bokslutsdispositioner, vilka omfattar en prislust om 2 317 miljoner kronor, redovisades ett positivt resultat på 1 272 miljoner kronor.

Tabell 2.12 Rörelseöverskott

Miljoner kronor

	SB 2018	Utfall 2018	Utfall-SB 2018	Utfall 2017
Luftfartsverkets inlevererade överskott	13		-13	17
Affärsverket Svenska kraftnäts inlevererade utdelning och inleverans av motsvarighet till statlig skatt	211	132	-79	359
Sjöfartsverkets inlevererade överskott	0		0	
Inlevererat överskott av Riksgäldskontorets garantiverksamhet	29	52	23	39
Inlevererat överskott av statsstödd exportkredit	0	125	125	235
Inlevererat överskott från övriga myndigheter	350	629	279	487
Riksbankens inlevererade överskott	1 600	2 300	700	2 500
Rörelseöverskott	2 203	3 238	1 035	3 637

Liten ökning av överskottet av statens fastighetsförvaltning

Överskotten av statens fastighetsförvaltning uppgick 2018 till 227 miljoner kronor, vilket är 135 miljoner kronor (37,3 procent) lägre än föregående år. Överskottet från Statens fastighetsverk var 124 miljoner kronor. Överskottet bestod dels av en definitiv inleverans av avkastningskrav för 2017 på 28 miljoner kronor, dels av en preliminär inleverans av avkastningskrav för 2018 på 82 miljoner kronor. Fortifikationsverket levererade ett överskott på 102 miljoner kronor. Även detta bestod av dels en definitiv inleverans av avkastningskrav för 2017 på 4 miljoner kronor, dels en preliminär inleverans av avkastningskrav för 2018 på 98 miljoner kronor.

Intäktsränta på skattekontot högre än 2017

Ränteinkomster uppgick till 2 349 miljoner kronor, vilket är 30 miljoner kronor (1,3 procent) lägre än föregående år.

Tabell 2.13 Ränteinkomster

Miljoner kronor

	SB 2018	Utfall 2018	Utfall-SB 2018	Utfall 2017
Räntor på näringslån	-1	0	1	0
Räntor på studielån	38	33	-5	36
Övriga ränteinkomster	1 315	2 316	1 001	2 343
Ränteinkomster	1 352	2 349	997	2 379

Räntor på skattekonto uppgick till 2 274 miljoner kronor, vilket är 35 miljoner kronor (1,5 procent) lägre än 2017. Minskningen beror framför allt på att utfallet för kostnadsränta vid underskott på skattekonto blev 61 miljoner kronor lägre. Inkomsterna från intäktsräntan vid överskott på skattekonto blev 19 miljoner kronor högre.

Högre inkomster av statens aktier under 2018

Inkomsttiteln Inkomster av statens aktier består av utdelning och andra inkomster från statligt ägda bolag. Utdelningen baseras generellt på bolagens resultat från året innan. Inkomster av statens aktier uppgick till 14 628 miljoner kronor, vilket är 6 070 miljoner kronor (70,9 procent) högre än föregående år.

Tabell 2.14 Aktieutdelning m.m. 2018 och 2017

Miljoner kronor

	Utfall 2018	Utfall 2017	Skillnad
Akademiska hus	1 630	1 393	237
Apoteket	300	300	0
Bostadsgaranti	0	32	-32
Infranord	67	84	-17
Jernhusen	179	178	1
Lernia	21	14	7
Luossavaara-Kiirunavaara AB (LKAB)	2 882	0	2 882
Metria	4	2	2
Nordiska investeringsbanken	196	186	10
PostNord	0	0	0
Saminvest AB	200	0	200
SBAB	684	628	56
SJ	269	260	9
Specialfastigheter	560	497	63
Sveaskog	900	800	100
Svensk Bilprovning	29	67	-38
Svensk Exportkredit	232	234	-2
Svevia	299	299	0
Swedavia	122	143	-21
Sweden House	1	2	-1
Telia Company AB	3 714	3 229	485
Teracom Group	214	210	4
Vasallen	125	0	125
Vattenfall AB	2 000	0	2 000
Totalt	14 628	8 558	6 070

Utdelningen från LKAB blev 2 882 miljoner kronor, vilket motsvarar 60 procent av 2017 års

vinst. Under 2017 gavs ingen utdelning. Utdelningen från Vattenfall AB blev 2 000 miljoner kronor, vilket motsvarar 20 procent av 2017 års vinst. Under 2017 gavs ingen utdelning. Telia Company AB delade ut 3 714 miljoner kronor, vilket är 485 miljoner kronor mer än föregående år.

Inkomster från offentligrättsliga avgifter lägre 2018

Inkomsterna från offentligrättsliga avgifter uppgick till 9 902 miljoner kronor, vilket är 193 miljoner kronor (1,9 procent) lägre än föregående år. Inkomsterna från finansieringsavgiften från arbetslöshetskassor uppgick till 3 494 miljoner kronor, vilket är 55 miljoner kronor (1,6 procent) högre än 2017. Inkomsterna från avgifter vid patent- och registreringsväsendet uppgick till 395 miljoner kronor. Det är en ökning med 7 miljoner kronor (1,9 procent) jämfört med föregående år.

Högre inkomster från böter

Inkomsterna från Böter m.m. uppgick till 1 118 miljoner kronor, vilket är 17 miljoner kronor (1,5 procent) högre än föregående år. Det högre utfallet beror framför allt på att bötesmedel från Polismyndigheten blev 38 miljoner kronor högre än föregående år.

Förskottsbetalning av lokalradioavgifter till och med 2026

Övriga inkomster av statens verksamhet uppgick till 1 236 miljoner kronor, vilket är 81 miljoner kronor högre än 2017. Ökningen förklaras bl.a. av att lokalradioavgifter från Myndigheten för press, radio och tv blev 68 miljoner kronor högre. I juli 2018 betalade kommersiella radiobolag 1 306 miljoner kronor till Myndigheten för press, radio och tv för tillstånd att sända markbunden analog kommersiell radio. Tillstånden gäller för perioden 1 augusti 2018–31 juli 2026. Avgifterna betalades i förskott och kommer därför att periodiseras kvartalsvis mot statens budget för hela perioden för att ge en rättvisande bild av intäkterna.

Inkomster av försäld egendom

Under inkomsttypen inkomster av försäld egendom redovisas bl.a. inkomster av försälda byggnader och maskiner, mark och annan egendom som exempelvis gruvegendom och aktier.

Tabell 2.15 Inkomster av försäld egendom

Miljoner kronor

	SB 2018	Utfall 2018	Utfall-SB 2018	Utfall 2017
Inkomster av försäld egendom	5 000	1 808	-3 192	8

Högre inkomster av försäld egendom 2018 jämfört med 2017

Inkomster av försäld egendom uppgick 2018 till 1 808 miljoner kronor, vilket är 3 192 miljoner kronor lägre än vad som beräknades i statens budget. Det beräknade beloppet i statens budget utgör en beräkningsteknisk schablon på 5 000 miljoner kronor. Jämfört med föregående år blev inkomsterna 1 800 miljoner kronor högre. Inkomsterna 2018 består främst av försäljning av statens innehav av aktier i Apoteksgruppen i Sverige Holding AB.

Den 28 november 2017 skrev regeringen avtal med Euroapothea UAB om att sälja statens innehav av aktier i Apoteksgruppen i Sverige Holding AB för 1 694 miljoner kronor. Efter att Konkurrensverket godkänt försäljningen avslutades affären i februari 2018. Överskottet från försäljningen blev, efter avdrag för försäljningsomkostnader, 1 683 miljoner kronor.

Fortifikationsverkets försäljning av fastigheter uppgick till 99 miljoner kronor under året.

Återbetalning av lån

Under inkomsttypen Återbetalning av lån redovisas återbetalningar av olika typer av lån där den största delen är återbetalning av studielån.

Tabell 2.16 Återbetalning av lån

Miljoner kronor

	SB 2018	Utfall 2018	Utfall-SB 2018	Utfall 2017
Återbetalning av näringslån	0	0	0	1
Återbetalning av studielån	493	472	-21	521
Återbetalning av övriga lån	273	266	-7	243
Återbetalning av lån	766	738	-28	764

Återbetalning av lån oförändrat jämfört med föregående år

Utfallet på inkomsttypen uppgick till 738 miljoner kronor, vilket är 28 miljoner kronor lägre än vad som beräknades i statens budget. Jämfört

med föregående år är utfallet 26 miljoner kronor (3,4 procent) lägre. Återbetalningen av studielån, som bl.a. avser studiemedel, blev 49 miljoner kronor lägre än 2017. Förändringen mellan åren beror bl.a. på att antalet låntagare av studiemedel minskade med 8 373. Återbetalningen av övriga lån blev 7 miljoner kronor (2,6 procent) lägre än vad som beräknades i statens budget. Jämfört med föregående år blev utfallet 26 miljoner kronor lägre.

Övriga lån avser bl.a. hemutrustningslån som blev 30 miljoner kronor högre än föregående år, vilket beror på att antalet personer som återbetalar hemutrustningslån ökat på grund av den senaste tidens flyktingmottagande. Antalet lån 2018 uppgick till 70 200, vilket är en minskning med 1 700 lån jämfört med 2017. Antalet lån har minskat eftersom att återbetalningarna har ökat. Hemutrustningslånet ska betalas tillbaka två år efter utbetalningen.

Kalkylmässiga inkomster

Inkomsttypen Kalkylmässiga inkomster består av vissa amorteringar och statliga pensionsavgifter.

Tabell 2.17 Kalkylmässiga inkomster

Miljoner kronor

	SB 2018	Utfall 2018	Utfall-SB 2018	Utfall 2017
Avskrivningar och amorteringar	87	84	-3	96
Statliga pensionsavgifter	11 786	12 085	299	11 331
Kalkylmässiga inkomster	11 873	12 169	296	11 427

Inkomsterna uppgick till 12 169 miljoner kronor, vilket är 296 miljoner kronor (1,2 procent) högre än vad som beräknades i statens budget.

De statliga pensionsavgifterna ökade

Inkomsterna av statliga pensionsavgifter uppgick totalt till 12 085 miljoner kronor under 2018. Inkomsterna från avgifterna för statlig tjänstepensionering uppgick till 9 821 miljoner kronor, medan inkomsterna från den särskilda löneskatten på pensionskostnader uppgick till 2 295 miljoner kronor. Administrationskostnaderna för det statliga tjänstepensionssystemet blev 190 miljoner kronor. Inkomsterna från de statliga pensionsavgifterna blev 299 miljoner kronor högre än beräknat i statens budget. Jämfört med

2017 har inkomsterna från de statliga pensionsavgifterna ökat med 754 miljoner kronor (6,7 procent).

Tabell 2.18 Statliga pensionsavgifter

Miljoner kronor

	SB 2018	Utfall 2018	Utfall-SB 2018	Utfall 2017
Statlig tjänstepensionering		9 821		9 257
Särskild löneskatt på pensionskostnader		2 295		2 126
Statlig grupplivförsäkring		53		50
Premieskatt, gruppliv		41		39
Statlig personskadeförsäkring		79		54
Avdrag för administrationskostnader		-190		-185
Administration, personskadeförsäkring		-13		-11
Statliga pensionsavgifter	11 786	12 085	299	11 331

Bidrag m.m. från EU

Under inkomsttypen Bidrag m.m. från EU redovisas bidrag från olika EU-fonder inom EU:s budget. De största enskilda bidragen kommer från Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden och Europeiska jordbruksfonden. Bidragen är främst kopplade till utgifter på anslag under utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv, utgiftsområde 19 Regional tillväxt, utgiftsområde 22 Kommunikationer samt utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel.

Tabell 2.19 Bidrag m.m. från EU

Miljoner kronor

	SB 2018	Utfall 2018	Utfall-SB 2018	Utfall 2017
Bidrag från EU:s jordbruksfonder	10 039	8 886	-1 154	7 779
Bidrag från EU till fiskenäringsen	200	237	37	15
Bidrag från Europeiska regionala utvecklingsfonden	1 408	1 557	149	1 213
Bidrag från Europeiska socialfonden	956	1 312	356	578
Bidrag till transeuropeiska nätverk	71	104	33	215
Övriga bidrag från EU	236	272	36	675
Bidrag m.m. från EU	12 910	12 367	-544	10 476

Inkomsterna uppgick till 12 367 miljoner kronor under 2018 och är 544 miljoner kronor (4,2 procent) lägre än vad som beräknades i statens budget. Jämfört med 2017 blev inkomsterna 1 891 miljoner kronor (18,1 procent) högre.

Tabell 2.20 Bidrag från EU:s jordbruksfonder

Miljoner kronor

	SB 2018	Utfall 2018	Utfall-SB 2018	Utfall 2017
<i>Bidrag från Europeiska garantifonden för jordbruket</i>	7 642	6 962	-680	6 775
Gårdsstöd	7 500	6 613	-887	6 698
Övriga interventioner	138	109	-29	117
Övriga bidrag från Europeiska garantifonden för jordbruket	4	240	236	-40
<i>Bidrag från EU till landsbygdsutvecklingen</i>	2 397	1 923	-474	1 004
Bidrag från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling 2007–2013	-7	-9	-2	
Bidrag från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling 2014–2020	2 404	1 933	-472	1 004
Bidrag från EU:s jordbruksfonder	10 039	8 886	-1 154	7 779

Bidragen från EU:s jordbruksfonder lägre än budget

Bidragen från EU:s jordbruksfonder uppgick till 8 886 miljoner kronor 2018, vilket är 1 154 miljoner kronor lägre än vad som beräknades i statens budget. Det är framför allt utbetalningarna av gårdsstöd som blivit lägre (886 miljoner kronor), vilket beror på att en större del av gårdsstödet, jämfört med 2017, kommer att betalas av EU först under 2019. Sammantaget innebär det att Jordbruksverkets fordringar på EU:s landsbygdsfond ökat med 681 miljoner kronor, vilket kommer att redovisas som ett bidrag från EU på statens budget först under 2019. Övriga bidrag från Europeiska garantifonden för jordbruket blev däremot 236 miljoner kronor högre än beräknat. Under inkomsttiteln redovisas de valutakursdifferenser som uppstår i den löpande redovisningen till EU:s jordbruksfonder (garanti- och landsbygd). Det högre utfallet beror främst på att kronans värde i förhållande till euron har varit betydligt svagare under 2018 än vad regeringen beräknade i budgeten. Kursvinsterna för 2018 uppgick till 221 miljoner kronor. Bidragen från den

europiska fonden för landsbygdsutveckling 2014–2020 blev 474 miljoner kronor lägre. Det beror på att utbetalningstakten till projekt inom landsbygdsprogrammet 2014–2020 blev lägre än beräknat och därmed även bidragen från EU.

Bidragen från EU:s regionala och sociala fonder blev högre än beräknat

Bidragen från Europeiska regionala utvecklingsfonden blev 149 miljoner kronor högre än beräknat. Orsaken är att en större andel bidrag avseende tidigare år betalades ut under 2018 jämfört med 2017. Bidragen från Europeiska socialfonden blev 356 miljoner kronor högre än beräknat. Det beror främst på att EU under 2018 betalat ut bidrag avseende en tidigare programperiod, vilket inte hade beaktats vid framtagandet av budgetpropositionen för 2018.

Bidragen från EU ökade med 18 procent 2018

Jämfört med 2017 ökade bidragen från EU med 1 891 miljoner kronor (18,1 procent). Det beror främst på att utbetalningarna till fleråriga projekt inom ramen för EU:s program 2014–2020 ökar generellt mot slutet av programperioden eftersom allt fler projekt påbörjas och upparbetar mer kostnader i takt med att programperioden fortskrider. Sammanlagt har dessa bidrag ökat med 2 230 miljarder kronor jämfört med 2017. Samtidigt minskade Övriga bidrag från EU med 403 miljoner kronor. Det är främst bidragen från asyl-, migrations- och integrationsfonden som minskat som en följd av det minskade flyktningmottagandet.

Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet

Denna inkomsttyp omfattar tillkommande EU-skatter och utjämningsavgifter för LSS-kostnader (kostnader med anledning av lagen [1993:387] om stöd och service för vissa funktionshindrade). Dessutom ingår olika avräkningar som dels avser intäkter som förs till fonder, dels kompensation för mervärdesskatt till statliga myndigheter och kommuner.

Tabell 2.21 Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet

Miljoner kronor

	SB 2018	Utfall 2018	Utfall-SB 2018	Utfall 2017
Tillkommande skatter	10 457	10 575	118	10 198
EU-skatter	6 792	6 481	-311	6 296
Tullmedel	6 755	6 481	-274	6 262
Jordbrukstullar och sockeravgifter	37	0	-37	34
<i>Kommunala utjämningsavgifter</i>	<i>3 664</i>	<i>4 094</i>	<i>430</i>	<i>3 902</i>
Utjämningsavgift för LSS-kostnader	3 664	4 094	430	3 902
Avräkningar	-114 168	-118 268	-4 100	-108 994
<i>Intäkter som förs till fonder</i>	<i>-14 938</i>	<i>-14 701</i>	<i>236</i>	<i>-12 496</i>
<i>Kompensation för mervärdesskatt</i>	<i>-99 231</i>	<i>-103 567</i>	<i>-4 336</i>	<i>-96 498</i>
Avräknad mervärdesskatt, statliga myndigheter	-32 988	-32 585	403	-30 936
Kompensation för mervärdesskatt, kommuner	-66 243	-70 982	-4 739	-65 561
Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet	-103 712	-107 693	-3 981	-98 796

I statens budget beräknades avräkningarna uppgå till -103 712 miljoner kronor. Utfallet blev -107 693 miljoner kronor. Skillnaden mot beräkningen i statens budget blev alltså -3 981 miljoner kronor. Avräkningarna för kompensation för mervärdesskatt till kommunerna blev 4 739 miljoner kronor högre och beror på att kommunernas konsumtion blev högre än väntat.

Jämfört med 2017 ökade Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet med 8 897 miljoner kronor. Kommunernas kompensation för mervärdesskatt ökade med 5 421 miljoner kronor. Avräkningen av intäkter som förs till fonder ökade med 2 205 miljoner kronor, vilket beror på att resolutionsavgiften höjdes tillfälligt 2018.

2.3 Utgifter i statens budget 2018

Utgifterna i statens budget är indelade i 27 utgiftsområden. Därutöver ingår även posterna Förändring av anslagsbehållningar, Riksgäldskontorets nettoutlåning och Kassamässig korrigerings på budgetens utgiftssida.

Posten Förändring av anslagsbehållningar används endast vid budgetering. Utfallet påverkar anslagsbehållningarna för respektive anslag.

Utgifter i statens budget – sammanfattning

I tabell 2.22 jämförs utfallet för utgifterna, dvs. den faktiska förbrukningen, dels med ursprungligen anvisade medel (statens budget), dels med totalt anvisade medel (inklusive ändringar av budgeten). En högre förbrukning än anvisade medel möjliggörs genom utnyttjande av ett eventuellt ingående anslagssparande eller en anslagsskredit.

Tabell 2.22 Utgifter i statens budget 2018

Miljoner kronor

Utgiftsområde	Statens budget	Ändrings-budget	Totalt anvisat	Utfall	Utfall - statens budget	Utfall - totalt anvisat
1 Rikets styrelse	14 531	51	14 582	14 288	-243	-294
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	16 286	71	16 356	15 992	-294	-364
3 Skatt, tull och exekution	11 399	79	11 478	11 446	47	-33
4 Rättsväsendet	45 777	477	46 254	45 937	160	-317
5 Internationell samverkan	2 009	30	2 039	1 893	-116	-146
6 Försvar och samhällets krisberedskap	53 836	533	54 368	53 487	-348	-881
7 Internationellt bistånd	42 985	-237	42 748	42 813	-172	65
8 Migration	15 748	6 540	22 288	19 624	3 875	-2 665
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	77 696	2 145	79 841	78 418	722	-1 422
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	102 615	62	102 677	99 681	-2 934	-2 996
11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	34 636	-1	34 635	34 771	136	136
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	94 586	1 284	95 870	95 208	622	-662
13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering	25 600	604	26 204	22 217	-3 383	-3 987
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	74 084	2 255	76 338	73 861	-223	-2 477
15 Studiestöd	24 353	128	24 481	21 118	-3 234	-3 362
16 Utbildning och universitetsforskning	77 966	145	78 110	76 002	-1 964	-2 108
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	15 880	186	16 065	16 008	128	-57
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	6 952	110	7 062	4 616	-2 336	-2 446
19 Regional tillväxt	3 922	20	3 942	3 576	-345	-365
20 Allmän miljö- och naturvård	10 773	55	10 828	10 438	-335	-390
21 Energi	3 588	173	3 761	3 504	-85	-257
22 Kommunikationer	56 419	27	56 445	56 594	175	149
23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	19 254	853	20 107	19 597	343	-510
24 Näringsliv	7 371		7 371	7 464	94	94
25 Allmänna bidrag till kommuner	111 385	24	111 409	111 409	24	0
26 Statsskuldsräntor m.m.	11 355	2 305	13 660	13 603	2 247	-58
27 Avgiften till Europeiska unionen	39 511		39 511	34 960	-4 551	-4 551
Förändring av anslagsbehållningar	-8 479		-8 479		8 479	8 479
Summa	992 036	17 916	1 009 951	988 527	-3 509	-21 424
Riksgäldskontorets nettoutlåning	6 548		6 548	1 978	-4 571	-4 571
Kassamässig korrigering	0		0	1 552	1 552	1 552
Summa utgifter m.m. i statens budget	998 584	17 916	1 016 500	992 056	-6 528	-24 443

Utgifterna i statens budget uppgick 2018 till 992 056 miljoner kronor. Det är 6 528 miljoner kronor (0,7 procent) lägre än vad som anvisades i den ursprungliga budgeten och 24 443 miljoner kronor (2,4 procent) lägre än vad som totalt anvisades. Inom 8 av de 27 utgiftsområdena blev utgifterna mer än 1 miljard kronor lägre eller högre än vad som anvisades i statens budget.

Ersättningar till kommunerna för asylmottagandet högre än den ursprungliga budgeten, men lägre än totalt anvisat

Utfallet för utgiftsområde 8 Migration uppgick till 19 624 miljoner kronor, vilket är 3 875 miljoner kronor högre än vad som anvisades i den ursprungliga budgeten, men 2 665 miljoner kronor lägre än vad som totalt anvisades. Det

beror framför allt på att bidrag till kommunerna för ersättningar och bostadskostnader för asylsökande ensamkommande barn och unga blev högre än vad som beräknades i den ursprungliga budgeten.

Lägre utgifter för sjukpenning, aktivitets- och sjukersättningar än beräknat

För utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning blev utgifterna 99 681 miljoner kronor, vilket är 2 934 miljoner kronor lägre än vad riksdagen anvisade. Det beror dels på att antalet utbetalda nettodagar för sjukpenning blev lägre än beräknat, dels på att antalet personer som fick aktivitets- eller sjukersättning blev lägre än beräknat.

Färre kommunmottagna och lägre utgifter för ensamkommande barn och unga

Utfallet för utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering blev 22 217 miljoner kronor. Det är 3 383 miljoner kronor lägre än vad som anvisades i statens budget. Det beror bl.a. på att antalet ensamkommande barn och unga som beviljades uppehållstillstånd och togs emot i en kommun blev lägre än beräknat. Det beror också på att utgifterna för ersättning till kommuner och landsting för mottagandet av ensamkommande barn och unga, både enligt det gamla och det nya ersättningsystemet, blev lägre än förväntat. Vidare blev utgifterna för etableringsersättning till nyanlända som deltar i Arbetsförmedlingens etableringsinsatser lägre än beräknat.

Prioriterat studiebidrag lägre än beräknat

Inom utgiftsområde 15 Studiestöd blev utfallet 21 118 miljoner kronor, vilket är 3 234 miljoner kronor lägre än vad som anvisades i budgeten. Det beror framför allt på att utgifterna för prioriterat studiebidrag för dem som saknar slutbetyg från grundskola eller gymnasium blev lägre än beräknat och på att antalet studerande med studiemedel och studiestartsstöd blev lägre än beräknat.

Lägre utnyttjande av medel än beräknat

För utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning uppgick utgifterna till 76 002 miljoner kronor. Det är 1 964 miljoner kronor lägre än anvisat i den ursprungliga budgeten. Det beror främst på att medlen under anslag för bl.a. bidrag till lärarlöner och vuxenutbildning inte utnyttjades fullt ut.

Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder lägre än beräknat

Utfallet för utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik uppgick till 4 616 miljoner kronor och blev därmed 2 336 miljoner kronor lägre än vad som anvisats. Det beror främst på att investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder till studerande blev 1 759 miljoner kronor lägre än beräknat.

Högre kursförluster än beräknat

Utgifterna inom utgiftsområde 26 Statsskuld-räntor m.m. uppgick till 13 603 miljoner kronor, vilket är 2 247 miljoner kronor högre än vad som anvisades i den ursprungliga budgeten. Det beror bl.a. på högre kurs- och valutaförluster än beräknat.

EU återbetalade nästan 4 miljarder kronor

Utfallet för utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen uppgick till 34 960 miljoner kronor och är därmed 4 551 miljoner kronor lägre än vad som anvisades i statens budget. Det beror främst på att EU under 2018 återbetalade ett överskott till Sverige om 3 700 miljoner kronor för den avgift som baseras på bruttonationalinkomsten.

Exportkreditnämnden ökade placeringarna i Riksgäldskontoret

Riksgäldskontorets nettoutlåning uppgick till 1 978 miljoner kronor, vilket är 4 571 miljoner kronor lägre än vad som beräknades i statens budget. Det beror bl.a. på att Exportkreditnämnden överförde garantimedel från bankkonton till konton i Riksgäldskontoret, vilket minskade nettoutlåningen.

Tabell 2.23 Utfallet för statens budget för 2017-2018

Miljoner kronor

Utgiftsområde	Utfall 2018	Utfall 2017	Skillnad mot 2017
1 Rikets styrelse	14 288	13 324	964
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	15 992	15 335	657
3 Skatt, tull och exekution	11 446	11 011	435
4 Rättsväsendet	45 937	44 064	1 873
5 Internationell samverkan	1 893	1 953	-60
6 Försvar och samhällets krisberedskap	53 487	50 383	3 104
7 Internationellt bistånd	42 813	36 707	6 107
8 Migration	19 624	40 034	-20 410
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	78 418	67 411	11 007
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	99 681	101 868	-2 187
11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	34 771	34 658	114
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	95 208	88 660	6 548
13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering	22 217	23 931	-1 714
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	73 861	71 559	2 302
15 Studiestöd	21 118	19 671	1 448
16 Utbildning och universitetsforskning	76 002	71 098	4 904
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	16 008	14 475	1 533
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	4 616	3 803	813
19 Regional tillväxt	3 576	2 808	768
20 Allmän miljö- och naturvård	10 438	7 780	2 658
21 Energi	3 504	2 992	512
22 Kommunikationer	56 594	53 223	3 371
23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	19 597	17 225	2 372
24 Näringsliv	7 464	6 416	1 049
25 Allmänna bidrag till kommuner	111 409	105 566	5 843
26 Statsskuldsräntor m.m.	13 603	10 569	3 034
27 Avgiften till Europeiska unionen	34 960	24 224	10 736
Summa	988 527	940 749	47 778
Riksgäldskontorets nettoutlåning	1 978	-2 945	4 923
Kassamässig korrigerig	1 552	1 814	-263
Summa utgifter m.m. i statens budget	992 056	939 619	52 438

Mer bidrag till sjukvården – lägre utgifter för Migration

Utgifterna i statens budget ökade med 52 438 miljoner kronor (5,6 procent) mellan 2017 och 2018. Den största utgiftsökningen i statens budget för 2018 skedde inom utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg, som ökade med 11 007 miljoner kronor (16,3 procent). Utgifterna för de flesta andra utgiftsområden ökade också. Utgiftsområde 8 Migration minskade samtidigt med 20 410 miljoner kronor (51,0 procent).

Ökade anslag för att stärka totalförsvaret

Inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap ökade utgifterna med 3 104 miljoner kronor (6,2 procent). Det beror på ökade satsningar på totalförsvaret och på högre utgifter med anledning av sommarens bränder.

Färre asylsökande till Sverige leder till ökat bistånd till andra länder

Utgifterna för utgiftsområde 7 Internationellt bistånd blev 6 107 miljoner kronor (16,6 procent) högre. Det beror främst på att utgifterna för asylmottagande som ingår i biståndsramen beräknades minska. För att nå upp till målet om att biståndsramen ska uppgå till en procent av BNI höjdes därför anslaget med ca 6 000 miljoner kronor 2018.

Utgifterna för asylsökande minskade

Inom utgiftsområde 8 Migration blev utgifterna 20 410 miljoner kronor (51,0 procent) lägre. Ersättningarna till kommunerna minskade med 18 876 miljoner kronor (61,7 procent), vilket främst beror på att antalet barn och unga i Migrationsverkets mottagningssystem minskade.

Ökade bidrag till vården

Utgifterna för utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg blev 11 007 miljoner kronor (16,3 procent) högre än 2017. Det beror bl.a. på personalsatsningar inom vården, insatser för att korta vårdköerna och satsningar på förlossningsvård och kvinnors hälsa.

Färre personer fick aktivitets- och sjukersättning

Utgifterna för utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning blev 2 187 miljoner kronor (2,1 procent) lägre än 2017. Det beror på att färre personer hade aktivitets- och sjukersättning och att antalet

utbetalda nettodagar för sjukpenning och rehabiliteringspenning blev lägre än beräknat.

Utgifterna för barnbidrag och föräldraförsäkring ökade

Inom utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn ökade utgifterna med 6 548 miljoner kronor (7,4 procent). Utgifterna för barnbidrag ökade med 4 435 miljoner kronor (16,3 procent) eftersom barnbidraget höjdes den 1 mars 2018. Utgifterna för föräldraförsäkringen ökade med 2 076 miljoner kronor (5,0 procent). Antalet ersättningsdagar för föräldrapenning minskade svagt, men antalet dagar med den högsta ersättningsnivån ökade, bl.a. på grund av att fler män tog ut föräldrapenning.

Ändrad anslagsstruktur medför högre utgifter för Arbetsmarknad och arbetsliv

Utgifterna inom utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv ökade med 2 302 miljoner kronor (3,2 procent). Det beror till största delen på att vissa utgifter har överförts till detta utgiftsområde från utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering.

Stöd för vuxenutbildning, stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling medför högre utgifter

Inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning ökade utgifterna med 4 904 miljoner kronor (6,9 procent). Det beror på flera olika insatser inom utbildningsområdet. Utgifterna för statligt stöd till vuxenutbildning och statligt stöd för stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling ökade med sammanlagt 1 977 miljoner kronor.

Satsningar inom miljöområdet medför ökade utgifter

Olika satsningar inom miljöområdet medförde att utgifterna för utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård ökade med 2 658 miljoner kronor (34,2 procent). Knappt hälften av ökningen beror på satsningen Klimatklivet som stöder åtgärder för utsläppsminskning. Utgifterna för elfordonspremierna, som infördes 2018, uppgick till 422 miljoner kronor.

Ökade utgifter för drift och underhåll av vägar och järnvägar

Inom utgiftsområde 22 Kommunikationer ökade utgifterna med 3 371 miljoner kronor (6,3 procent). Det är framför allt utgifterna för drift,

underhåll och trafikledning för vägar och järnvägar som tillsammans ökade med 1 913 miljoner kronor.

Utgifter för EU-stödda åtgärder ökar

Inom utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel ökade utgifterna med 2 372 miljoner kronor (13,8 procent). Det beror främst på att utbetalningar till fleråriga projekt inom ramen för EU:s program ökar mot slutet av programperioden.

Höjt grundavdrag för pensionärer medför högre bidrag till kommuner och landsting

Utfallet för utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner ökade med 5 843 miljoner kronor (5,5 procent). Det beror framför allt på att kommunerna och landstingen kompensades med totalt 4 387 miljoner kronor för det intäktsbortfall som det förhöjda grundavdraget för pensionärer medför.

Ökade utgifter för statsskuldsräntor beror på flera orsaker

Inom utgiftsområde 26 Statsskuldsräntor m.m. ökade utgifterna med 3 034 miljoner kronor (28,7 procent). Det beror på flera faktorer, bl.a. blev valutakursförluster 2 710 miljoner kronor högre än 2017.

Högre BNI-avgift och lägre återbetalningar

Utgifterna inom utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen blev 10 736 miljoner kronor (44,3 procent) högre än 2017. Det beror dels på att den avgift som baseras på bruttonationalinkomsten (BNI-avgiften) blev högre, dels på att EU återbetalade ca 4 100 miljoner kronor mindre avgifter än 2017.

Irlands återbetalning av lån 2017 påverkar jämförelsen mellan åren

Utfallet för Riksgäldskontorets nettoutlåning blev 4 923 miljoner kronor högre 2018 jämfört med 2017. Det beror bl.a. på att Irland betalade tillbaka sitt lån till Sverige 2017, vilket påverkar jämförelsen med 2018. Lånet uppgick till 5 243 miljoner kronor.

Förklarande faktorer till avvikelserna mot statens budget

Utgifterna i statens budget blev 6,5 miljarder kronor lägre än den budget som riksdagen

ursprungligen fastställde. I detta avsnitt analyseras hur stor del av denna skillnad som berodde på reviderade bedömningar av dels de makroekonomiska förutsättningarna, dels antalet personer som tar emot ersättning från olika transfereringssystem (volym). Vidare redovisas hur stor del av skillnaden som beror på nya beslut. Det gäller sådana beslut som fattats av riksdagen eller Riksbanken. Resterande skillnad beror på andra förklaringsfaktorer och redovisas i kategorin Övrigt. Skillnaderna fördelas också på Utgiftsområden exklusive räntor, Statsskuld räntor m.m. och Riksgäldskontorets nettoutlåning. Resultatet sammanfattas i tabell 2.24 och kommenteras därefter.

Tabell 2.24 Förklarande faktorer till skillnaden mellan utfall och budget för 2018

Miljarder kronor

	Totalt	Volym ³	Makro ⁴	Beslut	Övrigt ⁵
Utgiftsområden, exklusive räntor ¹	-5,8	-2,9	1,6	5,8	-10,3
Statsskuld räntor m.m.	2,3	0,0	2,1	0,0	0,2
Riksgäldskontorets nettoutlåning ²	-3,0	0,0	2,1	0,0	-5,1
Budgetens utgifter m.m.	-6,5	-2,9	5,8	5,8	-15,2

¹ Utgiftsområden som omfattas av det statliga utgiftstaket.

² Riksgäldskontorets nettoutlåning och den kassamässiga korrigeringsposten.

³ Begreppet volym innefattar utgiftsförändringar till följd av bl.a. antal personer i transfereringssystemen, längden på den tid som en person finns i ett system samt förändringar av nivån på styckkostnader i transfereringssystemen som inte direkt kan kopplas till den makroekonomiska utvecklingen.

⁴ Utgiftsförändringar till följd av reviderade makroekonomiska förutsättningar.

⁵ Under Utgiftsområden, exkl. räntor ingår förändring av anslagsbehållningar enligt ursprunglig budget.

Skillnader till följd av reviderade volymer i olika transfereringssystem

Utgifterna blev 2,9 miljarder kronor lägre än i statens budget till följd av ändrade bedömningar av bl.a. antalet personer som tar emot ersättning från olika transfereringssystem (volym). Det beror bl.a. på att färre personer än beräknat i statens budget fick sjukpenning och sjuk- och aktivitetsersättning 2018. Det medförde att utgifterna under utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp blev ca 2,5 miljarder kronor lägre än i den beslutade budgeten.

Skillnader till följd av den makroekonomiska utvecklingen

Skillnader till följd av ändrade makroekonomiska förutsättningar medförde att budgetens totala utgifter blev 5,8 miljarder kronor högre än i statens budget.

Utgifterna för utgiftsområdena, exklusive utgiftsområde 26 Statsskuld räntor m.m., blev 1,6 miljarder kronor högre än i statens budget till följd av ändrade makroekonomiska förutsättningar. Det beror bl.a. på att utgifterna inom utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel blev högre till följd av en högre eurokurs för gårdsstöd m.m. än beräknat.

Utgifterna på anslaget för statsskuld räntor blev 2,1 miljarder kronor högre till följd av ändrade makroekonomiska förutsättningar. Det beror främst på större valutakursförluster till följd av en svagare krona.

Riksgäldskontorets nettoutlåning blev 2,1 miljarder kronor högre än i statens budget beroende på makrotvecklingen. Även denna differens förklaras av en svagare krona. Det beror på att Riksbankens lån i Riksgälden ökat mer än beräknat när enskilda lån förfallit och refinansierats till en högre växelkurs för euron och dollarn.

Tabell 2.25 Makroekonomiska förutsättningar för 2018

	Skillnad utfall			
	SB 2018	Utfall 2018	2018-SB 2018	Utfall 2017
<i>Procentuell förändring från föregående år:</i>				
BNP (fp)	2,5	2,3	-0,2	2,1
KPI (årsgenomsnitt)	1,7	2,0	0,3	1,8
Antal sysselsatta, 15–74 år	1,2	1,8	0,6	2,3
Nivåer:				
Arbetslöshet, 15–74 år, procent av arbetskraften	5,9	6,3	0,4	6,7
Personer i arb.markn.pol. program, procent av arbetskraften	4,2	3,4	-0,8	3,5
SEK/Euro	9,3	10,3	1,0	9,6
SEK/USD	8,3	8,7	0,4	8,5
6-mån ränta, årsgenomsnitt	-0,4	-0,7	-0,3	-0,7
5-årig statsobligation, årsgenomsnitt	0,6	0,1	-0,5	-0,1

fp = fasta priser

Skillnader till följd av beslut

De totala utgifterna blev 0,5 miljarder kronor högre än i statens budget till följd av beslut fattade av riksdagen.

Utgifterna för utgiftsområdena, exklusive utgiftsområde 26 Statsskuld räntor m.m., blev 5,8 miljarder kronor högre till följd av att riksdagens beslut om högre anslagsnivåer efter förslag i propositionerna om ändringar i statens budget (se avsnitt 2). Sammantaget uppgick de

senare till 17,9 miljarder kronor. Av dessa bedöms ca 5,8 miljarder kronor vara förslag som kategoriseras som beslut. Resterande del av anslagsförändringarna, ca 12,1 miljarder kronor, tillfördes främst regelstyrda anslag som påverkas av förändringar i volym eller makroekonomiska förutsättningar (i första hand transfereringsanslag) utan att någon ny reform hade föreslagits. För mer information om vilka förslag i propositionerna som bedömdes vara beslut respektive tillskott till regelstyrda transfereringsanslag, se 2018 års ekonomiska vårproposition (prop. 2017/18:100 tabell 7.9) och budgetpropositionen för 2019 (prop. 2018/19:1 tabell 8.17).

Skillnader till följd av övriga orsaker

Av övriga orsaker blev utgifterna 15,2 miljarder kronor lägre än i statens budget. Riksgäldskontorets nettoutlåning (inklusive kassamässig korrigering) och statsskuld räntor blev något högre medan utgiftsområdenas utgifter (exklusive statsskuld räntor) blev 10,3 miljarder kronor lägre.

Inom framför allt följande sju områden blev utgifterna lägre än i statens budget av övriga orsaker:

- Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn,
- Utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv,
- Utgiftsområde 15 Studiestöd,
- Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning,
- Utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning, byggande samt konsumentpolitik,
- Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel,
- Utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen.

I avsnitt 2.4 Utfall per utgiftsområde finns detaljerade kommentarer till skillnaden mellan utfall och anvisade belopp i den ursprungliga budgeten.

Riksgäldskontorets nettoutlåning, inklusive kassamässig korrigering blev 5,1 miljarder kronor lägre. Det berodde på att Exportkreditnämnden under 2018, med anledning av ändringar i förordningen (2011:211) om utlåning och garantier,

förde över garantimedel i utländsk valuta från bankkonton till konto i Riksgäldskontoret.

Indragningar

Enligt 3 kap. 12 § budgetlagen (2011:203) får regeringen besluta att medel på ett anvisat anslag inte ska användas, om det är motiverat av särskilda omständigheter i en verksamhet eller av statsfinansiella eller andra samhällsekonomiska skäl. År 2018 beslutade regeringen om indragning av anslagsmedel om totalt 50 428 miljoner kronor, främst avseende anslagssparanden från 2017. Det är 4 359 miljoner kronor mer än 2017. De 48 indragningar, som översteg 100 miljoner kronor, omfattar 95 procent av totalbeloppet under 2018. I tabell 2.26 redovisas samtliga indragningar som är större än 100 miljoner kronor.

De flesta indragningarna av anslagsmedel rör anslagssparande

Den största indragningen, som uppgick till 6 466 miljoner kronor, avsåg kommunersättningar vid flyktingmottagande. Den näst största indragningen gjordes av räntor på statsskulden och uppgick till 5 808 miljoner kronor. Båda dessa indragningar avsåg anslagssparande.

Tabell 2.26 Indragningar 2018

Miljoner kronor

UO Anslag	Indragning	
5 1:1	Avgifter till internationella organisationer	147
8 1:2	Ersättningar och bostadskostnader	302
8 1:7	Utresor för avvisade och utvisade	103
9 1:6	Bidrag till folkhälsa och sjukvård	114
9 4:3	Bilstöd till personer med funktionsnedsättning	105
9 4:4	Kostnader för statlig assistansersättning	2 621
9 4:5	Stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet	142
9 4:7	Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m.	108
10 1:1	Sjukpenning och rehabilitering m.m.	4 065
10 1:2	Aktivitets- och sjukersättningar m.m.	1 005
10 1:6	Bidrag för sjukskrivningsprocessen	189
11 1:3	Bostadstillägg till pensionärer	112
12 1:3	Underhållsstöd	106
12 1:5	Barnpension och efterlevandestöd	120
12 1:8	Bostadsbidrag	476
13 1:2	Kommunersättningar vid flyktingmottagande	6 466
13 1:3	Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare	1 073
13 1:4	Hemutrustningslån	104

13 1:4	Ersättning för insatser för vissa nyanlända invandrare	1 084
14 1:2	Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd	696
14 1:3	Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser	1 722
14 1:4	Lönebidrag och Samhall m.m.	1 211
14 1:6	Europeiska socialfonden m.m. för perioden 2014–2020	172
14 1:11	Bidrag till lönegarantiersättning	279
14 1:12	Nystartsjobb och stöd för yrkesintroduktionsanställningar	184
15 1:2	Studiemedel	2 232
15 1:7	Studiestartsstöd	424
16 1:5	Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet	478
16 1:10	Fortbildning av lärare och förskolepersonal	155
16 1:13	Statligt stöd till vuxenutbildning	326
16 1:14	Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning	127
16 1:15	Upprustning av skollokalerna och utemiljöer	198
16 1:19	Bidrag till lärarlöner	389
18 1:7	Energieffektivisering och renovering av flerbostadshus och utomhusmiljöer	591
18 1:9	Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande	2 238
19 1:1	Regionala tillväxtåtgärder	113
19 1:3	Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2014–2020	622
20 1:4	Sanering och återställning av förorenade områden	185
20 1:8	Supermiljöbilspremie	209
20 1:16	Klimatinvesteringar	381
22 1:1	Utveckling av statens transportinfrastruktur	4 603
22 1:15	Sjöfartsstöd	150
23 1:10	Gårdsstöd m.m.	224
23 1:13	Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk	160
23 1:17	Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	350
23 1:18	Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	109
26 1:1	Räntor på statsskulden	5 808
27 1:1	Avgiften till Europeiska unionen	5 362
	Övriga indragningar	2 290
Summa		50 428

Överskridanden

Medgivna överskridanden

Enligt 3 kap. 8 § budgetlagen får ett anslag tillfälligt överskridas genom att en kredit, motsvarande högst 10 procent av det anvisade

anslaget (anslagskredit), tas i anspråk. Året därpå ska tillgängliga medel reduceras med ett belopp som motsvarar den utnyttjade anslagskrediten. Med riksdagens bemyndigande får regeringen även besluta att ett anslag får överskridas, om det är nödvändigt för att täcka särskilda utgifter i en verksamhet. Utgifterna ska inte ha varit kända då anslaget anvisades. Regeringen får även fatta beslut om att överskrida ett anslag för att uppfylla ett av riksdagen beslutat ändamål med anslaget. Regeringen beslutade om fyra medgivna överskridanden för 2018.

Tabell 2.27 Medgivna överskridanden 2018

Miljoner kronor

UO Anslag	Anslagsnamn	Medgivet överskridande	Utnyttjat medgivet överskridande
8 1:6	Offentligt biträde i utlänningsärenden	218	0
14 1:2	Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd	2 217	0
23 1:10	Gårdsstöd m.m.	31	31
26 1:2	Oförutsedda utgifter	0	0
Summa		2 466	31

I statens budget anvisades 305 miljoner kronor för anslaget 1:6 *Offentligt biträde i utlänningsärenden* inom utgiftsområde 8 Migration. Regeringen medgav i beslut den 21 mars 2018 att anslaget fick överskridas med 218 miljoner kronor (Ju2018/01631/SIM). Det medgivna överskridandet utnyttjades inte, då riksdagen anvisade ytterligare medel för anslaget i enlighet med propositionen Höständringsbudget för 2018.

I statens budget anvisades 22 700 miljoner kronor för anslaget 1:2 *Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd* inom utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv. Regeringen medgav i beslut den 11 oktober 2018 att anslaget fick överskridas med 2 217 miljoner kronor (A2018/01756/A). Det medgivna överskridandet utnyttjades inte, då riksdagen anvisade ytterligare medel för anslaget i enlighet med propositionen Höständringsbudget för 2018.

I statens budget anvisades 6 695 miljoner kronor för anslaget 1:10 *Gårdsstöd m.m.* inom utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel. Regeringen medgav i beslut den 7 februari 2019 att anslaget fick överskridas med 31 miljoner kronor (N2019/00299/SUN). Hela

anslagskrediterna på 670 miljoner kronor utnyttjades och nästan hela det medgivna överskridandet.

I statens budget anvisades 10 miljoner kronor för anslaget 1:2 *Oförutsedda utgifter* inom utgiftsområde 26 Statsskuldsräntor m.m. Regeringen medgav i beslut den 6 december 2018 att anslaget fick överskridas med 300 000 kronor (Fi2018/03747/BATOT). Det medgivna överskridandet utnyttjades inte, då riksdagen anvisade ytterligare medel för anslaget i enlighet med Höständeringsbudget för 2018.

Icke medgivna överskridanden

Under 2018 har ett anslag överskridits utöver den tillåtna anslagskreditgränsen och utan medgivande från regeringen (se tabell 2.28).

Totalt disponibelt belopp inklusive anslagskredit för anslaget 1:13 *Bokföringsnämnden* inom utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning har överskridits med 0,31 miljoner kronor. Det beror på att myndighetens kostnader för pensionspremier varit högre än beräknat.

Tabell 2.28 Icke medgivna överskridanden 2018

Miljoner kronor

UO	Anslag	Anslagsnamn	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enl. regleringsbrev	Medgivet överskridande	Totalt tilldelade medel	Utgifter	Anslagskredit	Utgående överföringsbelopp	Icke medgivet överskridande
2	1:13	Bokföringsnämnden	1,08	10,13	-0,78	10,43	11,05	0,30	-0,62	-0,31
Summa icke medgivet överskridande										-0,31

2.4 Utfall per utgiftsområde

I följande avsnitt (2.4.1–2.4.27) presenteras utfallet per utgiftsområde. Här ges en samlad bild över hur regeringen har utnyttjat de finansiella befogenheter som regeringen har inom respektive utgiftsområde.

Anslagen redovisas i tabeller som i första hand visar utfallet för de största anslagen inom respektive utgiftsområde. Tabellerna visar även anslag vars utfall avviker från statens ursprungliga budget med mer än 10 procent. Anslag som anvisats mindre än 100 miljoner kronor visas dock bara om utfallet avviker mer än 50 procent. Tabellerna visar också anslag där utfallet avviker från de totalt anvisade medlen (statens budget och ändringar i budgeten) med mer än 10 procent. Anslag som totalt anvisats mindre än 100 miljoner kronor visas endast då utfallet avviker mer än 50 procent.

För varje utgiftsområde kommenteras först skillnader mellan den ursprungligen beslutade budgeten och utfall. Därefter jämförs även utfallet för 2018 med utfallet 2017. I de fall förklaringarna sammanfaller görs analysen samlat, under respektive utgiftsområde. En redovisning av samtliga anslag finns i bilaga 2.

Förutom anslagsutfallet redovisas, per utgiftsområde, hur regeringen har utnyttjat beställningsbemyndiganden samt bemyndiganden avseende statlig utlåning, garantier, inomstatliga lån och övriga krediter. Av redovisningen framgår även hur bemyndiganden att lämna kapitaltillskott till bolag eller utvecklingsbanker har utnyttjats. Flertalet av bemyndigandena utgörs av årliga bemyndiganden som riksdagen lämnar i samband med besluten om statens budget och om ändringar i denna. I redovisningen hänvisas inte till riksdagsbeslutet i de fall ett bemyndigande har lämnats i samband med besluten om statens budget för 2018 eller i beslut om ändring i budgeten för detta år. Om däremot ett bemyndigande har lämnats före 2018 görs en hänvisning till riksdagsbeslutet. En redovisning av samtliga beställningsbemyndiganden finns i bilaga 3.

Efter de 27 avsnitten om de olika utgiftsområdena följer en redogörelse för posterna Förändring av anslagsbehållningar (avsnitt 2.4.28), Riksgäldskontorets nettoutlåning (avsnitt 2.4.29), och Kassamässig korrigerigering (avsnitt 2.4.30). Alla dessa poster hör till budgetens utgiftssida.

Avslutningsvis redovisas även Ålderspensions-systemet vid sidan av statens budget (avsnitt 2.4.31).

2.4.1 Utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Anslag

Tabell 2.29 UO 1 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2018	ÄB 2018	Utfall 2018	Utfall-SB 2018	Utfall-SB Procent 2018	Utfall 2017
2:1	Riksdagens ledamöter och partier m.m.	905		916	11	1,2	873
2:2	Riksdagens förvaltningsanslag	814		816	1	0,1	779
2:3	Riksdagens fastighetsanslag	120		97	-23	-19,0	83
4:1	Regeringskansliet m.m.	7 779	40	7 654	-125	-1,6	7 482
5:1	Länsstyrelserna m.m.	2 979	11	2 967	-12	-0,4	2 744
6:1	Allmänna val och demokrati	556		536	-20	-3,5	89
8:1	Presstödet	567		492	-75	-13,2	541
	Övriga anslag	811		810	-1	-0,1	733
Summa		14 531	51	14 288	-243	-1,7	13 324

Utgiftsområdet omfattar Statschefen, Riksdagen samt Riksdagens ombudsmän, Sametinget och samepolitiken, Regeringskansliet m.m., Länsstyrelserna, Demokratipolitik och mänskliga rättigheter, Nationella minoriteter, Medier och Sieps samt insatser för att stärka delaktigheten i EU-arbetet.

Utfallet uppgick till 14 288 miljoner kronor, vilket är 243 miljoner kronor (1,7 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2017 ökade utgifterna med 964 miljoner kronor (7,2 procent).

Utfallet för anslaget 2:3 *Riksdagens fastighetsanslag* blev 97 miljoner kronor, vilket är 23 miljoner kronor (19,0 procent) lägre än vad som anvisades i budgeten. Att utfallet blev lägre än beräknat beror på att planerat underhåll av interiörer har skjutits fram i tid på grund av hög arbetsbelastning och att avsatta medel för oförutsedda åtgärder inte har utnyttjats.

Utfallet för anslaget 4:1 *Regeringskansliet m.m.* blev 7 654 miljoner kronor, vilket är 125 miljoner kronor (1,6 procent) lägre än vad som anvisades i budgeten. I enlighet med propositionen Vårändringsbudget för 2018 anvisade riksdagen ytterligare 40 miljoner kronor för att finansiera högre kostnader för utrikesförvaltningen på grund av ändrade växelkurser.

Ökat anslag till följd av sommarens skogsbränder
Skogsbränderna under sommaren 2018 medförde ökade kostnader, främst för personal vid Länsstyrelsen i Gävleborgs län. För att finansiera detta tillfördes anslaget 5:1 *Länsstyrelserna m.m.*

11 miljoner kronor i enlighet med propositionen Höständringsbudget för 2018.

Valår gav ökade utgifter för Allmänna val och demokrati

Utfallet för anslaget 6:1 *Allmänna val och demokrati* blev 447 miljoner kronor högre än 2017 vilket förklaras av att val till riksdag och kommun- och landstingsfullmäktige hölls under 2018.

Utgifterna för presstödet lägre än beräknat och lägre än föregående år

Utfallet för anslaget 8:1 *Presstödet* uppgick till 492 miljoner kronor. Det är 75 miljoner kronor (13,2 procent) lägre än anvisat i statens budget och 49 miljoner kronor (9,0 procent) lägre än föregående år. Minskningen beror bl.a. på lägre stöd till flera tidningar som en följd av sjunkande upplagor och att en tidningskoncern lade ned sina lokala tidningar. Presstödet består av driftstöd, distributionsstöd och utvecklingsstöd. Minskningen mellan åren beror främst på att utbetalt driftstöd blev 51 miljoner kronor lägre. Under året har driftstöd betalats ut till 73 dagstidningar jämfört med 89 föregående år.

Beställningsbemyndiganden

Tabell 2.30 UO 1 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställnings- bemyndigande	Utestående åtaganden 2018-12-31
6:5	Stöd till politiska partier	172	125
8:1	Presstödet	70	18
Summa		242	143

Inom utgiftsområdet beslutade riksdagen om beställningsbemyndiganden på 242 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 143 miljoner kronor. Skillnaden mellan bemyndigandet och de utestående åtagandena uppgick till 99 miljoner kronor.

Garantier

Tabell 2.31 UO 1 Garantier

Miljoner kronor

Garantier	Garantiram	Utestående åtaganden 2018-12-31	Utfärdade garantier inklusive bundna utfästelser
Kreditgarantier till UD- anställda ¹	50	0	0
Summa	50	0	0

¹ Regeringen har beslutat att Riksgäldskontoret får lämna statlig kreditgaranti för banklån till personal inom utrikesförvaltningen inom en ram för samtliga garantiengagemang om 50 miljoner kronor (UD2000/1146/P-AV).

Inomstatliga lån

Tabell 2.32 UO 1 Inomstatliga lån

Miljoner kronor

Inomstatliga lån	Låneram	Lån 2018-12-31
Riksdagsförvaltningens investeringar som används i verksamheten	100	66
Riksdagsförvaltningens investeringar i fastigheter och tekniska anläggningar	550	457
Summa	650	523

Riksdagen har beslutat om låneramar på 650 miljoner kronor för Riksdagsförvaltningen. Utestående lån vid utgången av 2018 var 523 miljoner kronor.

Riksrevisionens iakttagelser – årlig revision

Länsstyrelsen i Kalmar län

Länsstyrelsen i Kalmar län har fått en revisionsberättelse med reservation avseende sin årsredovisning för 2018. Som grund för uttalande om reservation anger Riksrevisionen följande.

I årsredovisningen som lämnades till regeringen den 22 februari 2019 saknas samtliga noter till balansräkningen som krävs enligt 2 kap. 4 § samt 7 kap. 1 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Länsstyrelsen i Värmlands län

Länsstyrelsen i Värmlands län har fått en revisionsberättelse med reservation avseende sin årsredovisning för 2018. Som grund för uttalande om reservation anger Riksrevisionen följande.

Länsstyrelsen i Värmlands läns årsredovisning saknar underskrifts mening och underskrift från myndighetschefen. Enligt 2 kap. 8 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag, med tillhörande föreskrifter från Ekonomistyrningsverket, ska årsredovisningen innehålla undertecknande och underskrifts mening. Detta innebär att årsredovisningen inte är fullständig.

Riksrevisionens iakttagelser – effektivitetsrevision

RiR 2018:13 Skyddet mot oegentligheter inom Migrationsverksamheten vid utlandsmyndigheterna

Riksrevisionen har granskat skyddet mot oegentligheter inom migrationsverksamheten vid utlandsmyndigheterna.

Regeringen har i skrivelsen Riksrevisionens rapport om skyddet mot oegentligheter inom migrationsverksamheten vid utlandsmyndigheterna (skr. 2018/19:15) redovisat vilka åtgärder som vidtagits eller som avses vidtas med anledning av granskningsrapporten. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

Riksdagen har lagt regeringens skrivelse till handlingarna (bet. 2018/19:KU15, rskr. 2018/19:155).

2.4.2 Utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning

Anslag

Tabell 2.33 UO 2 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2018	ÅB 2018	Utfall 2018	Utfall-SB 2018	Utfall-SB Procent 2018	Utfall 2017
1:4	Arbetsgivarpolitiska frågor	2		1	-1	-53,4	1
1:5	Statliga tjänstepensioner m.m.	13 227		13 018	-209	-1,6	12 641
1:9	Statistiska centralbyrån	557		551	-6	-1,1	546
1:11	Finansinspektionen	603	3	598	-5	-0,8	533
1:12	Riksgäldskontoret	328		277	-51	-15,5	263
1:15	Riksrevisionen	330		335	6	1,7	330
1:16	Finansmarknadsforskning	30	60	88	58	194,6	31
1:18	Myndigheten för digital förvaltning	177	3	136	-41	-23,4	73
	Övriga anslag	1 032	4	987	-44	-4,3	917
Summa		16 286	71	15 992	-294	-1,8	15 335

Utgiftsområdet omfattar utgifter för allmän offentlig förvaltning, inklusive finansförvaltning och finansiell tillsyn m.m., utgifter för de statliga tjänstepensionerna, statistik och fastighetsförvaltning.

Utfallet uppgick till 15 992 miljoner kronor, vilket är 294 miljoner kronor (1,8 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2017 blev utgifterna 657 miljoner kronor (4,3 procent) högre.

Lägre utgifter för statliga tjänstepensioner än anvisat, men högre än 2017

Utfallet för anslaget 1:5 *Statliga tjänstepensioner m.m.* blev 209 miljoner kronor (1,6 procent) lägre än anvisat i den ursprungliga budgeten. Anslaget är regelstyrkt och justeras utifrån ändrad makroekonomisk utveckling liksom ändrade volymer.

Lägre utgifter för Riksgäldskontoret än anvisat

I statens budget anvisades 328 miljoner kronor för anslaget 1:12 *Riksgäldskontoret*. Utfallet blev 51 miljoner kronor (15,5 procent) lägre än budgeterat. Det beror främst på att personalkostnaderna blev lägre.

Högre utgifter för forskning om penningpolitik och finansiell stabilitet

Utfallet för anslaget 1:16 *Finansmarknadsforskning* blev 88 miljoner kronor, vilket är 58 miljoner kronor (194,6 procent) högre än vad som anvisades i den ursprungliga budgeten. I enlighet med propositionen Vårändringsbudget för 2018

anvisade riksdagen ytterligare 60 miljoner kronor som betalades till Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfond för att finansiera forskning inriktad på Riksbankens kärnområden penningpolitik och finansiell stabilitet. Detta förklarar även skillnaden i utfall mellan åren.

Lägre utgifter för digitaliseringsprojekt än anvisat
Utfallet för anslaget 1:18 *Myndigheten för digital förvaltning* blev 136 miljoner kronor, vilket är 41 miljoner kronor (23,4 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Det beror framför allt på att bidrag till projekt för att finansiera digitalisering av offentlig sektor och den nationella digitala infrastrukturen inte har betalats ut i den utsträckning som beräknats.

Beställningsbemyndiganden

Tabell 2.34 UO 2 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställnings- bemyndigande	Utestående åtaganden 2018-12-31
1:10	Bidragsfastigheter	50	13
1:16	Finansmarknadsforskning	60	38
Summa		110	51

Inom utgiftsområdet beslutade riksdagen om beställningsbemyndiganden på 110 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 51 miljoner kronor.

Utlåning

Tabell 2.35 UO 2 Utlåning

Miljoner kronor

Utlåning	Låneram	Lån 2018-12-31
Riksbanken ¹		258 511
Summa		258 511

¹ Lån till Riksbanken ges med stöd av 5 kap. 1§ budgetlagen (2011:203).

I Riksgäldskontorets nettoutlåning redovisas lånen till Riksbanken kassamässigt, utan valutavärdning.

I ovanstående tabell redovisas lånen valutavärderade till bokslutskurs. Jämfört med 2017 ökade utlåningen till Riksbanken med 20 379 miljoner kronor.

Garantier

Tabell 2.36 UO 2 Garantier

Miljoner kronor

Garantier	Garantiram	Utestående åtaganden 2018-12-31	Utestående åtaganden utländsk valuta	Utfärdade garantier inklusive bundna utfästelser
Insättningsgarantin ¹	Obegränsad	2 280 000		2 280 000
Garanti till insättare i utländska instituts filialer i Sverige ²	Obegränsad			
Investerarskyddet ³	Obegränsad			
Garantikapital i Europeiska investeringsbanken (EIB) ⁴	EUR 6 565	67 454	6 565	67 454
Garantikapital i Nordiska investeringsbanken (NIB)	EUR 1 978	20 326	1 978	20 326
Nordiska investeringsbanken, projektinvesteringar	EUR 622	2 248	219	2 248
Garantikapital i Europeiska utvecklingsbanken (EBRD) ⁵	EUR 542	5 565	542	5 565
Garantikapital till Europarådets utvecklingsbank (CEB) ⁶	EUR 124	1 271	124	1 271

Pensionsgaranti

(inkl. efter-

borgen)

Akademiska

Hus⁷

	Obegränsad	62		
Garantiram stabilitetsfonden	750 000			
Garantiram resolutionsfonden	200 000			
Garantikapital Asiatiska banken för infrastrukturinvesteringar (AIIB) ⁸	USD 504	4 521	504	4 521
Summa	2 381 448			2 381 386

¹ Lagen (1995:1571) om insättningsgaranti. Åtagandet för insättningsgarantin avser 31 december 2017.² Om vissa villkor i lag (2008:812) om statliga garantier till insättare i utländska instituts filialer i Sverige är uppfyllda ges en möjlighet att ställa ut garantier för att skydda dessa insättare.³ Lagen (1999:158) om investerarskydd. För investerarskyddet saknas uppgifter om storleken på de skyddade tillgångarna.⁴ prop. 2008/09:116, bet. 2008/09: FiU36, rskr. 2008/09:200.⁵ prop. 2010/11:1, bet. 2010/11:FiU2, rskr. 2010/11:139.⁶ prop. 2011/12:1, bet. 2011/12:FiU2, rskr. 2011/12:104.⁷ I samband med bolagisering av statliga affärsverk beslutade riksdagen om statlig borgen för överlätna pensionsåtaganden (prop. 1991/92:150, bet. 1991/92:FiU30, rskr. 1991/92:350). Utfallet avser pensionskulden per 31 december 2014.⁸ prop. 2015/16:99, bet. 2015/16:FiU21, rskr. 2015/16:311.

Inomstatliga lån

Tabell 2.37 UO 2 Inomstatliga lån

Miljoner kronor

Inomstatliga lån	Låneram	Lån 2018-12-31
Statens fastighetsverks investeringar i fastigheter	15 200	12 995
Statens järnvägars långfristiga lån exkl. finansiell leasing ¹	2 915	847
Fortifikationsverkets investeringar i mark, anläggningar och lokaler	14 200	12 567
Riksrevisionen - anläggningstillgångar som används i verksamheten	15	6
Summa	32 330	26 415

¹ prop. 2013/14:1, bet. 2013/14:FiU2, rskr. 2013/14:135.

Riksdagen har beslutat om låneramar på 32 330 miljoner kronor inom utgiftsområdet. Utestående lån vid utgången av 2018 var 26 415 miljoner kronor.

Övriga krediter

Tabell 2.38 UO 2 Övriga krediter

Miljoner kronor

Övriga krediter i Riksgäldskontoret	Kredit	Utnyttjad kredit 2018-12-31
Insättningsgarantin ¹⁾	Obegränsad	0
Investerarskyddet ²⁾	Obegränsad	0
Kredit för infriande av kapitalgarantier till internationella finansiella institutioner ³⁾	Obegränsad	0
Kredit för infriande av Riksgäldskontorets garantier (ordinarie garantireserv) ⁴⁾	Obegränsad	0
För Riksgäldskontorets utlåningsverksamhet ⁵⁾	Obegränsad	0
Kammarkollegiets behov av likviditet för inrättande av nya myndigheter	250	0
Statens tjänstepensionsverk - behov av likviditet i pensionshantering	100	0
Kammarkollegiets kredit för statliga försäkringssystemet ⁶⁾	100	0
Resolutionsreserven kreditram	100 000	0
Stabilitetsfonden kreditram	50 000	0
Summa		0

¹⁾ Lagen (1995:1571) om insättningsgaranti.

²⁾ Lagen (1999:158) om investerarskydd.

³⁾ prop. 2001/02:1 (vol 1), bet. 2001/02:FiU1, rskr. 2001/02:34.

⁴⁾ Regeringen har beslutat om en obegränsad kredit med stöd av 5 kap. 1 § budgetlagen (2011:203).

⁵⁾ Budgetlagen (2011:203), förordning (2011:211) om utlåning och garantier.

⁶⁾ prop. 1995/96:105, bet. 1995/96:FiU11, rskr. 1995/96:191.

Riksdagen har beviljat krediter inom utgiftsområdet, bl.a. för insättningsgarantin och investerarskyddet.

Riksrevisionens iakttagelser – årlig revision

Kammarkollegiet

Kammarkollegiet har fått en revisionsberättelse med reservation avseende sin årsredovisning för 2018. Som grund för uttalande om reservation anger Riksrevisionen följande.

Kammarkollegiet redovisar ingångna åtaganden utöver tilldelad ram för två beställningsbemyndiganden. För anslaget 1:15 ap. 6 *Övriga åtgärder inom konkurrenskraftig livsmedelssektor* under utgiftsområde 23 har ingångna åtaganden gjorts med 99 miljoner kronor utöver tilldelad ram. För anslag 1:5 ap. 1 *Näringslivsutveckling* under utgiftsområde 24 har åtaganden gjorts med 245 miljoner kronor utöver tilldelad ram. Åtagandena har ingåtts av regeringen, men anslagsposterna disponeras av myndigheten.

Myndigheten har beskrivit förhållandet i sin årsredovisning.

Bokföringsnämnden

Bokföringsnämnden har fått en revisionsberättelse med reservation avseende sin årsredovisning för 2018. Som grund för uttalande om reservation anger Riksrevisionen följande.

Bokföringsnämnden har överskridit den av regeringen beslutade anslagskredit för anslaget 1:13 *Bokföringsnämnden* under utgiftsområde 2 med 0,3 miljoner kronor. Myndigheten har i och med överskridandet inte följt 6 § anslagsförordningen (2011:223). Överskridandet framgår av årsredovisningen.

Riksrevisionens iakttagelser – effektivitetsrevision

RiR 2018:2 Finansiell stabilitet – makrotillsyn på rätt sätt?

Riksrevisionen har granskat hur makrotillsynen genomförs och hur berörda myndigheter samverkar i frågor som rör makrotillsynen.

Regeringen har i skrivelsen Riksrevisionens rapport om finansiell stabilitet (skr. 2017/18:255) redovisat vilka åtgärder som vidtagits eller avses vidtas med anledning av granskningsrapporten. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

Riksdagen har lagt regeringens skrivelse till handlingarna (bet. 2018/19:FiU12, rskr. 2018/19:36).

RiR 2018:18 Riksgäldskontorets användning av ränteswappar – motiv, resultat och redovisning

Riksrevisionen har granskat hur användningen av ränteswappar svarar mot det övergripande målet för statsskuld förvaltningen och om redovisningen av resultatet är tillfredsställande.

Regeringen har i skrivelsen Riksrevisionens rapport om Riksgäldskontorets användning av ränteswappar (skr. 2018/19:22) redovisat vilka åtgärder som vidtagits eller avses vidtas med anledning av granskningsrapporten. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

Riksdagen har lagt regeringens skrivelse till handlingarna (bet. 2018/19:FiU32, rskr. 2018/19:144).

RiR 2018:20 Staten som inköpare av konsulttjänster – tänk först och handla sen

Riksrevisionen har granskat statliga myndigheters inköp av konsulttjänster. Regeringen har i

skrivelsen Riksrevisionens rapport om staten som inköpare av konsulttjänster (skr. 2018/19:24) redovisat vilka åtgärder som vidtagit eller avses vidta med anledning av granskningsrapporten. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

Riksdagen har lagt regeringens skrivelse till handlingarna (bet. 2018/19:FiU31, rskr. 2018/19:143).

RiR 2018:7 Räkenskapssammandraget som underlag för kommunjämförelser – är kostnadsmåtten tillförlitliga?

Riksrevisionen har granskat om staten har skapat förutsättningar för kommuner att redovisa OH-kostnader så att räkenskapssammandraget blir ett tillförlitligt underlag för kommunjämförelser.

Regeringen gör i skrivelsen Riksrevisionens rapport om räkenskapssammandraget som underlag för kommunjämförelser (skr. 2017/18:293) en annan bedömning än Riksrevisionen och vidtar därför inte några åtgärder med anledning av granskningsrapporten. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

Riksdagen har lagt regeringens skrivelse till handlingarna (bet. 2018/19:FiU41, rskr. 2018/19:175).

RiR 2018:23 Räkenskapssammandraget – är resultat- och balansräkningen tillförlitlig?

Riksrevisionen har granskat om staten har vidtagit tillräckliga åtgärder för att säkerställa att resultat- och balansräkningen i räkenskapssammandraget är tillförlitlig.

Regeringen gör i skrivelsen Riksrevisionens rapport om räkenskapssammandragets tillförlitlighet (skr. 2018/19:20) en annan bedömning än Riksrevisionen och vidtar därför inte några åtgärder med anledning av granskningsrapporten. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

Riksdagen har lagt regeringens skrivelse till handlingarna (bet. 2018/19:FiU41, rskr. 2018/19:175).

2.4.3 Utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution

Anslag

Tabell 2.39 UO 3 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2018	ÄB 2018	Utfall 2018	Utfall-SB 2018	Utfall-SB Procent 2018	Utfall 2017
1:1	Skatteverket	7 591	7	7 634	43	0,6	7 375
1:2	Tullverket	1 862	72	1 896	34	1,8	1 722
1:3	Kronofogdemyndigheten	1 947		1 916	-30	-1,5	1 915
Summa		11 399	79	11 446	47	0,4	11 011

Utgiftsområdet omfattar beskattning, uppbörd av skatt, tull och avgifter samt verkställighet och indrivning av skatter och avgifter. Förutom dessa verksamheter ingår även verksamhet för bl.a. folkbokföring och brottsbekämpning. Skatteverket, Tullverket och Kronofogdemyndigheten är förvaltningsmyndigheter för respektive område.

Utfallet uppgick till 11 446 miljoner kronor och blev därmed 47 miljoner kronor (0,4 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2017 ökade utgifterna med 435 miljoner kronor (3,9 procent).

Ökade utgifter inom beskattningsverksamheten

Utfallet för anslaget 1:1 *Skatteverket* blev 7 634 miljoner kronor, vilket är 43 miljoner kronor högre än anvisat i statens budget. De förändrade reglerna om arbetsgivardeklaration på individnivå infördes stegvist från den 1 juli 2018. Systemet togs då i bruk av företag med krav på personalliggare med fler än 15 anställda och en majoritet av dessa företag upplevde att systemet fungerat bra.

Sedan den 1 juli 2018 måste fler verksamheter än tidigare föra en elektronisk personalliggare över vilka som är verksamma på arbetsplatsen, bl.a. omfattas nu även fordonsservicebranschen. För att Skatteverket skulle kunna genomföra fler oanmälda kontrollbesök för de nya verksamheterna tillfördes medel i enlighet med propositionen Vårändringsbudget för 2018. Skatteverket genomförde totalt 32 316 kontrollbesök, vilket är en ökning med 24,5 procent jämfört med 2017. I besöksstatistiken ingår förutom kontroll av personalliggare även tillsynsbesök och kontrollbesök för kassaregister.

I enlighet med propositionen Höständringsbudget för 2018 anvisades anslaget 1:1 *Skatteverket* ytterligare 4 miljoner kronor bl.a. för att ta

fram informationsmaterial och utveckla it-system för den individuella public serviceavgiften som ersätter den tidigare radio- och tv-avgiften fr.o.m. den 1 januari 2019.

Ökade utgifter för Tullverkets kontrollverksamhet

Utfallet för anslaget 1:2 *Tullverket* uppgick till 1 896 miljoner kronor. Det är 34 miljoner kronor högre än anvisat i den ursprungliga budgeten. I enlighet med propositionen Vårändringsbudget för 2018 anvisades anslaget 1:2 *Tullverket* ytterligare 72 miljoner kronor för att dels finansiera modernare teknisk spaningsutrustning för att förbättra förutsättningarna att arbeta mot den organiserade brottsligheten, dels öka kontrollerna av privatimporten av varor i postförsändelser som ökat kraftigt. Antalet kontrollerade tulldeklarationer jämfört med 2017 ökade med 6,5 procent och innefattar alla typer av importörer. Att utgifterna blev lägre än totalt anvisat beror bl.a. på att vissa inköp av teknisk utrustning har försenats eftersom upphandlingar har överklagats.

Under 2018 tydliggjorde Tullverket att mervärdesskatt ska betalas för postorderförsändelser som kommer från tredjeland till privatpersoner, vilket har lett till nya rutiner som innebar att mervärdesskatten betalas i förväg innan tullklarering sker.

Jämfört med föregående år blev utfallet för anslaget 1:2 *Tullverket* 174 miljoner kronor (10,1 procent) högre med anledning av den ökade kontrollverksamheten.

Utfallet för anslaget 1:3 *Kronofogdemyndigheten* uppgick till 1 916 miljoner kronor. Det är 30 miljoner kronor lägre än anvisat i statens budget och i nivå med föregående år.

Riksrevisionens iakttagelser – effektivitetsrevision

RiR 2018:19 Investeringsparkonto – en enkel sparform i ett komplext skattesystem

Riksrevisionen har granskat sparformen investeringsparkonto.

Regeringen har i skrivelsen Riksrevisionens rapport om investeringsparkonto (skr. 2018/19:30) redovisat vilka åtgärder som vidtagits eller avses vidtas med anledning av granskningsrapporten. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

Riksdagen har lagt regeringens skrivelse till handlingarna (bet. 2018/19:SkU7, rskr. 2018/19:162).

RiR 2018:25 Nedsatt moms på livsmedel – prisseffekt, fördelningsprofil och kostnadseffektivitet

Riksrevisionen har granskat den nedsatta momsen på livsmedel med avseende på dess prisseffekt, fördelningsprofil och kostnadseffektivitet.

Regeringen har i skrivelsen Riksrevisionens rapport om nedsatt moms på livsmedel (skr. 2018/19:29) redovisat vilka åtgärder som vidtagits eller avses vidtas med anledning av granskningsrapporten. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

Riksdagen har lagt regeringens skrivelse till handlingarna (bet. 2018/19:SkU8, rskr. 2018/19:163).

2.4.4 Utgiftsområde 4 Rättsväsendet

Anslag

Tabell 2.40 UO 4 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2018	ÅB 2018	Utfall 2018	Utfall-SB 2018	Utfall-SB Procent 2018	Utfall 2017
1:1	Polismyndigheten	24 516	200	23 767	-749	-3,1	22 912
1:2	Säkerhetspolisen	1 493		1 472	-20	-1,4	1 358
1:3	Åklagarmyndigheten	1 519		1 506	-13	-0,9	1 505
1:5	Sveriges Domstolar	5 601	10	5 765	163	2,9	5 508
1:6	Kriminalvården	8 649		8 961	312	3,6	8 624
1:11	Ersättning för skador på grund av brott	122		91	-31	-25,2	91
1:12	Rättsliga biträden m.m.	2 355	200	2 849	495	21,0	2 648
1:13	Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.	40	41	84	44	109,3	64
	Övriga anslag	1 482	25	1 442	-40	-2,7	1 355
Summa		45 777	477	45 937	160	0,4	44 064

Utgiftsområdet omfattar i huvudsak utgifter för kriminalpolitiskt inriktad verksamhet och rättsväsendet i övrigt. Utgiftsområdet innefattar myndigheter inom polisen och åklagarväsendet, Sveriges Domstolar samt Kriminalvården. Dessutom ingår bl.a. Rättsmedicinalverket, Brottsförebyggande rådet och Brottsoffermyndigheten.

Utfallet uppgick till 45 937 miljoner kronor och blev därmed 160 miljoner kronor (0,4 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2017 blev utgifterna 1 873 miljoner kronor (4,3 procent) högre.

Ersättnings- och nyrekryteringar har tagit längre tid än beräknat

Utfallet för anslaget 1:1 *Polismyndigheten* uppgick till 23 767 miljoner kronor, vilket är 749 miljoner kronor (3,1 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Det beror främst på att fler anställda har slutat och att rekryteringar har tagit längre tid än beräknat.

I enlighet med propositionen Vårändringsbudget för 2018 anvisade riksdagen ytterligare 200 miljoner kronor till anslaget för att bl.a. öka Polismyndighetens förmåga att ingripa mot organiserad brottslighet och terrorism. Den skyddsutrustning som Polismyndigheten har anskaffat kunde inte omgående avräknas anslaget utan skrivs av över flera år. Det bidrog till att anslagsutfallet blev lägre än beräknat.

Utbildningsinsatser i samband med förändringar i sexualbrottslagstiftningen

Utfallet för anslaget 1:5 *Sveriges Domstolar* blev 5 765 miljoner kronor. Det är 163 miljoner kronor (2,9 procent) högre än vad som anvisades i statens budget.

Från och med den 1 juli 2018 bygger den nya sexualbrottslagstiftningen på principen att allt sex ska vara frivilligt, den s.k. samtyckeslagen. Därför anvisade riksdagen i enlighet med propositionen Vårändringsbudget för 2018 ytterligare 10 miljoner kronor för att Domstolsverket ska kunna bistå Brottsoffermyndigheten i informations- och utbildningsinsatser riktade mot rättsväsendet om förändringarna i sexualbrottslagstiftningen. Bland annat anordnade Brottsoffermyndigheten och Domstolsverket temadagar om sexualbrott för ca 500 domare, domstolsjurister, åklagare, poliser och advokater.

Utgifterna för Rättsliga biträden m.m. blev högre än beräknat och högre än 2017

Utfallet för anslaget 1:12 *Rättsliga biträden m.m.* blev 2 849 miljoner kronor, vilket är 495 miljoner kronor (21,0 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. I enlighet med propositionen Vårändringsbudget för 2018 anvisade riksdagen ytterligare 200 miljoner kronor till anslaget med anledning av en ökad måltillströmning till domstolarna som medfört en ökning av antalet förordnanden av rättsliga biträden.

Jämfört med föregående år blev utfallet 201 miljoner kronor (7,6 procent) högre. Det

beror bl.a. på att utgifterna för offentlig försvarare, offentligt biträde och målsägandebiträde ökade.

Utgifterna för skaderegleringar blev högre än beräknat och högre än föregående år

Utfallet för anslaget 1:13 *Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.* blev 84 miljoner kronor, vilket är 44 miljoner kronor (109,3 procent) högre än anvisat i statens budget. I enlighet med propositionerna Vår- och Höständringsbudget för 2018 anvisade riksdagen ytterligare 41 miljoner kronor på grund av ett ökat antal ärenden, främst kopplade till frihetsberövanden. Anslaget används bl.a. för ersättning vid frihetsinskränkningar, frihetsberövanden och andra tvångsåtgärder. Det används också till skadestånd på grund av fel eller försummelse vid myndighetsutövning. Det är framför allt utgifterna för ersättning vid frihetsberövanden som blev högre än beräknat. Dessa utgifter ökade med 23 miljoner kronor (38,5 procent) 2018.

Under 2018 avgjordes 1 754 ärenden där ersättning betalades ut, vilket är en ökning med 19,1 procent jämfört med 2017. Det högsta belopp som under året har beslutats i ett ärende är 12,6 miljoner kronor där sökande genom delbeslut beviljades en utbetalning om 5,5 miljoner kronor redan under 2017. Totalt utbetalt belopp blev 83 miljoner kronor. Andelen ärenden där ersättning för frihetsinskränkning beviljats uppgick till 90 procent.

Högre utgifter för Polismyndigheten jämfört med 2017

Utfallet för anslaget 1:1 *Polismyndigheten* blev 855 miljoner kronor (3,7 procent) högre än föregående år. Det beror främst på ökade personalkostnader till följd av löneökningar men också på att antalet årsarbetskrafter ökade vid Polismyndigheten med 177 (0,7 procent). Vid slutet av 2018 uppgick antalet årsarbetskrafter till 26 414. Av dessa är 66,4 procent poliser och 33,6 procent civilanställda. Antalet sökande till polisutbildningen har ökat med 4 639 personer (32,4 procent) vilket har lett till att utgifterna för antagningsprocessen har ökat jämfört med 2017. Antalet antagna på polisutbildningen har däremot minskat med 61 personer (4,8 procent), vilket innebär att 25 procent av de 1 600 utbildningsplatserna inte har fyllts.

Fler inkomna mål ledde till högre utgifter jämfört med föregående år

Utfallet för anslaget 1:5 *Sveriges Domstolar* blev 5 765 miljoner kronor, vilket är 257 miljoner kronor (4,7 procent) högre än 2017. Det beror främst på att antalet inkomna, avgjorda och balanserade mål ökat jämfört med föregående år. Balanserade mål är antalet mål som finns kvar vid årets utgång och de uppgick till 163 055, vilket är en ökning med 10,1 procent. Balansökningen är störst vid kammarrätterna som blev 58,6 procent högre än 2017 och beror framför allt på ökning av mål gällande behandling av extrem svettning, s.k. hyperhidros.

Fler anställda inom häktes- och transportverksamheten inom Kriminalvården

Utfallet för anslaget 1:6 *Kriminalvården* blev 8 961 miljoner kronor, vilket är 337 miljoner kronor (3,9 procent) högre än 2017. Under 2018 har antalet häktesplatser ökat. Kriminalvården har också tagit över viss transportverksamhet från Polismyndigheten.

Antalet årsarbetskrafter uppgick vid slutet av 2018 till 9 993, vilket är en ökning med 202 (2,1 procent).

Tabell 2.41 UO 4 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställningsbemyndigande	Utestående åtaganden 2018-12-31
1:18	Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet	170	164
Summa		170	164

Inom utgiftsområdet beslutade riksdagen om ett beställningsbemyndigande på 170 miljoner kronor. Polismyndigheten utsågs 2015 till nationellt ansvarig för EU:s fond för inre säkerhet. Gjorda åtaganden medför framtida utgifter med 164 miljoner kronor.

Riksrevisionens iakttagelser – effektivitetsrevision

RiR 2018:3 För säkerhets skull – utbytet av underrättelseinformation mellan Polismyndigheten och Säkerhetspolisen

Riksrevisionen har granskat om Polismyndigheten och Säkerhetspolisen har ett ändamålsenligt utbyte av underrättelseinformation för att

förebygga och förhindra våldsbejakande extremism och terrorism. Iakttagelserna från granskningen avser Polismyndigheten och Säkerhetspolisen.

Regeringen har redovisat sin bedömning av granskningsrapporten i skrivelsen Riksrevisionens rapport om utbytet av underrättelseinformation mellan Polismyndigheten och Säkerhetspolisen (skr. 2017/18:258). Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

Riksdagen har lagt regeringens skrivelse till handlingarna (bet. 2018/19:JuU4, rskr. 2018/19:29).

2.4.5 Utgiftsområde 5 Internationell samverkan

Anslag

Tabell 2.42 UO 5 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2018	ÄB 2018	Utfall 2018	Utfall-SB 2018	Utfall-SB Procent 2018	Utfall 2017
1:1	Avgifter till internationella organisationer	1 329		1 208	-120	-9,1	1 378
1:2	Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet	192		187	-5	-2,7	139
1:3	Nordiskt samarbete	16	30	44	28	179,8	13
	Övriga anslag	473		454	-18	-3,9	423
Summa		2 009	30	1 893	-116	-5,8	1 953

Utgiftsområdet omfattar frågor som gäller Sveriges förhållande till och överenskommelser med andra stater och internationella organisationer.

Utfallet uppgick till 1 893 miljoner kronor, vilket är 116 miljoner kronor (5,8 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2017 blev utfallet 60 miljoner kronor (3,1 procent) lägre.

Lägre avgift till FN:s budget

Utfallet för anslaget 1:1 *Avgifter till internationella organisationer* uppgick till 1 208 miljoner kronor, vilket är 120 miljoner kronor (9,1 procent) lägre än anvisat i statens budget. Orsaken till det lägre utfallet är att FN:s budget för fredsbevarande operationer för perioden 1 juli 2017 till 30 juni 2018 blev lägre än väntat. Jämfört med föregående år blev utfallet för anslaget 170 miljoner kronor (12,3 procent) lägre. Det beror främst på att avgifterna till FN:s fredsbevarande operationer blev 160 miljoner kronor lägre än 2017. Dessa avgifter uppgick till 394 miljoner kronor 2018.

Anslaget får användas för avgifter avseende Sveriges medlemskap i internationella organisationer, främst FN, Europarådet, Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa, Nordiska ministerrådet och OECD. Skillnader i utfall på anslaget jämfört med tilldelade medel kan bero på valutakursförändringar, eftersom bl.a. FN:s budget sätts i USD. Därutöver påverkas avgifterna för FN:s fredsbevarande operationer av situationen i omvärlden, som kan innebära nya eller utvidgade respektive neddragna fredsbevarande insatser. Skillnader mellan åren för dessa avgifter beror även främst på att budgeten för FN:s fredsbevarande operationer är konstruerad som en treårig skalcykel, där medlemsländerna

betalar relativt sett mest år ett, mindre år två och minst år tre.

Högre utgifter för nordiskt samarbete

Utfallet för anslaget 1:3 *Nordiskt samarbete* blev 28 miljoner kronor högre än anvisat i statens budget. Det beror på att riksdagen i enlighet med propositionen Höständringsbudget för 2018 beslutade att under 2018 inrätta tre jubileumsfonder om 10 miljoner kronor vardera för att främja ett brett mellanfolkligt utbyte mellan Sverige och de baltiska länderna.

Beställningsbemyndiganden

Tabell 2.43 UO 5 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställnings- bemyndigande	Utestående åtaganden 2018-12-31
1:2	Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet	50	14
1:11	Samarbete inom Östersjöregionen	214	83
Summa		264	97

Inom utgiftsområdet beslutade riksdagen om beställningsbemyndiganden på 264 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick den sista december till 97 miljoner kronor.

2.4.6 Utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap

Anslag

Tabell 2.44 UO 6 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2018	ÄB 2018	Utfall 2018	Utfall-SB 2018	Utfall-SB Procent 2018	Utfall 2017
1:1	Förbandsverksamhet och beredskap	34 941	103	34 459	-482	-1,4	33 147
1:2	Försvarsmaktens insatser internationellt	1 147		1 037	-110	-9,6	1 040
1:3	Anskaffning av materiel och anläggningar	10 816		10 728	-88	-0,8	10 062
1:6	Totalförsvarets rekryteringsmyndighet	169		172	3	2,0	25
1:8	Försvarets radioanstalt	1 106		1 059	-47	-4,3	1 017
1:11	Internationella materielsamarbeten, industrifrågor m.m.	92		82	-10	-10,7	71
2:1	Kustbevakningen	1 143		1 204	62	5,4	1 169
2:3	Ersättning för räddningstjänst m.m.	21	300	353	332	1 574,9	13
2:4	Krisberedskap	1 286	88	1 251	-35	-2,7	1 145
2:6	Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	1 169	42	1 224	55	4,7	1 094
	Övriga anslag	1 945		1 917	-28	-1,4	1 599
Summa		53 836	533	53 487	-348	-0,6	50 383

Utgiftsområdet omfattar utgifter för försvar, samhällets krisberedskap, strålsäkerhet och elsäkerhet.

Utfallet uppgick till 53 487 miljoner kronor och blev därmed 348 miljoner kronor (0,6 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2017 blev utfallet 3 104 miljoner kronor (6,2 procent) högre. Det beror på förstärkningar till totalförsvaret. Enligt Försvarsöverenskommelsen från 2017 ökades utgiftsområdet med 2 550 miljoner kronor för 2018.

Ökade anslag för att stärka det militära försvaret

Utfallet för anslaget 1:1 *Förbandsverksamhet* och beredskap uppgick till 34 459 miljoner kronor, vilket är 482 miljoner kronor lägre än anvisat i statens budget. I enlighet med propositionen Vårändringsbudget för 2018 anvisades anslaget ytterligare 103 miljoner kronor för att förstärka cyberförsvarsförmågan. Under året har Försvarsmakten deltagit i övningar kopplade till cyberförsvar. Försvarsmakten har också etablerat en digital testmiljö för att kunna öva i cyberförsvar. Under 2018 genomfördes åtta större övningar, bland annat Nato-övningen Trident Juncture. Under året genomfördes också en omfattande beredskapsövning för Hemvärnet och en återetablering av Gotlands regemente.

Utfallet för anslaget 1:2 *Försvarsmaktens insatser internationellt* uppgick till 1 037 miljoner

kronor, vilket är 110 miljoner kronor (9,6 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Under 2018 beslutade regeringen att förlänga det svenska deltagande i insatsen i Mali (Minusma), vilket har skett varje år sedan insatsen inleddes 2014. Utgifterna för detta blev dock lägre än beräknat med anledning av att åtgärder kopplade till Försvarsmaktens camp i landet inte kunde genomföras på grund av säkerhetsläget.

Högre ersättningar till kommunerna till följd av sommarens skogsbränder

Utfallet för anslaget 2:3 *Ersättning för räddningstjänst m.m.* uppgick till 353 miljoner kronor, det är 332 miljoner kronor högre än anvisat i statens budget. I enlighet med propositionen Höständringsbudget för 2018 anvisades ytterligare 300 miljoner kronor för att betala ut den ersättning som kommunerna är berättigade till enligt lagen om skydd mot olyckor avseende kostnader uppkomna i samband med sommarens skogsbränder. Detta förklarar även skillnaden i utfall mellan åren.

Utfallet för anslaget 2:4 *Krisberedskap* uppgick till 1 251 miljoner kronor, vilket är 35 miljoner kronor (2,7 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. I enlighet med propositionen Höständringsbudget för 2018 anvisade riksdagen anslaget ytterligare 88 miljoner kronor för att

täcka kostnader som uppstått som en direkt följd av sommarens skogsbränder.

Utfallet för anslaget 2:6 *Myndigheten för samhällsskydd och beredskap* uppgick till 1 224 miljoner kronor, vilket är 55 miljoner kronor (4,7 procent) högre än anvisat i statens budget. Det beror främst på ökade personalkostnader med anledning av sommarens bränder och ökade kostnader för bevakning med skogsbrandflyg. I enlighet med propositionen Höständeringsbudget för 2018 anvisades anslaget därför ytterligare 35 miljoner kronor.

Återupptagning av mönstringsverksamheten

Utfallet för anslaget 1:6 *Totalförsvarets rekryteringsmyndighet* blev 147 miljoner kronor högre än 2017. Verksamheten finansierades tidigare via avgifter men från och med 2018 finansieras den via anslag. Regeringen beslutade den 2 mars 2017 om att återinföra skyldighet att genomgå mönstring och fullgöra grundutbildning med värnplikt. Skyldigheten att genomgå mönstring gäller från den 1 juli 2017 och skyldigheten att fullgöra grundutbildning med värnplikt från den 1 januari 2018. Antalet som har mönstrats har ökat från 2017. Totalt mönstrade/prövades 14 177 personer under 2018, varav 3 299 kvinnor och 10 878 män. Av dessa har ca 3 700 totalförsvarspliktiga skrivits in till Försvarsmaktens 4 000 utbildningsplatser för grundutbildning under 2018/2019.

Beställningsbemyndiganden

Tabell 2.45 UO 6 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställningsbemyndigande	Utestående åtaganden 2018-12-31
1:1	Förbandsverksamhet och beredskap	17 100	13 898
1:3	Anskaffning av materiel och anläggningar	78 000	75 368
2:2	Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor	100	96
2:4	Krisberedskap	1 200	398
3:1	Strålsäkerhetsmyndigheten	70	59
Summa		96 470	89 819

Inom utgiftsområdet beslutade riksdagen om beställningsbemyndiganden på 96 470 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 89 819 miljoner kronor. Skillnaden mellan

bemyndiganden och utestående åtaganden uppgick till 6 651 miljoner kronor och är huvudsakligen hänförlig till anslagen 1:1 *Förbandsverksamhet och beredskap* och 1:3 *Anskaffning av materiel och anläggningar*.

För anslaget 1:1 *Förbandsverksamhet och beredskap* uppgick skillnaden mellan beslutat bemyndigande och utestående åtaganden till 3 202 miljoner kronor. Det beror främst på att Försvarsmakten inte ingick nya åtaganden i planerad omfattning.

För anslaget 1:3 *Anskaffning av materiel och anläggningar* är skillnaden mellan beslutat bemyndigande och utestående åtaganden 2 632 miljoner kronor. Försvarsmaktens planering innehåller ett stort antal projekt som ska beställas eller omförhandlas under året. Det är även ett stort antal åtaganden som kommer att infrias, vilket medför att det kan bli variationer i utfallet för de utestående åtagandena i förhållande till bemyndigandet.

Slutåret avseende bemyndigande för anslaget 2:4 *Krisberedskap* är 2023 och har överskridits. Utestående åtaganden sträcker sig till 2024.

Garantier

Tabell 2.46 UO 6 Garantier

Miljoner kronor

Garanti	Garanti-ram	Utestående åtaganden 2018-12-31	Utfärdade garantier inklusive bundna utfästelser
Stiftelsen Gällöfsta kurscentrum ¹	24	7	7
Summa	24	7	7

¹ prop. 1998/99:1, bet. 1998/99:FöU:1 och rskr. 1998/99:74.

Inomstatliga lån

Tabell 2.47 UO 6 Inomstatliga lån

Miljoner kronor

Inomstatliga lån	Låneram	Lån 2018-12-31
Beredskapsinvesteringar inom ramen för Myndigheten för samhällsskydd och beredskapsverksamhet		1 304
Summa	1 550	1 304
Krig, krigsfara eller andra utomordentliga förhållanden	40 000	0

Riksdagen har beslutat om låneramar på 1 550 miljoner kronor för inomstatliga lån,

exklusive den särskilda krediten för krig och krigsfara på 40 000 miljoner kronor. Det fanns utestående lån om 1 304 miljoner kronor vid utgången av 2018.

Övriga krediter

Tabell 2.48 UO 6 Övriga krediter

Miljoner kronor

Övriga krediter i Riksgäldskontoret	Kredit	Utnyttjad kredit 2018-12-31
Försvarets materielverks behov av rörelsekapital	18 500	10 379
Summa	18 500	10 379

Inom utgiftsområdet har riksdagen beviljat övriga krediter på 18 500 miljoner kronor. Utnyttjade krediter vid utgången av 2018 uppgick till 10 379 miljoner kronor.

Riksrevisionens iakttagelser – årlig revision

Strålsäkerhetsmyndigheten

Strålsäkerhetsmyndigheten har fått en revisionsberättelse med reservation avseende sin årsredovisning för 2018. Som grund för uttalande om reservation anger Riksrevisionen följande.

Strålsäkerhetsmyndigheten har redovisat ett för högt belopp på posten Avräkning med statsverket på 28 miljoner kronor. Posten Behållning räntekonto hos Riksgäldskontoret är för lågt redovisad med motsvarande belopp per balansdagen den 31 december 2018.

Dessutom har myndigheten i tabellen *Intäkter och kostnader för avgifter som inte disponeras* redovisat ett felaktigt värde avseende flera summeringar i tabellen. Den korrekta summeringen av Kärnteknisk verksamhet ska vara 81 miljoner kronor och inte 118 miljoner kronor per balansdagen den 31 december 2018.

Strålsäkerhetsmyndigheten har även fått en upplysning i revisionsberättelsen avseende årsredovisningen för 2018.

Upplysning av särskild betydelse

Riksrevisionen vill fästa uppmärksamhet på sid 12 i årsredovisningen, där Strålsäkerhetsmyndigheten redovisar resultatet av avgiftsbelagd verksamhet där avgifterna inte disponeras. Som framgår av tabell 3 finns ett stort ackumulerat underskott för icke kärnteknisk verksamhet.

Myndigheten har påtalat för departementet att de vill höja avgifterna för att komma i balans.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har fått en revisionsberättelse med reservation avseende sin årsredovisning för 2018. Som grund för uttalande om reservation anger Riksrevisionen följande.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har överskridit det av regeringen beslutade slutåret (2023) avseende beställningsbemyndigandet för anslag 2:4 ap 5 *Krisberedskap* under utgiftsområde 6 genom att ingå åtaganden på 2 miljoner kronor för år 2024.

Elsäkerhetsverket

Elsäkerhetsverket har fått en revisionsberättelse med upplysning avseende sin årsredovisning för 2018.

Upplysning av särskild betydelse

Riksrevisionen vill fästa uppmärksamhet på sidan 39 i årsredovisningen, där Elsäkerhetsverket redovisar resultatet av avgiftsbelagd verksamhet där avgifterna inte disponeras. Som framgår av tabell Avgiftsbelagd verksamhet – Offentlig-rättslig verksamhet finns ett stort överskott för Elberedskapsavgift på 92 miljoner konor. På grund av den ekonomiska styrningen för resultatområdet Elberedskapsavgift har myndigheten inte getts möjlighet att efterleva de ekonomiska målen.

Riksrevisionens iakttagelser – effektivitetsrevision

RiR 2018:6 Livsmedels- och läkemedelsförsörjning – samhällets säkerhet och viktiga samhällsfunktioner

Riksrevisionen har granskat samhällets säkerhet och viktiga samhällsfunktioner med inriktning mot livsmedels- och läkemedelsförsörjning.

Regeringen har i skrivelsen Riksrevisionens rapport om livsmedels- och läkemedelsförsörjning – samhällets säkerhet och viktiga samhällsfunktioner (skr. 2017/18:283) redovisat vilka åtgärder som vidtagits eller avses vidtas med anledning av granskningsrapporten. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

Riksdagen har lagt regeringens skrivelse till handlingarna (bet. 2018/19:FöU2, rskr. 2018/19:55).

RiR 2018:14 Nationellt försvar på regional nivå

Riksrevisionen har granskat om Försvarsmaktens regionala staber har förutsättningar att lösa sina huvuduppgifter och om arbetet sker på ett ändamålsenligt sätt.

Regeringen har i skrivelsen Riksrevisionens rapport om nationellt försvar på regional nivå (skr. 2018/19:28) redovisat de rekommendationer Riksrevisionen lämnar i rapporten till Försvarsmakten. Regeringen välkomnar Riksrevisionens granskning och följer myndighetens arbete med att omhänderta Riksrevisionens rekommendationer. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

Riksdagen har lagt regeringens skrivelse till handlingarna (bet. 2018/19:FöU10, rskr. 2018/19:137).

2.4.7 Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd

Anslag

Tabell 2.49 UO 7 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2018	ÅB 2018	Utfall 2018	Utfall-SB 2018	Utfall-SB Procent 2018	Utfall 2017
1:1	Biståndsverksamhet	41 606	-265	41 392	-214	-0,5	35 402
1:2	Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida)	1 171	28	1 220	49	4,2	1 115
	Övriga anslag	208		202	-6	-2,9	190
Summa		42 985	-237	42 813	-172	-0,4	36 707

Utgiftsområdet omfattar internationellt utvecklingssamarbete.

Utfallet blev 42 813 miljoner kronor, vilket är 172 miljoner kronor (0,4 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2017 blev utfallet 6 107 miljoner kronor (16,6 procent) högre.

Högre utgifter för asylmottagande medförde något lägre utgifter för biståndsverksamheten

Utfallet för anslaget 1:1 *Biståndsverksamhet* uppgick till 41 392 miljoner kronor, vilket är 214 miljoner kronor (0,5 procent) lägre än anvisat i den ursprungliga budgeten. Orsaken är att riksdagen i enlighet med propositionen Höständringsbudget för 2018 beslutade att minska anslaget med 222 miljoner kronor till följd av att de avräkningsbara kostnaderna för asylmottagandet ökat. Enligt biståndskommittén vid Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD/DAC) är vissa kostnader för asylmottagandet under utgiftsområde 8 Migration klassificerade som bistånd och finansieras inom biståndsramen.

Biståndsverksamheten ökade med knappt 6 miljarder kronor jämfört med 2017

Utfallet för anslaget 1:1 *Biståndsverksamhet* blev 5 991 miljoner kronor (16,9 procent) högre jämfört med 2017. Det är framför allt utbetalningar till multilaterala och internationella organisationer (FN), bistånd till Afrika samt humanitära insatser som ökat under 2018. Riksdagen beslutade i enlighet med budgetpropositionen för 2018 om att öka budgeten för biståndsverksamheten med drygt 6 000 miljoner kronor. Orsaken till ökningen var främst att regeringen beräknade att de utgifter under

utgiftsområde 8 Migration för asylmottagande, och som klassificeras som bistånd och avräknas biståndsramen, skulle minska med 3 564 miljoner kronor. Resterande del av höjningen beror i huvudsak på att bruttonationalinkomsten (BNI) för 2018 antogs bli högre än 2017 och att biståndsramen höjdes från 0,99 procent av BNI 2017 till 1,0 procent 2018.

Biståndsramen

Ramen för utgiftsområdet är baserad på BNI:s utveckling. BNI räknas fram med hjälp av det internationella regelverket i Europeiska nationalräkenskapssystemet (ENS). Biståndsramens storlek bestäms utifrån den procentsats som riksdagen beslutat om för varje enskilt år. Vid beräkningen av biståndsramen i budgetpropositionen används den senaste tillgängliga BNI-prognosen. Det totala svenska biståndet under ett år rapporteras årligen till OECD/DAC, som ansvarar för att sammanställa medlemsländernas biståndsstatistik. Rapporteringen till OECD/DAC görs under våren efter avslutat budgetår. I den ingår samtliga kostnader, inklusive kostnader under andra utgiftsområden än utgiftsområde 7 Internationellt bistånd som klassificeras som bistånd enligt OECD/DAC:s biståndsdirektiv. Utgifterna inom andra utgiftsområden avser huvudsakligen kostnader för asylsökande från utvecklingsländer under det första året i Sverige (utgiftsområde 8 Migration) samt kostnader för mottagandet av kvotflyktingar som vidarebosätts och deras resor till Sverige (utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering), administration av bistånd inom utrikesförvaltningen samt den del av Sveriges bidrag till EU:s gemensamma bistånd som finansieras över EU:s budget.

Höjd biståndsram för 2018

Tabell 2.50 Utfall för bistånd 2008–2018

Miljoner kronor											
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Totalt utbetalt bistånd	31 607	34 713	32 651	35 360	35 468	37 954	42 756	59 758	41 701	47 549	50 769
Totalt bistånd i procent av BNI ¹	0,98	1,12	0,97	1,02	0,97	1,01	1,09	1,40	0,94	1,02	1,04

¹ Den senaste tillgängliga BNI-prognosen vid rapporteringstillfället till DAC används.

Biståndsramen för 2018 budgeterades till 48 950 miljoner kronor, vilket motsvarade 1,0 procent av den vid budgeteringstillfället beräknade BNI enligt ENS 2010 och är 2 821 miljoner kronor högre än den budgeterade biståndsramen för 2017. Den del av biståndsramen som avsåg utgiftsområde 7 Internationellt bistånd ökade med 6 210 miljoner kronor och den del som avser kostnader för mottagande av asylsökande minskade med 3 564 miljoner kronor jämfört med 2017. Eftersom kostnaderna för mottagande av asylsökande väntades bli något högre än vad som antogs i den ursprungliga budgeten för 2018 beslutade riksdagen om ändringar inom biståndsramen i propositionen Höständringsbudget för 2018. Det innebär att den del av biståndsramen som avsåg utgiftsområde 7 Internationellt bistånd minskade med 222 miljoner kronor och den del som avsåg kostnader för mottagande av asylsökande ökade med motsvarande belopp jämfört med den ursprungliga budgeten för 2018.

Utfallet för biståndsramen 2018 som rapporterades till OECD/DAC, i enlighet med dess redovisningsprinciper, blev 50 769 miljoner kronor. Det motsvarar 1,04 procent av BNI enligt ENS 2010.

Det finns två huvudsakliga anledningar att biståndsramen skiljer sig från det preliminära utfallet som rapporterades till OECD/DAC. Dels gör OECD/DAC:s redovisningsprinciper gällande att lagda skuldsedlar ska rapporteras i sin helhet även om inga utbetalningar har skett under innevarande år. Dels blev kostnaderna för mottagande av asylsökande som räknas som bistånd högre. Kostnader för mottagande av asylsökande som ingår i biståndsramen i Budgetpropositionen för 2018 baserades på Migrationsverkets prognos i juli 2017. De slutliga budgeterade kostnaderna som ingick i biståndsramen uppdaterades slutligen i propositionen Höständringsbudget för 2018. Tabellen nedan visar dessa förändringar för 2018.

Den genomsnittliga vistelsetiden i Migrationsverkets mottagningssystem blev 329 dygn i stället för 239 dygn som ursprungligen beräknades i statens budget. Den längre vistelsetiden förklarades bl.a. av längre handläggningstider för personer som beviljats uppehållstillstånd. Den genomsnittliga dygnskostnaden blev 585 kronor i stället för 464 kronor som ursprungligen beräknades i statens budget. Den högre dygnskostnaden berodde främst på ökade kostnader för skola och mottagande med anledning av att den genomsnittliga tiden i mottagningssystemet blev längre än beräknat. De kostnader som rapporterades till OECD/DAC (4 560 miljoner kronor) är högre än de som ingick i slutlig höständringsbudget (2 974 miljoner kronor). Detta innebär att regeringen avräknade ett lägre belopp från biståndsramen jämfört med det preliminära utfallet. Av det totala antalet asylsökande kom 97 procent från låg- och medelinkomstländer. Det är endast kostnader för dessa personer under deras första år i Sverige, som ingår i biståndet. Både det preliminära rapporterade utfallet till OECD/DAC och de budgeterade avräkningarna inkluderade kostnader för mottagande av personer som vidarebosattes i Sverige, s.k. kvotflyktingar, varav de budgeterade kostnader uppgick till 562 miljoner kronor medan utfallet till OECD/DAC var 538 miljoner kronor.

Tabell 2.51 Utveckling av budgeterade asylkostnader som ingår i biståndsramen

	Budgetpropositionen 2018	HÄB18	Utfall 2018
Migrationsverkets prognos (datum)	juli 2017	juli 2018	
Antal asylsökande	27 000	23 000	21 502
Genomsnittligt antal dygn	239	274	329
Genomsnittlig dygnskostnad, kronor	464 ¹	571	585
Kostnader för mottagande av asylsökande som ingår i biståndsramen, miljoner kronor	2 752	2 974	4 560

Beställningsbemyndiganden

Tabell 2.52 UO 7 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställningsbemyndigande	Utestående åtaganden 2018-12-31
1:1	Biståndsverksamhet	89 778	81 938
Summa		89 778	81 938

Inom utgiftsområdet beslutade riksdagen om ett beställningsbemyndigande på 89 778 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 81 938 miljoner kronor. Skillnaden mellan bemyndiganden och utestående åtaganden uppgick till 7 840 miljoner kronor. De största beloppsmässiga skillnaderna inom detta anslag är relaterade till områdena Multilaterala och internationella organisationer och fonder, Multilaterala utvecklingsbanker, fonder och skuldavskrivningar, stöd genom svenska organisationer i det civila samhället och Hållbar utveckling.

Regeringen har ingått avtal med Internationella utvecklingsfonden (IDA) och Afrikanska utvecklingsfonden (AfDf) om deltagande i det multilaterala skuldavskrivningsinitiativet (MDRI). Avtalen är utformade med en bindande (unqualified commitment) och en icke bindande del (qualified commitment). Den bindande delen av avtalet redovisas som ekonomiska åtaganden mot bemyndigandet tabellen ovan. Den icke bindande delen av avtalet som inte redovisas mot bemyndigandet och som kräver ett godkännande av riksdagen beräknas uppgå till 4,5 miljarder kronor. Av detta avser 2,5 miljarder kronor IDA (från 2029 till 2044) och 2,0 miljarder kronor AfDf (från 2027 till 2054).

Garantier

Tabell 2.53 UO 7 Garantier
Miljoner kronor eller annan angiven valuta

Garanti	Garantiram	Utestående åtaganden 2018-12-31	Utestående åtaganden utländsk valuta	Utfärdade garantier inklusive bundna utfästelser
Garantikapital, Internationella återuppbygg- nads- och utvecklings- banken (IBRD)	USD 3 891	20 160	USD 2 247	20 160
Garantikapital, Afrikanska utvecklings- banken (AfDB) ¹	SDR 971	11 889	SDR 953	11 889
Garantikapital, Interamerikanska utvecklings- banken (IDB) ²	USD 538	4 829	USD 538	4 829
Garantikapital, Asiatiska utvecklings- banken (AsDB) ³	SDR 343	4 281	SDR 343	4 281
Garantier inom bistånds- verksamheten	12 000	5 198		6 004
EIB-lån inom ramen för Lomé IV Bis och Cotonou-avtalet ⁴	EUR 152	1 155		1 155
Nordiska Investerings- bankens miljöinvest- eringslån ⁵	EUR 104	34	EUR 3	34
Garantikapital Multilaterala investerings- organet MIGA ⁶	USD 16	145	USD 16	145
Summa		47 692		48 498

¹ prop. 2012/13:1, bet. 2012/13:UU2, rskr. 2012/13:91.

² prop. 2010/11:1, bet. 2010/11:UU2, rskr. 2010/11:98.

³ Bemyndigandet gavs i Units of Accounts (UoA), vilket är den valutaenhet AfDB räknar i. Eftersom det är en intern valuta i banken och motsvarar i valör Special drawing rights (SDR), anges utfallet i SDR. (prop. 2012/13:1, bet. 2012/13:UU2, rskr. 2012/13:91).

⁴ prop. 2015/16:1, bet. 2015/16:UU2, rskr. 2015/16:99.

⁵ prop. 2012/13:1, bet. 2012/13:UU2, rskr. 2012/13:91.

⁶ prop. 1987/88:9, bet. 1987/88:UU9. Den svenska andelen av MIGA:s kapital är 1,049 % eller 10,49 miljoner SDR.

Valutakurser från Riksbanken per 28 december 2018

USD= 8,971

EUR= 10,275

CHF= 9,992

SDR= 12,476

Övriga krediter

Tabell 2.54 UO 7 Övriga krediter
Miljoner kronor

Övriga krediter i Riksgäldskontoret	Kredit	Utnyttjad kredit 2018-12-31
Kredit för infriande av kapitalgarantier till internationella finansiella institutioner ¹	Obegränsad	0
Riksgäldens befogenhet att ta upp lån i syfte att fullgöra sådana garantier som riksdagen beslutat om, m.m.	Obegränsad	0
Summa		0

¹ Prop. 2001/02:1 (vol 1), bet. 2001/02:FiU1, rskr. 2001/02:34.

Riksrevisionens iakttagelser – årlig revision

Folke Bernadotteakademien

Folke Bernadotteakademien har fått en revisionsberättelse med reservation avseende sin årsredovisning för 2018. Som grund för uttalande om reservation anger Riksrevisionen följande.

På grund av bristande åiterrapportering i ett lämnat bidrag har Folke Bernadotteakademien inte betalat ut hela det beviljade bidraget under 2018. Det medför att Folke Bernadotteakademien har ett utestående åtagande på 0,8 miljoner kronor vid utgången av 2018, trots att myndigheten inte har stöd för ett sådant åtagande i 17 § anslagsförordningen (2011:223).

2.4.8 Utgiftsområde 8 Migration

Anslag

Tabell 2.55 UO 8 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2018	ÅB 2018	Utfall 2018	Utfall-SB 2018	Utfall-SB Procent 2018	Utfall 2017
1:1	Migrationsverket	5 316	32	5 190	-126	-2,4	6 015
1:2	Ersättningar och bostadskostnader	8 101	5 708	11 724	3 623	44,7	30 600
1:3	Migrationspolitiska åtgärder	78	15	89	11	13,6	738
1:4	Domstolsprövning i utlänningsmål	960	2	958	-2	-0,2	839
1:6	Offentligt biträde i utlänningsärenden	305	583	570	265	86,8	806
1:7	Utresor för avvisade och utvisade	349		269	-80	-22,9	253
1:8	Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar	155		131	-25	-16,0	147
1:9	Tillfälligt stöd till kommuner för ensamkommande unga asylsökande m. fl.	195	200	396	201	102,8	389
	Övriga anslag	289	1	299	10	3,4	246
Summa		15 748	6 540	19 624	3 875	24,6	40 034

Utgiftsområdet omfattar frågor som rör utlänningsars rätt att resa in i och vistas i Sverige samt frågor som rör mottagande av asylsökande.

Utfallet uppgick till 19 624 miljoner kronor och är därmed 3 875 miljoner kronor (24,6 procent) högre än vad som ursprungligen anvisades i statens budget. Jämfört med 2017 blev utgifterna 20 410 miljoner kronor (51,0 procent) lägre.

Ersättningar till kommunerna blev högre än statens budget 2018

Utgifterna för anslaget 1:2 *Ersättningar och bostadskostnader* blev 11 724 miljoner kronor. Det är 3 623 miljoner kronor (44,7 procent) högre än den ursprungliga budgeten. Det är framför allt ersättningarna till kommunerna som blivit högre än beräknat. Orsaken är att ansökningarna om ersättningar från kommunerna, enligt ett tidigare system om ersättning för ensamkommande barn och unga, blev högre än vad som antogs i budgetpropositionen för 2018. Kommunerna hade möjlighet att ansöka om ersättning för tidigare utgifter enligt detta system t.o.m. den 31 december 2017. För att finansiera de högre utgifterna beslutade riksdagen i enlighet med propositionerna Vår- och Höständringsbudget för 2018 om ändringar i statens budget och anvisade sammantaget ytterligare 5 708 miljoner kronor. Höjningen av anslaget täckte även utnyttjandet av anslagskrediten från 2017 på 1 401 miljoner kronor.

Utgifterna för offentliga biträden högre än budgeterat

Utgifterna för anslaget 1:6 *Offentligt biträde i utlänningsärenden* blev 265 miljoner kronor (86,8 procent) högre än de ursprungligen anvisade medlen, men 236 miljoner kronor (29,3 procent) lägre än 2017. Orsaken till det högre utfallet är att andelen ärenden som kräver offentligt biträde blev högre än beräknat. För att finansiera de högre utgifterna beslutade riksdagen i enlighet med propositionerna Vår- och Höständringsbudget för 2018 om ändringar i statens budget och anvisade sammantaget ytterligare 583 miljoner kronor. Höjningen av anslaget finansierade även ett utnyttjande av anslagskrediten från 2017 på sammanlagt 145 miljoner kronor.

Antalet ärenden på Migrationsverket minskade under 2018

Utgifterna för anslaget 1:1 *Migrationsverket* uppgick till 5 190 miljoner kronor 2018, vilket är 825 miljoner kronor (13,7 procent) lägre än 2017. Under 2018 har både antalet inkomna liksom äldre ärenden om asyl, både förstagångs- och förlängningsansökningar, minskat, vilket inneburit att Migrationsverket minskat sin personalstyrka. Cirka 600 personer sades upp under 2018 och i samband med omställningen till en minskad verksamhet valde också fler än beräknat att sluta

på eget initiativ. Jämfört med 2017 minskade personalkostnaderna med 548 miljoner kronor (13,0 procent) till 3 667 miljoner kronor. Det genomsnittliga antalet årsarbetskrafter minskade med 1 311 personer till 5 842 (18,0 procent) jämfört med 2017.

Utgifterna för ersättningar och bostadskostnader minskade jämfört med 2017

Utgifterna för anslaget 1:2 *Ersättningar och bostadskostnader* minskade med 18 876 miljoner kronor (61,7 procent) jämfört med 2017. Det är främst ersättningarna till kommunerna som minskat och det beror på att det genomsnittliga antalet ensamkommande barn och unga i Migrationsverkets mottagningssystem minskat med 86,5 procent, från 14 990 ensamkommande under 2017 till 2 023 ensamkommande under 2018. Totalt har ersättningarna till kommunerna för ensamkommande barn och unga minskat med 15 937 miljoner kronor mellan åren. Ersättningarna för ensamkommande och som enbart avser innevarande år dvs. exklusive utbetalningar som hör till tidigare år, minskade med 13 955 miljoner kronor (86,3 procent), från 16 169 miljoner kronor till 2 214 miljoner kronor 2018. Det genomsnittliga antalet inskrivna personer i mottagningssystemet, exklusive ensamkommande barn och unga, minskade med 19 396 (24,1 procent), från 80 587 under 2017 till 61 191 inskrivna under 2018. Det lägre antalet inskrivna har medfört att Migrationsverkets utgifter för anläggningsboende minskat med 1 232 miljoner kronor (44,8 procent) under 2018 jämfört med 2017. Det medförde även att utgifterna för dag-ersättning till asylsökande liksom ersättningarna för skolkostnader minskade med 614 miljoner kronor respektive 1 998 miljoner kronor jämfört med 2017.

Fler avgjorda mål i migrationsdomstolarna

Utgifterna för anslaget 1:3 *Migrationspolitiska åtgärder* blev 650 miljoner kronor lägre än 2017. Det lägre utfallet beror på att utgifterna för vidarebosättning av kvotflyktingar redovisas på anslaget 1:2 *Kommunersättningar vid flyktmottagande* inom utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering fr.o.m. 2018.

Utgifterna för anslaget 1:4 *Domstolsprövning i utlänningsmål* blev 119 miljoner kronor (14,1 procent) högre än 2017. Antalet avgjorda mål i migrationsdomstolarna ökade med 16,0 procent mellan 2017 och 2018.

Tabell 2.56 Asylsökande m.m. 2018

Antal personer				
	2018	2017	Förändring	Förändring %
Antal asylsökande	21 502	25 666	-4 164	-16,2
varav män (inkl. pojkar)	12 929	15 635	-2 706	-17,3
varav kvinnor (inkl. flickor)	8 573	10 031	-1 458	-14,5
varav ens. barn och unga	944	1 336	-392	-29,3
varav pojkar	695	1 043	-348	-33,4
varav flickor	249	293	-44	-15,0
Förlängningsansökningar	7 457	18 154	-10 697	-58,9
Avgjorda asylärenden	35 512	66 301	-30 789	-46,4
varav bifall	11 217	27 205	-15 988	-58,8
Bifallsandel	32%	41%		
Beviljade uppehållstillstånd	132 696	135 529	-2 833	-2,1
varav asyl	25 114	36 531	-11 417	-31,3
varav anhöriga till asylsökande	16 627	19 124	-2 497	-13,1
varav barn födda i Sverige till föräldrar med PUT	9 342	9 850	-508	-5,2
varav arbetstagare	21 507	16 178	5 329	32,9
Övriga	60 106	53 846	6 260	11,6
	December 2018	December 2017	Förändring	Förändring %
Inskrivna i Migrationsverkets mottagningssystem*	52 565	76 640	-24 075	-31,4
varav med uppehållstillstånd	3 310	8 834	-5 524	-62,5
varav ensamkommande barn och unga	1 239	4 729	-3 490	-73,8
anläggningsboende (ABO)	21 695	35 496	-13 801	-38,9
eget boende (EBO)	28 832	33 221	-4 389	-13,2
övrigt boende	2 038	7 923	-5 885	-74,3
Genomsnittligt inskrivna under året	63 214	95 576	-32 362	-33,9
varav ensamkommande barn och unga	2 023	14 990	-12 967	-86,5
varav övriga	61 191	80 587	-19 396	-24,1

*Sammanställningen över 2018 och 2017 utgår från situationen den sista december respektive år.
Källa: Migrationsverket

2.4.9 Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg

Anslag

Tabell 2.57 UO 9 Anslag

Anslag	Anslagsnamn	SB 2018	ÄB 2018	Utfall 2018	Utfall-SB 2018	Utfall-SB Procent 2018	Utfall 2017
1:4	Tandvårdsförmåner	6 332		6 457	125	2,0	5 782
1:5	Bidrag för läkemedelsförmånerna	26 582	1 149	27 067	485	1,8	25 606
1:6	Bidrag till folkhälsa och sjukvård	7 096	600	7 711	615	8,7	2 913
1:7	Sjukvård i internationella förhållanden	465		493	28	6,0	433
1:8	Bidrag till psykiatri	1 755		1 634	-121	-6,9	1 167
1:10	E-hälsomyndigheten	146		141	-5	-3,4	158
4:2	Vissa statsbidrag inom funktionshindersområdet	768		723	-44	-5,7	389
4:3	Bilstöd till personer med funktionsnedsättning	263		100	-164	-62,2	162
4:4	Kostnader för statlig assistansersättning	25 693		25 308	-385	-1,5	23 310
4:5	Stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet	2 517	360	2 809	292	11,6	2 302
4:6	Statens institutionsstyrelse	1 083		1 046	-37	-3,4	994
4:7	Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m.	1 509	22	1 486	-23	-1,5	758
	Övriga anslag	3 486	14	3 442	-43	-1,2	3 436
Summa		77 696	2 145	78 418	722	0,9	67 411

Utgiftsområdet omfattar Hälso- och sjukvårdspolitik, Folkhälsopolitik, Funktionshinderspolitik, Politik för sociala tjänster, omsorg om äldre, individ- och familjeomsorg, personer med funktionsnedsättning samt Barnrättspolitik.

Utfallet uppgick till 78 418 miljoner kronor och blev därmed 722 miljoner kronor (0,9 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2017 blev utgifterna 11 007 miljoner kronor (16,3 procent) högre.

Utgifterna för läkemedelsförmånerna ökade mer än beräknat

Utfallet för anslaget 1:5 *Bidrag för läkemedelsförmånerna* uppgick till 27 067 miljoner kronor, vilket är 485 miljoner kronor (1,8 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. Den 26 respektive 29 januari 2018 undertecknade staten och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) en överenskommelse om statens bidrag för kostnader för läkemedelsförmånerna m.m. för 2018. Överenskommelsen innebar tillsammans med återbäring för 2017 att de prognostiserade utgifterna för 2018 inte bedömdes rymmas inom anslaget. Riksdagen anvisade därför ytterligare 1 149 miljoner kronor till anslaget i enlighet med propositionen Vårändringsbudget för 2018.

Utfallet för 2018 blev 1 461 miljoner kronor högre än 2017. Det är bl.a. användandet av cancerläkemedel som ökade, både till följd av nya läkemedel och att befolkningen ökar i åldersgrupper där förekomsten av cancer är relativt hög. Två andra områden som ökat är blodproppsförebyggande läkemedel samt läkemedel mot hepatit C.

Bidrag till folkhälsa och sjukvård högre än anvisat
Utfallet för anslaget 1:6 *Bidrag till folkhälsa och sjukvård* uppgick till 7 711 miljoner kronor, vilket är 615 miljoner kronor (8,7 procent) högre än anvisat i statens budget. Det beror främst på att anslaget anvisades ytterligare 600 miljoner kronor i enlighet med propositionen Vårändringsbudget för 2018 för att förbättra tillgängligheten i hälso- och sjukvården och korta vårdköerna. Ändringsbudgeten skulle också finansiera anställningar av vårdpersonal inom bristkompetenser som är intresserade av att arbeta vidare efter 65 års ålder. Dessa medel betalades ut till landstingen 2018.

Kostnader för assistansersättning lägre än beräknat
Utfallet för anslaget 4:4 *Kostnader för statlig assistansersättning* uppgick till 25 308 miljoner kronor. Det är 385 miljoner kronor (1,5 procent) lägre än anvisat i statens budget. Det beror bl.a. på

att antalet brukare i ersättningen minskat i en snabbare takt än beräknat.

Extra medel för investeringar i välfärdsteknik

Utfallet för anslaget 4:5 *Stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet* blev 292 miljoner kronor högre än anvisat i statens budget. Riksdagen anvisade anslaget ytterligare 360 miljoner kronor i enlighet med propositionen Vårändringsbudget för 2018. Av dessa extra medel har Socialstyrelsen lämnat 356 miljoner kronor i bidrag till kommunsektorn för investeringar i välfärdsteknik inom omsorgen, exempelvis mobila larm m.m.

Högre allmänt tandvårdsbidrag

Utfallet för anslaget 1:4 *Tandvårdsförmåner* uppgick till 6 457 miljoner kronor, det är 675 miljoner kronor (11,7 procent) högre än föregående år. Det beror på att det årliga allmänna tandvårdsbidraget höjdes för alla åldersgrupper den 15 april 2018. Höjningen innebär att personer som är mellan 30 år och 64 år får 300 kronor per år i stället för 150 kronor per år. Personer som är mellan 24 och 29 år eller över 65 år får 600 kronor per år i stället för 300 kronor.

Under året har statligt tandvårdsstöd betalats ut till ca 4 miljoner personer, varav 53,2 procent till kvinnor och 46,8 procent till män.

Nya bidrag till sjukvård medför högre utgifter

Utfallet för anslaget 1:6 *Bidrag till folkhälsa och sjukvård* blev 7 711 miljoner kronor, vilket är 4 798 miljoner kronor högre än föregående år. Det högre utfallet beror till största delen på att staten och SKL har slutit flera överenskommelser som medför olika satsningar inom vården.

Under 2018 har 2 000 miljoner kronor betalats till landstingen för en ny personalsatsning inom vården. Personalsatsningen ska bidra till att ge bättre förutsättningar för vårdens medarbetare. Även den nya s.k. patientmiljarden belastar anslaget 1:6 *Bidrag till folkhälsa och sjukvård* med 1 000 miljoner kronor 2018. Patientmiljarden ska bidra till insatser för en snabbare och mer samordnad vård för patienterna. Ytterligare 600 miljoner kronor betalades ut för att bidra till ökad tillgänglighet inom vården, vilket också påverkar jämförelsen mellan åren. Även bidragen för förlossningsvård och kvinnors hälsa blev högre. Under 2018 betalades 1 591 miljoner kronor till landstingen för förlossningsvård och kvinnors hälsa, vilket är 892 miljoner kronor högre än 2017.

Av den s.k. professionsmiljarden betalades 951 miljoner kronor till landstingen under 2018 för att ge statligt stöd till bättre resursutnyttjande i sjukvården. Det är 3 miljoner kronor mer än 2017.

Utgifterna för bilstöd fortsätter att minska

För bilstödet är utgifterna betydligt lägre än anslagna medel. En av orsakerna är att antalet ansökningar har minskat. En förklaring till detta är stödets konstruktion med nya grundbidrag som beviljas var nionde år. Minskningen av antalet ansökningar antas också till viss del bero på beteendeförändringar efter införandet av ett nytt regelverk 2017. Det nya regelverket har även medfört en lägre andel beviljade ansökningar och längre handläggningstider vilket resulterar i lägre kostnader.

Betalningsförskjutningar medför ökade kostnader för assistansersättning 2018

Utfallet för anslaget 4:4 *Kostnader för statlig assistansersättning* uppgick till 25 308 miljoner kronor. Det är 1 999 miljoner kronor (8,6 procent) högre än föregående år. Det beror bl.a. på att Försäkringskassan fr.o.m. oktober 2018 begär ersättning från kommunerna för assistansersättningen i efterhand, tidigare begärdes ersättningen i förskott. Omläggningen till efterskotts betalning medför att utfallet blir ungefär 900 miljoner kronor högre än 2017. Dessutom påverkades utgifterna av att schablonbeloppet som Försäkringskassan betalar ut för varje utförd assistanstimme har höjts. Under 2018 hade 8 307 män och 6 999 kvinnor assistansersättning, totalt 15 306 personer. Det är en minskning med 4,2 procent jämfört med föregående år.

För 2018 var schablonbeloppet 295 kronor per timme och det högsta möjliga timbeloppet 330 kronor. Det genomsnittliga timbeloppet i assistansersättningen 2018 var 298 kronor.

Beställningsbemyndiganden

Tabell 2.58 UO 9 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställningsbemyndigande	Utestående åtaganden 2018-12-31
1:6	Bidrag till folkhälsa och sjukvård	316	16
4:5	Stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet	670	647
7:2	Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd: Forskning	1 280	1 301
Summa		2 266	1 964

Inom utgiftsområdet har riksdagen beslutat om beställningsbemyndiganden på 2 266 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 1 964 miljoner kronor. Skillnaden mellan bemyndiganden och utestående åtaganden uppgick till 302 miljoner kronor. Huvuddelen av skillnaden avser anslaget 1:6 *Bidrag till folkhälsa och sjukvård*. Bemyndigandet för detta anslag syftade i huvudsak till att regeringen skulle kunna ingå åtaganden om den Europeiska läkemedelsmyndigheten hade omlokaliserats från Storbritannien till Sverige, vilket inte skedde.

Bemyndigandet för anslaget 7:2 *Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd: Forskning* har överskridits både till belopp och slutår. Slutåret för bemyndigandet är 2022. De utestående åtagandena sträcker sig till 2025.

Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige har ingått åtaganden på 24 miljoner kronor mot anslaget 4:7 *Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m.* utan att det finns ett beställningsbemyndigande för anslaget.

Inomstatliga lån

Tabell 2.59 UO 9 Inkomstatliga lån

Miljoner kronor

Inomstatliga lån	Låneram	Lån 2018-12-31
Beredskapsinvesteringar inom ramen för Socialstyrelsens verksamhet	100	8
Beredskapsinvesteringar inom ramen för Folkhälsomyndighetens verksamhet	350	62
Summa	450	70

Revisionens iakttagelser – årlig revision

E-hälsomyndigheten

E-hälsomyndigheten har fått en revisionsberättelse med reservation avseende sin årsredovisning för 2018. Som grund för uttalande om reservation anger Riksrevisionen följande.

Regeringen har i förordningen (2013:1031) med instruktion för E-hälsomyndigheten specifikt efterfrågat återrapportering avseende grunderna för hur myndigheten har beräknat storleken på avgifterna enligt 25 § lagen (1996:1156) om receptregister och 14 § lagen (2005:258) om läkemedelsförteckning. I årsredovisningen som lämnades den 22 februari 2019 saknas sådan information.

Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd

Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd har fått en revisionsberättelse med reservation avseende sin årsredovisning för 2018. Som grund för uttalande om reservation anger Riksrevisionen följande.

Myndigheten har överskridit bemyndiganderamen gällande anslag 7:2 ap.1 *Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd: Forskning* under utgiftsområde 9. Bemyndiganderamen uppgår till 1 280 miljoner kronor medan utestående åtaganden enligt årsredovisningen uppgår till 1 301 miljoner kronor. Myndigheten har även överskridit bemyndigandets slutår 2022. Framtida åtaganden sträcker sig till 2025.

Revisionens iakttagelser – effektivitetsrevision

RiR 2018:24 Oklara effekter av investeringsstödet till byggande av särskilt boende för äldre
Riksrevisionen har granskat investeringsstödet 2007–2014 till byggande av särskilt boende för äldre.

Regeringen har i skrivelsen Riksrevisionens rapport om investeringsstödet till särskilda boenden för äldre (skr. 2018/19:34) redovisat vilka åtgärder som vidtagits eller avses vidtas med anledning av granskningsrapporten. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

Riksdagen har lagt regeringens skrivelse till handlingarna (bet. 2018/19:SoU14, rskr. 2018/19:164).

2.4.10 Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning

Anslag

Tabell 2.60 UO 10 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2018	ÄB 2018	Utfall 2018	Utfall SB 2018	Utfall SB Procent 2018	Utfall 2017
1:1	Sjukpenning och rehabilitering m.m.	38 810		37 545	-1 266	-3,3	37 673
1:2	Aktivitets- och sjukersättningar m.m.	46 909		45 806	-1 104	-2,4	47 688
1:4	Arbets-skadeersättningar m.m.	2 876		2 811	-65	-2,3	3 007
1:5	Ersättning inom det statliga personskadeskyddet	33	9	39	6	17,5	37
1:6	Bidrag för sjukskrivningsprocessen	2 901		2 649	-252	-8,7	2 712
1:7	Ersättning för höga sjuklönekostnader	901	56	954	53	5,9	890
2:1	Försäkringskassan	8 733	-3	8 468	-265	-3,0	8 444
	Övriga anslag	1 452		1 411	-41	-2,8	1 416
Summa		102 615	62	99 681	-2 934	-2,9	101 868

Utgiftsområdet omfattar ersättningar vid sjukdom och funktionsnedsättning, bl.a. sjukpenning, rehabiliteringspenning, aktivitets- och sjukersättning, handikappersättning och bidrag för sjukskrivningsprocessen. Området omfattar även myndigheterna Försäkringskassan och Inspektionen för socialförsäkringen.

Utfallet för utgiftsområdet uppgick till 99 681 miljoner kronor och blev därmed 2 934 miljoner kronor (2,9 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2017 blev utfallet 2 187 miljoner kronor (2,1 procent) lägre.

Utgifter för sjukpenning och rehabilitering blev lägre än beräknat

Utfallet för anslaget 1:1 *Sjukpenning och rehabilitering m.m.* blev 37 545 miljoner kronor, vilket är 1 266 miljoner kronor (3,3 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Skillnaden beror främst på att antalet utbetalda nettodagar för sjukpenning blev 3,0 procent lägre än beräknat. Under 2018 betalades sjukpenning ut för 54,4 miljoner nettodagar, vilket är 1,7 miljoner nettodagar färre än beräknat. Begreppet nettodag innebär t.ex. att två dagar med halv ersättning räknas som en nettodag. Även utgifterna för rehabiliteringspenning blev lägre. Under året betalades rehabiliteringspenning ut för 1,5 miljoner nettodagar, vilket är 0,6 miljoner nettodagar (26,5 procent) färre än beräknat.

Aktivitets- och sjukersättningar lägre än budget

Utfallet för anslaget 1:2 *Aktivitets- och sjukersättningar m.m.* blev 45 806 miljoner kronor. Det är 1 104 miljoner kronor (2,4 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Det beror i huvudsak på att färre personer fick aktivitets- eller sjukersättning jämfört med vad som antogs i beräkningen till statens budget. Antalet mottagare av sjukersättning i december 2018 var 1,7 procent lägre än beräknat och antalet mottagare av aktivitetsersättning var 5,7 procent lägre än beräknat.

Omregistrering av livräntetagare medförde högre utgifter än beräknat

Utfallet för anslaget 1:5 *Ersättning inom det statliga personskadeskyddet* blev 39 miljoner kronor. Det är 6 miljoner kronor (17,5 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. Det statliga personskadeskyddet är en försäkring som bl.a. gäller för den som tjänstgör enligt lagen (1994:1809) om totalförsvarspåbudsplikt eller medverkar i räddningstjänst. Den gäller också för den som är häktad, intagen på kriminalvårdsanstalt eller andra liknande institutioner. Försäkringen gäller normalt för sjukdom eller skada som inträffat i samband med tjänst i Sverige eller de nordiska länderna. Vid skada som ger bestående nedsättning av arbetsförmågan kan livränta betalas ut till den försäkrade. För att korrigera tidigare felaktigt gjorda registreringar omregistrerade Försäkringskassan under 2017 ett

antal livräntetagare från anslag 1:4 *Arbetskadere-sättning m.m.* till anslag 1:5 *Ersättning inom det statliga personskadeskyddet*. Det medförde ett högre antal livräntetagare inom det statliga personskadeskyddet och att utgifterna blev högre än vad som ursprungligen beräknats i statens budget. Riksdagen anvisade därför ytterligare 9 miljoner kronor i enlighet med propositionen Vårändringsbudget för 2018.

Utfallet för anslaget 1:6 *Bidrag för sjukskrivningsprocessen* blev 2 649 miljoner kronor, vilket är 252 miljoner kronor (8,7 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Det beror främst på att utgifter för försäkringsmedicinska utredningar, bidrag till hälso- och sjukvården samt arbetsplatsnära stöd blev lägre än beräknat.

Utfallet för anslaget 1:7 *Ersättning för höga sjuklönekostnader* blev 954 miljoner kronor, vilket är 53 miljoner kronor (5,9 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. Det beror på att arbetsgivare var berättigade till högre ersättning än vad som ursprungligen beräknats. I enlighet med propositionen Höständringsbudget för 2018 anvisade riksdagen därför ytterligare 56 miljoner kronor.

Utfallet för anslaget 2:1 *Försäkringskassan* blev 8 468 miljoner kronor, vilket är 265 miljoner kronor (3,0 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Det beror framför allt på svårigheter att rekrytera personal inom vissa verksamheter i samband med hög personalomsättning.

Utgifter för sjukpenning och rehabilitering blev lägre än föregående år

Jämfört med föregående år blev utfallet på anslaget 1:1 *Sjukpenning och rehabilitering m.m.* 129 miljoner kronor (0,3 procent) lägre. Det beror främst på lägre utgifter för rehabiliteringspenning. Andelen sjukfall som får rehabiliteringspenning har minskat under 2018 och antalet utbetalda nettodagar för rehabiliteringspenning minskade med 0,4 miljoner nettodagar (19,4 procent) jämfört med 2017. Minskningen beror bl.a. på en förtydligande tolkning av 31 kap. 8 § socialförsäkringsbalken. Den nya tillämpningen innebär att rehabiliteringspenning enbart kan betalas ut i den omfattning som den arbetslivsinriktade åtgärden förhindrar arbete. Tidigare har den som deltagit i en arbetslivsinriktad åtgärd fått hel rehabiliteringspenning vid helt nedsatt arbetsförmåga, oavsett om deltagandet varit på hel- eller deltid.

Tabell 2.61 Statistik över sjukpenning och sjuktal

	2018	2017	Förändring i procent
Antal personer som fick sjukpenning i december månad	198 544	203 070	-2,2%
varav kvinnor	131 355	134 630	-2,4%
varav män	67 189	68 440	-1,8%
varav kvinnor med sjukpenning på normalnivå	81 085	83 040	-2,4%
varav män med sjukpenning på normalnivå	43 066	43 968	-2,1%
varav kvinnor med sjukpenning på fortsättningsnivå	46 177	47 276	-2,3%
varav män med sjukpenning på fortsättningsnivå	21 114	21 405	-1,4%
Antal startade sjukfall, genomsnitt per månad under januari till september	48 300	47 200	2,3%
varav kvinnor	30 700	30 200	1,7%
varav män	17 600	17 000	3,5%
Antal ersättningsdagar med sjukpenning, netto (miljoner dagar)	54,4	55,8	-2,5%
Andel pågående sjukfall med psykiatriska diagnoser, procent, september månad	46,1	45,4	

Källa: Försäkringskassan

Antalet personer som fick sjukpenning minskade från 203 070 personer i december 2017 till 198 544 personer för samma månad 2018, vilket motsvarade en minskning med 1,8 procent för män och 2,4 procent för kvinnor. Antalet personer med sjukpenning på normalnivå minskade med 2 857 (2,2 procent). Vidare minskade antalet personer som fick sjukpenning på fortsättningsnivå, dvs. sjukfall längre än ett år, med 1 390 (2,0 procent). Antalet pågående sjukfall som är längre än 2,5 år har dock ökat, vilket i huvudsak beror på att den bortre tidsgränsen i sjukförsäkringen avskaffades den 1 februari 2016.

Fler kvinnor än män får sjukpenning. Andelen kvinnor som fick sjukpenning i december 2018 uppgick till 66,2 procent.

Inflödet av nya sjukfall mäts med viss eftersläpning. I genomsnitt startade 48 300 sjukfall per månad under januari till september 2018, vilket är en ökning med 2,3 procent jämfört med samma period föregående år. Under 2018 har sjukfallens varaktighet minskat något.

Under 2018 ökade antalet sysselsatta, vilket medförde att antalet personer som omfattas av

förmånen ökade. Trots detta minskade antalet nettodagar med sjukpenning totalt med 2,5 procent jämfört med 2017.

Andelen pågående sjukfall med psykiatriska diagnoser ökade 2018 och var 46,1 procent i september 2018, vilken kan jämföras med 45,4 procent i september 2017.

Under 2018 avsågs 3,0 procent av initiala ansökningar om sjukpenning jämfört med 3,1 procent under föregående år¹. Andelen avslag för män minskade från 2,8 procent 2017 till 2,7 procent år 2018. För kvinnor uppgick andelen avslag till 3,2 procent 2018, vilket kan jämföras med 3,3 procent föregående år. Andelen avslag under pågående sjukfall minskade också. Under januari till oktober 2018 berodde 5,5 procent av de avslutade sjukfallen på ett avslag jämfört med 6,0 procent under 2017. Andelen avslag för män minskade från 5,9 procent under 2017 till 5,3 procent under januari till oktober år 2018. För kvinnor minskade andelen avslag från 6,1 procent 2017 till 5,7 procent under januari till oktober 2018.

Utgifterna för aktivitets- och sjukersättningar minskade

Utfallet för anslaget 1:2 *Aktivitets- och sjukersättningar m.m.* blev 1 883 miljoner kronor (3,9 procent) lägre än 2017, vilket främst beror på att färre personer fick aktivitets- eller sjukersättning.

Försäkrade i åldrarna 19–64 år som har en stadigvarande nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom, skada eller funktionsnedsättning kan ha rätt till sjukersättning. Antalet personer som hade sjukersättning uppgick i december 2018 till 260 967 (154 383 kvinnor och 106 584 män), vilket är en minskning med 15 715 personer (5,7 procent) jämfört med december 2017. Minskningen beror på att många har lämnat förmånen till följd av att de fyllt 65 år samtidigt som antalet nybeviljade sjukersättningar har varit lågt. Under 2018 fick 5 534 personer sjukersättning för första gången. Det är en minskning med 191 personer (3,3 procent) jämfört med 2017. Andelen avslag vid ansökan om sjukersättning var 67,9 procent (70,2 procent för kvinnor och 64,8 procent för män) under 2018. Föregående år uppgick andelen avslag till 65,3 procent (67,6 procent för kvinnor och 62,3 procent för män)².

Aktivitetsersättning kan beviljas personer i åldrarna 19–29 år som har långvarigt nedsatt arbetsförmåga eller på grund av en funktionsnedsättning behöver längre tid för att avsluta sin skolgång. Ersättningen är alltid tidsbegränsad och kan beviljas för maximalt tre år i taget. I december 2018 uppgick antalet personer med aktivitetsersättning till 31 351, vilket är en minskning med 4 944 personer (13,6 procent) jämfört med december 2017. Under 2018 har 5 505 personer (2 588 kvinnor och 2 917 män) nybeviljats aktivitetsersättning. Det är 966 personer (14,9 procent) färre än 2017. Andelen avslag vid olika former av ansökan om aktivitetsersättning har ökat. För 2018 uppgick andelen till 26,2 procent (26,7 procent för kvinnor och 25,7 procent för män). Motsvarande avslagsandel för 2017 var 20,4 procent (21,5 procent för kvinnor och 19,4 procent för män). Efter en lagändring i februari 2017 finns möjlighet att få sjukersättning från 19 års ålder, vilket också bidrar till att antalet personer med aktivitetsersättning minskar. Tidigare kunde man inte få sjukersättning förrän vid 30 års ålder.

I december 2018 uppgick antalet personer som fick sjuk- eller aktivitetsersättning sammanlagt till 292 318 personer. Det är en minskning med 6,6 procent jämfört med föregående år. Antalet kvinnor som fick sjuk- eller aktivitetsersättning var 168 915 personer, vilket var en minskning med 6,8 procent jämfört med december 2017. Antalet män som fick sjuk- eller aktivitetsersättning uppgick till 123 403 personer, vilket är en minskning med 6,4 procent jämfört med december 2017.

Tabell 2.62 Ohälsomått

	2018	2017
Ohälsotalet	24,7	26,2
<i>varav kvinnor</i>	29,9	31,6
<i>varav män</i>	19,8	20,9
Sjukpenningtalet	9,7	10,1
<i>varav kvinnor</i>	12,8	13,3
<i>varav män</i>	6,7	6,9

Källa: Försäkringskassan.

Ohälsotalet och sjukpenningtalet minskade 2018
Ohälsotalet är ett mått på utvecklingen inom hela sjukförsäkringen under en 12-månadersperiod.

¹ Definitionen av avslag vid initial ansökan om sjukpenning har ändrats och jämförelsetalen för föregående år har räknats om med anledning av detta.

² Definitionen av avslag har ändrats 2018 och jämförelsetalen för 2017 har räknats om med anledning av detta.

Det definieras som antal utbetalda nettodagar med sjukpenning, arbetsskadesjukpenning, rehabiliteringspenning, sjukersättning och aktivitetsersättning per registrerad försäkrad (16–64 år). Alla dagar är omräknade till nettodagar. I december 2018 var ohälsotalet 24,7 dagar per försäkrad, vilket är en minskning från 26,2 dagar 2017. Ohälsotalet har sedan december 2017 minskat med 5,5 procent för kvinnor och med 5,3 procent för män.

Sjukpenningtalet anger hur många frånvarodagar som ersätts med sjukpenning eller rehabiliteringspenning per registrerad försäkrad (16–64 år) exklusive personer med hel sjuk- eller aktivitetsersättning. Alla dagar är omräknade till nettodagar.

I december 2018 var sjukpenningtalet 9,7 dagar, vilket är en minskning med 3,6 procent sedan december 2017. Kvinnor har i likhet med tidigare år ett högre sjukpenningtal (12,8) än män (6,7).

Lägre utfall för arbetsskadeersättningar jämfört med föregående år

Utfallet för anslaget 1:4 *Arbetsskadeersättningar m.m.* blev 2 811 miljoner kronor, vilket är 197 miljoner kronor (6,5 procent) lägre än 2017. Det beror främst på att antalet egenlivräntor enligt arbetsskadeersättningen minskade med knappt 9 procent jämfört med år 2017.

Beställningsbemyndiganden

Tabell 2.63 UO 10 Beställningsbemyndiganden

Anslag	Anslagsnamn	Beställningsbemyndigande	Utestående åtaganden 2018-12-31
1:6	Bidrag för sjukskrivningsprocessen	2 359	2 320
Summa		2 359	2 320

Inom utgiftsområdet har riksdagen beslutat om ett beställningsbemyndigande på 2 359 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 2 320 miljoner kronor.

Övriga krediter

Tabell 2.64 Övriga krediter

Miljoner kronor		
Övriga krediter i Riksgäldskontoret	Kredit	Utnyttjad kredit 2018-12-31
Försäkringskassans behov av likviditet i utbetalning av ersättning för vård i andra länder	170	141
Summa	170	141

Riksrevisionens iakttagelser – effektivitetsrevision

RiR 2018:9 Nekad sjuk- och aktivitetsersättning – effekter på inkomst och hälsa

Riksrevisionen har granskat vilka effekter ett nekande av sjukersättning eller aktivitetsersättning har för individens inkomster, hälsa och användning av sjukförsäkringen.

Regeringen har i skrivelsen Riksrevisionens rapport om att nekas sjukersättning och aktivitetsersättning (skr 2018/2019:8) redovisat vilka åtgärder som vidtagits med anledning av granskningsrapporten. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

Riksdagen har lagt regeringens skrivelse till handlingarna (bet. 2018/19:SfU12, rskr. 2018/19:57).

RiR 2018:11 Bedömning av arbetsförmåga vid psykisk ohälsa – en process med stora utmaningar

Riksrevisionen har granskat sjukskrivningsprocessen och det stöd som ansvariga myndigheter ger läkare i primärvården i deras försäkringsmedicinska uppdrag.

Regeringen har i skrivelsen Riksrevisionens rapport om bedömning av arbetsförmåga vid psykisk ohälsa (skr. 2018/19:14) anfört att Riksrevisionens rapport kan vara ett underlag i det uppdrag som den tidigare regeringen givit Socialstyrelsen och Försäkringskassan om att dessa ska verka för att samarbetet och dialogen mellan Försäkringskassan och hälso- och sjukvården förbättras när det gäller sjukskrivningsprocessen och läkarintygen (S2018/00530/SF). Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

Riksdagen har tillkännagett som sin mening att regeringen gör en översyn av det försäkringsmedicinska beslutsstödet och Försäkringskassans modell för försäkringsmedicinsk analys. Översynen ska avse handläggningen vid psykiatriska

diagnoser och särskilt vid samsjuklighet (bet. 2018/19:SfU13, rskr. 2018/19:145).

RiR 2018:22 Försäkringsmedicinskt beslutsstöd – ett stöd för Försäkringskassan vid psykisk ohälsa?

Riksrevisionen har granskat om det försäkringsmedicinska beslutsstödet har påverkat hur läkare anger sjukskrivningsdiagnoser och hur Försäkringskassan använt stödet i handläggningen av försäkringsärenden.

Regeringen har i skrivelsen Riksrevisionens rapport om försäkringsmedicinskt beslutsstöd (skr. 2018/19:27) redovisat vilka åtgärder som vidtagits eller avses vidtas med anledning av granskningsrapporten. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

Riksdagen har tillkännagett som sin mening att regeringen gör en översyn av det försäkringsmedicinska beslutsstödet och Försäkringskassans modell för försäkringsmedicinsk analys. Översynen ska avse handläggningen vid psykiatriska diagnoser och särskilt vid samsjuklighet (bet. 2018/19:SfU13, rskr. 2018/19:145).

2.4.11 Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom

Anslag

Tabell 2.65 UO 11 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2018	ÅB 2018	Utfall 2018	Utfall-SB 2018	Utfall-SB Procent 2018	Utfall 2017
1:1	Garantipension till ålderspension	13 080		13 142	62	0,5	13 339
1:2	Efterlevandepensioner till vuxna	10 870		10 869	0	0,0	11 499
1:3	Bostadstillägg till pensionärer	9 027		9 139	112	1,2	8 265
1:4	Äldreförsörjningsstöd	1 103		1 081	-22	-2,0	1 010
2:1	Pensionsmyndigheten	556	-1	540	-16	-2,9	545
Summa		34 636	-1	34 771	136	0,4	34 658

Utgiftsområdet omfattar ersättning vid ålderdom (garantipension, bostadstillägg till pensionärer samt äldreförsörjningsstöd) och ersättning vid dödsfall (omställningspension, änkepension och särskild efterlevandepension samt garantipension till dessa förmåner). Inkomstrelaterad ålderspension redovisas i avsnitt 2.4.31.

Utfallet för utgiftsområdet uppgick till 34 771 miljoner kronor och blev därmed 136 miljoner kronor (0,4 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2017 ökade utgifterna med 114 miljoner kronor (0,3 procent).

Antalet pensionärer med garantipension något lägre än föregående år

Utgifterna för anslaget 1:1 *Garantipension till ålderspension* uppgick till 13 142 miljoner kronor, vilket är 197 miljoner kronor (1,5 procent) lägre än föregående år. Minskningen beror bl.a. på att det är fler äldre pensionärer med garantipension som avlider i förhållande till inflödet av nya pensionärer med garantipension. Nya ålderspensionärer har inkomstgrundad pension i större utsträckning än äldre ålderspensionärer, vilket påverkar antalet med garantipension, eftersom garantipension avräknas mot inkomstpension. Den genomsnittliga inkomstrelaterade ålderspensionen är högre för yngre och nyblivna pensionärer jämfört med de äldre som redan uppbär pension. Dessutom minskar antalet

pensionärer som inte har tjänat in någon inkomstrelaterad ålderspension alls successivt bland de nyblivna pensionärerna.

Ungefär 659 000 ålderspensionärer hade garantipension vid utgången av 2018, vilket är ca 4 000 färre än föregående år. Den genomsnittliga utbetalda garantipensionen uppgår till 20 000 kronor per år 2018, vilket är en minskning med 200 kronor³ jämfört med 2017. Totalt 78 procent av dem som har garantipension är kvinnor och 22 procent är män.

I Sverige har garantipensionen tidigare ansetts omfattas av EU:s bestämmelser om samordning av trygghetssystem, vilket gjort att den även har betalats ut till pensionärer som bor utanför Sverige inom EU/EES och Schweiz. EU-domstolen klargjorde dock i en dom den 7 december 2017 att den svenska garantipensionen är en s.k. minimiförmån enligt artikel 58 i EU:s förordning 883/2004 och därmed bl.a. saknar exporträtt enligt EU-rätten. Domen medförde att det saknades författningsstöd för att fortsätta betala ut garantipension vid bosättning i annat land än i Sverige. Riksdagen beslutade dock den 24 oktober 2018 (prop.2017/18:275; 2018/19:SfU8 rskr. 2018/19:6) att utbetalningarna av garantipension till personer bosatta i EU/EES eller Schweiz skulle fortsätta under 2018, i avvaktan på ny svensk lagstiftning. Under 2018 betalades totalt 716 miljoner kronor till 72 000 personer utanför Sverige. Av dessa var 41 000 kvinnor och

³ Pensionsmyndigheten har ändrat beräkningsmetod för bl.a. genomsnittligt årsbelopp. Jämförelsetalen för 2017 har ändrats med anledning av detta.

31 000 män. I december 2018 bodde ungefär 17 300 av dessa personer i Finland, ca 5 300 personer i Tyskland och ca 5 300 personer i Norge.

Färre får änkepension

Utgifterna för anslaget 1:2 *Efterlevandepensioner till vuxna* uppgick till 10 869 miljoner kronor, vilket är 629 miljoner kronor (5,5 procent) lägre än föregående år. Utgifterna för änkepension svarar för den större delen av utgifterna under anslaget. Änkepensionssystemet är under avveckling sedan 1990 och antalet personer med änkepension minskar successivt. Mellan 2017 och 2018 minskade antalet med ca 11 700 personer, till ca 241 600 personer, vilket medförde att de totala utgifterna för anslaget minskade.

Fler pensionärer får bostadstillägg

Utgifterna för anslaget 1:3 *Bostadstillägg till pensionärer* uppgick till 9 139 miljoner kronor, vilket är 874 miljoner kronor (10,6 procent) högre än 2017. Ökningen beror på att bostadstillägget har höjts 2018. Både ersättningsnivån och taket för boendekostnad har höjts. Antalet pensionärer med bostadstillägg uppgick under 2018 till ca 291 000 personer, vilket är ca 4 000 personer fler än 2017.

För 2018 var det genomsnittliga årsbeloppet 31 200 kronor, vilket är en ökning med 2 800 kronor jämfört med 2018.

Ökad invandring medför högre utgifter för äldreförsörjningsstöd

De personer som är över 65 år och bosatta i Sverige, men som inte får sina grundläggande försörjningsbehov tillgodosedda genom andra förmåner inom det allmänna pensionssystemet, är berättigade till äldreförsörjningsstöd. Utfallet för anslaget 1:4 *Äldreförsörjningsstöd* blev 1 081 miljoner kronor, vilket är 72 miljoner kronor (7,1 procent) högre än föregående år. Det beror, förutom på ökad invandring, på att det är en större andel av dem som är födda 1938 eller senare som får äldreförsörjningsstöd. Till skillnad från dem som är födda 1937 eller tidigare är de inte berättigade till garantipension efter att ha bott i Sverige i 10 år då det krävs en bosättning på 40 år för full garantipension.

Antalet personer med äldreförsörjningsstöd ökade med 2,1 procent jämfört med 2017 och uppgick till 24 000 personer 2018. Det genomsnittliga årsbeloppet ökade med 4,1 procent och uppgick till 45 700 kronor 2018.

Övriga krediter

Tabell 2.66 Övriga krediter

Miljoner kronor		
Övriga krediter i Riksgäldskontoret	Kredit	Utnyttjad kredit 2018-12-31
Pensionsmyndighetens behov av likviditet i handeln med fondandelar	8 000	1 847
Summa	8 000	1 847

Riksdagen har beslutat om en övrig kredit inom utgiftsområdet. Krediten är på 8 000 miljoner kronor och avser Pensionsmyndighetens behov av likviditet i handeln med fondandelar. Utnyttjad kredit uppgick till 1 847 miljoner kronor vid utgången av 2018.

Riksrevisionens iakttagelser – årlig revision

Pensionsmyndigheten

Pensionsmyndigheten har fått en revisionsberättelse med upplysning avseende sin årsredovisning för 2018.

Övrig upplysning

Avsnitt 4.12 i resultatredovisningen innefattar, i enlighet med regleringsbrev för myndigheten, en redovisning av inkomstpensionens finansiella ställning och utveckling. Avsnittet innehåller, utöver information från myndighetens finansiella redovisning, även information från andra aktörer samt prognosuppgifter. Uppgifter från andra aktörer och prognoser har inte granskats av Riksrevisionen.

Riksrevisionens iakttagelser – effektivitetsrevision

RiR 2018:32 Förvaltningen av premiepensionssystemet – kostnadseffektivitet för spararnas bästa?

Riksrevisionen har granskat om förvaltningen av premiepensionssystemet fungerat som det är tänkt, med fokus på om systemet är kostnadseffektivt för spararnas bästa.

Regeringen gör i skrivelsen Riksrevisionens rapport om förvaltningen av premiepensionssystemet (skr. 2018/19:80) en annan bedömning än Riksrevisionen och vidtar därför inte några åtgärder med anledning av granskningsrapporten. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

2.4.12 Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

Anslag

Tabell 2.67 UO 12 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2018	ÄB 2018	Utfall 2018	Utfall-SB 2018	Utfall-SB Procent 2018	Utfall 2017
1:1	Barnbidrag	31 607		31 722	115	0,4	27 287
1:2	Föräldraförsäkring	42 959	1 284	43 914	955	2,2	41 838
1:3	Underhållsstöd	2 862		2 593	-269	-9,4	2 521
1:4	Adoptionsbidrag	23		14	-9	-38,8	16
1:5	Barnpension och efterlevandestöd	978		951	-27	-2,7	928
1:6	Vårdbidrag för funktionshindrade barn	4 265		4 072	-192	-4,5	3 939
1:7	Pensionsrätt för barnår	7 367		7 367	0	0,0	7 468
1:8	Bostadsbidrag	4 526		4 574	48	1,1	4 664
Summa		94 586	1 284	95 208	622	0,7	88 660

Utgiftsområdet omfattar bl.a. barnbidrag, föräldraförsäkring och bostadsbidrag.

Utfallet för utgiftsområdet uppgick till 95 208 miljoner kronor. Det är 622 miljoner kronor (0,7 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2017 blev utgifterna 6 548 miljoner kronor (7,4 procent) högre.

Utgifterna för föräldraförsäkring blev högre än anvisat

Utfallet för anslaget 1:2 *Föräldraförsäkring* blev 43 914 miljoner kronor, vilket är 955 miljoner kronor (2,2 procent) högre än anvisat i statens budget. Det beror framför allt på att antalet använda nettodagar för föräldrapenning och tillfällig föräldrapenning blev högre än vad som ursprungligen beräknades. Begreppet nettodag innebär t.ex. att två dagar med halv ersättning räknas som en nettodag. Antalet dagar med föräldrapenning blev 2,1 procent högre än beräknat. Det högre nyttjandet beror delvis på en regeländring i föräldrapenningen som infördes den 1 januari 2014. Regeländringen innebar en begränsning av antalet föräldrapenningdagar som får sparas för tid efter att barnet har fyllt fyra år. Föräldrar till barn födda 2014 och 2015 har ökat sitt uttag av föräldrapenning jämfört med föräldrar som omfattas av den tidigare lagstiftningen, vilket har medfört högre utgifter än vad som tidigare beräknats under 2018. Dessutom blev antalet använda dagar för tillfällig föräldrapenning 5,4 procent högre än beräknat. Ökning-

en har ett samband med en utbredd influensaperiod. Med anledning av de högre utgifterna för föräldraförsäkringen anvisade riksdagen ytterligare 1 284 miljoner kronor i enlighet med propositionen Höständringsbudget för 2018.

Utgifter för underhållsstöd, adoptionsbidrag och vårdbidrag blev lägre än anvisat

Utfallet för anslaget 1:3 *Underhållsstöd* blev 2 593 miljoner kronor, vilket är 269 miljoner kronor (9,4 procent) lägre än anvisat i statens budget. Minskningen beror främst på att färre barn fått underhållsstöd samt ett lägre utbetalningsbelopp per barn och månad under 2018 än vad som beräknats. Antalet barn med underhållsstöd uppgick i genomsnitt till 198 758 under året vilket var en minskning med 6,0 procent från 2017. Minskningen beror på att fler föräldrar sköter betalningen av underhåll för barn på egen hand, utanför underhållsstödssystemet, samt att underhållsstöd vid växelvist boende avskaffats med vissa övergångsbestämmelser.

Utfallet för anslaget 1:4 *Adoptionsbidrag* blev 14 miljoner kronor, vilket är 9 miljoner kronor (38,8 procent) lägre än anvisat i statens budget. Det beror främst på att antalet utbetalda bidrag blev lägre än beräknat. År 2018 genomfördes 185 adoptioner till Sverige via de svenska adoptionsorganisationerna. Året innan förmedlades 240 adoptioner.

Utfallet för anslaget 1:6 *Vårdbidrag för funktionshindrade barn* blev 4 072 miljoner kronor, vilket är 192 miljoner kronor (4,5 procent) lägre än anvisat i statens budget. Vårdbidrag kan

betalas ut i hel eller delvis omfattning. Att utfallet blev lägre än beräknat beror bl.a. på att fler vårdbidrag med lägre omfattning betalades ut än beräknat samt fördröjningar i handläggningen.

Höjt barnbidrag medförde ökade utgifter jämfört med 2017

Utgifterna för anslaget 1:1 *Barnbidrag* blev 4 435 miljoner kronor (16,3 procent) högre än 2017. Ökningen beror främst på att det allmänna barnbidraget har höjts med 200 kronor (19,0 procent) till 1 250 kronor per månad och barn fr.o.m. den 1 mars 2018.

Höjd medelersättning medförde högre utgifter för föräldrapenning jämfört med föregående år

Jämfört med 2017 blev utgifterna för anslaget 1:2 *Föräldraförsäkring* 2 076 miljoner kronor (5,0 procent) högre. Anslaget finansierar förmanerna föräldrapenning, tillfällig föräldrapenning och graviditetspenning. Det var framför allt utgifterna för föräldrapenning som ökade. Utgifterna för föräldrapenning utgjorde 72,9 procent av utgifterna för anslaget och ökade med 1 338 miljoner kronor (4,4 procent) jämfört med 2017. Antalet ersättningsdagar med föräldrapenning minskade totalt med 0,1 procent och uppgick till 55,1 miljoner dagar under 2018. Den främsta förklaringen till att utgifterna trots detta har ökat är att fler män har tagit ut föräldrapenningdagar än tidigare till följd av detta samt att antalet dagar med högsta ersättningsnivå har ökat. Den genomsnittliga medelersättningen per dag för föräldrapenningen ökade utgifterna med 3,6 procent under 2018. Den genomsnittliga medelersättningen var för kvinnor 535 kronor per dag och för män 679 kronor per dag. Skillnaden beror dels på inkomstskillnader mellan könen, dels på att kvinnor använder fler lägstanivå- och grundnivådagar än män. Utgifterna påverkas även av fördelningen av föräldrapenningdagar mellan män och kvinnor. Under 2018 tog män ut 29,4 procent av föräldrapenningdagarna. Det är en högre andel än 2017 då männen tog ut 28,0 procent av dagarna.

Utgifterna för tillfällig föräldrapenning blev 521 miljoner kronor (7,6 procent) högre än 2017. Det beror bl.a. på att antalet uttagna nettodagar ökade med 4,9 procent. Medelersättningen för tillfällig föräldrapenning ökade med 2,5 procent och uppgick för 2018 till 949 kronor per dag.

Fler barn med barnpension, efterlevandestöd och vårdbidrag medförde ökade utgifter 2018

Utgifterna för anslaget 1:5 *Barnpension och efterlevandestöd* blev 951 miljoner kronor, vilket är 23 miljoner kronor (2,5 procent) högre än föregående år. Barnpension och efterlevandestöd betalas ut till barn vars ena eller båda föräldrar har avlidit. Utgiftsökningen förklaras främst av ett ökat antal barn över 12 år som får barnpension samt stor invandring av ensamkommande barn och unga under tidigare år, vilket påverkat utvecklingen av efterlevandestödet.

Jämfört med föregående år ökade utgifterna för anslaget 1:6 *Vårdbidrag för funktionshindrade barn* med 133 miljoner kronor (3,4 procent). I december 2018 betalades vårdbidrag ut för 21 695 flickor och 43 865 pojkar. Ökningen jämfört med 2017 var 0,3 procent för flickor och 1,2 procent för pojkar.

Lägre utgifter för pensionsrätt för barnår

Utgifterna för anslaget 1:7 *Pensionsrätt för barnår* minskade med 101 miljoner kronor (1,3 procent) jämfört med 2017. Utgifterna för anslaget styrs av antalet barn i åldern 0–4 år, inkomstbasbeloppets utveckling, timlöneutvecklingen och ränteutvecklingen. Avgiften består av en preliminär avgift samt ett regleringsbelopp som täcker avvikelserna mellan det preliminära belopp som tagits ut tre år tidigare och den faktiska avgiften. Det lägre utfallet 2018 förklaras främst av ett lägre regleringsbelopp jämfört med föregående år.

Färre hushåll med bostadsbidrag medförde lägre utgifter jämfört med föregående år

Utgifterna för anslaget 1:8 *Bostadsbidrag* blev 4 574 miljoner kronor, vilket är 90 miljoner kronor (1,9 procent) lägre än föregående år. Jämfört med föregående år minskade antalet barnhushåll med 2,4 procent och antalet ungdomshushåll med 10,4 procent. Minskningen kan förklaras av den starka konjunkturen som innebär att behovet av bostadsbidrag minskar då fler personer blir sysselsatta på arbetsmarknaden. Antalet hushåll med bostadsbidrag var i genomsnitt 168 557 under 2018, varav 141 632 barnhushåll och 26 927 ungdomshushåll.

Riksrevisionens iakttagelser – effektivitetsrevision

RiR 2018:1 Fastställande av föräldrapenning för egenföretagare

Riksrevisionen har granskat Försäkringskassans handläggning av föräldrapenningsärenden för egenföretagare.

Regeringen har i skrivelsen Riksrevisionens rapport om fastställande av föräldrapenning för egenföretagare (skr. 2017/18:256) redovisat sin bedömning av de iakttagelser som Riksrevisionen har gjort i granskningsrapporten. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

Riksdagen har lagt regeringens skrivelse till handlingarna (bet. 2018/19:SfU6, rskr. 2018/19:4).

RiR 2018:4 Återkrav av bostadsbidrag – lätt att göra fel

Riksrevisionen har granskat Försäkringskassans återkrav av bostadsbidrag.

Regeringen har i skrivelsen Riksrevisionens rapport om återkrav av bostadsbidrag (skr. 2017/18:289) redovisat vilka åtgärder som har vidtagits eller avses vidtas med anledning av granskningsrapporten. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

Riksdagen har lagt regeringens skrivelse till handlingarna (bet. 2018/19:SfU9, rskr. 2018/19:47).

2.4.13 Utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandras etablering

Anslag

Tabell 2.68 UO 13 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2018	ÄB 2018	Utfall 2018	Utfall-SB 2018	Utfall-SB Procent 2018	Utfall 2017
1:2	Kommunersättningar vid flyktningmottagande	19 265	532	16 167	-3 098	-16,1	15 167
1:3	Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare	5 179		4 925	-255	-4,9	5 355
1:4	Hemutrustningslån	203		139	-64	-31,6	228
3:1	Särskilda jämställdhetsåtgärder	334	51	363	29	8,7	234
1:4 (2017)	Ersättning för insatser för vissa nyanlända invandrare				0	0,0	2 536
	Övriga anslag	619	21	624	5	0,8	410
Summa		25 600	604	22 217	-3 383	-13,2	23 931

Utgiftsområdet omfattar integrationspolitik, politik mot diskriminering, åtgärder mot segregation och jämställdhetspolitik.

Utgifterna uppgick till 22 217 miljoner kronor och är därmed 3 383 miljoner kronor (13,2 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2017 minskade utgifterna med 1 714 miljoner kronor (7,2 procent).

Färre kommunmottagna och lägre utgifter för ensamkommande barn och unga

Utfallet för anslaget 1:2 *Kommunersättningar vid flyktningmottagande* blev 16 167 miljoner kronor, vilket är 3 098 miljoner kronor (16,1 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Det beror på att antalet personer som beviljades uppehållstillstånd och togs emot i en kommun blev lägre än beräknat bl.a. när det gäller ensamkommande barn och unga. Det beror också på att utgifterna för ersättning till kommuner och landsting för mottagandet av ensamkommande barn och unga, både enligt det gamla och det nya ersättningssystemet, blev lägre än förväntat.

Färre än beräknat i etableringsinsats

Utgifterna för anslaget 1:3 *Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare* blev 255 miljoner kronor (4,9 procent) lägre än anvisat i statens budget. Detta berodde på främst på att antalet nyanlända i etableringsinsatser blev lägre än väntat. Det genomsnittliga antalet deltagare i etableringsuppdraget uppgick under 2018 till 62 405, vilket är 9 070 deltagare färre än beräknat. Jämfört med 2017 minskade utgifterna med 431 miljoner kronor (8,0 procent). Orsaken är att

antalet nyanlända i Arbetsförmedlingens etableringsuppdrag minskade från i genomsnitt 71 158 deltagare 2017 till 62 405 deltagare 2018.

Högre utfall än föregående år trots ett lägre antal kommunmottagna

Jämfört med 2017 blev utfallet på anslaget 1:2 *Kommunersättningar vid flyktningmottagande* 1 000 miljoner kronor högre (6,6 procent). Schablonersättningarna för mottagandet av nyanlända ökade med 999 miljoner kronor, vilket främst beror på att utgifter för vidarebosättning av kvotflyktingar fr.o.m. 2018 redovisas under detta anslag i stället för som tidigare under anslaget 1:3 *Migrationspolitiska åtgärder* under utgiftsområde 8 Migration. Totalt ökade det utgifterna på anslaget med 1 006 miljoner kronor. Utgifterna för vidarebosättning ökade med 365 miljoner kronor mellan 2017 och 2018, vilket beror på att antalet vidarebosatta kvotflyktingar ökade med 1 600 personer. Mellan 2017 och 2018 minskade antalet kommunmottagna med 36 procent. Att utgifterna trots det inte minskade beror bl.a. på att Migrationsverket under 2018 betalade ut ersättning för kostnader som avsåg 2017, däribland ca 1 000 miljoner kronor till kommunerna i ersättning för ensamkommande barn och unga.

Förändrad anslagsstruktur påverkar jämförelsen med föregående år

Utfallet för anslaget 1:4 (2017) *Ersättningar för insatser för vissa nyanlända invandrare* har minskat med 2 536 miljoner kronor, vilket beror på att utgifterna fr.o.m. 2018 redovisas som en anslagspost under anslaget 1:3 *Kostnader för*

arbetsmarknadspolitiska program och insatser, inom utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv.

Tabell 2.69 Kommunmottagna m.m. 2018

	2018	2017	Förändring	Förändring
				%
Antal kommunmottagna	43 745	68 751	-25 006	-36,4
varav män	24 059	39 392	-15 333	-38,9
varav kvinnor	19 686	29 359	-9 673	-32,9
andel män	55,0%	57,3%		
andel kvinnor	45,0%	42,7%		
Antal kommunmottagna under 18 år	19 056	30 711	-11 655	-38,0
varav pojkar	10 338	18 038	-7 700	-42,7
varav flickor	8 718	12 673	-3 955	-31,2
andel pojkar	54,3%	58,7%		
andel flickor	45,7%	41,3%		
Antal ensamkommande barn och unga	6 568	8 625	-2 057	-23,8
varav pojkar	5 953	7 511	-1 558	-20,7
varav flickor	615	1 114	-499	-44,8
andel pojkar	90,6%	87,1%		
andel flickor	9,4%	12,9%		
Totalt antal mottagna de senaste 24 månaderna som kommunerna får schablonersättning för				
	December 2018	December 2017	Förändring	Förändring %
Totalt antal mottagna*	112 994	138 405	-25 411	-18,4
varav män	63 785	80 611	-16 826	-20,9
varav kvinnor	49 209	57 794	-8 585	-14,9
varav ensamkommande	15 407	15 861	-454	-2,9
Genomsnitt för respektive år	131 377	133 525	-2 148	-1,6

* Sammanställningen över 2018 och 2017 utgår från situationen den sista december respektive år.
Källa: Migrationsverket

Beställningsbemyndiganden

Tabell 2.70 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställningsbemyndigande	Utestående åtaganden 2018-12-31
2:2	Åtgärder mot diskriminering och rasism m.m.	38	28
3:1	Särskilda jämställdhetsåtgärder	100	99
3:3	Bidrag för kvinnors organisering	28	22
4:1	Åtgärder mot segregation	185	6
Summa		351	155

Inom utgiftsområdet beslutade riksdagen om beställningsbemyndiganden på 351 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 155 miljoner kronor. Skillnaden mellan bemyndigandena och de utestående åtagandena uppgick till 196 miljoner kronor.

Större delen av skillnaden härrör från bemyndigandet för anslaget 4:1 *Åtgärder mot segregation*. Det låga nyttjandet av bemyndigandet beror bl.a. på att handläggande myndighet haft behov av att ytterligare analysera hur bidraget bäst kan fördelas för att minska och motverka segregation på lokal och regional nivå. Bidrag har bl.a. beviljats för att ta fram kartläggningar och behovsanalyser.

Riksrevisionens iakttagelser – effektivitetsrevision

RiR 2018:33 Jämställdhetsintegrering av integrationspolitiken – ett outnyttjat verktyg
Riksrevisionen har granskat om regeringens integrationspolitik har jämställdhetsintegrerats och därmed gett förutsättningar för likvärdigt och effektivt stöd.

Ärendet bereds inom Regeringskansliet, och regeringen kommer att återkomma till riksdagen med en skrivelse.

2.4.14 Utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv

Anslag

Tabell 2.71 UO 14 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2018	ÄB 2018	Utfall 2018	Utfall-SB 2018	Utfall-SB Procent 2018	Utfall 2017
1:1	Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader	8 402	8	8 191	-211	-2,5	8 501
1:2	Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd	22 700	2 217	25 367	2 667	11,8	26 791
1:3	Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser	13 422	500	13 043	-379	-2,8	9 554
1:4	Lönebidrag och Samhall m.m.	19 197		18 228	-969	-5,0	17 194
1:5	Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige	120		110	-10	-8,2	127
1:6	Europeiska socialfonden m.m. för perioden 2014–2020	1 524		1 294	-230	-15,1	1 009
1:11	Bidrag till lönegarantiersättning	1 700		1 480	-220	-13,0	1 296
1:12	Nystartsjobb och stöd för yrkesintroduktionsanställningar	5 757	-495	5 032	-725	-12,6	6 032
1:13	Lån till körkort	151		17	-134	-88,5	
2:1	Arbetsmiljöverket	763	25	774	10	1,4	743
	Övriga anslag	348		326	-22	-6,4	312
Summa		74 084	2 255	73 861	-223	-0,3	71 559

Utgiftsområdet omfattar områdena arbetsmarknad och arbetsliv och består i huvudsak av utgifter för matchning av arbetssökande och lediga jobb, arbetsmarknadspolitiska program, arbetslöshetsförsäkringen, lönegarantiersättning och Europeiska socialfonden samt arbetsmiljö, arbetsrätt och lönebildning. Myndigheter inom området är bl.a. Arbetsförmedlingen, Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige, Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen, Arbetsmiljöverket och Arbetsdomstolen.

Utfallet uppgick till 73 861 miljoner kronor, vilket är 223 miljoner kronor (0,3 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2017 blev utfallet 2 302 miljoner kronor (3,2 procent) högre. En betydande del av denna ökning beror på en förändrad anslagsstruktur, vilket medför högre utgifter inom utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv och lägre utgifter inom utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering.

Antalet arbetslösa minskade med 14 400

Tabell 2.72 visar arbetsmarknadsstatistik från Arbetskraftsundersökningen (AKU), som utförs av Statistiska centralbyrån. Statistiken är från helårsundersökningarna för 2017 och 2018.

Tabell 2.72 Arbetslöshet

	2018				2017			
	Antal personer	Procent	Kvinnor	Män	Antal personer	Procent	Kvinnor	Män
Antal arbetslösa, 15–74 år	344 100		162 300	181 800	358 500		163 300	195 200
- varav heltidsstuderande	115 200	33,5%	54 300	60 900	118 700	33,1	54 700	63 900
- varav personer med utomnordiskt ursprung	179 400	52,1%	87 000	92 400	167 000	46,6	78 500	88 600
- varav långtidsarbetslösa	95 100	27,6%	39 100	56 000	99 300	27,7	39 800	59 500
- varav långtidsarbetslösa personer med utomnordiskt ursprung	65 100	18,9%	27 800	37 400	61 100	17,0	25 400	35 600
- varav ungdomar, 15–24 år	104 400	30,3%	47 200	57 200	112 400	31,4	51 700	60 700
Arbetslösheten, 15–74 år (arbetslösa som andel av arbetskraften)		6,3	6,3	6,4		6,7	6,4	6,9
Ungdomsarbetslösheten, 15–24 år (arbetslösa ungdomar som andel av samtliga ungdomar i arbetskraften)		16,8	15,5	18,0		17,8	16,8	18,7

Anm. Statistiken i tabellen avser genomsnitt för helåren 2017 respektive 2018. Summorna i tabellen innehåller mindre skillnader på grund av avrundningar till hela hundratal i underliggande statistik.

Källa: Statistiska centralbyrån.

Det genomsnittliga antalet arbetslösa i åldern 15–74 år minskade enligt AKU med 14 400 personer mellan 2017 och 2018. Antalet arbetslösa som är heltidsstuderande minskade med 3 500 personer mellan åren. Antalet långtidsarbetslösa, dvs. personer som varit arbetslösa i mer än sex månader, minskade med 4 200 personer. Antalet arbetslösa personer med utomnordiskt ursprung ökade med 12 400 personer, varav antalet kvinnor ökade med 8 500 personer och antalet män med 3 800 personer. Andelen arbetslösa med utomnordiskt ursprung uppgick 2018 till 52,1 procent av samtliga arbetslösa, vilket kan jämföras med 46,6 procent föregående år. Andelen personer med utomnordiskt ursprung i långtidsarbetslöshet ökade från 17,0 procent 2017 till 18,9 procent 2018. Ungdomar i åldern 15–24 år utgör 30,3 procent av samtliga arbetslösa. Antalet arbetslösa ungdomar minskade med 8 000 personer (7,1 procent) mellan åren, varav antalet kvinnor minskade med 4 500 personer och antalet män med 3 500 personer.

Högre utgifter än beräknat för

arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd

Utgifterna för anslaget 1:2 *Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd* blev 25 367 miljoner kronor, vilket är 2 667 miljoner kronor (11,8 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. Det beror främst på att utgifterna för bidrag till arbetslöshetsersättning blev 2 183 miljoner kronor högre än vad som ursprungligen beräknats. Dessutom blev utgifterna för aktivitetsstöd 484 miljoner kronor högre än vad som ursprungligen beräknades i statens budget. Arbetslösheten för 2018 sjönk

inte lika mycket som enligt den bedömning som gjordes i budgetpropositionen för 2018. Vidare ökade andelen arbetslösa som får arbetslöshetsersättning. Detta medförde att antalet personer som har rätt till arbetslöshetsersättning blev högre än enligt den bedömning som gjordes i samband med statens budget. Riksdagen anvisade därför ytterligare 2 217 miljoner kronor till anslaget i enlighet med propositionen Höst-ändringsbudget 2018.

Utgifterna för arbetsmarknadspolitiska program blev lägre än budgeterat

Utgifterna för anslaget 1:3 *Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser* blev 13 043 miljoner kronor, vilket är 379 miljoner kronor (2,8 procent) lägre än anvisat i statens budget. Utgifterna för anslagspost 5 Ersättning för insatser för vissa nyanlända invandrare blev 1 160 miljoner kronor (43,5 procent) lägre än vad som ursprungligen beräknades. Antalet deltagare i etableringsuppdraget under 2018 var lägre än beräknat, som en följd av att antalet asylsökande minskat de senaste åren. Utfallet för anslagspost 1 *Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser* blev 811 miljoner kronor högre än beräknat. Detta berodde bl.a. på att antalet extratjänster ökade i större utsträckning än vad som ursprungligen beräknades. Med anledning av de högre utgifterna för extratjänster och en satsning på sommarjobb till ungdomar anvisade riksdagen ytterligare 500 miljoner kronor till anslaget i enlighet med propositionen Vårändringsbudget 2018.

Tabell 2.73 Arbetsmarknadspolitiska program och insatser

	2018			2017		
	Antal personer	Kvinnor	Män	Antal personer	Kvinnor	Män
Sökande i program totalt med aktivitetsstöd	161 594	76 193	85 400	171 156	78 524	92 632
<i>varav utrikesfödda</i>	<i>98 957</i>	<i>47 230</i>	<i>51 727</i>	<i>95 555</i>	<i>44 336</i>	<i>51 219</i>
-Därav jobb- och utvecklingsgarantin	93 432	43 522	49 910	99 105	45 383	53 722
<i>varav utrikesfödda i jobb- och utvecklingsgarantin</i>	<i>55 155</i>	<i>26 373</i>	<i>28 782</i>	<i>54 652</i>	<i>26 060</i>	<i>28 592</i>
-Därav förberedande insatser	25 654	14 094	11 560	41 882	21 239	20 644
<i>varav utrikesfödda</i>	<i>13 414</i>	<i>6 997</i>	<i>6 417</i>	<i>25 749</i>	<i>12 203</i>	<i>13 546</i>
-Därav etableringsprogrammet	18 760	9 303	9 457	0	0	0
<i>varav utrikesfödda</i>	<i>18 723</i>	<i>9 289</i>	<i>9 434</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
-Därav jobbgaranti för ungdomar	13 548	5 344	8 205	15 736	6 202	9 534
<i>varav utrikesfödda</i>	<i>5 029</i>	<i>1 948</i>	<i>3 080</i>	<i>5 233</i>	<i>2 091</i>	<i>3 142</i>

Statistiken i tabellen avser genomsnitt för helåren 2017 respektive 2018 beräknat utifrån Arbetsförmedlingens månadsstatistik.
Källa: Arbetsförmedlingen.

I tabell 2.73 visas statistik om deltagandet i arbetsmarknadspolitiska program. Av de inskrivna arbetslösa deltog i genomsnitt 46,5 procent i arbetsmarknadspolitiska program under 2018, vilket är en minskning med 0,6 procentenheter jämfört med föregående år. Det största programmet, sett till antal deltagare, är jobb- och utvecklingsgarantin som svarade för 57,8 procent av det genomsnittliga antalet deltagare i samtliga program med aktivitetsstöd. Antalet utrikesfödda i program med aktivitetsstöd ökade med 3,6 procent jämfört med 2017. Den största ökningen av antalet utrikesfödda gällde deltagande i etableringsprogrammet som infördes den 1 januari 2018. Antalet deltagare i förberedande insatser uppgick i genomsnitt till 25 654 personer per månad vilket var en minskning med 38,7 procent jämfört med föregående år. Det beror delvis på att Arbetsförmedlingen under 2018 har begränsat antalet beslut om aktivitetsstöd och upphandlade tjänster. Antalet deltagare minskade också då avtal för vissa upphandlade tjänster upphörde i början av år 2018 och den nya upphandlingen överklagades. Antalet deltagare i jobbgarantin för ungdomar var i genomsnitt 13 548 personer. Det är en minskning med 13,9 procent jämfört med 2017. Minskningen beror främst på minskade ungdomskullar och en starkare konjunktur.

Utfallet för anslaget 1:4 *Lönebidrag och Samhall m.m.* blev 18 228 miljoner kronor, vilket är 969 miljoner kronor (5,0 procent) lägre än anvisat i statens budget. Det beror främst på att antalet beslut om de olika lönebidragen blev lägre än vad som ursprungligen bedömdes. I genomsnitt har 73 457 personer (29 303 kvinnor och 44 154 män) per månad haft en anställning med

lönestöd under 2018. Det är 1,0 procent färre jämfört med föregående år.

Utfallet för anslaget 1:6 *Europeiska socialfonden m.m.* för perioden 2014–2020 blev 230 miljoner kronor (15,1 procent) lägre än anvisat i statens budget och uppgick till 1 294 miljoner kronor. Det beror främst på låg medelförbrukning i de beviljade projekten.

Utfallet för lån till körkort blev lägre än beräknat
Anslaget 1:13 *Lån till körkort* uppfördes på statens budget 2018. Utfallet blev 17 miljoner kronor, vilket är 134 miljoner kronor (88,5 procent) lägre än anvisat i statens budget. Körkortslån på högst 15 000 kronor kan beviljas till den som är anmäld som arbetssökande hos Arbetsförmedlingen och är mellan 18 och 47 år. Utlåningen sker med stöd av förordningen (2018:1118) om körkortslån. Majoriteten av de som ansökte om körkortslån fanns i åldersgruppen 18–30 år och andelen män som ansökte om körkortslån var 66 procent. För 2018 uppgick antalet låntagare till 2 468 personer, varav 753 kvinnor och 1 715 män. Det låga anslagsutfallet beror bl.a. på att förordningen trädde i kraft den 1 september 2018. Därmed har det endast varit möjligt att ta körkortslån under fyra månader 2018. Vid utgången av 2018 uppgick utestående åtaganden för körkortslån till 66 miljoner kronor.

Omlokalisering medförde lägre utgifter än budget och jämfört med föregående år

Utfallet för anslaget 1:5 *Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige* blev 110 miljoner kronor, vilket är 10 miljoner kronor (8,2 procent) lägre än anvisat i statens budget. Jämfört med föregående år blev utfallet 17 miljoner kronor (13,7 procent)

lägre. Det låga utfallet förklaras främst av tillfälligt minskade driftskostnader i samband med omlokaliseringen av viss verksamhet vid Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige från Stockholm till Gävle.

Minskad efterfrågan på nystartsjobb gav lägre utfall än budget och föregående år

Utfallet för anslaget 1:12 *Nystartsjobb och stöd för yrkesintroduktionsanställningar* blev 5 032 miljoner kronor, vilket är 725 miljoner kronor (12,6 procent) lägre än anvisat i statens budget. Jämfört med föregående år blev utfallet 1 001 miljoner kronor (16,6 procent) lägre. Utfallet av antalet beslut om nystartsjobb blev lägre än beräknat och föregående år, vilket beror på regeländringar och konkurrens från andra subventionerade anställningar såsom extratjänster. Det genomsnittliga antalet per månad med nystartsjobb uppgick till 32 619 personer 2018, vilket var en minskning med 8 528 personer (20,7 procent) från föregående år. Med hänsyn till den lägre efterfrågan på nystartsjobb minskade riksdagen anvisade medel med 495 miljoner kronor i enlighet med propositionen Vårändringsbudget 2018.

Lägre utgifter för aktivitetsstöd jämfört med föregående år

Jämfört med 2017 blev utfallet för anslaget 1:2 *Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd* 1 424 miljoner kronor (5,3 procent) lägre. Det är främst utgifterna för aktivitetsstöd som minskat till följd av färre inskrivna vid Arbetsförmedlingen.

Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser ökade jämfört med föregående år

Utgifterna för anslaget 1:3 *Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser* blev 3 489 miljoner kronor (36,5 procent) högre än 2017. Det högre utfallet beror delvis på en ökad omfattning av subventionerade anställningar, främst i form av s.k. extratjänster. Det genomsnittliga antalet personer per månad med en extratjänst uppgick år 2018 till 15 619 vilket motsvarar en ökning med 10 419 (200,4 procent) jämfört med föregående år. Anslagsutfallet blev också 1 552 miljoner kronor högre till följd av att anslaget fr.o.m. 2018 används för utgifter för program och insatser för kvinnor och män som omfattas av lagen (2017:584) om ansvar för etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare samt statsbidrag för särskilda främjande- och utvecklingsinsatser i syfte att påskynda nyanlända

invandrades etablering på arbetsmarknaden. Dessa typer av utgifter finansierades föregående år från anslaget 1:4 *Ersättning till insatser för vissa nyanlända invandrare* inom utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering och uppgick då till 2 536 miljoner kronor.

Jämfört med föregående år blev utfallet på anslaget 1:4 *Lönebidrag och Samhall m.m.* 1 033 miljoner kronor högre (6,0 procent). Det beror bl.a. på att genomsnittskostnaden för olika former av lönebidrag har ökat efter höjningar av bidragstaket både 2016 och 2017 samt förändrade regler för handledararvode. Lönebidragsbeslut kan sträcka sig över flera år och de förändrade reglerna gäller bara nya beslut. Det finns därför en viss fördröjning innan förändringarna får effekt på utgifterna. Under 2018 har även en satsning på ökade statsbidrag för fler anställningar hos Samhall AB bidragit till högre utgifter.

För anslaget 1:6 *Europeiska socialfonden m.m. för perioden 2014–2020* blev utfallet 285 miljoner kronor (28,3 procent) högre jämfört med föregående år. Det beror på att antalet pågående projekt och rekviderande projekt har ökat.

Beställningsbemyndiganden

Tabell 2.74 UO 14 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställningsbemyndigande	Utestående åtaganden 2018-12-31
1:3	Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser	9 255	7 137
1:4	Lönebidrag och Samhall m.m.	13 400	13 157
1:6	Europeiska socialfonden m.m. för perioden 2014-2020	3 823	3 219
1:7	Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering	9	6
1:13	Lån till körkort	114	66
2:1	Arbetsmiljöverket	20	20
Summa		26 621	23 605

Inom utgiftsområdet beslutade riksdagen om beställningsbemyndiganden på 26 621 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 23 605 miljoner kronor. Skillnaden mellan bemyndigandena och de utestående åtagandena uppgick till 3 016 miljoner kronor.

Skillnaden för anslaget 1:3 *Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser* beror främst på att antalet extratjänster inte ökade i lika

stor utsträckning som beräknats, som ett resultat av det relativt lägre anslag som föreslogs i budgetpropositionen för 2019 jämfört med tidigare beräknat anslag för 2019. Eftersom beslutsperioden för extratjänster är längst 12 månader, och därefter kan förlängas till en sammanlagd stöd tid på 24 månader, anpassades nivån på extratjänster till det beräknade resursutrymmet för 2019. Beslutet om statens budget för 2019 innebär ytterligare lägre anslag 2019. Därutöver har antalet deltagare i etableringsprogrammet för nyanlända invandrare minskat snabbare än beräknat.

Det finns också en stor osäkerhet i budgeteringen av de utestående åtagandena för utgiftsområdet då dessa bl.a. beror på längden och omfattningen av besluten om insatser och vid vilken tidpunkt som arbetsgivare och anordnare av insatser rekviderar bidrag.

Riksrevisionens iakttagelser – årlig revision

Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige

Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige har fått en revisionsberättelse med reservation avseende sin årsredovisning för 2018. Som grund för uttalande om reservation anger Riksrevisionen följande.

Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige har utan beställningsbemyndigande under år 2018 fattat beslut om framtida åtaganden om bidrag från anslag 4:7 ap. 2 *Fonden för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt (FEAD) 2014–2020* under utgiftsområde 9 med 20 miljoner kronor och från anslag 4:7 ap. 6 *Fonden för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt (FEAD) 2014–2020* - nationell medfinansiering under utgiftsområde 9 med 3,5 miljoner kronor. Bidragen ska finansieras från anslaget under åren 2019–2021. Myndigheten har därmed överskridit sina befogenheter genom att ingå ekonomiska åtaganden som medför behov av framtida anslag utan att ha ett beställningsbemyndigande.

Riksrevisionens iakttagelser – effektivitetsrevision

RiR 2018:10 Deltagarantal i nya arbetsmarknadspolitiska insatser – önsketänkande framför träffsäkra volymbedömningar

Riksrevisionen har granskat om regeringens bedömningar inför nya arbetsmarknadspolitiska

insatser har varit träffsäkra och väl underbyggda avseende hur stort deltagarantalet kommer att bli.

Regeringen har i skrivelsen Riksrevisionens rapport om deltagarantal i nya arbetsmarknadspolitiska insatser (skr. 2018/19:10) redovisat vilka åtgärder som vidtagits eller avses vidtas med anledning av granskningsrapporten. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

Riksdagen har lagt regeringens skrivelse till handlingarna (bet. 2018/19:AU4, rskr. 2018/19:141).

RiR 2018:12 Förberedande och orienterande utbildning – uppföljning av deltagare inom etableringsuppdraget

Riksrevisionen har granskat hur det går för de som deltagit i Förberedande och orienterande utbildning inom etableringsuppdraget (Arbetsförmedlingens övergripande och samordnande ansvar för etableringsinsatser för nyanlända i Sverige). Riksrevisionen lämnar inga rekommendationer med anledning av rapporten.

Regeringen har i skrivelsen Riksrevisionens rapport om uppföljning av deltagare i förberedande och orienterande utbildning inom etableringsuppdraget (skr. 2018/19:13) kommenterat Riksrevisionens iakttagelser. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

Riksdagen har lagt regeringens skrivelse till handlingarna (bet. 2018/19:AU5, rskr. 2018/19:142).

RiR 2018:27 Arbetslöshetskassorna, IAF och arbetslöshetsförsäkringen – mer kan göras för att främja likvärdigheten

Riksrevisionen har granskat arbetslöshetskassornas bedömning av de underrättelser som Arbetsförmedlingen lämnar när en arbetssökande inte uppfyller villkoren i försäkringen. Riksrevisionen har även granskat IAF:s tillsyn över arbetslöshetskassorna och regelverket om hur försäkringen ska tillämpas.

Regeringen har i skrivelsen Riksrevisionens rapport om arbetslöshetskassorna, IAF och arbetslöshetsförsäkringen (skr. 2018/19:51) redovisat vilka åtgärder som vidtagits eller avses vidtas med anledning av granskningsrapporten. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

2.4.15 Utgiftsområde 15 Studiestöd

Anslag

Tabell 2.75 UO 15 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2018	ÄB 2018	Utfall 2018	Utfall-SB 2018	Utfall-SB Procent 2018	Utfall 2017
1:1	Studiehjälp	4 092	78	4 035	-56	-1,4	3 430
1:2	Studiemedel	16 358	13	13 851	-2 506	-15,3	13 061
1:3	Avsättning för kreditförluster	1 879		1 825	-54	-2,9	1 879
1:4	Statens utgifter för studiemedelsräntor	141	31	170	30	21,2	356
1:7	Studiestartsstöd	909		255	-654	-72,0	24
1:8	Centrala studiestödsnämnden	869	6	891	22	2,5	827
	Övriga anslag	106		90	-15	-14,5	92
Summa		24 353	128	21 118	-3 234	-13,3	19 671

Utgiftsområdet omfattar utgifter för ekonomiskt stöd till enskilda under studier och utgifter för vissa studiesociala insatser. Även utgifter för hanteringen av studiestöden, som huvudsakligen sköts av Centrala studiestödsnämnden (CSN), och ärendehantering inom Överklagandenämnden för studiestöd (ÖKS) hör till utgiftsområdet.

Utfallet uppgick till 21 118 miljoner kronor och blev därmed 3 234 miljoner kronor (13,3 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2017 blev utgifterna 1 448 miljoner kronor (7,4 procent) högre.

Utgifterna för studiemedel blev lägre än anvisat i statens budget

Utfallet för anslaget 1:2 *Studiemedel* uppgick till 13 851 miljoner kronor, vilket är 2 506 miljoner kronor (15,3 procent) lägre än anvisat i statens budget. Det beror framför allt på att utgifterna för prioriterat studiebidrag för de som saknar slutbetyg från grundskola eller 3-årig gymnasieutbildning blev 1 860 miljoner kronor lägre än beräknat. Det beror också på att antalet studenter med studiemedel blev lägre än beräknat. Anslaget används till utgifter för studiebidrag, tilläggsbidrag och pensionsavgifter. För studiebidraget finns två olika nivåer: en generell nivå och en högre nivå. I den generella nivån utgör bidragsdelen ca 30 procent av totalbeloppet för studiemedel (studiebidrag och studielån) och i den högre nivån utgör bidragsdelen ca 67 procent av totalbeloppet. Utgifterna för studier på grundskolenivå och gymnasial nivå för vuxna studerande som saknar fullständig grundskole-

eller gymnasieutbildning ingår inom gruppen med den högre nivån.

Utgifterna för studiestartsstöd blev lägre än anvisat i statens budget

Utfallet för anslaget 1:7 *Studiestartsstöd* blev 654 miljoner kronor (72,0 procent) lägre än beräknat i statens budget. Det beror på att antalet studerande med studiestartsstöd inte blev lika många som beräknat. Studiestartsstöd är ett rekryteringsverktyg som kommunerna kan använda inom ramen för deras befintliga uppdrag att verka för att vuxna deltar i utbildning. Studiestartsstöd kan beviljas vissa arbetslösa personer som varit anmälda som arbetssökande hos Arbetsförmedlingen under minst sex månader och som studerar.

Extra ändringsbudget på grund av uppehållstillstånd för gymnasiestudier

Utfallet för anslaget 1:1 *Studiehjälp* uppgick till 4 035 miljoner kronor. Det är 56 miljoner kronor lägre än anvisat i statens budget. I enlighet med propositionen Extra ändringsbudget – Ny möjlighet till uppehållstillstånd (prop. 2017/18:252) anvisades anslaget 78 miljoner kronor för att hantera ett ökat antal gymnasielever med studiestöd. Detta på grund av lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för gymnasiestudier som ger unga asylsökande möjligheten att söka uppehållstillstånd för gymnasiestudier. Därför anvisades även anslaget 1:2 *Studiemedel* ytterligare 13 miljoner kronor på ändringsbudget.

Utfallet för anslaget 1:1 *Studiehjälp* blev 605 miljoner kronor (17,6 procent) högre än

2017. Det totala antalet studerande som fick studiehjälp ökade under 2018 och uppgick till 416 803, varav 219 463 män och 197 340 kvinnor. Det är en ökning med 9 078 jämfört med 2017. De ökade volymerna och att studiebidraget höjdes med 200 kronor per månad fr.o.m. mars 2018 är de viktigaste orsakerna till att utgifterna blev högre än föregående år.

Utfallet för anslaget 1:2 *Studiemedel* blev 790 miljoner kronor (1,4 procent) högre än föregående år. Det beror i huvudsak på att bidragsbeloppet har höjts. Studiemedlen är till övervägande del rättighetsstyrda. Utgifterna påverkas därför framför allt av antalet studerande med studiemedel, men även av andra faktorer som politiska reformer, såsom ändrade belopp eller beslut om medel för utbildningsplatser, samt den allmänna prisutvecklingen i samhället. Studiemedlens olika belopp beräknas som en andel av prisbasbeloppet. Antalet studerande som fick studiemedel ökade med 6 604 till 475 969 jämfört med 2017.

Negativ reporänta medförde lägre utgifter för studiemedelsräntor

Utfallet för anslaget 1:4 *Statens utgifter för studiemedelsräntor* blev 170 miljoner kronor, vilket är 186 miljoner kronor lägre än 2017. Eftersom Riksbankens styrränta (reporäntan) var negativ blev räntan på återkravsskulden också negativ. Ränteutgifterna på återkravsskulden påverkas till stor del av reporäntans utveckling. Ett återkrav uppstår när en person har fått studiemedel utbetalt felaktigt. Den vanligaste orsaken till att personer får återkrav är att de har inkomster över fribeloppet.

Beställningsbemyndiganden

Tabell 2.76 UO 15 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställningsbemyndigande	Utestående åtaganden 2018-12-31
1:6	Bidrag till vissa studiesociala ändamål	4	1
Summa		4	1

Inom utgiftsområdet beslutade riksdagen om ett beställningsbemyndigande på 4 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 1 miljon kronor.

Tabell 2.77 UO 15 Utlåning

Miljoner kronor

Utlåning	Låneram	Lån 2018-12-31
Studielån	223 000	222 415 ¹
Summa	223 000	222 415

¹ Beloppet avser CSN:s upplåning i Riksgäldskontoret och avviker från beloppet i avsnitt 5.2 som avser CSN:s lånefordran.

Låneramen för studielån uppgick till 223 000 miljoner kronor. De utestående lånen uppgick vid utgången av 2018 till 222 415 miljoner kronor.

2.4.16 Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

Anslag

Tabell 2.78 UO 16 Anslag

Anslag	Anslagsnamn	SB 2018	ÄB 2018	Utfall 2018	Utfall-SB 2018	Utfall-SB Procent 2018	Utfall 2017
1:1	Statens skolverk	1 124	20	1 148	23	2,1	1 031
1:5	Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet	3 685	40	3 304	-381	-10,3	3 168
1:6	Statligt stöd till särskild utbildning i gymnasieskolan	297		239	-58	-19,5	226
1:7	Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet, m.m.	4 436		4 430	-6	-0,1	4 530
1:8	Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet, m.m.	190		181	-10	-5,0	180
1:10	Fortbildning av lärare och förskolepersonal	309	-40	154	-155	-50,1	140
1:13	Statligt stöd till vuxenutbildning	2 570	110	2 134	-436	-17,0	1 128
1:14	Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning	2 205		2 193	-12	-0,5	2 034
1:15	Upprustning av skollokalerna och utemiljöer	680		759	79	11,7	162
1:16	Fler anställda i lågstadiet	2 300		2 290	-10	-0,4	2 297
1:19	Bidrag till lärarlöner	4 457		4 016	-441	-9,9	4 053
1:21	Statligt stöd för stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling	1 000		971	-29	-2,9	
2:3	Uppsala universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 756		1 756	0	0,0	1 684
2:4	Uppsala universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	2 132		2 132	0	0,0	2 067
2:5	Lunds universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	2 067		2 067	0	0,0	1 982
2:6	Lunds universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	2 193		2 193	0	0,0	2 120
2:7	Göteborgs universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	2 123		2 041	-82	-3,9	2 040
2:8	Göteborgs universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 564		1 564	0	0,0	1 504
2:9	Stockholms universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 739		1 653	-86	-5,0	1 670
2:10	Stockholms universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 630		1 630	0	0,0	1 580
2:17	Kungl. Tekniska högskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 161		1 161	0	0,0	1 082
2:18	Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 546		1 546	0	0,0	1 500
2:63	Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet	3 345		3 281	-63	-1,9	3 153
2:64	Särskilda utgifter inom universitet och högskolor	732		566	-166	-22,7	499
2:66	Ersättningar för klinisk utbildning och forskning	2 583		2 583	0	0,0	2 521
3:1	Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	6 008		6 048	40	0,7	5 797
3:2	Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer	360		332	-28	-7,8	346
	Övriga anslag	23 772	15	23 629	-143	-0,6	22 604
Summa		77 966	145	76 002	-1 964	-2,5	71 098

Utgiftsområdet omfattar skolväsendet, vissa särskilda utbildningsformer och annan pedagogisk verksamhet, vuxenutbildning och eftergymnasial yrkesutbildning samt högskoleutbildning och forskning. Området omfattar även myndigheter inom utbildnings- och forskningsområdet.

Utfallet uppgick till 76 002 miljoner kronor och blev 1 964 miljoner kronor (2,5 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2017 ökade utgifterna med 4 904 miljoner kronor (6,9 procent). För universitet och högskolor belastas anslagen till forskning och forskarutbildning när anslagsmedlen förs över till myndigheternas konton. Till följd av den särskilda anslagsredovisningen blir det därför normalt inga skillnader mellan budget och utfall. I det följande kommenteras de anslag inom utgiftsområdet där avvikelser finns.

Utgifterna för utveckling av skolväsendet blev lägre än anvisat i statens budget

Utgifterna för anslaget 1:5 *Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet* blev 381 miljoner kronor (10,3 procent) lägre än anvisat i den ursprungliga budgeten. Utfallet för fortbildning i specialpedagogik, vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år samt uppdragen att stärka utbildningens kvalitet för nyanlända elever och samverkan för bästa skola blev lägre än beräknat. Dessutom rekviderade huvudmän (t.ex. kommuner och enskilda huvudmän inom skolväsendet) statsbidrag i mindre omfattning än beräknat för t.ex. undervisning under skollov, trots ett högt söktryck.

Utfallet för anslaget 1:6 *Statligt stöd till särskild utbildning i gymnasieskolan* blev 239 miljoner kronor, vilket är 58 miljoner kronor (19,5 procent) lägre än anvisat i statens budget. Anslaget används främst för utgifter för särskilda insatser inom skolområdet för elever med funktionsnedsättning och antalet elever blev lägre än beräknat.

Låg nyttjandegrad av statsbidrag ger lägre utgifter

Utfallet för anslaget 1:10 *Fortbildning av lärare och förskolepersonal* blev 154 miljoner kronor, vilket är 155 miljoner kronor (50,1 procent) lägre än vad som ursprungligen anvisats i statens budget. Det beror bl.a. på att vissa statsbidrag inte söktes i den omfattning som beräknades i budgeten.

Utgifter för vuxenutbildning lägre än statens budget

Utgifterna för anslaget 1:13 *Statligt stöd till vuxenutbildning* blev 2 134 miljoner kronor. Det är 436 miljoner kronor (17,0 procent) lägre än anvisat i statens budget. Det beror huvudsakligen på att statsbidragen för yrkesinriktad vuxenutbildning blev 433 miljoner kronor lägre än beräknat. Under året betalade Statens skolverk ut 1 425 miljoner kronor i statsbidrag för yrkesinriktad vuxenutbildning. I enlighet med propositionen Vårändringsbudget för 2018 anvisades anslaget 110 miljoner kronor för att ge förutsättningar för fler personer att påbörja studier inom vuxenutbildningen och för att satsa på undervisningen i svenska för invandrare (sfi).

Ändrade bestämmelser för bidrag för upprustning av skollokaler och utemiljöer gav högre utgifter

Utfallet för anslaget 1:15 *Upprustning av skollokaler och utemiljöer* blev 759 miljoner kronor. Bortsett från en anslagsbehållning på 120 miljoner kronor som disponerades 2018 var detta utfall 79 miljoner kronor (11,7 procent) högre än anvisat i statens budget. Jämfört med 2017 var utfallet 597 miljoner kronor högre. Under 2018 har Boverket genomfört 782 utbetalningar av statsbidrag för att rusta upp skollokaler och utemiljöer. Genom att bestämmelserna för bidraget ändrades blev utfallet högre än beräknat. De nya bestämmelserna innebär bl.a. att bidragen betalas ut i förskott, att sista datum för att färdigställa åtgärderna kopplade till bidraget har skjutits fram och att slutrapporteringen har senarelagts. Detta är också förklaringen till att utfallet blev högre än 2017.

Utgifterna för bidrag till lärarlöner blev lägre än budgeterat

Utfallet för anslaget 1:19 *Bidrag till lärarlöner* blev 441 miljoner kronor (9,9 procent) lägre än anvisat och uppgick till 4 016 miljoner kronor. Utgifterna för Lärarlönelyftet och Karriärstegsreformen blev lägre än beräknat. Dels eftersom alla huvudmännen inte ansöker om bidraget, dels eftersom huvudmännen inte utnyttjar hela den bidragsram som de tilldelats.

Nytt statsbidrag för en likvärdig skola ger högre utgifter än föregående år

Utfallet för det nya anslaget 1:21 *Statligt stöd för stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling* blev 971 miljoner kronor. Anslaget ska användas för

att stärka likvärdigheten och kunskapsutvecklingen i förskoleklassen och grundskolan.

Utfallet för anslaget 1:13 *Statligt stöd till vuxenutbildning* blev 1 006 miljoner kronor (89,2 procent) högre än 2017. Utfallet för bidrag för yrkesinriktad vuxenutbildning blev 462 miljoner kronor högre än föregående år.

Satsningar ger högre utgifter än förra året

Utfallet för utgiftsområdet uppgår till 76 002 miljoner kronor vilket är 4 904 miljoner kronor högre än föregående år. Tillsammans ökade utgifterna för 1:13 *Statligt stöd till vuxenutbildning* och 1:21 *Statligt stöd för stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling* med 1 977 miljoner kronor.

Utfallet för anslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* blev 6 048 miljoner kronor, vilket är 251 miljoner kronor högre än 2017. Anslaget används bl.a. till att finansiera forskning, forskningsinfrastrukturer och internationellt forskningssamarbete.

Beställningsbemyndiganden

Tabell 2.79 UO 16 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställningsbemyndigande	Utestående åtaganden 2018-12-31
1:5	Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet	1 495	1 028
1:6	Statligt stöd till särskild utbildning i gymnasieskolan	34	34
1:7	Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet m.m.	664	661
1:10	Fortbildning av lärare och förskolepersonal	205	93
1:14	Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning	6 600	5 489
1:16	Fler anställda i lågstadiet	1 150	985
1:18	Praktiknära skolforskning	38	35
1:19	Bidrag till lärarlöner	2 221	2 201
1:21	Statligt stöd för stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling	3 500	3 500
3:1	Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	17 940	17 451
3:2	Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer	1 810	1 787
3:4	Rymdforskning och rymdverksamhet	3 000	2 988
4:1	Internationella program	153	90
Summa		38 810	36 343

Inom utgiftsområdet beslutade riksdagen om beställningsbemyndiganden på 38 810 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 36 343 miljoner kronor. Skillnaden mellan bemyndigandena och de utestående åtagandena uppgick till 2 467 miljoner kronor och hänför sig huvudsakligen till anslaget 1:5 *Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet*, anslaget 1:14 *Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning* och anslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation*.

För anslaget 1:5 *Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet* beror skillnaden framför allt på att bemyndigandet avser ett flertal insatser och att nyttjandet är svårberäknat.

För anslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* beror skillnaden bl.a. på en ändrad plan för användandet av anslaget.

Garantier

Tabell 2.80 UO 16 Garantier

Miljoner kronor

Garantier	Garanti-ram	Utestående åtaganden 2018-12-31	Utfärdade garantier inklusive bundna utfästelser	Utfärdade garantier inklusive bundna utfästelser
Pensionsgaranti (inkl. efterborgen)				
Chalmers Tekniska Högskola AB ¹⁾	Obe-gränsad	334		
Kreditgarantier för överbrygningslån till ESS ERIC	600	600		600
Summa		934		600

¹⁾ I samband med ombildningen av statlig verksamhet till annan associationsform beslutade riksdagen om statliga borgen för överlåtna pensionsåtaganden (prop. 1991/92:150, bet. 1991/92:FiU30, rskr. 1991/92:350). Utfallet avser pensionsskulden per den 31/12 2015.

Riksrevisionens iakttagelser – årlig revision

Göteborgs universitet

Göteborgs universitet har fått en revisionsberättelse med reservation avseende sin årsredovisning för 2018. Som grund för uttalande om reservation anger Riksrevisionen följande.

Göteborgs universitet har bedrivit restaurang- och cateringverksamhet utan att detta tillåts enligt högskolelagen (1992:1434). Göteborgs universitet har tagit ut avgifter för denna verksamhet och för en terapimottagning i strid med 3 § avgiftsförordningen (1992:191) som anger att myndigheter endast får ta ut avgifter för varor och tjänster som den tillhandahåller om det följer av en lag eller förordning eller av ett särskilt beslut av regeringen. Myndigheten saknar sådant stöd för att ta ut avgifter.

Specialpedagogiska skolmyndigheten

Specialpedagogiska skolmyndigheten har fått en revisionsberättelse med reservation avseende sin årsredovisning för 2018. Som grund för uttalande om reservation anger Riksrevisionen följande.

Specialpedagogiska skolmyndigheten har, i strid med 10 § anslagsförordningen (2011:23), använt 2 miljoner kronor av sitt förvaltningsanslag för att finansiera den förlust som uppstod vid försäljningen av en villafastighet som

myndigheten har disponerat utan regeringens godkännande.

Regionala Etikprövningsnämnden i Stockholm

Regionala Etikprövningsnämnden i Stockholm har fått en revisionsberättelse med reservation avseende sin årsredovisning för 2018. Som grund för uttalande om reservation anger Riksrevisionen följande.

Årsredovisningen för Regionala Etikprövningsnämnden i Stockholm har lämnats till regeringen den 25 februari 2019. Enligt 2 kap. 1 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag ska myndigheten senast den 22 februari lämna en årsredovisning till regeringen. Årsredovisningen har lämnats för sent och kan därmed inte anses avlämnad i enlighet med förordningen. Myndigheten har även fått en upplysning i revisionsberättelsen avseende årsredovisningen för 2018.

Upplysning av särskild betydelse

Regionala etikprövningsnämnden i Stockholm redovisar i årsredovisningen ett väsentligt underskott i den avgiftsfinansierade verksamheten för etikprövning av forskning som avser människor. Som framgår av myndighetens beskrivning på sid 11 i årsredovisningen har myndigheten, på grund av otydligheterna i den ekonomiska styrningen, inte getts möjlighet att efterleva det ekonomiska målet.

Regionala Etikprövningsnämnden i Göteborg

Regionala Etikprövningsnämnden i Göteborg har fått en revisionsberättelse med upplysning avseende sin årsredovisning för 2018.

Upplysning av särskild betydelse

Regionala etikprövningsnämnden i Göteborg redovisar i årsredovisningen ett väsentligt underskott i den avgiftsfinansierade verksamheten för etikprövning av forskning som avser människor. Som framgår av myndighetens beskrivning på sid 8 i årsredovisningen har myndigheten, på grund av den ekonomiska styrningen, inte getts möjlighet att efterleva det ekonomiska målet.

Regionala Etikprövningsnämnden i Linköping

Regionala Etikprövningsnämnden i Linköping har fått en revisionsberättelse med upplysning avseende sin årsredovisning för 2018.

Upplysning av särskild betydelse

Regionala etikprövningsnämnden i Linköping redovisar i årsredovisningen ett väsentligt underskott i den avgiftsfinansierade verksamheten för etikprövning av forskning som avser människor. Som framgår av myndighetens beskrivning på sid 9 i årsredovisningen har myndigheten, på grund av den ekonomiska styrningen, inte getts möjlighet att efterleva det ekonomiska målet.

Regionala Etikprövningsnämnden i Lund

Regionala Etikprövningsnämnden i Lund har fått en revisionsberättelse med upplysning avseende sin årsredovisning för 2018.

Upplysning av särskild betydelse

Regionala etikprövningsnämnden i Lund redovisar i årsredovisningen ett väsentligt underskott i den avgiftsfinansierade verksamheten för etikprövning av forskning som avser människor. Som framgår av myndighetens beskrivning på sid 5 i årsredovisningen har myndigheten, på grund av otydligheterna i den ekonomiska styrningen, inte getts möjlighet att efterleva det ekonomiska målet.

Regionala Etikprövningsnämnden i Uppsala

Regionala etikprövningsnämnden i Uppsala har fått en revisionsberättelse med upplysning avseende sin årsredovisning för 2018.

Upplysning av särskild betydelse

Regionala etikprövningsnämnden i Uppsala redovisar i årsredovisningen ett väsentligt underskott i den avgiftsfinansierade verksamheten för etikprövning av forskning som avser människor. Som framgår av myndighetens beskrivning på sid 10 i årsredovisningen har myndigheten, på grund av otydligheterna i den ekonomiska styrningen, inte getts möjlighet att efterleva det ekonomiska målet.

Regionala Etikprövningsnämnden i Umeå

Regionala etikprövningsnämnden i Umeå har fått en revisionsberättelse med upplysning avseende sin årsredovisning för 2018

Upplysning av särskild betydelse

Regionala etikprövningsnämnden i Umeå redovisar i årsredovisningen ett väsentligt underskott i den avgiftsfinansierade verksamheten för etikprövning av forskning som avser människor. Som framgår av myndighetens beskrivning på sid 8 i årsredovisningen har myndigheten, på grund

av den ekonomiska styrningen, inte getts möjlighet att efterleva det ekonomiska målet.

Statens skolverk

Statens skolverk har fått en revisionsberättelse med upplysning avseende sin årsredovisning för 2018.

Upplysning av särskild betydelse

Statens skolverk redovisar i årsredovisningen i tabell 7, sid 26, ett underskott i den avgiftsfinansierade verksamheten som avser handläggning av lärarlegitimationer. Verksamheten ska finansieras med avgifter och till full kostnadstäckning, dock har myndigheten rätt att utöver avgifterna använda anslagsmedel. Det finns således inget faktiskt underskott i verksamheten. På grund av denna otydlighet i den ekonomiska styrningen gällande full kostnadstäckning har myndigheten inte getts möjlighet att efterleva det ekonomiska målet.

Riksrevisionens iakttagelser – effektivitetsrevision**RiR 2018:15 Lärosätenas lokalförsörjning – rum för utveckling**

Riksrevisionen har granskat lärosätenas lokalförsörjning, regeringens styrning av lärosätenas lokalförsörjning och Akademiska Hus AB:s arbete med att tillhandahålla lokaler för lärosätena. Riksrevisionen lämnar i sin granskning inga rekommendationer till regeringen.

Regeringen har i skrivelsen Riksrevisionens rapport om lärosätenas lokalförsörjning (skr. 2018/19:21) kommenterat Riksrevisionens iakttagelser. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

Riksdagen har lagt regeringens skrivelse till handlingarna (bet. 2018/19:UbU6, rskr. 2018/19:139).

RiR 2018:28 Långsiktiga effekter av utökade valmöjligheter till gymnasieskolan – från närhetsprincip till betygsprincip

Riksrevisionen har granskat långsiktiga effekter av att elever fått möjlighet att inte bara välja nationellt program utan också ange vilken kommunal gymnasieskola de vill gå i. Riksrevisionen lämnar i sin granskning inga rekommendationer till regeringen.

Regeringen har i skrivelsen Riksrevisionens rapport om långsiktiga effekter av utökade

valmöjligheter till gymnasieskolan (skr. 2018/19:57) kommenterat Riksrevisionens iakttagelser. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

RiR 2018:35 Myndighetsreformen då UHR och UKÄ inrättades – intentioner och måluppfyllelse

Riksrevisionen har granskat myndighetsreformen då Universitets- och högskolerådet och Universitetskanslersämbetet inrättades.

Regeringen har i skrivelsen Riksrevisionens rapport om myndighetsreformen då Universitets- och högskolerådet och Universitetskanslersämbetet inrättades (skr. 2018/19:109) redovisat vilka åtgärder som avses att vidtas med anledning av granskningsrapporten. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

2.4.17 Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid

Anslag

Tabell 2.81 UO 17 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2018	ÄB 2018	Utfall 2018	Utfall-SB 2018	Utfall-SB Procent 2018	Utfall 2017
1:2	Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete	579	10	584	5	0,9	335
1:5	Stöd till icke-statliga kulturlokaler	10		8	-2	-20,7	5
1:6	Bidrag till regional kulturverksamhet	1 486		1 486	0	0,0	1 422
3:1	Bidrag till litteratur och kulturtidskrifter	156	50	199	44	27,9	146
8:1	Centrala museer: Myndigheter	1 267		1 279	12	0,9	1 121
8:3	Bidrag till vissa museer	76		76	0	0,0	58
10:1	Filmstöd	552	15	567	15	2,7	547
12:3	Särskilda insatser inom ungdomspolitiken	35	50	77	42	119,0	35
13:1	Stöd till idrotten	1 954	10	1 964	9	0,5	1 935
14:1	Bidrag till folkbildningen	4 348	10	4 358	10	0,2	3 851
14:3	Särskilda insatser inom folkbildningen	170	20	190	20	11,8	175
15:1	Lotteriinspektionen	51	22	60	9	17,3	48
	Övriga anslag	5 196	-1	5 161	-34	-0,7	4 797
Summa		15 880	186	16 008	128	0,8	14 475

Utgiftsområdet omfattar utgifter för bl.a. folkbildning, ungdomsfrågor, det civila samhället, idrott, trossamfund, teater, dans och musik samt museer och utställningar.

Utfallet uppgick till 16 008 miljoner kronor och blev 128 miljoner kronor (0,8 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2017 ökade utgifterna med 1 533 miljoner kronor (10,6 procent).

Extra medel för läsfrämjande och fritidsgårdar

Utfallet för anslaget 3:1 *Bidrag till litteratur och kulturtidskrifter* blev 44 miljoner kronor (27,9 procent) högre än vad som anvisats i statens budget. I enlighet med propositionen Vårändringsbudget för 2018 anvisades ytterligare 50 miljoner kronor för att användas till läsfrämjande insatser och inköp av litteratur vid förskolor. Under året har Sveriges samtliga kommuner sökt bidraget.

Utfallet för anslaget 12:3 *Särskilda insatser inom ungdomspolitiken* blev 42 miljoner kronor (119,0 procent) högre än anvisats i statens budget. Det beror på införandet av det nya statsbidraget till fritidsgårdar m.m. för att öka tillgängligheten i fritidsverksamhet genom exempelvis utökade öppettider. I enlighet med

propositionen Vårändringsbudget för 2018 anvisades ytterligare 50 miljoner kronor. Av dem har 43 miljoner kronor fördelats.

Anslaget 14:3 *Särskilda insatser inom folkbildningen* anvisades 20 miljoner kronor i enlighet med propositionen Vårändringsbudget för 2018 för att ge asylsökande möjlighet att lära sig svenska tidigt och få en förståelse för det svenska samhället.

Utfallet för anslaget 15:1 *Lotteriinspektionen* blev 60 miljoner kronor, vilket är 9 miljoner kronor (17,3 procent) högre än vad som anvisats i statens budget. I enlighet med propositionerna Vårändringsbudget för 2018 och Höständringsbudget för 2018 anvisades ytterligare totalt 22 miljoner kronor för att finansiera ny verksamhet som bl.a. omfattar licensansökningar för aktörer som ska agera på den svenska spelmarknaden.

Nytt bidrag till biblioteksverksamhet

Utfallet för anslaget 1:2 *Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete* blev 249 miljoner kronor (174,2 procent) högre än föregående år. Ökningen beror främst på införandet av det nya bidraget Stärkta bibliotek som uppgick till

224 miljoner kronor. Det riktar sig mot kommuner och drygt 90 procent av Sveriges 290 kommuner har sökt och beviljats bidrag för att öka utbudet och tillgängligheten till biblioteksverksamhet i hela landet.

Utfallet för anslaget 14:1 *Bidrag till folkbildningen* blev 507 miljoner kronor högre än föregående år. I enlighet med budgetpropositionen för 2018 ökades anslaget med 460 miljoner kronor för bl.a. att öka antalet platser på folkhögskolan.

Utfallet för anslaget 8:1 *Centrala museer: Myndigheter* blev 157 miljoner kronor högre än föregående år. Den 13 oktober återinvigdes Nationalmuseum efter att haft stängt för renovering i fem år. Renoveringen medförde även en högre hyra, som 2018 uppgick till 53 miljoner kronor. Kostnaderna för renoveringen uppgick till 76 miljoner kronor för 2018.

Beställningsbemyndiganden

Tabell 2.82 UO 17 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställningsbemyndigande	Utestående åtaganden 2018-12-31
1:2	Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete	25	11
1:5	Stöd till icke-statliga kulturlokaler	9	9
1:6	Bidrag till regional kulturverksamhet	55	0
2:2	Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål	167	117
3:1	Bidrag till litteratur och kulturtidskrifter	40	4
4:4	Bidrag till bild- och formområdet	14	12
5:2	Ersättningar och bidrag till konstnärer	196	160
7:2	Bidrag till kulturmiljövård	90	63
9:2	Stöd till trossamfund	46	10
12:2	Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet	212	212
13:2	Bidrag till allmänna samlingslokaler	44	42
13:4	Bidrag till riksdagspartiers kvinnoorganisationer	15	15
14:2	Bidrag till tolkutbildning	160	91
Summa		1 073	745

Inom utgiftsområdet beslutade riksdagen om beställningsbemyndiganden på 1 073 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 745 miljoner kronor, vilket är 328 miljoner kronor lägre än de beslutade bemyndigandena.

Utlåning

Tabell 2.83 UO 17 Utlåning

Miljoner kronor

Utlåning	Låneram	Lån 2018-12-31
Kungliga Operan AB	126	96
Kungliga Dramatiska teatern AB	70	25
Nordiska museet ¹⁾	20	16
Summa	216	137

¹ prop. 2014/15:99, bet. 2014/15:Fiu21, rskr. 2014 /15:255.

Inom utgiftsområdet har riksdagen beslutat om en låneram på högst 216 miljoner kronor för lån till viss ombyggnation av Nordiska museet och klimatanpassning av arkiven samt lån till Kungliga Operan och Kungliga Dramatiska teatern. Vid utgången av 2018 uppgick de utestående lånen till 137 miljoner kronor.

Riksrevisionens iakttagelser – årlig revision

Nationalmuseum

Nationalmuseum har fått en revisionsberättelse med reservation avseende sin årsredovisning för 2018. Som grund för uttalande om reservation anger Riksrevisionen följande.

Myndigheten har av regeringen beviljats en låneram för verksamhetsåret 2018 på 95 miljoner kronor. I samband med upptagande av lån i november 2018 översteg myndighetens anskaffade anläggningstillgångar den beviljade låneramen med 2 miljoner kronor. Det överstigande beloppet finansierades därför inte med lån i Riksgäldskontoret, vilket är i strid med 2 kap. 1 § kapitalförsörjningsförordningen (2011:210). Vid årsskiftet översteg värdet på de anläggningstillgångar som myndighetens ska finansiera med lån den beviljade låneramen med cirka 11 miljoner kronor, vilket är i strid med 2 kap. 2 § kapitalförsörjningsförordningen.

Moderna museet

Moderna museet har fått en revisionsberättelse med reservation avseende sin årsredovisning för 2018. Som grund för uttalande om reservation anger Riksrevisionen följande.

Av Moderna museets årsredovisning sidan 34 framgår att myndigheten, med hänvisning till Washingtonprinciperna, beslutat om och restituerat ett konstverk med betydande värde.

Avyttring av statlig egendom ska ske enligt förordningen (1996:1191) om överlåtelse av

statens lösa egendom. Förordningen medger och reglerar enbart överlåtelse genom försäljning eller byte av lös egendom, varför Riksrevisionen bedömer att Moderna museet borde haft ett särskilt medgivande från regeringen för att restituera konstverket. Sådant medgivande saknas och myndigheten har därmed agerat utanför sin befogenhet.

Statens historiska museer

Statens historiska museer har fått en revisionsberättelse med upplysning avseende sin årsredovisning för 2018.

Upplysning av särskild betydelse

Riksrevisionen vill fästa uppmärksamhet på sid 75 i årsredovisningen där myndigheten redovisar de negativa ackumulerade resultaten av myndighetens avgiftsbelagda verksamheter. Därutöver redogörs på sidan 11 för de åtgärder som vidtagits för att på längre sikt uppnå en ekonomisk balans.

2.4.18 Utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik

Anslag

Tabell 2.84 UO 18 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2018	ÄB 2018	Utfall 2018	Utfall-SB 2018	Utfall-SB Procent 2018	Utfall 2017
1:2	Omstrukturering av kommunala bostadsföretag	95			-95	0,0	
1:3	Stöd för att underlätta för enskilda att ordna bostad	43		1	-42	-98,2	1
1:4	Boverket	308		296	-12	-4,0	231
1:6	Lantmäteriet	564		560	-3	-0,6	547
1:7	Energieffektivisering och renovering av flerbostadshus och utomhusmiljöer	1 000		520	-480	-48,0	409
1:8	Stöd till kommuner för ökat bostadsbyggande	1 300	95	1 395	95	7,3	1 800
1:9	Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande	3 200	15	1 441	-1 759	-55,0	462
1:10	Bidrag till åtgärder mot radon i bostäder	34		14	-20	-57,5	
	Övriga anslag	408		388	-20	-4,9	352
Summa		6 952	110	4 616	-2 336	-33,6	3 803

Inom utgiftsområdet ingår utgifter för samhällsplanering, bostadsmarknad, byggande, lantmäteriverksamhet och konsumentpolitik. Området innefattar bl.a. myndigheterna Boverket och Lantmäteriet.

Utfallet uppgick till 4 616 miljoner kronor, vilket är 2 336 miljoner kronor (33,6 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2017 ökade utgifterna med 813 miljoner kronor (21,4 procent).

Inget utfall för omstrukturering av kommunala bostadsföretag

I statens budget anvisades 95 miljoner kronor för anslaget 1:2 *Omstrukturering av kommunala bostadsföretag*. Anslaget används för utgifter för statsbidrag till kommuner med en svag bostadsmarknad för undsättning eller omstrukturering av kommunala bostadsföretag med ekonomiska svårigheter och för statsbidrag till kommuner med en svag bostadsmarknad för stöd till företag som tillhandahåller tjänster av allmänt ekonomiskt intresse. Inga beslut om statsbidrag fattades under 2018, vilket medförde att det inte blev något utfall för anslaget. Det finns tidigare ingångna avtal med två kommuner. Enligt avtalen har staten åtagit sig att lämna bidrag till avvecklingskostnader i takt med att kostnader uppstår. Statens totala utestående åtaganden enligt dessa avtal uppgår till ca 11 miljoner

kronor. Inga utbetalningar för avvecklingskostnader gjordes under 2018. Det lämnades inte heller något stöd i form av nya garantier för att ersätta kommunala borgensåtaganden under året.

Utfallet för anslaget 1:3 *Stöd för att underlätta för enskilda att ordna bostad* blev ca 800 000 kronor, vilket är drygt 42 miljoner kronor (98,2 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Det låga utfallet beror på en låg tillströmning av ärenden under 2018. Anslaget används för statsbidrag till kommuner för hyresgarantier för enskilda hushålls räkning. Kommuner kan, efter ansökan, få bidrag med 5 000 kronor per lämnad hyresgaranti. Boverket har under året beviljat 158 garantier till 16 kommuner, jämfört med 149 garantier till 14 kommuner för 2017.

Utfallet för anslaget 1:7 *Energieffektivisering och renovering av flerbostadshus och utomhusmiljöer* blev 520 miljoner kronor vilket är 480 miljoner kronor (48,0 procent) lägre än anvisat. Det beror främst på färre ansökningar än beräknat. Anslaget används för stöd enligt förordningen (2016:837) om stöd för renovering och energieffektivisering i vissa bostadsområden respektive förordningen (2016:398) om stöd till utemiljöer i vissa bostadsområden.

Utfallet för anslaget 1:8 *Stöd till kommuner för ökat bostadsbyggande* blev 1 395 miljoner kronor vilket är 95 miljoner kronor (7,3 procent) högre

än anvisat i statens budget. För att förstärka kommunernas arbete med bostadsförsörjningsfrågor anvisade riksdagen ytterligare 95 miljoner kronor i enlighet med propositionen Vårändringsbudget för 2018.

Investeringsstöd för hyresbostäder och studentbostäder blev lägre än budget

Utfallet för anslaget 1:9 *Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande* blev 1 441 miljoner kronor, vilket är 1 759 miljoner kronor (55,0 procent) lägre än anvisat. Även om utfallet blev lägre än vad som beräknades i statens budget har söktrycket varit högre än beräknat. I enlighet med propositionen Vårändringsbudget för 2018 anvisade riksdagen därför ytterligare 15 miljoner kronor för länsstyrelsernas handläggning och administration av investeringsstödet.

Lägre utgifter än beräknat för bidrag till åtgärder mot radon

Utfallet för anslaget 1:10 *Bidrag till åtgärder mot radon i bostäder* blev 14 miljoner kronor, vilket är 20 miljoner kronor (57,5 procent) lägre än anvisat. Den 1 juli 2018 infördes ett nytt statligt bidrag till åtgärder mot radon genom förordningen (2018:158) om bidrag till åtgärder mot radon i småhus. Bidraget lämnas till småhusägare och täcker 50 procent av skäligena kostnader upp till 25 000 kr för åtgärder som bedöms nödvändiga för att radonhalten i inomhusluften ska vara högst 200 becquerel per kubikmeter. Det låga anslagsutfallet beror på att bidraget infördes den 1 juli 2018, och då mätsäsongen för radon infaller oktober–mars.

Satsningar inom digitalisering medförde högre utgifter för Boverket jämfört med föregående år

Utfallet för anslaget 1:4 *Boverket* blev 296 miljoner kronor, vilket är 65 miljoner kronor (28,3 procent) högre än föregående år. Det beror bl.a. på satsningar på digital plan- och byggprocess, arkitektur och gestaltning, god inomhusmiljö samt Lantmäteriets uppdrag om digitalt kunskapslyft.

Högre utgifter än föregående år för stöd till energieffektivisering och renovering

Jämfört med föregående år blev utfallet för anslaget 1:7 *Energieffektivisering och renovering av flerbostadshus och utomhusmiljöer* 111 miljoner kronor (27,2 procent) högre. Det beror främst på ett högre utfall för stöd som lämnas enligt

förordningen (2016:837) om stöd för renovering och energieffektivisering i vissa bostadsområden. För denna typ av stöd blev utfallet 72 miljoner kronor (100,4 procent) högre än föregående år. Vidare ökade utfallet med 39 miljoner kronor (12,5 procent) för stöd som lämnas enligt förordningen (2016:398) om stöd till utemiljöer i vissa bostadsområden.

Samtliga anvisade medel för stöd till kommuner för ökat bostadsbyggande utnyttjades

Jämfört med föregående år blev utfallet för anslaget 1:8 *Stöd till kommuner för ökat bostadsbyggande* 405 miljoner kronor (22,5 procent) lägre. Hela det anvisade anslagsbeloppet utnyttjades 2018 och det lägre anslagsutfallet motsvarar minskningen av anvisade medel jämfört med föregående år.

Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande högre än 2017

Utfallet för anslaget 1:9 *Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande* blev 978 miljoner kronor (211,5 procent) högre än föregående år. Anslagsutfallet beror på omfattningen av färdigställda och slutredovisade byggprojekt för vilka investeringsstöd har beviljats. Byggprojekten är fleråriga och färdigställs i normalfallet två till tre år efter beviljandebeslut och de första beviljandebesluten för investeringsstödet fattades under 2017. Jämfört med föregående år ökade omfattningen av färdigställda och slutredovisade byggprojekt.

Beställningsbemyndiganden

Tabell 2.85 UO 18 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställnings- bemyndigande	Utestående åtaganden 2018-12-31
1:2	Omstrukturerings- kommunala bostadsföretag	43	11
1:4	Boverket	30	10
1:7	Energieffektivisering och renovering av flerbostadshus och utomhusmiljöer	400	334
1:9	Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande	4 500	4 487
1:10	Bidrag till åtgärder mot radon i bostäder	20	6
1:11	Innovativt och hållbart byggande	75	69
Summa		5 068	4 916

Inom utgiftsområdet beslutade riksdagen om beställningsbemyndiganden på 5 068 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 4 916 miljoner kronor. Skillnaden mellan de beslutade bemyndigandena och de utestående åtagandena uppgick till 152 miljoner kronor.

Garantier

Tabell 2.86 UO 18 Garantier

Miljoner kronor

Garantier	Garantiram	Utestående åtaganden 2018-12-31	Utfärdade garantier inklusive bundna utfästelser
Kreditgarantier för ny- och ombyggnad av bostäder m.m.	8 000	3 096	3 141
Kreditgarantier för förvärv av bostad	5 000	0	0
Summa	13 000	3 096	3 141

Riksrevisionens iakttagelser – årlig revision

Fastighetsmäklarinspektionen

Fastighetsmäklarinspektionen har fått en revisionsberättelse med reservation avseende sin årsredovisning för 2018. Som grund för uttalande om reservation anger Riksrevisionen följande.

Fastighetsmäklarinspektionens årsredovisning saknar underskriftsmening och underskrift från

myndighetschefen. Underskriftsmening och underskrift återfinns i stället i en separat handling. Enligt 2 kap. 8 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag med tillhörande föreskrifter från Ekonomistyrningsverket ska undertecknandet ske i dokumentet årsredovisning och inte i en annan handling. Detta innebär att årsredovisningen inte är fullständig.

Myndigheten har även fått en upplysning i revisionsberättelsen avseende årsredovisningen för 2018.

Upplysning av särskild betydelse

Riksrevisionen vill fästa uppmärksamhet på sidan 10 i årsredovisningen, där Fastighetsmäklarinspektionen redovisar resultatet av avgiftsbelagd verksamhet där avgifterna inte disponeras. Som framgår av tabell 4 finns ett stort överskott för de årliga avgifterna respektive ett stort underskott för ansökningsavgifterna. På grund av den ekonomiska styrningen för dessa resultatområden har myndigheten inte getts möjlighet att efterleva de ekonomiska målen.

2.4.19 Utgiftsområde 19 Regional tillväxt

Anslag

Tabell 2.87 UO 19 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2018	ÅB 2018	Utfall 2018	Utfall-SB 2018	Utfall-SB Procent 2018	Utfall 2017
1:1	Regionala tillväxtåtgärder	2 100		1 979	-121	-5,8	1 398
1:2	Transportbidrag	401	20	428	27	6,7	396
1:3	Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2014–2020	1 421		1 170	-251	-17,7	1 015
1:3 (2015)	Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2007–2013				0	0,0	-1
Summa		3 922	20	3 576	-345	-8,8	2 808

Utgiftsområdet omfattar i huvudsak medel för hållbara regionala tillväxtinsatser i form av projektverksamhet och olika former av regionala företagsstöd och utbetalningar från Europeiska regionala utvecklingsfonden.

Utfallet blev 3 576 miljoner kronor, vilket är 345 miljoner kronor (8,8 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2017 blev utgifterna 768 miljoner kronor (27,4 procent) högre.

Lägre utfall än beräknat för regionala tillväxtåtgärder

Utfallet för anslaget 1:1 *Regionala tillväxtåtgärder* blev 1 979 miljoner kronor, vilket är 121 miljoner kronor (5,8 procent) lägre än anvisat i statens budget. Det beror bl.a. på att utbetalningar för riskkapitalsatsningen fond-i-fond inte skett under året samt att utgifterna för olika former av stöd varit något lägre än beräknat.

Högre utfall än beräknat för transportbidrag

Utfallet för anslaget 1:2 *Transportbidrag* blev 428 miljoner kronor, vilket är 27 miljoner kronor (6,7 procent) högre än anvisat i statens budget. I enlighet med propositionen Höständeringsbudget för 2018 anvisade riksdagen ytterligare 20 miljoner kronor. Utgifterna ökade mer än beräknat, då bl.a. den starka konjunkturen ledde till en ökad omfattning av bidragsgrundande transporter. Dessutom har ändringar i EU:s gruppundantagsförordning nr 651/2014 (GBER) medfört utvidgade möjligheter för bl.a. livsmedelsföretag att kunna få transportbidrag.

Utfallet för anslaget 1:3 *Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2014–2020* uppgick till 1 170 miljoner kronor, vilket är 251 miljoner

kronor (17,7 procent) lägre än anvisat i statens budget. Det beror bl.a. på förseningar av flera projekt i uppstartsfasen samt lägre investeringstakt än beräknat i stora infrastrukturprojekt.

Satsningen på socioekonomiskt eftersatta kommuner och områden medförde högre utgifter

Utfallet för anslaget 1:1 *Regionala tillväxtåtgärder* blev 581 miljoner kronor (41,6 procent) högre än 2017. Det beror främst på att förordningen (2018:152) om statsbidrag till socioekonomiskt eftersatta kommuner trädde i kraft i mars 2018.

Högre utfall än beräknat för regionalfonden

Jämfört med föregående år blev utfallet 155 miljoner kronor (15,3 procent) högre för anslaget 1:3 *Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2014–2020*. Det beror på att allt fler projekt är i en genomförandefas, vilket innebär ökade utgifter.

Beställningsbemyndiganden

Tabell 2.88 UO 19 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställnings- bemyndigande	Utestående åtaganden 2018-12-31
1:1	Regionala tillväxtåtgärder	5 950	3 357
1:3	Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2014–2020	3 800	3 693
Summa		9 750	7 050

Inom utgiftsområdet beslutade riksdagen om beställningsbemyndiganden på 9 750 miljoner

kronor. De utestående åtagandena uppgick till 7 050 miljoner kronor. Skillnaden mellan bemyndigandena och de utestående åtagandena uppgick till 2 700 miljoner kronor.

Skillnaden avser i huvudsak bemyndigandet för anslaget 1:1 *Regionala tillväxtåtgärder*. Den främsta anledningen till skillnaden är att satsningen på socioekonomiskt eftersatta kommuner blev mindre än beräknat.

Övervägande delen av de stöd som beslutas för bemyndigandet för anslaget 1:1 *Regionala tillväxtåtgärder* är fleråriga samverkansprojekt med många olika offentliga och privata aktörer eller fleråriga företagsinvesteringar. De aktörer som kan fatta beslut om framtida åtaganden har därför små möjligheter att påverka stödets utbetalningstakt. Behovet av att fatta långsiktiga beslut, med stöd av bemyndigande, har varit mindre än vad som tidigare beräknats.

2.4.20 Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård

Anslag

Tabell 2.89 UO 20 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2018	ÅB 2018	Utfall 2018	Utfall-SB 2018	Utfall-SB Procent 2018	Utfall 2017
1:1	Naturvårdsverket	591	-42	546	-45	-7,5	453
1:2	Miljöövervakning m.m.	410		399	-11	-2,7	353
1:3	Åtgärder för värdefull natur	1 248		1 247	0	0,0	973
1:4	Sanering och återställning av förorenade områden	868		772	-96	-11,0	683
1:8	Supermiljöbilspremie	250	45	322	72	29,0	451
1:10	Klimatanpassning	214		132	-82	-38,1	106
1:11	Åtgärder för havs- och vattenmiljö	950		920	-29	-3,1	775
1:12	Insatser för internationella klimatinvesteringar	235	10	198	-37	-15,8	194
1:14	Skydd av värdefull natur	1 418		1 420	2	0,1	1 268
1:16	Klimatinvesteringar	1 590	5	1 689	99	6,2	669
1:17	Elbusspremie	100		50	-50	-50,2	4
1:18	Investeringsstöd för gröna städer	100		99	-1	-1,0	
1:19	Elfordonspremie	350	45	422	72	20,5	
1:20	Industriklivet	300		122	-178	-59,3	
2:1	Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande	104	-8	87	-16	-15,8	61
2:2	Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning	841		841	0	0,0	702
	Övriga anslag	1 205		1 170	-35	-2,9	1 088
Summa		10 773	55	10 438	-335	-3,1	7 780

Utgiftsområdet omfattar områdena Miljöpolitik och Miljöforskning. Området Miljöpolitik avser bl.a. frågor som rör klimat, naturvård, havs- och vattenvård. Området Miljöforskning består främst av forskning om miljö- och samhällsbyggande vid Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas).

Utfallet för utgiftsområdet uppgick till 10 438 miljoner kronor och är därmed 335 miljoner kronor (3,1 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2017 blev utfallet 2 658 miljoner kronor (34,2 procent) högre.

Försenade utbetalningar för saneringsåtgärder för bostadsbyggande

Utfallet för anslaget 1:4 *Sanering och återställning av förorenade områden* blev 772 miljoner kronor, vilket är 96 miljoner kronor (11,0 procent) lägre än anvisat i statens budget. Det beror framför allt på att utgifterna för saneringsåtgärder för bostadsbyggande blev lägre än budgeterat. Antalet

ansökningar har ökat, men ansökningarna behöver ofta kompletteras och det tar ofta lång tid att komma i gång med saneringsarbetet, vilket påverkar utbetalningstakten.

Ökad efterfrågan på supermiljöbilspremie första halvåret 2018

Utfallet för anslaget 1:8 *Supermiljöbilspremie* blev 322 miljoner kronor. Det är 72 miljoner kronor (29,0 procent) högre än anvisat i den ursprungliga budgeten. I enlighet med propositionen Höst-ändringsbudget för 2018 anvisades ytterligare 45 miljoner kronor eftersom efterfrågan av supermiljöbilspremie var högre än beräknat.

Lägre bidragsutbetalningar för klimatanpassningar än anvisat i statens budget

Utfallet för anslaget 1:10 *Klimatanpassning* uppgick till 132 miljoner kronor, vilket är 82 miljoner kronor (38,1 procent) lägre än anvisat i statens budget. Det beror på färre ansökningar än beräknat för skredsäkring längs Göta älv och på

lägre utbetalningar än beräknat av bidrag till myndigheter för deras arbete med klimatförändringar. En del medel på anslaget betalades inte ut alls. Dessa medel får betalas ut först efter beslut av regeringen och regeringen har inte fattat några beslut om dessa under 2018.

Insatser för internationella klimatinvesteringar blev lägre än anvisat, stöd för företagens klimatkompensation genomfördes inte

Utfallet för anslaget 1:12 *Insatser för internationella klimatinvesteringar* blev 198 miljoner kronor, vilket är 37 miljoner kronor (15,8 procent) lägre än anvisat i statens budget. I enlighet med propositionen Vårändringsbudget för 2018 anvisade riksdagen ytterligare 10 miljoner kronor för att kunna betala ut bidrag till företag som klimatkompenserar sina växthusutsläpp. Inga bidrag betalades dock ut. Bidraget får endast betalas ut efter beslut av regeringen och regeringen har inte fattat några sådana beslut under 2018 och valde att dra tillbaka förslaget på grund av förändrade förutsättningar för att genomföra klimatkompensationen. Det lägre utfallet beror också på att Parisavtalets internationella samarbetsformer var i uppbyggnadsfas samt förseningar av ingångna avtal kopplat till insatser under Kyotoprotokollet. Även långa leveranstider för elbussar medförde lägre utgifter än beräknat.

Utfallet för anslaget 1:17 *Elbusspremie* uppgick till 50 miljoner kronor. Det är 50 miljoner kronor (50,2 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Premien riktas mot offentliga kollektivtrafikaktörer och privata företag. Orsaken till det lägre utfallet var främst långa leveranstider av elbussar.

Utfallet för anslaget 1:19 *Elfordonspremie* blev 422 miljoner kronor, vilket är 72 miljoner kronor (20,5 procent) lägre än anvisat. Anslaget anvisades ytterligare 45 miljoner kronor i enlighet med propositionen Vårändringsbudget för 2018 och ändrade namn från Elcykelpremie, eftersom premien i form av bidrag kom att även omfatta eldrivna utombordsmotorer förutom eldrivna cyklar, mopeder och motorcyklar. Under året har 96 869 ansökningar om bidrag till privatpersoner beviljats, varav 53,0 procent av bidragsmottagarna var män och 47,0 procent var kvinnor. Av de utbetalda bidragen var 93 procent bidrag till elcyklar, för vilka det genomsnittliga bidraget var 4 265 kronor. Den 18 oktober 2018 upphörde möjligheten att ansöka om bidraget.

Anslaget 1:20 *Industriklivet* uppgick till 122 miljoner kronor. Det är 178 miljoner kronor (59,3 procent) lägre än anvisat. Satsningen syftar till att bidra till att minska industrins processrelaterade utsläpp av växthusgaser. Det handlar om processer som forskning, förstudier och investeringar som oftast löper över flera år. Det lägre utfallet förklaras av att verksamheten befinner sig under uppstartsfas och stödet kräver godkännande av Europeiska kommissionen som har en handläggningstid på minst sex månader.

Högre utfall för åtgärder för värdefull natur jämfört med 2017

Utfallet för anslaget 1:3 *Åtgärder för värdefull natur* blev 1 247 miljoner kronor, vilket är 274 miljoner kronor (28,2 procent) högre än föregående år. Anslaget anvisades 250 miljoner kronor mer för 2018 jämfört med 2017, vilket möjliggjorde högre utbetalningar av bidrag till bl.a. länsstyrelserna. Under året har fler åtgärder vidtagits för att bevara och tillgängliggöra skyddade områden. Även nya satsningar på våtmarker genomfördes.

Högre utfall för saneringsåtgärder

Utfallet för anslaget 1:4 *Sanering och återställning av förorenade områden* blev 89 miljoner kronor (13,0 procent) högre än föregående år och uppgick till 772 miljoner kronor. Det beror framför allt på att utgifterna för efterbehandling av förorenade områden ökade, varav 32 procent gick till efterbehandling inför bostadsbyggande. Naturvårdsverket har fattat 51 beslut om medel till åtgärder för att återställa och sanera förorenade områden 2018 jämfört med 60 beslut 2017, där både hanteringskostnaden och de fördelade medlen har ökat.

Nytt bonus-malus-system för vissa fordon

Utfallet för anslaget 1:8 *Supermiljöbilspremie* blev 128 miljoner kronor (28,5 procent) lägre än 2017. Det beror på att supermiljöbilspremien upphörde den 30 juni 2018. Den 1 juli 2018 infördes i stället ett nytt s.k. bonus-malus-system för vissa fordon som ersatte supermiljöbilspremien. Systemet innebär att miljöanpassade fordon med relativt låga utsläpp av koldioxid premieras vid inköpstillfället med en bonus, medan fordon med relativt höga utsläpp av koldioxid belastas med högre skatt.

Vid årsskiftet fanns 17 252 fordon som troligtvis är berättigade till premien men utbetalning av bonus kan ske tidigast sex månader från köpet av

klimatebonusbilen. Det innebär att dessa utestående premier som maximalt uppgår till 611 miljoner kronor kommer att belasta 2019 års anslag för klimatebonus.

Ökat intresse för satsningen Klimatklivet

Utfallet för anslaget 1:16 *Klimatinvestering* uppgick till 1 689 miljoner kronor. Det är 1 019 miljoner kronor (152,2 procent) högre än föregående år.

Det högre utfallet beror främst på utgifter i samband med satsningar på det s.k. Klimatklivet, som stöder åtgärder för utsläppsminskning. Antalet beviljade ansökningar uppgick till 1 996, vilket var en ökning med 1 198 (150 procent) jämfört med föregående år.

Ett nytt ladda-hemma-stöd infördes under året i form av bidrag till privatpersoner för installation av laddningspunkt till elfordon. Totalt betalades 26 miljoner kronor ut till 3 336 bidragstagare. Andelen bidragstagare som var män uppgick till 87,0 procent, medan 13,0 procent var kvinnor.

Ökat intresse för elbusspremien ger högre utfall än föregående år

Utfallet för anslaget 1:17 *Elbusspremie* uppgick till 50 miljoner kronor, vilket är 46 miljoner kronor högre än 2017. Det beror på att fler aktörer sökt stödet under 2018. Under 2018 ändrades också förordningen (2016:836) om elbusspremie så att fler blev berättigade att söka stödet. Förändringarna i förordningen innebär också att de faktiska merkostnaderna av att bussen drivs av el täcks av premien.

Nya satsningar på gröna städer, elfordon samt minskat utsläpp

Under 2018 uppfördes tre nya anslag inom utgiftsområdet, anslaget 1:18 *Investeringsstöd för gröna städer*, 1:19 *Elfordonspremie* samt 1:20 *Industriklivet*, vilket påverkar jämförelsen mellan åren.

Utfallet för anslaget 1:18 *Investeringsstöd för gröna städer* uppgick till 99 miljoner kronor. Investeringsstödet är ett bidrag till kommuner för att utveckla städer till gröna och hälsosamma platser där det finns möjlighet att teckna avtal om fleråriga projekt.

Utfallet för anslaget 2:2 *Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning* uppgick till 841 miljoner kronor, vilket är 139 miljoner kronor (19,8 procent) högre än 2017. Det beror på fler satsningar på nationella

forskningsprogram och strategiska innovationsområden inom forskningsområdena miljö och hållbart samhällsbyggande.

Beställningsbemyndiganden

Tabell 2.90 UO 20 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställningsbemyndigande	Utestående åtaganden 2018-12-31
1:2	Miljöövervakning m.m.	100	85
1:3	Åtgärder för värdefull natur	440	322
1:4	Sanering och återställning av förorenade områden	1 895	1 599
1:5	Miljöforskning	102	46
1:10	Klimatanpassning	80	3
1:11	Åtgärder för havs- och vattenmiljö	380	324
1:12	Insatser för internationella klimatinvesteringar	849	758
1:13	Internationellt miljösamarbete	12	2
1:14	Skydd av värdefull natur	42	30
1:16	Klimatinvesteringar	2 000	1 966
1:17	Elbusspremie	80	43
1:18	Investeringsstöd för gröna städer	150	150
1:20	Industriklivet	300	300
2:2	Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning	2 200	1 337
Summa		8 630	6 965

Inom utgiftsområdet beslutade riksdagen om beställningsbemyndiganden på 8 630 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 6 965 miljoner kronor. Skillnaden mellan bemyndigandena och de utestående åtagandena uppgick till 1 665 miljoner kronor.

Skillnaden för bemyndigandet för anslaget 2:2 *Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning* uppgick till 863 miljoner kronor. Detta berodde på att Formas liksom under 2017 har haft fler ettåriga utlysningar och färre fleråriga utlysningar. De kortare utlysningarna beror på en avvaktan på riktningen för kommande års forskning.

För anslaget 1:16 *Klimatinvesteringar* har Trafikverket tecknat avtal på 12 miljoner kronor

utan att ha ett bemyndigande. Dessa åtaganden ryms dock inom det av riksdagen beslutade bemyndigande.

granskningsrapporten. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

Riksrevisionens iakttagelser – årlig revision

Kemikalieinspektionen

Kemikalieinspektionen har fått en revisionsberättelse med upplysning avseende sin årsredovisning för 2018.

Upplysning av särskild betydelse

Riksrevisionen vill fästa uppmärksamhet på sidan 103 i årsredovisningen, där Kemikalieinspektionen redovisar resultatet av avgiftsbelagd verksamhet där avgifterna inte disponeras. Som framgår av tabell 51 finns ett stort överskott för allmänskemikalieavgifter respektive ett stort underskott för bekämpningsmedel och dispensavgifter. På grund av otydligheter i den ekonomiska styrningen för dessa resultatområden har myndigheten inte getts möjlighet att efterleva de ekonomiska målen.

Riksrevisionens iakttagelser – effektivitetsrevision

RiR 2018:17 Skyddet av värdefull skog

Riksrevisionen har granskat om statens insatser för skydd av värdefull skog på ett effektivt sätt bidrar till att nå riksdagens och regeringens målsättningar för miljö och friluftsliv.

Regeringen har i skrivelsen Riksrevisionens rapport om skyddet av värdefull skog (skr. 2018/19:25) redovisat sin bedömning och beslutade insatser med anledning av granskningsrapporten. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

Riksdagen har behandlat regeringens skrivelse (bet. 2018/19:MJU8, rskr. 2018/19:146 och rskr. 2018/19:147).

RiR 2018:31 Bädda för bättre tillsyn – statens vägledning av kommunal tillsyn

Riksrevisionen har granskat den statliga tillsynsvägledningen till kommunal tillsyn inom fyra områden: alkoholtillsyn, kemikalietillsyn, livsmedelskontroll och del av miljötillsynen.

Regeringen har i skrivelsen Riksrevisionens rapport om statens vägledning av kommunal tillsyn (skr. 2018/2019:87) redovisat vilka åtgärder som avses vidtas med anledning av

2.4.21 Utgiftsområde 21 Energi

Anslag

Tabell 2.91 UO 21 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2018	ÅB 2018	Utfall 2018	Utfall-SB 2018	Utfall-SB Procent 2018	Utfall 2017
1:1	Statens energimyndighet	313	3	310	-3	-0,9	288
1:2	Insatser för energieffektivisering	233		214	-19	-8,4	223
1:4	Energiforskning	1 478		1 441	-37	-2,5	1 453
1:7	Energiteknik	975	170	1 034	59	6,1	620
1:8	Elberedskap	258		178	-80	-31,1	165
	Övriga anslag	331		327	-4	-1,3	242
Summa		3 588	173	3 504	-85	-2,4	2 992

Utgiftsområdet omfattar frågor om tillförsel, distribution och användning av energi och syftar till att förena ekologisk hållbarhet, konkurrenskraft och försörjningstrygghet. Det är främst Statens energimyndighet, Energimarknadsinspektionen och Affärsverket svenska kraftnät som ansvarar för att genomföra åtgärderna inom området.

Utfallet uppgick till 3 504 miljoner kronor och blev därmed 85 miljoner kronor (2,4 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2017 ökade utgifterna med 512 miljoner kronor (17,1 procent).

Nästan 1 miljard kronor till stöd för solceller

Utfallet för anslaget 1:7 *Energiteknik* uppgick till 1 034 miljoner kronor. Det är 59 miljoner kronor (6,1 procent) högre än anvisat och 414 miljoner kronor (66,9 procent) högre än med föregående år. Totalt har Statens energimyndighet fördelat 967 miljoner kronor till länsstyrelserna för solcellsstödet under 2018. Föregående år uppgick beloppet till 586 miljoner kronor. I enlighet med propositionen Vårändringsbudget för 2018 anvisades anslaget ytterligare 170 miljoner kronor, dels tillfördes ytterligare medel för stödet dels tillfördes länsstyrelserna ytterligare medel för att kunna ta hand om och besluta om ansökningar för solcellsstöd.

Beställningsbemyndiganden

Tabell 2.92 UO 21 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställnings- bemyndigande	Utestående åtaganden 2018-12-31
1:2	Insatser för energieffektivisering	355	229
1:3	Stöd för marknadsintroduktion av vindkraft	10	10
1:4	Energiforskning	3 450	2 337
1:5	Planeringsstöd för vindkraft	70	6
1:7	Energiteknik	50	42
1:8	Elberedskap	250	178
1:9	Avgifter till Internationella organisationer	36	25
1:10	Lokal och regional kapacitetsutveckling för klimat- och energiomställning	90	70
Summa		4 311	2 897

Inom utgiftsområdet beslutade riksdagen om beställningsbemyndiganden på 4 311 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 2 897 miljoner kronor. Skillnaden mellan bemyndigandena och de utestående åtagandena uppgick till 1 414 miljoner kronor.

Skillnaden är huvudsakligen hänförlig till bemyndigandet för anslaget 1:4 *Energiforskning* och beror på att det för anslaget finns behov av ett stort bemyndigande för att möjliggöra långsiktiga och omfattande åtaganden som exempelvis storskaliga demonstrationsanläggningar. Nyttjandet

av bemyndigandet har ökat sedan 2017 och förväntas öka kommande år.

Utlåning

Tabell 2.93 UO 21 Utlåning

Miljoner kronor

Utlåning	Låneram	Lån 2018-12-31
Delägarlån till bolag i vilka Svenska kraftnät förvaltar statens aktier	500	235
Lån till företag som bedriver elnätverksamhet enligt ellagen	700	110
Summa	1 200	345

Inom utgiftsområdet uppgick låneramen som riksdagen beslutat om till 1 200 miljoner kronor. Utestående lån vid utgången av 2018 var 345 miljoner kronor.

Inomstatliga lån

Tabell 2.94 UO 21 Inomstatliga lån

Miljoner kronor

Inomstatliga lån	Låneram	Lån 2018-12-31
Svenska kraftnäts lån i och utanför Riksgäldskontoret	7 670	3 735
Summa	7 670	3 735

2.4.22 Utgiftsområde 22 Kommunikationer

Anslag

Tabell 2.95 UO 22 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2018	ÅB 2018	Utfall 2018	Utfall-SB 2018	Utfall-SB Procent 2018	Utfall 2017
1:1	Utveckling av statens transportinfrastruktur	25 513	16	23 440	-2 073	-8,1	22 928
1:2	Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur	21 347		22 999	1 652	7,7	21 115
1:3	Trafikverket	1 387		1 418	31	2,2	1 309
1:6	Ersättning avseende icke statliga flygplatser	167		79	-89	-53,1	80
1:7	Trafikavtal	930		961	31	3,3	857
1:10	Från EU-budgeten finansierade stöd till Transeuropeiska nätverk	150		104	-46	-31,0	215
1:11	Trängselskatt i Stockholm	1 529		2 322	793	51,9	1 430
1:12	Transportstyrelsen	2 140	4	2 120	-20	-0,9	2 077
1:14	Trängselskatt i Göteborg	900		888	-12	-1,3	1 052
1:15	Sjöfartsstöd	1 518		1 432	-86	-5,7	1 482
2:1	Post- och telestyrelsen	42	7	47	4	10,6	29
2:5	Driftsäker och tillgänglig elektronisk kommunikation	146		165	19	13,3	87
	Övriga anslag	650		620	-29	-4,5	561
Summa		56 419	27	56 594	175	0,3	53 223

Utgiftsområdet omfattar transportpolitiken och politiken för informationssamhället.

Utfallet uppgick till 56 594 miljoner kronor och blev därmed 175 miljoner kronor (0,3 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2017 ökade utgifterna med 3 371 miljoner kronor (6,3 procent).

Trafikverket ansvarar för den långsiktiga infrastrukturplaneringen för vägtrafik, järnvägstrafik, sjöfart och luftfart samt för att bygga och driva statliga vägar och järnvägar. Hur mycket Trafikverket investerar bestäms av anvisade anslag, de lån som Trafikverket tar upp och de tillskott myndigheten får via medfinansiering i form av externa bidrag. Utfallet som redovisas här utgörs av endast den verksamhet som finansieras med anslag. Den största delen av utgiftsområdet i detta avsnitt är två trafikslagsöverskridande anslag. Anslaget 1:1 *Utveckling av statens transportinfrastruktur* används för investeringar och andra åtgärder för att utveckla transportsystemet och anslaget 1:2 *Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur* används för att vidmakthålla den befintliga infrastrukturens funktion.

Lägre investeringar och lågt ränteläge medför lägre utgifter för utveckling av statens transportinfrastruktur

Utfallet för anslaget 1:1 *Utveckling av statens transportinfrastruktur* blev 23 440 miljoner kronor, vilket är 2 073 miljoner kronor (8,1 procent) lägre än anvisat i statens budget. Det beror framför allt på att utgifterna för väginvesteringar blev 780 miljoner kronor lägre än beräknat på grund av att färre investeringsprojekt har genomförts. Avvikelsen mot statens budget beror också på det låga ränteläget 2018, vilket medförde att räntekostnaderna blev 452 miljoner kronor lägre än beräknat. I enlighet med propositionen Vårändringsbudget för 2018 anvisade riksdagen ytterligare 16 miljoner kronor till investeringar i infrastruktur för flygtrafik. Luftartsinvesteringarna blev 126 miljoner kronor högre än beräknat i statens budget, vilket beror på utbetalningar av bidrag för byggandet av Sälens flygplats. Övriga investeringar blev totalt 627 miljoner kronor lägre än beräknat, vilket till stor del beror på senareläggning av bidragsutbetalningar. Sammanlagt har 433 miljoner kronor utnyttjats till stadsmiljöavtal med kommuner och landsting för att en större andel resor i städer ska ske med kollektivtrafik. Det är 341 miljoner kronor högre

än 2017. Utgifterna för stadsmiljöavtal blev dock 567 miljoner kronor (57,8 procent) lägre än beräknat.

Utfallet för anslaget 1:2 *Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur* blev 22 999 miljoner kronor, vilket är 1 652 miljoner kronor (7,7 procent) högre än anvisat i statens budget. Det beror till stor del på vädret under 2018 som t.ex. innebar ökade kostnader för snöröjning.

TEN-bidrag

EU ger normalt årligen bidrag till projekt och studier för investeringar i transportinfrastruktur som ingår i det transeuropeiska transportnätverket (TEN). Bidragen från EU redovisas på inkomstsidan av statens budget (inkomsttitel 6511) och de aktuella projektens utfall belastar sedan anslaget 1:10 *Från EU-budgeten finansierade stöd till Transeuropeiska nätverk*. Bidragen från EU är en medfinansiering som utökar den totala ramen för Sveriges investeringar i transportinfrastruktur. Utfallet för anslaget blev 104 miljoner kronor, vilket är 46 miljoner kronor (31,0 procent) lägre än anvisat i statens budget. Det beror på att Trafikverket har erhållit mindre bidrag från EU än vad som beräknats. De största bidragen avsåg ett bidrag för utbyggnad till dubbelspår på godsstråket genom Bergslagen, som uppgick till 64 miljoner kronor och ett bidrag för åtgärder för intelligenta transport-system som uppgick till 34 miljoner kronor.

Trängselskatt

Utfallet för anslaget 1:11 *Trängselskatt i Stockholm* blev 2 332 miljoner kronor, vilket är 793 miljoner kronor (51,9 procent) högre än anvisat. Anslaget används huvudsakligen till investeringar i Förbifart Stockholm och andra väganknutna projekt i Stockholmsområdet, i enlighet med den s.k. Stockholmsöverenskommelsen. Anslaget används också till medfinansiering av tunnelbaneutbyggnad i Stockholmsregionen och finansierar även system- och administrationskostnader för trängselskattesystemet i Stockholm. De anvisade medlen i statens budget är en beräkning av hur stora intäkterna från trängselskattesystemet väntas bli. Det största projektet i Stockholmsöverenskommelsen är E4 Förbifart Stockholm, som är en ny sträckning för E4 väster om Stockholm. Att utfallet blev högre än anvisat beror till största delen på att det ingående anslagssparande har förbrukats till följd av ökad produktion i projektet förbifart Stockholm.

Utfallet för anslaget 1:14 *Trängselskatt i Göteborg* blev 888 miljoner kronor, vilket är 12 miljoner kronor (1,3 procent) lägre än anvisat. Anslaget används i huvudsak till investeringar i kollektivtrafik, järnväg och väg. Några sådana investeringar är Västlänken och en ny vägtunnel under och järnvägsbro över Göta älv vid Marieholm. Anslaget finansierar även system- och administrationskostnader för trängselskattesystemet i Göteborg.

Väginvesteringarna ökade och

järnvägsinvesteringarna minskade

I tabell 2.96 och tabell 2.97 jämförs utfallen för anslagen 1:1 *Utveckling av statens transportinfrastruktur* och 1:2 *Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur* med utfallet för motsvarande anslag 2017.

Tabell 2.96 Utveckling av statens transportinfrastruktur

Miljoner kronor	2018	2017
Investeringar i regional plan	3 039	2 910
Räntor och återbetalning av lån för järnvägar	1 596	1 627
Räntor och återbetalning av lån för vägar	282	285
Bidrag till Inlandsbanan och Öresundsbrokonsortiet	478	462
Större järnvägsinvesteringar enligt nationell plan	7 955	8 813
Större väginvesteringar enligt nationell plan	4 644	4 091
Trimning och effektivisering samt miljöinvesteringar	2 447	2 926
Planering, stöd och myndighetsutövning	1 205	1 014
Övrigt	1 319	800
Summa anslag utveckling av statens transportinfrastruktur	23 440	22 928

Utfallet för anslaget 1:1 *Utveckling av statens transportinfrastruktur* blev 23 440 miljoner kronor. Det är 512 miljoner kronor (2,2 procent) högre än 2017. De största utgifterna under anslaget är större järnvägsinvesteringar enligt den nationella planen. Dessa utgifter uppgick till 7 955 miljoner kronor, en minskning med 858 miljoner kronor (9,7 procent). Som exempel på stora banprojekt som ingår i den nationella planen kan nämnas:

- Ökad kapacitet avseende sträckan Tomtebodavägen–Kallhäll (Mälardalen)
- Västsvenska paketet i Göteborgsområdet
- Ostlänken, en ny dubbelspårig höghastighetsjärnväg mellan Järna och Linköping.

Utgifterna för större väginvesteringar enligt nationell plan uppgick till 4 644 miljoner kronor, vilket är en ökning med 553 miljoner kronor (13,5 procent). Som exempel på vägprojekt som ingår i den nationella planen och som pågick under 2018 kan nämnas:

- E4 Förbifart Stockholm,
- Västsvenska paketet i Göteborgsområdet,
- Väg 73 Vega trafikplats,
- Väg 267 Rotebro–Stäket och
- E22 Hurva–Linderöd.

Tabell 2.97 Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur

Miljoner kronor

	2018	2017
Drift och underhåll av vägar	11 195	10 286
Bärlighet och tjälsäkring av vägar	1 151	1 209
Drift, underhåll och trafikledning på järnväg	9 316	8 312
Bidrag för drift av enskild väg	1 142	1 139
Forskning och innovation	182	170
Summa anslag vidmakthållande av statens transportinfrastruktur	22 999	21 115

Utfallet för anslaget 1:2 *Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur* blev 22 999 miljoner kronor. Det är en ökning med 1 884 miljoner kronor (8,9 procent). Drift och underhålls-utgifterna för det statliga vägnätet och tillhörande gång- och cykelvägar uppgick till 11 195 miljoner kronor, vilket är 910 miljoner kronor (8,8 procent) högre än 2017. Utgifterna för drift, underhåll och trafikledning på järnväg ökade med 1 004 miljoner kronor (12,1 procent) och uppgick till 9 316 miljoner kronor 2018.

Utfallet för anslaget 1:15 *Sjöfartsstöd* uppgick till 1 432 miljoner kronor, vilket är 86 miljoner kronor (5,7 procent) lägre än anvisat. Stödet möjliggör en nedsättning av skatt och arbetsgivaravgift för anställda sjömän till noll kronor. Totalt fick 100 fartyg sjöfartsstöd, vilket är 6 fler än föregående år.

Beställningsbemyndiganden

Tabell 2.98 UO 22 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställningsbemyndigande	Utestående åtaganden 2018-12-31
1:1	Utveckling av statens transportinfrastruktur	121 029	92 888
1:2	Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur	28 745	22 954
1:7	Trafikavtal	5 545	5 101
1:11	Trängselskatt i Stockholm	37 376	22 164
1:14	Trängselskatt i Göteborg	7 538	3 086
2:2	Ersättning för särskilda tjänster för personer med funktionsnedsättning	200	104
2:3	Grundläggande betaltjänster	45	39
2:5	Driftsäker och tillgänglig elektronisk kommunikation	250	221
Summa		200 728	146 557

Inom utgiftsområdet beslutade riksdagen om beställningsbemyndiganden på 200 728 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 146 557 miljoner kronor. Skillnaden mellan bemyndigandena och de utestående åtagandena uppgick till 54 171 miljoner kronor och är huvudsakligen hänförlig till anslagen 1:1 *Utveckling av statens transportinfrastruktur*, 1:2 *Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur* och 1:11 *Trängselskatt i Stockholm*.

Inom anslagen 1:1 *Utveckling av statens transportinfrastruktur* och 1:2 *Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur* pågår planering i pågående och nya väg- och järnvägsprojekt vilket har fått till följd att avtal inte tecknats i den takt som tidigare planerats.

För anslaget 1:11 *Trängselskatt i Stockholm* beror skillnaden på att avtal inte har tecknats enligt tidigare planering avseende projekt Förbifart Stockholm.

Utlåning

Tabell 2.99 UO 22 Utlåning

Miljoner kronor

Utlåning	Låneram	Lån 2018-12-31
A-train AB ¹	1 000	911
Svedab AB ²	5 973	4 981
Summa	6 973	5 892

¹ prop. 1993/94:213, bet. 1993/94:TU36, rskr. 1993/94:436.² prop. 2009/10:1, bet. 2009/10:TU1, rskr. 2009/10:117. Låneramen för SVEDAB AB är 3 361 miljoner kronor exklusive räntor och mervärdesskatt.

Inom utgiftsområdet har riksdagen beslutat om låneramar på 6 973 miljoner kronor. De utestående lån uppgick vid utgången av 2018 till 5 892 miljoner kronor.

Lånet till Svensk-Danska Broförbindelsen Svedab AB får enligt riksdagens beslut uppgå till 3 361 miljoner kronor i 2009 års priser och därutöver mervärdesskatt och ränta. Lånet uppgick vid utgången av 2018 till 4 981 miljoner kronor. Enligt Svedab uppgick mervärdesskatten till 230 miljoner kronor och räntan till 1 887 miljoner kronor i löpande priser för 2018. Den utnyttjade ramen exklusive dessa poster uppgick därmed till 2 864 miljoner kronor i löpande priser, vilket motsvarades av 3 150 miljoner kronor i 2009 års priser.

Garantier

Tabell 2.100 UO 22 Garantier

Miljoner kronor

Garantier	Garantiram	Utestående åtaganden 2018-12-31	Utestående åtaganden utländsk valuta	Utfärdade garantier inklusive bundna utfästelser
Kreditgaranti till Öresundsbro Konsortiets upplåning ¹	Obegränsad	18 314		18 314
Kapitaltäckningsgaranti Arlandabanan Infrastructure AB ²		1 211		1 211
Kapitaltäckningsgaranti Svedab ³		3 149		3 149
Pensionsgaranti (inkl. efterborgen), PostNord AB (inkl. Posten Logistik AB, Posten Meddelande AB) ⁴	Obegränsad	5 835		
Garantikapital Eurofima ⁵	CHF 42	379	CHF 42	379
Kreditgaranti Eurofima ⁶	CHF 52	473	CHF 52	473
Summa		29 360		23 525

¹ prop. 1990/91:158, bet. 1990/91:TU31, rskr. 1990/91:379.² prop. 1995/96:65, bet. 1995/96:TU5, rskr. 1995/96:97.³ prop. 1992/93:100, bet. 1994/95:TU2, rskr. 1994/95:50.⁴ I samband med bolagisering av statliga affärsverk beslutade riksdagen om statliga borgen för överlätna pensionsåtaganden (prop. 1991/92:150, bet. 1991/92:FiU30, rskr. 1991/92:350). Utfallet avser pensionskulden per 31 december 2016.⁵ Den beslutade garantiramen (prop. 1992/93:176, bet. 1992/93:TU36, rskr. 1992/93:116) uppgår endast till 33 600 000 CHF. Resterande åtagande om 8 000 000 schweizerfranc uppstod i samband med emissionen 1997 då aktierna förvaltades av affärsverket Statens järnvägar.⁶ prop. 2011/12:99, bet. 2011/12:FiU21, rskr. 2011/12:282.

Valutakurser från Riksbanken per 28 december 2018

CHF=9,992

Inomstatliga lån

Tabell 2.101 UO 22 Inomstatliga lån

Miljoner kronor

Inomstatliga lån	Låneram	Lån 2018-12-31
Vissa infrastrukturprojekt	39 300	37 887
Sjöfartsverkets lång- och kortfristiga lån i eller utanför Riksgäldskontoret	300	0
Trafikverket (tidigare Botniabanan AB) för fortsatt utbyggnad av Botniabanan	16 500	13 236
Luftfartsverkets lån i och utanför Riksgäldskontoret	3 850	0
Summa	59 950	51 123

Riksdagen har fattat beslut om låneramar på 59 950 miljoner kronor. Utestående lån vid utgången av 2018 var 51 123 miljoner kronor.

Riksrevisionens iakttagelser – årlig revision

Trafikverket

Trafikverket har fått en revisionsberättelse med reservation avseende sin årsredovisning för 2018. Som grund för uttalande om reservation anger Riksrevisionen följande.

Som framgår av årsredovisningen har Trafikverket på anslaget 1:16 ap. 3 *Klimatinvesteringar* under utgiftsområde 20 tecknat två avtal som innebär ekonomiska åtagande på 12,5 miljoner kronor efter 2018, trots att det saknas en bemyndiganderam kopplat till anslagsposten.

Riksrevisionens iakttagelser – effektivitetsrevision

RiR 2018:5 Regeringens styrning av affärsverken

Riksrevisionen har granskat regeringens styrning av de tre kvarvarande affärsverken.

Regeringen har i skrivelsen Riksrevisionens rapport om regeringens styrning av affärsverken (skr. 2017/18:297) redovisat vilka åtgärder som vidtagits eller avses vidtas med anledning av granskningsrapporten. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

Riksdagen har lagt regeringens skrivelse till handlingarna (bet. 2018/19:FiU13, rskr. 2018/19:37).

RiR 2018:16 Trafikverkets stöd till forskning och innovation – beslutsunderlag, avtal och uppföljning

Riksrevisionen har granskat Trafikverkets stöd till forskning och innovation inom transportområdet.

Regeringen har i skrivelsen Riksrevisionens rapport om Trafikverkets stöd till forskning och innovation (skr. 2018/19:23) redovisat sin bedömning och beslutade insatser med anledning av granskningsrapporten. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

RiR 2018:30 Fyrstegsprincipen inom planeringen av transportinfrastruktur – tillämpas den på avsett sätt?

Riksrevisionen har granskat Trafikverkets arbete med att tillämpa den så kallade fyrstegsprincipen inom planeringen av investeringar i transportinfrastruktur.

Regeringen har i skrivelsen Riksrevisionens rapport om fyrstegsprincipen (skr. 2018/19:76) redovisat vilka åtgärder som vidtagits eller avses vidtas med anledning av granskningsrapporten. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

2.4.23 Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel

Anslag

Tabell 2.102 UO 23 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2018	ÄB 2018	Utfall 2018	Utfall-SB 2018	Utfall-SB Procent 2018	Utfall 2017
1:2	Insatser för skogsbruket	580		620	40	6,8	286
1:8	Statens jordbruksverk	621	4	625	4	0,6	603
1:10	Gårdsstöd m.m.	6 695		7 393	698	10,4	7 280
1:11	Intervention för jordbruksprodukter m.m.	138		77	-61	-44,3	126
1:12	Stödåtgärder för fiske och vattenbruk	24	21	43	19	76,8	13
1:13	Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk	194	89	257	63	32,7	19
1:15	Konkurrenskraftig livsmedelssektor	163		204	41	25,3	84
1:17	Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	4 357	399	3 981	-376	-8,6	3 145
1:18	Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	2 458		2 109	-349	-14,2	1 919
1:19	Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket	80	270	347	267	334,1	72
1:23	Sveriges lantbruksuniversitet	1 912		1 912	0	0,0	1 820
1:26	Nedsättning av slakteriavgifter	107	60	159	52	48,2	
	Övriga anslag	1 922	10	1 869	-53	-2,8	1 859
Summa		19 254	853	19 597	343	1,8	17 225

Utgiftsområdet omfattar i huvudsak verksamhet inom områdena jordbruks- och trädgårdsnäring, fiskerinäring, livsmedel, skog, djur, landsbygd och jakt samt rennäring och samefrågor. Utgiftsområdet omfattar även verksamhet inom utbildning och forskning.

Utfallet uppgick till 19 597 miljoner kronor och är därmed 343 miljoner kronor (1,8 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2017 ökade utgifterna inom området med 2 372 miljoner kronor (13,8 procent).

Högre utgifter för gårdsstöd och stödåtgärder för fiske och vattenbruk

Utfallet för anslaget 1:10 *Gårdsstöd m.m.* blev 7 393 miljoner kronor, vilket är 698 miljoner kronor (10,4 procent) högre än anvisat i statens budget. Det högre utfallet beror på att kronans värde i förhållande till euron var betydligt svagare när gårdsstödet betalades ut än vad regeringen beräknade vid framtagandet av budgeten. Stöd-rätternas värde är bestämda i euro men betalas ut i kronor. Statens Jordbruksverk utnyttjade hela anslagskrediten på 670 miljoner kronor Dessutom medgav regeringen att anslaget fick överskridas med 31 miljoner kronor, vilket utnyttjades.

Utfallet för anslaget 1:13 *Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk* blev 63 miljoner kronor högre än anvisat i statens budget och 238 miljoner kronor högre än föregående år. Det högre utfallet beror på att utbetalningar av medel inom EU:s havs- och fiskeriprogram försenades under 2017 och i stället betalades ut under 2018. För att finansiera dessa under 2018 beslutade riksdagen att i enlighet med propositionen Vårändringsbudget för 2018 anvisa anslaget ytterligare 89 miljoner kronor.

Lägre utbetalningstakt än väntat i Landsbygdsprogrammet 2014–2020 och stöd till djurägare med anledning av torkan

Utfallet för anslaget 1:17 *Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur* uppgick till 3 981 miljoner kronor. Det är 376 miljoner kronor (8,6 procent) lägre än anvisat i statens budget. Det lägre utfallet beror framför allt på att utbetalningarna av medel inom landsbygdsprogrammet blev 759 miljoner lägre än ursprungligen anvisat. För att mildra de ekonomiska konsekvenserna för lantbruket av torkan 2018 beslutade riksdagen i enlighet med propositionen Extra ändringsbudget för 2018 – stöd till djurägare inom lantbruket som drabbats av torkan 2018 att anvisa

ytterligare 400 miljoner kronor till anslaget för ett särskilt stöd till djurägare med nötkreatur och får.

Utfallet för anslaget 1:18 *Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur* blev 2 109 miljoner kronor, vilket är 349 miljoner kronor (14,2 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget.

Metangasreduceringen utvidgades under 2018

Utfallet för anslaget 1:19 *Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket* blev 267 miljoner kronor högre än anvisat i statens budget. Det högre utfallet beror på att riksdagen, i enlighet med propositionen Vårändringsbudget för 2018, beslutade att stöd för metangasreducering skulle omfatta fler områden än rötning (metangasbildning) av stallgödsel. För att finansiera utvidgningen beslutade riksdagen att anvisa anslaget ytterligare 270 miljoner kronor. Det förklarar också varför utgifterna blev 275 miljoner kronor högre jämfört med 2017.

Nedsatta avgifter för den offentliga kontrollen

Utfallet för anslaget 1:26 *Nedsättning av slakteriavgifter* blev 52 miljoner kronor högre än anvisat i statens budget. Den svåra torkan under sommaren 2018 begränsade tillgången på foder vilket fick till följd att många lantbrukare blev tvungna att ställa sina djur i kö för slakt. För att mildra de ekonomiska konsekvenserna beslutade riksdagen i enlighet med propositionen Extra ändringsbudget för 2018 – Stöd till djurägare inom jordbruket som drabbats av torkan 2018, att anvisa anslaget ytterligare 60 miljoner kronor för att tillfälligt sänka avgifterna för den offentliga kontroll som görs vid slakterier i Sverige.

Utgifterna ökade med 14 procent 2018

Jämfört med 2017 ökade utgifterna inom området med 2 372 miljoner kronor (13,8 procent). Det beror främst på att utbetalningarna till fleråriga projekt inom ramen för EU:s program ökar generellt mot slutet av programperioden eftersom att allt fler projekt påbörjas och upp arbetar mer kostnader när programperioden fortskrider. Bland annat ökade utgifterna under anslagen 1:17 *Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur* och 1:18 *Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur* med 836 miljoner kronor (26,6 procent) respektive 190 miljoner kronor (9,9 procent). Utfallet för anslaget 1:13 *Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk* ökade med 238 miljoner kronor.

Beställningsbemyndiganden

Tabell 2.103 UO 23 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställningsbemyndigande	Utestående åtaganden 2018-12-31
1:2	Insatser för skogsbruket	96	24
1:11	Intervention för jordbruksprodukter m.m.	112	52
1:12	Stödåtgärder för fiske och vattenbruk	90	50
1:13	Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk	580	199
1:15	Konkurrenskraftig livsmedelssektor	45	144
1:17	Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	10 687	4 678
1:18	Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	8 046	3 638
1:19	Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket	120	120
1:24	Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning	1 700	1 017
Summa		21 477	9 921

Inom utgiftsområdet beslutade riksdagen om beställningsbemyndiganden på 21 477 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 9 921 miljoner kronor. Skillnaden mellan bemyndigandena och de utestående åtagandena uppgick till 11 556 miljoner kronor och var främst hänförlig till anslagen 1:17 *Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur* och 1:18 *Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur*. Huvuddelen av bemyndigandena för dessa två anslag avser ekonomiska åtaganden som planeras inom ramen för Landsbygdsprogram för Sverige 2014–2020. Anslagen ska gälla för hela programperioden och ett bemyndigande finns eftersom landsbygdsprogrammet till stor del består av fleråriga åtaganden. Det låga nyttjandet beror dels på att bemyndigandena avser hela programperioden dels på en svårighet att förutse utbetalningstakten för nya projektstöd.

Bemyndigandet för anslaget 1:15 *Konkurrenskraftig livsmedelssektor* uppgår till 45 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgår till

144 miljoner kronor, vilket innebär att bemyndigandet har överskridits. Den övervägande delen av bemyndigandet avser beslut för verksamhet som bedrivs av statliga myndigheter.

Övriga krediter

Tabell 2.104 UO 23 Övriga krediter

Miljoner kronor

Övriga krediter i Riksgäldskontoret	Kredit	Utnyttjad kredit 2018-12-31
Viltvårdsfondens kredit i Riksgäldskontoret	5	0
Summa	5	0

Riksrevisionens iakttagelser – årlig revision

Statens jordbruksverk

Statens jordbruksverk har fått en revisionsberättelse med reservation avseende sin årsredovisning för 2018. Som grund för uttalande om reservation anger Riksrevisionen följande.

Statens jordbruksverk har överskridit ramen för beställningsbemyndigandet gällande anslaget 1:18 ap. 1 *Från EU-budgeten finansierade åtgärder inom programmet för lokalt ledd utveckling - LLU 2014–2020* under utgiftsområde 23. Bemyndiganderamen uppgår till 21 miljoner kronor medan utestående åtaganden enligt årsredovisningen uppgår till 51 miljoner kronor. Statens jordbruksverk har även överskridit det av regeringen beslutade slutåret (2019) avseende beställningsbemyndigandet för anslag 1:15 ap. 1 *Konkurrenskraftig livsmedelssektor* under utgiftsområde 23 genom att ingå åtaganden på 7,5 miljoner kronor för år 2020.

Myndigheten har även fått en upplysning i revisionsberättelsen avseende årsredovisningen för 2018.

Övrig upplysning

I revisionsberättelsen för 2017 lämnade Riksrevisionen en reservation avseende att Statens jordbruksverk tagit ut avgifter vid försäljning av djurfoder utan uttrycklig rätt att göra det vilket är i strid med 3 § avgiftsförordningen (1992:191). Regeringen har i beslut per den 21 mars 2019 gett Statens jordbruksverk ett uppdrag kring hur myndigheten säkerställer att försäljning av foder och annan försäljning som bedrivs inom ramen för Distriktsveterinärerna begränsas till det som

är nödvändigt för att fullgöra de uppgifter som myndigheten har. Uppdraget medför att Riksrevisionen bedömer att frågan är under hantering.

Riksrevisionens iakttagelser – effektivitetsrevision

RiR 2018:26 Landsbygdsprogrammet 2014–2020 – utformning och genomförande

Riksrevisionen har granskat om Landsbygdsprogrammet 2014–2020 har utformats och genomförts på ett effektivt sätt.

Regeringen har i skrivelsen Riksrevisionens rapport om Landsbygdsprogrammet 2014–2020 (skr. 2018/19:52) redovisat vilka åtgärder som vidtagits eller avses vidtas med anledning av granskningsrapporten. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

2.4.24 Utgiftsområde 24 Näringsliv

Anslag

Tabell 2.105 UO 24 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2018	ÄB 2018	Utfall 2018	Utfall-SB 2018	Utfall-SB Procent 2018	Utfall 2017
1:2	Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling	2 915		2 882	-33	-1,1	2 862
1:3	Institutens strategiska kompetensmedel	741		741	0	0,0	630
1:5	Näringslivsutveckling	1 081		866	-215	-19,8	448
1:17	Kapitalinsatser i statliga bolag	1		400	399	39 900,0	
1:21	Patent- och registreringsverket	317		319	2	0,5	306
2:3	Exportfrämjande verksamhet	382		370	-13	-3,3	349
2:7	AB Svensk Exportkredits statsstödda exportkreditgivning	10			-10	0,0	
	Övriga anslag	1 923		1 887	-36	-1,9	1 820
Summa		7 371		7 464	94	1,3	6 416

Utgiftsområdet omfattar näringspolitik, politik för utrikeshandel samt politik för handels- och investeringsfrämjande.

Utfallet uppgick till 7 464 miljoner kronor, vilket är 94 miljoner kronor (1,3 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2017 blev utfallet 1 049 miljoner kronor (16,3 procent) högre.

Lägre utgifter än beräknat för

Näringslivsutveckling

Utfallet för anslaget 1:5 *Näringslivsutveckling* blev 866 miljoner kronor, vilket är 215 miljoner kronor (19,8 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Det beror främst på en försening av ett planerat stöd till uppbyggnad av testcenter för elektromobilitet, på grund av att stödet måste godkännas av Europeiska kommissionen. Testcentret syftar till att etablera en arena för forskning och utveckling av nya tekniker, främst för elektrifierade fordon.

Det blev inget utfall för anslaget 2:7 *AB Svensk Exportkredits statsstödda exportkreditgivning*. Riksdagen anvisade anslaget 10 miljoner kronor i statens budget. Anslaget uppfördes på statens budget 2018 och får användas för ersättning till AB Svensk Exportkredit för eventuellt underskott inom ramen för systemet med statsstödda exportkrediter till fast ränta, det s.k. CIRR-systemet (Commercial Interest Reference Rate). Rörelseresultatet för CIRR-systemet innebar ett överskott och det blev därmed inte aktuellt att utbetala någon ersättning.

Kapitaltillskott till Postnord AB medförde högre utgifter än budget och föregående år

Utfallet för anslaget 1:17 *Kapitalinsatser i statliga bolag* blev 400 miljoner kronor, vilket är 399 miljoner kronor högre än vad som anvisades i statens budget och 400 miljoner kronor högre än föregående år. Utfallet avser i sin helhet ett kapitaltillskott till PostNord AB. Bolaget ägs gemensamt av den svenska och danska staten. De båda staterna ingick 2017 ett avtal om att båda stater ska lämna kapitaltillskott till bolaget. En del av den danska statens kapitaltillskott behövde på grund av EU:s statsstödsregler också godkännas av Europeiska kommissionen. I december 2017 bemyndigade riksdagen regeringen att besluta om kapitaltillskott till PostNord AB på högst 400 miljoner kronor, förutsatt att Europeiska kommissionen godkänner den del av danska statens kapitaltillskott som är föremål för kommissionens prövning. Kommissionen godkände under 2018 den danska statens kapitaltillskott och därmed kunde det svenska kapitaltillskottet på 400 miljoner betalas ut. Kapitaltillskottet finansierades med anslagssparande som fick disponeras under 2018.

Satsning på industriforskningsinstitut medförde högre utgifter än föregående år

Utfallet för anslaget 1:3 *Institutens strategiska kompetensmedel* blev 741 miljoner kronor, vilket är 111 miljoner kronor (17,6 procent) högre än föregående år. Anslaget används för utgifter för statsbidrag för strategiska kompetensmedel för industriforskningsinstitutet med ägande under

RISE Research Institutes of Sweden AB, liksom utgifter för RISE Research Institutes of Sweden AB:s verksamhet, samt vissa omstruktureringsutgifter för RISE-instituterna. Det högre anslagsutfallet förklaras främst av en satsning fr.o.m. 2018 för att förstärka institutens verksamhet.

Jämfört med föregående år blev utfallet för anslaget 1:5 *Näringslivsutveckling* 418 miljoner kronor (93,4 procent) högre. Det beror främst på ett kapitaltillskott till Norrlandsfonden samt satsningar på att skapa enklare vägar till jobb- och kompetensförsörjning i näringslivet samt utveckling av sociala företag. Sociala företag har som främsta syfte att försöka lösa olika samhällsutmaningar, exempelvis lösningar för en levande landsbygd, mindre matsvinn, en bättre integration eller en inkluderande arbetsmarknad.

Beställningsbemyndiganden

Tabell 2.106 UO 24 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställningsbemyndigande	Utestående åtaganden 2018-12-31
1:2	Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling	2 500	2 409
1:5	Näringslivsutveckling	1 286	923
1:9	Geovetenskaplig forskning	5	5
1:14	Konkurrensforskning	12	9
Summa		3 803	3 345

Inom utgiftsområdet beslutade riksdagen om beställningsbemyndiganden på 3 803 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 3 345 miljoner kronor.

Utlåning

Tabell 2.107 UO 24 Utlåning

Miljoner kronor

Utlåning	Låneram	Lån 2018-12-31
Flygutvecklingsprojekt ¹	1 110	95
AB Svensk Exportkredits lån i Riksgäldskontoret för systemet med statsstödda exportkrediter	125 000	0
Summa	126 110	95

¹ prop. 2007/08:1, bet. 2007/08:FiU11, rskr. 2007/08:24.

Garantier

Tabell 2.108 UO 24 Garantier

Miljoner kronor

Garantier	Garantiram	Utestående åtaganden 2018-12-31	Utfärdade garantier inklusive bundna utfästelser
Exportkreditgarantier	450 000	192 143	222 501
Investeringsgarantier	10 000	1 152	2 563
Grundförförbindelse Svenska skeppshypotekskassan ¹	350	350	350
Grundförförbindelse Fonden för den mindre skeppsfarten ²	55	55	55
Pensionsgaranti (endast efterborgen), Sveaskog AB ³	Obegränsad	480	
Pensionsgaranti (endast efterborgen), Vattenfall AB ³	Obegränsad	1 070	
Pensionsgaranti (inkl. efterborgen), Nordea AB (f.d. Postgirot) ³	Obegränsad	166	
Pensionsgaranti SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut ³	Obegränsad	17	
Pensionsgaranti (endast efterborgen), Teracom ³	Obegränsad	1	
Pensionsgaranti Svensk Maskinprovning AB ³	Obegränsad	4	
Summa		195 438	225 469

¹ Lagen (1980:1097) om svenska skeppshypotekskassan.

² prop. 2003/04:128, bet. 2003/04:FiU21, rskr. 2003/04:273.

³ I samband med bolagisering av statliga affärsverk beslutade riksdagen om statliga borgen för överlätna pensionsåtaganden (prop. 1991/92:150, bet. 1991/92:FiU30, bet. 1991/92:FiU31, rskr. 1991/92:350). Utfallet avser pensionsskulden per den 31 december 2016.

Riksrevisionens iakttagelser – årlig revision

Patent- och registreringsverket

Patent- och registreringsverket har fått en revisionsberättelse med reservation avseende sin årsredovisning för 2018. Som grund för uttalande om reservation anger Riksrevisionen följande.

I årsredovisningen saknas en fördelning av myndighetens totala intäkter och kostnader enligt 3 kap. 2 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Det saknas även en redovisning mot de avgiftsbudgetar som regeringen styr Patent- och registreringsverket med i regleringsbrevet, vilket krävs enligt samma paragraf.

Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll

Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll har fått en revisionsberättelse med reservation avseende sin årsredovisning för 2018. Som grund för uttalande om reservation anger Riksrevisionen följande.

Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll har inte redovisat kundfordringar och övriga förutbetalda intäkter om 24 miljoner kronor som fanns på balansdagen den 31 december 2018. En myndighet ska i balansräkningen redovisa myndighetens samtliga tillgångar och skulder på balansdagen för att uppnå en rättvisande bild av dess finansiella ställning, vilket framgår av 4 kap. 2 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Riksrevisionens iakttagelser – effektivitetsrevision

RiR 2017:34 Omvandlingen av Kiruna och Malmberget – bristande underlag hos regeringen och LKAB

Riksrevisionen har granskat regeringens och LKAB:s planering av anläggningen av nya gruvnivåer som orsakar samhällsomvandlingen beaktade ansvarsfördelning och risker på ett sådant sätt att en god värdeutveckling för innehavet i LKAB kunde säkerställas och de samhällsekonomiska effekterna kunde bedömas.

Regeringen har i skrivelsen Riksrevisionens rapport om omvandlingen av Kiruna och Malmberget (skr. 2017/18:170) redovisat vilka åtgärder som regeringen avser att vidta med anledning av granskningsrapporten. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

Riksdagen har lagt regeringens skrivelse till handlingarna (bet. 2017/18:NU25, rskr. 2017/18:387).

RiR 2017:37 Statligt ägda bolag med samhällsuppdrag – regeringens styrning

Riksrevisionen har granskat ändamålsenligheten i regeringens styrning av bolag med särskilt beslutade samhällsuppdrag och om möjligheter skapas för att uppnå de samhällsnyttor som riksdagen uttalat sig om.

Regeringen har i skrivelsen Riksrevisionens rapport om statligt ägda bolag med samhällsuppdrag (skr. 2017/18:172) redovisat sin bedömning av Riksrevisionens slutsatser och rekommendationer samt vilka åtgärder som

regeringen avser att vidta med anledning av granskningsrapporten. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

Riksdagen har lagt regeringens skrivelse till handlingarna (bet. 2017/18:NU24, rskr. 2017/18:386).

RiR 2018:29 Försäljningarna av statens aktier i Nordea

Riksrevisionen har granskat dels om försäljningarna av statens aktier i Nordea planerades och genomfördes affärsmässigt och i övrigt i enlighet med riksdagens krav och regeringens utgångspunkter för försäljningarna, dels om regeringen och Regeringskansliet har rapporterat försäljningarna till riksdagen respektive dokumenterat så att erfarenheterna kan tillvaratas inför eventuella framtida försäljningar i det statliga bolagsinnehavet.

Regeringen har i skrivelsen Riksrevisionens rapport om försäljningarna av statens aktier i Nordea (skr. 2018/19:49) redovisat vilka åtgärder som regeringen avser att vidta med anledning av granskningsrapporten. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

2.4.25 Utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner

Anslag

Tabell 2.109 UO 25 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2018	ÄB 2018	Utfall 2018	Utfall-SB 2018	Utfall-SB Procent 2018	Utfall 2017
1:1	Kommunalekonomisk utjämning	99 808		99 808	0	0,0	94 657
1:2	Utjämningsbidrag för LSS-kostnader	4 070	24	4 094	24	0,6	3 902
1:3	Bidrag till kommunalekonomiska organisationer	7		7	0	-3,2	7
1:4	Stöd med anledning av flyktingsituationen	7 000		7 000	0	0,0	7 000
1:5	Bidrag för arbete mot långtidsarbetslöshet	500		500	0	0,0	
Summa		111 385	24	111 409	24	0,0	105 566

Utgiftsområdet omfattar hälften av statens bidrag till kommuner och landsting. Resterande bidrag från staten till kommunerna redovisas under andra utgiftsområden (se bilaga 5).

Utfallet uppgick till 111 409 miljoner kronor och blev därmed 24 miljoner kronor (0,0 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2017 ökade utgifterna med 5 843 miljoner kronor (5,5 procent).

Kompensation till kommuner och landsting för sänkt skatt för pensionärer

Medel från anslaget 1:1 *Kommunalekonomisk utjämning* fördelas enligt systemet för kommunalekonomisk utjämning. Systemet finansieras i huvudsak med statliga medel, men också med avgifter från vissa kommuner och landsting. Utjämningsystemet regleras i lagen (2004:773) om kommunalekonomisk utjämning och förordningen (2004:881) om kommunalekonomisk utjämning. Systemets syfte är att ge kommuner och landsting likvärdiga ekonomiska förutsättningar. Utgifterna för anslaget uppgick till 99 808 miljoner kronor, vilket är 5 151 miljoner kronor högre än 2017. Totalt uppgick bidragen till kommunerna till 70 339 miljoner kronor, vilket innebär en ökning med 3 332 miljoner kronor (5,0 procent). Bidragen till landstingen uppgick till 29 470 miljoner kronor, en ökning med 1 819 miljoner kronor (6,6 procent). För att kompensera kommunerna och landstingen för det intäktsbortfall som förslaget om förhöjt grundavdrag för pensionärer medför tillfördes anslaget 1:1 *Kommunalekonomisk utjämning* 4 387 miljoner kronor 2018. Kommunerna fick 2 834 miljoner kronor och landstingen 1 553 miljoner kronor.

Förlängd skolplikt och Läsa-skriva-räkna-garanti

Kommunerna kompenserades 2018 med totalt 205 miljoner kronor för införandet av obligatorisk skolstart vid sex års ålder och en Läsa-skriva-räkna-garanti.

Skatteavtalet mellan Sverige och Danmark

Skatteavtalet mellan Sverige och Danmark reglerar hur länderna ska kompensera varandra för minskade skatteintäkter till följd av att pendlare mellan länderna beskattas i arbetslandet och inte i bosättningslandet. På grund av att inkomstskattebortfallet för kommunerna och landstingen blev totalt 191 miljoner kronor högre mellan inkomståren 2014 och 2015 beslutade riksdagen i enlighet med budgetpropositionen för 2018 att kompensera kommunerna med 123 miljoner kronor och landstingen 67 miljoner kronor.

Avgiftsfri tandvård till och med 22 år

Landstingen kompenserades 2018 med 141 miljoner kronor för att åldersgränsen för avgiftsfri tandvård höjts till att gälla för unga t.o.m. det år de fyller 22 år.

Anslaget 1:2 *Utjämningsbidrag för LSS-kostnader* används för att jämna ut kostnaderna mellan kommuner för verksamhet de utför enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, förkortad LSS. Bidraget finansieras med en utjämningsavgift för kommuner, som redovisas på budgetens inkomstsida (inkomsttitel 7121 Utjämningsavgift för LSS-kostnader).

Anslag till följd av flyktingsituationen

Anslaget 1:4 *Stöd med anledning av flyktingsituationen* uppfördes i statens budget 2017. Kommunerna har fått 5 600 miljoner kronor och landstingen 1 400 miljoner kronor i stöd under 2018. Medlen har till största delen fördelats efter kommunernas mottagande av flyktingar och resterande del efter befolkning.

Stöd för arbete mot långtidsarbetslöshet

Anslaget 1:5 *Bidrag för arbete mot långtidsarbetslöshet* uppgick till 500 miljoner kronor. Bidragen fördelas främst till kommunerna och baseras på antalet personer anställda med extratjänster.

Riksrevisionens iakttagelser – effektivitetsrevision**RiR 2018:8 Den kommunala finansieringsprincipen – tillämpas den ändamålsenligt?**

Riksrevisionen har granskat tillämpningen av kommunala finansieringsprincipen med utgångspunkt i några statligt beslutade reformer inom skolområdet.

Regeringen har i skrivelsen Riksrevisionens rapport om tillämpningen av den kommunala finansieringsprincipen (skr. 2017/18:300) redovisat vilka åtgärder som avses vidtas med anledning av granskningsrapporten. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

Riksdagen har lagt regeringens skrivelse till handlingarna (bet. 2018/19:FiU17, rskr. 2018/19:174).

2.4.26 Utgiftsområde 26 Statsskuldräntor m.m.

Anslag

Tabell 2.110 UO 26 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2018	ÄB 2018	Utfall 2018	Utfall-SB 2018	Utfall-SB Procent 2018	Utfall 2017
1:1	Räntor på statsskulden	11 200	2 300	13 536	2 336	20,9	10 504
1:2	Oförutsedda utgifter	10	5	11	1	12,9	
1:3	Riksgäldskontorets provisionsutgifter	145		55	-90	-61,8	64
Summa		11 355	2 305	13 603	2 247	19,8	10 569

Utgiftsområdet omfattar främst räntor på statsskulden, men också Riksgäldskontorets provisionsutgifter i samband med upplåning och skuldförvaltning. I utgiftsområdet ingår även ett särskilt anslag för oförutsedda utgifter. Utgifterna inom utgiftsområdet omfattas inte av utgiftstaket för staten. Regeringen får enligt 3 kap. 9 § budgetlagen (2011:203) besluta att anslag för räntor på statsskulden samt andra utgifter för upplåning och skuldförvaltning får överskridas om det är nödvändigt för att fullgöra statens betalningsåtaganden.

Utfallet för utgiftsområdet uppgick till 13 603 miljoner kronor och är därmed 2 247 miljoner kronor (19,8 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. Utgifterna blev 3 034 miljoner kronor (28,7 procent) högre än 2017.

Utgifterna för statsskuldräntor påverkas främst av statsskuldens storlek, räntenivåer och växelkurser. De påverkas också av tekniska faktorer till följd av Riksgäldskontorets upplånings- och skuldförvaltningsteknik. Anslaget 1:1 *Räntor på statsskulden* belastas enligt utgiftsmässiga principer. Därmed påverkas anslaget av realiserade valutakursdifferenser, men inte orealiserade. Redovisningen är ett netto av inkomster och utgifter i Riksgäldskontorets upplåningsverksamhet. Anslaget påverkas inte av myndighetens nettoutlåning eftersom anslaget netto redovisas. Högre ränteutgifter som beror på att statsskulden ökar till följd av större nettoutlåning motsvaras av en lika stor ökning av ränteinkomsterna. Inkomsterna redovisas under posten Räntor på in- och utlåning.

Ränteutgifterna blev 2,3 miljarder kronor högre än budgeterat

Utfallet för anslaget 1:1 *Räntor på statsskulden* blev 13 536 miljoner kronor, vilket är

2 336 miljoner kronor (20,9 procent) högre än anvisat i statens budget. Det beror främst på högre kurs- och valutaförluster, bl.a. till följd av en försvagad kronkurs gentemot euron. Utvecklingen har gjort att ränteutgifterna sammantaget blev högre än vad som ursprungligen beräknades trots att räntenivåerna har sjunkit. Mot bakgrund av denna utveckling anvisade riksdagen ytterligare 2 300 miljoner kronor i enlighet med propositionen Höständringsbudget för 2018.

Tabell 2.111 visar att genomsnittsräntorna för både sexmånaders statsskuldväxlar och femåriga statsobligationer 2018 blev lägre än vad som antogs i budgetpropositionen 2018. Vidare framgår att kronkursen gentemot euro, dollar och KIX-index blev svagare än vad som ursprungligen beräknades.

**Tabell 2.111 Räntor och valutakurser 2014–2018
årsgenomsnitt**

	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017	SB 2018	Utfall 2018
Ränta						
5 år %	0,92	0,15	-0,23	-0,06	0,64	0,08
Ränta						
6 mån %	0,40	-0,31	-0,64	-0,70	-0,37	-0,68
KIX-index ¹	107	113	112	113	110	118
SEK/EUR	9,10	9,36	9,47	9,63	9,34	10,26
SEK/USD	6,86	8,43	8,56	8,54	8,27	8,69

¹ Växelkurs, kronindex KIX.

I budgetpropositionen för 2018 beräknades kursvinsterna uppgå till 2 000 miljoner kronor, netto. Utfallet blev i stället en nettoförlust om 3 353 miljoner kronor, vilket är en skillnad på 5 353 miljoner kronor mot beräknat belopp. Kursförluster uppstår vid förtidsinlösen av lån

Tabell 2.112 Räntor på statsskulden 2014–2018, fördelning på anslagets komponenter

Miljoner kronor

	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017	SB 2018	Utfall 2018	Utfall-SB 2018
Räntor på lån i svenska kronor	24 618	22 952	14 326	15 080	17 200	15 871	-1 329
Räntor på lån i utländsk valuta ¹	1 932	1 928	1 913	1 948	500	3 105	2 605
Över- (-)/underkurser (+) vid emission	-16 669	-18 867	-16 836	-9 520	-1 500	-4 409	-2 909
Summa räntor	9 882	6 014	-597	7 508	16 200	14 567	-1 633
Räntor på in- och utlåning ¹	-5 234	-5 850	-4 908	-4 578	-2 500	-5 149	-2 649
Valutakursförluster (+)/vinster (-)	-5 028	10 220	-2 502	-1 945	-500	765	1 265
Kursförluster (+)/vinster (-)	3 580	11 413	9 675	9 519	-2 000	3 353	5 353
Summa ränteutgifter	3 200	21 797	1 668	10 504	11 200	13 536	2 336

¹ Räntor på lån till Riksbanken och på lån till andra länder (3 576 miljoner kronor 2018) är bruttoredovisade, till skillnad från i statens budget och i Riksgäldskontorets årsredovisning

som har en högre kupongränta än marknadsräntan vid återköpstillfället. Kursvinster uppstår vid motsatt förhållande.

Valutakursvinster på 500 miljoner kronor netto beräknades i budgetpropositionen för 2018. Utfallet blev en nettoförlust om 765 miljoner kronor, vilket är en skillnad på 1 265 miljoner kronor mot budgeterat belopp. Vid lösen eller omsättning av lån i utländsk valuta realiserar valutakursförluster eller valutakursvinster beroende på hur valutakursen utvecklats sedan lånet tecknades. Om kronan stärkts sedan lånet togs uppstår en valutavinst, och vice versa.

Inkomster av överkurser vid emission beräknades uppgå till 1 500 miljoner kronor. Utfallet blev överkurser uppgående till 4 409 miljoner kronor, dvs. en skillnad på 2 909 miljoner kronor. När Riksgäldskontoret emitterar en obligation med en kupongränta som är högre än marknadsräntan uppstår en överkurs, vilket innebär att Riksgäldskontoret får den diskonterade mellanskillnaden mellan marknadsräntan och kupongräntan av köparen. När Riksgäldskontoret emitterar obligationer med överkurs betraktas det som en ränteinkomst.

Räntor på lån i svenska kronor beräknades i budgetpropositionen till 17 200 miljoner kronor för år 2018. Utfallet blev 15 871 miljoner kronor, vilket är 1 329 miljoner kronor lägre än beräknat.

Högre oförutsedda utgifter än beräknat

Utfallet för anslaget 1:2 *Oförutsedda utgifter* blev 11 miljoner kronor, vilket är 1 miljon kronor (12,9 procent) högre än anvisat i statens budget. Anslaget är avsett för oförutsedda utgifter inklusive utgifter för ersättningar till enskilda för skador av statlig verksamhet enligt lagkraftvunnen dom eller efter uppgörelse som är så

brådskande att ärendet inte hinner underställas riksdagen, samtidigt som utgifterna inte lämpligen kan täckas av andra anslagsändamål. Regeringen beslutar i varje enskilt fall om medel från anslaget ska tas i anspråk. Finansiering av utgifter från anslaget ska ske genom motsvarande indragning från annat anslag. Utfallet avsåg i huvudsak ersättningskostnader med anledning av att Högsta domstolen i en dom från 2014 (mål nr T 5628-12) fastställt att staten är ersättningskyldig för ekonomisk förlust till följd av fiskeförbud i Torne älvs fiskeområde. Då ersättningskostnaderna översteg anvisade medel beslutade riksdagen att anvisa ytterligare 5 miljoner kronor i enlighet med propositionen Höständeringsbudget för 2018.

Riksgäldskontorets provisionsutgifter blev lägre än budget och föregående år

Utgifterna för anslaget 1:3 *Riksgäldskontorets provisionsutgifter* blev 55 miljoner kronor, vilket är 90 miljoner kronor (61,8 procent) lägre än anvisat i statens budget. Utfallet för anslaget blev 9 miljoner kronor (13,8 procent) lägre än 2017. Riksgäldskontoret betalar ut provisioner till olika marknadsaktörer för att upprätthålla infrastrukturen i marknaden genom att sälja, marknadsföra och lösa in Riksgäldskontorets produkter. Dessutom betalas provision till de externa förvaltare som arbetar på Riksgäldskontorets uppdrag. De externa förvaltarna får både en fast och en rörlig provision, där den senare baseras på deras resultat. De lägre utgifterna förklaras framför allt av minskade provisioner till externa förvaltare till följd av att avtalen med dessa utvecklades fr.o.m. andra kvartalet 2018.

Svagare kronkurs bidrog till högre utgifter jämfört med 2017

Utgifterna för anslaget 1:1 *Räntor på statsskulden* blev 3 032 miljoner kronor (28,9 procent) högre än 2017. Ökningen förklaras bl.a. av valutakursförluster som uppstår när valutalån betalats tillbaka till en svagare kronkurs än när lånen togs upp.

Den okonsoliderade statsskulden minskade under 2018 med 65 835 miljoner kronor (5,0 procent) till 1 262 091 miljoner kronor, medan budgetöverskottet uppgick till 80 049 miljoner kronor.

2.4.27 Utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen

Anslag

Tabell 2.113 UO 27 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2018	ÅB 2018	Utfall 2018	Utfall-SB 2018	Utfall-SB Procent 2018	Utfall 2017
1:1	Avgiften till Europeiska unionen	39 511		34 960	-4 551	-11,5	24 224
Summa		39 511		34 960	-4 551	-11,5	24 224

Utgifterna inom utgiftsområdet utgörs av Sveriges betalningar till Europeiska kommissionen för EU-budgeten. Europeiska unionens allmänna budget upprättas årligen inom en flerårig budgetram.

EU-budgetens utgifter och inkomster ska balansera. Eftersom EU-budgetens inkomster huvudsakligen utgörs av avgifter från medlemsstaterna styr budgetens utgiftsnivå i stor utsträckning utgiftsnivån inom utgiftsområdet.

Sveriges avgift kan förändras under året och avvika från beräkningen i statens budget beroende på ett flertal faktorer, såsom faktisk uppbörd av tullar och importavgifter, revideringar av medlemsstaternas bruttonationalinkomst (BNI), utfallet av EU-budgeten för tidigare år och ändringsbudgetar på unionsnivå.

Lägre avgift till EU än beräknat 2018

Utfallet för utgiftsområdet uppgick till 34 960 miljoner kronor och blev därmed 4 551 miljoner kronor (11,5 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Orsaken till det lägre utfallet beror främst på att EU under 2018 återbetalade ett överskott till Sverige på ca 3 700 miljoner kronor. Återbetalningen avsåg till största delen avgifter som baseras på BNI.

Avgiften till EU ökade med 44 procent

Jämfört med 2017 ökade avgiften till EU med 10 736 miljoner kronor (44,3 procent). Den stora skillnaden beror delvis på den betalning som EU gjorde till Sverige under 2017 av tidigare inbetalda avgifter på sammanlagt 7 800 miljoner kronor, vilket innebar att utfallet för 2017 blev lägre än förväntat. EU återbetalade även avgifter under 2018, men inte lika mycket (3 700 miljoner kronor). Återbetalningarna har alltså påverkat jämförelsen mellan åren med knappt 4 100 miljoner kronor. Den återstående skillnaden beror främst på att den avgift som baseras på BNI blev högre jämfört med 2017.

Nettoflödet till EU ökade

Nettoflödet till EU, dvs. skillnaden mellan vad Sverige betalar i EU-avgift och bidragen som Sverige får från EU (se inkomsttyp 6000 Bidrag från EU), blev 22 593 miljoner kronor. Det är en ökning med 8 844 miljoner kronor jämfört med 2017. Av detta förklaras 4 100 miljoner kronor av lägre återbetalningar av tidigare inbetalda avgifter från EU och resterande del främst av den högre BNI-avgiften.

2.4.28 Förändring av anslagsbehållningar

Tabell 2.114 Förändringar av anslagsbehållningar 2014–2018
Miljoner kronor

	2014	2015	2016	2017	2018
Ingående ramöverföringsbelopp (UO 1-27 exkl. UO 26)	18 499	10 310	10 721	44 374	47 709
Anvisat i statens budget	834 674	853 331	915 481	954 701	989 160
Ändringsbudget	10 480	26 765	33 074	15 860	15 611
Utnyttjade medgivna överskridanden	273	2	146	18	31
Indragningar	-16 068	-12 277	-15 952	-37 064	-44 529
Utfall	837 546	867 409	899 096	930 181	974 924
Utgående ramöverföringsbelopp (UO 1-27 exkl. UO 26)	10 311	10 721	44 374	47 709	33 056
Förändring av anslagsbehållningar (UO 1-27 exkl. UO 26)	-8 188	412	33 653	3 335	-14 652
Förändring av anslagsbehållningar (UO 26)	13 365	-11 369	1 636	-3 127	-5 842
Förändring av anslagsbehållningar (UO 1 - 27)	5 177	-10 957	35 289	207	-20 494

Anm.: Tekniska justeringar medför att ingående överföringsbelopp inte alltid stämmer med utgående överföringsbelopp.

Ramanslag kan både sparas och överskridas

Anslagen i statens budget är ramanslag. Ramanslag kan både överskridas och sparas till kommande år. I statens budget budgeteras därför även förändringar av anslagsbehållningar. Denna budgetpost är inte fördelad per anslag utan tas upp under posten Förändring av anslagsbehållningar. I budgeten har posten de senaste åren varit negativ eftersom regeringen beräknat att anslagsbehållningarna ska öka. Regeringen beräknade posten till -8 479 miljoner kronor i budgeten för 2018. Det innebär en budgeterad ökning av anslagsbehållningarna. Totalt minskade i stället anslagsbehållningarna med 20 494 miljoner kronor. Posten utgör ett netto av anslagsbehållningar från föregående budgetår, sparade medel från aktuellt budgetår och utnyttjande av anslagskrediter. I redovisningen av det slutliga utfallet ingår däremot förbrukning av anslagsbehållningar och utnyttjande av anslagskredit i utgifterna för respektive anslag och utgiftsområde.

Vid budgeteringen beräknades anslagsbehållningarna inom utgiftsområde 26 Statsskuld räntor m.m. öka med 10 miljoner kronor. Anslagsbehållningen för utgiftsområdet minskade i stället med 5 842 miljoner kronor, från 5 899 miljoner kronor vid början av året till 57 miljoner kronor vid utgången av året. Utgifterna inom utgiftsområdet omfattas inte av utgiftstaket.

Anslagsbehållningarna under utgiftstaket beräknades öka med 8 miljarder, men minskade med 15 miljarder kronor

Anslagsbehållningarna, exklusive utgiftsområde 26, minskade under 2018 från 47 708 miljoner kronor vid ingången av året till 33 056 miljoner kronor vid utgången av året. De minskade alltså med 14 652 miljoner kronor, vilket kan jämföras med den ökning på 8 469 miljoner kronor som beräknades i budgeten. Det är en skillnad på 23 121 miljoner kronor.

Indragningarna ökade med 7 miljarder kronor

Indragningar av anslagsmedel, exklusive Statsskuld räntor m.m. uppgick till 44 529 miljoner kronor under året. Det är en ökning med 7 465 miljoner kronor (20,1 procent) jämfört med 2017.

I tabell 2.115 redovisas de anslag (exklusive utgiftsområde 26 Statsskuld räntor m.m.), som uppvisade utgående anslagsbehållningar och utnyttjade anslagskrediter över 1 000 miljoner kronor under något av åren 2014–2018.

Tabell 2.115 Specifikation av anslagsbehållningar och utnyttjade anslagskrediter över 1 000 miljoner kronor

Miljoner kronor

UO	Anslag	Anslagsnamn	2014	2015	2016	2017	2018
4	1:1	Polismyndigheten	18	415	369	79	1 021
7	1:1	Biståndsverksamhet	343	-2 596	-15	36	-50
8	1:2	Ersättningar och bostadskostnader	709	-106	1 441	-1 099	684
9	1:5	Bidrag för läkemedelsförmånerna	-316	-2 135	-208	-662	2
9	4:4	Kostnader för statlig assistansersättning	-1 141	-662	4 171	2 621	385
10	1:1	Sjukpenning och rehabilitering m.m.	-13	194	3 778	4 064	1 265
10	1:2	Aktivitets- och sjukersättningar m.m.	-178	-642	268	1 005	1 104
13	1:2	Kommunersättningar vid flyktmottagande	463	533	645	6 466	3 630
13	1:3	Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare	108	342	822	1 073	255
13	1:4 (2017)	Ersättning för insatser för vissa nyanlända invandrare	148	462	448	1 084	0
14	1:2	Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd	2 067	2 303	1 872	655	-491
14	1:3	Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser	620	763	2 288	1 722	879
14	1:4	Lönebidrag och Samhall m.m.	282	552	1 218	1 211	969
15	1:2	Studiemedel	997	1 606	2 100	2 232	2 519
16	1:5	Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet	520	717	1 423	478	421
18	1:9	Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande			2 177	2 238	1 774
22	1:1	Utveckling av statens transportinfrastruktur	-906	1 321	4 581	5 775	3 261
22	1:2	Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur	1 217	713	652	1 081	-578
22	1:11	Trängselskatt i Stockholm	1 559	1 557	1 819	1 838	1 045
23	1:10	Gårdsstöd m.m.	-320	170	1 183	224	-667
23	1:17	Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	298	899	1 065	339	764
27	1:1	Avgiften till Europeiska unionen	-3 728	-4 105	1 861	5 362	4 551

Anslagsbehållningen för avgiften till EU uppgick till 5 miljarder kronor

Det anslag där anslagsbehållningen är störst 2018 är anslaget 1:1 *Avgiften till Europeiska unionen* inom utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen. Anslagsbehållningen (ramöverföringsbeloppet) uppgick till 4 551 miljoner kronor.

Den högsta utnyttjade anslagskrediten 2018 har anslaget 1:10 *Gårdsstöd m.m.* inom utgiftsområde Areella näringar, landsbygd och livsmedel. Anslagskrediten uppgick till 667 miljoner kronor, vilket innebär att anslagsbehållningen på anslaget minskade med 891 miljoner kronor.

fonder. Utfallet för nettoutlåningen uppgick till 1 978 miljoner kronor under 2018, vilket är 4 571 miljoner kronor lägre än beräkningen i statens budget. I tabell 2.116 specificeras nettoutlåningens största poster.

2.4.29 Riksgäldskontorets nettoutlåning

För att statens budgetsaldo ska överensstämma med statens lånebehov redovisas posten Riksgäldskontorets nettoutlåning och en kassamässig korrigeringspost på budgetens utgiftssida. Riksgäldskontorets nettoutlåning utgörs av den totala förändringen av in- och utlåningen till myndigheter, affärsverk, vissa statliga bolag och

Tabell 2.116 Riksgäldskontorets nettoutlåning 2018

Miljoner kronor

	SB ¹ 2018	Utfall 2018	Utfall-SB 2018	Utfall 2017
Premiepensionsavgifter, inbetalning	-42 000	-42 313	-313	-40 733
Premiepensionsmedel, utbetalning	42 000	41 344	-656	39 543
Övrig tillfällig förvaltning av premiepensionsmedel i RGK		787	787	-1 471
Pensionsmyndigheten, handel med fondandelar inom PPS		1 867	1 867	267
Myndigheters räntekonton (se separat tabell)	0	-2 461	-2 461	-46
CSN, studielån	4 000	6 070	2 070	5 793
CSN, kreditreserv		-1 126	-1 126	-1 274
CSN, servicekonto för räntebetalningar		-39	-39	-44
Investeringslån myndigheter	1 000	2 516	1 516	-596
Ny låneform för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap		34	34	1 165
Kärnavfallsfonden	0	-1	-1	-225
Stabilitetsfonden (se separat tabell)		208	208	201
Resolutionsreserven (se separat tabell)	-9 000	-8 909	91	-6 379
Insättningsgarantifonden		72	72	297
Trafikverket, infrastrukturlån	-1 000	-1 619	-619	-1 200
Exportkreditnämnden		-5 269	-5 269	-1 077
<i>Statliga bolag m.m.</i>				
Radiotjänst i Kiruna AB, rundradiokontot		337	337	25
Lån till Svensk-Danska Broförbindelsen AB		-645	-645	115
Övriga statliga bolag m.m.		53	53	-90
<i>Affärsverk</i>				
Lån till Affärsverket Svenska kraftnät		-388	-388	-796
Luftfartsverket		300	300	-300
Sjöfartsverket		-195	-195	-92
<i>Övrigt</i>				
Lån till Riksbanken	9 000	11 088	2 088	9 648
Lån till Irland	0		0	-5 243
Övrigt, netto		266		-433
Summa	6 548	1 978	-4 571	-2 945

¹ Endast vissa delposter är specificerade.

Premiepensionsmedlen minskade nettoutlåningen
Inbetalningar av premiepensionsavgifter till Riksgäldskontoret beräknades i statens budget uppgå till 42 000 miljoner kronor. Utfallet för inbetalningarna blev 42 313 miljoner kronor, dvs. 313 miljoner kronor högre än i budgeten. Utbetalningarna av premiepensionsmedel blev 41 344 miljoner kronor, dvs. 656 miljoner kronor lägre än budgetens beräkning på 42 000 miljoner kronor. Premiepensionsmedlens samlade effekt på nettoutlåningen, inklusive den övriga tillfälliga förvaltningens, blev en minskning med 182 miljoner kronor 2018. År 2017 blev den samlade effekten en minskad nettoutlåning med 2 661 miljoner kronor. I statens budget för 2018 beräknades inbetalningarna av premiepensionsavgifter vara lika stora som utbetalningarna. I utfallet blev inbetalningarna 969 miljoner kronor högre än utbetalningarna.

I samband med att personer byter fonder i premiepensionssystemet uppstår en tidsförskjutning mellan köp och försäljning av fondandelar inom premiepensionssystemet. Pensionsmyndigheten har ett konto i Riksgäldskontoret för handel med fondandelar, vilket ökade nettoutlåningen med 1 867 miljoner kronor 2018. År 2017 påverkades nettoutlåningen med 267 miljoner kronor med anledning av detta.

Tabell 2.117 Förändring av nettobehållningar på myndigheters räntekonton

Miljoner kronor

	Utfall 2018	Utfall 2017
Arbetsförmedlingen	735	-230
Fortifikationsverket	-262	-76
Försvarets materielverk	-2 015	-1 596
Försvarsmakten	1 670	993
Försäkringskassan	283	-65
Göteborgs universitet	154	125
Karolinska institutet	315	110
Kriminalvården	-337	-293
Kronofogdemyndigheten	1 142	170
Linköpings universitet	282	119
Linnéuniversitetet	102	-16
Luleå tekniska universitet	107	33
Lunds universitet	540	553
Länsstyrelsen i Stockholms län	127	158
Malmö universitet	101	43
Migrationsverket	-629	22
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	258	-16
Pensionsmyndigheten	323	225
Regeringskansliet	243	-18
Riksgäldskontorets kredit- och garantireserv	53	175
Polismyndigheten	530	-280
Statens fastighetsverk	226	-25
Sveriges lantbruksuniversitet	207	66
Trafikverket	-2 899	502
Transportstyrelsen	107	-268
Umeå universitet	209	115
Övriga räntekonton	887	-481
Summa förändrade nettobehållningar på myndigheters räntekonton	2 461	46
Påverkan på Riksgäldskontorets nettoutlåning	-2 461	-46

Den sammanlagda behållningen på myndigheternas räntekonton ökade

Den sammanlagda behållningen på myndigheternas räntekonton och vissa särskilda räntebelagda konton ökade 2018 med 2 461 miljoner kronor, vilket minskade nettoutlåningen. I budgeten beräknades de sammanlagda behållningarna vara oförändrade. I tabell 2.117 redovisas de största förändringarna.

Studielånen m.m. blev 905 miljoner kronor högre än i budgeten

Centrala studiestödsnämnden (CSN) tar lån i Riksgäldskontoret för studielån. Detta lån ökade 2018 med 6 070 miljoner kronor.

CSN:s medel i kreditreserven ökade med 1 126 miljoner kronor, vilket minskade nettoutlåningen. Anslaget 1:3 *Avsättning för kreditförluster* på statens budget belastas med konstaterade förluster på lån upptagna före 2014 och med förväntade förluster på nya lån. Dessa medel förs till en kreditreserv, som utgörs av ett konto i Riksgäldskontoret som används för att betala faktiska kreditförluster på lån i Riksgäldskontoret. Under en lång uppbyggnadsperiod kommer kreditreserven att öka.

CSN har ett servicekonto i Riksgäldskontoret för löpande räntebetalningar. Detta konto minskade nettoutlåningen med 39 miljoner kronor 2018. Inbetalda räntor från låntagarna förs fr.o.m. 2014 till kontot till dess CSN betalar fakturerade ränteutgifter till Riksgäldskontoret. Den ränta som låntagarna betalar uppgår till 30 procent av den ränta som Riksgäldskontoret fakturerar. Denna subvention finansieras från anslaget 1:4 *Statens utgifter för studiemedelsräntor* och förs till servicekontot. De räntor som inte betalas in av låntagarna kapitaliseras. Årets kapitaliserade räntor fastställs av CSN vid årets slut och upplåningen sker i januari året därpå.

Den sammantagna påverkan för studielånen, kreditreserven och servicekontot uppgår till 4 905 miljoner kronor, vilket är 905 miljoner kronor högre än vad som beräknades i budgeten.

Investeringslånen ökade mer än beräknat

Riksgäldskontoret lånar ut medel till myndigheter för investeringar i anläggningstillgångar som används i statens verksamhet. Den sammanlagda summan för sådana investeringslån ökade 2018 med 2 516 miljoner kronor. Dessutom har Myndigheten för samhällsskydd och beredskap lån för kommunikationssystemet Rakel. Under 2017 ändrades låneformen, vilket innebär att lånen inte längre redovisas som investeringar enligt den generella låneramen utan som samhällsinvestering enligt en särskild låneram. Investeringslånen enligt den generella låneramen för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap minskade därför med 1 099 miljoner kronor under 2017 samtidigt som myndigheten tog upp ett särskilt lån för samhällsinvesteringar med 1 165 miljoner kronor.

I statens budget beräknades investeringslånen öka med 1 000 miljoner kronor, vilket är 1 516 miljoner kronor lägre än utfallet. Karolinska institutet ökade sina investeringslån i Riksgäldskontoret med 426 miljoner kronor 2018, vilket förklarar en del av skillnaden. Det är nya forskningslaboratorier som har finansierats med investeringslån.

Resolutionsavgifterna medförde att resolutionsreservens konton ökade

Stabilitetsfonden inrättades 2008 för att finansiera stödåtgärder till banker och andra kreditinstitut. Från och med den 1 februari 2016 gäller nya EU-gemensamma regler för hantering av banker i kris. Stabilitetsavgiften ersattes då med en resolutionsavgift. Stabilitetsfonden kommer dock att vara kvar som nationellt reglerad fond för bankstödsåtgärder. Resolutionsavgiften betalas in till ett konto i Riksgäldskontoret, resolutionsreserven, som ska täcka statens eventuella utgifter för krisåtgärder. Under 2018 ökade resolutionsreservens konto i Riksgäldskontoret med 8 909 miljoner kronor. Behållningen från resolutionsavgifterna uppgick till 9 083 miljoner kronor. I tabell 2.118 och 2.119 redovisas in- och utgående behållning för de två fonderna samt de poster som påverkat förändringen under åren 2018 och 2017. Under 2018 minskade Stabilitetsfondens kontobehållning med 208 miljoner kronor till 40 037 miljoner kronor. Resolutionsreservens konto uppgick till 37 755 miljoner kronor i slutet av året. Behållningen ökade med 8 909 miljoner kronor, vilket minskade nettoutlåningen. I statens budget beräknades resolutionsreservens konton öka med 9 000 miljoner kronor. Det betyder att nettoutlåningen minskade med 91 miljoner kronor mindre än beräknat för resolutionsreserven.

Stabilitetsfonden har finansierats framför allt genom att banker och andra kreditinstitut betalade en årlig stabilitetsavgift t.o.m. 2016. Avgiften betalades in i efterskott, så den sista inbetalningen avsåg 2015. Under 2018 har fondens konto belastats med ränteutgifter på 204 miljoner kronor till följd av att räntan på kontot har varit negativ. Även 2017 var räntan negativ och kontot belastades då med ränteutgifter på 205 miljoner kronor. Resolutionsreservens konto belastades med ränteutgifter på 174 miljoner kronor 2018 och 132 miljoner kronor 2017.

Tabell 2.118 Stabilitetsfondens konton i Riksgäldskontoret

Miljoner kronor		
Typ av transaktion	Utfall 2018	Utfall 2017
<i>Ingående balans på kontot</i>	40 246	40 447
Stabilitetsavgifter	0	5
Ränteinkomster (+) /ränteutgifter (-) m.m.	-204	-205
Administrativa kostnader m.m.	-5	-2
<i>Utgående balans på kontot</i>	40 037	40 246
Summa kontoförändring	-208	-201
Påverkan på Riksgäldskontorets nettoutlåning	208	201

Tabell 2.119 Resolutionsreservens konton i Riksgäldskontoret

Miljoner kronor		
Typ av transaktion	Utfall 2018	Utfall 2017
<i>Ingående balans på kontot</i>	28 846	22 467
Resolutionsavgifter	9 083	6 511
Ränteinkomster(+) /ränteutgifter (-) m.m.	-174	-132
<i>Utgående balans på kontot</i>	37 755	28 846
Summa kontoförändring	8 909	6 379
Påverkan på Riksgäldskontorets nettoutlåning	-8 909	-6 379

Trafikverkets infrastrukturlån minskade mer än beräknat

Trafikverkets infrastrukturlån minskade med 1 619 miljoner kronor. Det innebär att nettoutlåningen minskade med 619 miljoner kronor mer än beräknat.

Exportkreditnämnden ökade placeringarna i Riksgäldskontoret

I december 2018 överfördes Exportkreditnämndens (EKN) garantimedel i utländsk valuta till valutakoncernkonton i Riksgäldskontoret. Anledningen till överföringen var en ändring i förordningen (2011:211) om utlåning och garantier. Tidigare kunde EKN ha garantimedlen placerade på valutakonto i bank. Överföringen till valutakoncernkonton påverkade nettoutlåningen med 4 660 miljoner kronor 2018. EKN har sedan tidigare även andra placeringar i Riksgäldskontoret. Sammantaget minskade EKN:s placeringar nettoutlåningen med 5 269 miljoner kronor 2018.

Minskad utlåning till Svedab minskade nettoutlåningen

I posten Statliga bolag m.m. ingår bl.a. inlåning från Radiotjänst i Kiruna. Denna inlåning minskade med 337 miljoner kronor under 2018.

Utlåningen till Svensk-Danska Broförbindelsen Svedab AB minskade med 645 miljoner kronor till 4 981 miljoner kronor.

Svenska kraftnät minskade sina lån

Affärsverket svenska kraftnät minskade lånen i Riksgäldskontoret med 388 miljoner kronor 2018. Det beror på att myndigheten har kunnat finansiera sina investeringar med internt tillförda medel och kapacitetsavgifter samt att behovet av avsättning av medel (euro) som säkerhet för den finansiella handeln med elterminer har minskat. Affärsverkets totala lån i Riksgäldskontoret uppgick den 31 december 2018 till 3 735 miljoner kronor. Det är riksdagen som sätter ramarna för Svenska kraftnäts investeringar. Stamnätet för el har övergått från en fas av förvaltning med låga investeringsvolym till en fas av omfattande om- och nybyggnad, bl.a. för att förnya de delar av stamnätet som snart når sin tekniska livslängd samt för att utbyggnaden av stamnätet ska följa samhällsutvecklingen med förändrade energi och klimatkrav.

Högre dollar- och eurokurs ökade Riksbankens lån
Riksbanken har sedan 2009 lånat i Riksgäldskontoret för att förstärka valutareserven. De sammanlagda lånen från Riksgäldskontoret till Riksbanken har t.o.m. 2018 belastat nettoutlåningen med 243 400 miljoner kronor. Eftersom lånen är upptagna i dollar och euro påverkas nettoutlåningen av ändrade valutakurser då enskilda lån refinansieras. Under 2018 ökade lånen med 11 088 miljoner kronor med anledning av högre dollar- och eurokurser.

Irland betalade tillbaka lånet 2017

Under 2012 och 2013 lånade Irland sammanlagt 5 243 miljoner kronor efter att Sverige hade beslutat att stödja Irland med lån för att motverka finanskrisens effekter. Under 2017 återbetalade Irland hela lånet i förtid, vilket minskade nettoutlåningen.

2.4.30 Kassamässig korrigerig

Posten kassamässig korrigerig utgör skillnaden mellan nettot av vad som redovisats mot budgetens anslag och inkomsttitlar och nettot av in- och utbetalningar över statens centralkonto i Riksbanken. Kassamässiga korrigeringar uppstår dels till följd av periodiseringsskillnader, dels till följd av att det förekommer transaktioner över

statens centralkonto som inte har sin motsvarighet på anslag eller inkomsttitlar och vice versa. Utfallet för den kassamässiga korrigeringen är en restpost, men den kan delvis specificeras.

Tabell 2.120 Kassamässig korrigerig

<i>Miljoner kronor</i>				
	SB 2018	Utfall 2018	Utfall 2017	Utfall-SB 2018
EU-avgiftsbetalningar		2 726	4 772	2 726
Trafikverkets räntekonto/anslag		-2 106	-1 603	-2 106
Försvarsmaktens räntekonto/anslag		791	413	791
Räntor: periodisering		-152	-191	-152
Räntor: Skillnad affärsdag/likviddag		1	-7	1
Myndigheten för press, radio och tv: Lokalradioavgifter		-1 238		
Övrigt		1 530	-1 570	1 530
Summa	0	1 552	1 814	1 552

För 2018 blev utfallet för den kassamässiga korrigeringen 1 552 miljoner kronor. I statens budget beräknades den kassamässiga korrigeringen bli noll.

Europeiska kommissionens konto i

Riksgäldskontoret skapar kassamässig korrigerig
Betalningen av Sveriges avgift till EU medför alltid en kassamässig korrigerig, eftersom Sverige inte betalar avgiften direkt till EU. Avgiften överförs till ett räntefritt konto i Riksgäldskontoret som disponeras av Europeiska kommissionen. Samtidigt sker redovisning mot anslaget för EU-avgiften. Kommissionen rekviderar sedan via Riksbanken medel från kontot. Eftersom tidpunkten för redovisningen mot anslag och rekvisitionen från EU skiljer sig åt, uppstår kassamässiga korrigeringar vid såväl redovisningen mot anslag som vid rekvisitionen. Anslagsbelastningen och rekvisitionen kan också ske under olika budgetår.

Betalningen av Sveriges avgift till EU medförde 2018 en kassamässig korrigerig på 2 726 miljoner kronor, eftersom kommissionen under året rekviderade ett högre belopp än de avgifter som redovisades mot anslaget. År 2017 medförde betalningen av EU-avgiften en kassamässig korrigerig på 4 772 miljoner kronor.

Skillnader mellan anslagsavräkning och betalningar i räntebärande flöde

Trafikverket och Försvarsmakten disponerar omfattande anslagsmedel i det räntebärande betalningsflödet. Myndigheterna har även en omfattande investeringsverksamhet och annan anskaffning som innebär att betalningarna kortsiktigt kan avvika från redovisningen mot anslag. En sådan avvikelse ger upphov till en kassamässig korrigering. Den kassamässiga korrigeringen för Trafikverkets räntebärande betalningsflöde uppgick 2018 till -2 106 miljoner kronor. Det betyder att Trafikverket redovisat ett högre belopp mot anslag än vad som tillförts i anslagsmedel till myndighetens räntekonto. Den kassamässiga korrigeringen för Försvarsmaktens räntebärande betalningsflöde uppgick 2018 till 791 miljoner kronor. Det betyder att Försvarsmakten redovisat ett lägre belopp mot anslag än vad som tillförts myndighetens räntekonto i form av anslagsmedel.

Redovisningen mot anslaget för statsskuldräntor är inte helt kassamässig.

En kassamässig korrigering uppstår dels till följd av att inkomsträntor på studielån periodiseras till det kvartal de avser, dels till följd av att redovisningen baseras på affärsdag vilket skiljer sig något från likviddag. Den sammanlagda korrigeringen för statsskuldräntorna blev -151 miljoner kronor för 2018. Av detta avser periodiseringsskillnaden för studielånen -152 miljoner kronor och skillnaden mellan affärsdag och likviddag 1 miljon kronor. Enskilda månader kan det uppstå stora korrigeringsposter med anledning av den sistnämnda skillnaden.

I juli betalade kommersiella radiobolag 1 306 miljoner kronor i sändningsavgifter för perioden 1 augusti 2018–31 juli 2026. Myndigheten för press, radio och tv har periodiserat dessa på inkomstitel så att de redovisas den period som lokalradioavgifterna avser. Det innebär att den kassamässiga korrigeringen påverkas negativt med 1 238 miljoner kronor 2018.

Övriga korrigeringar

Posten Övrigt, som uppgick till 1 530 miljoner kronor, är en restpost. Den innehåller bl.a. nettoskillnader mellan tidpunkten för redovisning mot anslag i förhållande till tidpunkten för tillförsel av anslagsmedel hos andra myndigheter med räntekonton än Trafikverket, Försvarsmakten och Migrationsverket. När det gäller icke-räntebärande flöden så uppstår den

kassamässiga korrigeringen som skillnaden mellan redovisningen mot anslag eller inkomstitlar och betalningen.

Jämförelse med föregående år

Den kassamässiga korrigeringen blev 1 552 miljoner kronor 2018, vilket kan jämföras med 1 814 miljoner kronor 2017. Det är en minskning med 262 miljoner kronor.

2.4.31 Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget

Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget består av premiepensionssystemet (premiepensionen) och fördelningssystemet (inkomstpensionen och tilläggs pensionen). I den allmänna ålderspensionen ingår även garanti-pensionen för dem som saknar eller har låg inkomstgrundande pension. Utgifterna för garantipension belastar statens budget och redovisas under utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom.

Premiepensionssystemet ingår inte under utgiftstaket

Premiepensionssystemet är ett helt fonderat pensionssystem. Hela kapitalet i systemet avsätts för specifika individers kommande pensioner. EU:s statistikorgan Eurostat har beslutat att pensionssystem av denna typ inte får räknas till den offentliga sektorn i nationalräkenskaperna. Det medför att utbetalningarna av premiepension inte ingår i utgifterna under utgiftstaket för staten.

Inkomst- och tilläggs pension ingår under utgiftstaket, men inte i budgeten

Fördelningssystemet, som omfattar inkomstpensionen och tilläggs pensionen, är ett autonomt system, vilket innebär att det ligger utanför statens budget. Utgifterna för inkomst- och tilläggs pensionen omfattas dock av utgiftstaket för staten.

Pensionssystemets skulder och tillgångar balanseras per automatik

För att inkomstpensionssystemet ska vara hållbart krävs att avgifterna som betalas in till systemet tillsammans med tillgångarna i den s.k. buffertfonden långsiktigt kan finansiera pensionsutbetalningarna, så att inga varaktiga underskott uppstår. Balansen mellan tillgångar

och skulder i systemet upprätthålls genom en automatisk balanseringsmekanism. Mekanismen aktiveras om tillgångarna i systemet är lägre än skulderna. År 2010 inleddes den första balanseringsperioden, som upphörde 2018.

Uppräkning av pensioner följer inkomstindex när balanseringsmekanismen är inaktiverad

Omräkningen av pensioner följer inkomstindex när balanseringsmekanismen är inaktiverad. Inkomstindex ska mäta den genomsnittliga inkomstutvecklingen i Sverige.

När balanseringsmekanismen är aktiverad följer pensionerna balansindex i stället för inkomstindex. Under en balanseringsperiod kommer balanstalet först att sänka och därefter höja de årliga pensionsomräkningarna. När balansindex når inkomstindex, upphör balanseringen. Det är regeringen som årligen fastställer balans- och inkomstindex enligt de regler som anges i socialförsäkringsbalken. Från och med 2017 tillämpas ett s.k. dämpat balanstal vid beräkningen av balansindex. Det dämpade balanstalet innebär att en tredjedel av ett över- eller underskott påverkar indexeringen. Det har introducerats för att minska balanseringens påverkan på indexomräkningen enskilda år.

Uppräkning av pensioner följer balansindex när balanseringsmekanismen är aktiverad

När balanstalet är över 1 och systemet inte befinner sig i en balanseringsperiod påverkas inte indexeringen av balanstalets storlek. Det är när balanstalet faller under 1 för första gången som en balanseringsperiod inleds. Då får balanstalet en direkt påverkan på pensionsomräkningarna. Pensionerna räknas då om med balansindex så länge som balanseringsperioden pågår. Under balanseringsperioden kommer ett balanstal under 1 att bidra till lägre omräkningar medan ett balanstal över 1 bidrar till högre omräkningar än annars.

Balanseringsperioden som inleddes 2010 avslutades 2018

Den balanseringsperiod som inleddes 2010 avslutades 2018. Det innebär att inkomstpensionerna för 2018 förräntas med förändringen av genomsnittsinkomsten i Sverige, som mäts genom inkomstindex.

Den finansiella ställningen i pensionssystemet stärktes under balanseringsperioden genom att pensionerna sänktes vid tre tillfällen till följd av att balanstalet var under 1, samtidigt som

inkomstökningarna var låga. Dessutom stärktes den finansiella ställningen bl.a. till följd av hög avkastning på AP-fonderna och ökad sysselsättning.

En balanseringsperiod avslutas när balansindex når samma nivå som inkomstindex. Då är pensionsnivåerna åter på samma nivå som om balanseringen inte hade skett. De underskott som har uppstått har då hanterats genom att pensionerna har indexerats lägre än vad de hade gjort om balanseringen inte hade aktiverats, samtidigt som indexeringen under vissa år har varit högre för att successivt ta sig tillbaka till ursprungsnivån.

Gapet mellan inkomst- och balansindex slöts 2018, och därmed upphörde balanseringsperioden. Det innebär att inkomstpensionerna framöver kommer att indexeras med inkomstindex i stället för balansindex.

Inkomstindex för 2018 beräknades till 170,73. Det innebär en indexökning med 1,5 procent jämfört med 2017 års indextal 168,16. Beräkningen baseras på Konjunkturinstitutets prognos avseende inkomstutvecklingen för åren 2016 och 2017. Den positiva balanseringen 2018 orsakas bl.a. av att sysselsättningen ökade 2016 jämfört med 2015, vilket har betydelse för avgiftstillgången. Pensionssskulden ökade på grund av tidigare omräkning av pensioner och pensionsrätter. AP-fonderna hade 2016 en positiv utveckling på 7,4 procent eller 91 miljarder kronor.

Utbetalning av inkomstpension och tilläggspension från AP-fonderna till pensionärerna

Den inkomstgrundade ålderspensionen (inkomstpensionen, tilläggspensionen och premiepensionen) finansieras genom en allmän pensionsavgift, en ålderspensionsavgift som ingår i arbetsgivaravgiften och egenavgiften, och en statlig ålderspensionsavgift. Den allmänna pensionsavgiften förs i sin helhet till AP-fonderna. Ålderspensionsavgiften däremot fördelas mellan AP-fonderna, premiepensionssystemet och statens budget. Pensionsmyndigheten fördelar de statliga ålderspensionsavgifterna mellan AP-fonderna och premiepensionssystemet. När inkomstpension och tilläggspension betalas ut till pensionärerna hämtas medlen från AP-fonderna.

Pensionsmyndigheten administrerar hela den allmänna pensionen

Inkomstpensionssystemet består av inkomstpension och tilläggspension och belastar fördelningssystemet (AP-fonderna). En ålderspensionär som är född 1937 eller tidigare får tilläggspension som bl.a. baseras på intjänade pensionspoäng i det tidigare ATP-systemet. En ålderspensionär som är född under åren 1938–1953 får såväl inkomstpension som tilläggspension. De som är födda 1954 och senare får enbart inkomstpension. Vid sidan av AP-fonderna sker en förmögenhetsuppbyggnad också inom premiepensionssystemet. Pensionsmyndigheten ansvarar för hela den allmänna ålderspensionen, vilket innebär att myndigheten även administrerar premiepensionssystemet.

Tabell 2.121 Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget

Miljoner kronor

	SB 2018	Utfall 2018	Utfall-SB 2018	Utfall-SB Procent 2018	Utfall 2017
AP-fonderna, pensionsutgifter	305 645	304 443	-1 202	-0,4	296 001
Administrationsutgifter	3 016	2 912	-104	-3,4	3 102
varav					
Pensionsmyndigheten m.fl. myndigheter		865			906
AP-fonderna, rörelsens kostnader		956			953
AP-fonderna, provisionskostnader		760			801
AP-fonderna, prestationsbaserade avgifter		331			442
Summa	308 661	307 356	-1 305	-0,4	299 103

AP-fondernas administration ingår i ålderspensionssystemets utgifter

AP-fondernas administrationskostnader ingår i utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget. De kan delas upp i tre typer av utgifter: rörelsens kostnader, provisionskostnader och prestationsbaserade avgifter. I rörelsens kostnader för första till fjärde AP-fonderna ingår samtliga förvaltningskostnader, exklusive courtage, arvoden till externa förvaltare

och depåbanks-arvoden. AP-fonderna redovisar provisionskostnader som en avdragspost under rörelsens intäkter. De prestationsbaserade avgifterna reducerar nettoresultatet för den tillgång som förvaltats.

Förvaltararvoden ingår inte i administrationskostnaderna i tabell 2.121. Det beror på att förvaltararvodena blir en del av köpesumman när AP-fonderna köper onoterade aktier och andelar, om det är sannolikt att man kan få tillbaka förvaltningsarvodena före vinstdelning. I övriga fall redovisas förvaltararvoden som provisionskostnader. Sjätte AP-fondens gemensamma kostnader och förvaltningskostnader redovisas under posten rörelsens kostnader.

Pensionsutbetalningarna blev något lägre än beräknat

I budgetpropositionen för 2018 beräknade regeringen att utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget skulle uppgå till 308 661 miljoner kronor. Utfallet uppgick till 307 356 miljoner kronor och är därmed 1 305 miljoner kronor (0,4 procent) lägre än beräknat.

Pensionsutbetalningarna från AP-fonderna uppgick till 304 443 miljoner kronor, vilket är 1 202 miljoner kronor lägre än beräknat. Pensionsutbetalningarna består av inkomstpension med 136 303 miljoner kronor och tilläggspension med 168 136 miljoner kronor. Utöver dessa utbetalningar överfördes 4,7 miljoner kronor från AP-fonderna till EU:s tjänstepensionssystem för de tjänstemän inom EU som har begärt det. Denna överföring ingår också i pensionsutbetalningarna från AP-fonderna. Administrationskostnaderna för inkomstpensionen blev 2 912 miljoner kronor, vilket är 104 miljoner kronor lägre än beräknat. Pensionsmyndigheten, Skatteverket och Kronofogdemyndigheten fick tillsammans 865 miljoner kronor i ersättning för administration från AP-fonderna (enligt regeringsbeslut om ersättning från Första-Fjärde AP-fonderna och premiepensionssystemet för administration av inkomstgrundad ålderspension 2018 den 7 december 2017 (S2017/02834/SF)).

Pensionerna räknades upp med 1,0 procent

För 2018 har inkomst- och tilläggspensionen räknats upp med 1,0 procent. Jämfört med 2017 blev utfallet för Ålderspensionssystemet vid sidan av budgeten 8 253 miljoner kronor (2,8 procent) högre. Pensionsutbetalningarna från AP-

fonderna ökade med 8 442 miljoner kronor (2,9 procent). Att pensionsutgifterna ökar mer än uppräknigen av pensionerna beror framför allt på att antalet pensionärer med inkomstgrundad ålderspension ökar.

I december 2018 hade 2 168 463 pensionärer inkomstgrundad ålderspension, vilket är en ökning med 33 918 personer jämfört med december 2017.

62 miljarder kronor. Det påverkades av positiva engångseffekter på 10 miljarder kronor. Det vanligaste är att engångseffekterna är positiva, men vissa år dominerar negativa effekter. År 1990–2018 var engångseffekterna i genomsnitt 17 miljarder kronor per år.

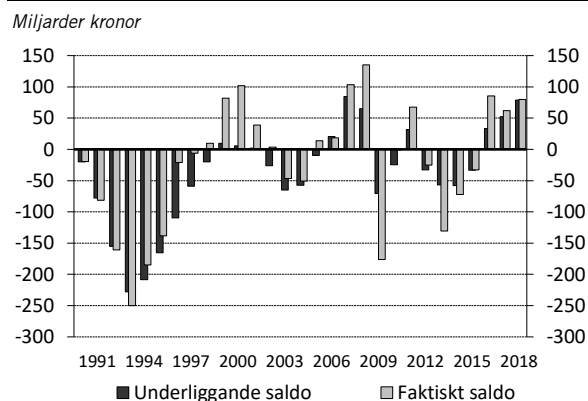
2.5 Underliggande saldo och engångseffekter

Underliggande saldo 1990–2018

Det faktiska utfallet på statens budget påverkas av tillfälliga eller engångsvisa händelser, dvs. transaktioner av extraordinär karaktär, vilka försvårar analysen över tid. Genom att exkludera engångseffekterna får man ett bättre mått på saldots underliggande utveckling. Större poster av engångskaraktär för 2018 och 2017 redovisas i tabell 2.123 De största posterna för 2018 kommenteras.

I diagrammet 2.1 visas budgetens faktiska saldo och det underliggande saldot för perioden 1990–2018. I början av perioden har justering även gjorts för en ändrad redovisningsprincip för budgetsaldot i syfte att öka jämförbarheten mellan åren.

Diagram 2.1 Budgetens faktiska och underliggande saldo

År 2018 uppgick det faktiska överskottet i budgeten till 80 miljarder kronor, medan det underliggande överskottet var 79 miljarder kronor. Positiva engångseffekter bidrog alltså till att förbättra saldot något, framför allt till följd av kapitalplaceringar på skattekontona. År 2017 var det faktiska budgetsaldot ett överskott på

Tabell 2.122 Budgetens faktiska saldo, engångseffekter m.m. och underliggande saldo åren 2014–2018

Miljarder kronor

	2014	2015	2016	2017	2018
Faktiskt saldo	-72 194	-32 650	85 301	61 775	80 049
Engångseffekter m.m.	-14 306	627	52 166	9 650	1 158
Underliggande saldo	-57 888	-33 276	33 134	52 125	78 892

Engångseffekter 2018

Engångseffekterna 2018 förbättrade saldot med drygt 1 miljard kronor. De positiva engångs-posterna var således marginellt större än de negativa. Större poster kommenteras i detta avsnitt liksom under respektive inkomst- och utgiftsområde.

Inkomsttitlar

På budgetens inkomstsida återfinns 2018 främst positiva engångseffekter. De senaste åren har budgetsaldot påverkats kraftigt av stora extra inbetalningar till skattekotot, framför allt från bolag. Det antas bero på en förhållandevis fördelaktig ränta på dessa konton. Räntan är sänkt till noll fr.o.m. 2017 men kapitalplaceringar på skattekotot har ändå ökat med 10 miljarder kronor under 2018. Åren 2015–2018 bedöms kapitalplaceringar på skattekontona ha stärkt budgetsaldot med sammanlagt 61 miljarder kronor.

Till följd av ändrad redovisningsperiod för energiskatt har det under 2018 endast betalats in skatt för elva månader, vilket har medfört en negativ engångseffekt på uppskattningsvis 2 miljarder kronor.

I början av 2018 slutförde staten en försäljning av Apoteksgruppen i Sverige Holding AB, vilket inbringade 1,7 miljarder kronor. Bolaget var en statligt ägd serviceorganisation för stöd och samordning av egenföretagares drift av apotek.

Under 2018 gjorde Exportkreditnämnden och två statliga bolag inleverans av överskott och extrautdelningar till staten på totalt 0,3 miljarder kronor, vilka betraktas som engångsinkomster. Som extrautdelning räknas sådan utdelning som inte rymms inom föregående års utdelningsbara resultat eller som beror på uppskrivning av tillgångsvärden (samma definition som i nationalräkenskaperna).

Anslag

Inom budgetens utgiftsområden återfinns 2018 några negativa engångsposter. I december 2018

betalade staten 0,4 miljarder kronor i kapitaltillskott till PostNord, som ägs gemensamt av svenska och danska staten. I oktober 2017 slöts avtal mellan regeringarna om tillskott till bolaget från båda staterna. Därefter har tillskotten prövats av Europeiska kommissionen.

Sverige medverkar vid inrättandet av Asiatiska banken för infrastrukturinvesteringar (AIIB) med ett kapitaltillskott på ca 0,2 miljarder kronor per år 2016–2020.

Under hösten 2018 genomförde Försäkringskassan efterhandsdebitering av kommunernas del av ansvaret för assistansersättningen. Senareläggningen av inbetalningarna medförde en tillfälligt högre anslagsbelastning 2018 med ca 0,9 miljarder kronor.

Riksgäldskontorets nettoutlåning

Inom Riksgäldskontorets nettoutlåning är engångseffekterna sammantaget negativa 2018. Den största negativa effekten avser Riksbankens lån för förstärkning av valutareserven. Lånen är i US-dollar och euro och motsvarar drygt 240 miljarder kronor. Under 2018 ökade de med 11,1 miljarder kronor till följd av att enskilda lån refinansierades till en högre valutakurs än när respektive lån togs.

En relativt stor positiv engångseffekt är hänförlig till Exportkreditnämnden som ökade sin kontobehållning i Riksgäldskontoret med 5,3 miljarder kronor. Ökningen beror främst på att garantimedel i utländsk valuta flyttats från kommersiella banker till konton i Riksgälden. En annan positiv engångseffekt var att Affärsverket Svenska kraftnät minskade sitt investeringslån med 0,4 miljarder kronor.

En del av ålderspensionsavgiften inbetalas månadsvis som en premiepensionsavgift till Pensionsmyndighetens konto i Riksgäldskontoret. Inflödet inkluderar regleringar för tidigare år vilka varierar mellan åren. Medlen placeras tillfälligt på kontot eller i obligationer i avvaktan på att pensionsrätten fastställs. Året efter intjänandeåret, i december månad, utbetalas premiepensionsmedel (inkl. avkastning) till de fonder som pensionspararna valt.

Inbetalningen av premiepensionsavgifter uppgick 2018 till 42 miljarder kronor och utbetalningen av premiepensionsmedel till 41 miljarder kronor. Myndighetens övriga tillfälliga förvaltning av premiepensionsmedel medförde en minskad behållning på kontot med 0,8 miljarder kronor. Det finns också ett konto för Pensionsmyndighetens handel med fondandelar inom premiepensionssystemet. Detta konto medförde 2018 en temporär ökning av nettoutlåningen med 1,9 miljarder kronor.

Under posten Övrigt, netto (-0,1 miljard kronor) ingår nettoutlåning till övriga myndigheter, bolag och affärsverk.

Tabell 2.123 Vissa större engångsposters påverkan på statens budget 2018 och 2017

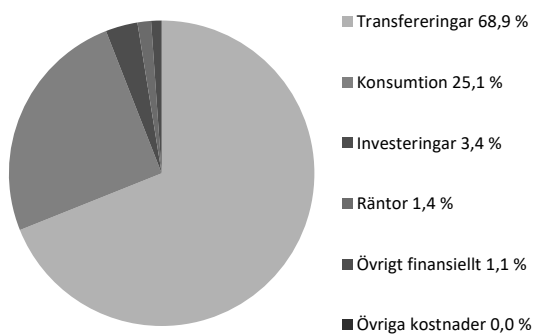
Miljoner kronor

	2018	2017
Inkomsttitlar	9 967	6 556
Kapitalplaceringar på skattekonto, bolag	8 000	11 000
Kapitalplaceringar och tidigare lagda skatteinbetalningar, hushåll	2 000	-5 000
Ändrad redovisningsperiod energiskatt	-2 000	
Apoteksgruppen i Sverige Holding AB, aktieförsäljning	1 683	
Exportkreditnämnden, inleverans av överskott	64	487
Vasallen, extrautdelning	125	
Svevia, extrautdelning	95	
Försäkringsaktiebolaget Bostadsgaranti, extrautdelning		29
Svensk Bilprovning, extrautdelning		40
Anslag	-1 506	9 529
Kapitaltillskott till PostNord	-400	
Kapitaltillskott AIB, Asiatiska banken för infrastrukturiinvesteringar	-206	-230
Assistansersättning, efterskottsinbetalning från kommuner	-900	
EU-avgift, försenad rabatt		10 524
EU-avgift, retroaktivt höjd tullavgift		-765
Riksgäldskontorets nettoutlåning	-7 304	565
Lån till Riksbanken	-11 088	-9 648
Lån till affärsverket Svenska kraftnät	388	796
Lån till Irland		5 243
Exportkreditnämnden	5 269	1 077
Kärnavfallsfonden	1	225
Insättningsgarantifonden	-72	-297
Premiepensionsavgifter, inbetalning	42 313	40 733
Premiepensionsmedel, utbetalning	-41 344	-39 543
Övrig tillfällig förvaltning av premiepensionsmedel i RGK	-787	1 471
Pensionsmyndigheten, handel med fondandelar inom PPS	-1 867	-267
Övrigt, netto	-116	775
Kassamässig korrigering	0	-7 000
EU-avgift, kassamässig effekt av rabattåterföring		-7 000
Totalt	1 158	9 650

2.6 Realekonomisk fördelning av anslagen i statens budget

Vid analys av och information om statens budgets storlek och påverkan på samhällsekonomin fördelas utgifterna även på ett annat sätt än efter utgiftsområden och anslag. En sådan fördelning är den realekonomiska fördelningen, som baseras på nationalräkenskapernas definitioner. För att skapa jämförbarhet med andra länder upprättas nationalräkenskaperna enligt internationella principer och riktlinjer, som bl.a. EU har utarbetat. Den realekonomiska fördelningen av utgifterna som redovisas här är transfereringar, konsumtion, investeringar, räntor och finansiella transaktioner.

Diagram 2.2 Utgifterna i statens budget, realekonomiskt fördelade

Tabell 2.124 Realekonomisk fördelning av statens budget 2017–2018

Miljoner kronor

Realekonomisk art	Utfall 2018	Utfall 2017	Förändring 2017–2018	Procentuell förändring 2017–2018
Transfereringar	681 463	647 413	34 050	5,3
<i>varav till</i>				
<i>Hushållssektorn</i>	<i>312 446</i>	<i>303 393</i>	<i>9 053</i>	<i>3,0</i>
<i>Kommunala sektorn</i>	<i>213 273</i>	<i>209 536</i>	<i>3 737</i>	<i>1,8</i>
<i>Företagssektorn</i>	<i>52 773</i>	<i>47 135</i>	<i>5 638</i>	<i>12,0</i>
<i>Ålderspensionssystemet</i>	<i>22 557</i>	<i>23 602</i>	<i>-1 045</i>	<i>-4,4</i>
<i>Statliga ideella organisationer</i>	<i>6 183</i>	<i>5 187</i>	<i>996</i>	<i>19,2</i>
<i>Internationell verksamhet</i>	<i>74 232</i>	<i>58 560</i>	<i>15 672</i>	<i>26,8</i>
<i>varav till EU-institutioner</i>	<i>34 960</i>	<i>24 224</i>	<i>10 736</i>	<i>44,3</i>
Konsumtionsutgifter	248 321	238 808	9 513	4,0
<i>varav</i>				
<i>Löner inklusive sociala avgifter</i>	<i>142 561</i>	<i>135 387</i>	<i>7 174</i>	<i>5,3</i>
<i>Omkostnader för konsumtion</i>	<i>72 994</i>	<i>69 978</i>	<i>3 016</i>	<i>4,3</i>
<i>Lokaler</i>	<i>19 269</i>	<i>18 083</i>	<i>1 185</i>	<i>6,6</i>
<i>Sociala naturaförmåner</i>	<i>13 499</i>	<i>15 361</i>	<i>-1 862</i>	<i>-12,1</i>
Investeringsverksamhet	33 591	32 021	1 570	4,9
Räntor	14 211	11 417	2 794	24,5
<i>varav</i>				
<i>Räntor på statsskulden</i>	<i>13 536</i>	<i>10 504</i>	<i>3 032</i>	<i>28,9</i>
Finansiella transaktioner	10 940	11 090	-150	-1,4
Summa utgiftsområden	988 527	940 749	47 778	5,1

Den realekonomiska fördelningen av anslagsutfall baseras på myndigheternas redovisning, men måste på övergripande nivå kompletteras med förenklingar och schabloner. Detta innebär att den realekonomiska fördelningen av ett visst anslag inte är exakt. Den fördelning som redovisas här innehåller därför en viss osäkerhet. Den realekonomiska fördelningen ger en kompletterande bild av hur anslagen i statens budget använts.

Transfereringar

Transfereringar är inkomstöverföringar, dvs. till stor del utbetalningar av bidrag från staten till exempelvis hushåll, företag eller kommuner utan att staten erhåller någon direkt motprestation. Som transfereringar räknas t.ex. sjukpenning och barnbidrag men även internationellt bistånd och Sveriges bidrag till EU-budgeten. Syftet med transfereringar är att omfördela inkomster mellan olika grupper i samhället, mellan olika regioner i landet eller till internationell verksamhet.

Transfereringarna utgjorde 68,9 procent av utgifterna inom budgetens utgiftsområden 2018.

Höjt barnbidrag bidrog till att transfereringar till hushåll ökade

Hushållen fick 45,8 procent av de totala transfereringarna. Transfereringarna till hushåll ökade med totalt 9 053 miljoner kronor (3,0 procent) jämfört med 2017.

Transfereringar till hushållen från anslaget 4:4 *Kostnader för statlig assistansersättning* inom utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg uppgick till 29 022 miljoner kronor. Det är en ökning med 1 092 miljoner kronor (3,9 procent) jämfört med 2017. Det beror bl.a. att utgifterna var lägre 2017 eftersom att utfallet då påverkades av övergången från förskotts-betalning till efterskotts-betalning. Dessutom påverkades utgifterna 2018 av att schablonbeloppet som Försäkringskassan betalar ut för varje utförd assistanstimme har höjts. Finansiering från kommuner redovisas som inkomster mot anslaget och reducerar utgifterna för transfereringar till kommuner.

Transfereringar till hushåll från anslaget 1:2 *Aktivitets- och sjukersättningar m.m.* inom utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning minskade med 1 246 miljoner kronor (3,0 procent). Det beror i huvudsak

på att färre personer fick aktivitets- eller sjukersättning jämfört med föregående år. För sjukersättningen beror minskningen på att många har lämnat förmånen till följd av att de fyllt 65 år, samtidigt som antalet nybeviljade sjukersättningar har varit lågt.

Transfereringarna till hushåll från anslaget 1:2 *Efterlevandepensioner till vuxna* inom utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom minskade med 629 miljoner kronor (5,5 procent). Det beror främst på att antalet personer med änkepension minskar successivt då änkepensionssystemet är under avveckling sedan 1990.

Utgifterna för anslaget 1:3 *Bostadstillägg för pensionärer* inom utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom medförde ökade transfereringar till hushåll med 874 miljoner kronor (10,6 procent). Det beror på att bostadstillägget har höjts 2018 samt att antalet pensionärer med bostadstillägg har ökat från föregående år.

Transfereringarna till hushåll från anslaget 1:1 *Barnbidrag* inom utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn ökade med 4 435 miljoner kronor (16,3 procent) jämfört med 2017. Det beror främst på att det allmänna barnbidraget höjdes med 200 kronor per barn och månad fr.o.m. den 1 mars 2018.

Transfereringarna till hushåll från anslaget 1:2 *Föräldraförsäkring* inom utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn ökade med 1 886 miljoner kronor (4,9 procent). Utgifterna för föräldrapenning har framför allt ökat på grund av en högre medelersättning per dag 2018. Det beror i sin tur på att män, som har en högre medelersättning än kvinnor, tagit ut fler föräldrapenningdagar än tidigare. Dessutom har antalet uttagna dagar med högsta ersättningsnivå ökat. Transfereringarna till hushåll för tillfällig föräldrapenning ökade också på grund av fler uttagna nettodagar samt högre medelersättning än föregående år.

Transfereringarna till hushåll från anslaget 1:2 *Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd* inom utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv minskade med 1 115 miljoner kronor (4,5 procent). Det är främst utgifterna för aktivitetsstöd som minskat till följd av färre inskrivna vid Arbetsförmedlingen.

Transfereringarna till hushåll från anslaget 1:1 *Studiehjälp* inom utgiftsområde 15 Studiestöd ökade med 604 miljoner kronor (17,6 procent). Det beror främst på att studiebidraget höjdes med 200 kronor per månad från och med mars 2018.

Transfereringarna till hushåll från anslaget 1:2 *Studiemedel* inom utgiftsområde 15 Studiestöd ökade med 813 miljoner kronor (7,6 procent). Det beror huvudsakligen på att beloppet för studiebidrag har höjts.

Transfereringarna till hushåll från anslaget 14:1 *Bidrag till folkbildningen* inom utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid ökade med 508 miljoner kronor (13,2 procent). Det beror främst på en satsning på fler platser till folkhögskolan.

Färre ensamkommande barn och unga fick stor påverkan på transfereringar till kommuner

Den kommunala sektorn omfattar kommuner, landsting och kommunalförbund. Under 2018 fick kommunsektorn 31,3 procent av de totala transfereringarna och var därmed den näst största mottagaren av transfereringar 2018. Transfereringarna till kommunsektorn ökade med 3 737 miljoner kronor (1,8 procent) jämfört med 2017.

Transfereringarna till kommuner från anslaget 1:2 *Ersättningar och bostadskostnader* inom utgiftsområde 8 Migration minskade med 17 173 miljoner kronor (65,6 procent). Det beror främst på att det genomsnittliga antalet ensamkommande barn och unga i Migrationsverkets mottagningssystem minskat med 86,5 procent, från 14 990 ensamkommande under 2017 till 2 023 ensamkommande under 2018.

Transfereringarna till kommuner och landsting från anslaget 1:5 *Bidrag för läkemedelsförmånerna* inom utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg ökade med 1 461 miljoner kronor (5,7 procent). Kostnaderna för läkemedelsförmånerna fortsatte att öka 2018. Det är bl.a. användandet av cancerläkemedel som ökade, både till följd av nya läkemedel och av att befolkningen ökar i åldersgrupper där förekomsten av cancer är relativt hög. Även utgifterna för blodproppsförebyggande läkemedel och läkemedel mot hepatit C har ökat.

Transfereringarna till kommuner och landsting från anslaget 1:6 *Bidrag till folkhälsa och sjukvård* inom utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg ökade med 4 630 miljoner kronor (170,4 procent). Det beror bl.a. på personalsatsningar inom vården, insatser för att korta vårdköerna och satsningar på förlossningsvård och kvinnors hälsa.

Transfereringarna till kommuner och landsting från anslaget 4:4 *Kostnader för statlig assistansersättning* inom utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg ökade med 906 miljoner kronor (19,6 procent). Finansiering från kommuner redovisas som inkomster mot anslaget och reducerar utgifterna för transfereringar till kommuner. Den minskade finansieringen från kommunerna år 2018 beror främst på att Försäkringskassan fr.o.m. oktober 2018 begär ersättning från kommunerna för assistansersättningen i efterhand. Tidigare begärdes ersättningen i förskott.

Transfereringarna till kommuner och landsting från anslaget 4:7 *Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m.* inom utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg ökade med 713 miljoner kronor (122,3 procent). Det beror främst på satsningar gällande stärkt bemanning och ökad kompetens i den sociala barn- och ungdomsvården, avgiftsfria aktiviteter för barn under skollov samt avgiftsfri simskola för barn.

Transfereringar till kommuner från anslaget 1:2 *Kommunersättningar vid flyktningmottagande* inom utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering ökade med 962 miljoner kronor (6,3 procent). Det beror främst på att utgifterna för vidarebosättning av kvotflyktingar till Sverige fr.o.m. 2018 redovisas under anslaget i stället för som tidigare under anslaget 1:3 *Migrationspolitiska åtgärder* under utgiftsområde 8 Migration. Transfereringarna till kommuner från anslaget 1:3 *Migrationspolitiska åtgärder* minskade därför med 684 miljoner kronor.

Transfereringarna till kommuner från anslaget 1:3 *Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser* inom utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv ökade med 1 699 miljoner kronor (92,1 procent). Det beror framför allt på att omfattningen av subventionerade anställningar i form av extratjänster ökade jämfört med 2017.

Transfereringarna till kommuner från anslaget 1:13 *Statligt stöd till vuxenutbildning* inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning ökade med 998 miljoner kronor (88,5 procent). Det beror främst på utbetalningar av statsbidrag för satsningar på kommunal vuxenutbildning.

Transfereringarna till kommuner från anslaget 1:15 *Upprustning av skollokaler och utemiljöer* inom utgiftsområde 16 Utbildning och

universitetsforskning ökade med 502 miljoner kronor (400,1 procent). Det högre utfallet beror främst på att villkoren för utbetalning av statsbidrag för att rusta upp skollokaler och utemiljöer ändrades under året. De nya kraven innebar bl.a. att bidrag kunde betalas ut med upp till 100 procent i förskott.

År 2018 infördes ett nytt statligt stöd riktat till huvudmän för grundskola och förskoleklass. Det medförde att transfereringarna till kommuner från anslaget 1:21 *Statligt stöd för stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling* inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning ökade med 894 miljoner kronor.

Transfereringarna till kommuner från anslaget 1:1 *Regionala tillväxtåtgärder* inom utgiftsområde 19 Regional tillväxt ökade med 505 miljoner kronor (168,0 procent). Det beror framför allt på en satsning med statsbidrag till socioekonomiskt eftersatta kommuner och områden som inleddes 2018.

Transfereringar till kommuner från anslaget 1:1 *Kommunalekonomisk utjämning* inom utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner ökade med 5 151 miljoner kronor (5,4 procent). Ökningen beror främst på att anslaget tillfördes 4 387 miljoner kronor för att kompensera kommuner och landsting för det intäktsbortfall som förslaget om förhöjt grundavdrag för pensionärer medför.

Anslaget 1:5 *Bidrag för arbete mot långtidsarbetslöshet* inom utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner uppfördes på statens budget 2018. Det medförde ökade transfereringar till kommuner på 500 miljoner kronor.

Stöd för bostadsbyggande och klimatinvesteringar bidrog till ökade transfereringar till företagssektorn Företagssektorn fick 7,7 procent av de totala transfereringarna år 2018. Transfereringarna till företagssektorn ökade med 5 638 miljoner kronor (12,0 procent) jämfört med 2017.

Transfereringarna till företagssektorn från anslaget 1:4 *Lönebidrag och Samhall m.m.* inom utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv ökade med 922 miljoner kronor (7,4 procent). Det beror framför allt på en satsning med statsbidrag för fler anställningar hos Samhall AB. Dessutom har genomsnittskostnaden för olika former av lönebidrag ökat efter höjningar av bidragstaket samt förändrade regler för handledararvode.

Transfereringarna till företagssektorn från anslaget 1:12 *Nystartsjobb och stöd för yrkesintroduktionsanställningar* inom utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv minskade med 830 miljoner kronor (16,1 procent). Det beror främst på regeländringar och konkurrens från andra subventionerade anställningar såsom extratjänster. Det genomsnittliga antalet per månad med nystartsjobb uppgick till 32 619 personer år 2018 vilket var en minskning med 8 528 personer (20,7 procent) från föregående år.

Transfereringarna till företagssektorn från anslaget 1:9 *Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande* inom utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik ökade med 941 miljoner kronor (216,5 procent). Det beror på att omfattningen av färdigställda och slutredovisade byggprojekt ökade jämfört med föregående år.

Transfereringarna till företagssektorn från anslaget 1:16 *Klimatinvesteringar* ökade med 938 miljoner kronor (165,6 procent). Det beror främst på en satsning på förstärkning av det s.k. Klimatklivet som stödjer åtgärder för utsläppsminskning.

Utbetalningarna till fleråriga projekt inom ramen för EU:s program ökar generellt mot slutet av programperioden eftersom att allt fler projekt påbörjas och upparbetar mer kostnader när programperioden fortskrider. Det har bl.a. medfört ökade transfereringar till företagssektorn från anslag inom utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel. Transfereringar från anslagen 1:17 *Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur* och 1:18 *Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur* ökade med 757 miljoner kronor (24,8 procent) respektive 200 miljoner kronor (10,8 procent).

Transfereringarna till företagssektorn från anslaget 1:17 *Kapitalinsatser i statliga bolag* inom utgiftsområde 24 Näringsliv ökade med 400 miljoner kronor. Utfallet avser i sin helhet ett kapitaltillskott till PostNord AB.

Högre EU-avgift samt bistånd medförde ökade transfereringar till internationell verksamhet.

Av de totala transfereringarna år 2018 gick 10,9 procent till internationell verksamhet. Transfereringarna till internationell verksamhet ökade med 15 672 miljoner kronor (26,8 procent) jämfört med 2017.

Transfereringarna från anslaget 1:1 *Avgiften till Europeiska unionen* inom utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen ökade med 10 736 miljoner kronor (44,3 procent). Det beror delvis på den återbetalning som EU gjorde till Sverige under 2017 av tidigare inbetalda avgifter på sammanlagt 7 800 miljoner kronor, vilket innebar att utfallet för 2017 blev lägre än förväntat. EU återbetalade även avgifter under 2018, men inte lika mycket (3 700 miljoner kronor). Återbetalningarna har alltså påverkat jämförelsen mellan åren med 4 100 miljoner kronor. Den återstående skillnaden beror främst på att den avgift som baseras på bruttonationalinkomsten (BNI-avgiften) blev högre jämfört med 2017.

Jämfört med föregående år ökade transfereringarna till internationell verksamhet från anslaget 1:1 *Biståndsverksamhet* inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd med 5 311 miljoner kronor (18,0 procent). Det är framför allt utbetalningar till multilaterala och internationella organisationer (FN), bistånd till Afrika samt multilaterala utvecklingsbanker m.m. som ökat under 2018.

Transfereringarna till internationell verksamhet från anslaget 1:2 *Ersättningar och bostadskostnader* inom utgiftsområde 8 Migration minskade med 441 miljoner kronor (30,0 procent) jämfört med föregående år. Det beror främst på minskade utgifter för dagarsättningar till asylsökande, till följd av att det genomsnittliga antalet personer i mottagningssystemet minskade under 2018. Ersättningar till asylsökande klassificeras som transfereringar till internationell verksamhet.

Konsumtion

Statlig konsumtion är förbrukning av resurser som de statliga myndigheterna använder i verksamheten, t.ex. utgifter för löner, hyror, inköp av varor och tjänster, underhåll och reparationer. I begreppet konsumtion ingår även myndigheternas köp av varor och tjänster som produceras utanför staten och som levereras direkt till hushållen (sociala naturaförmåner). Det gäller t.ex. statens utgifter för köp av arbetsmarknadsutbildning och privat tandläkarvård. Utgifterna för konsumtion uppgick 2018 till 25,1 procent av utgifterna inom budgetens utgiftsområden. De största utgifterna för

konsumtion 2018 fanns under utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning, utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap, utgiftsområde 4 Rättsväsendet samt utgiftsområde 22 Kommunikationer. Dessa fyra utgiftsområden svarade sammanlagt för 62,8 procent av utgifterna för konsumtion 2018.

Av de totala utgifterna för konsumtion utgjorde löner inklusive sociala avgifter 57,4 procent. Med sociala avgifter menas främst arbetsgivaravgifter och premier för avtalsförsäkringar för statsanställda. Löner inklusive sociala avgifter ökade med 7 174 miljoner kronor (5,3 procent) jämfört med 2017. De anslag som hade högst utgifter 2018 för löner inklusive sociala avgifter var anslaget 1:1 *Polismyndigheten* inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet, anslaget 1:1 *Förbandsverksamhet och beredskap* inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap samt anslaget 2:1 *Försäkringskassan* inom utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning. Dessa tre anslag svarade sammanlagt för 26,0 procent av utgifterna för löner inklusive sociala avgifter 2018.

För anslaget 1:3 *Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser* inom utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv ökade utgifterna för löner inklusive sociala avgifter med 768 miljoner kronor (89,6 procent). Medel från anslaget finansierar bl.a. lönekostnader vid flera statliga myndigheter för deltagare i arbetsmarknadspolitiska program och insatser. Ökningen beror främst på en ökad omfattning av subventionerade anställningar vid olika statliga myndigheter.

Utgifterna för löner inklusive sociala avgifter ökade med 626 miljoner kronor (3,8 procent) för anslaget 1:1 *Polismyndigheten* inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet. Det beror både på ett ökat antal årsarbetskrafter och löneökningar vid Polismyndigheten.

Löner inklusive sociala avgifter finansierade från anslag 1:1 *Migrationsverket* inom utgiftsområde 8 Migration minskade med 496 miljoner kronor (12,2 procent). Under 2018 har både antalet inkomna liksom äldre ärenden om asyl minskat, vilket inneburit att Migrationsverket minskat sin personalstyrka. Omkring 600 personer sades upp i början av 2018 och i samband med omställningen valde också fler än beräknat att sluta självmant. Det genomsnittliga antalet årsarbetskrafter minskade med 1 311 personer till 5 842 (18 procent) jämfört med 2017.

Den näst största posten för konsumtion är omkostnader för konsumtion. Till dessa räknas myndigheternas köp av varor och tjänster. Omkostnaderna för konsumtion ökade med 3 016 miljoner kronor (4,3 procent) 2018. De största anslagen med omkostnader för konsumtion 2018 är anslagen 1:1 *Förbandsverksamhet och beredskap* samt 1:3 *Anskaffning av materiel och anläggningar* inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap samt anslaget 1:2 *Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur* inom utgiftsområde 22 Kommunikationer. Dessa tre anslag svarade sammanlagt för 49,9 procent av utgifterna gällande omkostnader för konsumtion 2018.

Investeringar

Investeringar är utgifter för att anskaffa infrastruktur, varaktiga materiella tillgångar såsom byggnader och maskiner, immateriella tillgångar som datorprogram, värdeföremål, finansiella tillgångar och lagerinvesteringar som ska användas i produktion. Av utgifterna inom budgetens utgiftsområden uppgick investeringarna till 3,4 procent. Utgiftsområde 22 Kommunikationer var det utgiftsområde som hade den största andelen av de totala investeringarna inom budgetens utgiftsområden (25 887 miljoner kronor eller 77,1 procent).

Ytterligare ett utgiftsområde med stora investeringar är utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap. Totalt uppgick investeringar som finansierades genom anslag till 6 604 miljoner kronor för detta utgiftsområde 6, vilket är 19,7 procent av de totala investeringarna inom budgetens utgiftsområden. Statliga investeringar finansieras även med lån i Riksgäldskontoret och med finansiell leasing. Utgifterna för dessa investeringar ingår inte inom utgiftsområdena utan ingår i Riksgäldskontorets nettoutlåning. Myndigheternas amorteringar och räntor på dessa lån redovisas som finansiella transaktioner i tabell 2.124.

Räntor och finansiella transaktioner

I den realekonomiska gruppen räntor ingår räntor på statsskulden och övriga räntor, t.ex. statens utgifter för studiemedelsräntor. Räntorna uppgick till 1,4 procent av utgifterna inom budgetens

utgiftsområden 2018. Anslaget 1:1 *Räntor på statsskulden* inom utgiftsområde 26 Statsskuld-räntor m.m. är det enskilt största i gruppen räntor. Anslaget stod för 95,2 procent av de totala ränteutgifterna. Ränteutgifterna för anslaget ökade med 3 032 miljoner kronor (28,9 procent) jämfört med 2017. Ökningen förklaras bl.a. av högre valutakursförluster som uppstått när valutalån betalats tillbaka till en svagare kronkurs än när lånen togs upp.

De finansiella transaktionerna uppgick till 1,1 procent av utgifterna inom budgetens utgiftsområden. De största anslagen 2018 var anslaget 1:1 *Utveckling av statens transportinfrastruktur* inom utgiftsområde 22 Kommunikationer samt anslaget 1:3 *Avsättning för kreditförluster* inom utgiftsområde 15 Studiestöd. Dessa två anslag svarade sammanlagt för 30,2 procent av utgifterna för finansiella transaktioner 2018.

2.7 Beställningsbemyndiganden

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får för det ändamål och med högst det belopp som riksdagen beslutat, beställa varor eller tjänster och besluta om bidrag, ersättning, lån eller liknande som medför utgifter under senare budgetår än det år budgeten avser. De åtaganden som görs räknas inte som ekonomiska händelser och ska med andra ord inte redovisas mot anslag. När ett bemyndigande utnyttjas ska detta redovisas mot det av riksdagen beslutade bemyndigandebeloppet.

Det totala bemyndigandebeloppet för 2018 var 512 284 miljoner kronor och de utestående åtagandena uppgick den 31 december 2018 till 419 000 miljoner kronor. De totala utestående åtagandena blev 93 284 miljoner kronor lägre än det totala bemyndigandebeloppet.

De högsta beslutade bemyndigandebeloppen avsåg utgiftsområde 22 Kommunikationer, utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap samt utgiftsområde 7 Internationellt bistånd. De största skillnaderna mellan bemyndigandebelopp och utestående åtaganden fanns på utgiftsområde 22 Kommunikationer, utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel, utgiftsområde 7 Internationellt bistånd samt utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap. För en beskrivning av skillnaderna, se avsnitt 2.4.

Av riksdagen beslutade beställningsbemyndiganden och utestående åtaganden den 31 december 2018 per anslag redovisas under avsnitt 2.4. En specifikation per anslag finns även i bilaga 3.

Tabell 2.125 Beställningsbemyndiganden 2018

Miljoner kronor

Utgiftsområde	Beställningsbemyndiganden	Utestående åtaganden 2018-12-31
1 Rikets styrelse	242	143
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	110	51
4 Rättsväsendet	170	164
5 Internationell samverkan	264	97
6 Försvar och samhällets krisberedskap	96 470	89 819
7 Internationellt bistånd	89 778	81 938
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	2 266	1 964
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	2 359	2 320
13 Jämställdhet och nyanlända invandras etablering	351	155
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	26 621	23 605
15 Studiestöd	4	1
16 Utbildning och universitetsforskning	38 810	36 343
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	1 073	745
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning, byggande samt konsumentpolitik	5 068	4 916
19 Regional tillväxt	9 750	7 050
20 Allmän miljö- och naturvård	8 630	6 965
21 Energi	4 311	2 897
22 Kommunikationer	200 728	146 557
23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	21 477	9 921
24 Näringsliv	3 803	3 345
Summa utgiftsområden	512 284	419 000

Anm.: Beloppen är avrundade och stämmer därför inte alltid överens med summan.

2.8 Inomstatliga lån

Tabell 2.126 Inomstatliga lån

Miljoner kronor

UO	Inomstatliga lån	Låneram	Lån 2018-12-31
1	Riksdagsförvaltningens investeringar som används i verksamheten	100	66
1	Riksdagsförvaltningens investeringar i fastigheter och tekniska anläggningar	550	457
2	Statens fastighetsverks investeringar i fastigheter	15 200	12 995
2	Fortifikationsverkets investeringar i mark, anläggningar och lokaler	14 200	12 567
2	Statens järnvägars långfristiga lån exkl. finansiell leasing ¹	2 915	847
2	Riksrevisionen - anläggningstillgångar som används i verksamheten	15	6
6	Beredskapsinvesteringar inom ramen för Myndigheten för samhällsskydd och beredskapsverksamhet	1 550	1 304
6	Krig, krigsfara eller andra utomordentliga förhållanden	40 000	0
9	Beredskapsinvesteringar inom ramen för Socialstyrelsens verksamhet	100	8
9	Beredskapsinvesteringar inom ramen för Folkhälsomyndighetens verksamhet	350	62
21	Svenska kraftnäts lån i och utanför Riksgäldskontoret	7 670	3 735
22	Vissa infrastrukturprojekt	39 300	37 887
22	Sjöfartsverkets lång- och kortfristiga lån i och utanför Riksgäldskontoret	300	0
22	Trafikverket (tidigare Botniabanan AB) för fortsatt utbyggnad av Botniabanan ²	16 500	13 236
22	Luftfartsverkets lån i och utanför Riksgäldskontoret	3 850	0
	Summa	142 600	83 170

¹ prop. 2013/14:1, bet. 2013/14:FiU2, rskr. 2013/14:135.

² prop. 2011/12:1, bet. 2011/12:TU1, rskr. 2011/12:87.

2.9 Övriga krediter

Tabell 2.127 Övriga krediter i Riksgäldskontoret

Miljoner kronor

UO	Övriga krediter i Riksgäldskontoret	Kredit	Utnyttjad kredit 2018-12-31
2	Insättningsgaranti ¹	Obegränsad	0
2	Investerarskyddet ²	Obegränsad	0
2	Kredit för infriande av kapitalgarantier till internationella finansiella institutioner ³	Obegränsad	0
2	Kredit för infriande av Riksgäldskontorets garantier (ordinarie garantireserv) ⁴	Obegränsad	0
2	För Riksgäldskontorets utlåningsverksamhet ⁵	Obegränsad	0
2	Kammarkollegiets behov av likviditet för inrättande av nya myndigheter	250	0
2	Statens tjänstepensionsverk - behov av likviditet i pensionshanteringen	100	0
2	Kammarkollegiets kredit för statliga försäkringssystemet ⁶	100	0
2	Resolutionsreserven kreditram	100 000	0
2	Stabilitetsfonden kreditram	50 000	0
6	Försvarets materielverks behov av rörelsekapital	18 500	10 379
7	Kredit för infriande av kapitalgarantier till internationella finansiella institutioner ⁷	Obegränsad	0
7	Riksgäldens befogenhet att ta upp lån i syfte att fullgöra sådana garantier som riksdagen beslutat om, mm	Obegränsad	0
10	Försäkringskassans behov av likviditet i utbetalning av ersättning för vård i andra länder	170	140
11	Pensionsmyndighetens behov av likviditet i handeln med fondandelar	8 000	1 847
23	Viltvårdsfondens kredit i Riksgäldskontoret	5	0
	Summa		12 367

¹ lagen (1995:1571) om insättningsgaranti.

² lagen (1999:158) om investerarskydd.

³ prop. 2001/02:1 (vol 1), bet. 2001/02:FiU1, rskr. 2001/02:34.

⁴ Regeringen har beslutat om en obegränsad kredit med stöd av 5 kap. 1 § budgetlagen (2011:203).

⁵ Budgetlag (2011:203), förordning (2011:211).

⁶ prop. 1995/96:105, bet. 1995/96:FiU11, rskr. 1995/96:191.

⁷ prop. 2001/02:1 (vol 1), bet. 2001/02:FiU1, rskr. 2001/02:34.

3

Resultaträkning, balansräkning och finansieringsanalys

3 Resultaträkning, balansräkning och finansieringsanalys

I resultaträkningen redovisas de totala konsoliderade intäkterna och kostnaderna för de myndigheter som ingår i årsredovisningen.

Konsolideringen innebär att transaktioner mellan myndigheter, t.ex. arbetsgivaravgifter för statligt anställda och bidrag mellan myndigheter, tas bort (elimineras) i resultaträkningen och att fordringar och skulder mellan myndigheter elimineras i balansräkningen.

Gällande principer och förutsättningar beskrivs i avsnitt 3.4 Redovisningsprinciper och tilläggsupplysningar.

3.1 Resultaträkning

106 miljarder kronor i överskott

Resultaträkningen för 2018 visar ett överskott på 106 miljarder kronor, vilket är ca 24 miljarder kronor mindre än 2017 (131 miljarder kronor).

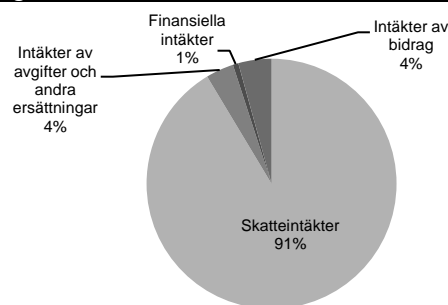
Tabell 3.1 Resultaträkning

Miljoner kronor

	Not	2018	2017
Intäkter			
Skatteintäkter	1	1 362 744	1 316 861
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	57 283	52 084
Intäkter av bidrag	3	59 271	61 750
Summa intäkter		1 479 298	1 430 695
Kostnader			
<i>Transfereringar m.m.</i>			
Transfereringar till hushåll	4	-657 731	-641 282
Transfereringar till företag	4	-62 059	-55 430
Transfereringar till kommuner	4	-301 274	-291 161
Transfereringar till utlandet	4	-78 470	-65 209
Avsättningar till/upplösning av fonder	5	-12 786	-10 740
<i>Summa transfereringar m.m.</i>		<i>-1 112 320</i>	<i>-1 063 822</i>
<i>Statens egen verksamhet</i>			
Kostnader för personal	6	-133 946	-127 348
Kostnader för lokaler	7	-21 847	-21 417
Vissa garanti- och kreditkostnader	8	-668	-342
Övriga driftkostnader	9	-94 007	-85 880
Avskrivningar och nedskrivningar	10	-29 318	-28 403
<i>Summa statens egen verksamhet</i>		<i>-279 786</i>	<i>-263 390</i>
Summa kostnader		-1 392 106	-1 327 212
<i>Saldo före resultat från andelar och finansiella poster</i>		<i>87 192</i>	<i>103 483</i>
Resultat från andelar i hel- och delägda företag	11	32 967	32 744
Finansiella intäkter och kostnader			
Nettokostnad för statsskulden	12	-19 860	-10 815
Övriga finansiella intäkter	13	10 728	10 394
Övriga finansiella kostnader	14	-4 632	-4 919
Summa finansiella poster		-13 764	-5 340
ÅRETS ÖVERSKOTT		106 395	130 887

Skatteintäkterna ökade

Årets stora överskott beror på att skatteintäkterna ökade med 46 miljarder kronor (se not 1). Nettokostnaden för statsskulden ökade med 9 miljarder kronor (se not 12) och transfereringskostnaderna ökade med 46 miljarder kronor (se not 4).

Intäkter**Diagram 3.1 Statens intäkter****46 miljarder kronor mer i skatteintäkter**

Statens skatteintäkter uppgick till 1 363 miljarder kronor vilket motsvarar 91 procent av statens totala intäkter. Skatteintäkterna ökade med 46 miljarder kronor (3,5 procent) jämfört med 2017 och de specificeras närmare i not 1.

En ökad lönesumma gav högre intäkter av skatt på arbete

De direkta skatterna på arbete, inkomstskatter, ökade med 23 miljarder kronor jämfört med 2017. Statens del av inkomstskatterna minskade med 6,6 miljarder kronor. Det förklaras av att skattereduktionen för jobbskatteavdraget ökade snabbare än intäkterna från statlig inkomstskatt.

De indirekta skatterna på arbete ökade med 26 miljarder kronor. Intäktsökningen förklaras framför allt av att lönesumman ökade med 4,7 procent. Timlönen ökade med 2,8 procent, medan antalet arbetade timmar ökade med 1,8 procent mellan åren.

Lägre intäkter av skatt på kapital för hushåll

Skatteintäkter från hushållens kapitalvinster minskade med 8,5 miljarder kronor. Minskningen förklaras av att både hushållens kapitalvinster och utdelningsinkomster minskade. Bland annat sjönk medelpriserna på bostadsrätter med i genomsnitt 4 procent, samtidigt som småhuspriserna i genomsnitt var oförändrade jämfört med 2017.

Högre intäkter av skatt på företagsvinster

Intäkterna från skatt på företagsvinster ökade med 10 miljarder kronor eller 8,2 procent. Den inhemska efterfrågan ökade starkt och exportföretagen gynnades av den försvagade kronan. Intäkterna från kupongskatt och avkastningsskatt ökade med 2,6 miljarder kronor.

Lägre tillväxt för bostadsinvesteringarna balanseras av ökad konsumtion

Intäkterna från skatt på konsumtion och insatsvaror ökade med 22 miljarder kronor mellan åren. Intäkterna från mervärdesskatt ökade med 19 miljarder kronor eller 4,6 procent. De senaste åren har ökade bostadsinvesteringar bidragit till att mervärdesskatten ökat mycket. Under 2018 bromsade ökningstakten för bostadsinvesteringarna in kraftigt. Samtidigt ökade både hushållens och offentlig sektors konsumtion vilket medför att ökningstakten var ungefär densamma som 2017.

Ökade intäkter av skatt på alkohol och tobak

Intäkterna av skatt på alkohol och tobak ökade med 1 miljard kronor.

Ökade intäkter av skatt på energi och miljö

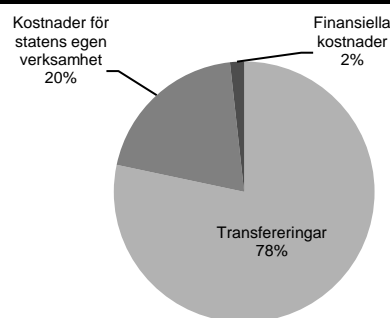
Intäkterna av skatt på energi och miljö ökade med 2,3 miljarder kronor. Intäkterna från energiskatterna ökade delvis på grund av en engångseffekt till följd av ändrad periodisering av energiskatten på el, delvis på grund av att den skattehöjning på el som infördes 1 juli 2017 gav full effekt 2018. Den nya skatten på flygresor påverkade intäkterna positivt med 1,3 miljarder kronor. Intäkterna ökade även från kemikalieskatten som infördes 1 juli 2017 och gav full effekt 2018. Skatten på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer fasades gradvis ut under 2017 och var helt borttagen när 2018 inleddes. Det påverkade intäkterna negativt med 2,6 miljarder kronor.

Mindre AP-fondsmedel till staten

Bland intäkter av bidrag minskade Allmänna pensionsfondens (AP-fonden) nettobidrag till staten med 2 miljarder kronor. De utbetalda pensionerna som finansieras från AP-fonderna ökade med 8,5 miljarder kronor, medan avgifterna som tillförs AP-fonderna ökade med 10,5 miljarder kronor.

Kostnader

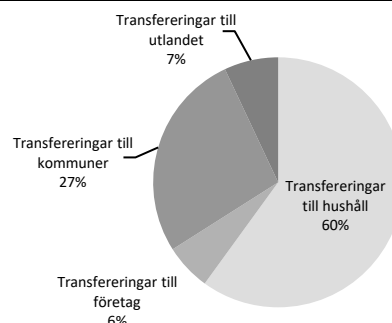
Diagram 3.2 Statens kostnader

Av statens kostnader utgjorde 78 procent transfereringar där den största delen gick till hushåll. Kostnaderna för statens egen verksamhet utgjorde 20 procent och nettokostnaden för statsskulden och övriga finansiella kostnader 2 procent. Kostnaderna för statens egen verksamhet har justerats i årsredovisningen för staten jämfört med myndigheternas årsredovisningar genom att socialavgifterna på statsanställdas löner elimineras.

Transfereringar

Diagram 3.3 Transfereringar per sektor

De totala kostnaderna för transfereringar i form av lämnade bidrag m.m. ökade med 46 miljarder kronor mellan 2017 och 2018.

Transfereringar till hushåll

Transfereringarna till hushåll ökade med 16 miljarder kronor under 2018. De transfereringar som redovisas är utbetalningar exklusive statlig ålderspensionsavgift. Statlig ålderspensionsavgift ingår i budgetens utgifter för t.ex. sjukpenning och är en betalning från anslag till pensionssystemet för att finansiera pensionsrätterna för bl.a. de personer som får sjukpenning och andra sociala förmåner. Den del av den statliga

ålderspensionsavgiften som går till premiepensionssystemet (14,6 procent 2018) finns med bland transfereringar till hushållssektorn men redovisas separat. Nettoöverföringen till premiepensionssystemet var 32 miljarder kronor 2018, vilket var 0,4 miljarder kronor högre än 2017. Överföringarna till och från AP-fonderna ingår inte i transfereringar till hushåll se även not 3 Intäkter av bidrag.

Högre pensionskostnader

Transfereringar till hushåll inom socialförsäkringen ökade med 16 miljarder kronor netto. Kostnaderna för ålderspensioner vid sidan av statens budget ökade med 8,5 miljarder kronor. Dessa ökade eftersom den genomsnittliga inkomstrelaterade ålderspensionen är högre för yngre och nyblivna pensionärer. Indexeringsreglerna innebar att inkomstpensionerna och tilläggspensionerna till personer över 65 år räknades upp med 1 procent mellan 2017 och 2018. I december 2018 fick 2 168 463 pensionärer inkomstgrundad ålderspension, vilket var 33 918 personer fler än i december 2017.

Premiepensionerna ökade med 1,1 miljarder kronor eller 11,7 procent. Det främsta skälet till ökningen är den s.k. tjugondelsinfasingen som gör att varje ny årskull som går i pension har en större andel i det nya pensionssystemet. Dessutom ökar antalet årskullar med rätt till premiepension varje år eftersom bara pensionärer födda år 1938 eller senare kan ha rätt till premiepension. Förskottsräntan sänktes inför 2018 för personer med fondsparande. Detta påverkade uppräknningen av premiepensioner vid årsskiftet 2017/2018 negativt.

Sjukpenningtalet minskade

Antalet sjukpenningdagar fortsatte att minska, men det motverkades av att medelersättningen steg. Det förklarar att kostnaden för sjukpenning ökade något 2018. Sjukpenningtalet minskade fram till augusti 2018, men har under hösten i stort sett legat stilla. För december var sjukpenningtalet 9,7 dagar, vilket är en minskning med 3,6 procent jämfört med december 2017. Kvinnor har i likhet med tidigare nästan ett dubbelt så högt sjukpenningtal som män, 12,8 dagar jämfört med 6,7.

Antalet personer som fick någon form av sjukpenning har minskat från 203 070 i december 2017 till 198 544 i december 2018, vilket motsvarar 2,2 procent. Antalet personer som fått

sjukpenning har sedan 2016 minskat inom alla delförmåner. Störst förändring har skett inom rehabiliteringspenningen, där minskningen uppgår till 19,4 procent. Även antalet personer med sjukpenning på normalnivå har minskat med 2,2 procent. Andelen psykiatriska diagnoser är fortsatt hög och är sedan flera år den vanligaste orsaken till sjukskrivning. I september 2018 låg dessa diagnoser bakom 46 procent av pågående sjukskrivningar. Inom de psykiatriska diagnoserna har den största ökningen skett i diagnosen anpassningsstörningar och reaktion på svår stress, som ligger bakom ungefär hälften av alla nya sjukskrivningar. Den bortre tidsgränsen för sjukpenning togs bort från 2016, vilket gett längre sjukperioder.

Sjukfrånvaron bland anställda i Sverige ligger strax under den genomsnittliga europeiska nivån.

Utgifterna för aktivitets- och sjukersättning minskar

Aktivitets- och sjukersättningen minskade med 1,2 miljarder kronor (2,9 procent). Sjukersättning kan beviljas främst till personer i åldrarna 30 till 64 år om arbetsförmågan bedöms vara stadigvarande nedsatt på grund av sjukdom med minst en fjärdedel. Sjukersättning betalades ut till 261 000 personer i december 2018. Det är en minskning med 5,6 procent jämfört med december 2017. Minskningen fortsätter eftersom antalet nytillkomna är lågt, samtidigt som stora grupper övergår till ålderspension. Aktivitetsersättning kan beviljas till personer i åldrarna 19 till 29 år om de har nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom med minst en fjärdedel. Aktivitetsersättning betalades ut till ca 31 400 personer i december 2018. Det är en minskning med 13,5 procent jämfört med december 2017.

Statlig assistansersättning ökar

Kostnaderna för assistansersättning inkluderar även kommunernas andel av kostnaden för assistansersättning. De ökade med 1 miljard kronor (3,7 procent). Schablonbeloppet per timme fortsätter att öka och är 295,40 kronor 2018 jämfört med 291 kronor 2017. Antalet beviljade timmar med assistansersättning har minskat något, trots att antalet timmar per assistansberättigad ökat svagt. Även antalet personer som beviljas ersättning har minskat. I december 2018 hade 14 508 personer assistansersättning vilket är en minskning med 2,5 procent jämfört med 2017.

Kostnader för föräldraförsäkringen ökar

Inom området ekonomisk trygghet för familjer och barn ökade kostnaderna för föräldraförsäkringen med 1,8 miljarder kronor. Kostnaderna för barnbidragen ökade med 4,4 miljarder kronor. Ökningen av föräldrapenning och barnbidrag beror främst på att både antalet barn och medelersättningen från föräldraförsäkringen stiger. Det allmänna barnbidraget höjdes även från den första mars 2018. Migration bidrar också till ökningen.

Män tar successivt ut en större andel av dagarna med föräldrapenning, men ökningen är fortsatt långsam.

Utgifterna för aktivitetsstödet minskade

Bland de övriga transfereringarna till hushåll minskade kostnaderna för arbetsmarknadsområdet med ca 1 miljard kronor. Arbetslöshetsersättningen ökade med 0,6 miljarder kronor och aktivitetsstödet minskade med 1,7 miljarder kronor. Arbetslösheten minskade från i genomsnitt 7,5 procent 2017 till 7,0 procent 2018 enligt Arbetsförmedlingens statistik. I genomsnitt under 2018 uppgick arbetslösheten till 6,3 procent enligt SCB:s arbetskraftsundersökning AKU. Under 2017 var genomsnittet 6,7 procent.

Inskrivna som arbetslösa hos Arbetsförmedlingen var 21 476 färre än i december för ett år sedan. Totalt var 344 413 personer inskrivna som arbetslösa. Det är stora skillnader i arbetslöshet bland inrikes och utrikes födda, men den minskade i båda grupperna. För inrikes födda var arbetslösheten 3,8 procent och för utrikes födda 19 procent. Antalet inskrivna kvinnor vid Arbetsförmedlingen har ökat medan antalet inskrivna män har minskat. Ökningen bland kvinnor beror främst på att fler utrikes födda kvinnor nu är inskrivna i etableringsuppdraget.

Andelen av de arbetslösa som har rätt till arbetslöshetsersättning ökade med 3 procent till 36 procent 2018. Andelen har fallit från 80 procent 2006. Många nyanlända har förstärkt de senaste årens trend att fler människor nyligen kommit in på arbetsmarknaden och inte hunnit tjäna in a-kassa.

Ökade kostnader för studiebidrag

Kostnaden för studiebidrag ökade med 0,9 miljarder kronor, vilket beror på att studiemedlens bidragsdel höjdes fr.o.m. 1 juli 2018. Dessutom trädde en höjning av studiebidraget för gymnasie studerande i kraft den 1 juli 2018. Återföring av reserveringar för

förluster i utlåningsverksamheten minskade kostnaderna med 0,7 miljarder kronor jämfört med 2017.

Minskade utgifter för nyanlända invandrare

Arbetsförmedlingens ersättning för insatser för vissa nyanlända invandrare minskade med 1 miljard kronor. Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare minskade med 0,4 miljarder kronor. Migrationsverkets bidrag till hushåll har minskat med 0,4 miljarder kronor eftersom kostnaderna för offentligt biträde i utlänningsärenden har minskat.

Premiepensionssystemet tillfördes 32 miljarder kronor

Statens nettoöverföring till premiepensionssystemet redovisas som en transferering till hushåll, då systemet ses som en del av hushållssektorn i nationalräkenskaperna (se avsnitt 3.4).

Beloppet består av de socialavgifter, allmänna pensionsavgifter och statliga ålderspensionsavgifter som överförts till premiepensionssystemet, med avdrag för utbetalda premiepensioner (6,5 miljarder kronor), som ingår i utbetalda ålderspensioner.

Transfereringar till företag ökade

Transfereringar till företag ökade med 6,6 miljarder kronor. Bidragen till privata företag och kommunala bolag ökade med 1,4 miljarder kronor jämfört med föregående år. Ökningen beror på ett ökat investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande. Stödet till klimatinvesteringar för bl.a. stöd till installation av laddningsinfrastruktur för elfordon ökade med 0,9 miljarder kronor. Transfereringar finansierade med EU-medel för gårdsstöd, landsbygdsåtgärder m.m. ökade med 1,4 miljarder kronor. Bidraget till Samhall ökade med 0,6 miljarder kronor.

Transfereringar till kommuner ökade

De senaste årens ökning av bidragen till kommuner har fortsatt. Transfereringar till kommuner och landsting ökade totalt med 10,1 miljarder kronor.

De allmänna bidragen till kommuner ökade med 11,4 miljarder kronor. De innefattar det statliga bidraget till den kommunalekonomiska utjämningen som nettoredovisas på statens budget. På statens budget sammanförs det generella statsbidraget med utjämningsystemet.

Ökad ersättning till kommunerna för ingående mervärdesskatt

Kommunernas ersättning för ingående mervärdesskatt ökade med 5,4 miljarder kronor till följd av ökad konsumtion.

Stöd till kommuner

Den kommunalekonomiska utjämnningen till kommuner och landsting ökade med 5,8 miljarder kronor. Kommuner och landsting fick även 7,0 miljarder kronor från anslaget 1:4

Stöd med anledning av flyktingsituationen liksom föregående år.

Utgifterna för kommunersättning för flyktningmottagande minskade

Migrationsverkets bidrag till kommuner för integration och migration minskade med 16,2 miljarder kronor. Utgifter för ersättningar och bostadskostnader till kommuner minskade med 16,5 miljarder kronor. Minskningen förklaras delvis av lägre antal asylsökande och av att antalet barn och unga som söker asyl har minskat kraftigt mellan åren.

Kommunerna får också kommunersättning under två år när de tar emot nyanlända med uppehållstillstånd. När beslut om uppehållstillstånd har beviljats skrivs de asylsökande ut ur mottagningssystemet och blir i stället placerade i kommuner. Ersättningar till kommuner vid flyktningmottagande ökade med 0,3 miljarder kronor.

Totalt ansökte 21 502 personer om asyl 2018. Syriska medborgare är fortfarande den största gruppen med 2 709 ansökningar, men ansökningarna från den gruppen har minskat med 52,6 procent jämfört med 2017. Under 2018 ansökte vidare 944 ensamkommande barn och unga om asyl. Det totala antalet kommunmottagna uppgick under 2018 till 43 745. Under 2017, 2016 och 2015 var antalet kommunmottagna 68 442, 68 761 respektive 51 197.

Läkemedelsförmånerna ökade

Bidrag för läkemedelsförmånerna ökade med 1,5 miljarder kronor.

Personalsatsning och resursförstärkning till landstingen

Från anslaget 1:6 *Bidrag till folkhälsa och sjukvård* fick landstingen 2,0 miljarder kronor för personalsatsning och 1,0 miljarder kronor för patientmiljarden. Anslagsposterna är nya vilket förklarar ökningen med 3,0 miljarder kronor

under 2018. Bidraget till förlossningsvård och kvinnors hälsa ökade med 0,9 miljarder kronor under året.

Arbetsmarknadspolitiska program

Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser ökade med 2,2 miljarder kronor 2018. I december hade drygt 19 000 personer extratjänster främst i kommunerna. Extratjänster är till för nyanlända och långtidsarbetslösa.

Satsningar inom skolområdet

Kommunerna fick 0,9 miljarder kronor under 2018 från det nya anslaget 1:21 *Statligt stöd för stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling*. Bidraget ska användas till insatser som stärker likvärdighet och kunskapsutveckling i förskoleklass och grundskolan. Statligt stöd till vuxenutbildning och Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning ökade med 0,9 miljarder kronor mellan åren.

Mer bidrag till utveckling av socialt arbete

Bidrag till utveckling av socialt arbete ökade med 0,9 miljarder kronor. Ökningen beror på nya satsningar för avgiftsfria ferieaktiviteter och simundervisning under året. Stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet ökade med 0,4 miljarder kronor. Statens kulturråd fick 0,3 miljarder kronor mer i bidrag.

Transfereringar till utlandet ökade

Av transfereringar till utlandet ökade avgiften till EU med 8,6 miljarder kronor netto. Den BNI-baserade avgiften ökade mest. Till skillnad mot redovisningen på statens budget redovisas avgiften här periodiserad, vilket innebär att utfallet här blir ett annat.

Kostnaden för bistånd och andra internationella bidrag genom Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida) ökade med 5,4 miljarder kronor. Sidas bidrag till multilaterala och internationella organisationer och fonder, hållbar utveckling samt bidrag till Mellanöstern och Nordafrika ökade mest. För att nå upp till målet om att Sverige ska betala 1 procent av bruttonationalinkomsten i bistånd, höjdes främst anslaget för biståndsverksamhet. Utgifterna för migration som ingår i biståndsramen förväntas minska och det förklarar en utökad ram inom biståndsverksamheten.

Det internationella biståndet räknas av för flyktningkostnader. För 2018 beräknas utgifterna för internationellt bistånd bli knappt 3 miljarder

kronor lägre än de skulle varit utan avräkning för flyktingkostnader. För 2016 och 2017 var avräkningen 6 miljarder kronor per år. För 2015 var avräkningen 9 miljarder kronor.

Migrationsverkets utbetalning av dagersättning till asylsökande redovisas i enlighet med nationalräkenskaperna som bidrag till övriga länder. Dagersättning betalas från anslaget 1:2 *Ersättningar och bostadskostnader*. Även ersättningar från anslaget 1:7 *Utresor för avvisade och utvisade* redovisas som bidrag till övriga länder. Dessa ersättningar minskade med 0,4 miljarder kronor.

Avsättningar till fonder ökade

Resolutionsreserven har ökat med 8,9 miljarder kronor, vilket främst avser resolutionsavgifter med 9,1 miljarder kronor. Avsättningen är 2,5 miljarder kronor högre än föregående år, vilket beror på att avgifterna till fonden har ökat.

Kostnaderna för statens egen verksamhet ökade

Kostnaderna för statens egen verksamhet (exklusive arbetsgivaravgifter för statsanställda) uppgick till 280 miljarder kronor 2018. Det är en ökning med 16 miljarder kronor jämfört med 2017.

Lönekostnaderna ökade med 3,9 procent

Statens personalkostnader ökade med 6,6 miljarder kronor. Lönekostnader inklusive lagstadgade arbetsgivaravgifter ökade med 5,4 miljarder kronor eller 3,9 procent. Polismyndigheten och Försvarsmakten har de högsta personalkostnaderna.

Trafikverkets lönekostnader ökade med 10,9 procent vilket beror på löneökningar och ett ökat antal anställda för att möta ökad verksamhetsvolym under de kommande åren. Lönekostnaderna hos Domstolsverket ökade med 5,2 procent, vilket främst beror på att antalet anställda inom migrationsdomstolarna har ökat till följd av ökad målinströmning. Lantmäteriets lönekostnader ökade med 7,6 procent vilket främst beror på en ökning av antalet anställda och delvis på ökade löner i samband med personalomsättning.

På Migrationsverket minskade lönekostnaderna med 12,8 procent med anledning av personalminskningar på grund av ett minskat mottagande och minskat antal asylärenden.

Lokalkostnaderna ökade

Lokalkostnaderna ökade med 430 miljoner kronor jämfört med 2017.

Migrationsverkets lokalkostnader minskade med 855 miljoner kronor eller 36 procent. Förändringen beror framförallt på en minskning av antalet tillfälliga boenden för asylsökande. Antalet inskrivna i anläggningsboenden minskade med ca 40 procent.

Garanti- och kreditkostnader ökade

Vissa garanti- och kreditkostnader ökade med 327 miljoner kronor jämfört med föregående år. EKN:s kostnader är lägre men Riksgäldskontorets kostnader är högre än föregående år.

Övriga driftkostnader ökade

Totala övriga driftkostnader ökade med 8,1 miljarder kronor jämfört med föregående år.

Resultat i statliga företag

Resultatet från andelar i hel- och delägda företag förbättrades något. Vattenfall AB:s resultat förbättrades med 1,7 miljarder kronor till en vinst på 10,2 miljarder kronor. Förbättringen avser främst minskade finansiella kostnader och inkomstskatter. Akademiska hus AB redovisade ett resultat som var 1,1 miljarder kronor lägre än föregående år. Försämringen är främst hänförlig till lägre positiva värdeförändringar i fastigheter med 2,4 miljarder kronor. Sveaskog AB redovisade ett förbättrat resultat med 1,8 miljarder kronor främst beroende på ökat värde på innehavet av växande skog. Telia Company AB redovisade 2,4 miljarder kronor lägre resultatandel, vilket främst avser resultat från avyttrad verksamhet där resultatandelen försämrats med 3,1 miljarder kronor.

Högre nettokostnad för statsskulden

Under 2018 uppgick nettokostnaden för statsskulden, räntor, över- och underkurser och valutakursförändringar m.m., till 19,9 miljarder kronor, vilket innebär att nettokostnaden ökade med 9,0 miljarder kronor från föregående år. Negativ påverkan från valutakursförändringar med 9,9 miljarder kronor och ökade räntekostnader med 3,7 miljarder kronor har delvis uppvägs av att kursförändringar förbättrats med 6,2 miljarder kronor.

3.2 Balansräkning

I balansräkningen redovisas värdet av statens samtliga tillgångar, skulder och kapital den 31 december 2018.

Tabell 3.2 Balansräkning

Miljoner kronor

TILLGÅNGAR

	Not	2018-12-31	2017-12-31
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utveckling	15	8 396	7 880
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	16	1 600	1 417
Förskott avseende immateriella anläggningstillgångar	17	1	1
Summa immateriella anläggningstillgångar		9 997	9 298
Materiella anläggningstillgångar			
Statliga väganläggningar	18	140 582	141 728
Statliga järnvägsanläggningar	19	168 357	166 373
Byggnader, mark och annan fast egendom	20	43 786	40 215
Förbättringsutgifter på annans fastighet	21	5 978	5 676
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	22	37 887	36 637
Pågående nyanläggningar	23	89 943	75 701
Beredskapstillgångar	24	101 393	100 619
Förskott avseende materiella anläggningstillgångar	25	5 220	5 013
Summa materiella anläggningstillgångar		593 146	571 962
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i hel- och delägda företag	26	348 213	326 898
Andra långfristiga värdepappersinnehav	27	47 236	47 081
Långfristiga fordringar	28	9 103	8 701
Summa finansiella anläggningstillgångar		404 552	382 680
Summa anläggningstillgångar		1 007 695	963 940
Utlåning	29	465 801	437 512
Varulager m.m.			
Varulager och förråd	30	2 070	1 790
Pågående arbeten	31	279	554
Fastigheter	32	171	168
Förskott till leverantörer	33	14	10
Summa varulager m.m.		2 534	2 522

Fordringar

Kundfordringar	34	5 624	4 364
Övriga kortfristiga fordringar	35	165 575	134 211
Summa fordringar		171 199	138 575

Periodavgränsningsposter

Förutbetalda kostnader	36	8 290	11 650
Upplupna bidragsintäkter	37	3 745	3 212
Övriga upplupna intäkter	38	269 603	268 049
Summa periodavgränsningsposter		281 638	282 911

Kortfristiga placeringar

Värdepapper och andelar	39	46 029	90 342
Summa kortfristiga placeringar		46 029	90 342
Kassa och bank	40	8 898	9 540
SUMMA TILLGÅNGAR		1 983 794	1 925 342

KAPITAL OCH SKULDER

	Not	2018-12-31	2017-12-31
Nettoförmögenhet	41	-17 662	-113 861
Fonder	42	191 983	179 197
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	43	290 065	270 808
Övriga avsättningar	44	15 717	15 624
Summa avsättningar		305 782	286 432
Statsskulden			
Lån i svenska kronor		826 452	895 489
Lån i utländsk valuta		370 582	369 721
Summa statsskulden	45	1 197 034	1 265 210
Skulder m.m.			
Långfristiga skulder	46	3 317	3 133
Leverantörsskulder	47	22 586	21 240
Övriga kortfristiga skulder	48	191 295	197 370
Depositioner	49	2 374	1 101
Förskott från uppdragsgivare och kunder	50	152	143
Summa skulder m.m.		219 724	222 988
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	51	30 819	32 495
Oförbrukade bidrag	52	11 515	11 066
Övriga förutbetalda intäkter	53	44 599	41 816
Summa periodavgränsningsposter		86 933	85 377
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		1 983 794	1 925 342
Garantiförbindelser	54	4 360	4 297
Övriga ansvarsförbindelser	55	52 732	41 744

Nettoförmögenheten förbättrades

Statens nettoförmögenhet är skillnaden mellan tillgångarnas och skuldernas bokförda värde. Statsskulden svarar för den övervägande delen av skulderna och motsvarar i huvudsak statens budgets ackumulerade underskott över åren. Vid utgången av 2018 var nettoförmögenheten -18 miljarder kronor. Det är en förbättring med 96 miljarder kronor jämfört med 2017 då nettoförmögenheten var -114 miljarder kronor.

Nettoförmögenhetens förändring fördelad på balansräkningens olika delar kan sammanfattas så här:

	Miljarder kronor
Ökning av tillgångar	+58
Ökning av skulder	+70
Ökning av avsättningar	-19
Ökning av fonder	-13
Summa	96

Förändringen av nettoförmögenheten kan även beskrivas på följande sätt:

	Miljarder kronor
Årets överskott enligt resultaträkningen	106
Förändrad avsättning till tjänstepensioner	-15
Förändring av upplupna skatteintäkter	1
Värdeförändring av aktier och andelar	3
Invärdering av beredskapsvaror och materiel	1
Summa	96

Förändringen av nettoförmögenheten påverkades främst av årets överskott i resultaträkningen på 106 miljarder kronor, men också av enstaka transaktioner som förändrade tillgångars eller skuldernas värde utan att de redovisades över resultaträkningen. Den förbättrade nettoförmögenheten är också en effekt av förändrad metod i beräkningen av upplupna skatter och beräkning av tjänstepensionsskulder, vilket påverkade nettoförmögenhetens utgående balans 2017.

Den del av tjänstepensionsskuldens förändring som beror på försäkringstekniska omvärderingar förs direkt mot nettoförmögenheten, vilket 2018 har medfört en minskning av förmögenheten med 15 miljarder kronor. Vissa förändringar av upplupna skatteintäkter förs direkt mot nettoförmögenheten och har medfört en ökning

av förmögenheten med 1 miljard kronor. En återkommande förklaringspost är värdeförändringar av statligt ägda företags eget kapital som inte är hänförliga till periodens resultat. Under 2018 uppgick dessa effekter till 3 miljarder kronor. Försvarsmakten har invärderat beredskapsvaror och materiel anskaffade tidigare år till ett värde av knappt 1 miljard kronor.

Immateriella anläggningstillgångar ökade

I posten Balanserade utgifter för utveckling ingår främst egenutvecklade it-system och program. Investeringar uppgick 2018 till 2,8 miljarder kronor. De största tillgångarna finns hos Försäkringskassan, Trafikverket, Skatteverket och Polismyndigheten. Totalt ökade immateriella anläggningstillgångar med 0,7 miljarder kronor.

Nya vägar och järnvägar

De materiella anläggningstillgångarna ökade med 21 miljarder kronor. Värdet av väganläggningar som blev klara under 2018 var 4,4 miljarder kronor. Bland de färdigställda projekten ingår t.ex. E22 Rinkabyholm, E20 förbi Hova, E22 Hurva etapp Linderöd.

Värdet av järnvägsanläggningar som blev klara under 2018 var 7,2 miljarder kronor. Som exempel på objekt som färdigställda under 2018 kan nämnas bl. a. dubbelspår på sträckan Strängnäs–Härad och Skutskär–Furuvik, kapacitetsförstärkningar på sträckan Göteborg–Skövde och spårbyte på sträckan Hudiksvall–Sundsvall.

Byggnader, mark och annan fast egendom ökade

Det bokförda värdet för statens byggnader, mark och annan fast egendom ökade med 3,6 miljarder kronor jämfört med 2017. Fast egendom som förvaltas av Statens fastighetsverk ökade med 2,7 miljarder kronor. Ökningen beror främst på färdigställandet av två stora projekt, renoveringen av Nationalmuseum och kvarteret Björnen som nyttjas av Regeringskansliet.

Stora pågående nyanläggningar

Årets investeringar uppgick till totalt 32 miljarder kronor. Trafikverkets investeringar uppgick till 26 miljarder kronor. Här ingår många mycket stora väg- och järnvägsprojekt som t.ex. E4 Förbifart Stockholm, Västsvenska vägpaket, ökad kapacitet järnväg Tomtebodavägen–Kallhäll, nytt dubbelspår Järna–Linköping och projektet ERTMS som avser nytt signalsystem i hela

Sverige. Affärsverket svenska kraftnät gjorde nya investeringar på 2,4 miljarder kronor som främst avsåg stations- och ledningsförnyelse Storfinnforsen–Midskog och projekten Stockholms ström och Sydvästlänken. Totalt ökade pågående investeringar med 14 miljarder kronor 2018.

Beredskapslagren ökade

Nyanskaffning av militära beredskapsinventarier uppgick till 7,3 miljarder kronor och av- och nedskrivningar uppgick till 7,3 miljarder kronor under 2018. Anskaffningen avser bl.a. JAS 39 E, ubåts-, sjöstrids- och fordonssystem.

Beredskapslagrets värde ökade med 0,8 miljarder kronor under året. Ökningen beror främst på att Försvarsmakten invärderat beredskapsvaror som anskaffats tidigare år och korrigerat lagervärdena.

Värdet på Vattenfall AB ökade

De finansiella anläggningstillgångarna ökade med 22 miljarder kronor. Vattenfall AB:s andelsvärde ökade med 9,4 miljarder kronor, vilket främst förklaras av årets vinst på 10 miljarder kronor och poster redovisade direkt mot eget kapital på 2,7 miljarder kronor.

Värdet på Akademiska hus AB ökade med 3,6 miljarder kronor, vilket beror på årets resultat på 5,3 miljarder kronor och en minskning med 1,6 miljarder kronor i utdelning. LKAB:s andelsvärde ökade med 2,2 miljarder kronor, vilket främst beror på årets vinst på 5,3 miljarder kronor och en minskning genom utdelning av 2,9 miljarder kronor. Totalt ökade värdet på andelar i hel- och delägda företag med 21 miljarder kronor.

Andra långfristiga värdepappersinnehav ökade med 0,2 miljarder kronor. Värdet på bostadsobligationer som innehas av Kärnavfallsfonden har minskat med 1,2 miljarder kronor och nya placeringar har gjorts i företagsobligationer, aktier och värdepapper med ca 5 miljarder kronor. Exportkreditnämnden har under året avvecklat obligationer i euro och US-dollar till ett belopp av 3,9 miljarder kronor.

Statens lån till Riksbanken ökade

Riksgäldskontoret redovisar 267 miljarder kronor eller 57 procent av statens utlåningsfordringar. De består främst av fordringar på Riksbanken för utlåning i dollar och euro. Kronan försvagades under året mot dollarn och euron,

vilket medförde att Riksgäldskontorets utlåning till Riksbanken ökade med 20 miljarder kronor.

CSN:s fordringar ökade

CSN:s utlåningsfordran ökade med 7 miljarder kronor och uppgick till 199 miljarder kronor, efter reservering för förväntade låneförluster. Ökningen av lånefordran beror på att nyutlåningen var större än amorteringarna.

Affärsdagsredovisning förklarar ökade kortfristiga fordringar

Övriga kortfristiga fordringar ökade med 31 miljarder kronor jämfört med föregående år. Effekten av Riksgäldskontorets affärsdagsredovisning ökade fordringarna med 24 miljarder kronor.

Kortfristiga fordringar på skattekotot minskade

I princip alla debiteringar av skatter och avgifter som Skatteverket gör ingår i skattekontosystemet. Skatteverkets fordringar på skattekotot minskade med 2,2 miljarder kronor. Fordran på kommuner, landsting och trossamfund för slutavräkning av kommunalskatt m.fl. skatter för äldre år ökade med 3,1 miljarder kronor och uppgick vid slutet av 2018 till 3,2 miljarder kronor. Utfallet varierar mellan åren beroende på hur väl förskottsutbetalningarna till kommunerna m.fl. stämmer med slutliga skatter till dessa sektorer.

Post- och telestyrelsen redovisar uppbördsfordringar på knappt 2,6 miljarder kronor som avser två spektrumauktioner som genomfördes under året. Fordringarna har reglerats i januari 2019.

Förutbetalda kostnader minskade

De förutbetalda kostnaderna minskade med 3,4 miljarder kronor netto. Kammarkollegiet redovisade 3,7 miljarder kronor i för högt debiterade EU-avgifter för 2017 som förutbetalda kostnad. Motsvarande belopp för 2018 uppgick till 8 miljoner kronor.

Periodiserade skatter ökade upplupna intäkter

Övriga upplupna intäkter har ökat med 1,6 miljarder kronor. Posten består främst av upplupna skatteintäkter, som avser skillnaden mellan statens skatteintäkter ett visst år och de debiterade (preliminära) skatterna avseende samma inkomstår. Upplupna skatteintäkter ökade med drygt 5 miljarder kronor jämfört med 2017.

Värdepapper och andelar minskade

Värdet på värdepapper och andelar minskade med 44 miljarder kronor. Minskningen avser Riksgäldskontorets repor i egna statspapper. Placeringar i repor är en del av statsskuld-förvaltningen och kan variera kraftigt mellan åren. Storleken på placeringarna beror på placerings-behovet vid bokslutstidpunkten.

Fonderna ökade

Värdet på statens fonder ökade med 13 miljarder kronor jämfört med 2017. Resolutionsreserven ökade med 8,9 miljarder kronor, Kärnavfalls-fonden ökade med 2,4 miljarder kronor och Insättningsgarantifonden med 1,7 miljarder kronor.

Avsättningarna ökade

Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser ökade med 19 miljarder kronor, varav avsättningar för statens tjänstepensioner hos Statens tjänstepensionsverk ökade med 17 miljarder kronor.

Övriga avsättningar består till största delen av Exportkreditnämndens (EKN) avsättningar för garantier som är oförändrade jämfört med föregående år.

Statsskulden minskade

Statsskulden minskade med 68 miljarder kronor och uppgick vid 2018 års utgång till 1 197 miljarder kronor. Det är lån i svenska kronor som har minskat. Lån i utländsk valuta ökade med 0,9 miljarder kronor. Statens budget-saldo för 2018 var ett överskott på 80 miljarder kronor, vilket innebär ett minskat lånebehov.

Affärsdagsredovisning förklarar minskade kortfristiga skulder

Övriga kortfristiga skulder minskade med 6 miljarder kronor jämfört med föregående år. Kontoöverskott på skattekonto ökade kort-fristiga skulder med 6,5 miljarder kronor medan effekten av Riksgäldskontorets affärsdags-redovisning minskade de kortfristiga skulderna med 13 miljarder kronor. Motsvarande effekt förekommer på tillgångssidan i samband med försäljning av värdepapper.

Upplupna kostnader minskade

Upplupna kostnader har minskat 1,7 miljarder kronor netto. Migrationsverket redovisar en minskning av upplupna kostnader med 4,8 miljarder kronor. Minskningen består i

huvudsak av upplupna kostnader för placering av barn, ensamkommande barn och skolkostnader och organiserad verksamhet.

Förutbetalda intäkter ökade

Övriga förutbetalda intäkter ökade med 2,8 miljarder kronor

3.3 Finansieringsanalys

Finansieringsanalysen visar statens betalningar fördelade på avsnitten statens verksamhet, investeringar, utlåning och finansiella aktiviteter. Finansieringsanalysen visar även förändringen av och respektive avsnitts påverkan på statens nettoupplåning under redovisningsperioden. Statens nettoupplåning definieras som förändringen av statsskulden justerad för orealiserade valutakursförändringar.

Uppgifterna i finansieringsanalysen har hämtats från resultat- och balansräkningarna samt från den information som myndigheterna rapporterat in till statsredovisningssystemet eller från myndigheternas årsredovisningar med eventuella kompletteringar.

Tabell 3.3 Finansieringsanalys

Miljoner kronor

	Not	2018	2017
Statens verksamhet			
Skatter	56	1 371 544	1 290 680
Avgifter och andra ersättningar	57	70 557	59 995
Intäkter av bidrag		59 271	61 750
<i>Summa justerade intäkter</i>		<i>1 501 372</i>	<i>1 412 425</i>
Transfereringar	58	-1 100 010	-1 052 853
Statens egen verksamhet	59	-245 615	-232 834
<i>Summa justerade kostnader</i>		<i>-1 345 625</i>	<i>-1 285 687</i>
Justeringar till betalningar	60	10 790	-67 718
Saldo statens verksamhet		166 537	59 020
Investeringar			
	61		
Finansiella investeringar		-6 913	-772
Materiella investeringar		-48 039	-43 878
Immateriella investeringar		-3 374	-2 929
<i>Summa investeringsutgifter</i>		<i>-58 326</i>	<i>-47 579</i>
Försäljning av anläggningstillgångar		7 822	2 894
Summa investeringsverksamhet		-50 504	-44 685
Utlåning			
	62		
Nyutlåning		-31 956	-28 225
Amorteringar		13 165	18 424
Summa nettoutlåning		-18 791	-9 801
Finansiella aktiviteter			
Finansiellt netto för statens upplåning	63	-12 947	-11 043
Övrigt finansiellt netto	64	7 837	7 981
Justeringar till betalningar	65	-7 752	-3 499
Summa finansiella aktiviteter		-12 862	-6 561
Totalt		84 380	-2 027
Statens nettoupplåning			
Förändring av statsskulden		-68 176	-26 750
Orealiserade valutakursförändringar		-16 204	28 777
Totalt		-84 380	2 027

Statens verksamhet gav positivt kassaflöde

Kassaflödet i den del som avser statens verksamhet, dvs. intäkter, transfereringar och statens egen verksamhet, var positivt och uppgår till 167 miljarder kronor, vilket är 108 miljarder kronor högre än föregående år. Kassaflödet från intäkter var 89 miljarder kronor högre, främst för att inbetalningar kopplade till skatter ökade med 81 miljarder kronor. Utbetalningarna ökade med 60 miljarder kronor, varav transfereringar ökade

med 47 miljarder kronor och statens egen verksamhet med 13 miljarder kronor. Förändringarna av fordringar och skulder under posten justeringar till betalningar påverkade kassaflödet positivt med 11 miljarder kronor netto. Föregående år gav justeringar till betalningar en negativ effekt med 68 miljarder kronor och förändringen beror främst på att Riksgäldskontoret har minskat sina kortfristiga placeringar med 44 miljarder kronor.

Högre investeringar och mer försäljning

Investeringsverksamheten gav ett negativt kassaflöde med 51 miljarder kronor, jämfört med 45 miljarder kronor föregående år. Årets investeringar uppgick till 58 miljarder kronor, vilket är en ökning med 11 miljarder kronor jämfört med föregående år. Investeringar i finansiella anläggningstillgångar ökade med 6 miljarder kronor och uppgår till knappt 7 miljarder kronor, varav Kärnavfallsfondens investeringar i aktier och värdepapper uppgår till 5 miljarder kronor. Investeringar i materiella anläggningstillgångar har ökat med 4 miljarder kronor och uppgår till 48 miljarder kronor. Positiva kassaflöden från försäljning av främst finansiella anläggningstillgångar uppgick till 8 miljarder kronor, vilket är 5 miljarder kronor mer än föregående år. Det beror bl.a. på att Exportkreditnämnden avvecklade obligationer i euro och US-dollar till ett belopp av 4 miljarder kronor till följd av regeländringar och placerade dessa medel hos Riksgäldskontoret.

Statens nyutlåning ökade och amorteringarna minskade

Statens nyutlåning uppgick till 32 miljarder kronor, varav studielån i form av annuitetslån står för huvuddelen. Nyutlåningen är 4 miljarder kronor högre än föregående år, vilket framför allt beror på valutaförändringar i samband med refinansiering av statens utlåning till Riksbanken. Amorteringarna avser främst studielån i form av annuitetslån och uppgick till 13 miljarder kronor. Det är 5 miljarder kronor lägre än 2017 då Irland betalade tillbaka sitt lån. Statens utlåning gav därmed ett negativt kassaflöde med 19 miljarder kronor, jämfört med 10 miljarder kronor föregående år.

Kassaflödet från finansiella aktiviteter försämrades
Nettobetalingar från finansiella aktiviteter gav ett negativt kassaflöde med 13 miljarder kronor, vilket är en försämring med 6 miljarder kronor

jämfört med föregående år. Till stor del beror det på lägre förutbetalda överkurser för upplåning i svenska kronor.

Statens nettoupplåning minskade

Statens nettoupplåning visar förändringen av statens upplåning justerad för orealiserade valutakursförändringar. Statens nettoupplåning har minskat med 84 miljarder kronor, vilket innebär att staten har gjort en nettominskning av sina lån. Statsskulden minskade med 68 miljarder kronor, men vid beräkningen av nettoupplåningen justeras detta för orealiserade valutakursförändringar i upplåningsverksamheten. De orealiserade valutakursförändringarna har ökat statsskulden med 16 miljarder kronor utan att medföra några betalningar.

Sambandet mellan resultaträkningen och utfallet på statens budget

I tabell 3.4 framgår sambandet mellan resultaträkningen och saldoto i statens budget. Tabellen visar de huvuddelar som skiljer resultaträkningen från statens budget, nämligen poster som finns med i resultaträkningen men inte medför betalningar, förändringar av fordringar och skulder samt övriga transaktioner som medfört betalningar. Posterna finns med i finansieringsanalysen, men i en annan struktur. Genom dessa tre delar är det möjligt att gå från resultaträkningens saldo till finansieringsanalysens saldo. Därefter framgår justeringsposter hänförliga till statsskulden som utgör skillnaden mellan finansieringsanalysens saldo och saldoto i statens budget.

Tabell 3.4 Samband mellan resultaträkningen och statens budgetsaldo 2018

Miljoner kronor	
Resultaträkningens överskott	106 395
Justeringar för poster som ej medför betalningar	20 813
Justeringar för förändringar av fordringar och skulder	11 838
Övriga transaktioner som påverkar betalningar	-54 666
Finansieringsanalysens saldo	84 380
Justeringar hänförliga till statsskulden	-4 331
<i>varav förändring av Riksgäldskontorets kortfristiga placeringar</i>	-43 995
<i>varav förändring av inomstatliga innehav av värdepapper, skuldkorrigeringar samt övriga poster</i>	39 664
Statens budgetsaldo	80 049

Transaktionerna som ingår i resultaträkningen men inte medför betalningar uppgår till 21 miljarder kronor. I detta ingår avskrivningar och nedskrivningar som läggs till med 29 miljarder kronor och avsättningar och fondering 17,5 miljarder kronor. Resultatandelar i statens hel- och delägda företag som påverkat resultaträkningen positivt utan något kassaflöde avgår med 33 miljarder kronor, medan orealiserade valutakursförändringar om 7 miljarder kronor och negativa marknadsvärdesförändringar på värdepapper läggs till med drygt 1,5 miljarder kronor. Reavinst och reaförluster avgår också med drygt 1 miljard kronor.

Förändringarna av fordringar och skulder har medfört betalningar, men inte påverkat resultaträkningen. Den positiva effekten av nettofordringarna för skatter uppgår till 9 miljarder kronor beroende på att nettot av betalda skatter är högre än skatteintäkterna enligt resultaträkningen. Hos Riksgäldskontoret har förändringarna av fordringar och skulder i statsskuldsvärvaltningen påverkat kassaflödet negativt med knappt 8 miljarder kronor. Nettoförändringen av övriga fordringar och skulder ger en positiv påverkan med 11 miljarder kronor. Den sammanlagda nettoeffekten av förändringar av fordringar och skulder gav därmed ett positivt kassaflöde i förhållande till resultaträkningen med 12 miljarder kronor.

Övriga transaktioner som påverkar betalningar är främst investeringar som netto med hänsyn till sålda anläggningstillgångar gav ett utflöde av likvida medel på 51 miljarder kronor. Statens utlåning, netto, påverkade kassaflödet negativt med 19 miljarder kronor, medan utdelningar från statliga bolag gav ett inflöde med 15 miljarder kronor.

Justeringar som är hänförliga till statsskulden

Finansieringsanalysens saldo visar sammantaget ett positivt kassaflöde på 84 miljarder kronor, vilket är 4 miljarder kronor högre än saldoto i statens budget som var positivt med 80 miljarder kronor. Skillnaden mellan statens nettoupplåning och saldoto på statens budget beror på att det finns transaktioner som påverkar statsskulden men som inte påverkar budgetens saldo. Det finns även transaktioner som påverkar budgetens saldo, men som påverkar statsskulden först i efterföljande perioder, t.ex. förändring av kortfristiga placeringar.

Riksgäldskontoret har minskat sina kortfristiga placeringar med 44 miljarder kronor, vilket har minskat statsskulden utan att påverka statens budgetsaldo. Skillnaden i övrigt beror på effekter av Riksgäldskontorets affärsdagsredovisning, förändringar av myndigheters innehav av statspapper, över- och underkurser på kortfristiga placeringar samt skuldskötselåtgärder, vilket sammantaget uppgick till 40 miljarder kronor. Den enskilt största effekten gav affärsdagsredovisningen, som ökade statsskulden vid årets slut med 37 miljarder kronor utan att påverka statens betalningar.

3.4 Redovisningsprinciper och tilläggsupplysningar

Årsredovisningen för staten upprättas enligt bestämmelserna i 10 kap. budgetlagen (2011:203) och grundas på de statliga myndigheternas årsredovisningar. Dessa upprättas enligt förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

3.4.1 Redovisningsprinciper, resultat- och balansräkning

Räkenskapsåret är kalenderåret. Kostnader och intäkter redovisas enligt bokföringsmässiga grunder, dvs. när den ekonomiska händelsen inträffar, oavsett när betalning sker.

De konsoliderade resultat- och balansräkningarna och finansieringsanalysen är uppställda enligt reglerna i 10 kap. 9 och 10 §§ budgetlagen och de mer detaljerade reglerna i 13–15 §§ förordningen (2011:231) om underlag för årsredovisning för staten.

Budgetlagen och förordningen om årsredovisning och budgetunderlag reglerar grundläggande redovisningsprinciper. Dessa utgör, tillsammans med den praxis som utvecklats i årsredovisningen för staten och de praktiska ställningstaganden som varit nödvändiga vid upprättandet, de tillämpade redovisningsprinciperna. Denna praxis består av lösningar som anges nedan under rubrikerna Omklassificeringar av poster och Kommentarer till särskilda poster, om lösningarna inte har bedömts vara oväsentliga.

Ibland redovisas nya företeelser i årsredovisningen för staten, för vilka inomstatlig reglering

eller praxis ännu inte utvecklats. Då hämtas vägledning från principer som framgår av internationella redovisningsstandarder för offentlig sektor respektive principer som tillämpas i den privata eller kommunala sektorn. Flera företeelser är dock specifika för statlig verksamhet i Sverige eller så saknas vägledning i internationella standarder och ställning måste därför tas i enskilda fall.

Årsredovisningen för staten upprättas med de statliga myndigheternas årsredovisningar som grund och med information som rapporterats särskilt till statsredovisningen. Principerna för att värdera och klassificera intäkter och kostnader samt tillgångar och skulder utgår därför från bestämmelserna i förordningen om årsredovisning och budgetunderlag. Undantag kan emellertid finnas om en myndighet har medgett undantag från dessa regler och för sådana fall där särskilda principer tillämpas på den konsoliderade nivån.

Transfereringar

Transfereringar redovisas enligt bokföringsmässiga grunder, dvs. det år som kostnaden hänför sig till. I de flesta fall anses kostnaden sammanfalla med utbetalningen. Utgiften periodiseras när den tydligt går att hänföra till ett visst år.

Skatter

Skatteinkomsterna redovisas fullt periodiserade, dvs. det år intäkterna hänför sig till. Eftersom många skatter för ett kalenderår beslutas först i efterhand, är det slutliga utfallet från beskattningen inte känt förrän drygt ett år efter det aktuella årets utgång. Redovisningen av skatter i årsredovisningen för staten grundas därför till viss del på bedömningar av förväntat beskattningsutfall och förväntade inbetalningar.

Metoden för att beräkna periodiserade skatter bygger på modeller för olika skatteslag och på totalsammanställningar som Finansdepartementet och Ekonomistyrningsverket byggt upp och utvecklat under lång tid. Denna beräkningsmetod ger bättre information om skatterna för året än löpande skatteinbetalningar, eftersom den beaktar den makroekonomiska utvecklingen och förändringar i skattereglerna

redan under det aktuella året och inte först när betalning görs.

Skatteverket och andra berörda myndigheter redovisar löpande debiterade och betalda skatter. Skatterna kan delas in i två huvudkategorier. Den första huvudkategorin är skatter som hänförs till rätt månad eller kvartal i nära anslutning till inbetalningen eller deklarationen, vilket gäller för mervärdesskatt, socialavgifter och de flesta punktskatter. Den andra huvudkategorin är skatter som beslutas vid den årliga inkomstbeskattningen och där den löpande inbetalningen endast är preliminär. Det gäller t.ex. hushållens och företagens inkomstskatter samt skatte-reduktioner.

När uppgifterna för årsredovisningen för staten för ett visst år tas fram, finns ett i det närmaste korrekt slutligt utfall för många av de skatter som redovisas månads- eller kvartalsvis. För framför allt hushållens och företagens inkomstskatter som beslutas årsvis bygger det redovisade utfallet däremot på en bedömning som grundas på kontrolluppgifter, redovisade preliminärskatter, den ekonomiska utvecklingen, utvecklingen på aktie- och fastighetsmarknaden och annan information.

Utifrån informationen prognostiseras de intäkter som slutligt kommer att betalas in för året. Prognosen ligger till grund för att beräkna den redovisade intäkten. Även för övriga skatter tas hänsyn till förväntade tilläggsdebiteringar, omprövningar m.m. som gäller skatter för den aktuella redovisningsperioden.

Resultaträkningens skatteintäkter skiljer sig från de periodiserade skatterna i statens budget för det aktuella året på några punkter. Skillnaden mellan fjolårets beräknade periodiserade skatt och det utfall som nu finns tillgängligt hänförs i resultaträkningen till det senaste året, medan det periodiserade utfallet per år revideras i budgetens utfall. För varje skatteslag redovisas dock den senaste beräkningen i not till resultaträkningen. En annan skillnad är att avgifterna till ålderspensionssystemet och premiepensionssystemet läggs till, eftersom dessa avgifter ingår i skatterna såsom de avgränsas i resultaträkningen. Kommunala utjämnings- och inkomstutjämningsavgifter tillförs som följd av principen att bruttoredovisa dessa i årsredovisningen för staten. Slutligen avgår de eliminerings- och skatt från myndigheter som görs i resultaträkningen i årsredovisningen för staten.

Avgränsningar av redovisningsenheten

Resultat- och balansräkningen samt finansieringsanalysen omfattar statens samtliga intäkter och kostnader, tillgångar och skulder samt betalningar som påverkar statens nettoupplåning. Riksbankens grundfond ses i detta sammanhang som en tillgång hos staten.

Intäkter och kostnader, tillgångar och skulder samt betalningar som redovisas av Riksbanken samt Första-Fjärde, Sjätte och Sjunde AP-fonden omfattas inte av resultat- och balansräkningen eller finansieringsanalysen. Inte heller ingår premiepensionssystemets tillgångar och skulder eller dess avkastning. Budgetlagens bestämmelser avseende detta har preciserats i förordningen om underlag för årsredovisning för staten. För premiepensionsmedlen gäller det särskilda egendomsskyddet enligt 2 kap. 15 § regeringsformen och de är därmed inte statens medel. Att ta in dem i statens balansräkning skulle medföra att redovisningen inte gav en rättvisande bild. Riksbanken anses vara ett eget rättssubjekt med egna tillgångar och skulder och ska därför inte omfattas av statens resultat- och balansräkning. AP-fonderna, utöver den del som tillhör premiepensionssystemet, undantas dels eftersom ålderspensionssystemet bör hanteras på ett enhetligt sätt, dels eftersom de följer ett annat regelverk för redovisningen än övriga myndigheter, vilket skulle göra det alltför omständligt att konsolidera dem.

Konsolidering

Redovisningen är en konsolidering av årsredovisningarna hos myndigheterna under riksdagen och regeringen, med angivna undantag. Det innebär att balans- och resultaträkningarna slås samman efter det att interna mellanhavanden i form av fordringar, skulder, intäkter och kostnader mellan myndigheterna eliminerats. Finansieringsanalysen upprättas därefter med den konsoliderade resultat- och balansräkningen som underlag.

En förteckning över vilka organisationer som ingår i den konsoliderade resultat- och balansräkningen och finansieringsanalysen finns i bilaga 6.

Gemensam brytdag

Den 5 januari gäller som gemensam brytdag för myndigheternas räkenskaper. Det är den dag då den löpande bokföringen av händelser som berör räkenskapsperioden avslutas. Den gemensamma brytdagen är i första hand till för att det ska vara möjligt att stämma av mellanhavanden mellan myndigheter, men den påverkar även externa kundfordringar, leverantörsskulder och period-avgränsningsposter.

Värderingsprinciper

Myndigheterna tillämpar normalt generella värderingsprinciper i enlighet med förordningen om årsredovisning och budgetunderlag. Det finns myndigheter som på grund av verksamhetens särart, genom dispens, särskilt regeringsbeslut eller av annat särskilt skäl avviker från de generella värderingsprinciperna. Sådana avvikelser förekommer dock i liten omfattning och bedöms därför inte ha någon väsentlig påverkan på årsredovisningen för staten.

Omsättningstillgångar

Omsättningstillgångar värderas enligt lägsta värdets princip. Detta innebär att de tas upp till anskaffningsvärdet eller till nettoförsäljningsvärdet om detta är lägre än anskaffningsvärdet. Om en omsättningstillgång inte innehas för att ge ekonomiska fördelar används återanskaffningsvärdet i stället för nettoförsäljningsvärdet.

Anläggningstillgångar och avskrivningstider

Anläggningstillgångar (med undantag för vissa finansiella instrument, se nedan) värderas till sitt anskaffningsvärde, med avdrag för av- och nedskrivningar. För materiella och immateriella anläggningstillgångar gäller som huvudregel att endast tillgångar med en förväntad ekonomisk livslängd på lägst tre år, tas upp som anläggningstillgångar.

Avskrivningstiderna varierar mellan olika myndigheter eftersom de anpassas till den förväntade nyttjandeperioden för respektive tillgång. Om skillnaden i förbrukning av betydande komponenter hos en anläggningstillgång är väsentlig, delas tillgången upp på dessa och avskrivning görs för varje komponent för sig.

Myndigheterna tillämpar vanligen 3–5 års avskrivningstid. För byggnader och större anläggningar tillämpas längre avskrivningstid eller

komponentavskrivning med hänsyn till myndighetens verksamhet. Även för tillgångsslagen väganläggningar, järnvägsanläggningar och beredskapstillgångar, tillämpas längre avskrivningstider eller komponentavskrivning.

För statliga väganläggningar tillämpas differentierade avskrivningstider från 10 till 95 år. För statliga järnvägsanläggningar tillämpas differentierade avskrivningstider från 25 till 110 år.

För beredskapstillgångar hos Försvarsmakten, tillämpas 15–25 år för stridsfordon, fartyg, flygplan och helikoptrar, 10 år för modifiering av materiel samt 3–10 år för övriga beredskapsinventarier. För övriga beredskapsvaror – beredskapslager – som är omkring 35 procent av de redovisade beredskapstillgångarna, sker ingen planerlig avskrivning. Beredskapsvaror omsätts normalt i den löpande verksamheten eller skrivs ned när de inte längre har någon användning i verksamheten.

Utlåning

Lånefordringar redovisas till upplupet anskaffningsvärde med tillämpning av effektivräntemetoden, vilket är en metod för att fördela räntetäkter och räntekostnader över den relevanta tidsperioden. Lånefordringar och andra fordringar som har en kreditid överstigande ett år och där staten inte tar ut en ränta som motsvarar statens kostnader, värderas till nuvärdet av framtida betalningar.

Aktier och andelar

Aktier och andelar i hel- och delägda företag värderas enligt kapitalandelsmetoden. Metoden innebär att statens andel av företagets eget kapital tas upp som en tillgång i balansräkningen. Årets andel av företagets resultat redovisas sedan i resultaträkningen. Även affärsverkens hel- och delägda företag redovisas enligt kapitalandelsmetoden.

Finansiella instrument

Finansiella instrument som primärt innehas för att generera avkastning eller värdestegringar värderas till verkligt värde. Ett finansiellt instrument är varje form av avtal som ger upphov till en finansiell tillgång hos en part och en finansiell skuld eller egetkapitalinstrument hos en annan part. Det verkliga värdet bestäms på grundval av instrumentets marknadsvärde. Finansiella instrument som innehas till förfall eller används för valuta- eller prissäkring värderas dock inte till marknadsvärde.

Finansiella garantier

Finansiella garantiavtal redovisas när garantiåtagandet uppstår, dvs. vid den tidpunkt när ansvaret för garantin har inträtt och de finansiella villkoren kan fastställas.

När myndigheterna tar ut garantiavgifter för förväntade förluster redovisas initialt både en tillgång och en avsättning för garantin som uppgår till samma belopp. Avsättningar för garantier delas upp i tre olika kategorier, risker som kan finansieras av garantiavgifter, kvardröjande risker och oreglerade skador.

Förändring av avsättningar för garantier redovisas som Intäkter av avgifter och andra ersättningar. Kostnader för skadeersättningar redovisar myndigheterna när ett infriande är befarat eller konstaterat. Kostnaderna för skadeersättningar minskas med återvinningarna för att på så sätt visa statens faktiska kostnader för skador som uppkommer i garantiverksamheten.

Omklassificeringar av poster

Vissa typer av transaktioner omklassificeras i årsredovisningen för staten i förhållande till myndigheternas redovisning. Anledningen till omklassificeringen är att transaktionerna ur statens perspektiv har en annan innebörd än för den enskilda myndigheten. De fall som bedömts påverka årsredovisningen för staten i väsentlig mening beskrivs nedan.

Kostnaderna för tjänstepensioner till statligt anställda redovisas i statens resultaträkning bland personalkostnader, medan Statens tjänstepensionsverk (SPV) redovisar kostnaderna för tjänstepensionsrörelsen i ett eget avsnitt i resultaträkningen (se vidare nedan under rubriken Statens tjänstepensionsåtagande redovisas på ett enhetligt sätt).

Pågående arbeten i försvarssektorn (framför allt i Försvarets materielverk) och motsvarande förutbetalda intäkter läggs samman med militära beredskapstillgångar, eftersom de till övervägande del gäller arbeten för Försvarsmaktens räkning.

För myndigheter med en uppställningsform för balans- och resultaträkning som avviker från den generellt föreskrivna, hänförs respektive post i resultat- och balansräkningen i årsredovisningen för staten såsom de hade gjort om myndigheten i fråga hade följt de generella uppställnings-

formerna. Det gäller främst Exportkreditnämnden, affärsverken, SPV och Statens fastighetsverk. Vanligen görs det direkt genom de inrapporteringskoder som används vid rapportering till statsredovisningen.

Ett antal intäktsposter klassificeras om med utgångspunkten att posten Skatteintäkter avgränsas i enlighet med den definition av skatter som gäller i statens budget och i nationalräkenskaperna. Intäkterna redovisas som Skatteintäkter i den konsoliderade resultaträkningen, men i flera fall redovisar berörda myndigheter intäkterna på annat sätt, exempelvis:

- som avgifter eller andra ersättningar (exempelvis vissa socker- och jordbruksavgifter vid Statens jordbruksverk),
- som medel för finansiering av bidrag (exempelvis avgifter för insättningsgarantin vid Riksgäldskontoret och Kärnavfallsfondens avgifter),
- som resultatandelar från hel- och delägda företag (Systembolagets inlevererade överskott som Kammarkollegiet redovisar), eller
- enbart i balansräkningen (inleverans av överskott från Svenska Spel AB som Kammarkollegiet redovisar).

Finansiella korrigeringar som rör EU-medel redovisas vanligen som kostnader i myndighetens resultaträkning (främst Statens jordbruksverk), eftersom de redovisas som utgifter på anslag i statens budget. I den konsoliderade resultaträkningen omklassificeras de finansiella korrigeringarna i stället till intäktsreduktioner, eftersom de är återbetalningar av eller avdrag på erhållna bidrag från EU.

Ändrade redovisningsprinciper m.m.

Upplupna intäkter för skatter

I samband med granskningen av årsredovisningen för staten 2017, ifrågasatte Riksrevisionen den upplupna skatteintäkt som redovisades under posten Övriga upplupna intäkter och specificerades i not 38 som "Periodisering av skatter". Redovisningsmetoden för denna post har därför setts över och utvecklats. Posten har sedan 2006, då periodiserade skatter infördes i årsredovisningen, bestått av en ackumulerad periodiseringseffekt som uppkommer när de beräknade/prognostiserade intäkterna för det

aktuella året jämförs med de skatter som har debiterats och bokförts vid bokslutstillfället. Varje år har en ny periodiseringseffekt uppstått som lagts till den tidigare. Den utredning som gjorts visar att den årliga förändringen av den upplupna intäkten i allt väsentligt är korrekt, men att den totalt upplupna intäkten är betydligt större än det belopp som redovisats fram till 2017.

Det faktum att den upplupna intäkten inte har innehållit de skatter som debiterats efter bokslutstillfället (bl.a. skatt för december som redovisas i januari året efter inkomståret) har hittills noterats i årsredovisningen för staten som en av faktorerna som gör att nettoförmögenheten i årsredovisningen varit lägre än i nationalräkenskaperna genom kommentaren i not 41: ”Skattefordringar hos NR inkluderar obetalda skatter vid årsskiftet medan balansräkningen tar upp en periodavgränsningspost motsvarande den ackumulerade periodiseringen av skatteintäkterna”.

För 2018 har denna metod ändrats. Nu tas även de skatter som debiteras efter bokslutstidpunkten upp som upplupen intäkt. Därigenom ökar den upplupna skatteintäkten med 185 miljarder kronor för 2017. Statens nettoförmögenhet ökar med motsvarande belopp. Intäkten i resultaträkningen förändras inte. För 2018 beräknas den upplupna skatteintäkten uppgå till 261 miljarder kronor.

Den förändrade metoden leder till en mer rättvisande redovisning. Att inte hela statens fordran har tagits upp tidigare, kan betraktas som ett fel som nu rättas. Vid en sådan bedömning bör dock samtidigt beaktas att när metoden infördes fanns inte ett lika utvecklat internationellt regelverk eller praxis för hur skatter skulle kunna periodiseras och något sådant är fortfarande inte helt etablerat. I de nätverk för internationella och europeiska redovisningsstandarder för offentlig sektor där Sverige deltar har frågan om redovisning av skatter debatterats under flera år utan att någon gemensam lösning har nåtts. Förändringen innebär oavsett hur detta betraktas att en brist i den tidigare metoden åtgärdas, genom att det blir möjligt att redovisa och kommentera den upplupna intäkten dels per skatteslag för skatter med månatlig uppbörd, dels per kategori av skattskyldiga för skatter som fastställs vid årliga beskattningsbeslut. Förändringen innebär också att skillnaderna mellan nettoförmögenheten i årsredovisningen för staten och i nationalräkenskaperna minskar,

vilket förbättrar möjligheterna till jämförelser för den som analyserar statens ekonomiska ställning ur ett nationalekonomiskt perspektiv. Jämförelsetalen för posterna Övriga upplupna intäkter och Nettoförmögenheten i balansräkningen för 2017 har anpassats till den förändrade metoden.

I och med utvecklingen av metoden har redovisningsprincipen ändrats för reglering av skatter och avgifter till andra sektorer dvs. kommuner och trossamfund. Tidigare har endast reglering av kommunalskatt för äldre år redovisats som en fordran eller skuld av Skatteverket. Regleringar för aktuellt år och regleringar som rör kommunal fastighetsavgift och avgifter till trossamfund har däremot nettoredovisats på raden Periodisering av skatter. För 2018 redovisas de belopp som gäller äldre år och kan betraktas som slutliga inom posten Övriga kortfristiga fordringar, medan det belopp som beräknas för aktuellt år redovisas antingen som Övriga upplupna intäkter eller Övriga förutbetalda intäkter, beroende på om regleringsbeloppet är positivt eller negativt. De ändrade redovisningsprinciperna har medfört att jämförelsetalen för posten Övriga kortfristiga fordringar har minskat med 2 miljarder kronor. Posten Övriga upplupna intäkter har ökat med 3,2 miljarder kronor. Nettot av justeringarna, som är 1,2 miljarder kronor, ingår i posten Nettoförmögenhet.

Avsättning och kostnader för statens tjänstepensioner

Redovisningen av statens tjänstepensionsskuld har anpassats till den internationella redovisningsstandarden, IPSAS 39 Ersättningar till anställda, som trädde i kraft 2018. Den nya principen innebär att effekten av försäkrings tekniska omvärderingar inte påverkar årets resultat, utan redovisas direkt mot nettoförmögenheten i balansräkningen. Detta gäller enbart för myndigheternas egna pensionsåtaganden efter avslutad anställning och därmed omfattas inte delpensionsskulder eftersom de avser ersättningar under pågående anställning. I samband med övergången till den nya redovisningsprincipen har den modell för att begränsa påverkan på årets över- eller underskott som tillämpats i årsredovisningarna för staten 2013–2017 tagits bort. Den modellen infördes för att inte kortsiktiga förändringar i räntesantaganden i grunderna skulle få orimligt stora konsekvenser för statens resultaträkning, med

kraftiga svängningar för årets över- eller underskott som var svåra att förklara för årsredovisningens användare.

Statens tjänstepensionsskuld redovisas nu i årsredovisningen för staten enligt samma försäkringstekniska grunder som de SPV tillämpar för statens försäkringsrörelse i sin årsredovisning. Riksdagsförvaltningen tillämpar numera samma försäkringstekniska grunder som SPV och även den nya redovisningsprincipen har införts hos Riksdagsförvaltningen. Affärsverken har inte samma beräkningsgrunder som SPV tillämpar för statens försäkringsrörelse utan dessa bestäms särskilt av SPV:s styrelse. Affärsverken har heller ännu inte anpassat redovisningen till IPSAS 39 men ESV har rekommenderat affärsverken att fr.o.m. 2020 redovisa försäkringstekniska omvärderingar direkt mot myndighetskapitalet.

För att få en enhetlig tillämpning av redovisningen av statens tjänstepensionsskuld i årsredovisningen för staten har affärsverkens skulder räknats om enligt samma beräkningsgrunder som de SPV tillämpar. Tidigare år har de räknats om enligt motsvarande modell som nämnts ovan för att begränsa påverkan på resultaträkningen. Även Riksdagsförvaltningens förändring av tjänstepensionsskulden har nu räknats om i årsredovisningen för staten från den tidigare modellen till skuld enligt SPV:s beräkningsgrunder. Dessutom har den del av förändringen av pensionsskulden som utgör försäkringstekniska omvärderingar redovisats direkt mot nettoförmögenheten i enlighet med IPSAS 39.

De ändrade principerna har medfört att jämförelsetalen för posten Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser ökat med 28 731 miljoner kronor. Posten Nettoförmögenhet har minskat med 35 240 miljoner kronor och posten Kostnader för personal har minskat med 6 509 miljoner kronor. De ändrade jämförelsetalen gäller den del av tjänstepensionsskulden som SPV redovisar, som utgör 96 procent av statens totala tjänstepensionsskuld. För Riksdagsförvaltningen och affärsverken, har en omräkning inte varit möjlig att genomföra enligt SPV:s bedömning.

Kärnavfallsfondens kostnader

Kärnavfallsfonden redovisar ersättningar till reaktorinnehavare som en transferering. Tidigare år har utgiften förts om till övrig driftkostnad i

årsredovisningen för staten kopplat till att det finns ett samband med produktion av energi och vissa kostnader. I nationalräkenskaperna ses ersättningen som en transferering. För att anpassa redovisningen i årsredovisningen för staten till nationalräkenskaperna och till hur myndigheten redovisar, görs inte längre någon omföring till övrig driftkostnad. För att få jämförbarhet mellan åren har jämförelsetalen justerats för 2017. Posten Övriga driftkostnader har minskat med 2 043 miljoner kronor. Posten Transfereringar till företag har ökat med 2 033 miljoner kronor och posten Transfereringar till kommuner har ökat med 10 miljoner kronor.

Ändrade redovisningsprinciper hos vissa myndigheter

Utöver ändringar i principerna för årsredovisningen för staten som sådan, förekommer att ändrade principer hos vissa myndigheter påverkar årsredovisningen för staten i mindre omfattning. I de fall en myndighet har ändrat jämförelsetal eller gett motsvarande upplysningar, ändras jämförelsetalen även i årsredovisningen för staten om inte beloppet är oväsentligt. Har myndigheten inte ansett det möjligt att ändra i sin årsredovisning eller lämna kompletterande information har inte heller jämförelsetalen i årsredovisningen för staten ändrats.

Migrationsverket har omklassificerat periodiserade EU-medel från Asyl-, migrations- och integrationsfonden till Intäkter av avgifter istället för Intäkter av bidrag. Även EU-medel som rör tjänsteexport (twinning) har omklassificerats och redovisas som Intäkter av bidrag istället för som Intäkter av avgifter. Jämförelsetalen för posten Upplupna bidragsintäkter har minskat med 146 miljoner kronor. Posten Övriga upplupna intäkter har ökat med motsvarande belopp. Vidare har posten Oförbrukade bidrag minskat med 126 miljoner kronor och posten Övriga förutbetalda intäkter har ökat med samma belopp. I resultaträkningen har posten Intäkter av bidrag ökat med 5 miljoner kronor medan posten Intäkter av avgifter har minskat med samma belopp.

Domstolsverket har ändrat klassificeringen av vissa kostnader för rättsliga biträden m.m. från verksamhetskostnader till transfereringar. Jämförelsetalen för posten Kostnader för personal har till följd av detta minskat med 17 miljoner kronor och posten Övriga driftkostnader har minskat med 328 miljoner

kronor. Posten Transfereringar till hushåll har ökat med 200 miljoner kronor, medan posten Transfereringar till företag har ökat med 145 miljoner kronor.

Sida har klassificerat om vissa poster inom garantiverksamheten. Jämförelsetalen för posten Långfristiga fordringar har ökat med 3 miljoner kronor. Posten Övriga kortfristiga fordringar har minskat med samma belopp. Posten Övriga finansiella intäkter har ökat med 81 miljoner kronor och posten Transfereringar till utlandet har ökat med samma belopp.

För specifikationer i noter förekommer förändringar mellan delbelopp inom noterna i årsredovisningen för staten. De kan bero på omorganisationer av verksamhet, att ny information tillkommit eller andra korrigeringar.

Andra justeringar av jämförelsetal

Exportkreditnämndens fordringar för efter-skottspremier har förts om från kortfristig fordran till långfristig i enlighet med reglerna för redovisning av garantiavgifter. Jämförelsetalen för posten Långfristiga fordringar har ökat med 4 254 miljoner kronor. Posten Kundfordringar har minskat med 4 298 miljoner kronor. En del av posten Kundfordringar skulle ha varit inomstatlig och eliminerats, varför posten Nettoförmögenhet har minskat med 44 miljoner kronor.

Påverkan på jämförelsetalen för årets överskott 2017 sammanfattas nedan:

	<i>Miljoner kronor</i>
Årets överskott i resultaträkningen i Årsredovisningen för staten 2017	124 378
Ändrad redovisningsprincip för tjänstepensionskostnader	6 509
Årets överskott i resultaträkningen enligt jämförelsekolumnen i Årsredovisningen för staten 2018	130 887

Undantag från generella principer

Några myndigheter har väsentliga undantag från generella redovisningsprinciper som beskrivs nedan.

Skatteverket har enligt regeringsbeslut från den 10 december 1998 dispens från kravet på att redovisa fordringar och skulder för uppbörd som redovisas på annat sätt än via skattekontot. Dispensen utnyttjas för närvarande för ej restförda uppbördsfordringar redovisade genom de gamla uppbördssystemen.

Statens fastighetsverk förvaltar, utvecklar och tillgängliggör statliga byggnadsminnen, såsom slott, fästningar och andra kulturmiljöer som inte är ekonomiskt bärkraftiga. Myndigheten har för dessa s.k. bidragsfastigheter undantag som innebär att kapitalutgifter för bidragsfastigheterna inte betraktas som en anläggningstillgång.

Undantag från regler på finansieringsområdet förekommer, exempelvis rätten eller formerna för att ta ut avgifter, för att ta emot bidrag och donationer eller för att lånefinansiera tillgångar. Eftersom dessa inte påverkar årsredovisningen för staten annat än indirekt, redovisas de dock inte här.

Vissa verksamheter eller vissa balansposter hos myndigheter med koppling till det försvars- och säkerhetspolitiska området är hemliga, och redovisas därför på ett förenklat sätt i årsredovisningen för staten. Så långt det är möjligt görs dock redovisningen i dessa fall på ett sätt som är jämförbart med redovisningen i övrigt, och på samma sätt mellan åren, och därför bedöms de inte påverka årsredovisningen för staten i någon väsentlig grad.

Kommentarer till särskilda poster

Nedan kommenteras vissa poster i de konsoliderade resultat- och balansräkningarna. Det handlar om poster som i de flesta fall är unika för statens verksamhet och där kännedom om metoden för att ta fram uppgifterna kan ge ökad förståelse för postens innebörd. Samtidigt har beskrivningen bedömts vara alltför omfattande för att passa direkt i kommentarer till utfallet.

Statsskulden

Riksgäldskontoret redovisar statsskulden som statens andel av den offentliga sektorns bruttoskuld enligt rådets förordning (EG) nr 479/2009 om tillämpningen av protokollet om förfarandet vid alltför stora underskott som är fogat till fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen. Undantag görs för skulden till premiepensionssystemet och de skulder som kan uppstå i insättningsgarantifonden. De skulderna, liksom de tillgångar och skulder i övrigt kopplade till statsskuldsvärdningen som blir följden av att bokföringsmässiga grunder tillämpas, tas upp under andra poster i balans-räkningen. Därutöver görs i årsredovisningen för staten undantag för de

skulder som kan uppstå i Kärnavfallsfondens placeringsverksamhet.

Riksgäldskontoret värderar statsskulden till det belopp som kommer att betalas ut på förfalldagen (nominellt slutvärde) och inte till det belopp som erhållits. Dessutom värderas den inklusive derivatinstrument, som skuldbytesavtal och valutaterminer. I balansräkningen i årsredovisningen för staten redovisas den konsoliderade statsskulden, dvs. efter avdrag för statliga myndigheters innehav av statspapper, till skillnad från Riksgäldskontorets redovisning av den okonsoliderade statsskulden.

Mervärdesskattekomensation till statliga myndigheter nettoredovisas

Statliga myndigheter får komensation för ingående mervärdesskatt i sin verksamhet enligt bestämmelserna i förordningen (2002:831) om myndigheters rätt till komensation för ingående mervärdesskatt. I statens budget och i nationalräkenskaperna bruttoredovisas skatten som en del av statens skatteintäkter.

I den konsoliderade resultaträkningen nettoredovisas emellertid skatteintäkten liksom motsvarande ingående mervärdesskatt.

Utbetalningarna av allmän pension bruttoredovisas

I nationalräkenskaperna redovisas premiepensionssystemet i hushållssektorn, i enlighet med principerna för denna typ av system som EU har fastställt. Inkomstpensionssystemet (de pensioner som finansieras via AP-fonderna, med undantag för sjätte AP-fonden) redovisas i sociala trygghetsfonder.

I statens budget dras de arbetsgivaravgifter och egenavgifter som förs till premiepensionssystemet av från intäkterna, så att skatterna redovisas exklusive dessa avgifter. De avgiftsintäkter som ska föras till inkomstpensionssystemet redovisas brutto på inkomstitlar och ingår i den offentliga sektorns skatteintäkter, men dras av vid framräkningen av statens skatteintäkter. Bland utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget redovisas utbetalda pensioner exklusive premiepensioner.

I den konsoliderade resultaträkningen redovisas däremot ålderspensionerna, liksom i Pensionsmyndighetens redovisning, i sin helhet, som en del av statens transfereringar (se not 4). Avgifterna till både inkomstpensionssystemet och premiepensionssystemet redovisas som skatteintäkter (se not 1). Det har bedömts ha ett

värde att ge en bild av de totala pensionsutbetalningarna från staten och motsvarande avgifter på både kostnads- och intäktssidan. I not 1 Skatteintäkter, har sambandet med motsvarande belopp i statens budget tydliggjorts.

Överföringar till och från pensionssystemet

AP-fonderna och premiepensionssystemets medel i övrigt konsolideras inte i årsredovisningen för staten. De överföringar som görs mellan dessa fonder och staten är därför externa transaktioner.

Socialavgifter och allmänna pensionsavgifter som inbetalas till staten redovisas brutto under posten Skatteintäkter i resultaträkningen. Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten betalar löpande ut dessa till AP-fonderna och premiepensionssystemet tillsammans med statliga ålderspensionsavgifter från vissa anslag för främst transfereringar. Detta görs enligt särskilda regler för fördelning av de olika avgifterna. Pensionsmyndigheten rekvirerar där- efter löpande medel för utbetalningar av pension. Pensionsutbetalningarna redovisas i sin helhet som transfereringar i resultaträkningen. I den konsoliderade resultaträkningen för staten elimineras de löpande överföringarna till och från pensionsfonderna. För inkomstpensionssystemet är avgifterna lägre än de utbetalda pensionerna och skillnaden mellan avgifter till AP-fonderna och rekvirerade medel från fondsystemet redovisas som en transferering från ålderspensionssystemet – AP-fondernas netto- bidrag (se not 3). För premiepensionssystemet är avgifterna däremot betydligt högre än de utbetalda pensionerna och mellanskillnaden redovisas därför som en transferering till hushåll, eftersom premiepensionssystemet ses som en del av hushållssektorn (se not 4).

Statens tjänstepensionsåtaganden redovisas på ett enhetligt sätt

Den statliga tjänstepensionsskulden som SPV redovisar tas upp under posten Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser (se not 43). Skulden redovisas exklusive särskild löneskatt som är statens skuld till sig själv.

Den redovisade skulden omfattar hela försäkringsrörelsen, vilket även innefattar anställda vid vissa organisationer som inte är statliga myndigheter eller av andra skäl inte konsolideras i årsredovisningen för staten, bl.a. Chalmers tekniska högskola, Riksbanken och Kungliga Operan. De premier som betalas från

statliga myndigheter till SPV elimineras i årsredovisningen för staten, medan de premier som kommer från organisationer utanför den konsoliderade enheten redovisas som intäkter av bidrag (se not 3). Kostnaderna i pensionsrörelsen för anställda i de konsoliderade myndigheterna redovisas som personalkostnader, medan kostnaderna för anställda i andra organisationer redovisas som transfereringar (se not 4). Fördelningen av kostnader görs kalkylmässigt och grundas på den andel av premieintäkterna som kan hänföras till organisationer inom och utom den konsoliderade enheten. Fördelningen påverkar inte resultaträkningens saldo, utan endast fördelningen mellan poster.

Grunderna för beräkning av försäkringstekniska avsättningar fastställs av SPV:s styrelse. Försäkringstekniska antaganden ska vara aktsamma och göras på ett sådant sätt att de säkerställer att försäkringsrörelsen ska kunna fullgöra sina åtaganden.

De beräkningsgrunder som SPV fastställer för affärsverken skiljer sig dock från myndighetens beräkningsgrunder för statens pensionsrörelse i övrigt. I årsredovisningen för staten har därför affärsverkens pensionsskuld räknats om enligt SPV:s beräkningsgrunder, vilket medför att den totala pensionsskulden för affärsverken är 584 miljoner kronor lägre i årsredovisningen för staten än i affärsverkens årsredovisningar.

Livförsäkringarnas avsättningar är beräknade med följande antaganden:

- Antagande om ränta: Den årliga räntan används för diskontering av framtida, förväntade betalningsflöden. Hänsyn ska tas till Finansinspektionens trygghetsgrunder. Per den 31 december 2018 är bruttoräntan -0,60 procent (-0,30 procent).
- Antaganden om driftkostnad: För de flesta åtaganden används ett antagande om driftkostnad på ca 0,10 procent av kapitalet. Därutöver belastas kapitalet med 0,75 procent för att täcka kostnader för framtida utbetalningar. Antagandena är oförändrade jämfört med föregående år.
- Avkastningsskatt: Inget avdrag för avkastningsskatt görs vid beräkning av de försäkringstekniska avsättningarna.
- Antagande om livslängd: Olika antaganden om livslängd används för olika generationer och för olika kön.

CSN:s värderingsprinciper för lånefordringar

Centrala studiestödsnämnden (CSN) redovisar utestående lånefordringar med avdrag för förväntade låneförluster. Myndigheten har utvecklat en modell för att beräkna nedskrivningar för förväntade låneförluster och återkrav för sina olika lånetyper. Beräkningen i nuvärde görs med hänsyn till bl.a. skuld, betalning och inkomst för varje låntagare.

Beräkningen av förväntade låneförluster i CSN:s lånefordringar utgår i huvudsak från en individbaserad modell och görs utifrån tre värderingsprinciper:

- Förväntade förluster på grund av att personer missköter sina betalningar.
- Förväntade förluster på grund av de trygghetsregler som finns vid återbetalning.
- Förväntade förluster på grund av framtida dödsfall.

Den första värderingsprincipen utgår från låntagarens dokumenterade bristande betalningsbenägenhet när inga eller få betalningar har gjorts under de senaste åren. Den andra värderingsprincipen bedömer betalningsförmågan hos de låntagare som har avslutat sina studier och är återbetalningsskyldiga. Principen bygger på en bedömning av låntagarens möjligheter att betala tillbaka lånet utifrån sina ekonomiska förutsättningar och skuldens storlek. Det görs därutöver en generell nedskrivning för förväntade låneförluster under studietiden. Den tredje värderingsprincipen utgår från sannolikheten att dö vid olika åldrar. Underlaget till beräkningen hämtas utifrån köns- och åldersspecifika risker för dödsfall från Statistiska centralbyrån (SCB) och därefter gör CSN vissa justeringar.

Stabilitetsfonden hos Riksgäldskontoret

Stabilitetsfonden regleras i lagen (2015:1017) om förebyggande statligt stöd till kreditinstitut. Samtliga kreditinstitut är med och finansierar fonden genom en särskild stabilitetsavgift. När fonden bildades tillfördes den 15 miljarder kronor från anslag på statens budget. Överföringen gjordes direkt i balansräkningen, eftersom fonden i huvudsak inte är avsedd att finansiera kostnader utan ska finansiera olika slags finansiella tillgångar i samband med kapitaltillskott och köp av bolag. De kostnader som uppkommer skulle i första hand avräknas mot de avgifter som kommit in, och mot fondens

avkastning, då med upplösning av fonden som motsvarande tillförsel av medel. Först om fondens kapital understiger 15 miljarder kronor är avsikten att resultaträkningens saldo ska påverkas. Regeringen följer utvecklingen så att redovisningsmetoderna långsiktigt ger en rättvisande bild av händelserna. Stabilitetsfondens uppdrag har i och med bildandet av Resolutionsreserven (se nedan) begränsats men den ska även i fortsättningen finansiera stöd för att motverka en allvarlig störning av det finansiella systemet i Sverige. Fonden uppgick vid utgången av 2018 till 40 miljarder kronor.

Resolutionsreserven hos Riksgäldskontoret

Lagen (2015:1016) om resolution innebär att ett resolutionsförfarande ska användas för de institut som bedöms viktiga för den finansiella stabiliteten och som därför inte bör försättas i konkurs. Resolution innebär att staten tar kontroll över ett institut som är drabbat av problem för att rekonstruera det eller avveckla det under ordnade former. För detta ändamål bildades en ny fond benämnd Resolutionsreserven i början av 2016. Den tillfördes 19 miljarder kronor genom en överföring från Stabilitetsfonden och har därefter tillförts resolutionsavgifter. Resolutionsreserven uppgick vid utgången av 2018 till 38 miljarder kronor.

Transfereringar m.m. med koppling till skattesystemet

Kommunernas mervärdesskatt nettoredovisas i statens budget. Kommunernas kompensation för ingående mervärdesskatt i icke skattepliktig verksamhet redovisas på särskild inkomsttitel vilket minskar inkomsterna i statens budget. I den konsoliderade resultaträkningen bruttoredovisas dessa medel som lämnade bidrag och skatteintäkter, vilket bedömts ge den mest rättvisande informationen.

Den kommunalekonomiska utjämningen nettoredovisas under anslag i statens budget. I den konsoliderade resultaträkningen i årsredovisningen för staten har det bedömts mest rättvisande att bruttoredovisa den kommunalekonomiska utjämningen som skatteintäkter och transfereringar till kommuner.

Dessa båda skillnader innebär att både skatteintäkter och transfereringar är högre i resultaträkningen än i statens budget (se not 1 och not 4).

Upplupna skatteintäkter

Den del av posten Övriga upplupna intäkter som benämns Upplupna skatteintäkter utgörs av skillnaden mellan statens och ålderspensionssystemets skatteintäkter för främst aktuellt inkomståret och de preliminära skatter som redovisats t.o.m. december månad. Belopp för tidigare och kommande år kan ingå i posten, bl.a. i samband med omprövningar och förskottsdebiteringar.

Posten beräknas genom att de skatter som har debiterats under inkomståret dras från de intäkter för det aktuella inkomståret som räknats fram i modellen för periodisering av skatter. Detta ska i princip överensstämma med summan av föregående års motsvarande upplupna intäkt och det periodiseringsbelopp som framkommer i modellen för periodisering av skatteintäkter. En mindre differens kan uppkomma. Den kommenteras i not 38.

Staten är ansvarig för all uppbörd, dvs. även uppbörden av skatter som tillhör kommuner och avgifter till trossamfund. Regleringsbelopp som avser kommuner och trossamfund särredovisas för att särskilja dessa från statens fordran på skattskyldiga.

Redovisning av marknadsvärdeförändringar i resultaträkningen

Orealiserade marknadsvärdeförändringar på framför allt långfristiga värdepappersinnehav redovisas i resultaträkningen som finansiella intäkter eller kostnader. I allt väsentligt motsvaras dessa av avsättningar till Kärnavfallsfonden och Insättningsgarantifonden. En stor del av värdepapperen är statsobligationer och andra instrument utgivna av Riksgäldskontoret.

I resultaträkningen för staten elimineras normalt inomstatliga finansiella intäkter och kostnader. I detta fall skulle detta dock leda till att saldot i resultaträkningen påverkades kraftigt mellan åren av att avsättningar till fonder påverkas av intäkter eller kostnader som elimineras. Därför behålls den orealiserade värdeförändringen i resultaträkningen, samtidigt som avsättningen till fonder redovisas med det belopp som respektive myndighet rapporterat, så att saldot i princip inte påverkas. I balansräkningen elimineras däremot det bokförda värdet av innehavet av statspapper mot Riksgäldskontorets statsskuld. Mellanskillnaden påverkar nettoförmögenheten.

Sveriges innehav av utsläppsminskningenheter inom ramen för Kyotoprotokollet

Sverige befinner sig för närvarande i den andra åtagandeperioden under Kyotoprotokollet (2013–2020). Avräkning för perioden kommer att ske efter 2020, då de totala utsläppen under perioden ska avräknas mot den tilldelade mängden utsläpp. De totala utsläppen består av utsläppen som årligen hanteras i EU:s utsläppshandelssystem (EU ETS) och under ansvarsfördelningsbeslutet (ESD). Inom ramen för Sveriges program för internationella klimatsatser har Energimyndigheten sedan 2002 haft i uppdrag att för Sveriges räkning stötta klimatprojekt i utvecklingsländer genom de flexibla mekanismerna under Kyotoprotokollet. Genom dessa klimatprojekt har Sverige förvärvat utsläppsminskningenheter som verifierats, certifierats och utfärdats av FN.

Regeringen begärde i budgetpropositionen för 2018 riksdagens bemyndigande att annullera de utsläppsenheter som har genererats under Kyotoprotokollets andra åtagandeperiod 2013–2020 och som levererats till Sverige fram t.o.m. 2016, vilket motsvarar drygt 5 miljoner utsläppsminskningenheter (prop. 2017/18:1, bet. 2017/18: MJU1, rskr. 2017/18:115). Annulleringen genomfördes i maj 2018.

3.4.2 Redovisningsprinciper för statens budget

Statens budget redovisas enligt de principer som följer av budgetlagen (2011:203) och riksdagens beslut om budgeten.

Enligt budgetlagen omfattar statens budget alla inkomster och utgifter samt andra betalningar som påverkar statens lånebehov. Statens inkomster och utgifter ska budgeteras och redovisas brutto på inkomstitlar och anslag, med undantag för inkomster som riksdagen har beslutat ska specialdestineras till en viss verksamhet.

Utgifter i statens budget redovisas mot anslag medan inkomsterna redovisas mot inkomstitlar. Utgifter för transfereringar redovisas det år då betalning sker, medan förvaltningsutgifter redovisas det år som kostnaderna hänför sig till. Övriga utgifter redovisas det budgetår som utgifterna hänför sig till. Enligt budgetlagen redovisas inkomster av skatter och avgifter det år

intäkterna hänför sig till. Övriga inkomster redovisas det budgetår som inkomsterna hänför sig till.

Universitet och högskolor tillämpar en särskild modell för redovisning mot anslag. Andra avvikelser från generella principer kan förekomma enligt riksdagens beslut. Till skillnad från vad som gäller för resultat- och balansräkningen, där olika redovisningsmetoder och principer för specifika poster förklaras i detta avsnitt, finns för budgetens anslag och inkomstitlar riksdagsbeslut och motiveringar som har redovisats för riksdagen i budgetpropositionen eller andra propositioner.

Utöver anslagen och inkomstitlarna innehåller statens budget en post för Riksgäldskontorets nettoutlåning och en kassamässig korrigeringspost. Riksgäldskontorets nettoutlåning utgörs av den totala förändringen av Riksgäldskontorets in- och utlåning till myndigheter, affärsverk, vissa statliga bolag och fonder respektive andra stater. Den kassamässiga korrigeringsposten på utgiftssidan är nödvändig för att budgetens saldo ska visa statens lånebehov. Ett negativt budgetsaldo ger ett positivt lånebehov, dvs. en ökning av statsskulden, medan ett positivt budgetsaldo ger ett negativt lånebehov, dvs. i de flesta fall en minskning av statsskulden.

3.4.3 Skillnader mellan resultaträkningen och statens budget

Statens budget och resultaträkningen skiljer sig åt såväl i avgränsning och struktur som i redovisningsprinciper. Ett exempel på skillnader i avgränsningen är affärsverken som ingår i resultaträkningen, men som till övervägande del ligger utanför statens budget. Affärsverken och andra verksamheter där avgifter och bidrag får disponeras i verksamheten redovisas i resultaträkningen, medan de endast påverkar budgeten till den del verksamheterna påverkar statens lånebehov.

Redovisningsprinciperna i statens budget är blandade. Statens budget innehåller redovisning av in- och utbetalningar (kassamässigt), för vissa anslag eller inkomstitlar innehåller den kostnader och intäkter och för några innehåller den utgifter och inkomster. Redovisningen i resultaträkningen sker i sin helhet enligt bokföringsmässiga grunder, dvs. den består av

intäkter och kostnader. Saldot i statens budget redovisas dock helt kassamässigt.

I tabellen nedan sammanfattas några av skillnaderna mellan resultaträkningen och statens budget.

Statens budget har en ändamålsstruktur där anslagen är grupperade i utgiftsområden och inkomstitlarna i inkomsttyper. Resultaträkningen är däremot indelad i intäkts- och kostnadsslag. Jämförelser av poster i resultaträkningen och statens budget går därför ofta inte att göra, utan dokumenten kompletterar varandra.

Tabell 3.5 Jämförelse mellan resultaträkningen och statens budget

	Resultaträkningen	Statens budget
Skatt	Intäkt	Intäkt/Betalning
Offentligrättsliga avgifter på inkomstitel	Intäkt	Intäkt
Avgift av tillfällig natur eller mindre omfattning	Intäkt	Kostnadsreduktion på anslag
Övriga avgifter	Intäkt	Ingen påverkan på anslag eller inkomstitlar
Erhållna bidrag som används i verksamheten	Intäkt	Ingen påverkan på anslag eller inkomstitlar
Transfereringar (lämnade bidrag m.m.)	Kostnad	Utbetalning
Avsättningar för framtida förpliktelser	Kostnad	Kostnad/Utgift
Löner, varor och tjänster	Kostnad	Kostnad
Andel av företagsvinst/förlust	Intäkt/kostnad enligt kapitalandelsmetoden	Inkomst vid utdelning
Orealiserad valutavinst/förlust och upplupen ränta	Intäkt/kostnad	Ingen påverkan på anslag eller inkomstitlar

Resultaträkningen visar verksamhetens totala kostnader och intäkter under året. Balansräkningen visar den ekonomiska ställningen, dvs. tillgångar och skulder per den 31 december. För vissa kapitaltransaktioner påverkas endast balansräkningen av händelser i statens budget medan resultaträkningen är oförändrad. Exempel på detta är anslag för investeringar och utlåning, eller inkomstitlar för återbetalning av lån.

En stor principiell skillnad är att i resultaträkningen elimineras alla ekonomiska mellanhanden mellan myndigheter. I statens budget bruttoredovisas sådana transaktioner i de flesta fall som utgifter på anslag och inkomster på inkomstitel.

En annan stor skillnad är att ålderspensionsavgifterna från andra än statliga myndigheter bruttoredovisas som intäkter i resultaträkningen, samtidigt som de faktiska utbetalningarna av pensioner i ålderspensionssystemet redovisas som kostnader. I statens budget nettoredovisas däremot ålderspensionsavgifterna efter avdrag för utbetalningarna till pensionssystemet, inklusive premiepensionssystemet. Utbetalningarna av pensioner till enskilda framgår inte av statens budget.

3.5 Noter

3.5.1 Noter till resultaträkningen

Not 1

Skatteintäkter

Miljoner kronor

	2018	2017
<i>Direkta skatter på arbete</i>		
Inkomstskatter	787 848	758 573
Skattereduktioner m.m.	-253 823	-241 976
Övriga direkta skatter på arbete	123 895	118 567
<i>Summa Direkta skatter på arbete</i>	<i>657 920</i>	<i>635 336</i>
<i>Indirekta skatter på arbete</i>		
Arbetsgivaravgifter	562 999	537 372
Övriga indirekta skatter på arbete	61 030	58 288
Avgifter till premiepensionssystemet	-38 775	-36 887
<i>Summa Indirekta skatter på arbete</i>	<i>585 254</i>	<i>558 773</i>
<i>Skatt på kapital</i>		
Skatt på kapital, hushåll	71 900	80 391
Skatt på företagsvinster	137 605	127 130
Fastighetsskatt och fastighetsavgift	33 365	32 861
Övriga skatter på kapital	25 672	22 753
<i>Summa Skatt på kapital</i>	<i>268 543</i>	<i>263 136</i>
<i>Skatt på konsumtion och insatsvaror</i>		
Mervärdesskatt	446 114	427 173
varav kommunmoms	70 982	65 561
Skatt på alkohol och tobak	27 294	26 306
Skatt på energi och miljö	76 686	74 431
Skatt på vägtrafik	19 835	19 924
Inlevererat överskott från AB Svenska Spel	4 583	4 691
Skatt på import	6 497	6 259
Övriga skatter på konsumtion och insatsvaror	2 055	2 320
<i>Summa Skatt på konsumtion och insatsvaror</i>	<i>583 063</i>	<i>560 968</i>
<i>Restförda och övriga skatter</i>		
Restförda skatter m.m.	1 476	-261
Intäkter som förs till fonder	14 701	12 496
<i>Summa Restförda och övriga skatter</i>	<i>16 177</i>	<i>12 235</i>
<i>Summa Totala skatteintäkter före justering</i>	<i>2 110 956</i>	<i>2 030 449</i>
Justering till belopp enligt ÅRS 2017		-8 408
Totala skatteintäkter	2 110 956	2 022 041
Avgår: Kommunala inkomstskatter	-746 209	-717 017
Avgår: Avgifter till ålderspensionssystemet (inkomstpension)	-256 979	-245 032
Avgår: EU-skatter	-6 497	-6 259
Summa Statens skatteintäkter före justering	1 101 271	1 053 733
Justering till belopp enligt ÅRS 2017		184

Statens skatteintäkter enligt avgränsningen i statens budget		
	1 101 271	1 053 916
<i>Tillkommer, avgränsningsskillnader m.m.</i>		
Skatter hänförliga till tidigare år		
2017	8 502	22 352
2016	-515	-777
Avgifter till ålderspensionssystemet		
	256 979	245 032
Avgifter till premiepensionssystemet		
	38 775	36 887
EU-skatter		
	6 497	6 259
Kommunala utjämningsavgifter LSS		
	4 094	3 902
Inkomstutjämningsavgift, kostnadsutjämningsavgift		
	18 261	17 617
<i>Elimineringar</i>		
Eliminering av statliga myndigheters avräknade moms		
	-32 585	-30 936
Eliminering av statens arbetsgivaravgifter		
	-34 330	-33 035
Eliminering av särskild löneskatt på pensionskostnader		
	-4 056	-3 984
Eliminering av myndigheters skatter m.m.		
	-149	-94
<i>Summa Total före justering</i>	<i>1 362 744</i>	<i>1 317 139</i>
Justering till belopp enligt ÅRS 2017		
		-278
Summa	1 362 744	1 316 861

Skatteintäkterna ökade med 46 miljarder kronor
Skatteintäkterna såsom de avgränsas i resultaträkningen ökade med 46 miljarder kronor (3,5 procent) jämfört med 2017. Eftersom många skatter fastställs per kalenderår är det slutliga utfallet för beskattningen inte känt förrän i december året efter det aktuella årets utgång. Redovisningen av skatteintäkter grundas därför till viss del på bedömningar. Även om det vid tidpunkten för årsredovisningen går att göra en relativt säker bedömning av intäkterna från skatt på arbete och skatt på konsumtion är osäkerheten fortfarande stor vad gäller skatt på kapital. Historiskt ligger avvikelser mellan den bedömning som redovisas i årsredovisningen och de slutliga utfallen på i storleksordningen 0,5 till 1 procent av de totala skatteintäkterna.

Totala skatteintäkter visas i mitten av tabellen, och beräknas till 2 111 miljarder kronor för 2018 vilket ska jämföras med totalt 2 022 miljarder kronor enligt den nu aktuella bedömningen av skatteintäkter för inkomståret 2017. Det innebär att förändringen mellan 2018 och 2017 är en ökning med 89 miljarder kronor varav kommunernas del är 29 miljarder kronor. Med den nuvarande bedömningen av skatteintäkterna avseende 2017 är ökningen av statens skatter därmed 51 miljarder kronor. Ökningen förklaras

framför allt av ökningarna för arbetsgivaravgifterna och mervärdesskatten. Statens intäkter från kapitalskatter ökade för företagsvinster. Intäkter från skatt på kapital för hushåll minskade då hushållens kapitalvinster sjönk. Den resterande delen av ökningen av totalsumman nederst i tabellen på 47 miljarder kronor beror till stor del på att skatteintäkterna för 2017 och 2016 blev 8 miljarder kronor högre än den bedömning som gjordes i årsredovisningen för 2017.

En ökad lönesumma gav högre intäkter av skatt på arbete

De direkta skatterna på arbete, inkomstskatter, ökade med 23 miljarder kronor jämfört med 2017. Statens del av inkomstskatterna minskade med 6,6 miljarder kronor. Det förklaras av att skattereduktionen för jobbskatteavdraget ökade snabbare än intäkterna från statlig inkomstskatt.

De indirekta skatterna på arbete ökade med 26 miljarder kronor. Intäktsökningen förklaras framför allt av att lönesumman ökade med 4,7 procent. Timlönen ökade med 2,8 procent medan antalet arbetade timmar ökade med 1,8 procent mellan åren.

De statliga myndigheternas arbetsgivaravgifter är inomstatliga och har eliminerats vid beräkning av skatteintäkterna. Elimineringen bruttoredo visas i tabellen ovan.

Lägre intäkter av skatt på kapital för hushåll

Skatteintäkter av hushållens kapitalvinster minskade med 8,5 miljarder kronor. Minskningen förklaras av att både hushållens kapitalvinster och utdelningsinkomster minskade. Bland annat sjönk medelpriserna på bostadsrätter med i genomsnitt 4 procent samtidigt som småhuspriserna i genomsnitt var oförändrade jämfört med 2017.

Högre intäkter av skatt på företagsvinster

Intäkter från skatt på företagsvinster ökade med 10 miljarder kronor eller 8,2 procent. Den inhemska efterfrågan ökade starkt och exportföretagen gynnades av den försvagade kronan. Kupongskatt och avkastningsskatt ökade med 2,6 miljarder kronor.

Lägre tillväxt för bostadsinvesteringarna balanseras av ökad konsumtion

Intäkter från skatt på konsumtion och insatsvaror ökade med 22 miljarder kronor mellan åren. Intäkterna från mervärdesskatt ökade med 19 miljarder kronor eller 4,6 procent. De senaste

åren har ökade bostadsinvesteringar bidragit till att mervärdesskatten vuxit mycket. Under 2018 bromsade ökningstakten för bostadsinvesteringarna in kraftigt. Samtidigt ökade både hushållens och offentlig sektors konsumtion vilket medför att ökningstakten var ungefär densamma som 2017. I beloppet mervärdesskatt, 446 miljarder kronor, ingår återbetald mervärdesskatt till statliga myndigheter med 32 miljarder kronor som har eliminerats. Detta är en inomstatlig transaktion som elimineras för att inte påverka det konsoliderade utfallet i statens resultaträkning.

Ökade intäkter av skatt på energi och miljö

Intäkterna av skatt på energi och miljö ökade med 2,3 miljarder kronor. Energiskatterna ökade delvis på grund av en engångseffekt till följd av ändrad periodisering av energiskatten på el, delvis på grund av att den skattehöjning på el som infördes 1 juli 2017 gav full effekt 2018. Den nya skatten på flygresor påverkade intäkterna positivt med 1,3 miljarder kronor. Intäkterna ökade även från kemikalieskatten som infördes den 1 juli 2017 och gav full effekt 2018. Intäkter av skatt på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer fasades gradvis ut under 2017 och var helt borttagna när 2018 inleddes. Det påverkade intäkterna negativt med 2,6 miljarder kronor.

Ökade intäkter vid anstånd

Intäkterna av restförda skatter m.m., som även innehåller omprövningar och anstånd, ökade med 1,7 miljarder kronor. Resolutionsavgiften höjdes tillfälligt 2018 vilket till stor del förklarar skillnaden mellan åren.

Ökade intäkter av kommunal inkomstskatt

Kommunernas del av skatteintäkterna, kommunal inkomstskatt och fastighetsavgift, ökade med 29 miljarder kronor medan ålderspensionssystemets avgifter ökade med 12 miljarder kronor.

Statens arbetsgivaravgifter har eliminerats

Skatteverket sköter uppbörden av skatter och redovisar den både i statens resultaträkning och i statens budget. Staten betalar ut de skatter och avgifter som tillhör kommunsektorn och ålderspensionssystemet löpande för att sedan slutreglera dem när beskattningen är fastställd. Den redovisning av skatteintäkter som görs i resultaträkningen skiljer sig på några punkter från den som görs på inkomstsidan i statens budget. I

budgeten görs omföringar och en finare indelning av vissa poster för att tydligare redovisa fördelningen mellan olika skatteslag m.m. Den del av ålderspensionsavgiften som går till premiepensionssystemet läggs i resultaträkningen till skatteintäkterna, trots att systemet ses som en del av hushållssektorn i nationalräkenskaperna (se avsnitt 3.4). En annan väsentlig skillnad jämfört med statens budget är att arbetsgivaravgifter som staten betalat till sig själv elimineras i resultaträkningen.

Kommunalekonomisk utjämning och mervärdesskatt för kommuner bruttoredovisas

I resultaträkningens skatteintäkter ingår den kommunalekonomiska utjämningen som nettoredovisas på utgiftssidan i statens budget. Inkomstutjämningsavgift och kostnadsutjämningsavgift från kommuner och landsting på sammanlagt 18 miljarder kronor nettoredovisas under anslaget för kommunalekonomisk utjämning. Det innebär att utgifterna för statsbidrag till kommunerna minskats med motsvarande belopp på statens budget. I resultaträkningens skatteintäkter ingår också mervärdesskatt med 71 miljarder kronor för kommuner och landsting som nettoredovisas på inkomstsidan i statens budget. I resultaträkningen har den kommunalekonomiska utjämningen och kommunmomsen bruttoredovisats, vilket innebär att både inkomster och transfereringar till kommuner är 89 miljarder kronor högre än i statens budget för 2018.

Tre justeringsbelopp

I kolumnen för jämförelsetalen från 2017 redovisas för varje skatteslag de utfall för 2017 som beräknats under våren 2019 efter det att beskattningen av 2017 års inkomster slutförts. Detta överensstämmer med motsvarande redovisning av utfallet på statens budget. Jämförelsetalen avviker något för varje enskilt skatteslag från de belopp som beräknades när resultaträkningen för 2017 togs fram, eftersom de baseras på senare utfallsinformation. Tre justeringsbelopp har lagts till i ovanstående tabell så att överensstämmelse även uppnås med de periodiserade skatter som redovisades i årsredovisningen för staten 2017.

Skatteintäkterna för 2017 blev högre än beräknat

Skatteintäkterna för 2017 blev 8,5 miljarder kronor högre jämfört med den beräkning av 2017 års skatt som gjordes våren 2018. Intäkterna av skatt på kapital för hushåll blev 5,2 miljarder

kronor högre än beräkningen våren 2018. Det förklaras, i ungefär lika grad, av att hushållens finansiella och reala kapitalvinster blev högre än beräknat. Intäkter från skatt på företagsvinster blev 3,7 miljarder kronor högre än beräkningen våren 2018 på grund av att bolagens vinster underskattades. Restförda skatter blev 0,3 miljarder kronor högre än beräkningen våren 2018.

Not 2

Intäkter av avgifter och andra ersättningar

Miljoner kronor

	2018	2017
<i>Offentligrättslig verksamhet</i>		
Trafikverket	2 474	2 379
Transportstyrelsen	2 298	2 368
Kronofogdemyndigheten	1 383	1 440
Lantmäteriet	1 021	984
Polismyndigheten	796	757
Finansinspektionen	707	646
Centrala studiestödsnämnden	657	667
Läkemedelsverket	630	639
Bolagsverket	454	480
Elsäkerhetsverket	350	346
Patent- och registreringsverket	315	287
<i>Affärsverk</i>		
Luftfartsverket	1 805	1 987
Sjöfartsverket	1 780	1 604
Övriga	2 526	2 323
<i>Summa offentligrättslig verksamhet</i>	<i>17 196</i>	<i>16 907</i>
<i>Uppdragsverksamhet</i>		
Trafikverket	3 915	3 450
Statens institutionsstyrelse	1 934	1 865
Exportkreditnämnden	1 397	2 107
Försvarets materielverk	1 182	836
Pensionsmyndigheten	925	891
Statens fastighetsverk	732	729
Lunds universitet	573	556
Skatteverket	540	554
Statens jordbruksverk	527	484
Sveriges lantbruksuniversitet	430	411
Kungl. Tekniska högskolan	412	363
Uppsala universitet	380	363
<i>Affärsverk</i>		
Svenska kraftnät	11 007	8 299
Luftfartsverket	966	910
Sjöfartsverket	143	157
Övriga	5 326	5 214
<i>Summa uppdragsverksamhet</i>	<i>30 389</i>	<i>27 189</i>
<i>Andra ersättningar</i>		
Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen	3 494	3 439
Kammarkollegiet	1 374	78

Försvarets materielverk	840	790
Polismyndigheten	717	673
Trafikverket	488	385
Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete	348	6
Statens skolverk	277	452
Centrala studiestödsnämnden	240	215
<i>Affärsverk</i>		
Svenska kraftnät	357	315
Sjöfartsverket	11	3
Övriga	1 552	1 632
<i>Summa andra ersättningar</i>	<i>9 698</i>	<i>7 988</i>
Summa	57 283	52 084

Intäkter av avgifter och andra ersättningar

Intäkter av avgifter och andra ersättningar ökade med 5 199 miljoner kronor eller med tio procent. Intäkter av avgifter i offentligrättslig verksamhet utgör ca en tredjedel av posten och ökade med 289 miljoner kronor. Intäkter av avgifter för uppdragsverksamhet utgör drygt hälften av posten och ökade med 3 200 miljoner kronor. Andra ersättningar utgör 17 procent av posten och ökade med 1 710 miljoner kronor.

Staten tar in avgifter för att tillhandahålla varor och tjänster, och den som betalar avgiften får därmed en motprestation. Avgifterna är antingen offentligrättsliga eller avgifter för uppdragsverksamhet.

Offentligrättsliga avgifter är s.k. tvingande eller betungande avgifter som staten med stöd av författning kan ta ut av enskilda.

Avgifter för uppdragsverksamhet är samtliga avgifter som inte är offentligrättsliga. De omfattar försäljning av varor och tjänster som är frivilligt efterfrågade. Hit räknas också de avgifter som myndigheter under vissa förutsättningar får ta ut enligt det generella bemyndigandet i 4 § avgiftsförordningen (1992:191).

Andra ersättningar är ersättningar som inte betraktas som avgifter eftersom den som betalar ersättningen i princip inte får någon motprestation.

Offentligrättsliga avgifter ökade

De största förändringarna av de offentligrättsliga avgifterna rör Luftfartsverket och Sjöfartsverket.

Luftfartsverkets avgifter minskade med 182 miljoner kronor. Det är framför allt årets

luftfartsintäkter inom avgiftssystemet för flygtrafiktjänst och terminal Arlanda som minskat. De delar av pensionskostnadsökningen som påverkar dessa avgifter var lägre 2018 än 2017, vilket bidragit till lägre luftfartsintäkter.

Sjöfartsverkets avgifter har ökat med 176 miljoner kronor och omfattar främst farleds- och lotsavgifter. Den avgiftshöjning med nio procent i genomsnitt som genomfördes från den 1 januari 2018 motsvarar en stor del av ökningen.

Övrigt om intäkter av offentligrättsliga avgifter

Totalt redovisar omkring 114 myndigheter offentligrättsliga avgifter, i en mängd olika verksamheter.

Trafikverket tar framförallt ut banavgifter som är obligatoriska för de aktörer som trafikerar järnvägen och där intäkterna går till drift och underhåll av järnvägen.

Transportstyrelsen tar ut avgifter inom sjöfarts-, luftfarts-, järnvägs- och vägtrafikområdet för bl.a. tillsyn, tillstånd och registerhållning. Inom luftfartsområdet finns också avgifter för säkerhetskontroll vid svenska flygplatser, flygplatsers utrustningskostnader för kommunikation, navigation och övervakning inom flygtrafikledningstjänst och undervägsverksamheten.

Kronofogdemyndighetens avgifter omfattar grundavgifter i allmänna och enskilda mål och avgifter i mål om betalningsföreläggande m.m.

Lantmäteriet redovisar avgifter inom fastighetsbildningsområdet och expeditiionsavgifter för inskrivningsverksamheten, t.ex. ansökan om lagfart vid köp av fastighet.

Intäkter av avgifter för uppdragsverksamhet ökade

Framför allt Affärsverket svenska kraftnät, Trafikverket och Försvarets materielverk redovisar ökade intäkter av avgifter för uppdragsverksamhet, medan Exportkreditnämnden visar en minskning.

Svenska kraftnät tar ut avgifter från regionnätsföretag, stora elproducenter och balansansvariga. Avgifterna ökade med 2 708 miljoner kronor, främst på grund av högre intäkter då både genomsnittspriset och volymen för såld balanskraft ökade under året.

Avgifterna i Trafikverkets uppdragsverksamhet ökade med 465 miljoner kronor. Det är främst ökning av intäkter i investerings- och reinvesteringsprojekt där kommuners anläggningar byggs samtidigt som Trafikverkets anläggningar. Även försäljningen av elenergi till

företag har ökat på grund av lågt vattenstånd i vattenmagasinen, till följd av den rekordtorra sommaren.

Försvarets materielverk har ökat sina intäkter i uppdragsverksamheten med 346 miljoner kronor. Ökningen avser försäljning av materiel och tjänster.

Exportkreditnämndens intäkter av garantiavgifter minskade med 710 miljoner kronor. Garantiavgifterna minskade trots ökade volymer vilket beror på lägre risk i nya affärer. Kostnaderna för Exportkreditnämndens skador minskade under året, men utbetalningarna är fortsatt höga, vilket avser tidigare skador.

Övrigt om intäkter av avgifter för uppdragsverksamhet

Totalt redovisar omkring 168 myndigheter avgifter för uppdragsverksamhet.

Statens institutionsstyrelse tar huvudsakligen ut vårdavgifter för ungdomsvård.

Pensionsmyndigheten tar främst emot avgifter från AP-fonderna och premiepensionssystemet för administration av inkomstpensionssystemet och premiepensionssystemet.

Statens fastighetsverk tar huvudsakligen ut hyror och arrenden från hyresgäster men bedriver även annan uppdragsverksamhet, såsom konsultverksamhet.

Lunds universitet, Uppsala universitet och Kungliga Tekniska högskolan tar ut studieavgifter från studieavgiftsskyldiga studenter, vissa s.k. tredjelandsmedborgare. De redovisar även intäkter i sin uppdragsverksamhet i samband med uppdragsutbildning och forskning, tidskrifter och publikationer samt rådgivning och annan liknande service.

Skatteverket tar emot avgifter från AP-fonderna och premiepensionssystemet för arbete med uppbörd av ålderspensionsavgifter m.m.

Intäkter av andra ersättningar ökade

Kammarkollegiet, Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida) och Trafikverket visar de största ökningarna av intäkter av andra ersättningar, medan Statens skolverk visar en minskning.

Kammarkollegiet redovisar en ökning om 1 296 miljoner kronor som andra ersättningar än föregående år. I stort sett hela ökningen avser reavinst vid försäljning av Apoteksgruppen i Sverige Holding AB.

Sidas andra ersättningar har ökat med 342 miljoner kronor. Ökningen beror främst på

att Sida har fått två stora återbetalningar i samband med avslut av biståndsinsatser.

Trafikverket redovisar en ökning med 103 miljoner kronor för andra ersättningar som bl.a. avser viten, skadestånd och försäkringsersättningar.

Statens skolverks andra ersättningar är främst återbetalda statsbidrag. År 2018 har antalet återkrav minskat med 175 miljoner kronor och beror på att det under 2017 gjordes återkrav både för 2016 och 2017.

Övrigt om intäkter av andra ersättningar

Andra ersättningar som Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen redovisar är finansieringsavgifter som arbetslöshetskassorna betalar.

Polismyndigheten redovisar i huvudsak böter som andra ersättningar.

Not 3

Intäkter av bidrag

Miljoner kronor

	2018	2017
AP-fondsmedel	26 347	28 445

EU-bidrag

EU-bidrag med delat förvaltningsansvar

Statens jordbruksverk

Bidrag från EU:s garantifond för jordbruket	7 916	7 472
Bidrag från EU:s landsbygdsfond	2 143	1 907
Bidrag från EU:s fiskefonder	249	16
Summa Statens jordbruksverk	10 308	9 395

Tillväxtverket

Bidrag från Europeiska regionala utvecklingsfonden	1 192	1 202
--	-------	-------

Rådet för Europeiska Socialfonden i Sverige

Bidrag från Europeiska socialfonden m.m.	1 098	1 533
Bidrag från fonden för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt	16	14
Bidrag från fonden för integration av tredjelandsmedborgare	-	-1

Migrationsverket

Bidrag från Asyl-, migrations- och integrationsfonden	598	594
---	-----	-----

Polismyndigheten

Bidrag från Fonden för inre säkerhet	61	43
--------------------------------------	----	----

Interregionala bidrag (Interreg)	526	326
Andra EU-bidrag		
Bidrag till transeuropeiska nätverk, Trafikverket	104	215
Universitet och högskolor	1 258	1 176
Övriga myndigheter	625	924
Summa EU-bidrag	15 786	15 421
Övriga bidrag		
Erhållna bidrag vid universitet och högskolor (exklusive bidrag från EU)	9 285	8 818
Försäkringskassan		
- assistansersättning	3 714	4 620
- underhållsstöd	1 061	1 184
Trafikverket (exklusive bidrag från EU)	965	1 161
Statens tjänstepensionsverk	568	571
Erhållna bidrag vid övriga myndigheter (exklusive bidrag från EU)	1 545	1 530
Summa	59 271	61 750

Intäkter av bidrag är intäkter som inte är relaterade till utförda prestationer. Bidragsintäkterna för 2018 har minskat med 2,5 miljarder kronor jämfört med föregående år.

AP-fondsmedel

Posten AP-fondsmedel visar Allmänna pensionsfondens nettobidrag till staten. Beloppet är skillnaden mellan de medel som löpande rekvireras från AP-fonden för utbetalning av ålderspensioner och de ålderspensionsavgifter (socialavgifter från arbetsgivare och egenföretagare), allmänna pensionsavgifter och statliga ålderspensionsavgifter som löpande överförs till AP-fonden för förvaltning.

För 2018 uppgick nettobidraget till 26,3 miljarder kronor. Utbetalda pensioner som finansieras från AP-fonderna ökade med 8,5 miljarder kronor, medan avgifterna som tillförs AP-fonderna ökade med 10,5 miljarder kronor. Det innebär att nettoöverföringen från AP-fonderna minskade med 2 miljarder kronor.

Intäkter av EU-bidrag

Intäkter av EU-bidrag uppgår till 15,8 miljarder kronor och visar på återflödet från EU-budgeten.

För 2018 ökade de med 0,4 miljarder kronor jämfört med föregående år.

Intäkter av bidrag från jordbruksfonderna ökade med 0,9 miljarder kronor. Intäkter av bidrag från Socialfonden minskade 0,4 miljarder kronor netto men ökade med 0,2 miljarder kronor för programperiod 2014–2020. Intäkter till territoriella program, s.k. Interregprogram, ökade med 0,2 miljarder kronor.

Bland EU-bidragen går en väsentlig del direkt till universitet och högskolor, som redovisade intäkter av bidrag från EU med 1,3 miljarder kronor. Andra EU-bidrag direkt till myndigheter uppgick till 0,6 miljard kronor.

Övriga bidrag

Andra intäkter av bidrag till universitet och högskolor tillkommer med 9,3 miljarder kronor vilket är en ökning med 0,5 miljarder kronor jämfört med föregående år. Bidragen ska främst användas för forskning. Förutom EU, finansierar företag inom och utom Sverige och olika forskningsstiftelser till stor del denna forskning. Bidrag från andra statliga myndigheter, t.ex. forskningsråd, är eliminerade.

Försäkringskassan redovisar intäkter från kommuner för kommunernas andel av kostnaden för statlig assistansersättning samt intäkter för underhållsstöd från bidragsskyldiga.

Trafikverket tar emot bidrag från bl.a. kommuner för investeringar i infrastruktur.

Statens tjänstepensionsverk (SPV) redovisar premieintäkter m.m. för den statliga tjänstepensionsrörelsen och andra pensionsförmåner för anställda i vissa organisationer som inte är statliga myndigheter men där SPV ändå hanterar tjänstepensionen.

Not 4 Transfereringar

Miljoner kronor

	2018	2017
Socialförsäkring	544 477	528 471
Allmänna bidrag till kommuner exkl. tillfälligt stöd	190 146	178 737
Arbetsmarknad	57 982	57 983
Överföring till premiepensionssystemet	32 141	31 694
Avgiften till Europeiska gemenskapen	38 837	30 246
Bistånd och andra internationella bidrag	38 702	33 036
Migration och integration	39 131	57 612
Utbildning, studiestöd	37 134	34 528
Hälso- och sjukvårdspolitik, till kommuner	34 517	28 927

Övrigt	86 468	71 849
Summa	1 099 534	1 053 082

Transfereringar	2018	2017
-----------------	------	------

Transfereringar till hushåll inkl. hushållens övriga organisationer

Socialförsäkring

Pensioner (Pensionsmyndigheten)

Ålderspensioner vid sidan av statens budget	304 446	295 994
Premiepensioner	10 141	9 081
Ersättning vid ålderdom (anslagsfinansierade förmåner)	34 221	34 104

Övrig Socialförsäkring (Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten)

Ersättning vid sjukdom och funktionsnedsättning	81 907	82 812
varav sjukpenning och rehabilitering m.m.	33 878	33 830
varav aktivitets- och sjukersättning	39 563	40 750
Assistansersättning m.m.	29 114	28 088
Ekonomisk trygghet för familjer och barn (FK, PM)	84 647	78 392
Summa socialförsäkring till hushåll	544 477	528 471

Arbetsmarknad

Arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd	23 420	24 498
varav Arbetsförmedlingen	12 752	12 168
varav Försäkringskassan	10 667	12 329
Arbetsmarknadspolitiska program och insatser, Arbetsförmedlingen	4 526	4 301
Övrigt, arbetsmarknad, Arbetsförmedlingen	1 252	1 795
Lönegarantiersättning, Kammarkollegiet	1 526	1 283
Summa arbetsmarknad till hushåll	30 724	31 876

Utbildningspolitik

Studiestöd, Centrala studiestödsnämnden	15 422	14 556
Kostnad resp. återföring av reservering för förluster i utlåningsverksamheten, Centrala studiestödsnämnden	-1 227	-539
Bidrag till folkbildningsorganisationer, Kammarkollegiet	4 358	3 851
Summa utbildningspolitik till hushåll	18 553	17 867

Bistånd m.m.,

Bistånd och andra internationella bidrag (bidrag till organisationer), Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete	4 289	4 046
---	-------	-------

Migration och integration

igrationsverket	728	1 134
Integration, Ersättning för insatser för vissa nyanlända invandrare, Arbetsförmedlingen	1 341	2 359

Integration, Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare, Försäkringskassan	4 925	5 355	Kommun-och landstingsmoms, Skatteverket	70 982	65 561
Särskilda insatser inom folkbildningen, Kammarkollegiet	186	171	Utjämningsbidrag LSS, kommuner, Skatteverket	4 094	3 902
<i>Summa migration och integration till hushåll</i>	<i>7 179</i>	<i>9 019</i>	Kommunalekonomisk utjämning till kommuner exkl. stöd med anledning av flyktingsituationen, Skatteverket	83 073	79 232
Statens tjänstepensionsverk, pensionskostnader ej statligt anställda	1 108	784	Kommunalekonomisk utjämning till landsting exkl. stöd med anledning av flyktingsituationen, Skatteverket	31 997	30 042
<i>Nettoöverföring till premiepensionssystemet</i>	<i>32 141</i>	<i>31 694</i>	<i>Allmänna bidrag till kommuner exkl. stöd med anledning av flyktingsituationen</i>	<i>190 146</i>	<i>178 737</i>
Övriga transfereringar till hushåll	19 261	17 525	<i>Allmänna bidrag, stöd för migration och integration:</i>		
Summa transfereringar till hushåll	657 731	641 282	Stöd med anledning av flyktingsituationen till kommuner och landsting, Skatteverket	7 000	7 000
Transfereringar till företag			Del av kommunalekonomisk utjämning, stöd med anledning till flyktingsituationen till kommuner, Skatteverket	3 000	3 000
<i>Arbetsmarknad</i>			<i>Summa allmänna bidrag till kommuner, stöd för migration och integration:</i>	<i>10 000</i>	<i>10 000</i>
Lönebidrag m.m., Arbetsförmedlingen	8 160	7 838	<i>Summa allmänna bidrag till kommuner</i>	<i>200 146</i>	<i>188 737</i>
Bidrag till Samhall, Kammarkollegiet	5 225	4 651	<i>Migration och integration, Migrationsverket</i>		
Köp av arbetsmarknadsutbildning m.m., Arbetsförmedlingen	1 587	2 033	Ersättningar och bostadskostnader inkl. periodiseringar, Migrationsverket	4 475	20 955
Anställningsstöd, Skatteverket	7 190	7 440	Kommunersättningar vid flyktingmottagande, Migrationsverket	16 051	15 771
<i>Summa arbetsmarknad till företag</i>	<i>22 162</i>	<i>21 961</i>	Tillfälligt stöd till kommuner för ensamkommande unga asylsökande m.fl. Migrationsverket	389	389
Gårdsstöd, landsbygdsåtgärder m.m., Statens jordbruksverk	13 557	12 165	<i>Summa migration och integration vid Migrationsverket till kommuner och landsting</i>	<i>20 915</i>	<i>37 115</i>
Utbildningspolitik, Bidrag till enskilda utbildningssamordnare, Kammarkollegiet	3 078	2 965	<i>Hälsa- och sjukvårdspolitik</i>		
Investeringsstöd m.m., Boverket	2 498	1 100	Bidrag till läkemedelsförmånerna m.m., Kammarkollegiet	27 067	25 606
Forskning och utveckling m.m., Verket för innovationssystem	2 005	1 983	Förlossningsvård och kvinnors hälsa, Kammarkollegiet	1 908	1 655
Ersättning till reaktorinnehavarna, Kärnavfallsfonden	2 180	2 032	Tandvårdsförmåner m.m., Försäkringskassan	1 571	691
Tillväxtverket	1 608	1 531	Patientmiljarden, Kammarkollegiet	998	0
Regionala tillväxtåtgärder m.m., länsstyrelserna	280	256	Personalsatsning, Kammarkollegiet	1 999	0
Energiforskning m.m., Statens Energimyndighet	1 024	843	<i>Professionsmiljard, Kammarkollegiet</i>	<i>974</i>	<i>975</i>
Trafikupphandling, Trafikverket	881	802	<i>Summa Hälsa- och sjukvårdspolitik till kommuner</i>	<i>34 517</i>	<i>28 927</i>
Miljöpolitik, Naturvårdsverket	2 166	1 220	<i>Arbetsmarknadspolitik</i>		
Kultur, Statens kulturråd	326	312	Arbetsmarknad, Arbetsförmedlingen	6 349	4 145
Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning, Mynd. för yrkeshögskolan	1 255	1 082	Varav: Lönebidrag m.m.	2 306	2 237
Presstöd, Myndigheten för press radio och tv	492	541	<i>Summa arbetsmarknadspolitik till kommuner</i>	<i>6 349</i>	<i>4 145</i>
Transportstyrelsen	836	830			
Övriga transfereringar till företag	7 709	5 806			
Summa transfereringar till företag	62 059	55 430			
Transfereringar till kommuner					
<i>Allmänna bidrag till kommuner</i>					

<i>Skolverket (Barn-, ungdoms- och vuxenutbildning):</i>		
Maxtaxa i barnomsorgen	4 257	4 379
Bidrag till lärarlöner	3 379	3 410
Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet	2 348	2 245
Fler anställda i lågstadiet	2 089	2 103
Statligt stöd till vuxenutbildning och Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning	2 137	1 190
Statligt stöd för stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling, Skolverket	894	0
Övrigt, Skolverket	398	369
<i>Summa Skolverket (Barn-, ungdoms- och vuxenutbildning)</i>	<i>15 503</i>	<i>13 696</i>
Ersättning vid sjukdom och funktionsnedsättning, Försäkringskassan	1 857	1 867
Transportpolitik, Trafikverket	2 569	2 692
Stöd till kommuner för ökat bostadsbyggande, Boverket	1 395	1 800
Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m.	1 286	409
Stimulansbidrag och åtgärder inom äldrepolitiken, Socialstyrelsen	2 318	1 939
Bidrag till kultur, Statens kulturråd	1 893	1 578
Övriga transfereringar till kommuner	12 528	8 256
Summa transfereringar till kommuner	301 274	291 161
Transfereringar till utlandet		
BNI-baserad avgift, Kammarkollegiet	30 171	21 654
Mervärdesskattebaserad avgift, Skatteverket	3 166	3 029
Storbritanniens budgetreduktion, Kammarkollegiet	422	498
Tullavgift, Tullverket	5 079	5 036
Sockeravgifter m.m., Jordbruksverket	0	29
<i>Avgiften till Europeiska unionen</i>	<i>38 837</i>	<i>30 246</i>
Bistånd och andra internationella bidrag, Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete	34 413	28 990
Dagersättning till asylsökande m.m., Migrationsverket	1 037	1 478
Övriga transfereringar till utlandet	4 183	4 495
Summa transfereringar till utlandet	78 470	65 209
Total summa transfereringar	1 099 534	1 053 082

Transfereringar är medel som staten förmedlar till olika mottagare via myndigheterna. I huvudsak betalas transfereringar från anslag på statens budget. Transfereringar kännetecknas av att staten inte får någon motprestation.

Många transfereringar är dock förknippade med någon form av villkor. Ett exempel är

aktivitetsstöd inom arbetsmarknadspolitiken där kravet är att mottagaren deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program.

Noten inleds med en sammanfattande tabell med transfereringar uppdelade i delområden. Därefter specificeras transfereringarna utifrån mottagarkategori, syfte och utbetalande myndighet. Mottagarkategorierna visar de sektorer som fått transfereringen och är hushåll, företag, kommuner och utlandet. Hushåll innefattar enskilda personer, ideella organisationer och föreningar tillhörande hushållssektorn samt premiepensionssystemet.

Till området socialförsäkring räknas transfereringar till hushåll som Pensionsmyndigheten och Försäkringskassan hanterar. Här ingår ålderspensioner, ekonomisk trygghet för familjer och barn, ersättning vid sjukdom och funktionsnedsättning som sjukpenning, aktivitets- och sjukersättning, arbetsskadeersättning samt assistansersättning m.fl. stöd till personer med funktionsnedsättning.

De totala kostnaderna för transfereringar i form av lämnade bidrag m.m. ökade med 46 miljarder kronor mellan 2017 och 2018.

Transfereringar till hushåll

Transfereringarna till hushåll ökade med 16 miljarder kronor under 2018. De transfereringar som redovisas är utbetalningar exklusive statlig ålderspensionsavgift. Statlig ålderspensionsavgift ingår i budgetens utgifter för t.ex. sjukpenning och är en betalning från anslag till pensionssystemet för att finansiera pensionsrätterna för bl.a. de personer som får sjukpenning och andra sociala förmåner. Den del av den statliga ålderspensionsavgiften som går till premiepensionssystemet (14,6 procent 2018) finns med bland transfereringar till hushållssektorn men redovisas separat. Nettoöverföringen till premiepensionssystemet var 32 miljarder kronor 2018, vilket var 0,4 miljarder kronor högre än 2017. Överföringarna till och från AP-fonderna ingår inte i transfereringar till hushåll, utan nettoöverföring som är negativ redovisas som bidrag från AP-fonden (socialförsäkringssektorn), se not 3 Intäkter av bidrag.

Högre pensionskostnader

Transfereringar till hushåll inom socialförsäkringen ökade med 16 miljarder kronor netto. Kostnaderna för ålderspensioner vid sidan av statens budget ökade med 8,5 miljarder kronor. Ålderspensioner ökade eftersom den

genomsnittliga inkomstrelaterade ålderspensionen är högre för yngre och nyblivna pensionärer. Indexeringsreglerna innebar att inkomstpensionerna och tilläggspensionerna till personer över 65 år räknades upp med 1 procent mellan 2017 och 2018. I december 2018 fick 2 168 463 pensionärer inkomstgrundad ålderspension, vilket var 33 918 personer fler än i december 2017.

Premiepensionerna ökade med 1,1 miljarder kronor eller 11,7 procent. Det främsta skälet till utbetalningsökningen är den s.k. tjugondelsinfasningen som gör att varje ny årskull som går i pension har en större andel i det nya pensionsystemet. Dessutom ökar antalet årskullar med rätt till premiepension varje år eftersom bara pensionärer födda år 1938 eller senare kan ha rätt till premiepension. Förskotts-räntan sänktes inför 2018 för personer med fondsparande. Detta påverkade uppräknings- och avräknings- vid årsskifte 2017/2018 negativt.

Ersättning vid ålderdom, som är anslagsfinansierade pensioner och stöd, ökade totalt med 0,1 miljarder kronor. Garantipension minskade med 0,2 miljarder kronor. Minskningen beror bl.a. på att det är fler äldre pensionärer med garantipension som avlider i förhållande till inflödet av nya pensionärer med garantipension. Garantipensionen avräknas mot en höjd inkomstpension. Nya ålderspensionärer har inkomstgrundad pension i betydligt större utsträckning än äldre ålderspensionärer. Därför är det en lägre andel av de nya pensionärerna som får garantipension. Detta gör också att utgiften minskar något över tid. Efterlevandepensioner till vuxna minskade med 0,6 miljarder kronor eftersom änkepensionen är under avveckling. Bostadstillägget ökade med 0,9 miljarder kronor. Ökningen beror på att bostadstillägget har höjts 2018. Ersättningsnivån och taket för boendekostnad har höjts.

Sjukpenningtalet minskade

Kostnaden för sjukpenning ökade något 2018. Antalet sjukpenningdagar fortsatte att minska men det motverkades av att medelersättningen steg. Under 2017 minskade sjukpenningtalet för första gången sedan 2010. Nedgången förklaras av att en allt större andel sjukfall avslutas under det första sjukskrivningsåret och att antalet nya sjukfall börjat minska. Sjukpenningtalet anger hur många dagar med sjukpenning och rehabiliteringspenning som betalas ut per försäkrad i

Sverige under ett år. Mellan 2010 och 2016 ökade talet med 80 procent för att vända nedåt i början på 2017. Sjukpenningtalet minskade fram till augusti 2018 men har under hösten i stort sett legat stilla. För december var sjukpenningtalet 9,7 dagar vilket är en minskning med 3,6 procent jämfört med december 2017. Kvinnor har i likhet med tidigare nästan ett dubbelt så högt sjukpenningtal som män, 12,8 dagar jämfört med 6,7.

Antalet personer som fick någon form av sjukpenning har minskat från 203 070 i december 2017 till 198 544 i december 2018, vilket motsvarar en minskning på 2,2 procent. Antalet personer som fått sjukpenning har sedan 2016 minskat inom alla delförmåner. Störst förändring har skett inom rehabiliteringspenningen, där minskningen uppgår till 19,4 procent. Även antalet personer med sjukpenning på normalnivå har minskat med 2,2 procent. Andelen psykiatriska diagnoser är fortsatt hög och är sedan flera år den vanligaste orsaken till sjukskrivning. I september 2018 låg dessa diagnoser bakom 46 procent av pågående sjukskrivningar. Inom de psykiatriska diagnoserna har den största ökningen skett i diagnosen anpassningsstörningar och reaktion på svår stress, som ligger bakom ungefär hälften av alla nya sjukskrivningar. Den bortre tidsgränsen för sjukpenning har tagits bort från 2016, vilket ger längre sjukperioder.

Sjukfrånvaron bland anställda i Sverige ligger strax under den genomsnittliga europeiska nivån.

Utgifterna för aktivitets- och sjukersättning minskar

Aktivitets- och sjukersättningen minskade med 1,2 miljarder kronor (2,9 procent). Sjukersättning kan beviljas främst till personer i åldrarna 30 till 64 år om arbetsförmågan bedöms vara stadigvarande nedsatt på grund av sjukdom med minst en fjärdedel. Sjukersättning betalades ut till 261 000 personer i december 2018. Det är en minskning med 5,6 procent jämfört med december 2017. Minskningen fortsätter eftersom antalet nytillkomna är lågt samtidigt som stora grupper övergår till ålderspension. Det låga inflödet är en följd av att regelverket ställer höga krav på stadigvarande nedsättning av arbetsförmågan. Aktivitetsersättning kan beviljas till personer i åldrarna 19 till 29 år om de har nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom med minst en fjärdedel. Aktivitetsersättning betalades ut till 31 400 personer i december 2018. Det är en

minskning med 13,5 procent jämfört med december 2017.

Statlig assistansersättning ökar

Kostnaderna för assistansersättning inkluderar även kommunernas andel av kostnaden för assistansersättning. De ökade med 1 miljard kronor (3,7 procent). Schablonbeloppet per timme fortsätter att öka och är 295,40 kronor 2018 jämfört med 291 kronor 2017. Antalet beviljade timmar med assistansersättning har minskat något trots att antalet timmar per assistansberättigad ökat svagt. Även antalet personer som beviljas ersättning har minskat. I december 2018 hade 14 508 personer assistansersättning vilket är en minskning med 2,5 procent jämfört med 2017.

Kostnader för föräldraförsäkringen ökar

Inom området ekonomisk trygghet för familjer och barn ökade kostnaderna för föräldraförsäkringen med 1,8 miljarder kronor. Kostnaderna för barnbidragen ökade med 4,4 miljarder kronor. Ökningen av föräldrapenning och barnbidrag beror främst på att både antalet barn och medelersättningen från föräldraförsäkringen stiger. Det allmänna barnbidraget höjdes även från första mars 2018. Migrationen bidrar också till ökningen.

Män tar successivt ut en större andel av dagarna med föräldrapenning, men ökningen går långsamt.

Utgifterna för aktivitetsstödet minskade

Bland de övriga transfereringarna till hushåll minskade kostnaderna för arbetsmarknadsområdet med 1 miljard kronor. Arbetslöshetsersättningen ökade med 0,6 miljarder kronor och aktivitetsstödet minskade med 1,7 miljarder kronor. Arbetslösheten minskade från i genomsnitt 7,5 procent 2017 till 7,0 procent 2018 enligt Arbetsförmedlingens statistik. I genomsnitt under 2018 uppgick arbetslösheten till 6,3 procent enligt SCB:s arbetskraftsundersökning (AKU). Under 2017 var genomsnittet 6,7 procent.

Antalet inskrivna som arbetslösa hos Arbetsförmedlingen var 21 476 mindre än i december för ett år sedan. Totalt var 344 413 personer inskrivna som arbetslösa. Det är stora skillnader i arbetslöshet bland inrikes och utrikes födda men den minskade i båda grupperna. För inrikes födda var arbetslösheten 3,8 procent och för utrikes födda 19 procent. Antalet inskrivna

kvinnor har ökat medan antalet inskrivna män har minskat. Ökningen bland kvinnor beror främst på att fler utrikes födda kvinnor nu är inskrivna i etableringsuppdraget. I december hade drygt 19 000 personer en extratjänst främst i kommunerna. Extratjänster är till för nyanlända och långtidsarbetslösa.

Andelen av de arbetslösa som har rätt till arbetslöshetsersättning ökade med 3 procent till 36 procent 2018. Andelen har fallit från 80 procent 2006. Många nyanlända har förstärkt de senaste årens trend att fler människor är nyutträdde på arbetsmarknaden och inte har hunnit tjäna in a-kassa.

Ökade studiebidrag

Kostnaden för studiebidragen ökade med 0,9 miljarder kronor vilket beror på att studiemedlens bidragsdel höjdes fr.o.m. 1 juli 2018. Även en höjning av studiebidraget för gymnasie-studerande trädde i kraft den 1 juli. Återföring av reserveringar för förluster i utlåningsverksamheten minskade kostnaderna med 0,7 miljarder kronor jämfört med 2017.

Minskade utgifter för nyanlända invandrare

Arbetsförmedlingens ersättning för insatser för vissa nyanlända invandrare minskade med 1 miljard kronor. Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare minskade med 0,4 miljarder kronor. Migrationsverkets bidrag till hushåll har minskat med 0,4 miljarder kronor eftersom kostnaderna för offentligt biträde i utlänningsärenden minskat.

Premiepensionssystemet tillfördes 32 miljarder kronor

Nettoöverföring till premiepensionssystemet redovisas som en transferering till hushåll mot bakgrund av att systemet ses som en del av hushållssektorn i nationalräkenskaperna (se avsnitt 3.4 Redovisningsprinciper och tilläggsupplysningar).

Beloppet består av de socialavgifter, allmänna pensionsavgifter och statliga ålderspensionsavgifter som överförts till premiepensionssystemet, med avdrag för utbetalda premiepensioner (6,5 miljarder kronor), som ingår i utbetalda ålderspensioner.

Transfereringar till företag ökade

Transfereringar till företag ökade med 6,6 miljarder kronor. Bidraget till Samhall ökade med 0,6 miljarder kronor

Transfereringar finansierade med EU-medel för gårdsstöd, landsbygdsåtgärder m.m. ökade med 1,4 miljarder kronor.

Investeringsstöd för bostadsbyggande ökade

Bidragen till privata företag och kommunala bolag ökade med 1,4 miljarder kronor jämfört med föregående år. Ökningen beror på ett ökat investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande. Stödet till klimatinvesteringar för bl.a. stöd till installation av laddningsinfrastruktur för elfordon ökade med 0,9 miljarder kronor.

Transfereringar till kommuner ökade

De senaste årens ökning av bidragen till kommuner har fortsatt. Transfereringar till kommuner och landsting ökade totalt med 10,1 miljarder kronor.

De allmänna bidragen till kommuner ökade med 11,4 miljarder kronor. De innefattar det statliga bidraget till den kommunalekonomiska utjämningen som nettoredovisas på statens budget. På statens budget sammanförs det generella statsbidraget med utjämningsystemet.

Ökad ersättning till kommunerna för ingående mervärdesskatt

Kommunernas ersättning för ingående mervärdesskatt ökade med 5,4 miljarder kronor till följd av ökad konsumtion.

Stöd till kommuner

Den kommunalekonomiska utjämningen till kommuner och landsting ökade med 5,8 miljarder kronor. Kommuner och landsting fick även 7,0 miljarder kronor från anslaget 1:4 Stöd med anledning av flyktingsituationen liksom föregående år.

Utgifterna för kommunersättning för flyktingmottagande minskade

Migrationsverkets bidrag till kommuner för integration och migration minskade med 16,2 miljarder kronor. Utgifter för ersättningar och bostadskostnader till kommuner minskade med 16,5 miljarder kronor. Minskningen förklaras delvis av färre asylsökande och av att antalet asylsökande barn och unga har minskat mellan åren.

Kommunerna får också kommunersättning under två år när de tar emot nyanlända med uppehållstillstånd. När beslut om uppehållstillstånd har beviljats skrivs de asylsökande ut ur

mottagningssystemet och blir i stället placerade i kommuner. Ersättningar till kommuner vid flyktingmottagande ökade med 0,3 miljarder kronor.

Totalt ansökte 21 502 personer om asyl 2018. Syriska medborgare är fortfarande den största gruppen med 2 709 ansökningar, men ansökningarna från den gruppen har minskat med 52,6 procent jämfört med 2017. Under 2018 ansökte vidare 944 ensamkommande barn och unga om asyl. Det totala antalet kommunmottagna uppgick under 2018 till 43 745. Under 2017, 2016 och 2015 var antalet kommunmottagna 68 442, 68 761 respektive 51 197.

Läkemedelsförmånerna ökade

Bidrag för läkemedelsförmånerna ökade med 1,5 miljarder kronor.

Personalsatsning och resursförstärkning till landstingen

Från anslaget 1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård fick landstingen 2,0 miljarder kronor för personalsatsning och 1,0 miljarder kronor för patientmiljarden. Anslagsposterna är nya vilket förklarar ökningen med 3,0 miljarder kronor under 2018.

Bidraget till förlossningsvård och kvinnors hälsa ökade med 0,9 miljarder kronor under året.

Arbetsmarknadspolitiska program

Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser ökade med 2,2 miljarder kronor 2018. I december hade drygt 19 000 personer extratjänster främst i kommunerna. Extratjänster är till för nyanlända och långtidsarbetslösa.

Satsningar inom skolområdet

Kommunerna fick 0,9 miljarder kronor under 2018 från det nya anslaget 1:21 Statligt stöd för stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling. Bidraget ska användas till insatser som stärker likvärdighet och kunskapsutveckling i förskoleklass och grundskolan. Statligt stöd till vuxenutbildning och Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning ökade med 0,9 miljarder kronor mellan åren.

Mer bidrag till utveckling av socialt arbete

Bidrag till utveckling av socialt arbete ökade med 0,9 miljarder kronor. Ökningen beror på nya satsningar för avgiftsfria ferieaktiviteter och simundervisning under året. Stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet ökade med

0,4 miljarder kronor. Statens kulturråd fick 0,3 miljarder kronor mer i bidrag.

Transfereringar till utlandet

Bland transfereringar till utlandet ökade avgiften till EU med 8,6 miljarder kronor netto. Den BNI-baserade avgiften ökade. Till skillnad mot redovisningen på statens budget redovisas avgiften här periodiserad.

Kostnaden för bistånd och andra internationella bidrag genom Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida) ökade med 5,4 miljarder kronor. Sidas bidrag till multilaterala och internationella organisationer och fonder, hållbar utveckling samt bidrag till Mellanöstern och Nordafrika ökade mest. För att nå upp till målet om att Sverige ska betala 1 procent av bruttonationalinkomsten i bistånd, höjdes främst anslaget för biståndsverksamhet. Utgifterna för migration som ingår i biståndsramen förväntas minska och det förklarar en utökad ram inom biståndsverksamheten.

Det internationella biståndet räknas av för flyktingkostnader. För 2018 beräknas utgifterna för internationellt bistånd bli knappt 3 miljarder kronor lägre än de skulle varit utan avräkning för flyktingkostnader. För 2016 och 2017 var avräkningen 6 miljarder kronor per år. För 2015 var avräkningen 9 miljarder kronor.

Migrationsverkets utbetalning av dagersättning till asylsökande redovisas i enlighet med nationalräkenskaperna som bidrag till övriga länder. Dagersättning betalas från anslaget 1:2 *Ersättningar och bostadskostnader*. Även ersättningar från anslaget 1:7 *Utresor för avvisade och utvisade* redovisas som bidrag till övriga länder. Dessa ersättningar minskade med 0,4 miljarder kronor.

Not 5

Avsättning till/upplösning av fonder

Miljoner kronor

	2018	2017
Resolutionsreserven	8 911	6 379
Kärnavfallsfonden	2 413	2 618
Insättningsgarantifonden	1 700	1 971
Stabilitetsfonden	-209	-206
Övriga fonder	-29	-22
Summa	12 786	10 740

Avsättning till fonder i staten avser främst Resolutionsreserven, Insättningsgarantifonden och Stabilitetsfonden som förvaltas av Riksgäldskontoret samt Kärnavfallsfonden.

Resolutionsreserven bildades 2016 och tillförs nu resolutionsavgifter och avkastning på fonderade medel. Fonden har ökat med 8 911 miljoner kronor, vilket avser resolutionsavgifter med 9 083 miljoner kronor och en negativ avkastning på 174 miljoner kronor som beror på den negativa räntan på räntekonto som i sin tur påverkas av Riksbankens ränta. Avsättningen är 2 532 miljoner kronor högre än föregående år, vilket beror på att avgifterna till fonden har ökat.

Avsättningen till Kärnavfallsfonden sjönk med drygt 200 miljoner kronor under 2018, på grund av högre kostnader för ersättning och lägre avgiftsintäkter. Avgifterna från reaktorinnehavarna betalas i förhållande till levererad energi och bestäms årligen av regeringen. De minskade något till 3 685 miljoner kronor. Kostnaderna för ersättningar till reaktorinnehavarna ökade med nära 150 miljoner kronor till 2 180 miljoner kronor. Det finansiella nettot inklusive marknadsvärdeförändringar förbättrades däremot med ca 50 miljoner kronor till 991 miljoner kronor. Orealiserade negativa värdeförändringar ökade, men realisationsvinsterna ökade mer jämfört med föregående år.

Avsättningen till Insättningsgarantifonden beror på det ekonomiska resultatet i garanti- verksamheten. Avsättningarna till fonden minskade på grund av lägre avgifter. Insättningsgarantiavgifterna uppgick till 1 039 miljoner kronor, vilket är en minskning med 820 miljoner kronor. Finansiella poster uppgick till 662 miljoner kronor, vilket var betydligt mer än föregående år som påverkades av negativa marknadsvärdeförändringar.

Stabilitetsfonden bildades 2008 med 15 000 miljoner kronor från anslag på statens budget. Under 2018 har den minskat med 209 miljoner kronor beroende på den negativa räntan på räntekonto. De tidigare stabilitetsavgifterna har upphört efter bildandet av resolutionsreserven (se not 42).

Övriga fonder i staten är numera förhållandevis små och det gäller därmed även avsättningar till och upplösning av dessa fonder. Mer information om vilka fonder som redovisas av statliga myndigheter finns i not 42.

Not 6

Kostnader för personal

Miljoner kronor

	2018	2017			
<i>Lönekostnader inklusive arbetsgivaravgifter</i>			Arbetsförmedlingen	716	730
Polismyndigheten	15 968	15 335	Domstolsverket	705	640
Försvarsmakten	11 785	11 518	Lunds universitet	680	643
Arbetsförmedlingen	6 684	6 900	Försäkringskassan	678	677
Försäkringskassan	6 239	6 129	Skatteverket	621	590
Trafikverket	5 510	4 970	Uppsala universitet	560	536
Skatteverket	5 464	5 255	Göteborgs universitet	544	509
Kriminalvården	5 300	5 063	Kriminalvården	492	434
Lunds universitet	4 474	4 301	Karolinska institutet	451	458
Domstolsverket	4 306	4 094	Stockholms universitet	427	415
Regeringskansliet	4 297	4 122	Umeå universitet	361	363
Uppsala universitet	3 982	3 858	Riksdagsförvaltningen	360	318
Göteborgs universitet	3 544	3 433	Kungl. Tekniska högskolan	345	319
Migrationsverket	3 278	3 761	Migrationsverket	344	359
Stockholms universitet	3 143	3 024	Linköpings universitet	324	316
Karolinska institutet	3 020	2 979	Försvarets materielverk	299	283
Kungl Tekniska högskolan	2 405	2 316	Sveriges lantbruksuniversitet	260	247
Umeå universitet	2 257	2 210	Åklagarmyndigheten	213	197
Försvarets materielverk	2 244	2 135	Statens institutionsstyrelse	182	167
Linköpings universitet	2 095	2 047			
Statens institutionsstyrelse	2 004	1 939	<i>Affärsverk</i>		
Sveriges lantbruksuniversitet	1 874	1 775	Luftfartsverket	571	692
Tullverket	1 154	1 101	Sjöfartsverket	166	246
Lantmäteriet	1 134	1 054	Svenska kraftnät	109	122
Linnéuniversitetet	1 130	1 084	Övriga myndigheter	5 420	5 016
Transportstyrelsen	1 102	1 093	Statens tjänstepensioner:		
			Utbetalda pensioner	10 523	10 169
<i>Affärsverk</i>			Förändring av försäkringstekniska avsättningar	4 229	1 846
Luftfartsverket	1 023	993	Eliminering av premieintäkt för statliga tjänstepensioner m.m.	-14 536	-13 467
Sjöfartsverket	963	919	<i>Summa pensionskostnader</i>	<i>20 796</i>	<i>18 329</i>
Svenska kraftnät	327	323			
Övriga myndigheter	36 545	34 103	<i>Övriga personalkostnader</i>		
<i>Summa lönekostnader inklusive arbetsgivaravgifter</i>	<i>143 251</i>	<i>137 834</i>	Regeringskansliet	448	455
Eliminering av arbetsgivaravgifter	-34 330	-33 035	Försvarsmakten	406	418
<i>Summa lönekostnader efter eliminering av arbetsgivaravgifter</i>	<i>108 921</i>	<i>104 799</i>	Polismyndigheten	246	243
			Trafikverket	237	206
Pensionskostnader			Arbetsförmedlingen	178	237
Försvarsmakten	2 094	1 948	Kriminalvården	135	161
Polismyndigheten	2 079	2 067	Försäkringskassan	110	107
Trafikverket	840	741	Uppsala universitet	100	97
Regeringskansliet	739	748	Skatteverket	99	102
			<i>Affärsverk</i>		
			Sjöfartsverket	53	48
			Luftfartsverket	31	25
			Svenska kraftnät	27	27

Övriga myndigheter	2159	2417
<i>Summa övriga personalkostnader</i>	<i>4 229</i>	<i>4 220</i>
Summa kostnader för personal	133 946	127 348

Statens kostnader för personal ökade med 6,6 miljarder kronor eller 5,2 procent. Löner, inklusive lagstadgade arbetsgivaravgifter ökade med 3,9 procent medan pensionskostnaderna ökade med 13,5 procent.

Lönekostnaderna ökade

Lönekostnader inklusive lagstadgade arbetsgivaravgifter ökade med 5,4 miljarder kronor, vilket motsvarar 3,9 procent. Lagstadgade arbetsgivaravgifter uppgick under 2018 till 31,42 procent av lönesumman, vilket är samma procentsats som för 2017. Myndigheternas inbetalda arbetsgivaravgifter, löneskatter m.m. är statsinterna transaktioner och därmed inga kostnader för staten och har därför eliminerats.

Trafikverkets lönekostnader ökade med 10,9 procent vilket beror på löneökningar och ett ökat antal anställda för att möta ökad verksamhetsvolym under de kommande åren.

Lönekostnaderna hos Domstolsverket ökade med 5,2 procent vilket främst beror på att antalet anställda inom migrationsdomstolarna har ökat till följd av ökad målinströmning.

Lantmäteriets lönekostnader ökade med 7,6 procent vilket främst beror på en ökning av antalet anställda och delvis på ökade löner i samband med personalomsättning.

På Migrationsverket minskade lönekostnaderna med 12,8 procent med anledning av personalminskningar på grund av ett minskat mottagande och minskat antal asylärenden.

Pensionskostnaderna ökade

Statens tjänstepensionsverk (SPV) redovisar statens tjänstepensionsåtagande. Skulden för de förmånsbestämda tjänstepensionerna som SPV redovisar ökade med 16,5 miljarder kronor jämfört med 2017 då den ökade med 13,3 miljarder kronor. Av de 16,5 miljarder kronorna avser 12,3 miljarder kronor försäkringstekniska omvärderingar som beror på att räntan i beräkningsgrunderna sänkts till -0,6 procent från -0,3 procent föregående år. Staten har fr.o.m. 2018 övergått till en ny redovisningsprincip som innebär att effekten av försäkringstekniska omvärderingar redovisas direkt mot nettoförmögenheten och inte i

resultaträkningen. (Se redovisningsprinciper och tilläggsupplysningar). Det innebär att av skuldökningen på 16,5 miljarder kronor har endast 4,2 miljarder påverkat årets pensionskostnader. En mer detaljerad beskrivning av de faktorer som ingår i förändringen av statens pensionsavsättning finns i not 43.

Riksdagsförvaltningen och de tre affärsverken är de myndigheter som vid sidan av SPV redovisar väsentliga pensionsåtaganden. Riksdagsförvaltningen har också övergått till den nya redovisningsprincipen och tillämpar fr.o.m. i år samma beräkningsgrunder som de SPV använder för statens tjänstepensionsåtagande. Av förändringen av Riksdagsförvaltningens och de tre affärsverkens pensionsskulder, sammantaget 2,8 miljarder kronor, har endast 508 miljoner kronor påverkat årets pensionskostnader. En närmare beskrivning av detta finns i avsnittet Redovisningsprinciper och tilläggsupplysningar och i not 43.

Myndigheternas pensionskostnader består främst av premier för statens avtalsenliga tjänstepensioner, vilket utöver premien till SPV för anställda födda före 1988 även innefattar avgifter till kompletterande ålderspension (Kåpan) och den individuella ålderspensionen (Iåp). Sedan 2016 finns ett nytt pensionsavtal i staten, PA 16, vilket innebär att tjänstepensionerna för anställda födda fr.o.m. 1988 är så gott som helt premiebestämda. Pensionspremiernas storlek för de förmånsbestämda tjänstepensionerna beror på åldersfördelningen och löneläget hos personalen vid respektive myndighet. Premier för förmånsbestämda avtalsförsäkringar betalas till och hanteras till största delen av SPV och den delen har därför eliminerats i resultaträkningen. Däremot har särskilda organisationer som inte är myndigheter hand om den kompletterande och individuella ålderspensionen samt de nya premierna enligt PA 16. Myndigheternas premier för dessa elimineras därför inte. Detsamma gäller också för några myndigheter som gör egna pensionsavsättningar. Kostnaderna för dessa ingår i statens pensionskostnader och elimineras inte.

Övriga personalkostnader minskade

Övriga personalkostnader består av kostnader för personalutbildning, traktamenten m.m. och minskade med 0,2 procent.

Årsarbetskrafter

Myndighet	2018	2017
Polismyndigheten	26 414	26 237
Försvarsmakten	18 822	18 828
Arbetsförmedlingen	12 726	13 243
Försäkringskassan	12 293	12 381
Kriminalvården	9 993	9 791
Skatteverket	9 566	9 396
Trafikverket	7 845	6 979
Lunds universitet	6 770	6 637
Domstolsverket	6 293	6 089
Uppsala universitet	6 078	5 960
Migrationsverket	5 842	7 153
Göteborgs universitet	5 825	5 647
Stockholms universitet	4 814	4 738
Karolinska institutet	4 654	4 749
Regeringskansliet	4 599	4 630
Kungl. Tekniska högskolan	3 628	3 563
Statens institutionsstyrelse	3 568	3 513
Umeå universitet	3 487	3 564
Försvarets materielverk	3 462	3 372
Linköpings universitet	3 156	3 145
Sveriges lantbruksuniversitet	2 980	2 847
Lantmäteriet	2 010	1 895
Kronofogdemyndigheten	2 005	1 997
Tullverket	1 828	1 757
Linnéuniversitetet	1 803	1 786
Transportstyrelsen	1 729	1 755
Skogsstyrelsen	1 703	1 176
Statens jordbruksverk	1 424	1 336
Malmö universitet	1 406	1 341
Luleå tekniska universitet	1 341	1 347
Åklagarmyndigheten	1 238	1 239
Örebro universitet	1 208	1 117
Pensionsmyndigheten	1 069	1 066
Statistiska centralbyrån	1 059	1 121
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	1 051	984
Karlstads universitet	1 048	1 032
<i>Affärsverk</i>		
Sjöfartsverket	1 080	1 039
Luftfartsverket	982	973
Svenska kraftnät	608	601
Övriga myndigheter	38 588	36 904
Totalt	225 995	222 928

Mättet årsarbetskrafter ska visa de anställdas arbetsvolym under ett räkenskapsår räknat i antalet heltidstjänster. Som anställd räknas inte den som är uppdragstagare (konsult) även om denna arbetar med samma uppgifter som anställda. Anställda i utlandet, vars löner betalas med myndighetens medel, ska ingå när antalet årsarbetskrafter räknas fram. Den arbetstid som räknas in ska vara den tid som myndigheten utbetalt lön eller annan ersättning för i utbyte mot arbete. Omräkning till heltidstjänster innebär att deltidsanställd personal ingår i summa antal årsarbetskrafter med den procentandel av en heltidstjänst som deras tjänstgöring utgör. Uppgifterna i tabellen bygger på myndigheternas rapportering i statens informationssystem Hermes. Under 2018 ökade antalet årsarbetskrafter totalt med 3 067 stycken vilket motsvarar 1,4 procent.

Hos Skogsstyrelsen ökade antal årsarbetskrafter med nästan 45 procent vilket beror på att myndigheten under 2018 har räknat in anvisad personal från Arbetsförmedlingen i årsarbetskrafterna. Myndigheten har också ökat antalet egna anställda med anledning av nya uppdrag som ålagts myndigheten. Trafikverket har ökat antalet årsarbetskrafter med 866 personer eller 12,4 procent vilket beror på ett ökat resursbehov för att möta en planerad ökad verksamhetsvolym de kommande åren. Migrationsverkets årsarbetskrafter har minskat med 1 311 personer vilket motsvarar 18,3 procent. Detta beror på att verksamheten håller på att anpassas till en lägre nivå på grund av minskade antal asylärenden och ett lägre mottagande.

Not 7 Kostnader för lokaler

Miljoner kronor

	2018	2017
Polismyndigheten	2 408	2 298
Försvarsmakten	2 276	2 169
Regeringskansliet	1 557	1 470
Kriminalvården	1 551	1 513
Migrationsverket	1 531	2 386
Lunds universitet	1 042	998
Karolinska institutet	931	822
Domstolsverket	919	862
Kungl. Tekniska högskolan	881	836
Uppsala universitet	772	735
Stockholms universitet	757	725

Arbetsförmedlingen	674	660
Göteborgs universitet	607	600
Försäkringskassan	606	599
Linköpings universitet	519	516
Skatteverket	519	499
Försvarets materielverk	483	478
Umeå universitet	435	418
Fortifikationsverket	422	15
Sveriges lantbruksuniversitet	407	411
<i>Affärsverk</i>		
Sjöfartsverket	51	51
Luffartsverket	29	41
Svenska kraftnät	44	41
Övriga myndigheter	6 957	6 554
Eliminering av inomstatliga lokalkostnader	-4 532	-4 280
Summa	21 847	21 417

Kostnader för lokaler avser myndigheternas kostnader för hyrda lokaler. Redovisningen per myndighet är brutto och inkluderar även hyra till andra statliga myndigheter. Elimineringar av inomstatliga lokalkostnader avser lokalkostnader för de myndigheter som hyr sina lokaler av Fortifikationsverket och Statens fastighetsverk.

Migrationsverkets hyreskostnader minskade med 855 miljoner kronor eller 36 procent. Förändringen beror framförallt på en minskning av antalet tillfälliga boenden för asylsökande. Antalet inskrivna i anläggningsboenden minskade med ca 40 procent.

Not 8

Vissa garanti- och kreditkostnader

Miljoner kronor

	2018	2017
Exportkreditnämnden	411	645
Riksgäldskontoret	266	-305
Boverket	-9	2
Summa	668	342
Varav utbetalda skadeersättningar inklusive skaderelaterade kostnader ¹		
Exportkreditnämnden	1737	1410
Riksgäldskontoret	-9	
Summa	1728	1410
Varav återvunna förluster för skadeersättningar inklusive skaderelaterade kostnader ¹		
Exportkreditnämnden	-391	-228
Riksgäldskontoret	-50	-126
Summa	-441	-354
Varav förändring av skadeersättningar och regressfordringar ¹		
Exportkreditnämnden	-935	-537
Riksgäldskontoret	325	60
Boverket	-9	2
Summa	-619	-475
Varav Riksgäldskontorets nedskrivningar för förväntade låneförluster	-	-239
Summa	668	342

¹Med beaktande av återförsäkring

Under posten vissa garanti- och kreditkostnader redovisas kostnader för statlig garanti- och utlåningsverksamhet som inte redovisas bland transfereringar. Bland transfereringar redovisas garanti- och utlåningskostnader där det finns ett väsentligt inslag av subventioner.

I avsnittet för statens verksamhet redovisas garanti- och kreditkostnader i en egen post eftersom de har annan karaktär än övriga driftkostnader och de kraftiga variationerna mellan åren är jämförelsestörande.

Vissa garanti- och kreditkostnader ökade med 326 miljoner kronor jämfört med föregående år. EKN:s kostnader är lägre men Riksgäldskontorets kostnader är högre än föregående år.

Kostnaderna för EKN minskade med 234 miljoner kronor jämfört med föregående år.

Förändring av skadeersättningar och regressfordringar minskade kostnaderna för EKN, med sammanlagt 935 miljoner kronor, jämfört med 537 miljoner kronor föregående år. Det beror främst på att de kommersiella fordringarna har ökat på grund av enstaka större skadeutbetalningar för affärer i Spanien, Chile och Indien samt ett antal affärer i Saudiarabien. Återvunna förluster för skadeersättningar inklusive skaderelaterade kostnader härrör framför allt från Chile, Pakistan, Spanien och Irak. De minskar kostnaderna med 391 miljoner kronor, vilket är 163 miljoner kronor mer än föregående år. EKN:s utbetalda skadeersättningar inklusive skaderelaterade kostnader är dock 327 miljoner kronor högre än föregående år, och är hänförliga till föregående års skador. De största utbetalningarna avsåg affärer till Spanien, Saudiarabien och Chile. Skaderelaterade kostnader är kostnader för indrivning och skadeförebyggande åtgärder.

Riksgäldskontorets kostnader ökade med 571 miljoner kronor jämfört med föregående år. Riksgäldskontoret redovisade inga minskade nedskrivningar för förväntade låneförluster, men större nedvärdering av tillgångar i garanti- och utlåningsverksamheten och lägre återvunna förluster för skadeersättningar inklusive skaderelaterade kostnader 2018. Som förändring av skadeersättningar och regressfordringar redovisar Riksgäldskontoret 325 miljoner kronor i kostnader för nedskrivning av finansiella tillgångar, regressfordringar och andra tillgångar i garanti- och utlåningsverksamheten vilket bara uppgick till 60 miljoner kronor föregående år. Det beror främst på en 315 miljoner kronor lägre värdering 2018 av de tillgångar som uppkom i samband med infriandet av den statliga garantin för Saab Automobile AB:s lån i Europeiska investeringsbanken. Riksgäldskontorets återvunna förluster för skadeersättningar minskar kostnaderna med 50 miljoner kronor i utdelning från Orio AB.

Boverkets garantier som långgivare kan teckna rör främst lån till bostadsbyggande och kostnadsminskningen på 9 miljoner kronor beror på högre värdering av regressfordringarna jämfört med föregående år.

Not 9 Övriga driftkostnader

Miljoner kronor

	2018	2017
<i>Övriga driftkostnader - tjänster</i>		
Trafikverket	39 758	36 196
Försvarsmakten	17 106	16 107
Försvarets materielverk	6 286	6 382
Polismyndigheten	2 713	2 641
Statens fastighetsverk	1 966	2 458
Naturvårdsverket	1 749	1 434
Karolinska institutet	1 704	1 611
Skatteverket	1 703	1 544
Göteborgs universitet	1 324	1 220
Arbetsförmedlingen	1 246	1 237
Försäkringskassan	1 220	1 177
Lunds universitet	1 139	1 080
Statens skolverk	976	876
Regeringskansliet	955	977
Fortifikationsverket	951	1 271
Transportstyrelsen	933	938
Uppsala universitet	924	943
Migrationsverket	878	1 070
Kriminalvården	836	825
Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete	827	786
Umeå universitet	812	803
Övriga myndigheter	19 376	17 833
<i>Summa tjänster</i>	<i>105 380</i>	<i>99 409</i>
<i>Övriga driftkostnader - varor</i>		
Försvarets materielverk	12 925	11 134
Trafikverket	4 147	4 902
Försvarsmakten	2 930	2 588
Polismyndigheten	1 044	1 006
Fortifikationsverket	575	538
Karolinska institutet	455	449
Kriminalvården	449	452
Lunds universitet	351	315
Uppsala universitet	340	309
Migrationsverket	314	732
Statens fastighetsverk	229	217
Skatteverket	208	201
Stockholms universitet	201	180
Göteborgs universitet	200	241
Övriga myndigheter	3 026	2 975
<i>Summa varor</i>	<i>27 393</i>	<i>26 238</i>
<i>Affärsverk, övrig drift – varor och tjänster</i>		
Svenska kraftnät	9 773	6 697
Sjöfartsverket	1 474	1 075

Luffartsverket	1 137	1 014
<i>Summa affärsverk, övrig drift – varor och tjänster</i>	<i>12 384</i>	<i>8 786</i>
<i>Övriga driftkostnader - reparationer, diverse m.m.</i>		
Försvarsmakten	3 071	2 759
Trafikverket	738	690
Kriminalvården	349	309
Polismyndigheten	304	284
Försvarets materielverk	247	150
Kustbevakningen	219	192
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	216	212
Migrationsverket	176	223
Regeringskansliet	160	164
Lunds universitet	156	139
Arbetsförmedlingen	153	172
Uppsala universitet	146	128
Riksdagsförvaltningen	141	95
Stockholms universitet	139	129
Karolinska institutet	119	106
Kungl. Tekniska högskolan	109	100
Sveriges lantbruksuniversitet	102	91
<i>Affärsverk</i>		
Svenska kraftnät	375	356
Luffartsverket	89	110
Sjöfartsverket	69	66
Övriga myndigheter	1 916	1 809
<i>Summa övriga driftkostnader -reparationer, diverse, m.m.</i>	<i>8 994</i>	<i>8 284</i>
<i>Aktivering utveckling av anläggningstillgångar i egen regi</i>		
Trafikverket	-25 674	-23 773
Myndigheter i försvarssektorn	-8 149	-7 722
Statens fastighetsverk	-1 061	-1 477
Försäkringskassan	-394	-374
<i>Affärsverk</i>		
Sjöfartsverket	-694	-366
Luffartsverket	-10	-1
Övriga myndigheter	-1 242	-1 282
<i>Summa aktivering utveckling av anläggningstillgångar i egen regi</i>	<i>-37 224</i>	<i>-34 996</i>

Eliminering av inomstatliga transaktioner	-22 920	-21 841
Total summa övriga driftkostnader	94 007	85 880

Övriga driftkostnader är myndigheternas köp av tjänster, varor, reparationer och diverse andra driftkostnader. Redovisning görs brutto under varje avsnitt och raden eliminering gäller köp av varor och tjänster mellan myndigheter. Totala övriga driftkostnader ökade med 8,1 miljarder kronor jämfört med föregående år.

Trafikverket upphandlar entreprenader och konsulter för byggande och underhåll av vägar och järnvägar samt för planering och projektering. Trafikverkets övriga driftkostnader påverkas av de aktiveringar som görs såväl för köp av tjänster som för köp av varor. Aktiveringarna gäller järnvägsanläggningar, produktionsanläggningar samt väganläggningar. Aktivering innebär att kostnader för köp av varor och tjänster förs bort från resultaträkningen och tas upp som investering i balansräkningen. Under året har Trafikverket aktiverat 1,9 miljarder kronor mer än föregående år för utveckling av anläggningstillgångar i egen regi vilket minskade de totala driftkostnaderna. Samtidigt ökade kostnader för varor och tjänster med 2,8 miljarder kronor vilket medförde att totala driftkostnaderna hos Trafikverket ökade med 0,9 miljarder kronor jämfört med föregående år.

Försvarsmaktens ökade driftkostnader förklaras dels av ökade kostnader för värnpliktig personal på grund av ett större antal rekryter och dels av ökade kostnader för ammunition och drivmedel. Även kostnader för köpta tjänster har ökat.

Ökade driftkostnader för varor hos Försvarets materielverk gäller främst flygmateriel, för stridsflygsystem. Av driftkostnader för materielförsörjningstjänster avser den största förändringen ledningssystemmateriel.

Polismyndighetens driftkostnader för inköp av tjänster ökade jämfört med föregående år. Det beror bl.a. på ökade underhållskostnader för helikoptrar och högre bränslepriser för fordon. Statens fastighetsverks minskade driftkostnader beror främst på lägre kostnader för hyresgäst-anpassningar.

Migrationsverkets driftkostnader minskade med 656 miljoner kronor till följd av avvecklingen av tillfälliga boenden och minskade kostnader för tolkar.

Not 10 Avskrivningar och nedskrivningar

Miljoner kronor

	2018	2017
Trafikverket	10 909	10 355
Försvarsmakten	7 926	7 751
Polismyndigheten	818	742
Fortifikationsverket	741	811
Försäkringskassan	675	730
Lunds universitet	505	471
Statens fastighetsverk	472	429
Kriminalvården	379	361
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	353	338
Uppsala universitet	315	304
Skatteverket	298	256
Regeringskansliet	256	251
<i>Affärsverk</i>		
Svenska kraftnät	937	940
Sjöfartsverket	207	207
Luftfartsverket	157	164
Övriga myndigheter	4 370	4 293
Summa	29 318	28 403

I posten ingår avskrivningar och nedskrivningar på anläggningstillgångar.

Trafikverkets av- och nedskrivningar ökade med 554 miljoner kronor jämfört med föregående år. Det beror främst på avskrivningar på väg- och järnvägsanläggningar (se not 18 och 19).

Försvarsmaktens avskrivningar ökade med 175 miljoner kronor vilket främst beror på ökade avskrivningar på beredskapsinventarier.

Not 11 Resultat från andelar i hel- och delägda företag

Miljoner kronor

	2018	2017
Resultat från andelar i företag med bestämmande statligt inflytande		
Vattenfall AB	10 157	8 420
Akademiska Hus AB	5 314	6 453
Luossavaara-Kiirunavaara AB (LKAB)	5 274	4 803
Sveaskog Holding AB	3 168	1 359
Specialfastigheter Sverige AB	2 423	1 719
SBAB Bank AB	1 726	1 709
AB Svensk Exportkredit	648	772
Jernhusen AB	545	657
Swedavia AB	517	407
Svevia AB	459	175
Apoteket AB	457	566
SJ AB	389	523
Teracom Group AB	387	451
Svensk-Danska Broförbindelsen AB (SVEDAB)	347	470
Almi Företagspartner AB	106	235
Samhall AB	93	-237
Infranord AB	82	134
Statens Bostadsomvandling AB	31	-18
Svenska Rymdaktiebolaget	17	-47
AB Svensk Bilprovning	13	39
Kungliga Operan AB	9	-1
RISE Research Institutes of Sweden AB	2	22
Saminvest AB	2	-75
AB Göta Kanalbolag	0	0
Arlandabanan Infrastructure AB	0	0
Voksenåsen A/S	0	-1
Apoteksgruppen i Sverige Holding AB	-	5
European Spallation Source ESS AB	-	0
Svenska Spel AB	-	-
Miljömärkning Sverige AB	-1	-
Kungliga Dramatiska Teatern AB	-2	5
Swedesurvey AB	-2	-4
Vasallen AB	-17	23
Metria AB	-17	15
Swedfund International AB	-65	26
Apotek Produktion & Laboratorier AB	-80	-25
Systembolaget AB	-107	-26
Lernia AB	-108	41
Green Cargo AB	-179	-105
PostNord AB	-648	-206
Övriga företag som redovisas av Kammarkollegiet	1	2

<i>Summa Kammarkollegiet</i>	30 941	28 286
<i>Affärsverk</i>		
Svenska kraftnät - Svenska Kraftnät Gasturbiner AB	13	21
Sjöfartsverket - Sjöfartsverket Holding AB	3	0
Luffartsverket - LfV Holding AB	40	-7
Övriga myndigheter	59	14
Summa resultat från andelar i företag med bestämmande statligt inflytande	31 056	28 314
Resultat från andelar i företag med väsentligt statligt inflytande		
Telia Company AB	1 212	3 582
Nordiska Investeringsbanken NIB	633	788
SOS Alarm Sverige AB (SOSAB)	32	37
AB Bostadsgaranti	0	2
VisitSweden AB	0	-1
<i>Affärsverk</i>		
Svenska kraftnät - Nord Pool ASA m.fl.	34	22
Summa resultat från andelar i företag med väsentligt statligt inflytande	1 911	4 430
Resultat från andelar i hel- och delägda företag - totalt		
Resultat från andelar i företag med bestämmande statligt inflytande	31 056	28 314
Resultat från andelar i företag med väsentligt statligt inflytande	1 911	4 430
Total summa	32 967	32 744
Med bestämmande statligt inflytande avses när statens ägarandel överstiger 50 procent.		
Med väsentligt statligt inflytande avses när statens ägarandel uppgår till högst 50 och lägst 20 procent.		

Det resultat som redovisas ovan baseras på det redovisade nettoresultatet hos bolagen enligt årsbokslut för respektive år, utom i några fall då ett tidigare delårsbokslut använts. Resultatandelarna har ökat med 0,2 miljarder kronor jämfört med 2017 och uppvisar ett totalt resultat på 33 miljarder kronor.

Vattenfalls resultat förbättrades med 1,7 miljarder kronor till en vinst på 10,2 miljarder kronor. Förbättringen avser främst minskade finansiella kostnader och inkomstskatter.

Akademiska hus AB visade ett minskat resultat med 1,1 miljarder kronor jämfört med föregående år. Försämringen är främst hänförlig till lägre positiva värdeförändringar i fastigheter med 2,4 miljarder kronor.

Resultatet för LKAB förbättrades med 0,5 miljarder kronor. Förbättringen avser främst högre marknadspriser på järnmalm och ett gynnsammare utfall för pris- och valutasäkringar, vilket uppvägt ökade kostnader för avsättningar till samhällsomvandling och ett försämrat finansnetto.

Sveaskog AB redovisade ett förbättrat resultat med 1,8 miljarder kronor främst beroende på ökat värde på innehavet av växande skog.

Specialfastigheter Sverige AB visade 0,7 miljarder kronor bättre resultat än föregående år, vilket främst beror på ökat värde på ägda förvaltningsfastigheter.

SBAB Bank AB redovisade ett i stort sett oförändrat resultat, med ett förbättrat räntenetto på 0,2 miljarder kronor och lika stora kostnadsökningar.

Resultatandelarna från Systembolaget har reducerats med betald utdelning, som bägge åren uppgår till 0,3 miljarder kronor. Utdelningen redovisas i stället som skatteintäkt. Resultatet före denna omförelse uppgick till 0,2 miljarder kronor 2018 och 0,3 miljarder kronor 2017.

Resultatet i Svenska Spel AB uppgick till 4,5 miljarder kronor, vilket är 0,2 miljarder kronor sämre än föregående år. Resultatet behandlas inte som resultat från andelar i årsredovisningen för staten. I stället redovisas utdelade belopp som skatteintäkt.

Telia Company AB redovisade en 2,4 miljarder kronor lägre resultatandel, vilket främst avser resultat från avyttrad verksamhet där resultatandelen försämrats med 3,1 miljarder kronor.

Resultatet för Nordiska Investeringsbanken NIB avser perioden 1 september 2017 till 31 augusti 2018.

Not 12 Nettokostnad för statsskulden

Miljoner kronor

	2018	2017
Finansiella intäkter och kostnader för förvaltning av statsskulden		
Ränteintäkter avseende upplåning i svenska kronor	13 010	13 107
Ränteintäkter avseende upplåning i utländsk valuta	1 497	1 130
Summa ränteintäkter	14 507	14 237
Räntekostnader avseende upplåning i svenska kronor	-29 745	-27 567
Räntekostnader avseende upplåning i utländsk valuta	-4 806	-3 240
Summa räntekostnader	-34 551	-30 807
Realiserade valutakursförändringar (netto)	-772	1 947
Orealiserade valutakursförändringar (netto)	-6 913	228
Överkurs vid emission (netto)	11 282	13 165
Intäktsförda, preskriberade obligationer m.m.	1	0
Realiserade kursförändringar (netto)	-3 358	-9 525
Provisioner till banker m.fl.	-56	-60
Nettokostnad för förvaltning av statsskulden	-19 860	-10 815

Riksgäldskontoret redovisar finansiella intäkter och kostnader för förvaltning av statsskulden. De innefattar även intäkter och kostnader för skuldskötselåtgärder.

Under 2018 uppgick nettokostnaden för statsskulden (räntor, över- och underkurser och valutakursförändringar m.m.) till 19,9 miljarder kronor, vilket innebär att nettokostnaden ökade med 9,0 miljarder kronor från föregående år. Negativ påverkan från valutakursförändringar med 9,9 miljarder kronor och ökade räntekostnader med 3,7 miljarder kronor har delvis uppvägs av att kursförändringar förbättrats med 6,2 miljarder kronor.

Not 13 Övriga finansiella intäkter

Miljoner kronor

	2018	2017
Exportkreditnämnden	2 717	1 905
Riksbankens inlevererade överskott	2 300	2 500
Skatteverket	2 274	2 308
Kärnavfallsfonden	2 200	1 966
Centrala studiestödsnämnden	364	816
Riksgäldskontoret	209	187
Kammarkollegiet	154	258
Försäkringskassan	132	103
Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete	63	90
Karolinska Institutet	43	27
<i>Värdeförändringar finansiella instrument</i>		
Karolinska institutet, Göteborgs universitet, Statens fastighetsverk m.fl.	19	17
<i>Affärsverk</i>		
Svenska kraftnät	49	19
Luftfartsverket	1	4
Sjöfartsverket	0	0
Övriga myndigheter	204	196
Summa	10 728	10 394

Övriga finansiella intäkter ökade med 334 miljoner kronor jämfört med 2017.

Exportkreditnämndens finansiella intäkter ökade med 812 miljoner kronor. Av dessa avser 575 miljoner kronor valutakursvinster.

Riksbanken levererade in ett överskott på 2,3 miljarder kronor.

Skatteverket redovisar främst räntor i skattekontosystemet.

Kärnavfallsfondens intäkter omfattar ränteintäkter för nominella placeringar.

Centrala studiestödsnämndens finansiella intäkter består av räntor på studielån och ränteintäkter på återkrav gällande hemutrustningslån m.m. Dessa har minskat med 452 miljoner kronor till följd av ett lägre ränteläge.

Not 14

Övriga finansiella kostnader

Miljoner kronor

	2018	2017
Exportkreditnämnden	2 553	1 948
Statens jordbruksverk	308	68
Styrelsen för internationellt utvecklings-samarbete	58	119
Trafikverket	53	72
Kammarkollegiet	0	588
<i>Värdeförändringar finansiella instrument</i>		
Kärnavfallsfonden	1 206	881
Riksgäldskontoret	318	1 047
Kammarkollegiet	32	6
Göteborgs universitet, Karolinska institutet m.fl.	59	22
<i>Affärsverk</i>		
Svenska kraftnät	46	34
Sjöfartsverket	19	6
Luffartsverket	2	1
Övriga myndigheter	108	151
Aktivisering av finansiella kostnader	-130	-24
Summa	4 632	4 919

Övriga finansiella kostnader minskade med 287 miljoner kronor jämfört med föregående år främst på grund av negativ värdeförändring på finansiella instrument.

Exportkreditnämndens finansiella kostnader avser främst beräknade och realiserade kursförluster för premier och skadefordringar.

Statens jordbruksverks finansiella kostnader har ökat med 240 miljoner kronor. Det förklaras av ökade finansiella korrigeringar i transfererings-avsnittet.

Styrelsen för internationellt utvecklings-samarbetes (Sida) finansiella kostnader har minskat med 61 miljoner kronor vilket förklaras med minskade valutakursförluster i samband med reservering för skadefordringar och fordringar för garantiavgifter.

Trafikverkets finansiella kostnader består bl.a. av en förlust vid försäljning av Sweroad och valutakursförluster på fordringar och skulder.

I noten redovisas finansiella kostnader per myndighet brutto. Några myndigheter har

aktiverat räntekostnader i samband med anläggningsprojekt, eftersom räntan är en del av de utgifter myndigheten tar upp som tillgång för att bygga anläggningen.

3.5.2 Noter till balansräkningen

Not 15

Balanserade utgifter för utveckling

Miljoner kronor

	2018	2017
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	26 838	25 184
Årets investeringar, anskaffningsutgifter	593	487
Årets investeringar, egen utveckling	2 170	2 036
Försäljning/utrangering	-696	-821
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	28 905	26 886
Ingående ackumulerade avskrivningar	-18 994	-17 495
Årets avskrivningar och nedskrivningar	-2 186	-2 210
Minskning av ack avskrivningar vid utrangering/försäljning	671	699
Utgående ackumulerade avskrivningar	-20 509	-19 006
Summa	8 396	7 880

Beloppen för ingående balans för ackumulerat anskaffningsvärde och ackumulerade avskrivningar kan skilja sig något från utgående balans, beroende på att det förekommer justeringar av ingående balans eller överföringar mellan myndigheter direkt mot det ackumulerade värdet.

Miljoner kronor

	2018	2017
Försäkringskassan	1 450	1 413
Trafikverket	820	565
Skatteverket	511	492
Polismyndigheten	465	463
Kronofogdemyndigheten	438	376
Arbetsförmedlingen	436	317
Försvarsmakten	345	593
<i>Affärsverk</i>		
Svenska kraftnät	363	301
Sjöfartsverket	58	48
Övriga myndigheter	3 510	3 311
Summa	8 396	7 880

I posten Balanserade utgifter för utveckling ingår främst egenutvecklade it-system och program. Totalt ökade tillgångarna för balanserade utgifter för utveckling med 516 miljoner kronor 2018. De

största tillgångarna finns hos Försäkringskassan, Trafikverket, Skatteverket och Polismyndigheten.

Försäkringskassan har balanserade utgifter för utveckling av it-system om 1 450 miljoner kronor. Den största delen avser it-stöd för ärendehantering, självbetjäning och automatisering. Försäkringskassan förvaltar it-system för pensionshantering för Pensionsmyndighetens räkning. På uppdrag av Pensionsmyndigheten vidareutvecklar Försäkringskassan dessa system och fakturerar för kostnader för avskrivningar på dessa tillgångar.

Trafikverket och Skatteverket har balanserade utgifter för utveckling av it-system om 820 miljoner kronor respektive 511 miljoner kronor.

Av de totala investeringarna under 2018 på 2 763 miljoner kronor står Försäkringskassan för 562 miljoner kronor, Trafikverket för 265 miljoner kronor och Skatteverket för 160 miljoner kronor.

Not 16

Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar

Miljoner kronor

	2018	2017
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	4 887	4 658
Årets investeringar, anskaffningsutgifter	609	402
Årets investeringar, egen utveckling	2	4
Försäljning/utrangering	-372	-151
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	5 126	4 912
Ingående ackumulerade avskrivningar	-3 493	-3 237
Årets avskrivningar och nedskrivningar	-404	-419
Minskning av ack avskrivningar vid utrangering/försäljning	371	160
Utgående ackumulerade avskrivningar	-3 526	-3 496
Summa	1 600	1 417

Beloppen för ingående balans för ackumulerat anskaffningsvärde och ackumulerade avskrivningar kan skilja sig något från utgående balans, beroende på att det förekommer justeringar av ingående balans eller överföringar mellan myndigheter direkt mot det ackumulerade värdet.

Miljoner kronor

	2018	2017
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	338	316
Arbetsförmedlingen	105	16
Polismyndigheten	95	105
Skatteverket	54	39
Kriminalvården	41	59
Tullverket	24	32
Affärsverk		
Luftfartsverket	442	395
Svenska kraftnät	145	103
Sjöfartsverket	15	12
Övriga myndigheter	341	341
Summa	1 600	1 417

Under posten Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar redovisas i första hand köpta it-system och program. Posten ökade med 183 miljoner kronor jämfört med föregående år.

Den största ökningen, 89 miljoner kronor, avser Arbetsförmedlingens investeringar inom egenutvecklade it-lösningar samt anläggningar (licenser) med anledning av myndighetens inriktning mot att erbjuda ett ökande antal tjänster för arbetssökande via digitala kanaler.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har tillgångar på 338 miljoner kronor. Tillgångarna avser främst investeringar i det nationella radiokommunikationssystemet Rakel.

Luftfartsverket har under året investerat i fortsatt utveckling och anpassning av flygledningssystemet för fortsatt utbyggnad av flygtrafikledning på distans.

Svenska kraftnäts rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar uppgår till 145 miljoner kronor och består främst av markrättigheter i form av servitut och ledningsrätter samt nyttjanderättigheter för optoförbindelser, licenser och balanserade utgifter för dataprogram.

Not 17

Förskott avseende immateriella anläggningstillgångar

Miljoner kronor

	2018	2017
Mittuniversitetet	1	-
Regionala etikprövningsnämnden i Uppsala	0	-
Länsstyrelsen i Västra Götalands län	-	1
Summa	1	1

Förskott avseende immateriella anläggningstillgångar förekommer i mycket liten utsträckning.

Not 18

Statliga väganläggningar

Miljoner kronor

	2018	2017
Ingående anskaffningsvärde	236 916	228 793
Årets anskaffning	6	21
Årets färdigställande från pågående investering	4 414	8 102
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	241 336	236 916
Ingående ackumulerade avskrivningar	-95 188	-89 825
Årets avskrivningar	-5 566	-5 364
Utgående ackumulerade avskrivningar	-100 754	-95 188
Summa	140 582	141 728

Trafikverket redovisar investeringar i statliga väganläggningar. Anskaffningskostnad för mark för väganläggningsändamål ingår i redovisat värde för väganläggningar. Komponentavskrivning för samtliga väganläggningar och avskrivningstiden är mellan 10 och 95 år.

Värdet av väganläggningar som färdigställdes under 2018 var 4 414 miljoner kronor (överfört från Pågående nyanläggningar).

Bland färdigställda projekt ingår t.ex. E22 Rinkabyholm, E20 förbi Hova, E22 Hurva etapp Linderöd samt utförda säkerhets- och miljöåtgärder.

Not 19

Statliga järnvägsanläggningar

Miljoner kronor

	2018	2017
Ingående anskaffningsvärde	233 895	209 289
Årets anskaffning	-172	53
Årets färdigställande från pågående investering	7 229	24 868
Försäljning/utrangering	-6	-314
Utgående anskaffningsvärde	240 946	233 895
Ingående avskrivningar	-67 523	-63 104
Årets avskrivningar	-5 066	-4 701
Försäljning/utrangering	-	282
Accumulerad avskrivning	-72 589	-67 523
Årets nedskrivningar	-	-29
Försäljning/utrangering	-	29
Summa	168 357	166 373

Trafikverket redovisar investeringar i järnvägsanläggningar. Anskaffningskostnad för mark för järnvägsändamål ingår i redovisat värde. Trafikverket tillämpar differentierade avskrivningstider, mellan 25 och 110 år, på samtliga järnvägsanläggningar.

Värdet av järnvägsanläggningar som färdigställdes under 2018 var 7 229 miljoner kronor (överfört från Pågående nyanläggningar). I objekt som färdigställdes under 2018 ingår bl. a. dubbelspår på sträckan Strängnäs-Härad och Skutskär-Furuviik, kapacitetsförstärkningar mellan Göteborg-Skövde och spårbyte på sträckan Hudiksvall-Sundsvall.

Not 20

Byggnader, mark och annan fast egendom

Miljoner kronor

	2018	2017
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	67 571	65 309
Årets investeringar, anskaffningsutgifter	1 308	795
Årets investeringar, egen utveckling	3	6
Färdigställande av pågående nyanläggningar	3 782	1 570
Försäljning/utrangering	-122	-102
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	72 543	67 578
Ingående ackumulerade avskrivningar	-27 446	-25 996
Årets avskrivningar och nedskrivningar	-1 503	-1 534
Minskning av ack avskrivningar vid utrangering/försäljning	113	86
Utgående ackumulerade avskrivningar	-28 836	-27 444
Ingående ackumulerade uppskrivningar	80	80
Utgående ackumulerade uppskrivningar	80	80
Summa	43 786	40 215

Beloppen för ingående balans för ackumulerat anskaffningsvärde och ackumulerade avskrivningar kan skilja sig något från ingående balans, beroende på att det förekommer justeringar av ingående balans direkt mot det ackumulerade värdet.

Miljoner kronor

	2018	2017
Statens fastighetsverk	16 083	13 340
Naturvårdsverket	11 739	11 469
Fortifikationsverket	10 997	10 359
Riksdagsförvaltningen	1 179	1 159
Trafikverket	925	941
Sveriges lantbruksuniversitet	708	731

Affärsverk

Sjöfartsverket	817	867
Svenska kraftnät	764	768
Luftfartsverket	528	527

Övriga myndigheter	46	54
Summa	43 786	40 215

Cirka 15 myndigheter förvaltar byggnader, mark och annan fast egendom för statens räkning.

Statens fastighetsverk förvaltar den del av statens fasta egendom som regeringen bestämmer. Större delen av fastigheterna tillhör det nationella kulturarvet. Exempel på fastigheter

är de kungliga slotten, fästningar, nationalteatrarna, museerna, regeringens byggnader, landshövdingarnas residens och ambassadbyggnader i utlandet samt ett antal kungsgårdar och vissa markområden. Naturvårdsverket redovisar främst nationalparker och naturreservat. Många markområden är bokförda till ett värde som är långt under marknadsvärdet.

Fortifikationsverket förvaltar fastigheter avsedda för försvarsändamål samt ett antal byggnader klassade som statliga byggnadsminnen.

Riksdagsförvaltningen förvaltar bl.a. riksdagsbyggnaderna.

Det bokförda värdet för statens byggnader, mark och annan fast egendom är 43 786 miljoner kronor vilket är en ökning med 3 571 miljoner kronor jämfört med 2017.

Det bokförda värdet för Statens fastighetsverks byggnader, mark och annan fast egendom ökade med 2 743 miljoner kronor under 2018 till 16 083 miljoner kronor. Det ackumulerade anskaffningsvärdet var 22 404 miljoner kronor. Ökningen av bokfört värde beror främst på färdigställandet av två stora projekt, renovering av Nationalmuseum och Kv. Björnen som nyttjas av Regeringskansliet. Av årets totala av- och nedskrivningar på 1 503 miljoner kronor står Statens fastighetsverk för 461 miljoner kronor.

Fortifikationsverkets bokförda värde ökade med 638 miljoner kronor till 10 997 miljoner kronor. Värdet av nyanskaffningar uppgick 2018 till 1 355 miljoner kronor inklusive direktavskrivna anläggningar. Fortifikationsverkets av- och nedskrivningar för 2018 uppgick till 714 miljoner kronor.

Not 21

Förbättringsutgifter på annans fastighet

Miljoner kronor

	2018	2017
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	13 768	12 924
Årets investeringar, anskaffningsutgifter	1 489	1 393
Årets investeringar, egen utveckling	11	5
Försäljning/utrangering	-402	-427
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	14 866	13 895
Ingående ackumulerade avskrivningar	-8 206	-7 653
Årets avskrivningar och nedskrivningar	-1 033	-962
Minskning av ackumulerade avskrivningar vid utrangering/försäljning	351	397
Utgående ackumulerade avskrivningar	-8 888	-8 219
Summa	5 978	5 676

Beloppen för ingående balans för ackumulerat anskaffningsvärde och ackumulerade avskrivningar kan skilja sig något från ingående balans, beroende på att det förekommer justeringar av ingående balans direkt mot det ackumulerade värdet.

Miljoner kronor

	2018	2017
Polismyndigheten	876	783
Regeringskansliet	701	697
Försvarsmakten	352	304
Domstolsverket	299	295
Lunds universitet	270	291
Uppsala universitet	260	252
Kungl. Tekniska högskolan	246	244
Försvarets materielverk	226	232
Karolinska institutet	206	113
Sveriges lantbruksuniversitet	205	206
Övriga myndigheter	2 335	2 259
Summa	5 978	5 676

Förbättringsutgifter på annans fastighet avser sådana utgifter som myndigheten har haft för att anpassa hyrda lokaler till den egna verksamheten, exempelvis om- och tillbyggnationer, kabeldragningar för nätverk, larmanordningar samt reparationer och underhåll i fall där utgifterna uppgått till väsentliga belopp. Totalt ökade statens förbättringsutgifter på annans fastighet med 302 miljoner kronor 2018.

Balanspostens ökning har varit störst hos Polismyndigheten och Karolinska Institutet med 93 miljoner kronor vardera. För Polismyndighetens del förklaras det av att de pågående

projekten ökar i både antal och storlek. Framst avser projekten stora ombyggnationer såsom t.ex. regionledningscentraler och ombyggnationer för anpassning av verksamhetsförändringar och ökad säkerhet. Ökningen hos Karolinska Institutet förklaras till största del av pågående förbättringsarbeten i annans fastighet som framför allt kan hänföras till omfattande ombyggnationer både i Solna och i Huddinge.

Not 22

Maskiner, inventarier, installationer m.m.

Miljoner kronor

	2018	2017
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	97 909	94 241
Årets investeringar, anskaffningsutgifter	4 718	4 021
Årets investeringar, egen utveckling	6	8
Årets överföringar från Pågående nyanläggningar	2 348	2 807
Försäljning/utrangering	-4 389	-3 346
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	100 592	97 731
Ingående ackumulerade avskrivningar	-61 097	-58 381
Årets avskrivningar och nedskrivningar	-6 013	-5 788
Minskning av ackumulerade avskrivningar vid utrangering/försäljning	4 405	3 075
Utgående ackumulerade avskrivningar	-62 705	-61 094
Summa	37 887	36 637

Beloppen för ingående balans för ackumulerat anskaffningsvärde och ackumulerade avskrivningar kan skilja sig något från ingående balans, beroende på att det förekommer justeringar av ingående balans direkt mot det ackumulerade värdet.

Miljoner kronor

	2018	2017
Kustbevakningen	2 246	2 334
Lunds universitet	1 737	1 779
Polismyndigheten	1 538	1 437
Försvarsmakten	1 277	1 156
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	1 165	1 191
Trafikverket	1 158	1 192
<i>Affärsverk</i>		
Svenska kraftnät	15 246	15 043
Sjöfartsverket	1 343	1 414
Luftfartsverket	7	9
Övriga myndigheter	12 170	11 082
Summa	37 887	36 637

Datorer och kringutrustning, möbler, maskiner, installationer, bilar, fartyg, flyg och transportmedel är exempel på tillgångar som myndigheterna redovisar under denna post. Även tillgångar som innehåses genom finansiell leasing ingår. Årets totala investeringar uppgår till 4 724 miljoner kronor.

Affärsverket svenska kraftnäts tillgångar består främst av kraftledningar, stationer, byggnader och mark, sjökablar, kontrollanläggningsdelar, optoförbindelser och tele- och informations-system. Årets investeringar uppgår till 12 miljoner kronor.

Innehavet för Kustbevakningen består bl. a. av övervakningsfartyg, vattenskotrar och flygplan och årets investeringar uppgår till 49 miljoner kronor.

Lunds universitet investeringar uppgår till 328 miljoner kronor.

Polismyndighetens investeringar uppgår till 590 miljoner kronor. Det förklaras främst av en ökad satsning AV-utrustning till främst regionledningscentraler och investeringar i vapen, bombskydd och övrig utrustning.

Försvarsmaktens investeringar uppgår till 228 miljoner kronor vilket avser bl.a. maskiner och tekniska anläggningar, datorer och kringutrustning samt standardfordon.

Not 23

Pågående nyanläggningar

Miljoner kronor

	2018	2017
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	75 657	83 992
Årets investeringar, anskaffningsutgifter	6 474	5 531
Årets investeringar, egen utveckling	25 762	23 578
Årets överföring till färdig tillgång	-17 890	-37 316
Försäljning/utrangering	-3	-3
Årets nedskrivningar	-57	-81
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	89 943	75 701

Beloppen för ingående balans för ackumulerat anskaffningsvärde kan skilja sig något från utgående balans, beroende på att det förekommer justeringar av ingående balans eller överföringar mellan myndigheter direkt mot det ackumulerade värdet.

Miljoner kronor

	2018	2017
Trafikverket	74 979	61 226
Fortifikationsverket	2 539	1 688
Statens fastighetsverk	955	3 099
Sveriges lantbruksuniversitet	367	153
Försvarsmakten	322	153
<i>Affärsverk</i>		
Svenska kraftnät	7 697	6 696
Sjöfartsverket	1 162	556
Luftfartsverket	331	209
Övriga myndigheter	1 591	1 921
Summa	89 943	75 701

Av det totala bokförda värdet på 89,9 miljarder kronor för Pågående nyanläggningar, finns 75 miljarder kronor hos Trafikverket och 7,7 miljarder kronor hos Affärsverket svenska kraftnät.

Årets investeringar uppgår totalt till 32,2 miljarder kronor. Trafikverkets investeringar uppgår till 25,6 miljarder kronor. Här ingår många mycket stora väg- och järnvägsprojekt som t.ex. E4 Förbifart Stockholm, Västsvenska vägpaketet, ökad kapacitet järnväg Tomtebodakallhall, nytt dubbelspår Järna-Linköping och projektet ERTMS som avser nytt signalsystem i hela Sverige. Affärsverket svenska kraftnät har 7,7 miljarder kronor som pågående nyanläggningar och årets investeringar på 2,4 miljarder kronor avser främst stations- och ledningsförnyelse i Storfinnforsen-Midskog och projekten Stockholms ström och Sydvästlänken.

Under 2018 har Trafikverket färdigställt projekt på totalt 7,3 miljarder kronor som har överförts till färdig tillgång. Dessa avser främst dubbelspår Strängnäs-Härad och Skutskär-Furuvik samt åtgärder för malmtransporter sträckan Ludvika-Frövi.

Not 24

Beredskapstillgångar

Miljoner kronor

	2018	2017
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	176 251	169 042
Förändring IB på grund av omklassificering	82	
Årets anskaffning	7 340	7 547
Årets försäljningar/utrangeringar	-552	-339
UB Anskaffningsvärde beredskapsinventarier	183 121	176 251
IB Beredskapsvaror i lager	25 452	23 033
Förändring IB på grund av omklassificering	427	1 851
Årets anskaffning	886	999
Årets övriga förändring	-536	-431
UB Beredskapsvaror i lager	26 229	25 452
UB Anskaffningsvärde beredskapstillgångar	209 350	201 702
IB Ackumulerade avskrivningar	-101 083	-94 238
Förändring IB på grund av omklassificering	-11	-
Årets avskrivningar/hedskrivningar	-7 384	-7 136
Årets försäljningar/utrangeringar	521	292
UB Ackumulerade avskrivningar (avser beredskapsinventarier)	-107 957	-101 083
Summa	101 393	100 619

Beredskapstillgångar består av tillgångar både för civil och militär beredskap. Posten omfattar främst Försvarsmaktens tillgångar för militär beredskap. Tillgångar för civil beredskap är t.ex. läkemedel, fordon samt medicinsk utrustning.

Försvarsmakten delar in sina beredskapstillgångar i beredskapsinventarier och beredskapsvaror. Statens totala beredskapsinventarier uppgår till 75,1 miljarder kronor och består av t.ex. flygplan, fartyg och stridsvagnar. Beredskapsvaror som t.ex. ammunition, reservmateriel och beklädnadsmateriel uppgår till 26,2 miljarder kronor. I posten ingår även tillgångar under uppbyggnad i Försvarets materielverk. Sammanlagt är 101 miljarder kronor av det utgående värdet militära beredskapstillgångar inklusive tillgångar under uppbyggnad.

Nyanskaffning av militära beredskapsinventarier uppgår till 7,3 miljarder kronor och av- och nedskrivningar uppgår till 7,3 miljarder kronor under 2018. Anskaffningen innefattar bl.a. utveckling och anskaffning JAS 39 E, anskaffning ubåt, sjöstrids- och fordonssystem.

Beredskapslagrets värde ökade med 0,8 miljarder kronor under året. Ökningen beror

bl.a. på att Försvarsmakten invärderat beredskapsvaror som har anskaffats tidigare år och korrigerat lagervärdena.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har beredskapstillgångar bestående av materiel för räddningstjänst, andningsskydd och anläggningar för varningssignaler. Av det utgående värdet är MSB:s del knappt 0,2 miljarder kronor.

Not 25

Förskott avseende materiella anläggningstillgångar

Miljoner kronor

	2018	2017
Försvarets materielverk	3 632	4 005
Trafikverket	1 538	978
Övriga myndigheter	50	30
Summa	5 220	5 013

Under denna post redovisas förskott som myndigheten lämnat vid anskaffning av materiella anläggningstillgångar.

Posten hos Försvarets materielverk består av förskott till både utländska och svenska leverantörer. Förskotten till svenska leverantörer uppgår till 1,6 miljarder kronor och består huvudsakligen av förskott till SAAB AB för utveckling av JAS 39 E och SAAB Kockum för projekt ubåt A26. Förskotten till utländska leverantörer uppgår till 2,1 miljarder kronor och avser främst förskott för inköp av försvarsmateriel från försvarsmyndigheter i USA.

Trafikverkets förskott avser byggande av väg- och järnvägsanläggningar. Större förskott hos myndigheten är järnvägsprojekten Getingmidjan i Stockholm, Olskroken och Västlänken i Göteborg samt vägprojektet Förbifart Stockholm.

Not 26

Andelar i hel- och delägda företag

Miljoner kronor

	2018	2017
Summa andelar i företag med bestämmande statligt inflytande	297 229	276 792
Summa andelar i företag med väsentligt statligt inflytande	49 984	49 106
Riksbankens grundfond	1 000	1 000
Summa	348 213	326 898

Andelar i hel- och delägda företag är uppdelad på de företag där staten har ett bestämmande inflytande (när statens ägarandel överstiger 50 procent) och på väsentligt statligt inflytande (när statens ägarandel uppgår till högst 50 och lägst 20 procent).

Förutom de förändringar vilka specificeras nedan är postens totala förändring en följd av förändringar i företagens justerade egna kapital, utbetalda utdelningar samt förvärv och avyttringar.

Andelar i företag med bestämmande statligt inflytande

Miljoner kronor

	2018	2017	Statens ägarandel
Vattenfall AB	88 096	78 714	100,0%
Akademiska Hus AB	42 832	39 186	100,0%
Luossavaara-Kiirunavaara AB (LKAB)	38 573	36 348	100,0%
Sveaskog Holding AB	23 110	20 669	100,0%
AB Svensk Exportkredit	18 239	17 574	100,0%
SBAB Bank AB	15 736	14 310	100,0%
Specialfastigheter Sverige AB	10 929	9 066	100,0%
Swedavia AB	8 066	7 665	100,0%
Jernhusen AB	7 648	7 223	100,0%
Almi Företagspartner AB	7 371	7 264	100,0%
Swedfund International AB	5 028	4 571	100,0%
Saminvest AB	4 992	5 190	100,0%
SJ AB	4 740	4 615	100,0%
Apoteket AB	4 453	4 748	100,0%
Teracom Group AB	3 765	3 575	100,0%
PostNord AB	3 120	4 468	60,7%
Systembolaget AB	1 522	1 630	100,0%
Svevia AB	1 508	1 372	100,0%
Samhall AB	1 274	1 181	100,0%
Svensk-Danska Broförbindelsen AB (SVEDAB)	996	1 378	100,0%
RISE Research Institutes of Sweden AB	932	930	100,0%
Infranord AB	839	823	100,0%
Green Cargo AB	596	755	100,0%
Statens Bostadsomvandling AB	507	476	100,0%
Svenska Rymdaktiebolaget	464	458	100,0%
Vasallen AB	409	551	100,0%
Lernia AB	241	384	100,0%
AB Svensk Bilprovning	119	135	100,0%
Apotek Produktion & Laboratorier AB	113	193	100,0%
Metria AB	106	128	100,0%

AB Göta Kanalbolag	39	39	100,0%
Kungliga Operan AB	35	25	100,0%
Kungliga Dramatiska Teatern AB	31	32	100,0%
Miljömärkning i Sverige AB	20	22	100,0%
Arländabanan Infrastructure AB	10	10	100,0%
Voksenåsen A/S	5	5	100,0%
Swedesurvey AB	1	3	100,0%
Svenska Spel AB	0	0	100,0%
Apoteksgruppen i Sverige Holding AB	-	390	100,0%
SweRoad (Swedish National Road Consulting AB)	-	17	100,0%

Affärsverk

Svenska kraftnät - Svenska Kraftnät Gasturbiner AB	190	220	100,0%
Luftfartsverket - LfV Holding AB	130	90	100,0%
Sjöfartsverket - Sjöfartsverket Holding AB	21	14	100,0%
Övriga andelar	423	345	-
Summa	297 229	276 792	

Andelsvärdet ovan är baserat på det justerade egna kapitalet hos företagen enligt bokslut per 31 december, utom i några fall då senaste delårsbokslutet använts.

Andelar i företag med bestämmande statligt inflytande ökade med 20 miljarder kronor.

Vattenfalls andelsvärde ökade med 9,4 miljarder kronor, vilket främst förklaras av årets vinst på 10 miljarder kronor och poster redovisade direkt mot eget kapital på 2,7 miljarder kronor. Främst består posterna av positiva effekter av kassaflödessakringar på 1,7 miljarder kronor, positivt netto av omräkningsdifferenser och valutasäkringar på 1,5 miljarder kronor och negativa omvärderingar relaterade till pensionsskulden på 0,6 miljarder kronor. En justering av årets ingående balans har medfört en minskning med 1,6 miljarder kronor. Utdelningen till staten uppgick till 2,0 miljarder kronor.

Akademiska hus ökade med 3,6 miljarder kronor, vilket beror på årets resultat på 5,3 miljarder kronor och en minskning genom utdelning av 1,6 miljarder kronor.

LKAB:s andelsvärde ökade med 2,2 miljarder kronor, vilket främst avser nettot av årets vinst på 5,3 miljarder kronor och årets utdelning på 2,9 miljarder kronor.

Andelsvärdet för Sveaskog AB ökade med 2,4 miljarder kronor. Förändringen förklaras

främst av årets resultat på 3,2 miljarder kronor samt utdelning till staten av 0,9 miljarder kronor.

Svensk Exportkredit AB ökade med 0,7 miljarder kronor, vilket i huvudsak förklaras av årets resultat på 0,6 miljarder kronor och en positiv påverkan från värdering av egen kreditrisk med 0,4 miljarder kronor och en betald utdelning till staten på 0,2 miljarder kronor.

SBAB Bank AB ökade i värde med 0,5 miljarder kronor, främst som en följd av årets resultat på 1,7 miljarder kronor minskat med utdelning till staten av 0,6 miljarder kronor samt en direkt minskning av eget kapital med 0,5 miljarder kronor som framför allt avser kassaflödessakringar.

Specialfastigheter i Sverige AB redovisade en ökning med 1,2 miljarder kronor, som väsentligen består av årets resultat på 1,7 miljarder kronor minskat med 0,5 miljarder kronor i betald utdelning.

Swedfund International AB ökade med 0,5 miljarder kronor genom ett kapitaltillskott på 0,6 miljarder kronor.

Andelen i PostNord AB minskade med 1,3 miljarder kronor. Detta förklaras främst av andelen av årets förlust, som uppgick till 0,6 miljarder kronor och negativ påverkan med 1,2 miljarder kronor avseende omräknad pensionsskuld. Ett kapitaltillskott på 0,4 miljarder kronor kompenserade delvis för detta.

Innehavet i SVEDAB minskade med 0,4 miljarder kronor, vilket främst förklaras av utdelning i form av återgivna betalningsutfästelser med 0,8 miljarder kronor och årets vinst på 0,3 miljarder kronor.

Svenska Spel AB är redovisat till värdet av aktiekapital och reservfond (värdet uppgår till 260 000 kronor som i tabellen avrundats till noll miljoner kronor). Resultatet uppgick till 4,5 miljarder kronor och 4,7 miljarder kronor utdelades till staten. Utdelningen är redovisad som skatteintäkt. Företagets egna kapital uppgick till 4,6 miljarder kronor vid årsskiftet.

Apoteksgruppen i Sverige Holding AB och SweRoad har avyttrats under året.

Andelar i företag med väsentligt statligt inflytande

Miljoner kronor

	2018	2017	Statens ägarandel
Telia Company AB	37 127	37 275	38,1%
Nordiska Investeringsbanken (NIB)	12 525	11 568	34,6%
SOS Alarm Sverige AB (SOSAB)	168	136	50,0%
AB Bostadsgaranti	9	9	50,0%
VisitSweden AB	9	9	50,0%
Sweden House	7	7	36,0%
<i>Affärsverk</i>			
Svenska kraftnät - Nord Pool Spot As m.fl.	139	102	-
Summa	49 984	49 106	

Andelar i företag med väsentligt statligt inflytande blev 0,9 miljarder kronor högre än föregående år. Andelen i Telia Company AB minskade i värde med 0,1 miljarder kronor. Andelen av årets resultat uppgick till 1,2 miljarder kronor och till staten betald utdelning uppgick till 3,7 miljarder kronor. Poster som direkt påverkade eget kapital medförde en ökning med 1,5 miljarder kronor. Posterna avsåg till stor del valutakursdifferenser från avvecklad verksamhet. Dessutom medförde den ökade ägarandelen i samband med företagets återköp av aktier en ökning av andelsvärdet med 0,9 miljarder kronor. Marknadsvärdet på statens aktier i Telia Company AB uppgick vid årsskiftet till 68 miljarder kronor.

Nordiska Investeringsbanken ökade med 1,0 miljarder kronor. Periodens resultatandel uppgick till 0,6 miljarder kronor och ändrad valutakurs medförde en ökning av andelsvärdet med 0,5 miljarder kronor. En utdelning till staten av 0,2 miljarder kronor reducerade andelsvärdet. Uppgifterna avser värdet enligt delårsbokslut per 31 augusti för respektive år.

Förutom de ovan nämnda förändringarna är postens totala förändring en följd av förändringar i företagens justerade egna kapital, utbetalda utdelningar samt förvärv och avyttringar.

Not 27**Andra långfristiga värdepappersinnehav**

Miljoner kronor

	2018	2017
Kärnavfallsfonden		
Bostadsobligationer	30 142	31 376
Företagsobligationer, aktier, värdepappersfonder	4 947	0
Investerings- och utvecklingsbanker, Kammarkollegiet och Sida		
Europeiska investeringsbanken EIB	3 856	3 856
Europeiska utvecklingsbanken EBRD	1 040	1 040
Internationella återuppbyggnads- och utvecklingsbanken, IBRD	846	846
Afrikanska utvecklingsbanken, AfDB	696	630
Asiatiska banken infrastrukturinvesteringar, AIIB	644	438
Internationella finansbolaget, IFC	181	181
Interamerikanska utvecklingsbanken IDB	147	147
Asiatiska utvecklingsbanken, AsDB	136	136
Interamerikanska investeringsbolaget, IIC	83	68
Multilaterala investeringsgarantiorganet, MIGA	22	22
Europarådets utvecklingsbank CEB	7	7
Summa investerings- och utvecklingsbanker ¹	7 658	7 371
Exportkreditnämnden, obligationer	-	3 964
Riksgäldskontoret, obligationer m.m.	2 499	2 319
Kammarkollegiet, övrigt		
Orio AB (Saab Automobile Parts AB)	453	603
SAS	203	203
Andelar i aktie- och räntekonsortiet m.m.	197	210
Karolinska institutet, aktier, andelar och obligationer	504	453
Övriga myndigheter	633	582
Summa	47 236	47 081

¹I regeringens skrivelse 2018/19:35 Redovisning av verksamheten i Internationella valutafonden, Världsbanksgruppen samt regionala utvecklings- och investeringsbanker redovisas inbetalt kapital för utvecklings- och investeringsbankerna: EIB, EBRD, IBRD, AIIB, IFC och MIGA. Inbetalt kapital beräknas i skrivelsen som Sveriges andel av ägarkapitalet omräknat med aktuell valutakurs, vilket ger ett belopp som överstiger anskaffningsvärdet med 3,7 miljarder kronor. Skillnaden består till stor del av internt överförda medel på 1,8 miljarder kronor för EIB och 0,2 miljarder kronor för EBRD. Resterande del av skillnaden avser effekten av valutakursförändringar och uppgår till 1,7 miljarder kronor.

Det största innehavet av långfristiga värdepappersinnehav avser bostadsobligationer (säkerställda obligationer) som innehas av Kärnavfallsfonden. De värderas till verkligt värde eftersom syftet med innehavet är att ge avkastning och

värdeökning. Under året har denna del sjunkit något. Även andelen statspapper som elimineras i årsredovisningen för staten har minskat något. Under året har placeringar gjorts i företagsobligationer, aktier och värdepappersfonder.

Sveriges andelar i internationella investeringsbanker och utvecklingsbanker redovisas av Kammarkollegiet och Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida), så att den myndighet som gör utbetalningar av kapitaltillskott och eventuella bidrag till respektive bank också tar upp andelsvärdet. Under året har Sida redovisat kapitaltillskott till utvecklingsbanker med 81 miljoner kronor. Kammarkollegiet har redovisat ett kapitaltillskott till Asiatiska banken för infrastrukturinvesteringar (AIIB) om 206 miljoner kronor.

Exportkreditnämnden har under året avvecklat obligationer i euro och amerikanska dollar till ett belopp av 3 964 miljoner kronor i enlighet med ändring i förordningen (2011:211) om utlåning och garantier.

Riksgäldskontorets innehav består till största delen nollkupongobligationer som övertogs i samband med avvecklingen av affärsverket Statens järnvägar. Syftet med obligationerna är att återbetala resterande lån som ursprungligen avsett finansiering av anläggningstillgångar uthyrda till SJ AB och Green Cargo AB.

Kammarkollegiet redovisar innehavet i Orio AB och SAS som Andra långfristiga värdepappersinnehav eftersom statens andel i dessa bolag understiger 20 procent. Marknadsvärdet för statens ägarandel i SAS vid utgången av 2018 uppgår till 1 179 miljoner kronor.

Kammarkollegiets övriga värdepapper är främst de andelar i Kammarkollegiets aktiekonsortium och räntekonsortium som innehas av fonder som Kammarkollegiet redovisar.

Not 28**Långfristiga fordringar***Miljoner kronor*

	2018	2017
Exportkreditnämnden		
- Fordringar efterskottspremier garantiavgifter	4 265	4 254
- Skadefordringar	1 769	1 619
- Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar och skadefordringar	715	320
Summa Exportkreditnämnden	6 749	6 193
Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete	242	238
Riksgäldskontoret	144	311
Trafikverket	90	183
Göteborgs universitet	86	91
Affärsverk		
Luftfartsverket	1 286	1 187
Svenska kraftnät	422	417
Sjöfartsverket	14	15
Övriga myndigheter	70	66
Summa	9 103	8 701

Långfristiga fordringar ökade med 402 miljoner kronor och de största ökningarna är hänförliga till Exportkreditnämnden (EKN) och Luftfartsverket.

EKN:s fordringar ökade med 556 miljoner kronor, varav EKN:s fordran för återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar och skadefordringar ökade med 395 miljoner kronor. Under året har EKN tecknat en ny återförsäkring, och en existerande återförsäkring har utökats och förlängts. EKN:s skadefordringar ökade med 150 miljoner kronor.

Av EKN:s långfristiga fordringar avser 4 265 miljoner kronor efterskottspremier. Fordringarna för efterskottspremier avser till helt övervägande del JAS Brasilien. EKN värderar sina skadefordringar till 1 769 miljoner kronor vilket motsvarar EKN:s förväntade återvinningsmöjligheter av fordringarna som nominellt uppgår till 11 500 miljoner kronor. EKN kan minska risker genom att teckna återförsäkringar. Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar och skadefordringar uppgår till 715 miljoner kronor och består av fordringar för

återförsäkrares andel av ej intjänade garantiavgifter och kvardröjande risker samt återförsäkrares andel av avsättning för skador med avdrag för återförsäkrares andel av skadefordringar.

Sidas fordringar gäller garantiverksamheten och uppgår till 242 miljoner kronor, varav största delen är skadefordringar. I posten ingår även fordringar mot Miga som är en organisation inom Världsbanken, och fordran utifrån fastställda premieplaner i de fall det är tillämpligt för Sidas garantier.

På grund av framför allt lägre värdering av fordran på Saab Automobil AB i konkurs så har Riksgäldens regressfordringar från infriade garantier minskat med 167 miljoner kronor till 144 miljoner kronor.

Trafikverkets fordringar har minskat med 93 miljoner kronor till 90 miljoner kronor, vilket beror på att fordran som utgörs av depositionen som Trafikverket har hos Nasdaq som säkerhet för elderivathandel, är lägre än föregående år.

Göteborgs universitets fordringar uppgår till 86 miljoner kronor och avser placering av donationsmedel i Akademiska Hus AB.

Luftfartsverkets fordringar, vilka huvudsakligen avser tidigare års och årets återvinningsbara underskott för en route-verksamheten, har ökat med 99 miljoner kronor till 1 286 miljoner kronor främst till följd av riskdelningen mellan LFV och flygbolagen enligt vad som är fastställt i prestationsplanen.

Svenska Kraftnäts fordringar uppgår till 422 miljoner kronor och består bl.a. av lånefordringar på dotter- och intresseföretag samt depositionen som Svenska kraftnät har hos Nasdaq som säkerhet för elterminhandel. Posten inkluderar också långfristiga förutbetalda kostnader som avser lämnade investeringsbidrag.

Sjöfartsverkets fordringar uppgår till 14 miljoner kronor och avser kapitalförsäkringar för pensioner för vissa lotsar.

Not 29**Utlåning***Miljoner kronor*

	2018	2017
Riksgäldskontoret		
Riksbanken	258 511	238 132
Svensk-Danska Broförbindelsen AB	4 981	5 626
Premiepensionssystemet	1 958	397
A-train AB	911	957

Kungliga Operan	96	0
Royaltylån till flygindustrin	95	116
Övriga	41	17
<i>Summa Riksgäldskontoret</i>	<i>266 593</i>	<i>245 245</i>
Centrala studiestödsnämnden		
Annuitetslån (beviljade efter 30 juni 2001), brutto	182 991	172 302
Reserveringar för låneförluster	-11 733	-12 066
Netto, bokfört värde Annuitetslån	171 258	160 236
Studielån (beviljade 1989–30 juni 2001), brutto	38 582	43 159
Reserveringar för låneförluster	-12 311	-13 135
Netto, bokfört värde Studielån	26 271	30 024
Studiemedel (beviljade före 1989), brutto	1 441	1 756
Reserveringar för låneförluster	-691	-800
Netto, bokfört värde Studiemedel	750	956
Hemutrustningslån, brutto	1 464	1 558
Reserveringar för låneförluster	-907	-906
Netto, bokfört värde Hemutrustningslån	557	652
Körkortslån, brutto	17	-
Reserveringar för låneförluster	-3	-
Netto, bokfört värde Körkortslån	14	-
Övriga lån (Skuldsaneringslån och äldre lån), brutto	244	196
Reserveringar för låneförluster	-227	-182
Netto, bokfört värde, Övriga lån	17	14
<i>Summa Centrala studiestödsnämnden</i>	<i>198 867</i>	<i>191 882</i>
Statens energimyndighet, utlånat belopp	597	619
Reserveringar för låneförluster	-406	-444
Netto, bokfört värde, Statens energimyndighet	191	175
Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete	7	154
<i>Affärsverk</i>		
Svenska kraftnät	110	21
Övriga myndigheter	32	35
Summa	465 801	437 512

Under 2018 ökade statens utlåningsfordringar med 28 289 miljoner kronor eller 6 procent.

Riksgäldskontoret redovisar 266 593 miljoner kronor i utlåningsfordringar, vilket är 21 348 miljoner kronor mer än föregående år. Det är 57 procent av statens utlåningsfordringar och består främst av fordran på Riksbanken för utlåning i dollar och euro, som ökade med 20 379 miljoner kronor. Det beror både på valutakursförändringar vid omsättning av delar av lånet jämfört med den kurs till vilken lånet ursprungligen gavs ut och värderingen av hela det utestående beloppet till balansdagens kurs. Som en del av finansieringen av Öresundsförbindelsen har Riksgäldskontoret även lånat ut medel till det statligt ägda bolaget Svensk-Danska Broförbindelsen AB (Svedab). Det lånet har minskat med 645 miljoner kronor jämfört med föregående år. I Riksgäldskontorets utlåning ingår också utlåning till premiepensionssystemet eftersom pensionssystemets tillgångar och skulder inte konsolideras i årsredovisningen för staten. Ökningen med 1 561 miljoner kronor jämfört med föregående år rör främst lånet för att tillgodose behovet av likviditet i handel med fondandelar. Riksgäldskontoret redovisar också utlåning till Kungliga Operan för renovering och ombyggnation till ett belopp om 96 miljoner kronor.

CSN:s utlåningsfordringar uppgår till 198 867 miljoner kronor efter avdrag för reservering för förväntade förluster, vilket är 6 985 miljoner kronor mer än föregående år. Det är 43 procent av statens utlåningsfordringar och består främst av annuitetslån, som är benämningen på CSN:s lån till studenter sedan 2001. CSN administrerar ett flertal lånetyper; annuitetslån, studielån, studiemedel, hemutrustningslån, skuldsaneringslån och äldre lån samt körkortslån som infördes under 2018. Hemutrustningslån är lån till utländska medborgare, främst flyktingar, som genom dessa lån ges möjlighet att köpa möbler och köksutrustning. I tabellen fördelas reserveringarna på respektive lånetyp. Ökningen av CSN:s utlåningsfordringar beror i allt väsentligt på att nyutlåningen var större än amorteringarna. Nyutlåningen uppgår till med 19 miljarder kronor totalt för lånetyperna annuitetslån, hemutrustningslån och körkortslån. Amorteringarna som uppgår till 12 miljarder kronor fördelas sig mellan annuitetslån med knappt 8 miljarder kronor och studielån med drygt 4 miljarder kronor samt en mindre del övriga lån. CSN:s reservering för låneförluster är drygt en miljard lägre än föregående år och

uppgår 2018 till knappt 26 miljarder kronor, vilket utgör 12 procent av CSN:s totala utlåning.

Statens energimyndighets utlåningsfordringar avser villkorslån, tillväxtlån och utvecklingskapital/royaltylån till företag inom energiområdet för att främja affärsutveckling och kommersialisering.

Styrelsen för internationellt utvecklings-samarbetes (Sida) utlåningsfordringar avser villkorslån och biståndskrediter och har minskat med 147 miljoner kronor. Det beror huvudsakligen på att Sida bedömer det som mycket osannolikt att två villkorslån kommer att återbetalas och värderar ner fordringar rörande villkorslån till noll kronor. De 7 miljoner kronor som kvarstår avser biståndskrediter.

Svenska kraftnäts utlåningsfordringar avser lån till nätföretag för att underlätta att anläggningar för produktion av förnybar el ansluts till elnätet.

Not 30 Varulager och förråd

Miljoner kronor

	2018	2017
Trafikverket	899	847
Försvarsmakten	475	310
Försvarets materielverk	164	128
Polismyndigheten	149	139
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	58	39
Kriminalvården	49	48
<i>Affärsverk</i>		
Sjöfartsverket	89	92
Svenska kraftnät	9	-
Luftfartsverket	-	0
Övriga myndigheter	178	187
Summa	2 070	1 790

Varulager och förråd är råmaterial, råvaror, halvfabrikat och färdiga produkter samt förnödenheter som förbruknings- och tillsatsmaterial.

Trafikverkets post består främst av material för underhåll och reparation av anläggningar.

Försvarsmaktens varulager och förråd är till största delen drivmedelslager som används till Försvarsmaktens fordon. Varulagret består även av trycksaker.

Polismyndighetens varulager innehåller huvudsakligen vapen och ammunition samt beklädnad. Ökningen av varulagervärdet beror på att ammunitions- och vapenlagret ökade.

Vaulager och förråd hos Försvarets materielverk består främst av elektronikkomponenter till försvarets telenät samt av reservdelar till målrobotsystem.

Sjöfartsverkets varulager och förråd innehåller främst drivmedel och reservdelar till räddningshelikoptrar.

Not 31 Pågående arbeten

Miljoner kronor

	2018	2017
Lantmäteriet	198	184
Försvarets materielverk	63	343
Övriga myndigheter	18	27
Summa	279	554

Pågående arbeten hos Lantmäteriet är i huvudsak fastighetsbildning och förrättningsverksamhet, vilket innebär t.ex. avstyckning och reglering av gränsdragning mellan fastigheter. Ökningen av posten beror bl.a. på att fler handläggare arbetar inom förrättningsverksamheten och att komplicerade ärenden har delfakturerats i mindre omfattning jämfört föregående år.

Pågående arbeten hos Försvarets materielverk består av uppdragsbeställningar som ännu inte levererats till kund. Större uppdrag hos myndigheten gäller upparbetade kostnader i exportaffärer samt försäljning av ubåtar till Singapore.

Not 32 Fastigheter

Miljoner kronor

	2018	2017
Länsstyrelsen i Dalarnas län	148	148
Länsstyrelsen i Värmlands län	21	18
Länsstyrelsen i Västra Götalands län	2	2
Övriga myndigheter	0	0
Summa	171	168

Länsstyrelsen i Dalarnas län har ett stort antal fastigheter lokaliserade till omarronderings-

områden i den s.k. Jordfonden, där byggnadsprojekt pågår eller är planerade. Fastigheterna ska användas för att främja utveckling av företag inom jordbruket, skogsbruket och trädgårdsnäringen.

Även posterna hos de andra länsstyrelserna gäller jordfondsfastigheter.

Not 33

Förskott till leverantörer

Miljoner kronor

	2018	2017
Trafikverket	2	2
<i>Affärsverk</i>		
Sjöfartsverket	11	8
Övriga myndigheter	1	0
Summa	14	10

Myndigheternas förskott till leverantörer avser huvudsakligen utvecklingsprojekt samt underhållstjänster och varuleveranser.

Det är endast några få myndigheter som redovisar förskott till leverantörer.

Not 34

Kundfordringar

Miljoner kronor

	2018	2017
Trafikverket	1 129	1 032
Försvarets materielverk	1 022	98
Statens institutionsstyrelse	290	272
Karolinska institutet	207	185
Exportkreditnämnden	204	188
Livsmedelsverket	200	85
Transportstyrelsen	159	160
Lantmäteriet	145	136
<i>Affärsverk</i>		
Svenska kraftnät	632	624
Sjöfartsverket	182	175
Luftfartsverket	117	105
Övriga myndigheter	1 337	1 304
Summa	5 624	4 364

Myndigheternas kundfordringar avser främst försäljning av tjänster. Postens storlek varierar

över tid beroende på fordringarnas kortfristiga karaktär.

Jämfört med föregående år har posten ökat med 1 260 miljoner kronor. Det beror främst på att Försvarets materielverks kundfordringar har ökat med 924 miljoner kronor, som följd av att myndigheten fakturerat ett stort exportuppdrag i slutet av året. Förändringarna hos övriga myndigheter är av mer begränsad omfattning.

Not 35

Övriga kortfristiga fordringar

Miljoner kronor

	2018	2017
<i>Riksgäldskontoret</i>		
- Affärsdagsredovisning	91 574	67 472
- OMX-säkerheter	1 906	1 956
- CSA-avtal	1 259	119
- Övrigt	136	160
<i>Summa Riksgäldskontoret</i>	<i>94 875</i>	<i>69 707</i>
<i>Skatteverket</i>		
- Fordringar på skattekonto, inkl. restförda samt värde reglering	42 718	44 885
<i>Reglering av skatter till andra sektorer för tidigare år</i>		
- Skatt till kommuner och landsting	5 278	2 130
- Kommunal fastighetsavgift och avgifter till trossamfund	-2 086	-2 029
<i>Summa reglering till andra sektorer</i>	<i>3 192</i>	<i>101</i>
Statens jordbruksverk	8 357	7 525
Försäkringskassan	3 207	2 929
Post- och telestyrelsen	2 551	1
E-hälsomyndigheten	2 410	2 085
Transportstyrelsen	1 431	1 170
Centrala studiestödsnämnden	1 225	1 212
Kronofogdemyndigheten	1 132	1 391
<i>Affärsverk</i>		
Luftfartsverket	325	324
Sjöfartsverket	36	36
Svenska kraftnät	70	74
Övriga myndigheter	4 046	2 771
Summa	165 575	134 211

Övriga kortfristiga fordringar uppgick till knappt 166 miljarder kronor vilket var en ökning med 31 miljarder kronor jämfört med föregående år.

Effekten av Riksgäldskontorets affärsdagsredovisning ökade kraftigt från 67,5 till 91,6 miljarder kronor. Vid affärsdagsredovisning uppstår en fordran när ett avtal om försäljning av värdepapper ingås, som sedan nollställs några dagar senare när betalningen görs. Det är normalt att det är stora fluktuationer i effekten av affärsdagsredovisningen. Motsvarande effekt förekommer på skuldsidan i samband med köp av värdepapper (se not 48).

Skatteverkets fordringar på skattekontot minskade med 2,2 miljarder kronor till 42,7 miljarder kronor.

I princip alla debiteringar av skatter och avgifter som Skatteverket gör ingår i skattekontosystemet. Fordran på kommuner och landsting för slutavräkning av kommunalskatt avseende 2017 uppgick vid slutet av 2018 till 5,3 miljarder kronor. Skatteverket gör slutavräkning i januari månad andra året efter inkomståret. Då justeras de totala slutliga kommunalskattemedlen mot de preliminära medel som Skatteverket har betalat ut till kommuner och landsting under inkomståret. Posten varierar mellan åren beroende på hur väl förskottsutbetalningarna till kommunerna stämmer med slutliga skatter till kommunsektorn. Motsvarande reglering av kommunal fastighetsavgift och avgifter till trossamfund för tidigare år är negativ med 2,1 miljarder kronor. Netto att reglera till andra sektorer för tidigare år uppgår därmed 3,2 miljarder kronor.

Statens jordbruksverk redovisar huvudsakligen fordringar på EU för bidrag myndigheten betalat ut inom jordbruksfonderna. Utbetalningarna av bl.a. gårdsstöd i december 2018 var högre än föregående år, vilket ledde till att fordringarna ökade. Fordringarna på garantifonden för jordbruket ökade därför med ca 0,7 miljarder kronor och fordringarna inom landsbygdsprogrammet ökade med drygt 0,1 miljarder kronor.

Försäkringskassans fordringar består av återkravsfordringar, fordringar på bidragsskyldiga för underhållsstöd samt fordringar för vård inom EU. Återkravsfordringarna har ökat med 0,3 miljarder kronor jämfört med föregående år.

Post- och telestyrelsen har under året genomfört två spektrumauktioner som resulterat i uppbördsfordringar på knappt 2,6 miljarder kronor vid årsskiftet. Fordringarna har reglerats i januari 2019.

Not 36 Förutbetalda kostnader

Miljoner kronor

	2018	2017
Polismyndigheten	717	695
Riksgäldskontoret		
- underkurser, upplåning i svenska kronor	320	550
- underkurser, upplåning i utländsk valuta	253	227
- övrigt	16	14
<i>Summa Riksgäldskontoret</i>	<i>589</i>	<i>791</i>
Kriminalvården	429	418
Försvarets materielverk	388	56
Trafikverket	324	312
Försäkringskassan	300	263
Migrationsverket	271	365
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	271	260
Lunds universitet	253	256
Domstolsverket	250	218
Karolinska institutet	233	185
Skatteverket	232	279
Försvarsmakten	229	237
Arbetsförmedlingen	219	211
Kungl. Tekniska högskolan	213	220
Periodiserade EU-avgifter m.m., Kammarkollegiet	14	3 671
<i>Affärsverk</i>		
Svenska kraftnät	49	39
Lufftartsverket	42	38
Sjöfartsverket	31	29
Övriga myndigheter	3 236	3 107
Summa	8 290	11 650

En förutbetald kostnad är en utgift som har betalats under året men som avser outnyttjade resurser eller tjänster. Normalt blir det en kostnad kommande år. Syftet med att periodisera förutbetalda kostnader är att resultaträkningen enbart ska visa årets kostnader för förbrukade resurser och utnyttjade tjänster.

Polismyndigheten redovisar förutbetalda kostnader för hyror på 498 miljoner kronor och andra förutbetalda kostnader som leasingavgifter samt it-drift och underhåll.

Underkurser uppstår när Riksgäldskontoret emitterar obligationer och marknadsvärdet är lägre än det nominella värdet. Mellanskillnaden

utgör underkurs och bokförs som en förutbetalad kostnad som periodiseras över lånets löptid.

Posten förutbetalda kostnader vid Kriminalvården utgörs huvudsakligen av förutbetalda lokalhyror.

Försvarets materielverks förutbetalda kostnader avser till största delen kostnader för den nya generationen ubåtar.

I posten förutbetalda kostnader för Trafikverket ingår bl.a. förutbetalda it-kostnader och licenser, förutbetalda hyror och förutbetalda investeringar i järnvägar och vägar.

Försäkringskassans förutbetalda kostnader utgörs till stor del av förutbetalda hyror med 123 miljoner kronor.

Migrationsverkets förutbetalda kostnader består främst av förutbetalda hyror på 183 miljoner kronor och dagersättning till asylsökande på 22 miljoner kronor.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap redovisar 192 miljoner kronor i förutbetalda leasingavgifter för Rakelverksamheten samt 53 miljoner kronor i förutbetalda hyror.

Lunds universitet redovisar bl.a. förutbetalda hyreskostnader på 205 miljoner kronor.

År 2017 redovisade Kammarkollegiet 3 666 miljoner kronor i för högt debiterade EU-avgifter för 2017 som förutbetalad kostnad. För 2018 uppgår motsvarande belopp till 8 miljoner kronor.

Förutbetalda kostnader i övrigt är exempelvis hyror eller licensavgifter för kommande kvartal eller år. Förutbetalda lokalhyror uppgår totalt till 4 240 miljoner kronor.

Not 37

Upplupna bidragsintäkter

Miljoner kronor

	2018	2017
Trafikverket	551	343
Karolinska institutet	526	468
Kungl. Tekniska högskolan	515	379
Lunds universitet	363	350
Uppsala universitet	268	257
Göteborgs universitet	265	242
Stockholms universitet	226	234
Linköpings universitet	169	153
Försäkringskassan	153	137
Umeå universitet	101	95
Övriga myndigheter	609	555
Summa	3 745	3 212

Upplupna bidragsintäkter är överenskommen ersättning för genomförd verksamhet som ännu inte betalats till myndigheten.

Upplupna bidragsintäkter vid universitet och andra lärosäten gäller främst pågående forskningsprojekt.

Trafikverkets upplupna bidragsintäkter är främst bidrag för investeringar som till största delen medfinansieras av kommuner. Ökningen av upplupna bidragsintäkter hänför sig bl.a. till investeringar som avser Södertälje sluss och investeringar i väg som E45 Lilla bommen – Marieholm.

Not 38**Övriga upplupna intäkter**

Miljoner kronor

	2018	2017
Upplupna skatteintäkter	261 107	255 741
Upplupna intäkter reglering kommuner och trossamfund	-	3 242
Riksgäldskontoret		
Upplupna ränteintäkter, svenska kronor	2 329	2 972
Upplupna ränteintäkter, utländsk valuta	261	281
Övriga upplupna intäkter	1 414	1 366
<i>Summa Riksgäldskontoret</i>	<i>4 003</i>	<i>4 618</i>
Kärnavfallsfonden	1 164	1 084
Migrationsverket	410	160
Försäkringskassan	381	404
Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen	293	289
Trafikverket	241	192
Transportstyrelsen	240	265
Affärsverk		
Svenska kraftnät	803	542
Luffartsverket	209	171
Sjöfartsverket	92	62
Övriga myndigheter	661	1 277
Summa	269 603	268 049

Upplupna intäkter är räntor och andra intäkter som upparbetats, men där myndigheten inte fakturerat eller fått betalt t.o.m. brytdagen.

Upplupna skatteintäkter

Den upplupna skatteintäkten utgörs av skillnaden mellan skatteintäkter ett visst inkomstår och de debiterade (preliminära) skatter som redovisats till och med december månad. Mindre justeringsbelopp för äldre år och för debiteringar i förskott ingår.

I tabellen nedan specificeras de upplupna skatteintäkterna.

Miljoner kronor

Skatteskyldig/ skatteslag	Upplupen intäkt 2018		Upplupen intäkt som kvarstår efter uppbörden i jan 2019	Upplupen intäkt 2017	Förändring 2018/2017
	Belopp	Andel	Belopp	Belopp	Belopp
Fysiska personers skatter	132 061	51	70 400	128 395	3 666
Juridiska personers skatter	8 410	3	-8 417	10 921	-2 512
Arbetsgivaravgifter m.m.	50 682	19	741	48 758	1 924
Mervärdesskatt	71 594	27	39 260	69 778	1 816
Övriga skatter	17 415	7	2 690	12 806	4 610
Förskottsdebiteringar	-12 883	-5	-15 245	-11 912	-971
Elimineringar m.m.	-6 172	-2	-6 172	-3 005	-3 167
Totalt upplupna intäkter	261 107	100	83 257	255 741	5 366

Den upplupna intäkten 2018 uppgår till 261 miljarder kronor, vilket är en ökning med drygt 5 miljarder kronor jämfört med 2017. Den enskilt största upplupna intäkten avser fysiska personers skatter följt av intäkterna från mervärdesskatt och arbetsgivaravgifter.

Större delen av den upplupna intäkten förklaras av att de debiterade (preliminära) skatterna som avräknas endast omfattar elva månader. Efter avräkning av uppbörden i januari, som avser verksamhetsmånad december, minskar den upplupna intäkten avseende 2018 till 83 miljarder kronor. Det är framför allt fysiska personers skatter och mervärdesskatten som förklarar det återstående beloppet. För fysiska personer förklaras den av inkomster som inte preliminärbeskattas, exempelvis vinster vid försäljning av bostäder och värdepapper (kapitalvinster), schablonintäkter för sparande i investeringssparkonto och för uppskjuten skatt på vinster vid försäljning av bostäder. Den upplupna intäkten för fysiska personers skatter har ökat med knappt 4 miljarder kronor jämfört med 2017. Ökningen förklaras av att preliminärskattekvoten (preliminärskatt som andel av lön, pension och övriga skattepliktiga transfereringar) har sjunkit.

Även för mervärdesskatten kvarstår ett relativt stort belopp när uppbörden i januari är beaktad. Det förklaras av att företag med en omsättning upp till 40 miljoner kronor har kvartalsvis istället

för månatlig uppbörd. Skattskyldiga med kvartalsuppbörd redovisar den mervärdesskatt som avser årets sista kvartal i februari månad. Efter den uppbörden har den upplupna intäkten minskat till knappt 10 miljarder kronor. Det resterande beloppet förklaras av skattskyldiga som redovisar mervärdesskatten en gång per år. Jämfört med förra året har intäkterna från mervärdesskatt ökat med 20 miljarder kronor medan den upplupna intäkten ökat med 2 miljarder kronor.

Juridiska personers upplupna intäkt har minskat med 2,5 miljarder kronor mellan åren, vilket är en mindre förändring. Över tid varierar den upplupna intäkten betydligt mer, för både juridiska och fysiska personer. För juridiska personer beror variationen på att företagets inkomstskatter är volatila och att de löpande debiteringarna baseras på företagets slutliga skatt två år tillbaka i tiden. För fysiska personers skatter förklaras variationen i den upplupna intäkten främst av variationen i kapitalinkomsterna.

Vid en jämförelse mellan den skatteperiodisering i resultaträkningen som i princip leder till postens ökning jämfört med 2017 och de upplupna intäkter som anges i noten finns ett skillnadsbelopp som för 2018 uppgår till 0,8 miljarder kronor. Det beloppet kan inte i nuläget fördelas på skatteslag. Att en skillnad uppstår kan bl.a. bero på periodiseringar hos enskilda myndigheter som inte kunnat beaktas i årsredovisningen för staten, på justeringar för äldre år för juridiska personers skatter som kan identifieras först senare, förändringen av uppbördsreglerna för energiskatt eller på brister i modellerna för beräkning av upplupen intäkt.

Staten ansvarar även för uppbörden av kommunal inkomstskatt och fastighetsavgift samt avgifter till trossamfund. Då utfallet för dessa skatter och avgifter fastställs vid den årliga inkomsttaxeringen sker betalningen med förskott och slutregleringar. I posten Övriga upplupna intäkter redovisas eventuellt beräknat fordringsbelopp för aktuellt år. För 2018 är beloppet dock negativt (se not 53). För 2017 uppgick fordringsbeloppet till 3,2 miljarder kronor. Den fordran som staten har för äldre år redovisas bland Övriga fordringar (se not 35).

Resterande övriga upplupna intäkter

Riksgäldskontorets upplupna ränteintäkter i svenska kronor och utländsk valuta är

ränteintäkter förknippade med statsskulden som är intjänade under året men som ännu inte är inbetalda till Riksgäldskontoret.

Kärnavfallsfondens upplupna intäkter är i huvudsak upplupna avgifter på 863 miljoner kronor som reaktorinnehavarna betalar i efter-skott. Resterande del är huvudsakligen upplupna räntor på bostadsobligationer eller andra säkerställda obligationer.

Migrationsverket redovisar upplupna intäkter av EU-medel avseende asyl-, migrations- och integrationsfonden för vidarebosättning på 375 miljoner kronor och på 25 miljoner kronor från samma fond men gällande omplacering.

Försäkringskassan redovisar upplupna intäkter för vård inom EU på 156 miljoner kronor och upplupna ränteintäkter för återkrav på 204 miljoner kronor.

Upplupna intäkter hos Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen består av finansieringsavgifter från arbetslöshetskassor.

Svenska kraftnät redovisar upplupna intäkter från balans- och systemansvariga på 597 miljoner kronor och upplupna nätintäkter på 205 miljoner kronor.

Not 39

Värdepapper och andelar

Miljoner kronor

	2018	2017
Riksgäldskontoret	43 981	87 976
Försäkringskassan	1 159	1 136
Pensionsmyndigheten	365	385
<i>Affärsverk</i>		
Luftfartsverket	520	801
Övriga myndigheter	4	44
Summa	46 029	90 342

Riksgäldskontorets värdepapper och andelar är pågående affärer med återköpsavtal (repor) i egna statspapper och kortfristiga placeringar. Affärerna har marknadsvärdande syfte och är också ett sätt att hantera tillfälliga likvida överskott och varierar därför mellan åren.

Försäkringskassans värdepapper och andelar är huvudsakligen hypoteksobligationer i de fonder Försäkringskassan redovisar, främst Trafiklivräntefonden.

Pensionsmyndigheten redovisar värdepapper, främst i form av andelar i värdepappersfonder hos Kammarkollegiet, som hör till den frivilliga pensionsförsäkringen.

Luftfartsverket redovisar kortfristiga placeringar i företagscertifikat som värdepapper och andelar.

Not 40 Kassa och bank

Miljoner kronor

	2018	2017
Exportkreditnämnden	487	1 533
Skatteverket	343	274
Universitets- och högskolerådet	310	238
Kungl. Tekniska högskolan	232	89
Karolinska institutet	180	185
Regeringskansliet	174	178
Länsstyrelsen i Västerbottens län	171	221
Uppsala universitet	160	129
Försäkringskassan	126	104
Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete	124	263
Länsstyrelsen i Norrbottens län	115	177
Ekobrottsmyndigheten	104	6
Trafikverket	78	181
<i>Affärsverk</i>		
Luftfartsverket	5 009	4 163
Sjöfartsverket	477	503
Svenska kraftnät	39	304
Övriga myndigheter	769	992
Summa	8 898	9 540

Exportkreditnämnden (EKN) redovisar banktillgodohavanden i utländsk valuta till värdet av 453 miljoner kronor samt banktillgodohavanden i svenska kronor på 34 miljoner kronor, totalt 487 miljoner kronor. Likvida medel har minskat med 1 046 miljoner kronor. EKN har under 2018 anslutit sig till Riksgäldskontorets valutakoncernkontomodell och behållningen på valutakontot redovisas från 2018 som inomstatlig och elimineras därför. Tidigare var behållningen på valutakontot utomstatlig eftersom valutakontot var placerat hos affärsbank.

Luftfartsverkets likvida medel har ökat med 846 miljoner kronor. En del av ökningen beror på flytt från korta placeringar till banktillgodohavanden. Av myndighetens likvida medel är

3 906 miljoner kronor placeringar hos banker och 520 miljoner kronor placerade i kortfristiga certifikat som förfaller under 2019.

Not 41 Nettoförmögenheten

Miljoner kronor

	2018	2017
Uppskrivningskapital	55	56
Donationskapital	1 063	1 020
Resultatandelar i hel- och delägda företag	234 566	213 381
Balanserad kapitalförändring	-359 741	-459 205
Årets överskott enligt resultaträkningen	106 395	130 887
Summa	-17 662	-113 861

Nettoförmögenheten är skillnaden mellan tillgångar och skulder. En negativ nettoförmögenhet innebär att statens skulder är större än statens tillgångar. Förändringen av nettoförmögenheten mellan två år samvarierar i huvudsak med statsskuldens förändring. Nettoförmögenheten påverkas i första hand av resultaträkningens överskott. Därutöver påverkas nettoförmögenheten av andra transaktioner som förändrar tillgångarnas eller skuldernas värde utan att de redovisas i resultaträkningen. Utgående balansen från 2017 (-271 miljarder kronor) har ökat med 157 miljarder kronor som ett resultat av ändrade redovisningsprinciper. Under 2018 ökade nettoförmögenheten med 96 miljarder kronor och uppgår därmed till -18 miljarder kronor. Nedan redogörs för förändringar av poster som ingår i nettoförmögenheten. Vissa händelser som i sig inte innebär att nettoförmögenheten påverkas utgör ändå förklaringar till förändringar av ingående delposter.

Ändringar av utgående balansen 2017

I samband med ändrade redovisningsprinciper justeras den utgående balansen från föregående år för att få jämförbarhet mellan åren. Den nya principen för beräkning av upplupna skatteintäkter har medfört en ökning av nettoförmögenhetens utgående balans 2017 med 186 miljarder kronor. Även de nya principerna för redovisning av tjänstepensionsskulder har påverkat den utgående balansen och har inneburit en minskning av förmögenheten med 29 miljarder kronor.

Uppskrivningskapital

Uppskrivningskapitalet har minskat med 1 miljon kronor under året. Kapitalet minskar med avskrivningsbeloppen på uppvärderade anläggningar samt med omföring till balanserad kapitalförändring vid försäljning av tillgångar.

Donationskapital

Donationskapitalet har ökat med 43 miljoner kronor under året. Ökningen beror till största delen på donationer av konst och likvida medel till Nationalmuseet och Moderna museet.

Resultatandelar i hel- och delägda företag

Kammarkollegiet svarar för merparten av posten. Andelsvärdet är vid årets beräkning till största delen baserat på företagens egna kapital enligt årsbokslut. Ökningen på 21 miljarder kronor under året består av föregående års resultatandelar (33 miljarder kronor), utdelningar betalda under 2018 (-16 miljarder kronor), samt övriga förändringar av eget kapital i företagen (3,2 miljarder kronor). Den del av Systembolaget AB:s resultat, motsvarande årets utdelning, och som redovisas som skatteintäkt förs om från balanserad kapitalförändring till resultatandel påföljande år (0,3 miljarder kronor). Försäljning av företag och justeringar har medfört en ökning med 0,7 miljarder kronor.

Telia Company AB har rapporterat en direkt ökning av eget kapital med 1,5 miljarder kronor, vilket främst avser valutakursdifferenser från avvecklad verksamhet.

Vattenfall AB har redovisat en ökning med 1,2 miljarder kronor av det egna kapitalet vid sidan av resultatet. Förändringen består till största delen av positiva effekter av kassaflödes-säkringar (1,7 miljarder kronor) och kapitalökningar från omräknings- och valutakurs-effekter (1,5 miljarder kronor), vilket delvis utjämnas av omvärderingar relaterade till pensionsskulden (-0,6 miljarder kronor). En justering av årets ingående balans medför en minskning av eget kapital (-1,6 miljarder kronor).

Apoteksgruppen i Sverige Holding AB har avyttrats och utgör den största delen av ökningen av resultatandelarna med 0,7 miljarder kronor för försäljningar, likvidationer och justeringar.

Balanserad kapitalförändring

Den balanserade kapitalförändringen ökade med 99 miljarder kronor under året. Den del av föregående års underskott som inte är hänförligt

till resultatandelar har ökat kapitalförändringen med 98 miljarder kronor.

Utdelningar från hel- och delägda företag enligt föregående stycke har ökat denna delpost med motsvarande belopp d.v.s. 16 miljarder kronor.

Den del av förändrad avsättning för pensionsskuld som avser försäkringstekniska omvärderingar redovisas direkt mot nettoförmögenheten och medför en minskning med 15 miljarder kronor.

Upplupna skatteintäkter redovisas i vissa fall direkt mot nettoförmögenheten, bland annat i samband med ändrade uppbördsperioder (0,8 miljarder kronor).

Systembolaget AB:s resultat förs till en del som skatteintäkt, vilket påföljande år omförs till resultatandel från kapitalförändring (-0,3 miljarder kronor).

Apoteksgruppen i Sverige Holding AB har avyttrats och utgör den största delen av 0,7 miljarder kronor i minskning för försäljningar, likvideringar och justeringar.

Försvarsmakten har invärderat beredskapsvaror och materiel anskaffade tidigare år till ett värde av 0,5 miljarder kronor.

Riksgäldskontorets konton för hantering av TV-avgiften, rundradiokontot m.fl., har tidigare rapporterats som en del av statsverket, men överfördes under året till en utomstatlig fordran. Detta medförde en minskning av nettoförmögenheten med 0,3 miljarder kronor.

Skilda principer vid värdering av inomstatliga värdepapper medför en utjämningspost på 0,3 miljarder kronor som redovisas som balanserad kapitalökning.

Eliminering av inomstatliga ensidiga periodiseringar samt diverse fordringar och skulder medför ett saldo på 0,3 miljarder kronor som ökar nettoförmögenheten.

Summan av statens interna fordringar och skulder avseende moms minskar nettoförmögenheten med 0,2 miljarder kronor.

Nedanstående tabell visar de poster som lett fram till nettoförmögenhetens förändring.

Nettoförmögenhetens förändring

	Uppskrivnings- kapital	Donations- kapital	Resultat- andelar i hel och delägda företag	Balanserad kapital- förändring	Årets över- /underskott	Summa
Utgående balans 2017	56	1 020	213 381	-609 761	124 378	-270 926
Ändrad redovisningsprincip för tjänstepensionsskulder				-35 239	6 509	-28 730
Ändrad princip för redovisning av upplupna skatteintäkter				185 839		185 839
Ändrad redovisning av efterskottspremier, Exportkreditnämnden				-44		-44
Ingående balans 2018	56	1 020	213 381	-459 205	130 887	-113 861
Föreg. års kapitalförändring	-1		32 744	98 144	-130 887	0
Utdelning från hel- och delägda företag			-15 713	15 713		0
Förändrad avsättning till tjänstepensioner				-14 808		-14 808
Förändringar av upplupna skatteintäkter som inte förs mot resultaträkningen				778		778
Förändring av eget kapital hos hel- och delägda företag			3 186			3 186
Omföring av resultatandel från Systembolaget redovisad som skatteintäkt			289	-289		0
Försäljning, likvidering och justering av innehav i hel- och delägda företag			740	-740		0
Invärdering av beredskapsvaror i lager m.m., Försvarmakten				498		498
Rundradiokonto m.m., Riksgäldskontoret				-296		-296
Utjämningspost vid eliminering av statspapper				268		268
Saldo vid eliminering av ensidiga inomstatliga periodavgränsningsposter samt diverse fordringar och skulder				266		266
Eliminering av inomstatliga balansposter avseende moms				-158		-158
Saldo inomstatlig betalningsavräkning				80		80
Övriga förändringar		43	-61	8		-10
Årets över-/underskott					106 395	106 395
Summa årets förändring	-1	43	21 185	99 464	-24 492	96 199
Utgående balans	55	1 063	234 566	-359 741	106 395	-17 662

I tabellen nedan redovisas en beräkning av skillnaderna mellan balansräkningens nettoförmögenhet för 2017 och 2016 jämfört med statens nettoförmögenhet beräknad enligt nationalräkenskapernas (NR) principer. NR:s beräkningar finns ännu inte framställda för 2018 och jämförelsen görs därför mellan 2016 och 2017.

Miljarder kronor

	2017	2016
Statens nettoförmögenhet enligt ÅRS	-114	-218
<i>Avgående poster ur Nettoförmögenheten</i>		
Affärsverkens anläggningstillgångar	-27	-26
Fordringar och skulder endast i den statliga balansräkningen	207	223
Upplupna skatteintäkter och övriga periodiseringar	-68	-86
Värdejusteringar, Centrala studiestödsnämnden	25	28
<i>Tillkommande poster i Statens förmögenhet enligt NR-principer</i>		
Uppvärdering av aktier till marknadsvärde	219	194
Pålägg av moms och indexuppräknning till aktuell prisnivå av anläggningstillgångar/förbrukningsinventarier samt utökad aktivering av forskning och utveckling	1 000	949
Omvärdering av statsskuld och övriga finansiella poster till marknadsvärde	-63	-74
Riksbankens egna kapital utöver grundfond	115	118
Löneskatt på kommunsektorns pensionskuld	92	93
Värdepapper hos Riksbankens jubileumsfond, Allmänna arvsfonden, Östersjöstiftelsen m.fl.	44	43
Övrigt	28	27
Statens förmögenhet enligt NR-principer	1 458	1 271

Skillnaden mellan balansräkningens nettoförmögenhet vid utgången av 2017 på -114 miljarder kronor och den beräkning i anslutning till NR som gjorts i 2019 års ekonomiska vårproposition på 1 458 miljarder kronor innebär att NR-beräkningen visar en positiv nettoförmögenhet som är 1 572 miljarder kronor högre än vad som redovisas i balansräkningen. Uppgifterna för nettoförmögenheten enligt ÅRS är justerade för förändrade redovisningsprinciper, främst avseende beräkning av upplupna skatteintäkter.

Skillnaderna beror dels på olika värderingsprinciper, dels på olika avgränsningar av staten. Den enskilt största skillnaden beror på att fasta

realtillgångar i NR värderas till återanskaffningsvärdet, dvs. restvärdet efter avskrivningar räknas upp med prisindex samt med moms medan fasta realtillgångars värdering i balansräkningen utgår från ursprungligt anskaffningsvärde. Dessutom tillgångsförs forskning och utveckling i högre grad i NR. Detta står för 64 procent av skillnaden i förmögenheten. En annan stor del beror på att NR använder marknadsprisvärdering där sådan finns tillgänglig, t.ex. för aktieinnehav och för skulder i form av bl.a. statsobligationer. I fråga om avgränsning ingår Riksbanken som kapitalandel i NR och inte endast med grundfonden. Beräkningen av upplupna skatteintäkter sker med andra metoder i NR, vilket tillsammans med en annan tillämpning vid fastställandet av periodiseringar ger ett lägre värde på tillgången. Dessutom finns andra mindre skillnader. För tillgångar och skulder i övrigt består skillnaden främst av fonder och avsättningar, som endast ingår i balansräkningen. För att balansera den särskilda löneskatt som ingår i kommunernas pensionskuld tar NR upp en fordran i staten på motsvarande belopp.

Not 42**Fonder***Miljoner kronor*

	2018	2017
Kärnavfallsfonden	69 649	67 236
Insättningsgarantifonden (Riksgäldskontoret)	41 780	40 080
Stabilitetsfonden (Riksgäldskontoret)	40 036	40 245
Resolutionsreserven (Riksgäldskontoret)	37 757	28 846
Trafiklivräntefonden (Försäkringskassan)	1 050	1 039
Kammarkollegiet, försäkringsverksamheten m.m.	459	449
Bygdemedel m.m. (länsstyrelser)	445	432
Batterifonden (Naturvårdsverket)	335	331
Försäkringskassans övriga fonder	276	277
Övriga	196	262
Total summa	191 983	179 197

Som fonder i staten redovisas medel som är reserverade för särskilda ändamål, men där det reserverade beloppet inte beror direkt på en fastställd skuld eller en försäkringstekniskt beräknad risk. De viktigaste förändringarna i fondkapitalet beskrivs i not 5 Avsättning till/upplösning av fonder.

Kärnavfallsfonden redovisas av myndigheten Kärnavfallsfonden och förvaltas av Kammarkollegiet. Fonden består av avgifter från kärnkraftsföretagen, baserade på produktionen av elektrisk kraft. Avgifterna ska täcka alla kostnader nu och i framtiden för hantering och slutförvaring av använt kärnbränsle och annat avfall. Kärnavfallsfonden har fortsatt att öka under 2018 liksom de senaste åren. Fondmedlen är placerade i statspapper, i s.k. säkerställda obligationer utgivna av bostadsfinansieringsinstitut, och till en mindre del på konto i Riksgäldskontoret. Vid utgången av 2018 avser ca 43 procent av tillgångarnas bokförda värde säkerställda obligationer.

Stabilitetsfonden inrättades enligt riksdagens beslut i samband med finanskrisen under hösten 2008 för att finansiera framtida stödåtgärder. Den förvaltas av Riksgäldskontoret. Inledningsvis tillfördes 15 miljarder kronor genom särskilt anslag på statens budget. Avsikten har varit att fonden genom de inbetalda stabilitetsavgifterna och bankgarantiavgifterna från banker och andra institut med avkastning, skulle öka upp till motsvarande 2,5 procent av BNP.

Sedan 2016 gäller ny lagstiftning som innebär att ett resolutionsförfarande ska användas för institut som bedöms viktiga för den finansiella stabiliteten och som därför inte bör försättas i konkurs. Resolution innebär att staten tar kontroll över ett institut som är drabbat av problem för att rekonstruera det eller avveckla det under ordnade former. För detta ändamål bildades en ny fond benämnd Resolutionsreserven i början av 2016. Den tillfördes då 19 miljarder kronor genom överföring från Stabilitetsfonden och har därefter tillförts resolutionsavgifter. Stabilitetsfondens uppdrag har samtidigt begränsats men den ska även i fortsättningen finansiera stöd enligt en ny lag om förebyggande statligt stöd. Under 2016 tillfördes fonden för sista gången stabilitetsavgifter, men fr.o.m. 2017 gäller enbart resolutionsavgifterna som förs till Resolutionsreserven. Därför är det nu endast Resolutionsreserven som har ökat under året, med 8,9 miljarder kronor, medan Stabilitetsfonden har minskat något.

Riksgäldskontoret förvaltar även Insättningsgarantifonden som har byggts upp av avgifter från institut som omfattas av garantin. Avgiftens storlek bygger på institutens kapitaltäckningsgrad och används till att bygga upp en fond för att kunna betala ut ersättning till kunder i kreditinstitut eller värdepappersbolag som går i konkurs. Insättningsgarantin gäller för såväl privatpersoner som företag och andra juridiska personer. Insättningsgarantimedlen är placerade i statspapper och till mindre del på konto i Riksgäldskontoret. Insättningsgarantifonden ökade med 2 miljarder kronor under året. Insättningsgarantin totalt uppgår till 2 280 miljarder kronor (se not 54).

Försäkringskassan redovisar ett antal fonder som förvaltas av Kammarkollegiet och från vilka bl.a. vissa livräntor enligt äldre bestämmelser betalas ut. Den största är Trafiklivräntefonden och utöver den finns bl.a. Frivilliga yrkesskade-fonden och Affärsverksfonden.

Kammarkollegiets fonder avser främst kollegiets försäkringsverksamhet och Kulturfonden för Sverige och Finland, men även Viltvårdsfonden samt Författarfonden.

Länsstyrelserna redovisar s.k. bygdemedel (vattenregleringsmedel) och älgvårdsfonder med den övervägande delen hos länsstyrelserna i Norrbottens och Västerbottens län.

Batterifonden redovisas av Naturvårdsverket och har byggts upp av miljöavgifter på batterier.

Sedan 2009 gäller producentansvar för batterier och fonden tar inte in några avgifter. Återstående medel används till batteriforskning och fonden minskar successivt.

Bland fonder som inte specificeras i tabellen finns främst medel från vattendoromar m.m. hos Havs- och vattenmyndigheten och Brottsofferfonden.

Not 43

Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser

Miljoner kronor

	2018	2017
Statens tjänstepensionsverk (SPV)	276 793	260 300
Riksdagsförvaltningen	4 346	3 340
Försvarsmakten	173	179
Regeringskansliet	56	51
Polismyndigheten	44	45
Lunds universitet	32	30
Umeå universitet	29	24
Trafikverket	24	25
Göteborgs universitet	17	16
<i>Affärsverk</i>		
Luftfartsverket	5 273	3 998
Sjöfartsverket	2 212	1 883
Svenska kraftnät	815	623
Övriga myndigheter	251	294
Summa	290 065	270 808

Statens pensionsåtagande

SPV ansvarar och gör avsättningar för de förmånsbestämda tjänstepensionerna och de övriga avtalsförsäkringar som myndigheterna har betalat premier för, vilket utgör merparten av statens pensionsåtagande. Undantag från denna ordning är de myndigheter som gör egna avsättningar för pensioner, främst affärsverken och Riksdagsförvaltningen. Skulden för de förmånsbestämda tjänstepensionerna som SPV redovisar ökade med 16,5 miljarder kronor jämfört med 2017 då den ökade med 13,3 miljarder kronor.

Förklaring till förändring av den försäkringstekniska avsättningen i SPV:s tjänstepensionsverksamhet

Miljoner kronor

	2018	2017
Ingående skuld	259 804	246 515
Justering av ingående skuld	1 478	-36
Ändrade beräkningsgrunder, bruttoränta	12 264	11 457
Nyintjänande	9 791	8 910
Utbetald pension	-10 075	-9 787
Indexering	4 156	2 814
Grundränta, brutto	-1 670	-781
Grundränta, frigjorda driftkostnader	-278	-271
Utfall av antaganden om livslängd	184	204
Nya och tillfälliga sjukpensioner	71	91
Förändrad avsättning för premiebefrielse	-32	9
Nya icke aktuella, temporära efterlevandepensioner	241	239
Förändring av antastbar förmån	77	3
Nya temporära efterlevandepensioner	97	112
Utbetalning, frigjorda driftkostnader	-79	-77
Aktualisering	-128	-190
Övrigt	349	592
Summa utgående skuld¹	276 250	259 804

¹Till detta kommer tjänstegruppliv- och personskadeersättningar med 543 miljoner kronor (496 miljoner kronor föregående år) vilket förklarar avvikelser mot beloppet i not 43.

Ändrade beräkningsgrunder visar den skuldeffekt som uppstår när de försäkringstekniska beräkningsgrunderna ändras. Från och med 2018 har redovisningsprincipen anpassats till den internationella redovisningsstandarden IPSAS 39 vilket innebär att resultateffekten av försäkringstekniska omvärderingar redovisas direkt mot nettoförmögenheten och inte i resultaträkningen. (Se redovisningsprinciper och tilläggsupplysningar). De ändrade beräkningsgrunderna i tabellen ovan, 12,3 miljarder kronor, har därför inte påverkat årets pensionskostnader. Effekten av de ändrade beräkningsgrunderna, 12,3 miljarder, beror på att räntan i beräkningsgrunderna sänkts till -0,6 procent från -0,3 procent föregående år. Nyintjänande består av den skuldförändring som beror på att de aktiva har tjänat in ytterligare rätt till ålderspension och kompletterande efterlevandepension/familjepension under året. Utbetald pension motsvarar den skuldminskning som utbetalningarna medfört. Posten är en beräkning utifrån tillgängliga data och det kan finnas avvikelser mellan postens värde och bokförda betalningar exempelvis när retroaktiva utbetalningar gjorts. Indexering avser

omräkning med förändringen av prisbasbeloppet som görs av pensioner som betalas ut och av fribrev. Mellan 2017 och 2018 höjdes prisbasbeloppet med 1,56 procent vilket gav en ökning av skulden med 4 156 miljarder kronor. Grundränta visar den uppräknings av skulden som enligt de försäkringstekniska riktlinjerna ska göras med antagen ränta, som under 2018 var -0,6 procent. I Övrigt ingår effekter som uppstår i skulden när förmånsbelopp förändras under utbetalningsperioden t.ex. på grund av samordning. Under 2018 har SPV fortsatt sitt arbete med att pröva rätten till livränta för personer som slutat sin anställning under perioden 1992–2002. Detta har resulterat i att ytterligare livräntor har fastställts för dessa personer och det har ökat skulden med 100 miljoner kronor som ingår i posten Övrigt.

Övriga avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser

Riksdagsförvaltningen tar upp avsättning för pensioner och inkomstgarantier och omställningsstöd till tidigare och nuvarande ledamöter. Riksdagsförvaltningen tillämpar nu i princip samma försäkringstekniska grunder som de SPV tillämpar för försäkringsrörelsen. Föregående års skuld har inte räknats om eftersom det inte varit praktiskt genomförbart. Förändringen av pensionskulden avser därför skillnaden mellan Riksdagsförvaltningens skuld i årsredovisningen för staten 2017, beräknad enligt den tidigare tillämpade modellen, och skulden 2018 beräknad med Riksdagsförvaltningens nya beräkningsgrunder. Av förändringen avser 856 miljoner kronor försäkringstekniska omvärderingar som enbart redovisats i balansräkningen och 150 miljoner kronor har påverkat årets resultat. Av Riksdagsförvaltningens totala skuld avser 641 miljoner kronor inkomstgarantier och omställningsstöd. Ca 64 procent av den totala pensionsavsättningen avser avgångna ledamöter, medan återstoden avser aktiva ledamöter.

Pensionskulden för Luftfartsverket, Sjöfartsverket och Affärsverket svenska kraftnät har räknats om enligt samma beräkningsgrunder som de SPV använder. Förändringen av affärsverkens skulder avser skillnaden mellan deras skuld i årsredovisningen för staten 2017, beräknad enligt den tidigare tillämpade modellen, och deras skulder i år beräknade med SPV:s beräkningsgrunder. Av förändringen av affärsverkens pensionskulder, totalt ca 1,8 miljarder

kronor, avser ca 1,4 miljarder kronor försäkringstekniska omvärderingar som enbart redovisats i balansräkningen och 358 miljoner kronor har påverkat årets resultat.

Not 44

Övriga avsättningar

<i>Miljoner kronor</i>	2018	2017
Avsättningar för garantier		
- risker som kan finansieras av garantiavgifter	7 365	7 409
- kvardröjande risker	968	773
- oreglerade skador	2 804	3 463
<i>Summa avsättningar för garantier</i>	<i>11 137</i>	<i>11 645</i>
Avsättningar för avhjälpan av miljöskador	1 110	987
Övriga avsättningar	3 470	2 992
Summa övriga avsättningar	15 717	15 624

<i>Miljoner kronor</i>	2018	2017
Exportkreditnämnden (EKN)	9 789	10 449
Trafikverket	1 430	1 149
Riksgäldskontoret	1 032	832
Försvarsmakten	351	393
Pensionsmyndigheten	373	391
Polismyndigheten	252	237
Migrationsverket	339	226
Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete	203	211
Boverket	138	161
<i>Affärsverk</i>		
Svenska kraftnät	58	59
Luftfartsverket	36	71
Sjöfartsverket	13	12
Övriga myndigheter	1 703	1 433
Summa	15 717	15 624

Balansposten Övriga avsättningar består till största delen av EKN:s avsättningar för garantier. Reserveringen delas in i risker som kan finansieras av garantiavgifter, kvardröjande risker och oreglerade skador. Reservering vid utgången av 2018 uppgick till 9 789 miljoner kronor, vilket är en minskning med 6 procent jämfört med

föregående år. Minskningen beror på att EKN bedömer riskerna som lägre.

Not 45

Statsskulden

Lån i svenska kronor

Miljoner kronor

	2018	2017
Nominella statsobligationer	638 323	611 594
Real skuld i svenska kronor	211 762	199 693
Statsskuldväxlar	20 000	87 500
Likviditetsförvaltningsinstrument	94 193	118 453
Privatmarknadslån	4 990	10 551
Säkerheter i svenska kronor	4 380	6 570
Valutaderivat	-82 139	-76 156
Summa	891 509	958 205
Eliminering, myndigheters innehav av statspapper	-65 057	-62 716
Summa	826 452	895 489

I Riksgäldskontorets definition av den svenska statsskulden ingår de låneinstrument som Riksgäldskontoret använder i sin finansiering av statens lånebehov (se Redovisningsprinciper och tilläggsupplysningar). Lån i svenska kronor redovisas till nominellt slutvärde, dvs. de marknadsvärderas inte med hänsyn till förändringar i marknadsräntorna.

I årsredovisningen för staten används Riksgäldskontorets definition av statsskulden minskad med elimineringar av de statliga myndigheternas innehav av statliga obligationer.

Det är endast ett fåtal myndigheter som har statsobligationer. Kärnavfallsfondens innehav var vid årsskiftet 27,7 miljarder kronor och Riksgäldskontorets innehav för Insättningsgarantifonden var 37,2 miljarder kronor värderade till nominellt värde samt upplupen inflationskompensation.

Lån i utländsk valuta

Miljoner kronor

	2018	2017
Obligationer m.m. i utländsk valuta	280 156	286 117
Valutaderivat	90 339	80 758
Säkerheter i utländsk valuta	87	2 846
Summa	370 582	369 721

Lån i utländsk valuta upptas i balansräkningen till sitt aktuella värde, dvs. de räknas om till de

valutakurser som gällde på bokslutsdagen. De redovisade lånen i utländsk valuta ökade med 0,9 miljarder kronor.

Statsskulden totalt

Miljoner kronor

	2018	2017
Lån i svenska kronor	826 452	895 489
Lån i utländsk valuta	370 582	369 721
Summa	1 197 034	1 265 210

Statsskulden har totalt minskat med 68,2 miljarder kronor jämfört med 2017. Statens budgetsaldo för 2018 var ett överskott på 80,0 miljarder kronor, vilket innebär ett minskat lånebehov. Lån i form av statsskuldsväxlar svarar för den största minskningen med 67,5 miljarder kronor. Dessutom har likviditetsförvaltningsinstrument minskat med 24,3 miljarder kronor. Den största ökningen gäller nominella statsobligationer i svenska kronor som är 26,7 miljarder kronor högre.

Not 46

Långfristiga skulder

Miljoner kronor

	2018	2017
Trafikverket	1 982	2 720
Riksgäldskontoret	1 046	169
Affärsverk		
Luftfartsverket	286	243
Övriga	3	1
Summa	3 317	3 133

Långfristiga skulder vid sidan av statsskulden förekommer endast hos ett litet antal statliga myndigheter, förutom de lån i Riksgäldskontoret som är interna i staten och därför elimineras i årsredovisningen för staten.

Trafikverket redovisar en betalningsutfästelse till Svensk-Danska Broförbindelsen AB med 1 832 miljoner kronor och därutöver innehållna garantibelopp på 150 miljoner kronor.

Riksgäldskontoret redovisar skulder knutna till terminskontrakt hos Statens internbank med 800 miljoner kronor. Valutavärderingen avgör om terminskontrakten klassificeras som en skuld eller som en tillgång. Förra året redovisades de som en tillgång vilket förklarar ökningen av

posten. Därutöver redovisar Riksgäldskontoret skulder knutna till tillgångar som övertogs från affärsverket Statens järnvägar i samband med att affärsverket upphörde.

Luftfartsverket har en långfristig skuld till den europeiska organisationen Eurocontrol, som arbetar med flygtrafikledning och flygsäkerhetsfrågor, om 249 miljoner kronor samt skulder för finansiell leasing.

Not 47 Leverantörsskulder

Miljoner kronor

	2018	2017
Trafikverket	7 681	7 565
Försvarets materielverk	2 838	2 141
Försvarmakten	1 585	1 333
Polismyndigheten	599	854
Karolinska institutet	499	432
Fortifikationsverket	467	425
Lunds universitet	466	255
Arbetsförmedlingen	376	415
Kriminalvården	339	364
Försäkringskassan	333	280
Domstolsverket	317	228
Statens fastighetsverk	308	354
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	306	267
Migrationsverket	244	388
Skatteverket	239	248
Göteborgs universitet	222	218
Sveriges lantbruksuniversitet	214	118
Transportstyrelsen	190	181
Uppsala universitet	173	147
Regeringskansliet	167	195
<i>Affärsverk</i>		
Svenska kraftnät	671	579
Luftfartsverket	167	158
Sjöfartsverket	156	96
Övriga myndigheter	4 029	3 999
Summa	22 586	21 240

Leverantörsskulder är skulder som uppkommer vid köp av varor och tjänster. Posten kan variera mycket på grund av skuldernas kortfristiga karaktär.

Not 48 Övriga kortfristiga skulder

Miljoner kronor

	2018	2017
Skatteverket		
Kontoöverskott, skattekonto	85 757	79 213
Övrigt, Skatteverket	648	467
Summa Skatteverket	86 405	79 680
Riksgäldskontoret		
Skuld till premiepensionssystemet	14 150	13 960
EU-avgifter	3 775	6 501
Affärsdagsredovisning	58 013	70 596
Övrigt, Riksgäldskontoret	153	48
Summa Riksgäldskontoret	76 091	91 105
Pensionsmyndigheten	6 000	6 208
Försäkringskassan	3 189	3 270
E-hälsomyndigheten	2 485	2 162
Exportkreditnämnden	953	590
Trafikverket	790	1 085
Polismyndigheten	436	377
Statens tjänstepensionsverk	421	404
Kronofogdemyndigheten	369	573
Kungl. Tekniska högskolan	357	199
Kärnavfallsfonden	346	0
Universitets- och högskolerådet	323	251
<i>Affärsverk</i>		
Svenska kraftnät	9 179	7 992
Luftfartsverket	420	311
Sjöfartsverket	27	31
Övriga myndigheter	3 504	3 132
Summa	191 295	197 370

Övriga skulder minskade med 6 miljarder kronor till 191 miljarder kronor. De största förändringarna är den minskade effekten av Riksgäldskontorets affärsdagsredovisning på 12 miljarder kronor, ökningen av kontoöverskott på skattekonto hos Skatteverket på 7 miljarder kronor samt att skuld för EU-avgiften minskade med 2,7 miljarder kronor.

Vid affärsdagsredovisning uppstår en skuld när ett avtal om köp av värdepapper ingås, som sedan nollställs några dagar senare när betalningen görs. Det är normalt att det är stora fluktuationer i

effekten av affärsdagsredovisningen. Motsvarande effekt förekommer på fordringssidan i samband med försäljning av värdepapper, se not 35 Övriga kortfristiga fordringar.

Riksgäldskontorets skuld till premiepensions-systemet består huvudsakligen av inbetalda ålderspensionsavgifter som övergångsvis har placerats på konto i Riksgäldskontoret för finansiering av framtida pensioner.

Medel för EU-avgiften består av medel som har satts in på EU-kommissionens konto i Riksgäldskontoret, men som ännu inte har rekvirerats av kommissionen och betalats från statens centralkonto i Riksbanken. Beloppet varierar över tid beroende på EU-kommissionens aktuella likviditetsbehov.

En del av Skatteverkets skuld för kontoöverskott på skattekonto utgörs av skattebetalares kompletteringsinbetalningar för att täcka den slutliga skatten, vilken avräknas först 2019. En annan del är oreglerade skulder avseende överskjutande ingående mervärdesskatt eller andra återbetalningar som inte hunnit göras per balansdagen.

Pensionsmyndigheten redovisar en skuld för innehållen skatt på pensionsförmåner. Skulderna hos Försäkringskassan består av skatt på sjukpenning, sjuk- och aktivitetsersättning, föräldrapenning m.fl. skattepliktiga socialförsäkringsförmåner.

E-hälsomyndighetens övriga kortfristiga skulder består främst av en skuld till apoteksaktörer avseende den läkemedelsförmån som E-hälsomyndigheten har i uppdrag att förmedla till apoteksaktörer.

Svenska kraftnäts övriga skulder består främst av skuldförda kapacitetsavgifter.

Not 49 Depositioner

Miljoner kronor

	2018	2017
Kronofogdemyndigheten	1557	565
Länsstyrelserna	444	251
Tullverket	314	242
Övriga myndigheter	59	43
Summa	2 374	1 101

Depositioner består bl.a. av indrivna medel hos Kronofogdemyndigheten och av hyror som privatpersoner deponerat hos länsstyrelserna i samband med tvist med fastighetsägare.

Kronofogdemyndighetens ökning beror till största delen på ett enskilt ärende om 790 miljoner kronor avseende kvarstadsbelagd egendom. Av Länsstyrelsernas depositioner finns ungefär 70 procent hos Länsstyrelsen i Stockholms län. Tullverkets depositioner är i huvudsak ställda säkerheter för kreditillstånd för tullärenden och liknande kontanta säkerheter i uppbördsverksamheten.

Not 50 Förskott från uppdragsgivare och kunder

Miljoner kronor

	2018	2017
Sveriges lantbruksuniversitet	30	30
Kemikalieinspektionen	22	22
Patent- och registreringsverket	21	20
Bolagsverket	15	13
Högskolan i Gävle	12	9
Högskolan i Dalarna	10	3
<i>Affärsverk</i>		
Svenska kraftnät	38	44
Övriga myndigheter	4	2
Summa	152	143

Uppdragsgivare och kunder lämnar medel till myndigheter i förskott för finansiering av större projekt, t.ex. infrastrukturprojekt eller forsknings- och utvecklingsprojekt. Dessa projekt pågår under en längre tid och arbetet är ännu inte avslutat eller projektet slutavräknat. Myndigheterna redovisar medlen som förskott från uppdragsgivare och kunder. Förskott från kunder kan även avse förskott i samband med pågående försäljning.

Sveriges lantbruksuniversitets förskott består av handpenning från Uppsala kommun vid försäljning av fastighet.

Affärsverket svenska kraftnäts förskott består av avtal med kunder inom optoverksamheten, dvs. infrastruktur för tele- och datakommunikation. Avtalstiden varierar mellan 15 och 25 år. Affärsverket svenska kraftnät redovisar intäkten i takt med att tjänsten tillhandahålls.

Not 51 Upplupna kostnader

Miljoner kronor

	2018	2017
Riksgäldskontoret	11 153	10 691
Migrationsverket	3 809	8 578
Trafikverket	2 600	2 136
Försvarets materielverk	1 321	469
Försvarmakten	1 263	1 158
Polismyndigheten	1 070	1 034
Försäkringskassan	826	971
Arbetsförmedlingen	638	969
Statens jordbruksverk	436	167
Kammarkollegiet	426	225
Skatteverket	378	380
Kriminalvården	294	313
Göteborgs universitet	275	249
Lunds universitet	253	208
Regeringskansliet	251	233
Transportstyrelsen	241	163
<i>Affärsverk</i>		
Svenska kraftnät	1 290	589
Sjöfartsverket	135	105
Luffartsverket	107	105
Övriga myndigheter	4 053	3 752
Summa:	30 819	32 495

Upplupna kostnader i staten har till stor del med statsskuldsförvaltningen att göra, men redovisas i övrigt för tjänster som utförts under redovisningsperioden och för varor som levererats men faktureras eller betalas först under nästkommande räkenskapsår. Upplupna kostnader består även av semester- och löneskulder, konsult- och revisionsarvodet m.m. som redovisas av de flesta myndigheter.

Riksgäldskontorets upplupna kostnader är räntekostnader för upplåning i svenska kronor och utländsk valuta samt skuldskötselinstrument som kostnadsförts men ännu inte betalats ut.

Migrationsverkets upplupna kostnader har minskat med 4 769 miljoner kronor. Upplupna kostnader för placering av barn har minskat med 2 538 miljoner kronor, för ensamkommande barn med 979 miljoner kronor och för skolkostnader och organiserad verksamhet med 661 miljoner kronor.

Trafikverkets största delposter under upplupna kostnader gäller markinlösen samt investeringar i väg och järnväg med vardera drygt 800 miljoner kronor.

Svenska kraftnäts upplupna kostnader har mer än fördubblats till 1 290 miljoner kronor. Det är främst upplupna kostnader för balans- och systemansvariga samt balansreglering som har ökat och nu sammantaget uppgår till 764 miljoner kronor. Upplupna utgifter för investeringar har också ökat och uppgår till 322 miljoner kronor.

Not 52 Oförbrukade bidrag

Miljoner kronor

	2018	2017
Karolinska institutet	1 910	1 932
Lunds universitet	1 875	1 744
Göteborgs universitet	1 354	1 220
Uppsala universitet	788	700
Kungl. Tekniska högskolan	475	430
Stockholms universitet	362	345
Sveriges lantbruksuniversitet	336	268
Umeå universitet	307	310
Linköpings universitet	242	250
Trafikverket	221	222
Södertörns högskola	175	165
Kustbevakningen	147	154
Örebro universitet	138	153
Linnéuniversitetet	120	115
Mälardalens högskola	113	128
Luleå tekniska universitet	110	119
<i>Affärsverk</i>		
Svenska kraftnät	1 567	1 546
Sjöfartsverket	38	41
Övriga myndigheter	1 237	1 221
Summa:	11 515	11 066

Som oförbrukade bidrag redovisas bidragsmedel som erhållits, men som ännu inte förbrukats för sitt ändamål.

Universitet och högskolor redovisar oförbrukade bidragsmedel främst för finansiering av olika forskningsprojekt. I det totala beloppet för oförbrukade bidrag ingår uppbundna medel för framtida avskrivningar för investeringar som finansierats med erhållna bidrag. Karolinska institutet, Lunds universitet och Göteborgs

universitet är de lärosäten som har de största oförbrukade bidragen från icke statliga finansiärer.

Oförbrukade bidrag hos Svenska Kraftnät avser erhållna investeringsbidrag.

Totalt oförbrukade bidrag

Miljoner kronor

	2018	2017
Universitet och högskolor	18 366	17 490
Inomstatligt	9 772	9 194
Utomstatligt	8 594	8 296
Länsstyrelser	1 468	1 212
Inomstatliga	1 245	923
Utomstatliga	223	289
Övriga	6 406	4 993
Inomstatliga	3 708	2 512
Utomstatliga	2 698	2 481
Totala inomstatliga	14 725	12 628
Totala utomstatliga	11 515	11 066
Summa	26 240	23 695

Oförbrukade inomstatliga bidrag, dvs. bidrag som myndigheter har fått från andra statliga myndigheter, elimineras i årsredovisningen för staten, men redovisas här som tilläggsinformation. Dessa bidrag har i de flesta fall redovisats mot anslag hos den givande myndigheten.

De totala oförbrukade bidragen ökade med 2,5 miljarder kronor. Det är framför allt

inomstatliga oförbrukade bidrag som har ökat. Den största ökningen finns i kategorin Övriga myndigheter, där det främst är Boverkets oförbrukade bidrag för solcellstöd som ökat med ca 400 miljoner kronor och Sjöfartsverkets oförbrukade bidrag för farledsinvesteringar som har ökat med ca 600 miljoner kronor.

Högskolesektorn står för 67 procent av inomstatliga oförbrukade bidrag, en minskad andel som beror på de nämnda ökningarna hos Övriga myndigheter. Det är vanligtvis fråga om forskningsmedel, ofta från Vetenskapsrådet, andra forskningsråd eller myndigheter med uppgift att fördela sådana medel.

Lunds universitet redovisade högst belopp för oförbrukade inomstatliga bidrag vid utgången av 2018. Beloppet uppgick till 2,1 miljarder kronor vilket var 21 procent av de totala inomstatliga oförbrukade bidragen för universitet och högskolor. Karolinska institutet och Uppsala universitet redovisade vardera ca 13 procent av det totala beloppet.

Inomstatliga bidrag hos länsstyrelserna avser vanligen medel från centrala myndigheter som ska förmedlas till olika regionala projekt.

Oförbrukade inomstatliga bidrag

Inomstatliga oförbrukade bidrag uppgick till totalt 14,7 miljarder kronor.

I tabellen nedan visas hur 85 procent av inomstatliga oförbrukade bidrag förväntas tas i anspråk inom angivna tidsintervaller. Redovisade belopp bygger på uppgifter som berörda myndigheter lämnat utifrån gjorda uppskattningar om förväntad förbrukningstakt.

Tabell oförbrukade inomstatliga bidrag

Miljoner kronor

Förväntad förbrukningstakt inomstatliga oförbrukade bidrag	Totalt	Inom 3 månader	Mer än 3 månader till ett år	Mer än 1 år till 3 år	Mer än 3 år
Inomstatliga oförbrukade bidrag (med förbrukningstakt)	12 522	3 260	7 480	1 553	229
varav Universitet och högskolor	9 686	2 356	6 163	1 069	97
varav Länsstyrelser	1 072	215	485	315	56
varav Övriga	1 763	689	831	168	75
Övriga (utan uppgift om förbrukningstakt)	2 203				
Totala inomstatliga oförbrukade bidrag	14 725				

Not 53**Övriga förutbetalda intäkter***Miljoner kronor*

	2018	2017
Riksgäldskontoret	31 801	38 178
Reglering av skatter till andra sektorer för aktuellt år	4 419	-
Post- och telestyrelsen	2 560	0
Myndigheten för radio och TV	1 238	-
Kärnavfallsfonden	1 086	-
Statens jordbruksverk	653	625
Försvarets materielverk	600	1 035
Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige	375	343
Karolinska institutet	221	249
Tillväxtverket	210	-
Lunds universitet	176	160
Statens fastighetsverk	160	144
<i>Affärsverk</i>		
Svenska kraftnät	23	33
Luffartsverket	10	8
Sjöfartsverket	8	15
Övriga myndigheter	1 059	1 026
Summa	44 599	41 816

Övriga förutbetalda intäkter är till stor del poster som uppkommer i statsskuld förvaltningen och i övrigt inkomster för varor och tjänster som ännu inte har levererats eller utförts. Förutbetalda intäkter uppstår på grund av att varor och tjänster faktureras i förskott eller förskottsbetalas innan prestationer har utförts.

Den största posten gäller överkurser som uppstår när Riksgäldskontoret emitterar obligationer och marknadsvärdet är högre än det nominella värdet. Mellanskillnaden är överkurs och bokförs som förutbetalda intäkt som periodiseras över lånets löptid. Den har sjunkit jämfört med föregående år med drygt 6 miljarder kronor och uppgår till 31,8 miljarder kronor. Riksgäldskontorets förutbetalda intäkter innehåller även underkurser och förutbetalda avgifter.

Reglering av skatter och avgifter till andra sektorer för aktuellt år omfattar förutbetalda intäkter som avser kommuner och trossamfund. 4,4 miljarder kronor beräknas komma att regleras till kommuner och trossamfund för 2018.

Post- och telestyrelsen har under året genomfört spektrumauktion för tilldelning av radiospektrum i 700 MHz-bandet. Regeringen beslutade 2017 att en stor del av sändningsutrymmet är tillgängligt för andra ändamål än marksänd TV. Detta har lett till förutbetalda auktionsintäkter på nära 2,6 miljarder kronor.

Myndigheten för press, radio och TV har fått in avgifter för tillstånd att sända analog kommersiell radio som betalats i förskott för hela tillståndsperioden 2018–2026. De avgifter som avser kommande år tas upp som förutbetalda intäkter och uppgick vid årsskiftet till drygt 1,2 miljarder kronor.

Kärnavfallsfonden debiterar reaktorinnehavarna avgifter årsvis. Barsebäck Kraft AB har detta år betalat den avgift som enligt fondens debiteringsrutin skulle betalas i början av 2019 före årsskiftet med 1,1 miljarder kronor, vilket har tagits upp som förutbetald intäkt.

Statens jordbruksverk redovisar förutbetalda intäkter från EU:s fonder med knappt 0,7 miljarder kronor, i första hand från EU:s landsbygdsfond 2014–2020. Även Tillväxtverket redovisar förutbetalda intäkter från EU, vilket avser Europeiska regionala utvecklingsfonden.

Som Övriga förutbetalda intäkter hos andra myndigheter redovisas främst avgifts- eller uppdragsintäkter som betalats före årsskiftet, men som är hänförliga till kommande år.

Not 54**Garantieförbindelser***Miljoner kronor*

	2018	2017
Trafikverket		
Svensk-Danska Broförbindelsen AB	3 149	3 029
Arlandabanan Infrastructure AB	1 211	1 268
Summa	4 360	4 297

Trafikverket har för statens räkning förbundit sig att när så behövs lämna villkorat aktieägartillskott till Svensk-Danska Broförbindelsen AB för att bolagets egna kapital vid varje tillfälle ska uppgå till det registrerade aktiekapitalet. Det finns även en kapitaltäckningsgaranti till Arlandabanan Infrastructure AB som i första hand belastar Riksgäldskontorets garantireserv, men som under vissa förutsättningar kan belasta Trafikverket. Trafikverket redovisar också långfristiga skulder som kopplar till dessa garantieförbindelser på 2,0 miljarder kronor, se även not 46.

Bland garantiförbindelser inom linjen finns inte de garantier med där förlustrisken har värderats och avsättning för förväntade förluster görs. Årets tillkommande avsättningar för garantier uppgick till sammanlagt 11 miljarder kronor varav huvuddelen rör Exportkreditnämndens garantier. Avsättningarna kommenteras i viss mån i not 44, Övriga avsättningar.

Förutom garantiförbindelser görs inte heller avsättningar för insättningsgarantifonden, investerarskyddet eller garantikapital.

I nedanstående tabell redovisas statens totala garantiåtaganden fördelat på de åtaganden för vilka avsättningar görs och de åtaganden för vilka avsättningar inte görs.

Garantier för vilka avsättningar görs

Miljoner kronor

	2018	2017
<i>Garantier om tillförsel av kapital</i>		
Grundfondsförbindelser, Riksgäldskontoret	405	405
<i>Exportgarantier m.m.</i>		
Exportgarantier m.m., Exportkreditnämnden	193 295	181 485
Fristående krediter, Sida	4 395	4 011
U-kreditgarantier, Sida	803	893
<i>Kreditgarantier</i>		
Infrastruktur, Riksgäldskontoret	18 314	17 309
Internationella åtaganden, Riksgäldskontoret	3 355	3 556
Bostadskrediter, Boverket	3 096	2 786
Internationella åtaganden, Sida	1 155	353
Övrigt, Riksgäldskontoret	8	9
<i>Övriga garantier</i>		
Pensionsgarantier, Riksgäldskontoret	7 969	8 376
Summa	232 794	219 184

Garantier för vilka avsättningar inte görs

Miljoner kronor

	2018	2017
Insättningsgarantin och investerarskyddet	2 280 000	1 688 640
<i>Garantier om tillförsel av kapital</i>		
Garantikapital	140 822	133 457
Garantiförbindelser	4 360	4 297
Summa	2 425 182	1 826 394
Summa garantiåtaganden	2 657 976	2 045 577

Not 55

Övriga ansvarsförbindelser

Miljoner kronor

	2018	2017
Trafikverket	23 800	22 050
Riksgäldskontoret	15 608	14 182
Kammarkollegiet	5 486	-
Försvarsmakten	4 000	-
Södertörns högskola	895	925
Statens jordbruksverk	843	944
Sveriges geologiska undersökning	482	415
Migrationsverket	457	364
Kriminalvården	208	23
Totalförsvarets forskningsinstitut	137	149
Göteborgs universitet	115	149
Domstolsverket	73	73
Umeå universitet	50	47
Polismyndigheten	44	36
<i>Affärsverk</i>		
Svenska kraftnät	122	115
Luftfartsverket	52	18
Sjöfartsverket	44	44
Övriga myndigheter	316	2 209
Summa	52 732	41 744

Ansvarsförbindelser är förpliktelse som inte redovisas som skuld eller avsättning i balansräkningen på grund av att det inte är troligt att de kommer att regleras eller på grund av att deras storlek inte kan beräknas med tillräcklig tillförlitlighet. Det kan också vara möjliga förpliktelser, dvs. det är osäkert om det förekommer en förpliktelse eller inte. Som Övriga ansvarsförbindelser redovisas de ansvarsförbindelser som inte är garantiförbindelser.

Trafikverket redovisar flera åtaganden. Ansvarsförbindelserna innefattar ansvar för avhjälpande enligt 10 kap. miljöbalken (1998:808) i vissa fall till följd av den flygplatsverksamhet som Luftfartsverket har bedrivit och den verksamhet som Trafikverket har bedrivit. Trafikverket redovisar även åtaganden för den av staten utställda miljögarantin i avtalet om bolagisering av Statens järnvägar.

Riksgäldskontorets ansvarsförbindelser är skuldbevis för utbetalningar från anslag till kapitalhöjning i internationella finansieringsinstitutioner.

Kammarkollegiet redovisar ansvarsförbindelser för statliga utställningsgarantier. Dessa redovisades tidigare av Statens kulturråd.

Försvarsmaktens ansvarsförbindelse är en uppskattning av miljöskador som har uppkommit på grund av Försvarsmaktens verksamhet.

Statens jordbruksverk redovisar eventuella korrigeringar till följd av pågående revisionsärenden samt ett skadeståndsärende.

Sveriges geologiska undersökning redovisar framtida utgifter för sanering och återställning av objekt som är under pågående åtgärdsutredning.

Migrationsverkets ansvarsförbindelser är bl.a. ett antal pågående rättsprocesser i olika frågor, t.ex. skadeståndskrav i samband med upphandlingar.

Södertörns högskola, Göteborgs universitet, Totalförsvarets forskningsinstitut och Domstolsverket redovisar ansvarsförbindelser för hyrda lokaler.

Svenska kraftnät redovisar ansvarsförbindelser för eventuell återställningsåtgärd. Sjöfartsverkets post består av ansvarsförbindelser för förorenad mark. Luftfartsverkets belopp är i huvudsak borgensåtagande för dotterföretag.

3.5.3 Noter till finansieringsanalysen

Not 56 Skatter

Miljoner kronor

	2018	2017
Enligt resultaträkningen	1 362 744	1 316 861
Tillkommer/avgår:		
Förändring av fordringar och skulder	8 800	-26 181
Summa	1 371 544	1 290 680

Statens betalningar från skatter ökade med 81 miljarder kronor jämfört med föregående år. Skatteintäkterna enligt resultaträkningen ökade med 46 miljarder kronor, se not 1. Vid periodiseringen av skatteintäkterna tas upplupna eller förutbetalda intäkter upp för de skatter som är hänförliga till året, men ännu inte betalats eller omvänt, se not 38. Betalningarna är 9 miljarder kronor högre än skatteintäkterna enligt resultaträkningen. Det beror främst på att skulderna för skatter som Skatteverket redovisar ökade med 7 miljarder kronor, främst på grund av att de skattskyldiga ökade kompletteringsinbetalningar för täcka den slutliga skatten som avräknas först under 2019, vilket ger en positiv effekt. Dessutom påverkas beloppet av periodiseringar av skatter.

Not 57 Avgifter och andra ersättningar

Miljoner kronor

	2018	2017
Enligt resultaträkningen	57 284	52 084
Avsättning för garantier	151	-622
Tillkommer: utdelningar och kapitaljustering	14 628	8 701
Avgår: realisationsvinster		
Summa	70 557	59 995

Statens betalningar från avgifter och andra ersättningar ökade med 11 miljarder kronor, vilket huvudsakligen beror på högre utdelningar från hel- och delägda företag och högre avgifter och andra ersättningar.

I finansieringsanalysen tillkommer erhållna utdelningar i avsnittet för statens verksamhet eftersom hel- och delägda företag redovisas enligt den s.k. kapitalandelsmetoden och utdelningarna därmed inte redovisas i resultaträkningen. Statens utdelningar redovisas i allt väsentligt av Kammarkollegiet. Utdelningarna ökade med 6 miljarder kronor för 2018 jämfört med 2017. De största ökningarna gäller främst Luossavaara-Kiurunavaara AB (LKAB) och Vattenfall AB som också gav de högsta utdelningarna.

Avgifter och andra ersättningar ökade med 5 miljarder kronor, främst hänförligt till Affärsverket svenska kraftnät som ökade intäkter på grund av högre genomsnittspris och ökad volym för såld balanskraft till regionnätetsföretag, stora elproducenter och balansansvariga. Avgifter och andra ersättningar justeras med delen av

förändringen av avsättningar för garantier som redovisas som intäkter, eftersom förändring av avsättningar inte medför något kassaflöde. Från avgifter och andra ersättningar enligt resultaträkningen avgår realisationsvinster eftersom dessa inte innebär några betalningar.

Not 58 Transfereringar

Miljoner kronor

	2018	2017
Enligt resultaträkningen	1 112 320	1 063 822
Avgår:		
Avsättningar till fonder	-12 786	-10 741
Omvärdering och avskrivning av lån, CSN m.fl.	476	-228
Summa	1 100 010	1 052 853

Utbetalningarna av transfereringar ökade med 47 miljarder kronor. Den största ökningen är transfereringar till hushåll. Utbetalningarna är lägre än kostnaderna för transfereringar enligt resultaträkningen eftersom avsättningar till fonder och omvärderingar av lån inte medför några betalningar.

Not 59 Statens egen verksamhet

Miljoner kronor

	2018	2017
Enligt resultaträkningen	279 786	263 390
Avgår:		
Avskrivningar	-29 318	-28 403
Avsättningar	-4 584	-2 155
Värdereglering lån, Riksgäldskontoret	0	239
Nedskrivning av andra långfristiga värdepappersinnehav	-150	-76
Realisationsförluster	-120	-161
Summa	245 615	232 834

Utbetalningarna från statens egen verksamhet ökade med 13 miljarder kronor. Utbetalningarna är lägre än kostnaderna enligt resultaträkningen på grund av att kostnader för avskrivningar, avsättningar och nedskrivning av lån inte medför några betalningar. Kostnaderna för statens verksamhet justeras även för realisationsförluster

vid försäljning av egendom som redovisats som kostnad utan att medföra någon betalning.

Not 60 Justeringar till betalningar

Miljoner kronor

	2018	2017
Förändring av långfristiga fordringar	-402	-262
Förändring av omsättningstillgångar	16 377	-78 266
Förändring av kassa och bank	642	516
Förändring av skulder	-5 827	10 295
Summa	10 790	-67 718

Justeringar till betalningar för statens verksamhet förbättrade kassaflödet med sammantaget 11 miljarder kronor, jämfört med en försämring med 68 miljarder kronor föregående år.

Förändringen av omsättningstillgångarna påverkade kassaflödet positivt med 16 miljarder kronor, jämfört med en negativ effekt med 78 miljarder kronor föregående år. Förändringen beror främst på att Riksgäldskontoret har minskat sina kortfristiga placeringar med 44 miljarder kronor.

Förändring av skulder påverkade betalningsflödet negativt med 6 miljarder kronor eftersom skulderna minskade.

Förändring av fordringar och skulder avseende skatter redovisas under not 56, poster och förändring av periodiseringsposter som tillhör statsskuldsförvaltningen redovisas under not 65.

Not 61 Investeringar

Miljoner kronor

	2018	2017
<i>Finansiella investeringar</i>		
Aktier och andra värdepapper	6 913	772
<i>Materiella investeringar</i>		
Beredskapstillgångar	8 226	8 546
Väganläggningar	12 083	11 135
Järnvägsanläggningar	13 186	12 070
Maskiner och inventarier	4 724	4 029
Fastigheter och markanläggningar	1 311	801
Övriga investeringar	8 509	7 297
<i>Summa materiella investeringar</i>	<i>48 039</i>	<i>43 878</i>
<i>Immateriella investeringar</i>		
Datasystem, rättigheter m.m.	3 374	2 929
Total summa	58 325	47 579

Investeringar uppgick till 58 miljarder kronor, en ökning med 11 miljarder kronor jämfört med föregående år.

De finansiella investeringarna uppgick till 7 miljarder kronor, vilket innebär en ökning med 6 miljarder kronor. Kärnavfallsfonden har gjort de största investeringarna med placeringar i aktier och andra värdepapper med över 5 miljarder kronor under året.

Investeringar i materiella anläggningstillgångar uppgick till 48 miljarder kronor vilket är 4 miljarder kronor mer än föregående år.

Investeringar i väganläggningar ökade med knappt 1 miljard kronor och investeringar i järnvägsanläggningar med drygt 1 miljard kronor, se not 18, 19 och 23.

Investeringar i maskiner och inventarier och i fastigheter och markanläggningar har sammantaget ökat med drygt 1 miljard kronor, se not 22 och 20.

Övriga investeringar ökade med 1 miljard kronor. I övriga investeringar ingår pågående nyanläggningar, förbättringsutgifter på annans fastighet och förändring av förskott för materiella anläggningstillgångar, se not 21, 23 och 25.

Investeringar i immateriella tillgångar som i huvudsak avser it-system uppgick till drygt 3 miljarder kronor vilket är ca 0,5 miljarder kronor mer än föregående år, se not 15 och 16.

Not 62 Utlåning

Nyutlåning

Miljoner kronor

	2018	2017
Centrala studiestödsnämnden, studielån och hemutrustningslån	19 150	18 566
Riksgäldskontoret	12 769	9 591
Övriga myndigheter	37	68
Summa nyutlåning	31 956	28 225

Amortering

Miljoner kronor

	2018	2017
Centrala studiestödsnämnden	12 435	12 385
Riksgäldskontoret	712	6 019
Övriga myndigheter	18	20
Summa amorteringar	13 165	18 424

CSN:s nyutlåning, som till största delen består av studielån i form av annuitetslån, uppgick till 19 miljarder kronor, vilket är 0,6 miljarder kronor mer än föregående år. Amorteringarna uppgick liksom föregående år till drygt 12 miljarder kronor.

Riksgäldskontorets nyutlåning uppgår till 13 miljarder kronor och avser framför allt refinansiering av statens utlåning till Riksbanken som ökade med 3 miljarder kronor exklusive orealiserade valutakursförändringar. Riksgäldskontorets amorteringar är 5 miljarder kronor lägre än 2017, då Irland betalade tillbaka sitt lån.

Not 63 Finansiellt netto för statens upplåning

Miljoner kronor

	2018	2017
Ränteintäkter	14 507	14 237
Räntekostnader	-34 551	-30 807
Övriga poster, netto	184	5 755
Tillkommer/Avgår:		
Orealiserade valutadifferenser	6 913	-228
Summa	-12 947	-11 043

Det finansiella nettot som är hänförligt till statens upplåning gav ett negativt kassaflöde med 13 miljarder kronor, jämfört med ett negativt kassaflöde med 11 miljarder kronor föregående

år. Räntekostnader, realiserade valutakursförändringar och överkurser vid emission påverkade sammanlagt kassaflödet 8 miljarder kronor mer negativt än föregående år, medan realiserade kursförändringar var 6 miljarder kronor mindre negativt. I övriga poster ingår bl.a. överkurser vid emission, valutakursförändringar och kursförändringar. Finansiellt netto för statens upplåning justeras för orealiserade poster eftersom de inte medför något kassaflöde, se not 12.

Upplupna och förutbetalda räntor som är hänförliga till statens upplåning redovisas i balansräkningen under periodavgränsningsposter och påverkar således inte statsskulden. Förändringar av tillgångar och skulder som är hänförliga till statens upplåning har försämrat kassaflödet med 8 miljarder kronor, vilket är 4 miljarder kronor mer än föregående år.

Not 64

Övrigt finansiellt netto

Miljoner kronor

	2018	2017
Finansiella intäkter enligt resultaträkningen	10 728	10 393
Finansiella kostnader enligt resultaträkningen	-4 632	-4 919
Marknadsvärdesförändringar	1 596	1 935
Nedskrivning av andra långfristiga värdepappersinnehav	0	588
Reaförlust vid försäljning av aktier m.m.	145	-17
Summa	7 837	7 981

Övrigt finansiellt netto har påverkat kassaflödet positivt med 8 miljarder kronor liksom föregående år. Under Övrigt finansiellt netto redovisas räntor och andra finansiella transaktioner som inte är hänförliga till stats-skuldsförvaltningen, se not 13 och 14.

Övrigt finansiellt netto justeras för marknadsvärdesförändringar på statens innehav av obligationer m.m. eftersom de inte medför några betalningar. Realisationsvinster vid försäljning av aktier och andra värdepapper ingår i posten försäljning av anläggningstillgångar i finansieringsanalysen och dras därför av från de finansiella intäkterna.

Not 65

Justeringar till betalningar

Miljoner kronor

	2018	2017
Förändring av tillgångar hänförliga till statens upplåning	-791	1 000
Förändring av skulder hänförliga till statens upplåning	-6 961	-4 499
Summa	-7 752	-3 499

4

Utvecklingen av statskulden

4 Utvecklingen av statsskulden

Statens budget visade ett överskott på 80 miljarder kronor 2018. Det innebär att överskottet ökade med 18 miljarder kronor jämfört med 2017, då budgeten visade ett överskott på 62 miljarder kronor. Statens nettolånebehov är lika med saldot på statens budget fast med omvänt tecken.

Den konsoliderade statsskulden minskade från 1 265 miljarder kronor 2017 till 1 197 miljarder kronor 2018, dvs. med 68 miljarder kronor. Huvudorsaken till att statsskulden minskade var budgetöverskottet.

Det totala upplåningsbehovet, inklusive behovet av att ersätta lån som förfaller, minskade 2018 för tredje året i rad till 198 miljarder kronor, den lägsta nivån på tio år. Minskningen berodde inte bara på att budgetöverskottet var större än föregående år utan också på att volymen lån som förföll till betalning var ovanligt liten. Minskningen av upplåningsbehovet medförde att emissionsvolymen av statsobligationer var på den lägsta nivån sedan 2007. Stocken av statsskuldväxlar vid slutet av 2018 minskade i jämförelse med 2017 till knappt en fjärdedel (se avsnitt 4.2).

Den statsskuld som redovisas i årsredovisningen för staten är konsoliderad och skiljer sig från den statsskuld som Riksgäldskontoret redovisar, som är okonsoliderad. Skillnaden utgörs av elimineringar av myndigheters innehav av svenska statspapper. Vissa myndigheter som hanterar medel avsatta för ändamål vid sidan av statens budget har rätt att placera på den svenska statspappersmarknaden. Dessa tillgångar räknas bort vid beräkningen av den konsoliderade statsskulden.

Elimineringen av statliga myndigheters innehav av statspapper uppgick till 65,1 miljarder kronor 2018 (se tabell 4.1). Nästan hela beloppet

avser insättningsgarantifondens och kärnavfallsfondens innehav. Övriga myndigheters innehav var 0,1 miljarder kronor. Pensionsmyndighetens innehav av statspapper för premiepensions-systemet elimineras inte i den konsoliderade statsskulden, eftersom dessa tillgångar inte ingår i den konsoliderade balansräkningen för staten. Sammantaget innebär detta att den okonsoliderade statsskulden som Riksgäldskontoret redovisar är 65,1 miljarder kronor högre än vad som redovisas i balansräkningen för staten.

Tabell 4.1 Statliga myndigheters innehav av statspapper vid utgången av 2018

Miljarder kronor

	Insättningsgarantifonden	Kärnavfallsfonden	Övriga myndigheter	Elimineras i ÅRS
Nominella statsobligationer	37,2	13,6	0,1	50,9
Reala statsobligationer		14,2		14,2
Totalt	37,2	27,8	0,1	65,1

4.1 Definition av statsskulden

Statsskulden redovisas på bokslutsdagen till nominellt belopp, inklusive upplupen inflationskompensation för realobligationer. Att statsskulden redovisas till nominellt belopp betyder att nollkuponglån och statsskuldväxlar tas upp till det belopp som Riksgäldskontoret kommer att betala på förfallodagen. Även derivatinstrument inkluderas i statsskulden, t.ex. de skuldbytesavtal (swappar) som Riksgäldskontoret ingår för att påverka sammansättningen och löptiden av statsskulden. Instrumenten i utländska valutor är

värderade till de valutakurser som gällde den 28 december 2018, årets sista bankdag.

Regeringen har beslutat att Riksgäldskontoret ska redovisa statsskulden som statens andel av den offentliga sektorns bruttoskuld enligt rådets förordning (EG) nr 479/2009 om tillämpningen av protokollet om förfarandet vid alltför stora underskott som är fogat till fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen. Undantag ska göras för skulden till premiepensionssystemet och de skulder i insättningsgarantifonden som kan uppstå. De skulderna liksom de tillgångar och skulder i övrigt kopplade till statsskuldsvärdningen som blir följden av att bokföringsmässiga grunder tillämpas, ska därmed tas upp under andra poster i balansräkningen.

4.2 Statsskuldens fördelning och löptid

Det lagfästa målet för statsskuldsvärdningen är att långsiktigt minimera kostnaden för statsskulden utan att ta för stora risker. Därutöver ska värdningen ske inom ramen för de krav penningpolitiken ställer.

Regeringens styrning av statsskuldsvärdningen

Det övergripande målet för statsskuldsvärdningen konkretiseras genom de riktlinjer som regeringen årligen fastställer efter förslag från Riksgäldskontoret. Riktlinjerna styr hur statsskulden ska fördelas mellan de tre skuldslagen nominell skuld i kronor, real skuld i kronor och valutaskuld. Av riktlinjerna framgår också vilken löptid de olika delarna av skulden ska styras mot. I tabell 4.2 nedan redovisas dessa riktlinjer för 2018. I riktlinjerna för 2018 har ett gemensamt löptidsmål införts för den nominella kronskulden. Löptidsmålet för den nominella kronskulden har även ökat i förhållande till 2017.

Regeringen lämnar vartannat år en skrivelse till riksdagen som innehåller en utvärdering av statens upplåning och skuldsvärdning. Utvärderingen görs över rullande femårsperioder. En utvärdering för 2014–2017 lämnades i april 2018 (skr. 2017/18:104).

Tabell 4.2 Regeringens riktlinjer för 2018

	Belopp respektive andel ska styras mot	Löptid ska styras mot
Nominell skuld i kronor		4,3-5,5 år
Real skuld i kronor (andel av total statsskuld)	20 procent	6-9 år
Valutaskuld	Minskning med högst 30 miljarder kronor per år	0-1 år

Riksgäldskontoret sköter upplåningen genom att ge ut värdepapper, varav huvuddelen utgörs av nominella statsobligationer och statsskuldväxlar i kronor. En del av upplåningen täcks genom reala statsobligationer (realobligationer), som ger investerarna ett inflationsskydd. Riksgäldskontoret lånar även på den utländska räntemarknaden genom att ge ut värdepapper i utländsk valuta. Köpare är i första hand inhemska och utländska fonder, försäkringsbolag och finansiella institutioner.

Inom ramen för regeringens riktlinjer fattar Riksgäldskontoret beslut om förvaltning och upplåning. Det gäller t.ex. vilka valutor som ska ingå i valutaskulden och valutornas inbördes fördelning. Riksgäldskontoret har även möjlighet att fatta beslut om ränte- och valutapositioner.

Riktlinjerna för statsskuldens löptid anges i termer av duration. De riktvärden som regeringen anger baseras på en avvägning mellan kostnad och risk. Historiskt sett har det över tid varit billigare att låna i instrument med kort löptid än med lång. Kort löptid innebär å andra sidan högre risk eftersom räntekostnaderna varierar mer om räntevillkoren ändras ofta. Den förväntade besparingen av att låna i korta löptider har emellertid minskat de senaste åren. Mot den bakgrunden har durationen i statsskulden successivt förlängts.

Den nominella kronskuldens löptid varierar kring riktvärdet, bl.a. beroende på att statsskuldens storlek följer variationer i statens betalningar under året. Under 2018 var löptiden i genomsnitt 5,6 år för den nominella kronskulden, vilket således var något längre än vad riktlinjerna föreskrev.

Den reala kronskuldens löptid var 6,1 år i genomsnitt 2018. Realskuldens andel av den totala skulden var i genomsnitt 23 procent av den totala skulden. Riktvärdet på 20 procent är långsiktigt. Realskulden är svår att styra eftersom nyupplåningen är liten i förhållande till den utestående skulden. Till skillnad från övriga

skuldslag är det inte möjligt att använda derivatinstrument för att påverka andelen real skuld. Realandelen kan därför variera kring riktvärdet utan att Riksgäldskontoret behöver vidta åtgärder. Under 2018 emitterades 9 miljarder kronor i realobligationer, vilket var 3 miljarder kronor lägre än 2017. För realobligationer och statsskuldväxlar var den genomsnittliga räntan i auktionerna i princip oförändrad i jämförelse med 2017.

Den genomsnittliga löptiden för valutaskulden var 0,2 år 2018. Eftersom valutaskulden kan styras med hjälp av derivat varierar löptiden inte nämnvärt över året. Statsskuldens exponering i utländsk valuta ska minska med upp till 30 miljarder per år enligt riktlinjerna. Exponeringen ska beräknas så att förändringar i kronans växelkurs exkluderas. Under 2018 minskade exponeringen med 16 miljarder kronor exklusive växelkursförändringar.

Andelarna nominell skuld, real skuld respektive valutaskuld beräknas baserat på nominella belopp, inklusive upplupen inflationskompensation och till aktuell växelkurs. De procentuella andelarna enligt riktlinjerna som beskrivs ovan överensstämmer inte med andelarna i nedanstående tabell, då riktlinjernas andelar beräknas på okonsoliderad skuld inklusive fordringar i form av vidareutlåning och inklusive förvaltnings-tillgångar.

Tabell 4.3 Statsskuldens utveckling och sammansättning

Miljarder kronor	2014	2015	2016	2017	2018
Nominella lån i svenska kronor	733	771	694	712	629
varav nominella lån i svenska kronor, okonsoliderat	769	809	734	758	680
varav statliga myndigheters innehav	-36	-38	-40	-47	-51
Reala lån i svenska kronor	191	170	185	184	198
varav reala lån i svenska kronor, okonsoliderat	203	183	200	200	212
varav statliga myndigheters innehav	-12	-13	-15	-16	-14
Nominella lån i utländsk valuta	422	411	413	370	371
Summa konsoliderad statsskuld	1 347	1 352	1 292	1 265	1 197

Den konsoliderade statsskulden minskade med 68 miljarder kronor jämfört med föregående år. De nominella lånen i svenska kronor minskade

med 83 miljarder kronor till 629 miljarder kronor i slutet av 2018. Den reala lånestocken uppgick till 198 miljarder kronor, vilket var en ökning med 14 miljarder kronor jämfört med 2017.

Valutaskulden ökade med 1 miljard kronor under 2018. Orealiserade valutakursdifferenser inklusive skuldskötselåtgärder ökade skulden med 7 miljarder kronor. Valutaskulden består delvis av lån i utländsk valuta. Riksgäldskontoret har tidigare även skapat valutaskuld med hjälp av derivat. Det innebär att Riksgäldskontoret ingår avtal om att byta åtaganden i kronor mot åtaganden i utländsk valuta. De lån som togs upp i utländsk valuta under 2018 var uteslutande för vidareutlåning till Riksbanken. Riksbanken ersätter Riksgäldskontoret för de räntekostnader och administrativa kostnader som uppstår i samband med vidareutlåningen.

Tabell 4.4 Nominella lån i svenska kronor

Miljarder kronor	2014	2015	2016	2017	2018
Nominella statsobligationer	556	565	590	565	587
Statsskuldväxlar	88	141	84	88	20
Likviditetsförvaltningsinstrument	60	56	69	118	94
Säkerheter i svenska kronor	21	11	11	7	4
Privatmarknadslån	36	19	15	11	5
Valutaderivat i svenska kronor	-28	-21	-75	-76	-82
Nominella lån i svenska kronor	733	771	694	712	629

Upplåningen i nominella statsobligationer ökade med 22 miljarder kronor under 2018. Samtidigt minskade den utestående stocken av statsskuldväxlar med 68 miljarder till 20 miljarder kronor vid utgången av 2018. Upplåning i likviditetsförvaltningsinstrument minskade med 24 miljarder kronor.

I nominella lån i svenska kronor ingår också privatmarknadslån. Privatmarknadslån består dels av premieobligationer, dels av Riksgäldsspar. Under 2018 fortsatte upplåningen på privatmarknaden att minska. Vid årets slut utgjorde den 0,4 procent av den konsoliderade statsskulden. Riksgäldsspar avvecklades efter ett beslut av Riksgäldskontoret 2013. Riksgäldsspar med fast ränta är stängt för nyteckning. De sista kontona förfaller i december 2020. I slutet av 2016 beslutade Riksgäldskontoret att tills vidare inte ge

ut premieobligationer. Utgivningen återupptas när den bedöms vara lönsam igen. Under 2018 gavs inga premieobligationslån ut.

Att låna upp på privatmarknaden i stället för på kapital- och penningmarknaderna ökade kostnaderna för statsskulden under 2018 med 6 miljoner kronor. Det var en förbättring jämfört med 2017, då resultatet tyngdes av premieobligationer som getts ut till högre ränta än motsvarande statsobligationsränta. För femårsperioden 2014–2018 var den sammanlagda kostnadsbesparingen 1 miljon kronor, varav premieobligationer stod för hela besparingen.

Positionstagning

Riksgäldskontoret tar positioner för att sänka statens kostnader och risker baserat på bedömningar av den framtida ränte- och växelkursutvecklingen. Positioner tas med hjälp av derivat som gör att skuldens löptid och fördelning mellan valutor justeras. Riksgäldskontoret kan ta valuta-positioner och räntepositioner, men räntepositioner får endast tas i utländsk valuta. En vinst i positionerna minskar statens räntekostnader med samma belopp. Utrymmet för positionstagande styrs av regeringens årliga riktlinjer.

När Riksgäldskontoret bedömer att ett marknadspris markant avviker från en långsiktigt motiverad nivå, kan myndigheten ta större positioner. Sådana positioner tar Riksgäldskontoret dock sällan. Dessutom bedriver myndigheten en löpande positionstagning där det normalt handlar om relativt små positioner. Den löpande positionstagningen har delvis bedrivits av externa förvaltare. I februari 2018 beslutade emellertid Riksgäldskontorets styrelse att avveckla de externa förvaltarna.

Den positionstagning som externa förvaltare bedrev gav en förlust på 26 miljoner kronor inklusive provisionskostnader 2018. Riksgäldskontorets egen positionstagning gav däremot en vinst på 11 miljoner kronor samma år. Under den senaste femårsperioden har den externa förvaltningen resulterat i en förlust på 48 miljoner kronor om förvaltningsprovisionerna räknas in.

Under samma period har den interna förvaltningen gett ett underskott på 240 miljoner kronor⁴. Sammantaget visade positionsverksamheten ett underskott på 288 miljoner kronor under den senaste femårsperioden.

I maj 2018 togs en position för en starkare krona i syfte att sänka kostnaden för statsskulden. Vid utgången av året omfattade positionen 3,9 miljarder kronor och det realiserade resultatet uppgick till en vinst om 73 miljoner kronor. Det slutliga, realiserade resultatet kan beräknas först när positionen är avslutad.

4.3 Statsskuldens kostnader

Utgifterna på anslaget 1:1 *Räntor på statsskulden* inom utgiftsområde 26 Statsskuldsräntor m.m., på statens budget uppgick till 14 miljarder kronor 2018. Jämfört med 2017 ökade ränteutgifterna med 3 miljarder kronor. Beloppen i statens budget redovisas enligt utgiftsmässiga principer och är ett netto av inkomster och utgifter i upplåningsverksamheten. Den utgiftsmässiga redovisningen är dock bristfällig när det gäller att beskriva statsskuldens kostnader. Exempelvis har valet av upplåningsteknik stor påverkan på anslagsbelastningen ett visst år. En kostnads-mässig redovisning, där samtliga kostnader och intäkter hänförliga till året tas med, ger därför en bättre bild av hur räntekostnaderna utvecklas över tiden.

I resultaträkningen för staten redovisas räntor enligt kostnads-mässiga principer efter eliminering av räntor till eller från statliga myndigheter. I kostnaderna ingår även en omvärdering av skulden i utländsk valuta. I nedanstående tabell visas statsskuldens kostnader, vilket är en sammanfattning och specificering av uppgifterna i resultaträkningen (se not 12 till resultaträkningen).

⁴ Merparten av underskottet uppstod 2014 när positioneringen för en starkare dollar och en högre ränta i USA stängdes ner efter betydande förluster.

Tabell 4.5 Statsskuldens kostnader

Miljarder kronor

	2014	2015	2016	2017	2018
Räntekostnader på lån i svenska kronor	32	28	28	28	30
Räntekostnader på lån i utländsk valuta	3	2	3	3	5
Realiserade valutakursdifferenser	-3	10	-2	-2	1
Realiserade kursdifferenser	4	11	10	10	3
Orealiserade valutakursdifferenser	42	-5	10	-31	12
Över- /underkurs vid emission m.m.	-4	-9	-11	-13	-11
Summa kostnader	73	38	37	-6	39
Ränteintäkter i upplåningsverksamheten	-17	-16	-16	-14	-15
Nettokostnader efter intäkter, exklusive skuldskötselåtgärder	56	22	22	-20	25
Orealiserade valutakursdifferenser hänförliga till skuldskötselinstrument och vidareutlåning	-24	-1	0	31	-5
Nettokostnader inklusive skuldskötselåtgärder	32	22	21	11	20

Enligt resultaträkningen för 2018 uppgick nettokostnaden för statsskulden (räntor, över- och underkurser, valutakursförändringar m.m.) till 20 miljarder kronor, vilket var en ökning med 9 miljarder jämfört med 2017. Den främsta orsaken till att nettokostnaden för statsskulden ökade 2018 var att den svagare kronan gjorde lån i utländsk valuta dyrare.

Realiserade valutakursdifferenser påverkas framför allt av kronans växelkurs mot andra valutor när ett lån förfaller, men också av inbördes förändringar mellan andra valutors växelkurser eftersom Riksgäldskontoret i förvaltningen av valutaskulden använder olika derivatinstrument. Utfallet för de realiserade valutakursdifferenserna blev en valutakursförlust på 1 miljard kronor 2018.

Nettokostnaden för realiserade kursdifferenser var 3 miljarder kronor, vilket var en minskning med 6 miljarder kronor jämfört med 2017. Kursdifferenser uppstår när Riksgäldskontoret köper tillbaka obligationer och marknadsräntan avviker från kupongräntan.

De orealiserade valutakursdifferenserna 2017 vändes till valutakursförluster 2018. De orealiserade valutakursförlusterna uppgick 2018 till

12 miljarder kronor. Det innebar en försämring med 43 miljarder kronor mellan åren. De orealiserade valutakursvinsterna hänförliga till skuldskötselinstrument och vidareutlåning uppgick till 5 miljarder kronor 2018. De totala orealiserade valutakursförlusterna blev därmed netto 7 miljarder kronor.

Över- och underkurser vid emission av statspapper m.m. bidrog till att sänka statsskuldens kostnader med 11 miljarder kronor 2018.

Skillnaden mellan statsskuldens nettokostnader, inklusive skuldskötselåtgärder och utfallet på anslaget 1:1 *Räntor på statsskulden*, var 6,4 miljarder kronor 2018. Skillnaden förklaras av olika principer för utgiftsmässig redovisning mot anslag och den kostnadsmissiga redovisningen i resultaträkningen. Det är endast realiserade utgifter som redovisas mot anslaget, medan orealiserade räntor och orealiserade valutakursdifferenser ingår i resultaträkningens nettokostnad. År 2017 var motsvarande skillnad 0,3 miljarder kronor.

5

Redovisning och riskanalys av statliga garantier och utlåning

5 Redovisning och riskanalys av statliga garantier och utlåning

5.1 Statliga garantier

Ett statligt garantiåtagande innebär att staten går i borgen för någon annans betalningsåtagande, vilket leder till en finansiell risk för staten. Generella regler för hanteringen av statliga lån och garantier finns i budgetlagen (2011:203). Förordningen (2011:211) om utlåning och garantier innehåller mer detaljerade bestämmelser om garantigivning och utlåning med kreditrisk.

Regeringen får enligt budgetlagen besluta om utlåning samt ställa ut kreditgarantier och göra andra liknande åtaganden för det ändamål och med högst det belopp som riksdagen bestämmer. Regelverket föreskriver bl.a. att en avgift ska tas ut som motsvarar statens förväntade kostnad för åtagandet, om inte riksdagen beslutar annat. Förväntade kostnader för lån och garantier består av de förväntade förluster och administrativa kostnader som är förknippade med åtagandet. Förväntad förlust är ett statistiskt mått på de kreditförluster som beräknas kunna uppstå på grund av att garantigäldenären eller låntagaren med en viss sannolikhet inte kommer att fullgöra sitt åtagande. Tidigare har avgifter för förväntade förluster satts in på konton i Riksgäldskontoret, i bank eller placerats i värdepapper. Från och med den 1 januari 2018 ska avgifterna placeras på ett räntebärande konto hos Riksgäldskontoret. Placeringen ska ske på ett avistakonto eller med en löptid som motsvarar de garantier och lån som hör till reserven. Garanti- och låneverksamheten förväntas därmed vara självfinansierad på lång sikt. Dessa principer för lån- och garantigivning kallas för den statliga lån- och garantimodellen.

Exempel på stora garantiåtaganden som omfattas av garantimodellen är exportkreditgarantier och kreditgarantier för infrastrukturprojekt.

Riksdagen har dock möjlighet att besluta om att undanta specifika garantier från garantimodellen. Det finns därför garantier som regleras i särskilda lagar eller som på annan grund har andra villkor än de som anges i budgetlagen. Avgifterna för sådana garantier är vanligen angivna direkt i lag och kan fastställas på andra grunder än att de ska täcka de förväntade kostnaderna. Insättningsgarantin och investerarskyddet är exempel på garantier som hanteras i särskild ordning.

Under 2017 förtydligade Ekonomistyrningsverket (ESV) redovisningsreglerna för garanti- och utlåningsverksamheten och en mer detaljerad rapportering upprättades. Utöver rapporteringen har ett antal omklassificeringar gjorts. En mer utförlig beskrivning över hur garantier och utlåning redovisas finns i avsnitt 3.4.

Garantiportföljens sammansättning

Statens garantiportfölj ökade med drygt 612 miljarder kronor under 2018 och uppgick vid årsskiftet till 2 658 miljarder kronor, jämfört med 2 046 miljarder kronor 2017. Näst efter insättningsgarantin (2 280 miljarder kronor per 31

december 2018⁵) utgjordes de största åtagandena av kreditgarantier (224 miljarder kronor) och garantier om tillförsel av kapital (146 miljarder kronor). Pensionsgarantierna uppgick till 8 miljarder kronor.

I det ovanstående beloppet för statens garantiportfölj ingår inte investerarskyddet, eftersom åtagandet inte kan beloppsbestämmas.

Utöver redan utfärdade garantier finns det utfästelser om nya garantier på 33 miljarder kronor. De redovisade utfästelserna omfattar endast bundna utfästelser och består i huvudsak av exportkreditgarantier⁶.

I tabell 5.1 visas en sammanställning av de garantier och utfästelser som regeringen och myndigheterna har ställt ut. Garantierna motsvarar de garantiförbindelser som redovisas i not 54 till balansräkningen.

Garantierna hanteras huvudsakligen av fyra myndigheter: Riksgäldskontoret, Exportkreditnämnden (EKN), Boverket samt Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida). Garantikapital till internationella finansiella institutioner hanteras av Regeringskansliet, men redovisas av Riksgäldskontoret. Garantikapitalet till Eurofima samt två kapitaltäckningsgarantier redovisas av Trafikverket.

⁵ Åtagandet avser garanterade insättningar per den 31 december 2017 då rapportering avseende insättningsgarantin sker med ett års eftersläpning.

⁶ Bundna utfästelser är utfästelser för vilka reservationslöst avtal anmälts mellan externa parter, men där inget garantiavtal utfärdats mellan regeringen eller myndigheten och garantitagaren.

Tabell 5.1 Statliga garantiåtaganden och utfästelser 2018-12-31

Miljoner kronor

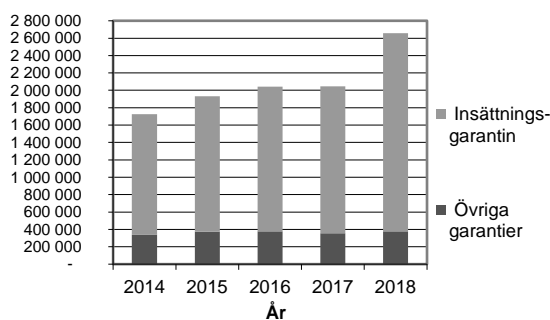
Utgiftsområde	Typ av garanti	Utfärdade garantier		Under året utfärdade garantier		Bundna garantiutfästelser	
		2018	2017	2018	2017	2018	2017
2	Insättningsgarantin¹	2 280 000	1 688 640				
2	Investerarskyddet²						
	Kreditgarantier	224 420	210 403	58 933	41 936	32 620	51 072
2	Garantier till banker m.fl.						
24	Exportkreditgarantier ³	193 295	181 485	56 816	39 914	31 769	49 664
7	U-kreditgarantier	803	893				
7	Fristående garantier	4 395	4 011	546	386	806	757
22	Infrastruktur	18 314	17 309				
18	Bostadskrediter	3 096	2 786	971	1 636	45	50
2, 7, 16, 22	Internationella åtaganden	4 510	3 910	600			600
1, 6	Övrigt	8	9		0		
	Garantier om tillförsel av kapital	145 587	138 159	405	405		
22	Kapitaltäckningsgarantier ⁴	4 360	4 297				
24	Grundförförbindelser	405	405	405	405		
2, 7, 22	Garantikapital ⁵	140 822	133 457				
2, 16, 22, 24	Pensionsgarantier⁶	7 969	8 376				
Totalt		2 657 976	2 045 577	59 338	42 341	32 620	51 072

¹ Åtagandet för insättningsgarantin avser garanterade insättningar per den 31 december 2017.² För investerarskyddet saknas uppgifter om storleken på de skyddade tillgångarna.³ Avser bundna utfästelser för såväl exportkreditgarantier som för investeringsgarantier.⁴ Det finns två stycken kapitaltäckningsgarantier, gällande Arlandabanan Infrastructure AB och Svensk-Danska Broförbindelsen SVEDAB AB, vilka redovisas av Trafikverket.⁵ Trafikverket redovisar fr.o.m. 2015 garantikapitalet för Eurofima.⁶ Åtagandet för pensionsgarantier avser den 31 december 2017.

Statens garantiåtaganden fem år tillbaka visas i diagram 5.1.

Diagram 5.1 Garantiåtaganden 2014–2018

Miljoner kronor

Av riksdagen beslutade garantiramar

I tabell 5.2 finns en sammanställning av beslutade garantiramar respektive utfärdade garantier samt i förekommande fall bundna utfästelser per myndighet. Skillnaderna i totalbelopp mellan tabell 5.1 och 5.2 förklaras av att kapitaltäckningsgarantier ingår i tabell 5.1, men inte i tabell 5.2.

För Riksgäldskontorets garantigivning finns ramar för enskilda projekt samt ramar till mindre program. Riksgäldskontoret kan också, inom ramen för sitt uppdrag som resolutionsmyndighet, vid behov ställa ut garantier avseende tillgångar och förpliktelser för ett institut i resolution enligt lagen (2015:1016) om resolution. Om en allvarlig störning skulle uppstå i det finansiella systemet kan Riksgäldskontoret i

enlighet med lagen (2015:1017) om förebyggande statligt stöd till kreditinstitut motverka en sådan genom att ge stöd i form av garantier.

Därutöver redovisar Riksgäldskontoret Regeringskansliets åtaganden i form av garanti-kapital gentemot internationella finansiella institutioner.

Riksdagen har beslutat om en ram på 450 miljarder kronor för EKN:s garantigivning i

form av exportkreditgarantier. Det finns dessutom en särskild ram på 10 miljarder kronor för EKN:s investeringsgarantier.

Den totala ramen för Sidas garantiåtaganden avseende u-kreditgarantier och fristående garantier uppgick till 12 miljarder kronor för 2018.

Boverkets ram för utställande av kreditgarantier för ny- och ombyggnad av bostäder uppgick till 8 miljarder kronor 2018 jämfört med 10 miljarder kronor 2017.

Tabell 5.2 Garantiramar och utfärdade garantier 2018-12-31

Miljoner kronor

Utgifts- område	Beslutade garantiramar		Utfärdade garantier		Utfärdade garantier ink. bundna utfästelser			
	2018	2017	2018	2017	2018	2017		
2	RGK	Insättningsgarantin ¹	Obegränsad	Obegränsad	2 280 000	1 688 640	2 280 000	1 688 640
2		Garantier till insättare i utländska instituts filialer i Sverige ²	Obegränsad	Obegränsad				
2		Investerarskyddet ³	Obegränsad	Obegränsad				
2		Garantier till kreditinstitut, Stabilitetsfonden ⁴	750 000	750 000				
2		Garantier till företag i resolution, Resolutionsreserven ⁵	200 000	200 000				
22		Kreditgarantier till Öresundsbro Konsortiets upplåning	Obegränsad	Obegränsad	18 314	17 309	18 314	17 309
2		Kreditgaranti, Nordiska investeringsbankens projektinvesteringsslån	EUR 622	EUR 622	2 248	3 035	2 248	3 035
7		Kreditgaranti, Nordiska investeringsbankens miljöinvesteringsslån ⁶	EUR 104	EUR 104	34	83	34	83
16		Kreditgaranti, European Spallation Source ERIC (ESS)	600	600	600		600	600
2, 16, 22, 24		Pensionsgarantier	Obegränsad	Obegränsad	7 969	8 376	7 969	8 376
1		Kreditgarantier, UD-anställda	50	50	0,2	0,4	0,2	0,4
6		Kreditgaranti, Stiftelsen Gällöfsta Utbildningscentrum	24	24	7	8	7	8
22		Kreditgaranti, Eurofima	CHF 52	CHF 52	473	438	473	438
24		Grundförförbindelse, Svenska Skeppshypotekskassan	350	350	350	350	350	350
24		Grundförförbindelse, Fonden för den mindre skeppsfarten	55	55	55	55	55	55
2		Garantikapital, Europeiska investeringsbanken (EIB)	EUR 6 565	EUR 6 565	67 454	64 660	67 454	64 660
2		Garantikapital, Europeiska utvecklingsbanken (EBRD)	EUR 542	EUR 542	5 565	5 334	5 565	5 334
2		Garantikapital, Europarådets utvecklingsbank (CEB)	EUR 124	EUR 124	1 271	1 219	1 271	1 219
2		Garantikapital, Nordiska investeringsbanken (NIB)	EUR 1 978	EUR 1 978	20 326	19 484	20 326	19 484
2		Garantikapital, Asiatiska banken för infrastrukturinvesteringar (AIIB)	USD 504	USD 504	4 521	4 149	4 521	4 149
7		Garantikapital, Internationella återuppbyggnads- och utvecklingsbanken (IBRD)	USD 3 891	USD 2 247	20 160	18 499	20 160	18 499
7		Garantikapital Multilaterala investeringsorganet (MIGA)	USD 16	USD 16	145	133	145	133
7		Garantikapital, Afrikanska utvecklingsbanken (AfDB)	SDR 971	SDR 971	11 889	11 172	11 889	11 172
7		Garantikapital, Asiatiska utvecklingsbanken (AsDB)	SDR 343	SDR 343	4 281	4 023	4 281	4 023
7		Garantikapital, Interamerikanska utvecklingsbanken (IDB)	USD 538	USD 538	4 829	4 432	4 829	4 432

22		Garantikapital, Eurofima	CHF 42	CHF 42	379	351	379	351
24	EKN	Exportkreditgarantier	450 000	450 000	192 143	180 683	222 501	229 185
24		Investeringsgarantier	10 000	10 000	1 152	802	2 563	1 964
	Sida	Totalram	12 000	12 000				
7		därav u-kreditgarantier			803	893	803	893
7		därav fristående garantier			4 395	4 011	5 201	4 768
7		Kreditgarantier, Europeiska investeringsbanken, långgivning inom ramen för Lomé IV Bis och Cotonou-avtalet	EUR 152	EUR 152	1 155	353	1 155	353
18	Boverket	Kreditgarantier för ny- och ombyggnad av bostäder ⁷	8 000	10 000	3 096	2 786	3 141	2 837
18		Förvärvsgarantier	5 000	5 000	0	0	0	0
Summa					2 653 616	2 041 280	2 686 236	2 092 351

¹ Åtagandet för insättningsgarantin avser garanterade insättningar per den 31 december 2017.

² Garantin innebär endast en möjlighet att skydda dessa filialer och den är en följd av finanskrisen.

³ För investerarskyddet kan storleken på statens åtagande inte anges.

⁴ Riksgäldskontoret får enligt lagen (2015:1017) om förebyggande statligt stöd till kreditinstitut ställa ut garantier för kreditinstitut om högst 750 miljarder kronor.

⁵ Riksgäldskontoret får enligt lagen (2015:1016) om resolution ställa ut garantier för finansiering av vissa tillgångar, förpliktelser och lån om högst 200 miljarder kronor.

⁶ I samband med infriandet 2014 respektive 2016 under NIB:s program för miljöinvesteringsslån har Sveriges utestående ram begränsats till 92 miljoner euro.

⁷ Avser såväl garantier för färdigställda fastigheter som för fastigheter under byggtiden.

Anm: Skillnaderna i totalbelopp mellan tabellerna 5.1 och 5.2 förklaras främst av att kapitaltäckningsgarantier ingår i tabell 5.1 men inte i tabell 5.2.

De olika garantityperna

I följande avsnitt presenteras de olika garantityperna. Som tidigare nämnts hanteras de flesta garantier inom garantimodellen. Flera av de beloppsmässigt största garantierna, exempelvis insättningsgarantin, hanteras dock utanför modellen.

Insättningsgarantin

Syftet med insättningsgarantin är att bidra till stabilitet i det finansiella systemet genom ett starkt konsumentskydd för allmänhetens insättningar. Garantin infördes i Sverige 1996 och baseras på ett EU-direktiv. Motsvarande garanti finns i övriga EU-länder och även i ett flertal länder utanför EU. Garantin träder i kraft när ett institut går i konkurs eller efter ett beslut av Finansinspektionen. Garantin gäller också om staten hanterar ett institut genom resolution.

Den svenska insättningsgarantin ersätter upp till 950 000 kronor per insättare och institut och ersättningen ska göras tillgänglig inom sju arbetsdagar. Ett högre ersättningsbelopp (max 5 miljoner kronor) kan erhållas för insättningar som har gjorts inom 12 månader och som är kopplade till vissa livshändelser, t.ex. försäljning av bostad. Regeringen har också möjlighet att ställa ut garantier för att insättare i ett utländskt instituts filial i Sverige ska få ersättning motsvarande vad som skulle ha betalats ut i

institutets hemland. Detta kan bli aktuellt om det finns risk att garantiåtagandet inte kan uppfyllas inom det utländska systemet, och det bedöms medföra störningar i det svenska finansiella systemet. De institut som omfattas av insättningsgarantin betalar en årlig avgift till staten.

De garanterade insättningarna uppgick till 2 280 miljarder kronor per den 31 december 2018. Åtagandet redovisas med ett års eftersläpning. Ökningen jämfört med föregående år uppgår till 591 miljarder kronor och förklaras främst av att Nordeas nordiska dotterbolag filialiserades under 2017. I samband med omvandlingen av dotterbolagen till filialer övergick de garanterade insättningarna hos dotterbolagen till det svenska moderbolaget och därmed övergick också ansvaret för att skydda insättningarna till den svenska insättningsgarantin. Under 2018 inträffade flera förändringar som kan förväntas medföra att statens åtagande i insättningsgarantin minskar, bl.a. att Nordeas huvudkontor flyttades från Sverige. Statens åtagande i insättningsgarantin redovisas nästa gång i årsredovisningen för 2019.

Inga händelser inträffade under 2018 som utlöste insättningsgarantin.

Då garantin regleras i särskild ordning utanför garantimodellen finns det ingen värdering av statens förväntade kostnad för insättningsgarantin.

Investerarskyddet

Vid köp, försäljning eller deponering av värdepapper via ett värdepappersinstitut är institutet skyldigt att hålla kundens värdepapper skilda från sina egna. I det fall institutet inte kan lämna ut kundens egendom vid en konkurs, t.ex. därför att det efter konkursen inte går att klargöra vad som är kundens respektive institutets tillgångar, har kunden rätt till ersättning. Ett ersättningsfall förutsätter därmed en konkurs i kombination med grovt slarv eller brottslig handling hos institutet. Ersättningsbeloppet täcker förlorade tillgångar upp till ett värde av 250 000 kronor per kund och institut.

För investerarskyddet betalar de institut som omfattas av skyddet en årlig administrativ avgift. Vid ersättningsfall tar staten ut avgifter från de kvarvarande instituten, som täcker de fulla kostnaderna för skadefallet. Det innebär att staten i princip inte bär någon kreditrisk till följd av investerarskyddet.

Inga ersättningsfall inträffade under året.

Kreditgarantier

Den vanligaste formen av enskilda garantiåtaganden är kreditgarantier. Dessa innebär att staten tar på sig hela eller delar av kreditrisken vid bankers upplåning eller för finansiering av exportaffärer, infrastruktur, bostäder m.m., men överlåter själva kreditgivningen till andra långivare.

Exportkreditgarantier

EKN har i uppdrag att främja svensk export genom att erbjuda konkurrenskraftiga exportkreditgarantier och investeringsgarantier. Det har under året varit fortsatt hög efterfrågan på exportkreditgarantier. EKN har kommit att garantera allt fler affärer, men till lägre belopp. När det gäller EKN:s satsningar på garantier för små och medelstora företag har nya finansieringslösningar, såsom utökad garanti för rörelsekrediter och investeringskrediter samt utökad lånemöjlighet hos Almi, införts.

EKN utfärdade under året nya utfästelser för 32 miljarder kronor och garantier för 57 miljarder kronor. Utfästelserna minskade med 18 miljarder kronor jämfört med 2017, medan garanti-
givningen ökade med 17 miljarder kronor.

Engagemangen i form av exportgarantier och tillhörande bundna utfästelser uppgick vid årsskiftet till 223 miljarder kronor fördelade på 137 länder. Motsvarande engagemang för investeringsgarantierna var närmare 3 miljarder kronor. En stor del av EKN:s exponering är koncentrerad till ett fåtal länder, där Brasilien utgör den största koncentrationen till följd av en enskild stor affär.

Årets höga efterfrågan på garantier till höginkomstländer inom OECD förklaras framför allt av två stora telekomaffärer till USA.

Utbetalningarna för infriade åtaganden uppgick till 1,7 miljarder kronor för 2018, vilket ska jämföras med 1,4 miljarder kronor året innan.

EKN har under 2018 redovisat 64 miljoner kronor mot inkomsttitel avseende ej förväntansriktiga garantiavgifter.

U-kreditgarantier

En u-kreditgaranti är en exportkredit som staten garanterar och subventionerar genom Sida. Garantierna ställdes t.o.m. den 1 juni 2009 ut till projekt som Sida bedömt kommer att få betydande utvecklingseffekter i berörda länder och som inte kan bära kostnaderna för en normal finansiering på kommersiella villkor.

Sidas totala engagemang av u-kreditgarantier uppgick till knappt 1 miljard kronor vid årsskiftet. Inga nya utfästelser för u-kreditgarantier utfärdas.

Fristående garantier

Sida ställer ut fristående garantier för risker i samband med transaktioner på marknaden.

Vid utgången av 2018 uppgick Sidas engagemang för fristående garantier till totalt 5,2 miljarder kronor. Engagemanget bestod av garantier om 4,4 miljarder kronor samt bundna utfästelser om drygt 800 miljoner kronor.

Infrastruktur

Finansieringen av Öresundsbron sker genom att Öresundsbro Konsortiet emitterar obligationer på kreditmarknaden. Svenska staten genom Riksgäldskontoret och danska staten genom Danmarks Nationalbank garanterar solidariskt denna upplåning, som vid årsskiftet uppgick till 18,3 miljarder kronor jämfört med 17,3 miljarder kronor året innan.

De statliga garantierna blev 2014 föremål för en granskning av Europeiska kommissionen, vars syfte var att bedöma huruvida garantierna stod i överensstämmelse med EU:s statsstödsregler. Kommissionen fastslog att de statliga garantierna

var nödvändiga för att kunna genomföra det för europasamarbetet prioriterade broprojektet. Enligt Danmark och Sverige ska garantier utställda efter 2040 notifieras hos kommissionen. Kommissionens beslut överklagades till tribunalen, som under 2018 upphävde beslutet och återförvisade ärendet till kommissionen för komplettering.

Bostadskreditgarantier

Bostadskreditgarantier beviljas för såväl lån under byggtiden som för lån till färdigställda fastigheter. Garantier lämnas till kreditinstitut som har ramavtal med Boverket.

Den totala garantistocken omfattade ca 170 garantier och uppgick vid årsskiftet till drygt 3 miljarder kronor, vilket kan jämföras med 2,8 miljarder kronor 2017.

Internationella åtaganden

De internationella åtagandena på 4,5 miljarder kronor gäller främst garantier för utlåning från Nordiska investeringsbanken (NIB) till enskilda projekt i flera länder. Detta görs genom NIB:s projektinvesteringsslån och miljöinvesteringsslån. Riksgäldskontorets risk i garantiåtagandet för NIB:s projektinvesteringsslån har successivt minskat de senaste åren till följd av att NIB vid ett antal tillfällen avsatt medel i en kreditriskfond, vilken tas i anspråk innan garantin kan återopas.

Riksgäldskontoret ingick i december 2016 ett garantiåtagande om 600 miljoner kronor till förmån för forskningsanläggningen European Spallation Source Eric (ESS) gällande tre olika låneramar, där respektive låneram finansieras av NIB, AB Svensk Exportkredit samt Europeiska investeringsbanken (EIB). ESS har under året utnyttjat garantiramen fullt ut.

Sida fick under 2017 i uppdrag att redovisa svenska statens garantiåtagande gällande EIB:s utlåning inom ramen för Lomé IV bis och Cotonou-avtalet. Statens åtagande uppgick till 1 155 miljoner kronor för 2018.

Övrigt

Staten har tidigare haft garantiprogram för att främja sysselsättningen inom lantbruk, glesbygd och rennäring samt kreditgarantier för lån till

personal inom utrikesförvaltningen, men programmen är stängda för ny garantigivning. Det finns fortfarande kvar ett fåtal kreditgarantier inom ett visst program på relativt små belopp.

Garantier om tillförsel av kapital

Garantier kan ställas ut där staten åtar sig att under vissa omständigheter tillskjuta kapital till ett företag. En sådan garanti är en förbindelse mellan två parter: företaget och staten som utfärdare av garantin. Garantin skyddar i praktiken tredje part, dvs. företagets långgivare, kunder och andra intressenter.

Kapitaltäckningsgarantier

En kapitaltäckningsgaranti innebär att staten åtar sig att ovillkorligen tillskjuta kapital till ett bolag i ett utsatt läge. Dessa garantier är obegränsade i belopp eftersom det inte går att ange en gräns för hur stort kapitalbehov som kan uppstå i ett bolag. De är oftast även obegränsade i tid. Det gör att dessa garantier är svåra att prissätta på ett tillförlitligt sätt.

Kapitaltäckningsgarantier har ställts ut till två statliga bolag inom infrastrukturområdet: Arlandabanan Infrastructure AB och Svensk-Danska Broförbindelsen Svedab AB. Kapitaltäckningsgarantin avseende Arlandabanan Infrastructure AB beräknas till 1 211 miljoner kronor för 2018, medan motsvarande garanti för Svedab beräknas till 3 149 miljoner kronor.

Grundfundsförbindelser

En grundfundsförbindelse liknar en kapitaltäckningsgaranti, men åtagandet är begränsat i belopp och oftast även i tid. Riksgäldskontoret har sådana åtaganden på tillsammans 405 miljoner kronor till Svenska skeppshypotekskassan och Fonden för den mindre skeppsfarten.

Garantikapital

Sverige har medlemsåtaganden i elva internationella finansiella institutioner⁷. Medlemsåtagandet består av inbetalt kapital och garantikapital. Garantikapitalet innebär att svenska staten, precis som de övriga medlemsländerna,

⁷ Europeiska investeringsbanken, Nordiska investeringsbanken, Afrikanska utvecklingsbanken, Asiatiska utvecklingsbanken, Asiatiska

banken för infrastrukturinvesteringar, Interamerikanska utvecklingsbanken, Europeiska utvecklingsbanken, Europarådets utvecklingsbank, Eurofima samt Världsbanksgruppen.

förbinder sig att under vissa omständigheter tillskjuta ett bestämt kapitalbelopp till instituten, utöver det kapital som Sverige direkt betalat in. I det fall en internationell finansiell institution skulle vara i behov av ytterligare kapital är det brukligt att medlemsstaterna utökar andelen inbetalt kapital i stället för att infria garantikapitalet.

Det totala åtagandet för garantikapital uppgick till 141 miljarder kronor vid utgången av 2018.

Riksdagen har beslutat att ingen garantiavgift ska utgå för garantikapitalet, vilket innebär att garantierna är undantagna från garantimodellen.

Pensionsgarantier

I början av 1990-talet ombildades ett antal statliga myndigheter till bolag. Ansvar för att betala den avtalspension som de anställda arbetat upp övertogs av de nybildade bolagen. Regeringen beslutade att staten genom Riksgäldskontoret skulle garantera dessa pensionsåtaganden och betala om bolagen i framtiden inte skulle ha möjlighet att fullgöra sina åtaganden.

Merparten av pensionsåtagandena är försäkrade hos Försäkringsbolaget PRI Pensionsgaranti (PRI). För dessa åtaganden har Riksgäldskontoret ställt ut en s.k. efterborg. Det innebär

att infrianden endast sker om varken bolaget eller PRI kan betala ut pensionen.

Det största pensionsåtagandet ligger i de bolag som tidigare var en del av Postverket.

Pensionsåtagandena uppgick till ca 8 miljarder kronor och avsåg den 31 december 2017.

Avsättningar för garantiförluster i statens samlade garantiportfölj

De ansvariga myndigheterna värderar löpande de förväntade förlusterna, som utgör ett mått på den kostnad som följer med kreditrisken i de garantiåtaganden som hanteras enligt garantimodellen. Myndigheterna gör avsättningar för garantiförlusterna på skuldsidan i sina balansräkningar.

Insättningsgarantin och investerarskyddet omfattas inte av bestämmelserna i budgetlagen utan regleras i särskild lagstiftning. Det görs därför varken någon värdering av eller avsättning för garantiförlusten.

I tabell 5.3 redovisas avsättningar för garantiförluster för de garantier som hanteras enligt den statliga garantimodellen. I tabellen framgår också hur avsättningarna förhåller sig till respektive ansvarig myndighets åtaganden.

Tabell 5.3 Avsättning för garantiförluster 2018-12-31

Miljoner kronor

Myndighet	Utfärdade garantier		Avsättningar för garantiförluster		Avsättningar i relation till utfärdade garantier	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Riksgäldskontoret ¹	30 050	29 655	1 028	828	3,4%	2,8%
EKN ²	193 295	181 485	9 788	10 448	5,1%	5,8%
Sida ³	5 198	4 904	185	209	3,6%	4,3%
Boverket	3 096	2 786	137	159	4,4%	5,7%
Summa	231 639	218 831	11 137	11 645	4,8%	5,3%

¹ I Riksgäldskontorets engagemang ingår inte insättningsgarantin, investerarskyddet, garantikapital eller andra åtaganden där avsättningar inte görs för förväntade förluster.

² EKN återförsäkrar en del av sitt engagemang. Genom återförsäkringar har EKN reducerat reservering för förväntade garantiförluster med 757 miljoner kronor från 9 788 miljoner kronor till 9 031 miljoner kronor.

³ EIB:s utlåning inom ramen för Lomé IV Bis och Cotonou-avtalet ingår i avsättningar för garantiförluster, men inte i utfärdade garantier.

De totala avsättningarna för garantiförluster, i den del av statens garantiportfölj som värderas enligt garantimodellen, minskade under 2018 från 11,6 miljarder kronor till 11,1 miljarder kronor. EKN:s, Sidas och Boverkets avsättningar minskade under året, medan Riksgäldskontorets avsättningar ökade. Avsättningsbehovet påverkas av nivån på åtagandena och kreditrisken, men också av ränte- och valutakursförändringar, m.m.

Redovisning av åtaganden utanför garantimodellen

De garantiåtaganden som inte har prissatts enligt garantimodellen, och för vilka det inte gjorts några avsättningar för garantiförluster, redovisas som ansvarsförbindelser.

De åtaganden som redovisas som ansvarsförbindelser uppgick per årsskiftet till drygt 4,4 miljarder kronor (se även not 54 till balansräkningen).

Om garantierna består i att tillföra kapital till företag eller institutioner, och ett infriande innebär att staten redovisar en finansiell tillgång, finns inga förpliktelser som påverkar den finansiella redovisningen. Det gäller exempelvis för garantikapital till internationella finansiella institutioner där eventuella infrianden belastar anslag. Några förpliktelser tas inte heller upp för garantier där medel avsätts till en fond, t.ex. insättningsgarantin. Myndigheter rapporterar dock alla garantier och utnyttjande av ramar i sina respektive sammanställningar över garanti-verksamheten.

Tillgångar i garantiverksamheten

Garantiverksamheten finansieras i normalfallet av avgifter som betalas av garantitagarna. I vissa fall täcks dock avgiften av anvisade anslag. Avgiften ska motsvara statens förväntade kostnad för åtagandet. Avgifterna har samlats på räntebärande konton i Riksgäldskontoret, på bankkonton eller i värdepapper som reserv för framtida infrianden och redovisas som en tillgång i myndigheternas balansräkningar. Sedan den 1 januari 2018 ska avgifterna föras till ett räntebärande konto hos Riksgäldskontoret. Staten har även tillgångar i form av regressfordringar från tidigare infriade garantier.

Värdepappersinnehav och långfristiga placeringar

De avgifter som debiteras för insättningsgarantin placeras i statsobligationer som förvaltas av Kammarkollegiet på uppdrag av Riksgäldskontoret. Under 2018 har placeringsinstruktionen förändrats från att Kammarkollegiet placerat inkommande avgifter i statsobligationer som har en löptid på 10 år, alternativt i de statsobligationer som har längst löptid, till att fonden får placera i samtliga nominella obligationer utgivna av Riksgäldskontoret.

Placeringarna utgör den s.k. insättningsgarantifonden, som vid utgången av 2018 hade ett marknadsvärde inklusive konton, repor och upplupen ränta om 41,8 miljarder kronor. Det motsvarade 1,8 procent av de garanterade insättningarna per den 31 december 2018. Sverige uppfyllde därmed det minimikrav om 0,8 procent som anges i lagen (1995:1571) om insättningsgaranti. För att höja avkastningen på portföljen får Kammarkollegiet sedan 2010 bedriva repo-verksamhet med portföljens värdepapper. Det innebär att värdepapper lånas ut och likviden

placeras i omvända repor på motsvarande löptid i statsskuldväxlar, statsobligationer och reala statsobligationer.

Konton i Riksgäldskontoret

En stor del av avgifterna i garantiverksamheten redovisas på räntebärande konton i Riksgäldskontoret. Även återvinningar från tidigare infrianden tillförs dessa konton. Från samma konton, till vilka en obegränsad kredit är kopplad, hämtas medel för skadeutbetalningar.

Behållningen på dessa konton konsolideras med statens övriga finanser. Influtna avgifter reducerar statens upplåningsbehov, vilket minskar statsskulden. Ett infriande belastar kontona, men det är enbart en redovisningsmässig hantering. Finansieringen av infrianden sker i praktiken genom statlig upplåning.

Kortfristiga placeringar och banktillgodohavanden
Myndigheterna har en mindre del av sina tillgångar som kortfristiga placeringar och banktillgodohavanden.

Regressfordringar

Förutom värdepappersinnehav och andra placeringar samt kontobehållningar i Riksgäldskontoret har myndigheterna även tillgångar i form av regressfordringar från tidigare infriade garantier. De uppgick till 13,9 miljarder kronor vid årsskiftet. Större delen av dessa fordringar får betraktas som osäkra. Efter reservering för denna osäkerhet uppskattades värdet på regressfordringarna till 2 miljarder kronor. Större delen av det bedömda värdet gäller exportkreditgarantier.

Tabell 5.4 Tillgångar i garantiverksamheten 2018-12-31

(exklusive stabilitetsfonden)

Miljoner kronor

Myndighet	Värdepappersinnehav och övriga likvida tillgångar		Konton hos Riksgäldskontoret		Övriga garantitillgångar		Regressfordringar (netto)		Ännu inte fakturerade avgifter		Totalt	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Riksgäldskontoret, insättningsgarantin ¹	41 298	39 139	83	421							41 381	39 560
Riksgäldskontoret	453	603	532	443	-33		144	311			1 096	1 357
EKN ^{2, 3}	19 905	23 819	7 266	2 035	486	1 573	1 769	1 619	4 469	4 441	33 895	33 488
Sida	701	1 050	1 495	1 077	25	13	154	154	53	51	2 428	2 345
Boverket			2 266	2 240			14	5	10	24	2 290	2 269
Summa	62 357	64 611	11 642	6 215	478	1 586	2 081	2 089	4 532	4 516	81 090	79 017

¹ Avser obligationerna som ingår i fonden till marknadsvärde.

² Av utestående värdepappersinnehav är 19 905 miljoner kronor placerade i Riksgälden.

³ I de likvida medlen under övriga garantitillgångar kan medel avseende administration ingå.

Jämförelse mellan avsättningar för garantiförluster och tillgångar i garantiverksamheten

Tabell 5.5 Jämförelse mellan avsättningar för garantiförluster och tillgångar i garantiverksamheten 2018-12-31

(exklusive insättningsgarantin, investerarskyddet, garantier till banker m.fl. och garantikapital)

Miljoner kronor

Myndighet	Utfärdade garantier		Avsättningar för garantiförluster		Garantitillgångar enligt tabell 5.4 ¹	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Riksgäldskontoret	30 050	29 655	1 028	828	1 096	1 357
EKN ²	193 295	181 485	9 788	10 448	33 895	33 488
Sida ³	5 198	4 904	185	209	2 428	2 345
Boverket	3 096	2 786	137	159	2 290	2 269
Summa	231 639	218 831	11 137	11 645	39 709	39 458

¹ Summan 39 709 miljoner kronor motsvarar de totala tillgångarna i garantiverksamheten enligt tabell 5.4 exklusive insättningsgarantins tillgångar på 41 381 miljoner kronor. Nuvärdet av de framtida avgifterna avser avtalade avgifter och anslag, vilka ännu inte inbetalats. De framtida avgifterna diskonteras med riskfri ränta justerad för kreditrisken i respektive engagemang. De framtida anslagen däremot är enbart diskonterade med riskfri ränta.

² EKN återförsäkrar en del av sitt engagemang. Genom återförsäkringar har EKN reducerat reservering för förväntade garantiförluster med 757 miljoner kronor från 9 788 miljoner kronor till 9 031 miljoner kronor.

³ EIB:s utlåning inom ramen för Lomé IV Bis och Cotonou-avtalet ingår i avsättningar för garantiförluster, men inte i utfärdade garantier.

För att ta fram ett resultat för garantiverksamheten analyseras förhållandet mellan avsättningar för garantiförluster och de tillgångar som finns i form av både inbetalda och kommande garantiavgifter.

Garantiverksamhetens skuld- och tillgångssida jämförs i tabell 5.5. Jämförelsen görs på myndighetsnivå. Insättningsgarantin, investerarskyddet samt garantikapital till internationella finansiella institutioner ingår inte eftersom garantiförluster för dessa garantier inte har värderats.

Jämförelsen visar att för den del av garantiportföljen som omfattas av garantimodellen täcks avsättningarna för garantiförluster väl av de avgifter som redan inbetalats (redovisas som garantitillgångar i tabell 5.5).

EKN:s garantiverksamhet utgör i dagsläget en väsentlig andel av överskottet.

Under 2018 ökade garantitillgångarna något, samtidigt som avsättningarna för garantiförluster minskade. Garantitillgångarna är fortsatt större än avsättningarna.

Flöden i garantiverksamheten och dessas påverkan på statens finanser

Flöden i garantiverksamheten

Garantiverksamheten påverkar i flera fall statens lånebehov och därmed statsskulden. Det kan exempelvis vara betalningar av garantiavgifter, skadeutbetalningar och återvinningar. I tabell 5.6 beskrivs dessa flöden.

Tabell 5.6 Flöden i garantiverksamheten

Miljoner kronor

Myndighet	Avgifter för garantiförluster		Avgifter övriga		Återvinningar		Skadeutbetalning		Summa	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Riksgäldskontoret, insättningsgarantin			1 039	1 858		0			1 039	1 858
Riksgäldskontoret, övriga garantier	5	5			51	126	0	0	56	131
EKN ¹	1 148	1 146			459	236	-1 738	-1 410	-131	-28
Sida	39	35			30	24	-4	-4	66	55
Boverket	36	31			2	4	0	0	38	35
Summa	1 228	1 218	1 039	1 858	542	391	-1 741	-1 414	1 067	2 052

¹ Gällande återvinningar och skadeutbetalningar kan skaderelaterade kostnader ingå. Anm. Avgifter för 2017 och 2018 avser fakturerade avgifter.

Avgifter

Under 2018 inbetalades avgifter för garantiförluster samt övriga avgifter motsvarande 2,3 miljarder kronor, varav huvuddelen var avgifter för exportkreditgarantierna och insättningsgarantin.

Återvinningar

Från tidigare utbetalningar vid infrianden återvanns 0,5 miljarder kronor. Exportkreditgarantierna svarade för större delen av återvinningarna. Det var framförallt fråga om betalningar från Chile, Pakistan, Spanien och Irak.

Skadeutbetalningar

Skadeutbetalningarna för infriade garantier var 1,7 miljarder kronor. De avsåg främst exportkreditgarantier.

Flöden i garantiverksamheten och deras påverkan på lånebehovet

Posterna avgifter, skadeutbetalningar och återvinningar har i olika grad påverkan på lånebehovet. Flöden i den del av garantiverksamheten som enbart har tillgångar i form av konton i Riksgäldskontoret, eller finansiering genom anslag, påverkar direkt statens lånebehov. Däremot har flöden i den del av garantiverksamheten som har tillgångar i form av utomstatliga placeringar inte någon påverkan på lånebehovet. En analys av flödena pekar på att nettoflödet i garantiverksamheten totalt sett innebar att inbetalningarna till garantiverksamheten översteg utbetalningarna med 1 miljard kronor 2018.

Statliga anslag i garantiverksamheten

I vissa fall kan riksdagen besluta att subventionera hela eller delar av avgiften för en viss garanti. När detta inträffar anvisar riksdagen normalt anslagsmedel för att betala avgiften. Det finns även några garantiåtaganden som vid infrianden helt eller delvis belastar anslag. Det gäller åtaganden i form av garantikapital och kapitaltäckningsgarantier.

Under 2018 utbetalades 22 miljoner kronor i statliga subventioner för garantiverksamheten. I tabell 5.7 visas vilka anslag som finansierade dessa subventioner och vilka anslag i övrigt vars ändamål omfattar garantiverksamhet.

Tabell 5.7 Anslag vars ändamål omfattade garantiverksamhet 2018

Miljoner kronor

Utgifts-område	Anslag	Myndighet	Garantiåtagande	Utfall 2018	Utfall 2017
7	1:1 Bistånds- verksamhet	Sida	Garantier under Lomé IV Bis och Cotonou		
7	1:1 Bistånds- verksamhet	Sida	Afrika, Latinamerika samt reformsamarbete med Östeuropa, Västra Balkan och Turkiet.	20,0	16,4
7	1:1 Bistånds- verksamhet	Riksgäldskontoret	NIB	1,6	1,6
22	1:2 Trafikverket: Banhållning	Trafikverket	Arlandabanan Infrastructure AB		
Summa				21,6	18,0

Totalt redovisades 150 miljoner kronor mot inkomsttitel för garantiverksamheten för 2018 jämfört med 507 miljoner kronor året innan, se tabell 5.8.

Tabell 5.8 Redovisning mot inkomsttitel gällande garantiverksamhet 2018

Miljoner kronor

Inkomsttitel	Myndighet	Utfall	
		2018	2017
2124 Inlevererat överskott av garantiverksamhet	Riksgäldskontoret	2,3	3,7
2127 Inlevererat överskott Exportkreditnämnden	EKN	64,0	486,8
2127 Inlevererat överskott Sida	Sida	0,3	
2552 Övriga offentligt rättsliga avgifter	Riksgäldskontoret	12,3	16,2
Summa		78,9	506,7

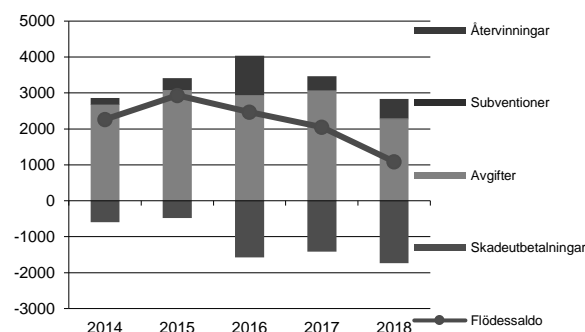
Tillbakablick på de senaste fem åren

De statliga subventionerna avseende garantiavgifter har de senaste fem åren varierat mellan knappt 6 miljoner kronor och 22 miljoner kronor årligen. De avgifter som garantitagarna själva betalat har uppgått till mellan 2,3 och 3,1 miljarder kronor per år. Det är främst avgifterna från exportkreditgarantierna som bidragit till variationer över tiden.

Skadeutbetalningarna låg under 2014 och 2015 på en nivå runt 500 miljoner kronor för att 2016–2018 öka betydligt till nivåer kring 1,6 miljarder kronor. Under de senare åren gjordes ett fåtal stora skadeutbetalningar gällande exportkreditgarantier inom kraftindustrin. Återvinningarna var stabila 2014–2018, med undantag för 2016 då de var avsevärt högre. Det var främst tidigare infriade exportkreditgarantier som återvanns.

Diagram 5.2 Återvinningar, statliga subventioner, avgifter, skadeutbetalningar samt saldo för betalningsflödet 2014–

Miljoner kronor

5.2 Statlig utlåning med kreditrisk

Statliga lån, liksom annat stöd och statliga garantier, ges till verksamheter som staten anser vara angelägna. Riksdagen och regeringen beslutar om all statlig utlåning, antingen genom särskilda beslut för ett enskilt lån eller genom lagar och förordningar om låneprogram, t.ex. studielån.

Ett lån med kreditrisk innebär samma kreditrisk för staten som en kreditgaranti. Skillnaden är att finansieringen av lånet sköts av staten och vid garantier av en bank eller annat kreditinstitut. Merparten av statens utlåning finansieras med upplåning genom Riksgäldskontoret.

I och med den reformerade budgetlagen infördes fr.o.m. 2012 en modell för den statliga utlåningen som innebär att garantier och lån behandlas enligt samma principer, dvs. en gemensam statlig garanti- och utlåningsmodell. Det innebär att räntan för ett lån ska motsvara statens finansieringskostnad för ett lån med samma löptid, ett räntepåslag som motsvarar förväntad förlust beräknad utifrån samma principer som gäller för statliga garantier samt ett påslag för administrationskostnaderna.

Före 2012 fanns det inte något generellt krav på att en avgift motsvarande statens förväntade kostnad skulle tas ut för lånen eller att en reserv skulle byggas upp för framtida kreditförluster. Hanteringen av studielånen anpassades till utlåningsmodellen fr.o.m. 2014.

Utlåningsportföljens sammansättning

Statens utlåning till privatpersoner, företag och projekt, dvs. lån med kreditrisk, uppgick den 31 december 2018 till 232 miljarder kronor före reservering, vilket är en ökning med 5 miljarder kronor jämfört med föregående år. Av dessa finansierades 228 miljarder kronor via upplåning i Riksgäldskontoret och resterande 4 miljarder kronor via anslag.

Den dominerande posten var studielånen från Centrala studiestödsnämnden (CSN) på 223 miljarder kronor, vilket motsvarade 96 procent av statens utlåning med kreditrisk. CSN hade också beviljat hemutrustningslån till utländska medborgare bosatta i Sverige, främst flyktingar, på 1,5 miljarder kronor samt körkortslån om 17 miljoner kronor.

Riksgäldskontorets utlåning på 6,1 miljarder kronor går främst till olika infrastrukturprojekt

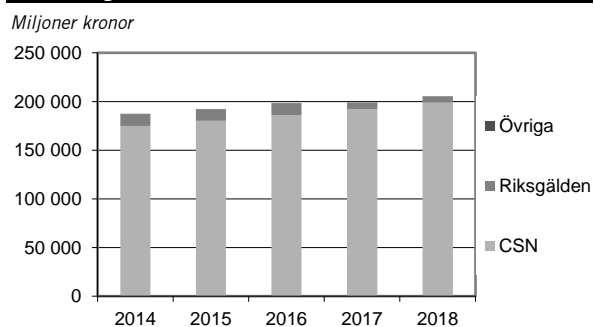
samt flygindustrin. Övriga myndigheter hade en utlåning som tillsammans uppgick till knappt 1 miljard kronor inom bistånd samt till småföretagare, jordbrukare, fiskare m.fl. En beskrivning av de större lånen finns i avsnitt 5.2.2.

Enligt grundläggande redovisningsregler ska lånefordringar skrivas ned till det belopp som förväntas återbetalas. De myndigheter som har utlåning uppskattade reserveringarna för låneförlust till närmare 27 miljarder kronor eller 11 procent av utlånat belopp. CSN:s studielån stod för 25 miljarder kronor eller 94 procent av reserveringarna.

Utlåningen efter reservering för låneförlust har de senaste åren haft en uppåtgående trend och uppgick i slutet av 2018 till 205 miljarder kronor.

Den främsta förklaringen till ökningen är CSN:s utlåning i form av studielån.

Diagram 5.3 Statens utlåning med kreditrisk efter reservering för låneförlust

Tabell 5.9 Statens utlåning med kreditrisk 2018-12-31

Miljoner kronor

UO	Myndighet respektive låntagare/ändamål	Utlåningsram		Lånefordran		Reserveringar för låneförluster		Lånefordran efter reservering		Lånelöften	
		2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017
	<i>Lånefinansierad utlåning</i>										
15	CSN, studielån ¹	223 000	217 000	221 574	215 461	24 044	25 201	197 530	190 260		
22	Riksgäldskontoret, A-Train AB (Arlandabanan)	1 000	1 000	911	957	0	0	911	957		
22	Riksgäldskontoret, Svedab AB ²	3 361	3 361	4 981	5 626	0	0	4 981	5 626		
24	Riksgäldskontoret, Svensk Exportkredit	125 000	125 000								
24	Riksgäldskontoret, Flygutvecklingsprojektet	1 110	1 110	95	116	0	0	95	116		
17	Riksgäldskontoret, Nordiska museét	20	20	16	17	0	0	16	17		
17	Riksgäldskontoret, Kungliga Operan	126	120	96		0		96		26	120
17	Riksgäldskontoret, Kungliga Dramatiska Teatern	70		25		0		25		45	
	Delsumma			227 698	222 178	24 044	25 201	203 654	196 976	71	120
	<i>Anslagsfinansierad utlåning</i>										
15	CSN, hemutrustningslån			1 464	1 558	907	906	557	652		
15	CSN, studielån			1 440	1 754	690	799	750	955		
15	CSN, Körkortslån			17		3		14			
15	CSN, övrigt			246	198	229	183	17	14		
7	Sida, biståndskrediter			7	16	1	6	7	10		
7	Sida, villkorslån			276	304	276	161	0	143		
19	Tillväxtverket, lokaliseringsslån m.m.			33	122	9	98	24	24	20	
21	Energimyndigheten, villkorslån			597	619	406	444	191	175		
	Länsstyrelserna, lantbrukslån m.m.			18	21	9	11	9	10		
17	Kammarkollegiet, näringslån m.m.			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
	Delsumma			4 098	4 592	2 530	2 607	1 568	1 985	20	0
	<i>Övrig utlåning</i>										
21	Affärsverket Svenska Kraftnät ³	700	700	110	21	0	0	110	21	325	
	Delsumma			110	21	0	0	110	21	325	
	Summa			231 906	226 791	26 573	27 808	205 332	198 983	416	120

¹ Beloppet avseende CSN:s lånefordran 2018 avviker från beloppet i avsnitt 2.4.15, som avser CSN:s upplåning i Riksgäldskontoret.² Det utlånade beloppet överstiger utlåningsramen då ramen är 2009 års exklusive kapitaltjänstkostnader och mervärdesskatt.³ Utlåningen är inte anslagsfinansierad utan ska ske inom ramen för affärsverkets generella förutsättningar och finansiella befogenheter.

Anm: I denna tabell redovisas statens utlåning med kreditrisk varför beloppet inte stämmer överens med posten Utlåning i balansräkningen. Skil Inaden utgörs av RGK:s utlåning till Riksbanken, vilken uppgick till 258 511 miljoner kronor. Denna utlåning betraktas inte som lån med kreditrisk.

Anm: Tillväxtverket, Energimyndigheten, Länsstyrelserna och Kammarkollegiet finansierar sin utlåning med anslag varför utlåningsramar saknas.

Tabell 5.10 CSN:s och Riksgäldskontorets utlåning efter lånekategori 2018-12-31

Miljoner kronor

Myndighet respektive lånekategori	Lånefordran		Reserveringar för låneförluster		Lånefordran efter reservering	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
CSN¹						
Lånefordringar	185 966	175 715	13 402	13 871	172 564	16 843
Lånefordringar med villkorad återbetalningsskyldighet	38 774	43 259	12 471	13 218	26 304	30 041
Utvecklingskapital/Royalty		-3			0	-3
<i>Delsumma</i>	224 740	218 971	25 873	27 089	198 868	191 882
Riksgäldskontoret						
Lånefordringar	5 118	5 643	0	0	5 118	5 643
Lånefordringar med villkorad återbetalningsskyldighet						
Utvecklingskapital/Royalty	1 006	1 073	0	0	1 006	1 073
<i>Delsumma</i>	6 124	6 716	0	0	6 124	6 716
Summa	230 864	225 687	25 873	27 089	204 992	198 598

¹ De belopp som avser CSN inkluderar alla typer av studielån samt hemutrustningslån och körkortslån.

I tabell 5.10 redovisas CSN:s och Riksgäldskontorets utlåning uppdelad på de tre kategorier som Ekonomistyrningsverket anger i sina anvisningar

De olika lånen med kreditrisk

Studielån

Studielånen utgör en betydande del av statens lån med kreditrisk. Lånen regleras i studiestödslagen (1999:1395) och särskilda förordningar. Omkring 1,5 miljoner personer hade vid årsskiftet studieskulder till CSN på tillsammans 223 miljarder kronor. CSN bedömde reserveringarna för låneförluster till 25 miljarder kronor, vilket motsvarade 11 procent av det utlånade beloppet.

CSN administrerar flera olika typer av lån, vilka skiljer sig åt ur finansierings- och redovisningssynpunkt. Lånen kan delas in i två huvudkategorier.

- Lån som beviljats före 1989 och som har finansierats genom anslag på statens budget. Låntagarnas återbetalningar redovisas mot inkomstitel på statens budget.
- Lån som beviljats från och med 1989 finansieras genom upplåning i Riksgäldskontoret.

CSN:s låntagare betalar en ränta som motsvarar 70 procent av CSN:s upplåningsränta i Riksgälds-

kontoret. Denna ränta fastställs årligen av regeringen och baseras på den ovägda genomsnittsräntan för emission av statsskuldväxlar och statsobligationer under de tre senaste åren.

När studielån skrivs av på grund av dödsfall, uppnådd åldersgräns eller av andra skäl amorterar CSN av sin skuld till Riksgäldskontoret med motsvarande belopp. Förluster på utlåning före 2014 finansieras med anslag då kostnaden uppkommer, dvs. när förlusten är konstaterad, medan förluster avseende lån fr.o.m. den 1 januari 2014 finansieras från kreditreserven i enlighet med utlåningsmodellen.

Hemutrustningslån

Sedan 1991 beviljar CSN lån till utländska medborgare, främst flyktingar, för inköp av hemutrustning. De utestående lånen uppgick vid årsskiftet till 1,5 miljarder kronor, varav 0,9 miljarder kronor betraktas som reservering för låneförlust.

Hemutrustningslånen finansierades fram t.o.m. 2011 genom lån i Riksgäldskontoret, men fr.o.m. 2012 finansieras denna utlåning med anslag. Utlåningen belastar anslaget 1:4 *Hemutrustningslån* under utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet. Regeringen fastställer vilken ränta som låntagarna ska betala till CSN. Låntagarnas räntebetalningar till myndigheten redovisas mot inkomstitel 2394 302 Övriga ränter-inkomster hemutrustningslån.

Lån till infrastrukturprojekt

För vissa infrastrukturprojekt har riksdagen genom särskilda beslut gett Riksgäldskontoret i uppdrag att ställa ut lån till statliga eller privata företag. Det gäller byggandet av Arlandabanan och de svenska landanslutningarna till Öresundsbron. Vid årsskiftet var totalt 5,9 miljarder kronor utlånade till dessa projekt.

Svensk-Danska Broförbindelsen Svedab AB

Lånet till Svedab, för finansiering av de svenska landanslutningarna till Öresundsbron, uppgick vid årsskiftet till 5,0 miljarder kronor. Återbetalningen av lånet, liksom Öresundsbro Konsortiets egna obligationslån, ska finansieras med intäkter från Öresundsbron. Riksgäldskontoret gör numera inga reserveringar för låneförluster gällande Svedab utan risken i åtagandet redovisas istället av Trafikverket. Detta beror på att eventuella förluster är säkrade genom en kapitaltäckningsgaranti som Trafikverket ansvarar för.

A-Train AB

Lånet till A-Train AB, det privata företag som driver Arlandabanan, är ett lån med villkorad återbetalning på 0,9 miljarder kronor. I stället för vanlig återbetalning äger staten rätt till en årlig vinstdelning när de privata ägarna fått en viss, i låneavtalet reglerad, avkastning på sitt insatta kapital. Under 2017 betalade A-Train AB royalty för lånet för första gången, vilket innebär att bolaget framöver kommer att göra årliga royaltybetalningar. Betalningen under 2018 var på 46 miljoner kronor.

Lån till exportfinansiering

Riksdagen har bemyndigat regeringen att bevilja AB Svensk Exportkredit (SEK) en låneram för finansiering av långfristiga krediter i Riksgäldskontoret. Låneramen uppgick till 125 miljarder kronor för 2018 och får användas för finansiering av utlåning inom systemet för statsstödda exportkrediter (CIRR-systemet). Låneramen har inte utnyttjats under perioden 2009–2018.

Lån till flygindustrin

Riksgäldskontoret har lämnat royaltylån till Saab AB och GKN Aerospace Sweden AB (tidigare

Volvo Aero AB) för delfinansiering av utvecklingskostnaderna för vingbalkar respektive komponenter till flygmotorer. Royaltylånen uppgick i slutet av 2018 till 0,1 miljarder kronor, vilket är något lägre jämfört med ett år tidigare. Minskningen beror på en återbetalning och subventioner från anslag. Riksgäldskontoret har bedömt att det inte finns något reserveringsbehov i utlåningen.

Övriga lån med kreditrisk

Övrig utlåning med kreditrisk omfattar lån från Sida, Tillväxtverket, Energimyndigheten, Kammarkollegiet och länsstyrelserna. Totalt uppgick dessa lån till 0,9 miljarder kronor, vilket var något lägre än 2017. Av utlånat belopp 2018 bedömdes 0,7 miljarder kronor behöva reserveras för låneförlust, motsvarande 75 procent av beloppet.

Dessa lån har finansierats via anslag på statens budget. Framtida kreditförluster är därmed redan finansierade. Låntagarnas betalningar av räntor och amorteringar redovisas mot inkomsttitel.

Störst var vid årsskiftet Energimyndighetens utlåning om 0,6 miljarder kronor, för vilken reservering har gjorts med 0,4 miljarder kronor.

Jämförelse mellan reserveringar för låneförluster och avsatta medel i kreditreserver

Enligt de engagemang som hanteras enligt den svenska utlåningsmodellen ska statens förväntade kostnad uppskattas och avgifter i form av räntepåslag tas ut. Avgifterna samlas på räntebärande konton i Riksgäldskontoret som reserver.

När det gäller CSN hanteras nya studielån som ställts ut efter 2013 i enlighet med utlåningsmodellen i den meningen att anslagsmedel motsvarande reserveringar för låneförluster förs till en reserv. Det är totalt 82 miljarder kronor av CSN:s utlåning som innefattas av utlåningsmodellen.

För Riksgäldskontorets utlåning har inga reserveringar gjorts under 2018.

För att ta fram ett resultat för utlåningsverksamheten analyseras förhållandet mellan reserveringar för låneförluster och de medel som avsatts i kreditreserverna, se tabell 5.11. Jämförel-

sen pekar på att placerade medel i kreditreserverna väl motsvarar uppskattade reserveringar för låneförluster.

Tabell 5.11 Jämförelse mellan reserveringar och tillgångar i låneverksamheten 2018-12-31

Miljoner kronor

Myndighet	Reserveringar för låneförluster		Medel placerade i kreditreserver	
	2018	2017	2018	2017
CSN ¹	4 107	3 681	5 887	4 761
Riksgäldskontoret	0	0	603	606
Summa	4 107	3 681	6 491	5 368

¹ I kreditreserven kan även medel för konstaterade förluster ingå, vilka är hänförliga till utlåning före 2014.

Tabell 5.12 Anslag vars ändamål omfattade utlåningsverksamheten 2018

Miljoner kronor

UO	Anslag	Myndighet	Utfall 2018	Utfall 2017
13	1:5 Hemutrustningslån	CSN	138,8	227,9
14	1:13 Lån till körkort	CSN	17,5	
15	1:3 Avsättning för kreditförluster	CSN	1 812,0	1 868,8
15	1:4 Statens utgifter för studiemedelsräntor	CSN	173,5	358,9
19	1:1 24:5 Västra Götalands läns landsting	Tillväxtverket	14,2	
19	1:1 24:18 Jämtlands läns landsting	Tillväxtverket	4,3	
19	1:1 24:2 Samverkansorgan i Kalmar län	Tillväxtverket	0,6	
21	1:4 Forskning, utveckling och innovation	Energi-myndigheten	14,6	49,2
24	1:5 Näringslivsutveckling	Riksgäldskontoret	7,8	14,9
Summa			2 183,3	2 519,7

Inkomna amorteringar och räntebetalningar redovisas mot inkomsttitel i enlighet med tabell 5.13.

Tabell 5.13 Redovisning mot inkomsttitel gällande utlåningsverksamhet 2018

Miljoner kronor

Inkomsttitel	Myndighet	Utfall 2018	Utfall 2017
2124 Inlevererat överskott av garantiverksamhet	Riksgäldskontoret	49,3	35,3
2342 Ränteinkomst på allmänna studielån	CSN	0,1	0,0
2394 Övriga ränteinkomster på hemutrustningslån	CSN	31,9	31,0
4139 Återbetalning av lokaliseringlån	Tillväxtverket	0,2	
4312 Återbetalning av allmänna studielån	CSN	0,0	0,0
4313 Återbetalning av studielån	CSN	245,1	308,6
4526 Återbetalning av hemutrustningslån	CSN	186,9	158,3
4526 Återbetalning av körkortslån	CSN	0,0	
4526 Amortering biståndskrediter	SIDA	8,7	8,7
4526 Återbetalning övriga lån	Energi-myndigheten	5,5	2,7
Summa		527,7	544,6

5.3 Analys av väsentliga risker i statens utlåning och utställda garantier

Utfallen i garanti- och utlåningsverksamheten kan bli både bättre och sämre än det som förväntansmässigt beräknats, även om det samlade utfallet över en mycket lång tidsperiod antas röra sig mot det förväntade. Sämre utfall brukar benämnas oförväntade förluster.

I enlighet med förordning (2007:1447) med instruktion för Riksgäldskontoret ska Riksgäldskontoret, i samverkan med EKN, CSN, Sida, Boverket och övriga berörda myndigheter, årligen göra en samlad riskanalys av statens garanti- och utlåningsportfölj. Analysen är inriktad på risken för stora oförväntade förluster och omfattar dels den s.k. ordinarie portföljen med garantier och lån till företag och privatpersoner, dels insättningsgarantin.

Risken för stora förluster bedöms sammantaget som låg för den ordinarie portföljen och måttlig för insättningsgarantin.

Nedan följer en sammanfattning av analysen i den senaste rapporten Statens garantier och

utlåning – en riskanalys, som lämnades till regeringen den 15 mars 2019 (dnr Fi2019/00909).

Den ordinarie portföljen

En central del i riskanalysen är att identifiera riskfaktorer, dvs. omständigheter som utgör möjliga orsaker till stora förluster i portföljen. Riksgäldskontoret definierar i riskanalysen stora förluster som uppgående till minst cirka 20 miljarder kronor under en tidshorisont på fem år. Med förluster avses infrianden av garantier eller avskrivningar av lån. Det finns i princip två typer av händelser som kan medföra stora förluster: ett mindre antal förluster uppstår för enskilt stora garantier eller lån som står för en betydande andel av portföljen, eller en samling (ett kluster) av förluster uppstår som tillsammans utgör stora belopp. I riskanalysen analyseras fem riskfaktorer som kan ge upphov till dessa två händelser, se tabell 5.14.

Tabell 5.14 Riskbedömningar för garantier och lån till företag, privatpersoner och stater 2018-12-31

Miljoner kronor

Riskfaktor	Risk för stora förluster	
	2018	2017
Namnkoncentration (enskilt stora åtaganden)	Låg	Låg
Nära förbindelser mellan garantigäldenärer eller låntagare	Låg	Låg
Branschkoncentrationer	Låg	Låg
Geografisk koncentration	Låg	Låg
Risk till följd av förändringar i allmän ekonomisk utveckling	Låg	Låg

Riskenivån bedöms utifrån en fyrgradig skala; låg, måttlig, väsentlig och hög.

Risk till följd av allmän ekonomisk utveckling

Även i en perfekt diversifierad portfölj utan större koncentrationer finns en risk för stora förluster, särskilt vid nedgångar i ekonomisk utveckling (s.k. odiversifierbar risk). Riksgäldskontoret bedömer att risken är låg för att det ska uppstå stora förluster i den ordinarie portföljen enbart på grund av odiversifierbar risk vid en ekonomisk nedgång. Detta beror främst på den låga exponeringen mot engagemang med hög kreditrisk.

Stora förluster skulle även kunna uppstå om en ekonomisk nedgång slår särskilt hårt mot en eller flera av portföljens koncentrationer, samtidigt

som den skapar förhöjda förluster i portföljen i övrigt, men Riksgäldskontoret bedömer att risken är låg även för detta.

Namnkoncentrationer

Med namnkoncentration menas låg diversifiering på grund av att en portfölj antingen innehåller ett fåtal engagemang eller att det finns exponeringar mot enskilda garantigäldenärer eller låntagare som är stora i förhållande till portföljens samlade omfattning.

Den ordinarie portföljen innehåller ett antal stora exponeringar, där de femton enskilt största utgör drygt 45 procent av portföljens storlek. Risken bedöms dock som låg för stora förluster med anledning av detta. Det beror på att de största exponeringarna främst utgörs av garantier med minimal till begränsad kreditrisk.

Direkta samvariationer på grund av fallissemangsmitta

Om det föreligger omständigheter där en garantigäldenärs eller låntagares finansiella problem smittar av sig på andra garanti- eller låntagare ökar sannolikheten för kluster av förluster. Sådana direkta samvariationer kan uppstå om det finns affärsmässiga eller juridiska förbindelser mellan garantigäldenärer och låntagare. Typiska exempel är exponeringar mot garanti- eller låntagare inom samma projekt, leverantörskedja eller företagskoncern.

Risken för sådan fallissemangsmitta i den ordinarie portföljen bedöms vara låg. Denna portfölj innehåller endast ett fåtal engagemang med juridiska kopplingar, gemensamt ägarintresse och koncerntillhörighet.

Branschkoncentrationer

Med branschkoncentration avses låg diversifiering med hänsyn till garantigäldenärernas och låntagarnas branschtillhörighet. Det kan antingen handla om att portföljen är exponerad mot ett litet antal branscher eller att någon eller några enskilda branscher utgör en betydande andel av portföljen.

Branschkoncentrationer utgör en riskfaktor eftersom negativa chocker i en bransch kan ge upphov till kluster av förluster. Hur stor risken är beror delvis på sannolikheten för en kraftig chock som leder till att många företag inom branschen drabbas samtidigt. Risken påverkas även av garantigäldenärernas och låntagarnas motstånds-

kraft mot en negativ chock. Ju bättre kreditvärdighet företagen har desto starkare motståndskraft.

För garantier och lån till företag finns en god diversifiering gällande motparternas branschtillhörighet. Den mest framträdande branschkoncentrationen är mot teleoperatörer. Risken för stora förluster från denna koncentration bedöms som låg. Branschen är stabil med låg sannolikhet för negativa chocker som kan medföra kluster av förluster. Kreditvärdigheten hos många av garantitagarna är dock relativt svag, under medel för branschen. En bidragande förklaring till detta är att en betydande del av garantigäldenärerna är verksamma i riskfyllda länder. De är dock till stor del etablerade bolag med starka positioner på respektive hemmamarknad, vilket höjer bedömningen av motståndskraften mot negativa chocker.

Till följd av ett par nya beloppsmässigt betydande garantiutfästelser har portföljens geografiska fördelning skiftat mot mogna marknader med låg landrisk under analyshorisonten. Detta har lett till att den genomsnittliga kreditvärdigheten i branschkoncentrationen mot teleoperatörer förbättrats.

Geografiska koncentrationer

Garantigäldenärer och låntagare i samma geografiska område påverkas samtidigt av förändringar i den gemensamma ekonomiska miljön. Det kan t.ex. vara fråga om en ändrad konjunkturutveckling eller förändringar i valutor och räntor. På samma sätt som för branschkoncentrationer kan negativa chocker leda till indirekta samvariationer som leder till kluster av förluster.

Den ordinarie portföljen är till 40 procent exponerad mot svenska garantigäldenärer och låntagare, varav 87 procent avser CSN:s studielån. Riksgäldskontoret bedömer att risken är låg för att det ska ske stora avskrivningar av studielån. Avskrivningarna på grund av ålder kan inte överstiga 2,3 miljarder under analysens tids horisont på grund av hur lånestocken ser ut. Andra betydande orsaker till avskrivningar, som dödsfall och behörighetsgivande studier, bedöms inte påverkas i någon väsentlig omfattning av den ekonomiska utvecklingen i landet. Att dessa skulle uppgå till betydande belopp är också mindre sannolikt.

En allvarlig nedgång i svensk ekonomi skulle kunna öka nedsättningarna av låntagarnas årsbelopp samt försämra deras betalningsförmåga. Detta skulle leda till att inbetalningarna minskade, vilket skulle ha en negativ effekt på statens kassaflöde. Riksgäldskontoret bedömer dock att risken är låg för att nedsättningar och betalningsinställelser ökar till i sammanhanget betydande belopp.

Insättningsgarantin

Riksgäldskontoret bedömer liksom föregående år att risken är måttlig för stora förluster på grund av infrianden av insättningsgarantin.

Insättningsgarantins funktionssätt, i termer av vem ersättning betalas ut till, skiljer sig åt beroende på hur ett institut med garanterade insättningar hanteras om det får problem. Det kan ske via ett ordinärt insolvensförfarande i form av konkurs/likvidation eller i särskild ordning i form av resolution.

Om ett institut med garanterade insättningar drabbas av problem som leder till konkurs eller beslut av Finansinspektionen om att garantin ska träda in medför det ett s.k. direkt infriande av insättningsgarantin. Det innebär att ersättning betalas ut till insättarna i institutet, varefter insättningsgarantin tar över insättarnas fordran på institutet i konkursen.

Om ett problemfyllt institut i stället hanteras genom resolution tar staten över kontrollen (men inte ägandet) av institutet för att rekonstruera eller avveckla det under ordnade former. Huvudregeln är att aktieägarna och långivarna får sina fordringar nedskrivna och/eller konverterade till aktiekapital utifrån en på förhand angiven prioriteringsordning, s.k. skuldnedskrivning. Garanterade insättningar är dock undantagna från skuldnedskrivning, vilket innebär att de är skyddade fullt ut även om banken är försatt i resolution. Eventuella förluster och återkapitaliseringsbehov som insättarna skulle ha svarat för, om de inte vore undantagna från skuldnedskrivning, ska i första hand täckas av insättningsgarantifonden. Detta sker genom ett tillskott på tillgångssidan av institutets balansräkning. Insättningsgarantifonden bidrar dock inte med mer än 36 miljarder i resolution.

Direkta infrianden

Riksgäldskontoret bedömer att risken är måttlig för att direkta infrianden av insättningsgarantin ska ge upphov till stora förluster. Givet storleken på garanterade insättningar i sådana institut som Riksgäldskontoret bedömt inte ska hanteras genom resolution (icke systemviktiga institut) krävs det att flera institut fallerar för att det ska kunna uppstå stora förluster.

Insättningsgarantins bidrag vid resolution

Riksgäldskontoret bedömer att risken för stora förluster med anledning av insättningsgarantins möjliga bidrag vid resolution är låg. De institut som bedöms bedriva verksamhet som är kritisk för det finansiella systemet, och därmed ska hanteras genom resolution (systemviktiga institut), har en god kreditvärdighet. Om ett ingripande ändå sker krävs mycket betydande förluster i instituten för att insättningsgarantin ska behöva bidra med medel. Det gäller i synnerhet för de institut som vid ett resolutionsingripande har mer eget kapital och nedskrivningsbara skulder än vad som krävs för att uppfylla de minimikrav som ställs på instituten.

6

Nationellt intygande samt avgifter till och bidrag från EU

6 Nationellt intygande samt avgifter till och bidrag från EU

I detta avsnitt lämnar regeringen ett intygande avseende EU-medel under delad förvaltning mellan Europeiska kommissionen och Sverige. I avsnittet beskrivs även Sveriges avgift till EU och samtliga bidrag från EU inklusive medel som tas emot direkt från kommissionen av svenska myndigheter och inte redovisas mot inkomsttitlar och anslag på statens budget. I avsnittet redogörs dessutom för Europeiska revisionsrättens granskningar avseende kommissionens genomförande av EU:s budget 2017.

Avsnitten 6.1–6.4 lämnas även till kommissionen och till revisionsrätten. Av den anledningen innehåller avsnittet en redogörelse för den svenska förvaltningsmodellen och en kort beskrivning av de redovisningsprinciper som tillämpas i årsredovisningen för staten.

6.1 Redovisningsskyldighet för EU-medel i den svenska statsförvaltningen

Regeringen är inför riksdagen ansvarig för hur den styr riket. Regeringen är redovisningsskyldig inför riksdagen för statens medel och övriga tillgångar som står till dess disposition. Regeringen lämnar årligen en årsredovisning för staten till riksdagen. Årsredovisningen innehåller bl.a. utfallet på budgetens inkomsttitlar och anslag, konsoliderade resultat- och balansräkningar samt finansieringsanalys avseende samtliga statliga myndigheter, inklusive affärsverken, under riksdagen och regeringen samt de fonder och andelar i bolag som myndigheterna innehar.

Sveriges avgift till EU och återflödet från EU-budgeten redovisas i såväl budgetens inkomsttitlar och anslag som i de konsoliderade resultat- och balansräkningarna i årsredovisningen för staten.

Regeringen har i hög grad delegerat beslutsfattandet avseende genomförandet av EU-program till förvaltningsmyndigheterna, som är regeringens organ för att genomföra den fastlagda politiken. Riksdagen och regeringen beslutar om inriktningen och förutsättningarna för den statliga verksamheten och vilka verksamhets- och ansvarsområden som tilldelas myndigheterna. Myndigheterna har sedan långtgående befogenheter i sitt dagliga och operativa arbete. Det är dock regeringens uppgift att styra myndigheterna och försäkra sig om att myndigheterna fullgör sitt verksamhetsansvar.

6.1.1 Innehållet i regeringens nationella intygande avseende EU-medel

Regeringens nationella intygande för 2018 avseende EU-medel omfattar EU-medel hänförliga till de fleråriga budgetramarna 2007–2013 och 2014–2020, även kallade programperioder.

Intygandet innehåller en årlig räkenskaps-sammanställning över medel mottagna från EU:s budget samt en redogörelse för hur dessa medel har fördelats på olika åtgärder. Med EU-medel avses i detta sammanhang de medel som förvaltas inom ramen för delad förvaltning mellan medlemsstaten Sverige och kommissionen. Medlen redovisas på budgetens anslag och inkomsttitlar. Intygandet, som ingår som en del i

årsredovisningen för staten, överlämnas till riksdagen, med kopia till kommissionen och revisionsrätten.

I intygandet bedömer regeringen om EU-räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande samt intygar att det finns ett ramverk för staten som syftar till att säkerställa en betryggande intern styrning och kontroll av EU-medlen. Räkenskaperna som ligger till grund för sammanställningen är upprättade enligt god redovisningssed och har varit föremål för Riksrevisionens granskning. Genom ramverket för intern styrning och kontroll ställer regeringen krav på att ansvariga myndigheter lämnar en försäkran som möjliggör för regeringen att utfärda ett nationellt intygande.

Regeringens intygande syftar till att öka riksdagens insyn i hur Sverige fullgör sitt förvaltningsansvar och hur tilldelade EU-medel används. Samtidigt ställer intygandet krav på den interna styrningen och kontrollen hos de myndigheter som ansvarar för att förvalta medlen. Regeringens övergripande ambition är att säkerställa ett effektivt förvaltnings- och kontrollsystem kring EU-medlen i syfte att med rimlig säkerhet garantera de underliggande transaktionernas laglighet och korrekthet.

6.1.2 Ramverket för intern styrning och kontroll

En god intern styrning och kontroll ger myndighetens ledning förutsättningar att driva verksamheten på ett effektivt sätt och uppnå önskat resultat. Inom det ekonomiadministrativa området kan brister och ofullständigheter motverkas i redovisningen, ekonomiska rapporter och beslutsunderlag. Med en god intern styrning och kontroll kan både avsiktliga och oavsiktliga fel begränsas och oegentligheter och andra former av bedrägligt beteende undvikas.

Samtliga svenska myndigheter som har ett förvaltande ansvar för EU-medel omfattas av ramverket för intern styrning och kontroll. Ramverket utgörs av flera samverkande förordningar:

- myndighetsförordningen (2007:515),
- internrevisionsförordningen (2006:1228),
- förordningen (2007:603) om intern styrning och kontroll, och

- förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

I myndighetsförordningen fastställs att myndighetens ledning ansvarar för att myndighetens verksamhet ska bedrivas effektivt, enligt gällande rätt och de förpliktelser som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen, att den redovisas på ett tillförlitligt och rättvisande sätt samt att myndigheten hushållar väl med statens medel. För ett antal myndigheter har regeringen dessutom föreskrivit att de ska inrätta en internrevision och därmed omfattas av internrevisionsförordningen. Genom att inrätta en internrevision på utpekade myndigheter kan regeringen med rimlig säkerhet förvissa sig om att regelverken genomförs ändamålsenligt och följs. I internrevisionens uppgifter ingår att granska och lämna förslag till förbättringar av myndighetens process för intern styrning och kontroll.

Myndigheter som omfattas av internrevisionsförordningen omfattas även av förordningen om intern styrning och kontroll samt vissa särskilda bestämmelser i förordningen om årsredovisning och budgetunderlag. Bestämmelserna i förordningen om årsredovisning och budgetunderlag innebär bl.a. att myndigheten i sin årsredovisning ska uttala sig om huruvida myndighetens interna styrning och kontroll har varit betryggande.

6.1.3 Omfattningen av regeringens nationella intygande

Genom medlemskapet i EU hanterar svenska myndigheter olika slags medel länkade till EU:s budget. De medel som Sverige får i form av återflöde från EU-budgeten kommer huvudsakligen från EU:s jordbruksfonder och EU:s strukturfonder. Sverige får också stöd till transeuropeiska nätverk samt forsknings- och utbildningsprogram. För den senare bidragskategorin ligger dock ansvaret för att administrera och förvalta medlen på kommissionen och andra institutioner inom EU, inte på medlemsstaten, och de omfattas därför inte av regeringens intygande.

Det är enbart de medel som Sverige får och förvaltar gemensamt med kommissionen som omfattas av regeringens intygande. Ett delat förvaltningsansvar innebär i korthet att kommissionen har det yttersta ansvaret för förvaltningen av EU:s budget, men att medlemsstaten är ansvarig för att nationellt bygga

upp ett förvaltnings- och kontrollsystem som garanterar en god ekonomisk förvaltning av EU:s medel. På de områden där det finns ett delat förvaltningsansvar mellan Sverige och kommissionen har totalt åtta myndigheter varit utsedda att förvalta medlen.

Det finns även program inom territoriellt samarbete, s.k. Interregprogram. Territoriellt samarbete innebär att programmen genomförs inom flera länder för att utveckla samarbetet över nationsgränserna. Programmen inom territoriellt samarbete är samtliga undantagna från bruttoredovisning på statens budget. Uppgifter från dessa program för perioden 2014–2020 ingår dock i resultat- och balansräkningarna för programperioden genom att de förvaltande myndigheterna upprättar resultat- och balansräkningar särskilt för dessa medel.

Intygandet för 2018 gäller den svenska förvaltningen av EU-medel från

- Europeiska garantifonden för jordbruket (Garantifonden),
- Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Landsbygdsfonden),
- Europeiska regionala utvecklingsfonden (Regionalfonden),
- Europeiska socialfonden (Socialfonden),
- Europeiska havs- och fiskerifonden (EHFF),
- Asyl-, migrations- och integrationsfonden (Amif),
- Fonden för inre säkerhet (ISF), och
- Fonden för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt (FEAD).

Nedan redogörs för förvaltningsansvaret för de fonder från vilka åtgärder finansierats under 2018.

Europeiska garantifonden för jordbruket

Europeiska garantifonden för jordbruket (Garantifonden) finansierar under programperioden 2014–2020 olika direktstöd till jordbrukare och marknadsstöd i syfte att stabilisera jordbruksmarknaden. Finansieringen av dessa åtgärder kommer enbart från EU, dvs. de kompletteras inte av obligatorisk nationell medfinansiering.

Statens jordbruksverk (Jordbruksverket) är ansvarig myndighet och behörigt utbetalningsställe och har därmed det yttersta ansvaret för att dessa medel använts på ett korrekt och effektivt

sätt. Ekonomistyrningsverket (ESV) är attesterande organ.

Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling

Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Landsbygdsfonden) finansierar under programperioden 2014–2020 insatser för att främja miljön och verka för ökad konkurrenskraft och livskvalitet på landsbygden. Åtgärderna har finansierats gemensamt av Sverige och EU, genom s.k. medfinansiering.

Jordbruksverket är förvaltande myndighet och utbetalande organ för fonden och har därmed det yttersta ansvaret för att dessa medel använts på ett korrekt och effektivt sätt. ESV är attesterande organ.

Europeiska regionala utvecklingsfonden

Europeiska regionala utvecklingsfonden (Regionalfonden) finansierar under programperioden 2014–2020 åtgärder för att minska de ekonomiska och sociala skillnaderna mellan regioner och invånare. Åtgärderna i programmen finansieras gemensamt av Sverige och EU.

För programperioden 2014–2020 finansierar fonden åtta regionala program, ett nationellt program och fem program inom territoriellt samarbete samt delar av programmet Lokalt ledd utveckling. Tillväxtverket är förvaltande och attesterande myndighet för åtta regionala program, ett nationellt program samt förvaltande myndighet för ett program inom territoriellt samarbete (Öresund-Kattegatt-Skagerrak). För de fyra övriga territoriella programmen är Länsstyrelserna i Norrbottens (Nord), Västerbottens (Botnia-Atlantica samt Norra Periferin och Arktis) respektive Jämtlands län (Sverige-Norge) förvaltande myndigheter för programperioden 2014–2020. Dessa myndigheter är ansvariga för att respektive program genomförs på ett korrekt och effektivt sätt. Myndigheterna svarar även för utbetalningar av fondmedel. För programmet Lokalt ledd utveckling som finansieras via Regionalfonden och Socialfonden är Jordbruksverket förvaltande myndighet.

ESV är revisionsmyndighet för samtliga program som finansieras genom Regionalfonden som förvaltas i Sverige.

Europeiska socialfonden

Europeiska socialfonden (Socialfonden) finansierar under programperioden 2014–2020 åtgärder som syftar till att främja sysselsättningen och

social delaktighet. Åtgärderna i det nationella socialfondsprogrammet och delar av programmet Lokalt ledd utveckling finansieras gemensamt av Sverige och EU.

Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige (Svenska ESF-rådet) är förvaltande myndighet för det berörda programmet inom Socialfonden och har därmed ansvar för att detta genomförs på ett korrekt och effektivt sätt. Myndigheten svarar för utbetalningar av fondmedlen. Svenska ESF-rådet är även attesterande myndighet.

För programmet Lokalt ledd utveckling som finansieras via Regionalfonden och Socialfonden är Jordbruksverket förvaltande myndighet.

ESV är revisionsmyndighet för programmen som finansieras från Socialfonden.

Europeiska havs- och fiskerifonden

Europeiska havs- och fiskerifonden (EHFF) finansierar havs- och fiskeriprogrammet i Sverige under programperioden 2014–2020. Programmet ger möjlighet till finansiering av åtgärder som understöder dels genomförandet av den nya gemensamma fiskeripolitiken, dels en hållbar utveckling av fiske och vattenbruk samt närliggande verksamhet. Åtgärder inom programmet finansieras gemensamt av Sverige och EU.

Jordbruksverket är förvaltande myndighet för fonden. ESV är revisionsmyndighet.

Asyl-, migrations- och integrationsfonden

Asyl-, migrations- och integrationsfonden (Amif) syftar under programperioden 2014–2020 till att bidra till att säkerställa en långsiktig hållbar migrationspolitik som värnar asylrätten och underlättar rörlighet inom ramen för den reglerade invandringen. Amif medfinansierar projekt inom asyl, integration och laglig migration samt återvändande. Åtgärderna i programmen finansieras gemensamt av Sverige och EU.

Migrationsverket är ansvarig myndighet för fonden. ESV är revisionsmyndighet.

Fonden för inre säkerhet

Fonden för inre säkerhet (ISF) syftar till att ge ekonomiskt stöd till aktiviteter som stärker EU:s inre säkerhet. ISF består av två instrument: gränsinstrumentet och polisinstrumentet. Gränsinstrumentet finansierar åtgärder inom gränskontroller och viseringar. Polisinstrumentet stödjer polissamarbete, brottsförebyggande arbete, bekämpning av brott och krishantering. Myndigheter och organisationer som är verksamma inom dessa områden kan söka stöd för olika projekt.

Åtgärderna i programmen finansieras gemensamt av Sverige och EU.

Polismyndigheten är ansvarig myndighet. ESV är revisionsmyndighet.

Fonden för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt

Fonden för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt (FEAD) syftar till att minska fattigdom och social utslagning. Åtgärderna i programmet finansieras gemensamt av Sverige och EU.

Svenska ESF-rådet är förvaltande och attesterande myndighet för programmet. ESV är revisionsmyndighet.

6.2 Räkenskapsammanställning av EU-medel

Räkenskapsammanställningen av EU-medel omfattar resultaträkning, balansräkning och kassamässig redovisning av utfall på anslag och inkomstitlar. Redovisningen för kalenderåret 2018 omfattar de fleråriga budgetramarna för 2007–2013 och 2014–2020 i respektive tabeller.

Redovisningsprinciper för räkenskapsammanställningen

Det är endast EU-medel med delat förvaltningsansvar som ingår i räkenskapsammanställningen. Dessa medel bruttoredovisas på statens budget. Medfinansiering ingår inte.

Sammanställningen bygger på uppgifter som har lämnats av de förvaltande myndigheterna. Uppgifterna har stämts av mot dessa myndigheters årsredovisningar. Redovisningsprinciperna för dessa medel är därmed desamma som de som gäller för årsredovisningen för staten i övrigt när det gäller kostnader, intäkter, fordringar och skulder samt utgifter och inkomster på statens budget. Principerna sammanfattas nedan.

I resultaträkningen redovisas intäkter av EU-medel och kostnader för EU-stöd enligt bokföringsmässiga grunder. Det innebär att intäkter och kostnader redovisas det år de är hänförliga till, oavsett tidpunkten för betalning. Intäkter av uppbörd respektive kostnader för transfereringar uppkommer normalt under den period då betalning sker, men de periodiseras i de fall

intäkterna eller kostnaderna är hänförliga till en annan period än betalningen.

Om en betalning är förväntad, men inte mottagen, redovisas en fordran eller en periodavgränsningspost på balansräkningens tillgångssida. Om myndigheten har ställt anspråk på betalning från EU redovisas en fordran. Om betalningen är mottagen, men gäller en senare period, eller om myndigheten bedömer att den kommer att behöva betalas tillbaka, redovisas en skuld eller periodavgränsningspost på balansräkningens skuldsida.

Utgifter i statens budget som finansieras från EU-budgeten utgörs till största delen av transfereringar. Dessa redovisas mot anslag det år betalning sker. Undantag gäller för mindre belopp som omfattar förvaltningskostnader, som i stället redovisas mot anslag det år som kostnaderna hänförs till. Inkomsterna i statens budget utgörs av bidrag från EU. De redovisas mot inkomstitel på statens budget det år då betalning sker.

Tabell 6.1 Resultaträkning för fleråriga budgetramen 2007–2013

Miljoner kronor

	2018	2017
Intäkter av bidrag från EU		
Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling	-10	-28
Europeiska regionala utvecklingsfonden	-	156
Europeiska socialfonden	13	664
Europeiska fiskerifonden	0	-2
Europeiska flykting- och återvändandefonden	-	-
Europeiska fonden för integration av tredjelandsmedborgare	-	-1
<i>Summa intäkter av bidrag från EU m.m.</i>	<i>3</i>	<i>789</i>
Verksamhetens kostnader		
<i>Summa verksamhetens kostnader</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
Lämnade bidrag		
Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling	1	7
Europeiska regionala utvecklingsfonden	-	1
Europeiska socialfonden	-	-
Europeiska fiskerifonden	-	0
Europeiska flykting- och återvändandefonden	-	-
<i>Summa lämnade bidrag</i>	<i>1</i>	<i>8</i>
<i>Summa kostnader</i>	<i>1</i>	<i>8</i>
Nettokostnad	4	797

Tabell 6.2 Resultaträkning för fleråriga budgetramen 2014–2020

Miljoner kronor

	2018	2017
Intäkter av bidrag från EU		
Europeiska garantifonden för jordbruket	7 916	7 472
Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling	2 153	1 935
Europeiska regionala utvecklingsfonden	1 192	1 047
Europeiska socialfonden	1 085	869
Europeiska havs- och fiskerifonden	249	18
Asyl-, migrations- och integrationsfonden	598	594
Fonden för inre säkerhet	61	43
Interregionala Öresund-Kattegatt-Skagerrak	237	135
Interregionala Sverige-Norge	75	40
Interregionala Botnia-Atlantica	56	36
Interregionala Nord	78	57
Interregionala Norra Periferin och Arktis	80	58
Fonden för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt	16	14
<i>Summa intäkter av bidrag från EU m.m.</i>	<i>13 796</i>	<i>12 318</i>
Verksamhetens kostnader		
Kostnader för personal	-158	-115
Kostnader för lokaler	-10	-6
Övriga driftkostnader	-103	-148
<i>Summa verksamhetens kostnader</i>	<i>-271</i>	<i>-269</i>
Lämnade bidrag		
Europeiska garantifonden för jordbruket	-7 471	-7 411
Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling	-2 030	-1 852
Europeiska regionala utvecklingsfonden	-1 138	-975
Europeiska socialfonden	-1 048	-844
Europeiska havs- och fiskerifonden	-251	-16
Fonden för inre säkerhet	-31	-15
Asyl-, migrations- och integrationsfonden	-72	-76
Fonden för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt	-15	-14
Interregionala Öresund-Kattegatt-Skagerrak	-229	-135
Interregionala Nord	-72	-52
Interregionala Sverige-Norge	-69	-43
Interregionala Botnia-Atlantica	-54	-33
Interregionala Norra Periferin och Arktis	-76	-55
<i>Summa lämnade bidrag</i>	<i>-12 556</i>	<i>-11 521</i>
<i>Summa kostnader</i>	<i>-12 827</i>	<i>-11 790</i>
Nettokostnad/intäkt	969	528

Intäkter – återflödet från EU-budgeten ökade

De totala intäkterna från EU ökade 2018 med 692 miljoner kronor. Programperioden 2007–2013 är i stort sett avslutad. Intäkterna för programperioden 2014–2020 ökade med 1 478 miljoner kronor, varav 893 miljoner kronor kom från jordbruksfonderna. Totalt redovisade Jordbruksverket intäkter från jordbruksfonderna om 10 318 miljoner kronor. Det motsvarade 75 procent av intäkterna från EU:s fonder.

Jämfört med 2017 ökade intäkterna från Socialfonden för perioden 2014–2020 med 216 miljoner kronor och intäkterna från Regionalfonden med 145 miljoner kronor. Tillväxtverket och till en mindre del Jordbruksverket redovisade intäkter på 1 192 miljoner kronor från Regionalfonden. Svenska ESF-rådet och till en mindre del Jordbruksverket redovisade intäkter på 1 085 miljoner kronor från Socialfonden. Migrationsverket redovisade intäkter på 598 miljoner kronor från Amif.

Intäkter för Interregprogram ökade med 200 miljoner kronor jämfört med 2017.

Kostnader – lämnade bidrag finansierade från EU-budgeten ökade

Jordbruksverket är den myndighet som betalar ut störst del av de bidrag som finansieras med EU-medel. Av de medel Jordbruksverket lämnade i EU-finansierade bidrag om totalt 9 766 miljoner kronor utgjorde 7 471 miljoner kronor medel från Garantifonden och 2 030 miljoner kronor medel från Landsbygdsfonden.

Svenska ESF-rådets kostnader för lämnade bidrag finansierade från Socialfonden uppgick till 1 040 miljoner kronor. Det var en ökning med 196 miljoner kronor jämfört med 2017. Migrationsverket redovisade lämnade bidrag finansierade från Amif med 72 miljoner kronor. Det var en minskning med 4 miljoner kronor jämfört med 2017. Lämnade bidrag till Interregprogrammen ökade med 182 miljoner kronor. Sammantaget ökade bidrag finansierade med EU-medel med 1 042 miljoner kronor jämfört med föregående år.

Balansräkning**Tabell 6.3 Balansräkning för fleråriga budgetramen 2007–2013**

Miljoner kronor		
	2018-12-31	2017-12-31
Tillgångar		
Övriga kortfristiga fordringar	-	278
Summa tillgångar	0	278
Kapital	-117	176
Avsättningar	11	-
Skulder		
Upplupna kostnader	67	102
Förutbetalda intäkter	39	-
Summa kapital och skulder	0	278

Tabell 6.4 Balansräkning för fleråriga budgetramen 2014–2020

Miljoner kronor		
	2018-12-31	2017-12-31
Tillgångar		
Övriga kortfristiga fordringar	9 034	7 496
Upplupna intäkter	452	931
Summa tillgångar	9 486	8 427
Kapital	7 858	7 274
Avsättningar	67	-
Skulder		
Upplupna kostnader	309	4
Oförbrukade bidrag	17	53 ¹
Förutbetalda intäkter	1 235	1 096 ²
Summa kapital och skulder	9 486	8 427

^{1,2} Omklassificering mellan posterna pga. ändrad redovisningsprincip, se avsnitt Ändrade redovisningsprinciper hos vissa myndigheter.

Tillgångarna ökade

Tillgångarna består huvudsakligen av Jordbruksverkets fordringar på EU för gårdsstöd som betalades ut i slutet av 2018. Upplupna intäkter avser förväntade inbetalningar där anspråk på inbetalning inte har ställts. Migrationsverket redovisar upplupna intäkter om 399 miljoner kronor.

Skulderna ökade

Skulderna utgörs främst av förutbetalda intäkter för programperioden 2014–2020, 538 miljoner kronor från Landsbygdsfonden, 375 miljoner kronor från Socialfonden och 210 miljoner kronor från Regionalfonden. Totalt ökade förutbetalda intäkter med 139 miljoner kronor.

Redovisning på statens budget – kassamässig redovisning

I tabellen redovisas utfall på anslag och inkomsttitlar avseende EU-medel som genomförs med delad förvaltning i Sverige.

Tabell 6.5 Utfall på anslag och inkomsttitlar för fleråriga budgetramen 2007–2013 (exkl. TEN-bidrag)

Tusental kronor

UO/Anslag		Utfall 2018	Utfall 2017	Akkumulerat för programperioden
8 1:8	Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar	-	-	625 063
13 1:6	Från EU-budgeten finansierade insatser för integration av tredjelandsmedborgare	-	-	131 583
14 1:12 (2015)	Europeiska socialfonden för perioden 2007–2013	-	-	5 557 832
19 1:3 (2015)	Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2007–2013	-	-912	8 324 318
23 1:10	Gårdsstöd mm	-	-	32 284 101
23 1:11	Intervention för jordbruksprodukter	-	-	1 690 266
23 1:13	Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk	-	-	438 388
23 1:18 ¹	Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	-	-	13 629 276
23 1:20	Jordbruks- och livsmedelsstatistik finansierad från EU-budgeten	-	-	26 862
Summa anslag		-	-912	62 707 689

Inkomsttitlar				
6111	Gårdsstöd	-	-	30 803 701
6113	Övriga interventioner	-	-	767 276
6114	Exportbidrag	-	-	267 551
6115	Djurbidrag	-	-	1 274 903
6116	Offentlig lagring	-	-	109 861
6118	EU:s landsbygdsfond 2007–2013	-	-	3 992 387
6119	Övriga bidrag från Europeiska garantifonden för jordbruket	-	-	125 064
6124	Bidrag från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling 2007-2013	-9 284	-	9 031 110
6213	Bidrag från Europeiska fiskefonden 2007-2013	-	-	447 314
6313	Bidrag från Europeiska regionala utvecklingsfonden 2007-2013	-	293 253	8 265 662
6413	Bidrag från Europeiska socialfonden 2007–2013	290 993	-	5 968 118
6911 ²	Övriga bidrag från EU	-	-	777 523
6912	Bidrag till EU:s omstruktureringss fond för sockersektorn	-	-	354 736
Summa inkomsttitlar		281 709	293 253	62 185 206
Saldo		-281 709	-294 165	522 483

¹ Avser anslagspost 1:18:7 Landsbygdsprogram för Sverige år 2007–2013, EU-medel.

² Undertitel till 6911 003 för Jordbruks- och livsmedelsstatistik har haft delat förvaltning t.o.m. 2012. Fr.o.m. 2013 redovisas inte i tabellen.

Tabell 6.6 Utfall på anslag och inkomsttitlar för fleråriga budgetramen 2014–2020 (exkl. TEN-bidrag)

Tusental kronor

U0/Anslag		Utfall 2018	Utfall 2017	Ackumulerat för programperioden
04 1:18	Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet	60 918	43 388	124 894
08 1:8	Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar	130 617	147 129	339 325
09 4:7	Fonden för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt 2014–2020	15 781	14 457	34 184
14 1:6	Europeiska socialfonden för perioden 2014–2020	1 070 037	872 638	2 489 913
19 1:3	Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2014–2020	1 170 200	1 015 264	3 051 471
23 1:10	Gårdsstöd m.m.	7 392 642	7 280 110	32 878 573
23 1:11	Intervention för jordbruksprodukter m.m.	76 914	126 284	586 940
23 1:13	Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk	257 417	18 926	283 647
23 1:18	Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygden s miljö och struktur	2 109 468	1 919 393	7 450 865
Summa anslag		12 283 994	11 437 589	47 239 812

Inkomsttitlar				
6111	Gårdsstöd	6 613 173	6 698 346	31 788 144
6113	Övriga interventioner	108 943	116 785	599 044
6115	Djurbidrag	-	-	337
6119	Övriga bidrag från Europeiska garantifonden för jordbruket	240 074	-40 163	594 270
6125	Bidrag från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling 2014-2020	1 932 788	1 004 016	6 524 719
6214	Bidrag från Europeiska havs- och fiskerifonden 2014-2020	236 692	15 154	309 201
6314	Bidrag från Europeiska regionala utvecklingsfonden 2014-2020 ¹	1 556 620	919 943	3 317 972
6414	Bidrag från Europeiska socialfonden 2014-2020 ¹	1 021 012	578 195	2 196 082
6911	Övriga bidrag från EU	285 758	673 227	1 625 963
Summa inkomsttitlar		11 995 060	9 965 503	46 955 732
Saldo		288 934	1 472 086	284 080

^{1,2} Inklusive nationella programmet för Lokalt ledd utveckling.*EU-finansierade bidrag på statens budget ökade*

Utgifter som redovisas mot anslag utgörs till största delen av jordbruksstöd. Jordbruksverket redovisade utgifter för gårdsstöd med 7 393 miljoner kronor och åtgärder för landsbygden miljö och struktur med 2 109 miljoner kronor för programperioden 2014–2020. Totalt ökade utgifterna för jordbruksstöd med 253 miljoner kronor jämfört med 2017. Jordbruksverket redovisade även utgifter för marknadsstöd och strukturstöd till fisket m.m. som ökade med 238 miljoner kronor jämfört med föregående år.

Bland övriga utgifter är det i första hand Svenska ESF-rådet som redovisade stöd från Socialfonden. Tillväxtverket redovisade utfall på anslag som finansieras av Regionalfonden.

Migrationsverket redovisade lämnade stöd från Amif. Totalt ökade övriga utgifter i statens budget avseende programperioden 2014–2020 med 846 miljoner kronor 2018 jämfört med föregående år.

Inkomster på statens budget ökade

Inkomsterna av EU-medel på statens budget ökade med 2 030 miljoner kronor jämfört med 2017. Av årets totala inkomster från EU utgjorde 72 procent, dvs. 8 895 miljoner kronor, inkomster avseende jordbruksstöd finansierade av Garantifonden och Landsbygdsfonden. Dessa medel liksom övriga jordbruksstöd redovisades av Jordbruksverket. Totalt ökade inkomsterna från jordbruksfonder med 1 338 miljoner kronor jämfört med 2017.

Tillväxtverket redovisade inkomster från Regionalfonden på 1 547 miljoner kronor. Det var en ökning med 637 miljoner kronor jämfört med föregående år. Inkomsterna från Socialfonden ökade med 443 miljoner kronor och uppgick till 1 296 miljoner kronor totalt. Dessa redovisades av Svenska ESF-rådet. På inkomstitel Övriga bidrag från EU redovisade Migrationsverket inkomster från Amif med 260 miljoner kronor. Det var en minskning med 178 miljoner kronor jämfört med 2017.

6.3 Ansvariga myndigheters bedömningar

I detta avsnitt redogörs för de intyganden av räkenskaperna och bedömningar av den interna styrningen och kontrollen som ledningarna för de myndigheter som har ett förvaltande ansvar för EU-medel lämnade i sina årsredovisningar för 2018. Vidare redogörs för de förvaltningsförklaringar som lämnades till Europeiska kommissionen i februari 2019 avseende förvaltningen hos myndigheterna under 2018.

I avsnittet återges även resultaten av de iakttagelser som ESV och Riksrevisionen har gjort vid sina granskningar av aktuella program och fonder.

6.3.1 Myndighetsledningens intygande i årsredovisningen

Nedan följer en sammanställning av förvaltande myndigheters intyganden av räkenskaperna och

bedömningar av den interna styrningen och kontrollen som myndigheternas ledningar har gjort i respektive årsredovisning.

Jordbruksfonderna

I årsredovisningen för 2018 intygar Jordbruksverkets styrelse att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning. Vidare bedöms den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten vara betryggande.

Regionalfonden

Ansvariga myndighetsledningar vid Tillväxtverket, Länsstyrelserna i Jämtlands, Norrbottens och Västerbottens län bedömer att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheterna har varit betryggande under den period som årsredovisningarna avser. Vidare intygas att årsredovisningarna ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndigheternas ekonomiska ställning.

Socialfonden

Generaldirektören för Svenska ESF-rådet bedömer att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheter har varit betryggande under den period som årsredovisningen avser. Vidare intygar generaldirektören att myndighetens årsredovisning ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Havs- och fiskerifonden

Jordbruksverkets styrelse bedömer att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten har varit betryggande under den period som årsredovisningen avser. Styrelsen intygar dessutom att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Lokalt ledd utveckling

Jordbruksverkets styrelse bedömer att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten har varit betryggande under den period som årsredovisningen avser. Styrelsen intygar dessutom att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Asyl-, migrations- och integrationsfonden

Generaldirektören för Migrationsverket bedömer att den interna styrningen och kontrollen har varit betryggande under den period som årsredovisningen avser. Vidare intygas att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Fonden för inre säkerhet

Chefen för ekonomiavdelningen på Polismyndigheten bedömer att det har funnits brister i myndighetens interna styrning och kontroll under den period som årsredovisningen avser. De angivna bristerna avser dock inte hantering av EU-medel. Chefen för ekonomiavdelningen intygar vidare att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Fonden för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt

Generaldirektören för Svenska ESF-rådet bedömer att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten har varit betryggande under den period som årsredovisningen avser. Vidare intygar generaldirektören att myndighetens årsredovisning ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

6.3.2 Myndigheternas förvaltningsförklaringar

Samtliga myndigheter som förvaltar EU-medel inom ramen för delad förvaltning ska årligen förse Europeiska kommissionen med räkenskaper över de utbetalningar som gjorts under perioden i enlighet med vad som fastställts i de sektors-specifika reglerna. Räkenskaperna ska åtföljas av en förvaltningsförklaring. I förvaltningsförklaringen ska den som är ansvarig för förvaltningen av EU-medlen bekräfta att:

- uppgifterna är rättvisande, fullständiga och korrekta,
- utgifterna har använts för tilltänkta ändamål, såsom dessa definieras i de sektorsspecifika reglerna, och att
- de kontrollsystem som har införts ger tillräckliga garantier för de underliggande transaktionernas laglighet och korrekthet.

Förvaltningsförklaringen ska granskas av ett oberoende revisionsorgan, vilket ESV utgör för samtliga fonder som genomförs i Sverige.

Jordbruksfonderna

Direktören för utbetalningsstället vid Jordbruksverket har undertecknat en förvaltningsförklaring i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 av den 17 december 2013 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden, om fastställande av allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden och Europeiska havs- och fiskerifonden samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1083/2006

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1306/2013, där det framgår att räkenskaperna ger en sann, fullständig och korrekt bild av utgifterna och intäkterna under räkenskapsåret. I synnerhet har alla skulder, förskott, säkerheter och lager registrerats i räkenskaperna, och alla inkomster som rör Garantifonden och Landsbygdsfonden krediterats till rätt fonder. Vidare har ett system införts vid myndigheten

som med rimlig säkerhet kan garantera de underliggande transaktionernas laglighet och korrekthet, inbegripet att bidragsansökningarna uppfyller kraven för stödberättigande och, när det gäller Landsbygdsfonden, att förfarandena för tilldelning av stöd förvaltas, kontrolleras och dokumenteras i enlighet med EU:s regler.

ESV har granskat årsräkenskaperna för Garantifonden och Landsbygdsfonden under budgetåret 2017–2018 och bedömt de interna kontrollrutiner som använts av det utbetalande organet. ESV har utfört sin revision i enlighet med kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 908/2014 av den 6 augusti 2014 om tillämpningsföreskrifter för Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1306/2013 med beaktande av utbetalande organ och andra organ, ekonomisk förvaltning, räkenskapsavslutning, regler om kontroller, värdepapper och öppenhet.

ESV anser att räkenskaperna för Garantifonden och Landsbygdsfonden är rättvisande, fullständiga och korrekta i alla väsentliga avseenden vad gäller de utgifter som belastat fonderna. ESV bedömer även att de interna kontrollrutiner som använts av det utbetalande organet har fungerat tillfredsställande baserat på granskning av Jordbruksverkets överensstämmelse med ackrediteringskriterierna. ESV anser dessutom att de utgifter för vilka man har ansökt om ersättning från kommissionen är lagliga och korrekta i alla väsentliga hänseenden.

ESV gör ett uttalande med reservation om förvaltningsförklaringen för Landsbygdsfonden (EJFLU IAKS⁸) eftersom Jordbruksverket inte har tagit fram en fullständig kontrollstatistik för populationen. Det innebär att ESV inte har kunnat beräkna en överträdelsefrekvens och utvärdera den kvarstående risken. När det gäller övriga förvaltningsförklaringar (för Garantifonden och den del av Landsbygdsfonden som inte rör IAKS) så gör ESV uttalanden utan reservation. Dock har ESV påtalat ett sakförhållande, nämligen att Jordbruksverket sedan 2015 inte har kunnat fatta beslut om återkrav för stödformer inom Garantifonden och Landsbygdsfonden. Jordbruksverket har inte gjort någon formell uppföljning om hur stort belopp

det handlar om. Konsekvensen av detta är att saldon i räkenskaperna riskerar att överskattas och att räkenskaperna därmed inte återspeglar de verkliga förhållandena.

Regionalfonden

Generaldirektören för Tillväxtverket har undertecknat förvaltningsförklaringar för följande program, för vilka Tillväxtverket är förvaltande myndighet:

- Nationellt regionalfondsprogram,
- Mellersta Norrland,
- Norra Mellansverige,
- Skåne-Blekinge,
- Småland och öarna,
- Stockholm,
- Västsverige,
- Öresund-Kattegatt-Skagerrak (territoriellt samarbete),
- Östra Mellansverige, och
- Övre Norrland.

Detta görs i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013. Genom förklaringarna intygas att räkenskaperna är rättvisande, fullständiga och korrekta, att de bokförda uppgifterna har använts för avsedda ändamål och att det förvaltnings- och kontrollsystem som har införts för de operativa programmen ger tillräckliga garantier för att de underliggande transaktionerna är lagliga och korrekta.

Cheferna för de förvaltande myndigheterna för de interregionala programmen Sverige-Norge, Nord, Botnia-Atlantica samt Norra Periferin och Arktis har undertecknat förvaltningsförklaringar för respektive program i enlighet med förordning (EU) nr 1303/2013. Genom förklaringarna intygas att räkenskaperna är rättvisande, fullständiga och korrekta, att de bokförda uppgifterna har använts för avsedda ändamål och att de

⁸ IAKS står för Integrerat administrations- och kontrollsystem. Medlemsstaterna ska upprätta och tillämpa ett integrerat administrations- och kontrollsystem för vissa utbetalningar som fastställs i förordning (EU) nr 1307/2013 och i förordning (EU) nr 1305/2013.

förvaltnings- och kontrollsystem som har införts för de operativa programmen ger tillräckliga garantier för att de underliggande transaktionerna är lagliga och korrekta.

ESV anser i enlighet med förordning (EU) nr 1303/2013 att räkenskaperna ger en rättvisande bild och bedömer att de förvaltnings- och kontrollsystem som inrättats fungerar tillfredsställande. Detta gäller såväl regionala strukturfondsprogram som nationellt regionalfondsprogram och de interregionala programmen inom ramen för territoriellt samarbete. ESV anger i sitt uttalande att det utförda revisionsarbetet inte föranleder något tvivel om vad som sägs i respektive förvaltningsförklaring.

Socialfonden

Generaldirektören för Svenska ESF-rådet har undertecknat en förvaltningsförklaring i enlighet med förordning (EU) nr 1303/2013 där det framgår att räkenskaperna är rättvisande, fullständiga och korrekta, att de bokförda uppgifterna har använts för avsedda ändamål och att det förvaltnings- och kontrollsystem som har införts för det operativa programmet ger tillräckliga garantier för att de underliggande transaktionerna är lagliga och korrekta. Myndigheten har inte konstaterat några brister i förvaltnings- och kontrollsystemet.

ESV bedömer att fondens räkenskaper i enlighet med förordning (EU) nr 1303/2013 ger en rättvisande bild, att utgifterna i räkenskaperna för vilka återbetalning har begärts från kommissionen är lagliga och korrekta, samt att det förvaltnings- och kontrollsystem som har inrättats fungerar tillfredsställande. ESV anger i sitt uttalande att det utförda revisionsarbetet inte föranleder något tvivel om vad som sägs i förvaltningsförklaringen.

Lokalt ledd utveckling

Det nationella programmet för lokalt ledd utveckling får stöd från Regionalfonden och Socialfonden. Förvaltande och attesterande myndighet är Jordbruksverket.

Generaldirektören för Jordbruksverket har undertecknat en förvaltningsförklaring i enlighet med förordning (EU) 1303/2013 där det framgår att räkenskaperna är rättvisande, fullständiga och

korrekta, att de bokförda utgifterna har använts för avsett ändamål och att det förvaltnings- och kontrollsystem som införts ger tillräckliga garantier för att de underliggande transaktionerna är lagliga och korrekta.

Generaldirektören bekräftar att utgifter som är föremål för en pågående granskning avseende deras laglighet och korrekthet har undantagits från räkenskaperna medan granskningen slutförs.

ESV har i egenskap av revisionsmyndighet uttalat att räkenskaperna ger en rättvisande bild i enlighet med förordning (EU) nr 1303/2013 och att det förvaltnings- och kontrollsystem som inrättats fungerar tillfredsställande. ESV anger i sitt uttalande att det utförda revisionsarbetet inte föranleder något tvivel om vad som sägs i förvaltningsförklaringen.

Fonden för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt

Generaldirektören för Svenska ESF-rådet har undertecknat en förvaltningsförklaring i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 223/2014 av den 11 mars 2014 om fonden för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt, där det framgår att räkenskaperna är rättvisande, fullständiga och korrekta, att de bokförda utgifterna har använts för avsedda ändamål samt att det förvaltnings- och kontrollsystem som införts för det operativa programmet ger tillräckliga garantier för att de underliggande transaktionerna är lagliga och korrekta. Myndigheten har inte konstaterat några brister i förvaltnings- och kontrollsystemet.

ESV bedömer att fondens räkenskaper i enlighet med kommissionens delegerade förordning (EU) nr 532/2014 av den 13 mars 2014 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 223/2014 om fonden för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt, ger en rättvisande bild och att det förvaltnings- och kontrollsystem som inrättats fungerar tillfredsställande. ESV anger i sitt uttalande att det utförda revisionsarbetet inte föranleder något tvivel om vad som sägs i förvaltningsförklaringen.

Havs- och fiskerifonden

Generaldirektören för Jordbruksverket har undertecknat en förvaltningsförklaring i enlighet med förordning (EU) nr 1303/2013 där det framgår att räkenskaperna är rättvisande, fullständiga och korrekta, att de bokförda utgifterna har använts för avsett ändamål, och att det förvaltnings- och kontrollsystem som införts ger tillräckliga garantier för att de underliggande transaktionerna är lagliga och korrekta.

ESV bedömer i enlighet med förordning (EU) nr 1303/2013 att fondens räkenskaper ger en rättvisande bild och att det förvaltnings- och kontrollsystem som inrättats fungerar tillfredsställande. ESV anger i sitt uttalande att det utförda revisionsarbetet inte föranleder något tvivel om vad som sägs i förvaltningsförklaringen.

Asyl-, migrations- och integrationsfonden

Generaldirektören för Migrationsverket har undertecknat en förvaltningsförklaring enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 514/2014 av den 16 april 2014 om allmänna bestämmelser för asyl-, migrations- och integrationsfonden och om ett instrument för ekonomiskt stöd till polissamarbete, förebyggande och bekämpande av brottslighet samt krishantering, där det framgår att räkenskaperna är rättvisande, fullständiga och korrekta, att unionsutgifterna har använts för avsett ändamål, och att det förvaltnings- och kontrollsystem som har införts har fungerat effektivt och gett nödvändiga garantier för lagligheten och korrektheten i de bakomliggande transaktionerna.

I sitt uttalande om räkenskaperna i enlighet med förordning (EU) nr 514/2014 anser ESV att dessa ger en sann och rättvisande bild och att de unionsutgifter för vilka ersättning ansökts är lagliga och korrekta. Vidare bedömer ESV att myndigheten har rimliga garantier för att det förvaltnings- och kontrollsystem som används fungerar tillfredsställande. ESV anger i sitt uttalande att förvaltningsförklaringen överensstämmer med ESV:s bedömning av förvaltnings- och kontrollsystemet.

Fonden för inre säkerhet

Chefen för ekonomiavdelningen på Polismyndigheten har undertecknat en förvaltningsförklaring i enlighet med förordning (EU) nr 514/2014 där det framgår att räkenskaperna är rättvisande, fullständiga och korrekta, att unionsutgifterna har använts för avsett ändamål, och att det förvaltnings- och kontrollsystem som har införts har fungerat effektivt och gett nödvändiga garantier för lagligheten och korrektheten i de bakomliggande transaktionerna.

ESV:s anser i sitt uttalande om räkenskaperna i enlighet med förordning nr 514/2014 att dessa ger en sann och rättvisande bild och att de utgifter för vilka ersättning ansökts är lagliga och korrekta. Vidare bedömer ESV att myndigheten har rimliga garantier för att det förvaltnings- och kontrollsystem som används fungerar tillfredsställande. ESV anger i sitt uttalande att förvaltningsförklaringen överensstämmer med ESV:s bedömning av förvaltnings- och kontrollsystemet.

6.3.3 Uppskattad felnivå i EU-programmen 2015–2018

I tabell 6.7 nedan redovisas ESV:s uppskattning av finansiella felnivåer i de svenska programmen inom den delade förvaltningen. Felnivån är en beräkning av det belopp som inte borde ha betalats ut från EU-budgeten eftersom pengarna inte har använts i enlighet med EU:s regler. Det är inte ett mått på förekomsten av oegentligheter eller ineffektivitet. Exempel på typiska fel är betalningar till stödmottagare eller projekt som inte är stödberättigade eller ersättning för utgifter för inköp av tjänster och varor eller investeringar där reglerna för offentlig upphandling inte har tillämpats korrekt.

ESV granskar årligen i sin roll som nationellt revisionsorgan för EU-medel alla de fonder och program som finansieras via kommissionen och förvaltas inom den delade förvaltningen. ESV:s årliga rapportering omfattar ett uttalande om förvaltningen är tillförlitlig och om de kostnader som de ansvariga myndigheterna redovisar till kommissionen är lagliga och korrekta. Väsentlighetsnivån för finansiella fel är fastställd av kommissionen till 2 procent. Enligt ESV:s beräkningar ligger felnivåerna i Sverige de senaste åren under väsentlighetsnivån.

Generellt uppvisar de program som i huvudsak utgörs av s.k. rättighetsstöd mycket låga felnivåer. Detsamma gäller för program där kostnadsersättningsarna baseras på klumpsummor eller standardkostnader i stället för faktiska kostnader.

Ansvariga myndigheter redovisar sina utgifter gentemot EU under en period på tolv månader. Redovisningsperioden sammanfaller inte med kalenderår och skiljer sig även åt mellan fonderna. Under redovisningsperioden 2015/2016 avslutades den föregående programperioden med redovisningar som hör till den fleråriga budgetramen 2007–2013. För perioden 2015/2016 avser den uppskattade felnivån hela programperioden för samtliga fonder med undantag för jordbruksfonderna. Redovisningarna för perioderna 2016/2017 och 2017/2018 avser årliga redovisningar som hör till den fleråriga budgetramen 2014–2020. Felnivåerna avser resterande finansiella fel efter att ansvariga myndigheter korrigerat sina räkenskaper med hänsyn till de faktiska fel som ESV identifierat i sitt revisionsarbete.

Tabell 6.7 Uppskattad felnivå för de svenska EU-programmen (2015–2018)

Procent

Fonder och program		Redovisningsperiod		
		2017/2018	2016/2017	2015/2016
Europeiska socialfonden	Nationellt program	0,03	0,02	0,525
ESF/ERUF	Lokalt ledd utveckling inom ESF och ERUF	0,17	0	et
Fonden för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt	Nationellt program	0	0,04	et
Europeiska regionala utvecklingsfonden	Nationella program 1–9	0,28	0,03	0,03
	Botnia-Atlantica	0,05	0,15	0,89
	Nord	0,15	0,09	0,85
	Sverige-Norge	0	0,1	1,1
	Öresund-Kattegatt-Skagerak	0,37	0,22	0,0
	Norra Periferin	0	0,81	0,7
Europeiska havs- och fiskerifonden	Nationellt program	0	0	0
Asyl-migrations- och integrationsfonden	Nationellt program	0,06	1,5	et
Fonden för inre säkerhet	Nationellt program	0	0	et
Europeiska garantifonden för jordbruket	Garanti-fonden IAKS	0,02 ¹	0,17	0,97
	Garanti-fonden ej IAKS		1,74	1,74
Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling	Landsbygdsfonden IAKS	0	0,07	0,71
	Landsbygdsfonden ej IAKS	1,73	1,52	1,56

¹ Uppskattad felnivå avser hela Garantifonden. Andelen medel inom ej IAKS för redovisningsperioden 2017/2018 var av mindre omfattning och uppskattningen av felnivån gjordes därmed för fonden i sin helhet.

6.3.4 Riksrevisionens granskning av myndigheternas årsredovisningar och ledningens förvaltning

Enligt 3 § lagen (2002:1022) om revision av statlig verksamhet m.m. ska Riksrevisionen bl.a. granska årsredovisningen för de förvaltningsmyndigheter som lyder under regeringen. Granskningen ska göras i enlighet med god revisionssed och syftar till att bedöma om redovisningen och underliggande redovisning är tillförlitlig och räkenskaperna rättvisande. Granskningen sker utifrån risk för väsentliga fel, vilket innebär att Riksrevisionen vid sin granskning fokuserar på de områden där det finns risk för väsentliga fel i myndigheternas årsredovisningar. Varje räkenskapsår avslutas granskningen med en revisionsberättelse, i vilken Riksrevisionen bl.a. uttalar sig om myndigheten i alla väsentliga avseenden har upprättat årsredovisningen enligt förordningen om årsredovisning och budgetunderlag, sin instruktion, sitt regleringsbrev och särskilda regeringsbeslut för myndigheten. Uttalandet i revisionsberättelsen avser också om myndigheten ger en rättvisande bild av dess ekonomiska resultat, finansiering och finansiella ställning per bokslutsdatum. Riksrevisionen uttalar sig dessutom om det skulle ha framkommit något som tyder på att ledningen i sin bedömning av myndighetens interna styrning och kontroll inte har följt förordningen om intern styrning och kontroll.

Med undantag för Jordbruksverket och Svenska ESF-rådet erhöll ansvariga förvaltande myndigheter av EU-medel för 2018 en standardutformad revisionsberättelse. För Jordbruksverket lämnade Riksrevisionen revisionsberättelse med reservation. Enligt Riksrevisionen överskred Jordbruksverket ramen för beställningsbemyndigandet gällande programmet för lokalt ledd utveckling. Bemyndigandet uppgick till 21 miljoner kronor, medan de utestående åtagandena enligt årsredovisningen uppgick till 51,1 miljoner kronor. Jordbruksverket överskred även det av regeringen beslutade slutåret 2019 för ett annat beställningsbemyndigande genom att ingå åtaganden på 7,5 miljoner kronor för 2020. De enskilda felen är dock inte väsentliga i den samlade finansiella redovisningen av EU-medel som regeringen lämnar i årsredovisningen för staten. Regeringen gör därför bedömningen att

felet i Jordbruksverkets årsredovisning inte väsentligt påverkar den finansiella redovisningen.

Även Svenska ESF-rådet har fått en revisionsberättelse med reservation avseende sin årsredovisning för 2018. Enligt Riksrevisionen fattade Svenska ESF-rådet beslut om framtida åtaganden om ca 24 miljoner kronor som skulle finansieras från anslag under åren 2019–2021, trots att det saknades ett beställningsbemyndigande för detta. Myndigheten har därmed överskridit sina befogenheter.

För övriga förvaltande myndigheter lämnar Riksrevisionen uttalanden om att respektive årsredovisning ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av dess finansiella ställning per den 31 december 2018 samt av dess resultat och finansiering för året enligt förordningen om årsredovisning och budgetunderlag, instruktion, regleringsbrev och övriga beslut för myndigheten.

6.4 Regeringens övergripande bedömning och nationella intygande av EU-medel

Regeringens intygande grundar sig på ansvariga myndigheters intyganden och bedömningar avseende hanteringen av EU-medel, ESV:s revisionsutlåtanden och Riksrevisionens uttalande från granskningen av myndigheternas räkenskaper och deras interna styrning och kontroll.

Regeringen noterar att samtliga myndigheter som förvaltar EU-medel har rapporterat att de har korrekta räkenskaper och bedömt att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten är betryggande för de delar som avser EU-medelshantering.

De enskilda fel som föranlett Riksrevisionens reservationer avseende Jordbruksverket och Svenska ESF-rådets årsredovisningar gäller bemyndiganderamar och har inte påverkat den totala finansiella sammanställningen.

ESV har vid sin granskning av Landsbyggsfonden funnit att Jordbruksverket inte har lämnat in fullständig kontrollstatistik i tid. Jordbruksverket har heller inte fattat beslut om återkrav för Landsbyggsfonden och Garanti-fonden. Regeringen anser att dessa brister är av allvarlig karaktär och fäster stor vikt vid att bristerna åtgärdas. Jordbruksverket har gjort en uppskattning av beloppet som inte har kunnat

återkrävas och funnit att det rör sig om mindre än en procent av totalt utbetalt belopp 2015–2018. Regeringen bedömer att uppskattningen är rimlig och att beloppet som andel av de totala utgifterna inte är så pass stort att det påverkar slutsatsen att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Regeringens nationella intygande

Regeringen lämnar följande intygande baserat på en samlad bedömning av ovan nämnda dokument.

Rättvisande räkenskaper

Sammanställningen av EU-räkenskaperna, omfattande resultat- och balansräkning samt en kassamässig redovisning, har upprättats enligt god redovisningssed. Regeringen bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Betryggande intern styrning och kontroll

Det finns ett ramverk för staten som syftar till att säkerställa en betryggande intern styrning och kontroll av EU-medlen.

6.5 Europeiska revisionsrättens årsrapport om budgetgenomförandet

I detta avsnitt sammanfattas Europeiska revisionsrättens iakttagelser från årsrapporten om kommissionens genomförande av EU:s budget för 2017.

Revisionsrättens uppdrag är att göra en oberoende granskning av hur EU:s medel uppbärs och används, samt bedöma hur de europeiska institutionerna fullgör sina uppgifter i samband med detta. Revisionsrätten granskar om samtliga inkomster och utgifter har varit lagliga och korrekta och om den ekonomiska förvaltningen har varit korrekt. Syftet med revisionsrättens arbete är att bidra till att förbättra den ekonomiska förvaltningen av unionens medel på alla nivåer. Revisionsrättens granskningsmandat omfattar alla organ som förvaltar eller tar emot EU-medel. Det innebär att revisionsrätten inte bara granskar EU:s institutioner utan även nationella, regionala och lokala institutioner som hanterar EU-medel.

Varje år lämnar revisionsrätten sin årsrapport som innehåller iakttagelser om EU:s budgetgenomförande. Årsrapporten innehåller även en revisionsförklaring om räkenskapernas tillförlitlighet och de underliggande transaktionernas laglighet och korrekthet. I årsrapporten sammanfattas även revisionsrättens granskningar. Revisionsrättens årsrapport utgör underlag för rådets ställningstagande till att rekommendera Europaparlamentet huruvida kommissionen bör beviljas ansvarsfrihet för det berörda budgetåret. Till rekommendationen om ansvarsfrihet lämnas även slutsatser angående de åtgärder som rådet anser att kommissionen bör vidta för att komma till rätta med de brister som revisionsrätten identifierat. Det är Europaparlamentet som slutligen beslutar i frågan om kommissionens ansvarsfrihet.

6.5.1 Revisionsrättens iakttagelser för budgetåret 2017

Revisionsrätten lämnade i sin revisionsförklaring för 2017 ett uttalande utan reservation för räkenskaperna. För genomförandet av budgeten lämnade däremot revisionsrätten ett uttalande med reservation. Det är andra gången som revisionsrätten har lämnat ett uttalande med reservation (och inte med avvikande mening) angående genomförandet.

Revisionsrättens granskning visade en felprocent på 2,4 procent för kommissionens genomförande av EU:s budget i dess helhet 2017 (jämfört med 3,1 procent för 2016). Revisionsrättens uppskattning av felprocenten är en uppskattning av hur mycket pengar som inte borde ha betalats ut från EU-budgeten, eftersom de inte har använts i enlighet med tillämpliga regler. Det är inte ett mått på konstaterat bedrägeri, ineffektivitet eller slöseri. Exempel på typiska fel är betalningar för icke stödberättigande utgifter eller för inköp där reglerna för offentlig upphandling inte har följts.

De områden som hade högst uppskattade felnivåer 2017 var konkurrenskraft för tillväxt och sysselsättning samt ekonomisk, social och territoriell sammanhållning.

6.5.2 Revisionsrättens iakttagelser gällande Sverige

Revisionsrätten har gjort två iakttagelser gällande Sverige som nämns i årsrapporten. Den första handlade om att stödmottagare inom Landsbygdsfonden inte hade uppfyllt sina åtaganden om miljö- och klimatvänligt jordbruk. Sveriges svar är att iakttagelsen är korrekt och man arbetar för att åtgärdat bristerna.

Den andra iakttagelsen handlade om att revisionsmyndigheten, Ekonomistyrningsverket, inte dokumenterade sitt arbete i tillräcklig omfattning. Sverige har accepterat iakttagelsen och åtgärdat bristerna.

6.5.3 Utgångspunkter för Sveriges agerande avseende revisionsrättens iakttagelser

I propositionen om budgeteffekter av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen m.m. (prop. 1994/95:40), som riksdagen ställt sig bakom (bet. 1994/95:FiU5, rskr. 1994/95:67), slås fast att Sverige ska verka för en effektiv och återhållsam EU-budgetpolitik och för att närhetsprincipen ska tillämpas på budgetområdet. I den svenska politiken ingår även att prioritera uppföljning och kontroll av EU-medel.

Europeiska kommissionen är enligt fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) ytterst ansvarig för budgetens genomförande. Medlemsstaterna har dock ett ansvar inför kommissionen och ska samarbeta med kommissionen vid genomförandet av budgeten och för att upprätta effektiva kontrollsystem som säkerställer en god ekonomisk förvaltning i medlemsstaterna. Sverige fäster stor vikt vid revisionsrättens iakttagelser och vid att kommissionen tillsammans med medlemsstaterna vidtar nödvändiga åtgärder för att komma tillrätta med de brister som revisionsrätten upptäcker.

Europeiska unionens råd enades i februari 2019 om att rekommendera Europaparlamentet att bevilja kommissionen ansvarsfrihet för budgetåret 2017. Sverige lade ned sin röst vid omröstningen, till skillnad från föregående år då Sverige röstade nej. Skälet till att Sverige i år valde att lägga ned sin röst var att utvecklingen varit positiv och den uppskattade genomsnittliga felnivån har gått ned.

6.6 Redovisning av samtliga EU-medel

I detta avsnitt redogörs för samtliga medel till och från EU-budgeten som redovisades mot inkomstitlar och anslag på statens budget. Utöver utfallet för 2018 redovisas de fyra närmast föregående årens utfall kassamässigt. Redovisningen omfattar samtliga medel, oavsett till vilken fond eller vilken flerårig budgettram medlen är hänförliga till. Detta avsnitt ger därmed en översikt över hur EU-budgeten påverkar statens budget. Därutöver behandlas sådana bidrag från EU-budgeten till statliga myndigheter som inte redovisas mot statens budget, men som redovisas i resultaträkningen i årsredovisningen för staten.

Avgiften till EU

EU:s budget upprättas med stöd av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. EU-budgetens utgifter och inkomster ska balansera och det är budgetens utgifter som styr behovet av inkomster. Inkomsterna utgörs huvudsakligen av egna medel i form av avgifter från medlemsstaterna. Egna medel fastställs enligt regelverket i rådets beslut 2014/335/EU, Euratom av den 26 maj 2014 om systemet för Europeiska unionens egna medel. De egna medlen består fr.o.m. 2018 av tre komponenter.

Tullavgiften består av handelstullar som tas ut enligt den gemensamma tulltaxan vid handel med länder utanför EU. Dessa inkomster tillfaller EU-budgeten. Medlemsstaterna får dock behålla 20 procent av intäkterna för att finansiera administrativa kostnader.

Den s.k. mervärdesskattebaserade avgiften beräknas som en procentuell andel av respektive medlemsstats harmoniserade mervärdesskattebas. Att mervärdesskattebasen är harmoniserad innebär att medlemsstaternas inkomster från mervärdesskatt justeras för att uppnå likabehandling mellan medlemsstaterna.

Den tredje delen av avgiften baseras på bruttonationalinkomsten (BNI). Medlemsstaternas sammanlagda BNI-avgifter är en restpost och storleken fastställs för att säkra att EU-budgetens inkomster och utgifter balanserar. Avgiftens storlek för respektive medlemsstat beräknas som medlemsstatens andel av EU:s BNI, multiplicerad med den del av EU-budgetens utgifter som inte täcks av de övriga egna medlen.

Inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken togs t.o.m. 2017 en särskild produktionsavgift för socker ut. Dessa inkomster tillföll EU:s budget, med avdrag för finansiering av administrativa kostnader enligt samma procentsats som för tullavgifter. Den s.k. sockeravgiften är nu borttagen.

Ett antal medlemsstater har medgetts särskilda nedsättningar av sina avgifter, som i sin tur finansieras av övriga medlemsstater. Nedsättningarna ska korrigerera orimliga nettobördor, dvs. kompensera de länder som relativt sett får lite tillbaka från EU-budgetens utgiftssida jämfört med storleken på deras avgifter. Dessa nedsättningar hanteras med retroaktivitet från den 1 januari 2014 sedan Europeiska unionens beslut om egna medel trädde i kraft i oktober 2016. Kassamässigt reglerades nedsättningarna i januari 2017.

Redovisningen i och vid sidan om statens budget

I statens budget bruttoredovisas det återflöde av medel med delat förvaltningsansvar som administreras av svenska myndigheter. Bruttoredovisning innebär att betalningar från EU redovisas mot inkomsttitel, medan de bidragsutbetalningar som myndigheterna gör redovisas mot anslag i statens budget. Redovisningen i dessa delar är kassamässig. Även program inom territoriellt samarbete ingår i den delade förvaltningen men dessa redovisas vid sidan av statens budget.

Betalningar från EU redovisas samlat under inkomsttypen 6000 Bidrag från EU m.m. och specificeras på separata inkomstitlar. EU-avgiften redovisas under utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen.

Utgifterna inom utgiftsområdet utgörs av Sveriges betalningar till kommissionen för EU-budgeten. EU-budgeten beslutas årligen inom en flerårig budgetram. Eftersom EU-budgetens inkomster och utgifter ska balansera, och merparten av inkomsterna utgörs av avgifter från medlemsstaterna, styr EU-budgetens utgiftsnivå i hög grad utgiftsnivån under utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen. Sveriges avgift kan förändras under året och avvika från beräkningen i statens budget beroende på ett flertal faktorer, t.ex.

- faktisk uppbörd av tullar och importavgifter,
- revideringar av medlemsstaternas BNI,

- revideringar av baser för mervärdesskatt,
- utfallet av EU-budgeten för tidigare år, och
- ändringsbudgetar på unionsnivå.

Lägre avgift till EU än beräknat i budgeten

Sveriges avgift till EU uppgick 2018 till 34 960 miljoner kronor och var därmed 4 551 miljoner kronor (11,5 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget.

Högre avgift 2018

Jämfört med 2017 ökade avgiften till EU med 10 736 miljoner kronor (44 procent) 2018. Det berodde i huvudsak på att retroaktiva nedsättningar avseende EU-avgiften blev betydligt lägre än 2017 samtidigt som BNI-avgiften för 2018 höjdes.

Periodiserad EU-avgift i resultaträkningen

Kostnaden för Sveriges avgift till EU uppgick 2018 till 38 837 miljoner kronor (se not 4). Det var 3 877 miljoner kronor högre än det kassamässiga utfallet, som uppgick till 34 960 miljoner kronor. Skillnaden berodde på periodisering av den BNI-baserade avgiften.

Återflödet från EU ökade

Betalningarna från EU ökade med 1 892 miljoner kronor. De medel som Sverige får som återflöde från EU-budgeten kommer huvudsakligen från Garantifonden och Landsbygdsfonden. I tabell 6.8 nedan sammanfattas det kassamässiga flödet mellan EU-budgeten och den svenska statens budget under perioden 2014–2018.

Uppgifterna i tabell 6.8 ger inte en fullständig bild av effekterna på statens budget av EU-medlemskapet. Utöver de anslag som helt eller delvis finansieras av EU-bidrag måste hänsyn tas till att det förekommer utgifter genom den medfinansiering som staten står för genom anslag på statens budget, t.ex. under utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv, utgiftsområde 19 Regional tillväxt och utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel. Medfinansieringen är en förutsättning för att Sverige ska kunna tillgodogöra sig medel från de flesta av fonderna i EU-budgeten. Garantifonden finansieras emellertid helt genom EU-budgeten bortsett från valutakursdifferenser och finansiella korrigeringar.

Tabell 6.8 Avgift till och återflöde från EU (kassamässigt)

Miljoner kronor

	2014	2015	2016	2017	2018	Förändring 2018–2017
Tullavgift	4 185	4 711	4 609	5 800	5 079	-721
Sockeravgifter	53	24	25	34	-	-34
Mervärdesskattebaserad avgift	5 252	5 019	5 398	-4 650	3 097	7 747
BNI-baserad avgift	31 600	33 972	19 953	22 365	26 362	3 997
Storbritannien-avgift	463	506	365	675	422	-253
Summa betalningar till EU¹	41 553	44 232	30 350	24 224	34 960	10 736
Bidrag från Europeiska garantifonden för jordbruket	6 165	6 600	6 480	6 775	6 962	187
Bidrag från EU till landsbygdsutvecklingen	1 945	1 621	2 372	1 004	1 923	919
Bidrag från EU till fiskerinäringen	38	103	58	15	237	222
Bidrag från Europeiska regionala utvecklingsfonden	1 395	509	721	1 213	1 557	344
Bidrag från Europeiska socialfonden	1 982	524	324	578	1 312	734
Bidrag till transeuropeiska nätverk	294	123	383	215	104	-111
Övriga bidrag från EU	45	253	642	675	272	-403
Summa bidrag m.m.²	11 864	9 733	10 980	10 475	12 367	1 892
Nettoflöde från statens budget till EU	29 689	34 498	19 370	13 749	22 593	8 844

¹ Redovisat mot anslag 1:1 Avgiften till Europeiska unionen² Redovisat mot inkomstitlar under inkomsttyp 6000 Bidrag från EU m.m.

Utgifter hänförliga till Sveriges medlemskap i EU förekommer även under olika myndigheters förvaltningsanslag. Eftersom samarbetet inom EU är integrerat i den nationella verksamheten och utgifter för europeiskt samarbete förekom även före Sveriges anslutning 1995, är dessa svåra att särredovisa.

Anslagen för EU-bidrag på statens budget uppgick 2018 till 12 388 miljoner kronor (tabell 6.9 nedan). Dessa utgifter ska motsvaras av medel från respektive fond inom EU-budgeten. År 2018 uppgick inkomsterna från EU-budgeten till 12 367 miljoner kronor, se tabell 6.8. Beroende på periodiserings- och valutakursdifferenser samt finansiella korrigeringar skiljer sig alltså utfallet på anslagen från vad som redovisats som bidrag från EU på inkomstitlar med 21 miljoner kronor.

Periodiseringseffekterna uppkommer eftersom kommissionen oftast ersätter utbetalningar av stöd i efterhand. För Garantifonden och övriga strukturfonder förskottas dock en viss del av det belopp för programperioden som varje medlemsland tilldelats. Statens budget står dessutom för den valutarisk som uppstår i och med att stöden betalas ut i kronor medan kravet på ersättning från EU-budgeten görs i euro enligt gällande regler för valutaomräkning. Kommissionen gör därefter sina utbetalningar i euro.

Tabell 6.9 Anslag finansierade med EU-medel för fleråriga budgetramen 2014–2020

Tusental kronor

U0	Anslag	Anslagsnamn	Utfall 2018	Utfall 2017	Förändring 2018–2017
4	1:18	Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet	60 918	43 388	17 530
8	1:8	Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar	130 617	147 129	-16 512
9	4:7	Fonden för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt 2014–2020	15 781	14 457	1 324
14	1:6	Europeiska socialfonden m.m. för perioden 2014–2020	1 070 037	872 638	197 399
19	1:3	Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2014–2020	1 170 200	1 015 264	154 936
22	1:10	Från EU-budgeten finansierade stöd till Transeuropeiska nätverk	103 558	215 223	-111 665
23	1:10	Gårdsstöd m.m.	7 392 642	7 280 110	112 532
23	1:11	Intervention för jordbruksprodukter m.m.	76 914	126 284	-49 370
23	1:13	Från EU-budgeten finansierade strukturstöd till fisket m.m.	257 417	18 926	238 491
23	1:18	Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur 2014–2020	2 109 468	1 919 393	190 075
Summa			12 387 552	11 652 812	734 740

Redovisning i resultaträkningen

I resultaträkningen för staten (avsnitt 3) redovisas avgiften till EU under posten Transfereringar till utlandet. Återflödet från EU redovisas under posten Intäkter av bidrag. Dessa intäkter redovisas det år som stödet betalas ut till bidragsmottagarna, vilket motsvarar det år kostnaden uppstår. Det kan därför finnas skillnader mellan resultaträkningen och den kassamässiga redovisningen i statens budget.

Bidrag vid sidan av statens budget

Det finns också bidrag från EU-budgeten, exempelvis från ramprogrammen för forskning, som inte redovisas på statens budget utan endast i resultaträkningen. Under 2018 tog statliga myndigheter, inklusive universitet och högskolor, emot 1 883 miljoner kronor i bidrag från EU-budgeten som enbart redovisades som intäkter av bidrag i resultaträkningen och som därmed inte framgår av redovisningen på statens budget (se avsnitt 3, not 3).

Bilaga 1

Specifikation av inkomster i statens budget

Bilaga 1 Specifikation av inkomster i statens budget 2018

Tusental kronor

Inkomsttitel	Statens budget	Beräknat utfall 2018	Skillnad mot statens budget	Utfall 2017	Utfall 2016
Skatt på arbete	1 239 040 801	1 243 173 425	4 132 624	1 194 109 634	1 137 146 059
1100 Direkta skatter på arbete	657 127 381	657 919 864	792 483	635 336 232	607 095 368
1110 <i>Inkomstskatter</i>	786 831 728	787 847 995	1 016 267	758 572 777	725 178 884
1111 Statlig inkomstskatt	60 806 690	59 997 035	-809 655	58 494 767	55 600 235
1115 Kommunal inkomstskatt	726 025 038	727 850 961	1 825 923	700 078 010	669 578 649
1120 <i>Allmän pensionsavgift</i>	123 118 767	123 894 641	775 874	118 739 886	113 340 354
1121 Allmän pensionsavgift	123 118 767	123 894 641	775 874	118 739 886	113 340 354
1130 <i>Artistskatt</i>	341	0	-341	0	341
1131 Artistskatt	341	0	-341	0	341
1140-1150 <i>Skattereduktioner</i>	-252 823 455	-253 822 772	-999 317	-241 976 430	-231 424 212
1141 Allmän pensionsavgift	-123 087 036	-123 865 544	-778 508	-118 712 000	-113 313 732
1142 Fackföreningsavgift	-1 335 000	-1 335 000			
1144 Fastighetsavgift	-248 218	-259 974	-11 756	-259 974	-248 625
1151 Sjöinkomst	-54 368	-52 677	1 691	-52 677	-54 152
1153 Jobbskatteavdrag	-112 556 627	-113 302 893	-746 266	-109 088 000	-105 101 685
1154 Hus-avdrag	-15 051 403	-14 487 037	564 366	-13 834 497	-12 687 024
1155 Gåvor till ideell verksamhet	0	0	0	0	0
1156 Övriga skattereduktioner	-490 803	-519 647	-28 844	-29 282	-18 994
1200 Indirekta skatter på arbete	581 913 420	585 253 561	3 340 141	558 773 402	530 050 692
1210 <i>Arbetsgivaravgifter</i>	564 778 746	566 417 202	1 638 456	540 540 139	515 691 097
1211 Sjukförsäkringsavgift	76 986 676	77 890 103	903 427	74 389 266	78 539 543
1212 Föräldraförsäkringsavgift	46 015 124	46 554 037	538 913	44 447 910	42 107 856
1213 Arbets-skadeavgift	3 539 625	3 584 767	45 142	3 421 960	4 856 303
1214 Ålderspensionsavgift	186 096 088	186 679 747	583 659	178 188 544	170 026 375
1215 Efterlevandepensionsavgift	12 388 687	12 534 391	145 704	11 983 396	18 954 055
1216 Arbetsmarknadsavgift	46 115 049	45 971 611	-143 438	43 923 924	41 631 773
1217 Allmän löneavgift	189 723 897	191 778 249	2 054 352	183 128 256	156 196 960
1218 Ofördelade avgifter	0	62 156	62 156	-131 255	-348 197
1219 Nedsatta avgifter	3 913 600	1 362 142	-2 551 458	1 188 138	3 726 431
1240 <i>Egenavgifter</i>	12 809 175	12 309 931	-499 244	11 853 191	11 543 365
1241 Sjukförsäkringsavgift	260 631	181 694	-78 937	175 153	325 596
1242 Föräldraförsäkringsavgift	642 267	708 949	66 682	682 985	662 503
1243 Arbets-skadeavgift	83 265	80 199	-3 066	77 249	112 645
1244 Ålderspensionsavgift, netto	4 979 283	4 765 537	-213 746	4 586 466	4 414 744
1245 Efterlevandepensionsavgift	291 683	281 008	-10 675	270 676	443 516
1246 Arbetsmarknadsavgift	41 652	39 992	-1 660	1 620	708
1247 Allmän löneavgift	4 347 295	4 196 151	-151 144	4 078 836	3 594 440

Tusental kronor

Inkomsttitel	Statens budget	Beräknat utfall 2018	Skillnad mot statens budget	Utfall 2017	Utfall 2016
1248 Ofördelade avgifter	0	0	0	0	0
1249 Nedsatta avgifter	2 163 099	2 056 400	-106 699	1 980 207	1 989 213
<i>1260 Avgifter till premiepensionssystemet</i>	<i>-38 689 001</i>	<i>-38 775 437</i>	<i>-86 436</i>	<i>-36 886 871</i>	<i>-35 586 414</i>
1261 Avgifter till premiepensionssystemet	-38 689 001	-38 775 437	-86 436	-36 886 871	-35 586 414
<i>1270 Särskild löneskatt</i>	<i>48 667 764</i>	<i>48 154 552</i>	<i>-513 212</i>	<i>45 977 204</i>	<i>43 639 982</i>
1271 Pensionskostnader, företag	39 213 089	39 069 654	-143 435	37 230 041	35 104 837
1272 Pensionskostnader, staten	3 976 975	4 089 401	112 426	4 022 410	3 773 265
1273 Förvärvsinkomster	4 180 665	3 813 591	-367 074	3 591 845	3 620 483
1274 Egenföretagare	1 297 035	1 181 905	-115 130	1 132 907	1 141 398
1275 Övrigt	0	0	0	0	0
<i>1280 Nedsättningar</i>	<i>-6 076 699</i>	<i>-3 418 542</i>	<i>2 658 157</i>	<i>-3 168 344</i>	<i>-5 715 644</i>
1282 Arbetsgivaravgifter	-3 913 600	-1 362 142	2 551 458	-1 188 138	-3 726 431
1283 Egenavgifter, generell nedsättning	-2 086 429	-1 984 647	101 782	-1 911 690	-1 919 701
1284 Egenavgifter, regional nedsättning	-76 670	-71 754	4 916	-68 517	-69 512
<i>1290 Tjänstegrupppliv</i>	<i>423 435</i>	<i>565 854</i>	<i>142 419</i>	<i>458 083</i>	<i>478 306</i>
1291 Tjänstegrupppliv	423 435	565 854	142 419	458 083	478 306
1300 Skatt på kapital	255 612 596	268 542 515	12 929 919	263 135 593	245 976 710
<i>1310 Skatt på kapital, hushåll</i>	<i>69 434 494</i>	<i>71 900 038</i>	<i>2 465 544</i>	<i>80 390 804</i>	<i>74 604 586</i>
1311 Skatt på kapital	86 762 685	89 821 308	3 058 623	97 924 753	91 940 892
1312 Skattereduktion kapital	-17 351 660	-18 058 830	-707 170	-17 666 752	-17 355 161
1313 Expansionsmedelsskatt	23 469	137 561	114 092	132 803	18 854
<i>1320 Skatt på företagsvinster</i>	<i>129 635 828</i>	<i>137 604 837</i>	<i>7 969 009</i>	<i>127 130 220</i>	<i>115 232 106</i>
1321 Skatt på företagsvinster	129 635 828	137 604 837	7 969 009	127 130 220	115 232 106
1322 Skattereduktioner	0	0	0	0	0
<i>1330 Kupongskatt</i>	<i>7 261 050</i>	<i>8 536 986</i>	<i>1 275 936</i>	<i>6 412 926</i>	<i>5 732 308</i>
1331 Kupongskatt	7 261 050	8 536 986	1 275 936	6 412 926	5 732 308
<i>1340 Avkastningsskatt</i>	<i>4 349 813</i>	<i>5 075 903</i>	<i>726 090</i>	<i>4 202 065</i>	<i>4 645 663</i>
1341 Avkastningsskatt hushåll	139 273	168 156	28 883	168 156	144 172
1342 Avkastningsskatt företag	4 123 315	4 830 249	706 934	3 961 317	4 414 266
1343 Avkastningsskatt på individuellt pensionssparande	87 225	77 498	-9 727	72 592	87 225
<i>1350 Fastighetskatt</i>	<i>32 663 881</i>	<i>33 365 372</i>	<i>701 491</i>	<i>32 861 438</i>	<i>33 431 014</i>
1351 Fastighetsskatt hushåll	687 105	767 711	80 606	638 700	654 684
1352 Fastighetsskatt företag	13 336 740	13 885 545	548 805	14 929 269	16 086 029
1353 Kommunal fastighetsavgift hushåll	15 076 358	15 104 908	28 550	13 714 807	13 247 153
1354 Kommunal fastighetsavgift företag	3 563 678	3 607 208	43 530	3 578 662	3 443 147
<i>1360 Stämpelskatt</i>	<i>12 267 530</i>	<i>12 059 378</i>	<i>-208 152</i>	<i>12 138 141</i>	<i>12 331 034</i>

Tusental kronor

Inkomsttitel	Statens budget	Beräknat utfall 2018	Skillnad mot statens budget	Utfall 2017	Utfall 2016
1361 Stämpelskatt	12 267 530	12 059 378	-208 152	12 138 141	12 331 034
1400 Skatt på konsumtion och insatsvaror	580 892 265	576 565 712	-4 326 553	554 454 466	532 936 264
1410 Mervärdesskatt	450 559 840	446 113 676	-4 446 164	427 172 911	406 453 819
1411 Mervärdesskatt	450 559 840	446 113 676	-4 446 164	427 172 911	406 453 819
1420 Skatt på alkohol och tobak	26 536 952	27 293 801	756 849	26 305 641	25 848 763
1421 Skatt på tobak	12 040 562	12 373 751	333 189	11 871 517	11 918 007
1422 Skatt på etylalkohol	4 280 599	4 466 087	185 488	4 326 706	4 238 641
1423 Skatt på vin	5 935 551	5 964 450	28 899	5 847 231	5 577 565
1424 Skatt på mellanklassprodukter	146 743	146 040	-703	137 713	146 743
1425 Skatt på öl	4 139 045	4 343 667	204 622	4 122 224	3 973 355
1426 Privatinförsel av alkohol och tobak	-5 548	-194	5 354	251	-5 548
1430 Energiskatt	47 591 485	50 017 935	2 426 450	46 573 412	44 566 964
1431 Skatt på elektrisk kraft	24 248 589	24 803 037	554 448	22 959 044	21 058 802
1432 Energiskatt bensin	11 242 912	11 633 648	390 736	11 558 728	11 908 323
1433 Energiskatt oljeprodukter	11 786 884	13 348 405	1 561 521	11 807 671	11 304 658
1434 Energiskatt övrigt	313 100	232 845	-80 255	247 969	295 182
1440 Koldioxidskatt	23 321 585	22 983 175	-338 410	23 530 949	24 138 342
1441 Koldioxidskatt bensin	7 517 589	7 655 522	137 933	7 768 605	8 219 235
1442 Koldioxidskatt oljeprodukter	15 192 968	14 904 609	-288 359	15 381 149	15 354 822
1443 Koldioxidskatt övrigt	611 028	423 044	-187 984	381 195	564 285
1450-1460 Övriga skatter på energi och miljö	4 331 590	3 684 849	-646 741	4 071 949	5 203 721
1451 Svavelskatt	12 202	13 368	1 166	10 819	10 820
1452 Skatt på råttalolja	52 462	55 515	3 053	0	0
1453 Särskild skatt mot förorening	148 677	131 310	-17 367	51 128	51 987
1454 Skatt på bekämpningsmedel	-13	-3 531	-3 518	121 731	126 691
1455 Skatt på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer	272 617	224 202	-48 415	2 563 346	4 252 688
1456 Avfallsskatt	53 060	49 400	-3 660	184 688	302 069
1457 Avgifter till Kemikalieinspektionen	155 791	25 243	-130 548	47 814	49 348
1458 Övriga skatter	324 794	545 000	220 206	76 459	74 117
1459 Intäkter från EU:s handel med utsläppsrätter	2 232 000	1 376 820	-855 180	281 000	336 000
1461 Kemikalieskatt	1 080 000	1 267 523	187 523	734 962	
1462 Flygskatt					
1470 Skatt på vägtrafik	21 364 841	19 834 641	-1 530 200	19 923 878	19 696 302
1471 Fordonsskatt	14 741 278	13 154 948	-1 586 330	13 272 653	13 381 354
1472 Vägavgifter	959 927	1 071 412	111 485	1 015 003	896 290
1473 Trängselskatt	2 728 000	2 722 622	-5 378	2 742 956	2 578 506
1474 Skatt på trafikförsäkringspremier	2 935 636	2 885 660	-49 976	2 893 267	2 840 152
1480 Övriga skatter	7 185 972	6 637 634	-548 338	6 875 725	7 028 355
1481 Systembolaget AB:s överskott	210 119	179 735	-30 384	282 260	289 158

Tusental kronor

Inkomsttitel	Statens budget	Beräknat utfall 2018	Skillnad mot statens budget	Utfall 2017	Utfall 2016
1482 Inlevererat överskott från Svenska Spel AB	4 919 682	4 583 000	-336 682	4 691 331	4 822 745
1483 Skatt på spel	15 847	12 765	-3 082	14 279	14 551
1484 Lotteriskatt	1 573 455	1 454 690	-118 765	1 470 281	1 440 658
1485 Lotteriavgifter	31 500	89 415	57 915	31 600	29 742
1486 Skatt på annonser och reklam	182 769	145 965	-36 804	169 703	200 802
1488 Lokalradioavgifter	137 900	63 999	-73 901	107 688	124 493
1489 Avgifter avseende Myndigheten för radio och tv	8 700	8 700	0	8 700	8 700
1491 Avgifter för telekommunikation	106 000	99 365	-6 635	99 882	97 505
1492 Försäljningsskatt på motorfordon	0	0	0	0	0
1500 Skatt på import	6 812 759	6 497 491	-315 268	6 258 982	6 076 768
1510 Skatt på import	6 812 759	6 497 491	-315 268	6 258 982	6 076 768
1511 Tullmedel	6 775 649	6 497 852	-277 797	6 225 133	6 043 668
1512 Sockeravgifter	37 110	-360	-37 470	33 849	33 101
1600 Restförda och övriga skatter	15 254 541	16 176 834	922 293	13 808 446	16 355 650
1610 Restförda skatter	-4 709 091	-4 714 649	-5 558	-5 820 899	-4 709 091
1611 Restförda skatter, hushåll	-1 736 713	-1 966 952	-230 239	-2 009 392	-1 736 713
1612 Restförda skatter, företag	-2 972 378	-2 747 697	224 681	-3 811 507	-2 972 378
1620 Övriga skatter, hushåll	5 545 281	5 471 848	-73 433	6 559 612	5 093 854
1621 Omprövningar aktuellt taxeringsår	-240 144	-228 925	11 219	-811 927	-228 925
1622 Omprövningar äldre taxeringsår	1 000 000	2 674 292	1 674 292	2 997 503	-105 045
1623 Anstånd	1 000 000	-1 125 724	-2 125 724	576 595	2 116 929
1624 Övriga skatter	3 571 355	3 815 139	243 784	3 460 375	2 986 734
1625 Skattetillägg	145 071	167 243	22 172	167 243	176 457
1626 Förseningsavgifter	68 999	169 823	100 824	169 823	147 704
1630 Övriga skatter, företag	-519 196	718 311	1 237 507	573 544	3 358 135
1631 Omprövningar aktuellt taxeringsår	-1 656 270	-1 731 657	-75 387	-475 177	-1 480 387
1632 Omprövningar äldre taxeringsår	400 000	329 105	-70 895	-1 431 503	-843 679
1633 Anstånd	-1 000 000	403 526	1 403 526	-467 949	3 491 826
1634 Övriga skatter	138 226	128 840	-9 386	1 028 477	355 569
1635 Skattetillägg	1 223 495	1 206 077	-17 418	1 580 198	1 476 124
1636 Förseningsavgifter	375 353	382 420	7 067	339 497	358 682
1640 Intäkter som förs till fonder	14 937 547	14 701 324	-236 223	12 496 190	12 612 752
1641 Insättningsgarantavgifter	1 571 813	1 317 243	-254 570	1 581 815	4 914 058
1642 Avgifter till Kärnavfallsfonden	3 750 611	3 685 429	-65 182	3 797 398	3 735 653
1644 Batteriavgifter	3 626	1 797	-1 829	2 762	3 612
1645 Kväveoxidavgifter	568 441	613 874	45 433	602 844	566 174
1647 Resolutionsavgifter	9 043 056	9 082 981	39 925	6 511 370	3 393 255
Totala skatteintäkter	2 097 612 962	2 110 955 977	13 343 015	2 031 767 121	1 938 491 452
Offentliga sektorns skatteintäkter	2 090 800 203	2 104 458 485	13 658 282	2 025 508 139	1 932 414 684

Tusental kronor

Inkomsttitel	Statens budget	Beräknat utfall 2018	Skillnad mot statens budget	Utfall 2017	Utfall 2016
Statens skatteintäkter	1 092 219 513	1 101 270 796	9 051 283	1 063 459 536	1 012 595 294
1700 Avgående poster, skatter till EU	-6 812 759	-6 497 491	315 268	-6 258 982	-6 076 768
1710 EU-skatter	-6 812 759	-6 497 491	315 268	-6 258 982	-6 076 768
1711 EU-skatter	-6 812 759	-6 497 491	315 268	-6 258 982	-6 076 768
1800 Avgående poster, skatter till andra sektorer	-998 580 690	-1 003 187 689	-4 606 999	-962 048 603	-919 819 390
1810 Skatter till andra sektorer	-998 580 690	-1 003 187 689	-4 606 999	-962 048 603	-919 819 390
1811 Kommunala inkomstskatter	-744 148 022	-746 209 016	-2 060 994	-717 016 778	-685 914 889
1812 Avgifter till AP-fonder	-254 432 668	-256 978 673	-2 546 005	-245 031 825	-233 904 500
1900 Periodiseringar	-6 990 001	18 674 556	25 664 557	-13 325 632	31 430 880
1910 Uppbördsförskjutningar	19 500 389	18 651 867	-848 522	-250 531	9 498 709
1911 Uppbördsförskjutningar	19 500 389	18 651 867	-848 522	-250 531	9 498 709
1920 Betalningsförskjutningar	-26 179 266	2 052 662	28 231 928	-13 447 325	22 243 294
1921 Kommuner och landsting	3 875 024	5 517 376	1 642 352	-6 262 153	-1 019 027
1922 Ålderspensionssystemet	546 016	1 621 348	1 075 332	961 166	1 819 521
1923 Företag och hushåll	-29 283 127	-4 861 991	24 421 136	-8 523 273	20 534 167
1924 Kyrkosamfund	-1 337 697	-240 717	1 096 980	413 799	883 233
1925 EU	20 518	16 646	-3 872	-36 864	25 400
1930 Anstånd	-311 124	-2 029 973	-1 718 849	372 224	-311 124
1931 Anstånd	-311 124	-2 029 973	-1 718 849	372 224	-311 124
1000 Statens skatteinkomster	1 085 229 512	1 119 945 353	34 715 841	1 050 133 904	1 044 026 174
2100 Rörelseöverskott	2 202 771	3 238 019	1 035 248	3 637 081	4 234 640
2110 Affärsverkens inlevererade överskott	224 200	132 000	-92 200	375 861	729 000
2114 Luftfartsverkets inlevererade överskott	13 200	0	-13 200	16 861	
2116 Affärsverket Svenska Kraftnäts inlevererade utdelning och inleverans av motsvari	211 000	132 000	-79 000	359 000	729 000
2118 Sjöfartsverkets inlevererade överskott	0		0		
2120 Övriga myndigheters inlevererade överskott	378 571	806 019	427 448	761 220	705 640
2124 Inlevererat överskott av Riksgäldskontorets garantiverksamhet	28 571	51 831	23 260	38 964	26 454
2126 Inlevererat överskott av statsstödd exportkredit	0	125 011	125 011	235 407	164 137
2127 Inlevererat överskott från övriga myndigheter	350 000	629 177	279 177	486 849	515 049
2130 Riksbankens inlevererade överskott	1 600 000	2 300 000	700 000	2 500 000	2 800 000
2131 Riksbankens inlevererade överskott	1 600 000	2 300 000	700 000	2 500 000	2 800 000

Tusental kronor

Inkomsttitel	Statens budget	Beräknat utfall 2018	Skillnad mot statens budget	Utfall 2017	Utfall 2016
2200 Överskott av statens fastighetsförvaltning	273 000	226 516	-46 484	361 504	286 271
2210 Överskott av fastighetsförvaltning	273 000	226 516	-46 484	361 504	286 271
2215 Inlevererat överskott av statens fastighetsförvaltning	273 000	226 516	-46 484	361 504	286 271
2300 Ränteinkomster	1 352 040	2 349 460	997 420	2 379 290	1 960 272
2314 Ränteinkomster på lån till fiskerinäringen	12	82	70		0
2316 Ränteinkomster på vattenkraftslån	0		0		
2320 Räntor på näringslån	-879	100	979	25	-946
2322 Räntor på övriga näringslån, Kammarkollegiet	-993	0	993	6	-999
2323 Räntor på övriga näringslån	0		0		
2324 Ränteinkomster på lokaliseringsslån	102	17	-85	19	53
2340 Räntor på studielån	38 000	33 163	-4 837	36 001	35 807
2341 Ränteinkomster på statens lån för universitetsstudier och garantilån för studera	0		0		
2342 Ränteinkomster på allmänna studielån	38 000	33 163	-4 837	36 001	35 807
2343 Ränteinkomster på studielån upptagna efter 1988	0		0		
2390 Övriga ränteinkomster	1 314 919	2 316 197	1 001 278	2 343 264	1 925 410
2391 Ränteinkomster på markförvärv för jordbrukets rationalisering	0	0	0	4	0
2392 Räntor på intressemedel	0		0		
2394 Övriga ränteinkomster	63 419	42 379	-21 040	34 046	58 310
2397 Räntor på skattekonton m.m., netto	1 251 500	2 273 818	1 022 318	2 309 214	1 867 100
2400 Inkomster av statens aktier	15 200 000	14 627 650	-572 350	8 557 591	12 588 323
2410 Inkomster av statens aktier	15 200 000	14 627 650	-572 350	8 557 591	12 588 323
2411 Inkomster av statens aktier	15 200 000	14 627 650	-572 350	8 557 591	12 588 323
2500 Offentligrättsliga avgifter	9 908 651	9 902 487	-6 163	10 095 343	10 360 777
2511 Expeditions- och ansökningsavgifter	958 156	993 271	35 116	953 579	938 259
2522 Fastställande av åldersgränser för framställning i film	0		0	327	3 549
2525 Finansieringsavgift från arbetslöshetskassor	3 468 200	3 494 343	26 143	3 439 423	3 364 850
2526 Utjämningsavgift från arbetslöshetskassor	0		0		
2527 Avgifter för statskontroll av krigsmaterieltillverkning	28 000	32 006	4 006	30 961	26 020
2528 Avgifter vid bergsstaten	22 000	20 764	-1 236	20 729	10 318
2529 Avgifter vid patent- och registreringsväsendet	372 650	395 394	22 744	388 044	114 163
2531 Avgifter för registrering i förenings- m.fl. register	2 383	2 153	-230	2 052	2 069
2532 Avgifter vid kronofogdemyndigheterna	1 460 000	1 391 573	-68 427	1 449 107	1 567 158

Tusental kronor

Inkomsttitel	Statens budget	Beräknat utfall 2018	Skillnad mot statens budget	Utfall 2017	Utfall 2016
2534 Avgifter vid Transportstyrelsen	1 282 000	1 189 442	-92 558	1 506 985	1 313 495
2535 Avgifter för statliga garantier	0		0		
2537 Miljöskyddsavgift	132 652	205 651	72 999	191 178	158 410
2539 Tåktavgift	0		0		
2541 Avgifter vid Tullverket	0		0		
2542 Patientavgifter vid tandläkarutbildningen	3 061		-3 061	290	4 292
2548 Avgifter för Finansinspektionens verksamhet	542 000	602 032	60 032	542 588	519 126
2551 Avgifter från kärnkraftverken	260 000	250 024	-9 976	263 141	285 807
2552 Övriga offentligt rättsliga avgifter	475 506	440 275	-35 231	419 922	488 927
2553 Registreringsavgift till Fastighetsmäklarinspektionen	20 350	23 940	3 590	20 490	17 663
2557 Avgifter vid statens internbank i Riksgäldskontoret	2 551	0	-2 551	55	4 049
2558 Avgifter för årlig revision	161 223	154 691	-6 532	152 946	153 471
2559 Avgifter för etikprövning av forskning	30 102	28 379	-1 723	29 314	28 145
2561 Efterbevaknings- och tillsynsavgifter	20 816	21 147	331	16 950	19 345
2562 CSN-avgifter	667 000	657 403	-9 597	667 263	1 341 660
2600 Försäljningsinkomster	62 000	73 333	11 333	93 345	67 901
2624 Inkomster av uppörd av felparkeringsavgifter	62 000	73 333	11 333	93 274	67 842
2625 Utförsäljning av beredskapslager	0	0	0	71	
2627 Offentlig lagring, försäljningsintäkter	0	0	0		59
2700 Böter m.m.	1 135 407	1 117 936	-17 471	1 101 230	1 072 211
2711 Restavgifter och dröjsmålsavgifter	101 000	93 465	-7 535	95 128	107 546
2712 Bötesmedel	862 000	820 248	-41 752	772 592	781 278
2713 Vattenföreningssavgifter m.m.	1 041	-438	-1 479	-96	2 004
2714 Sanktionsavgifter m.m.	122 448	136 448	14 000	168 098	130 662
2717 Kontrollavgifter vid särskild skattekontroll	48 918	68 213	19 295	65 509	50 721
2800 Övriga inkomster av statens verksamhet	700 080	1 236 026	535 946	1 154 932	685 961
2811 Övriga inkomster av statens verksamhet	700 080	1 236 026	535 946	1 154 932	685 961
2000 Inkomster av statens verksamhet	30 833 948	32 771 427	1 937 479	27 380 316	31 256 356
3100 Inkomster av försålda byggnader och maskiner	0	99 403	99 403	5 835	19 539
3120 Statliga myndigheters inkomster av försålda byggnader och maskiner	0	99 403	99 403	5 835	19 539
3125 Fortifikationsverkets försäljning av fastigheter	0	99 403	99 403	5 835	19 539
3200 Övriga inkomster av markförsäljning	0		0		
3211 Övriga inkomster av markförsäljning	0		0		

Tusental kronor

Inkomsttitel	Statens budget	Beräknat utfall 2018	Skillnad mot statens budget	Utfall 2017	Utfall 2016
3300 Övriga inkomster av försåld egendom	5 000 000	1 708 312	-3 291 688	2 273	211 000
3311 Inkomster av statens gruvegendom	0		0		
3312 Övriga inkomster av försåld egendom	5 000 000	1 708 312	-3 291 688	2 273	211 000
3000 Inkomster av försåld egendom	5 000 000	1 807 715	-3 192 285	8 108	230 539
4100 Återbetalning av näringslån	470	405	-65	603	1 469
4120 Återbetalning av jordbrukslån	300		-300		325
4123 Återbetalning av lån till fiskerinäringen	300		-300		325
4130 Återbetalning av övriga näringslån	170	405	235	603	1 144
4131 Återbetalning av vattenkraftslån	0		0		
4132 Återbetalning av lån avseende såddfinansiering	0		0		
4136 Återbetalning av övriga näringslån, Kammarkollegiet	70	64	-6	52	52
4137 Återbetalning av övriga näringslån, Statens jordbruksverk	0	185	185	422	858
4138 Återbetalning av tidigare infriade statliga garantier	0		0		
4139 Återbetalning av lokaliseringlån	100	156	56	129	234
4300 Återbetalning av studielån	493 000	471 799	-21 201	521 121	578 857
4311 Återbetalning av statens lån för universitetsstudier	0		0		
4312 Återbetalning av allmänna studielån	0	28	28	33	65
4313 Återbetalning av studiemedel	493 000	471 771	-21 229	521 088	578 792
4500 Återbetalning av övriga lån	273 000	266 203	-6 797	242 635	203 477
4516 Återbetalning av utgivna startlån och bidrag	0		0		
4525 Återbetalning av lån för svenska FN-styrkor	109 000	63 044	-45 956	70 961	52 156
4526 Återbetalning av övriga lån	164 000	203 159	39 159	171 675	151 321
4000 Återbetalning av lån	766 470	738 407	-28 063	764 359	783 803
5100 Avskrivningar och amorteringar	87 000	84 002	-2 998	96 397	107 374
5120 Avskrivningar på fastigheter	87 000	84 002	-2 998	96 397	107 374
5121 Amortering på statskapital	87 000	84 002	-2 998	96 397	107 374
5130 Uppdragsmyndigheters komplementkostnader	0		0		
5131 Uppdragsmyndigheters m.fl. komplementkostnader	0		0		
5200 Statliga pensionsavgifter	11 786 000	12 085 374	299 374	11 331 000	10 667 823

Tusental kronor

Inkomsttitel	Statens budget	Beräknat utfall 2018	Skillnad mot statens budget	Utfall 2017	Utfall 2016
5211 Statliga pensionsavgifter	11 786 000	12 085 374	299 374	11 331 000	10 667 823
5000 Kalkylmässiga inkomster	11 873 000	12 169 377	296 377	11 427 397	10 775 197
6100 Bidrag från EU:s jordbruksfonder	10 039 450	8 885 674	-1 153 776	7 778 922	8 851 574
6110 Bidrag från Europeiska garantifonden för jordbruket	7 642 400	6 962 190	-680 210	6 774 968	6 479 641
6111 Gårdsstöd	7 500 000	6 613 173	-886 827	6 698 346	6 345 238
6113 Övriga interventioner	138 000	108 943	-29 057	116 785	127 496
6114 Exportbidrag	0	0	0		
6115 Djurbidrag	0	0	0		-5
6116 Offentlig lagring	0	0	0		
6119 Övriga bidrag från Europeiska garantifonden för jordbruket	4 400	240 074	235 674	-40 163	6 911
6120 Bidrag från EU till landsbygdsutvecklingen	2 397 050	1 923 483	-473 567	1 003 954	2 371 933
6123 Europeiska utvecklings- och garantifonden - garantisektionen 2000 - 2006	0	-20	-20	-62	-113
6124 Bidrag från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling 2007–2013	-7 300	-9 284	-1 984		405 262
6125 Bidrag från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling 2014–2020	2 404 350	1 932 788	-471 562	1 004 016	1 966 784
6200 Bidrag från EU till fiskerinäringen	199 557	236 692	37 135	15 154	58 311
6212 Bidrag från Fonden för fiskets utveckling 2000–2006					
6213 Bidrag från Europeiska fiskefonden 2007–2013	-34 443		34 443		22 366
6214 Bidrag från Europeiska havs- och fiskerifonden 2014–2020	234 000	236 692	2 692	15 154	35 945
6300 Bidrag från Europeiska regionala utvecklingsfonden	1 407 900	1 556 620	148 720	1 213 196	720 640
6313 Bidrag från Europeiska regionala utvecklingsfonden 2007–2013	0		0	293 253	47 079
6314 Bidrag från Europeiska regionala utvecklingsfonden 2014–2020	1 407 900	1 556 620	148 720	919 943	673 562
6400 Bidrag från Europeiska socialfonden	956 000	1 312 005	356 005	578 195	324 118
6412 Bidrag från Europeiska socialfonden 2000–2006					
6413 Bidrag från Europeiska socialfonden 2007–2013	0	290 993	290 993		
6414 Bidrag från Europeiska socialfonden 2014–2020	956 000	1 021 012	65 012	578 195	324 118
6500 Bidrag till transeuropeiska nätverk	71 000	103 558	32 558	215 223	382 745

Tusental kronor

Inkomsttitel	Statens budget	Beräknat utfall 2018	Skillnad mot statens budget	Utfall 2017	Utfall 2016
6511 Bidrag till transeuropeiska nätverk	71 000	103 558	32 558	215 223	382 745
6900 Övriga bidrag från EU	236 250	272 038	35 788	674 850	642 406
6911 Övriga bidrag från EU	236 250	272 038	35 788	674 850	642 406
6912 Bidrag till EU:s omstrukturingsfond för sockersektorn	0		0		
6000 Bidrag m.m. från EU	12 910 157	12 366 586	-543 571	10 475 540	10 979 795
7100 Tillkommande skatter	10 456 577	10 574 903	118 326	10 198 013	9 715 704
7110 EU-skatter	6 792 241	6 480 846	-311 395	6 295 845	6 051 368
7112 Tullmedel	6 755 243	6 480 853	-274 390	6 261 996	6 018 268
7113 Jordbrukstullar och sockeravgifter	36 998	-8	-37 006	33 849	33 101
7114 Avgifter till EU:s omstrukturingsfond för sockersektorn	0	0	0	0	0
7120 Kommunala utjämningsavgifter	3 664 336	4 094 057	429 721	3 902 168	3 664 336
7121 Utjämningsavgift för LSS-kostnader	3 664 336	4 094 057	429 721	3 902 168	3 664 336
7200 Avräkningar	-114 168 487	-118 268 108	-4 099 621	-108 993 825	-105 070 996
7210 Intäkter som förs till fonder	-14 937 546	-14 701 324	236 222	-12 496 190	-12 612 752
7211 Intäkter som förs till fonder	-14 937 546	-14 701 324	236 222	-12 496 190	-12 612 752
7220 Kompensation för mervärdesskatt	-99 230 941	-103 566 784	-4 335 843	-96 497 635	-92 458 244
7221 Avräknad mervärdesskatt, statliga myndigheter	-32 987 551	-32 584 830	402 721	-30 936 475	-30 325 070
7222 Kompensation för mervärdesskatt, kommuner	-66 243 390	-70 981 954	-4 738 564	-65 561 160	-62 133 174
7000 Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet	-103 711 910	-107 693 206	-3 981 296	-98 795 811	-95 355 291
8111 Anställningsstöd					0
8124 Sjöfartsstöd					0
8125 Nystartsjobb					0
8126 Stöd till yrkesintroduktionsanställning					0
8128 Ersättning för höga sjuklönekostnader					0
8000 Utgifter som redovisas som krediteringar på skattekonto					0
Summa inkomster	1 042 901 177	1 072 105 658	29 204 481	1 001 393 812	1 002 696 572

Bilaga 2

Specifikation av utgifter i statens budget

Bilaga 2 Specifikation av utgifter i statens budget för budgetåret 2018

Tusental kronor

	Ingående ramöverförings- belopp	Statens budget	Ändrings- budget	Indragning	Medgivna överskridanden	Totalt tilldelade medel	Utfall	Skilnad mot statens budget	Skilnad mot anvisade medel	Skilnad mot tilldelade medel	Skilnad mot tillgängliga medel	Anslags- kredit	Utgående ramöverförings- belopp
	(IB)	(SB)	(ÄB)	(ID)	(MÖ)	(IB+SB+ÄB+ID+ MÖ)			(SB+ÄB)				
U0 1 Rikets styrelse	427 193	14 531 335	51 000	-53 083		14 956 445	14 288 054	-243 281	-294 281	-668 391	-1 098 610	430 219	668 391
1 Statschefen	845	139 199				140 044	140 044	845	845	0	0	0	0
1:1 Kungliga hov- och slottsstaten	845	139 199		0		140 044	140 044	845	845	0	0	0	0
2 Riksdagen samt Riksdagens ombudsmän	127 092	1 935 826				2 062 918	1 925 757	-10 069	-10 069	-137 162	-195 235	58 073	137 162
2:1 Riksdagens ledamöter och partier m.m.	43 334	904 666				948 000	915 945	11 279	11 279	-32 055	-59 194	27 139	32 055
2:2 Riksdagens förvaltningsanslag	30 492	814 471				844 963	815 506	1 035	1 035	-29 457	-53 891	24 434	29 457
2:3 Riksdagens fastighetsanslag	44 029	120 000				164 029	97 222	-22 778	-22 778	-66 807	-70 407	3 600	66 807
2:4 Riksdagens ombudsmän (JO)	9 238	96 689				105 927	97 084	395	395	-8 843	-11 743	2 900	8 843
3 Sametinget och samepolitiken	535	53 901				54 436	52 894	-1 007	-1 007	-1 542	-3 159	1 617	1 542
3:1 Sametinget	535	53 901				54 436	52 894	-1 007	-1 007	-1 542	-3 159	1 617	1 542
4 Regeringskansliet m.m.	190 863	7 779 310	40 000			8 010 173	7 653 859	-125 451	-165 451	-356 314	-589 693	233 379	356 314
4:1 Regeringskansliet m.m.	190 863	7 779 310	40 000			8 010 173	7 653 859	-125 451	-165 451	-356 314	-589 693	233 379	356 314
5 Länsstyrelserna	53 308	2 978 666	11 000	-2 811		3 040 164	2 966 559	-12 107	-23 107	-73 605	-162 941	89 336	73 605
5:1 Länsstyrelserna m.m.	53 308	2 978 666	11 000	-2 811		3 040 164	2 966 559	-12 107	-23 107	-73 605	-162 941	89 336	73 605
6 Demokratipolitik och männliga rättigheter	23 486	877 667		-20 716		880 437	859 947	-17 720	-17 720	-20 491	-49 461	28 970	20 491
6:1 Allmänna val och demokrati	6 971	555 890		-7 217		555 643	536 332	-19 558	-19 558	-19 311	-38 628	19 317	19 311

Tusental kronor

		Ingående ramöverförings- belopp	Statens budget	Ändrings- budget	Indragning	Medgivna överskridanden	Totalt tilldelade medel	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslags- kredit	Utgående ramöverförings- belopp
		(IB)	(SB)	(AB)	(ID)	(MÖ)	(IB+SB+AB+ID+ MÖ)			(SB+ÅB)				
6:2	Justitiekanslern	4 938	49 576		-3 476		51 038	49 194	-382	-382	-1 844	-3 331	1 487	1 844
6:3	Datainspektionen	12 010	85 314		-9 953		87 371	85 307	-7	-7	-2 064	-4 623	2 559	2 064
6:4	Valmyndigheten	-501	19 937				19 436	18 274	-1 663	-1 663	-1 162	-1 761	599	1 162
6:5	Stöd till politiska partier	69	166 950		-69		166 950	170 839	3 889	3 889	3 889	-1 119	5 008	-3 889
7	Nationella minoriteter	1 432	137 417		-1 438		137 412	136 246	-1 171	-1 171	-1 166	-1 166	0	1 166
7:1	Åtgärder för nationella minoriteter	1 256	122 917		-1 262		122 912	122 045	-872	-872	-866	-866	0	866
7:2	Åtgärder för den nationella minoriteten romer	176	14 500		-176		14 500	14 200	-300	-300	-300	-300	0	300
8	Medier	27 687	601 086		-26 677		602 095	528 296	-72 790	-72 790	-73 800	-91 833	18 033	73 800
8:1	Presstödet	25 839	567 119		-25 839		567 119	492 388	-74 731	-74 731	-74 731	-91 745	17 014	74 731
8:2	Myndigheten för press, radio och tv	1 848	33 967		-838		34 976	35 908	1 941	1 941	931	-88	1 019	-931
9	Sieps samt insatser för att stärka delaktigheten i EU- arbetet	1 935	28 263		-1 432		28 765	24 454	-3 809	-3 809	-4 312	-5 123	811	4 312
9:1	Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information	1 935	28 263		-1 432		28 765	24 454	-3 809	-3 809	-4 312	-5 123	811	4 312
Äldre anslag		9	0		-9						0	0	0	0
6:4 (2017)	Svensk författningssamling	9			-9		0		0	0	0	0		0
UO 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning		-21 836	16 285 547	70 700	-74 539		16 259 872	15 991 982	-293 565	-364 265	-267 890	-1 048 748	780 858	267 890
1:1	Statskontoret	761	96 727	1 000	-438		98 050	92 154	-4 573	-5 573	-5 896	-8 710	2 814	5 896
1:2	Kammarkollegiet	2 912	71 923	1 200	-1 083		74 953	70 183	-1 740	-2 940	-4 770	-6 927	2 157	4 770

Tusental kronor

		Ingående ramöverförings- belopp	Statens budget	Ändrings- budget	Indragning	Medgivna överskridanden	Totalt tilldelade medel	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslags- kredit	Utgående ramöverförings- belopp
		(IB)	(SB)	(AB)	(ID)	(MÖ)	(IB+SB+AB+ID+ MÖ)			(SB+ÅB)				
1:3	Finansinspektionens avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter	2 969	17 550		-2 969		17 550	13 182	-4 368	-4 368	-4 368	-6 123	1 755	4 368
1:4	Arbetsgivarpolitiska frågor	1 075	2 443		-1 075		2 443	1 138	-1 305	-1 305	-1 305	-1 316	11	1 305
1:5	Statliga tjänstepensioner m.m.	-121 482	13 227 000				13 105 518	13 017 860	-209 140	-209 140	-87 658	-749 008	661 350	87 658
1:6	Finanspolitiska rådet	1 314	10 078		-1 020		10 372	10 201	123	123	-171	-473	302	171
1:7	Konjunkturinstitutet	1 663	64 571		0		66 234	64 565	-6	-6	-1 669	-3 606	1 937	1 669
1:8	Ekonomistyrningsverket	3 485	174 581	-3 333	-1 797		172 936	169 343	-5 238	-1 905	-3 593	-12 322	8 729	3 593
1:9	Statistiska centralbyrån	6 910	557 223		0		564 133	551 343	-5 880	-5 880	-12 790	-29 506	16 716	12 790
1:10	Bidragsfastigheter	74	269 000		-74		269 000	247 374	-21 626	-21 626	-21 626	-29 696	8 070	21 626
1:11	Finansinspektionen	14 792	602 798	3 000			620 590	598 257	-4 541	-7 541	-22 332	-52 471	30 139	22 332
1:12	Riksgäldskontoret	61 987	327 642		-52 516		337 113	276 779	-50 863	-50 863	-60 334	-70 151	9 817	60 334
1:13	Bokföringsnämnden	1 081	10 133		-782		10 432	11 047	914	914	616	313	303	-616
1:14	Vissa garanti- och medlemsavgifter	-16 731	223 142		-1		206 410	207 449	-15 693	-15 693	1 039	-21 158	22 197	-1 039
1:15	Riksrevisionen	3 553	329 737				333 290	335 495	5 758	5 758	2 205	-7 687	9 892	-2 205
1:16	Finansmarknadsforskning	-613	29 913	60 000			89 300	88 120	58 207	-1 793	-1 180	-2 077	897	1 180
1:17	Upphandlingsmyndigheten	11 263	94 036	-2 500	-8 722		94 077	93 869	-167	2 333	-207	-3 028	2 821	207
1:18	Myndigheten för digital förvaltning	3 151	177 050	3 333	-4 062		179 472	135 621	-41 429	-44 762	-43 851	-44 802	951	43 851
1:19	Statens servicecenter			8 000			8 000	8 000	8 000	0	0	0		0
U0 3 Skatt, tull och exekution		105 639	11 399 384	79 100			11 584 123	11 445 952	46 568	-32 532	-138 171	-519 083	380 912	138 171
1:1	Skatteverket	71 353	7 590 735	7 100			7 669 188	7 633 685	42 950	35 850	-35 503	-263 225	227 722	35 503
1:2	Tullverket	31 671	1 862 074	72 000			1 965 745	1 895 777	33 703	-38 297	-69 969	-125 831	55 862	69 969
1:3	Kronofogdemyndigheten	2 615	1 946 575		0		1 949 190	1 916 490	-30 085	-30 085	-32 699	-130 027	97 328	32 699
U0 4 Rättsväsendet		188 242	45 776 783	476 875	-121 038		46 320 862	45 937 136	160 353	-316 522	-383 726	-2 326 057	1 942 331	383 726
1:1	Polismyndigheten	79 136	24 516 124	200 000	-6 478		24 788 782	23 767 284	-748 840	-948 840	-1 021 498	-1 755 546	734 048	1 021 498
1:2	Säkerhetspolisen	-21 686	1 492 507		0		1 470 821	1 472 292	-20 215	-20 215	1 471	-43 304	44 775	-1 471

Tusental kronor

		Ingående ramöverförings- belopp	Statens budget	Ändrings- budget	Indragning	Medgivna överskridanden	Totalt tilldelade medel	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslags- kredit	Utgående ramöverförings- belopp
		(IB)	(SB)	(AB)	(ID)	(MÖ)	(IB+SB+AB+ID+ MÖ)			(SB+AB)				
1:3	Åklagarmyndigheten	12 397	1 519 317		0		1 531 714	1 506 066	-13 251	-13 251	-25 649	-71 228	45 579	25 649
1:4	Ekobrottsmyndigheten	-6 838	677 008	20 000			690 170	673 727	-3 281	-23 281	-16 443	-36 753	20 310	16 443
1:5	Sveriges Domstolar	168 202	5 601 459	10 450	-2 613		5 777 498	5 764 526	163 067	152 617	-12 972	-181 329	168 357	12 972
1:6	Kriminalvården	-249 903	8 648 702				8 398 799	8 960 768	312 066	312 066	561 968	-86 685	648 653	-561 968
1:7	Brottsförebyggande rådet	5 525	148 270		-2 181		151 614	136 511	-11 759	-11 759	-15 104	-19 552	4 448	15 104
1:8	Rättsmedicinalverket	17 782	425 276		-5 242		437 816	426 446	1 170	1 170	-11 371	-24 129	12 758	11 371
1:9	Gentekniknämnden	-244	5 547		0		5 303	4 619	-928	-928	-684	-850	166	684
1:10	Brottsoffermyndigheten	1 303	47 233	10 000	-86		58 450	56 632	9 399	-601	-1 818	-3 234	1 416	1 818
1:11	Ersättning för skador på grund av brott	34 329	121 953		-30 671		125 611	91 211	-30 742	-30 742	-34 400	-38 058	3 658	34 400
1:12	Rättsliga biträden m.m.	71 403	2 354 657	200 425			2 626 485	2 849 447	494 790	294 365	222 962	-32 546	255 508	-222 962
1:13	Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.	13 664	39 987	41 000	-11 414		83 237	83 696	43 709	2 709	459	-740	1 199	-459
1:14	Avgifter till vissa internationella sammanslutningar	10 533	24 174	-5 000	-10 533		19 174	13 317	-10 857	-5 857	-5 857	-5 857		5 857
1:15	Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete	551	47 157		-551		47 157	46 941	-216	-216	-216	-880	664	216
1:16	Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden	2 951	18 272		-2 412		18 811	15 267	-3 005	-3 005	-3 543	-4 091	548	3 543
1:17	Domarnämnden	524	8 140		-244		8 420	7 471	-669	-669	-949	-1 193	244	949
1:18	Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet	48 612	81 000		-48 612		81 000	60 917	-20 083	-20 083	-20 083	-20 083		20 083
U0 5 Internationell samverkan		172 509	2 009 032	30 000	-171 102		2 040 439	1 893 013	-116 019	-146 019	-147 426	-201 811	54 385	147 426
1:1	Avgifter till internationella organisationer	146 975	1 328 554		-146 975		1 328 554	1 208 134	-120 420	-120 420	-120 420	-160 276	39 856	120 420
1:2	Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet	14 771	192 276		-11 508		195 539	187 070	-5 206	-5 206	-8 469	-14 110	5 641	8 469

Tusental kronor

		Ingående ramöverförings- belopp	Statens budget	Ändrings- budget	Indragning	Medgivna överskridanden	Totalt tilldelade medel	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslags- kredit	Utgående ramöverförings- belopp
		(IB)	(SB)	(AB)	(ID)	(MÖ)	(IB+SB+AB+ID+ MÖ)			(SB+ÅB)				
1:3	Nordiskt samarbete	359	15 595	30 000	-359		45 595	43 637	28 042	-1 958	-1 958	-3 325	1 367	1 958
1:4	Ekonomiskt bistånd till enskilda utomlands samt diverse kostnader för rättsväsendet	497	13 826		-497		13 826	8 503	-5 323	-5 323	-5 323	-5 737	414	5 323
1:5	Inspektionen för strategiska produkter	-779	43 432		0		42 653	39 270	-4 162	-4 162	-3 383	-4 685	1 302	3 383
1:6	Forskning, utredningar och andra insatser rörande säkerhetspolitik, nedrustning och icke-spridning	788	54 358		-788		54 358	52 917	-1 441	-1 441	-1 441	-3 071	1 630	1 441
1:7	Bidrag till Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (SIPRI)		28 402		0		28 402	28 402	0	0	0	0		0
1:8	Bidrag till Utrikespolitiska institutet (UI)		19 175		0		19 175	19 175	0	0	0	0		0
1:9	Svenska institutet	-1 077	123 724				122 647	120 460	-3 264	-3 264	-2 186	-5 897	3 711	2 186
1:10	Information om Sverige i utlandet	524	15 475		-524		15 475	15 309	-166	-166	-166	-630	464	166
1:11	Samarbete inom Östersjöregionen	10 451	174 215		-10 451		174 215	170 135	-4 080	-4 080	-4 080	-4 080	0	4 080
UO 6	Försvaret och samhällets krisberedskap	-155 386	53 835 520	532 800	-168 884		54 044 050	53 487 462	-348 058	-880 858	-556 588	-2 366 644	1 810 056	556 588
1	Försvaret	-405 275	49 338 322	102 800	-124 025		48 911 822	48 588 745	-749 577	-852 377	-323 077	-1 956 501	1 633 424	323 077
1:1	Förbandsverksamhet och beredskap	-446 319	34 940 784	102 800			34 597 265	34 458 607	-482 177	-584 977	-138 658	-1 190 330	1 051 672	138 658
1:2	Försvarmaktens insatser internationellt	123 550	1 147 159		-89 564		1 181 145	1 036 819	-110 340	-110 340	-144 326	-178 740	34 414	144 326
1:3	Anskaffning av materiel och anläggningar	-107 973	10 816 324				10 708 351	10 728 281	-88 043	-88 043	19 929	-454 560	474 489	-19 929
1:4	Forskning och teknikutveckling	6 141	641 905		-6 141		641 905	634 532	-7 373	-7 373	-7 373	-26 630	19 257	7 373
1:5	Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamheten	1 703	10 792		-1 388		11 107	9 386	-1 406	-1 406	-1 721	-2 044	323	1 721
1:6	Totalförsvarets rekryteringsmyndighet		169 036				169 036	172 469	3 433	3 433	3 433	-1 638	5 071	-3 433

Tusental kronor

		Ingående ramöverförings- belopp	Statens budget	Ändrings- budget	Indragning	Medgivna överskridanden	Totalt tilldelade medel	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslags- kredit	Utgående ramöverförings- belopp
		(IB)	(SB)	(AB)	(ID)	(MÖ)	(IB+SB+AB+ID+ MÖ)			(SB+ÅB)				
1:7	Officersutbildning m.m.	14 979	218 329		-8 620		224 688	208 612	-9 717	-9 717	-16 075	-22 624	6 549	16 075
1:8	Försvarets radioanstalt	-22 620	1 106 408		0		1 083 788	1 059 122	-47 286	-47 286	-24 666	-57 858	33 192	24 666
1:9	Totalförsvarets forskningsinstitut	5 113	180 479		-464		185 128	184 601	4 122	4 122	-527	-5 941	5 414	527
1:10	Nämnder m.m.	296	6 301		-296		6 301	5 999	-302	-302	-302	-315	13	302
1:11	Internationella materielsamarbeten, industrifrågor m.m.	19 738	91 559		-17 551		93 746	81 796	-9 763	-9 763	-11 949	-14 702	2 753	11 949
1:12	Försvarsunderrättelsesdomstolen	117	9 246		0		9 363	8 521	-725	-725	-843	-1 120	277	843
2	Samhällets krisberedskap	255 376	4 045 542	430 000	-44 859		4 686 060	4 457 748	412 206	-17 794	-228 312	-375 237	146 925	228 312
2:1	Kustbevakningen	180 414	1 142 760				1 323 174	1 204 407	61 647	61 647	-118 766	-153 048	34 282	118 766
2:2	Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor	0	74 850				74 850	74 850	0	0	0	-2 245	2 245	0
2:3	Ersättning för räddningstjänst m.m.	7 985	21 080	300 000	-7 985	0	321 080	353 070	331 990	31 990	31 990	-118	32 108	-31 990
2:4	Krisberedskap	70 498	1 286 310	88 000	-35 043		1 409 766	1 251 401	-34 909	-122 909	-158 365	-196 954	38 589	158 365
2:5	Ersättning till SOS Alarm Sverige AB för alarmeringstjänst enligt avtal		305 171				305 171	305 171	0	0	0	0		0
2:6	Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	-6 605	1 169 221	42 000	-108		1 204 508	1 224 434	55 213	13 213	19 926	-15 160	35 086	-19 926
2:7	Statens haverikommission	3 085	46 150		-1 723		47 512	44 414	-1 736	-1 736	-3 097	-7 712	4 615	3 097
3	Strålsäkerhet	-6 851	393 078				386 227	382 023	-11 055	-11 055	-4 203	-32 153	27 950	4 203
3:1	Strålsäkerhetsmyndigheten	-6 851	393 078		0		386 227	382 023	-11 055	-11 055	-4 203	-32 153	27 950	4 203
4	Elsäkerhet	1 364	58 578				59 942	58 945	367	367	-997	-2 754	1 757	997
4:1	Elsäkerhetsverket	1 364	58 578		0		59 942	58 945	367	367	-997	-2 754	1 757	997
UO 7	Internationellt bistånd	55 332	42 985 209	-237 000	-37 923		42 765 618	42 813 467	-171 742	65 258	47 849	-1 486 955	1 534 804	-47 849

Tusental kronor

		Ingående ramöverförings- belopp	Statens budget	Ändrings- budget	Indragning	Medgivna överskridanden	Totalt tilldelade medel	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslags- kredit	Utgående ramöverförings- belopp
		(IB)	(SB)	(AB)	(ID)	(MÖ)	(IB+SB+AB+ID+ MÖ)			(SB+ÅB)				
1 Internationellt utvecklingssamarbete		55 332	42 985 209	-237 000	-37 923		42 765 618	42 813 467	-171 742	65 258	47 849	-1 486 955	1 534 804	-47 849
1:1	Biståndsverksamhet	35 606	41 606 382	-265 000	-34 719		41 342 269	41 392 002	-214 380	50 620	49 733	-1 444 238	1 493 971	-49 733
1:2	Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida)	17 557	1 171 090	28 000			1 216 647	1 219 692	48 602	20 602	3 045	-32 087	35 132	-3 045
1:3	Nordiska Afrikainstitutet	958	16 103		-520		16 541	15 594	-509	-509	-947	-1 430	483	947
1:4	Folke Bernadotteakademin	-542	123 955				123 413	120 842	-3 113	-3 113	-2 571	-6 289	3 718	2 571
1:5	Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete	-1 424	50 000				48 576	47 443	-2 557	-2 557	-1 133	-2 633	1 500	1 133
1:6	Utvärdering av internationellt bistånd	3 177	17 679		-2 683		18 172	17 894	215	215	-278	-278		278
UO 8 Migration		-946 722	15 748 230	6 540 063	-480 567		20 861 004	19 623 582	3 875 352	-2 664 711	-1 237 422	-1 881 244	643 822	1 237 422
1:1	Migrationsverket	96 264	5 315 835	31 762			5 443 861	5 189 634	-126 201	-157 963	-254 228	-413 703	159 475	254 228
1:2	Ersättningar och bostadskostnader	-1 099 426	8 101 000	5 707 750	-301 561		12 407 763	11 723 883	3 622 883	-2 084 867	-683 880	-1 088 930	405 050	683 880
1:3	Migrationspolitiska åtgärder	-329	77 915	15 000	-6 164		86 422	88 538	10 623	-4 377	2 116	-3 079	5 195	-2 116
1:4	Domstolsprövning i utlänningsmål	80 491	959 878	1 562	-51 759		990 172	957 617	-2 261	-3 823	-32 555	-61 351	28 796	32 555
1:5	Rättsliga biträden m.m. vid domstolsprövning i utlänningsmål	9 392	288 800	1 398	-9 392		290 198	298 535	9 735	8 337	8 337	-6 465	14 802	-8 337
1:6	Offentligt biträde i utlänningsärenden	-145 280	305 150	582 591	-39	0	742 422	570 129	264 979	-317 612	-172 293	-202 797	30 504	172 293
1:7	Utresor för avvisade och utvisade	103 332	349 202		-103 332		349 202	269 116	-80 086	-80 086	-80 086	-80 086	0	80 086
1:8	Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar	8 321	155 450		-8 321		155 450	130 617	-24 833	-24 833	-24 833	-24 833	0	24 833
1:9	Tillfälligt stöd till kommuner för ensamkommande unga asylsökande m fl.	514	195 000	200 000			395 514	395 514	200 514	514	0	0	0	0
UO 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg		2 863 356	77 696 041	2 144 725	-3 264 464		79 439 658	78 418 318	722 277	-1 422 448	-1 021 340	-4 192 553	3 171 213	1 021 340

Tusental kronor

	Ingående ramöverförings- belopp	Statens budget	Ändrings- budget	Indragning	Medgivna överskridanden	Totalt tilldelade medel	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslags- kredit	Utgående ramöverförings- belopp
	(IB)	(SB)	(AB)	(ID)	(MÖ)	(IB+SB+AB+ID+ MÖ)			(SB+ÅB)				
1 Hälsa- och sjukvårdspolitik	-266 985	42 772 934	1 749 100	-207 676		44 047 374	43 893 891	1 120 957	-628 143	-153 482	-1 905 732	1 752 250	153 482
1:1 Myndigheten för vård- och omsorgsanalys	822	35 408				36 230	35 006	-402	-402	-1 223	-2 285	1 062	1 223
1:2 Statens beredning för medicinsk och social utvärdering	667	82 724				83 391	78 796	-3 928	-3 928	-4 595	-7 076	2 481	4 595
1:3 Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket	2 596	143 295				145 891	142 074	-1 221	-1 221	-3 817	-8 115	4 298	3 817
1:4 Tandvårdsförmåner	-34 046	6 332 439				6 298 393	6 457 233	124 794	124 794	158 840	-157 356	316 196	-158 840
1:5 Bidrag för läkemedelsförmånerna	-661 555	26 582 000	1 149 100			27 069 545	27 067 447	485 447	-663 653	-2 098	-1 388 653	1 386 555	2 098
1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård	327 470	7 096 286	600 000	-113 645		7 910 111	7 711 244	614 958	14 958	-198 867	-198 867	0	198 867
1:7 Sjukvård i internationella förhållanden	52 501	465 030		-52 501		465 030	492 817	27 787	27 787	27 787	-5 464	33 251	-27 787
1:8 Bidrag till psykiatri	41 529	1 755 493		-41 529		1 755 493	1 634 062	-121 431	-121 431	-121 431	-121 431	0	121 431
1:9 Läkemedelsverket	-121	134 537				134 416	134 398	-139	-139	-18	-4 054	4 036	18
1:10 E-hälsomyndigheten	3 152	145 722				148 874	140 815	-4 907	-4 907	-8 059	-12 430	4 371	8 059
2 Folkhälsopolitik	27 132	786 310		-22 170		791 272	762 618	-23 692	-23 692	-28 654	-41 361	12 707	28 654
2:1 Folkhälsomyndigheten	8 413	383 014				391 427	382 250	-764	-764	-9 177	-20 575	11 398	9 177
2:2 Insatser för vaccinberedskap	2 777	88 500		-2 777		88 500	87 020	-1 480	-1 480	-1 480	-1 480		1 480
2:3 Bidrag till WHO	-3 443	43 665		-8		40 214	37 840	-5 825	-5 825	-2 374	-3 683	1 309	2 374
2:4 Insatser mot hiv/aids och andra smittsamma sjukdomar	1 367	75 502		-1 367		75 502	74 092	-1 410	-1 410	-1 410	-1 410		1 410
6:1 Åtgärder avseende alkohol, narkotika, dopning, tobak samt spel	18 018	195 629		-18 018		195 629	181 416	-14 213	-14 213	-14 213	-14 213	0	14 213
3 Funktionshinderspolitik	2 011	248 090		-275		249 826	248 843	753	753	-984	-2 764	1 780	984
3:1 Myndigheten för delaktighet	2 011	59 348		-275		61 084	60 101	753	753	-984	-2 764	1 780	984
3:2 Bidrag till funktionshindersorganisationer	0	188 742		0		188 742	188 742	0	0	0	0		0

Tusental kronor

	Ingående ramöverförings- belopp	Statens budget	Ändrings- budget	Indragning	Medgivna överskridanden	Totalt tilldelade medel	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslags- kredit	Utgående ramöverförings- belopp
	(IB)	(SB)	(AB)	(ID)	(MÖ)	(IB+SB+AB+ID+ MÖ)			(SB+ÅB)				
4 Politik för sociala tjänster	3 028 447	31 857 502	382 125	-2 998 129		32 269 944	31 494 976	-362 526	-744 651	-774 968	-2 119 177	1 344 209	774 968
4:1 Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd	456	24 333				24 789	22 691	-1 642	-1 642	-2 098	-2 827	729	2 098
4:2 Vissa statsbidrag inom funktionshindersområdet	22 015	767 514		-22 015		767 514	723 450	-44 064	-44 064	-44 064	-44 064	0	44 064
4:3 Bilstöd till personer med funktionsnedsättning	104 550	263 395		-104 550		263 395	99 503	-163 892	-163 892	-163 892	-190 231	26 339	163 892
4:4 Kostnader för statlig assistansersättning	2 621 338	25 693 300		-2 621 338		25 693 300	25 308 374	-384 926	-384 926	-384 926	-1 669 591	1 284 665	384 926
4:5 Stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet	141 997	2 517 490	360 000	-141 997		2 877 490	2 809 365	291 875	-68 125	-68 125	-68 125	0	68 125
4:6 Statens institutionsstyrelse	24 042	1 082 555				1 106 597	1 045 987	-36 568	-36 568	-60 610	-93 086	32 476	60 610
4:7 Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m.	114 049	1 508 915	22 125	-108 230		1 536 859	1 485 605	-23 310	-45 435	-51 254	-51 254	0	51 254
5 Barnrättspolitik	4 790	47 184		-4 518		47 456	45 677	-1 507	-1 507	-1 779	-2 526	747	1 779
5:1 Barnombudsmannen	272	24 923		0		25 195	23 654	-1 269	-1 269	-1 541	-2 288	747	1 541
5:2 Barnets rättigheter	4 518	22 261		-4 518		22 261	22 023	-238	-238	-238	-238	0	238
7 Forskningspolitik	15 006	641 079		-14 184		641 902	611 766	-29 313	-29 313	-30 136	-49 368	19 232	30 136
7:1 Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd: Förvaltning	823	34 576				35 399	35 775	1 199	1 199	377	-660	1 037	-377
7:2 Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd: Forskning	14 184	606 503		-14 184		606 503	575 991	-30 512	-30 512	-30 512	-48 707	18 195	30 512

Tusental kronor

	Ingående ramöverförings- belopp	Statens budget	Ändrings- budget	Indragning	Medgivna överskridanden	Totalt tilldelade medel (IB+SB+ÄB+ID+ MÖ)	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel (SB+ÄB)	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslags- kredit	Utgående ramöverförings- belopp
	(IB)	(SB)	(ÄB)	(ID)	(MÖ)								
8 Socialstyrelsen och Inspektionen för vård och omsorg	52 854	1 342 942	13 500	-17 412		1 391 884	1 360 548	17 606	4 106	-31 336	-71 624	40 288	31 336
8:1 Socialstyrelsen	14 507	658 637	10 000			683 144	670 745	12 108	2 108	-12 399	-32 158	19 759	12 399
8:2 Inspektionen för vård och omsorg	38 347	684 305	3 500	-17 412		708 740	689 803	5 498	1 998	-18 938	-39 467	20 529	18 938
Äldre anslag	101	0		-101						0	0	0	0
6:1 (2017) Alkoholsortimentsnämnden	101			-101		0		0	0	0	0		0
UO 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	5 345 101	102 615 229	61 700	-5 303 897		102 718 133	99 680 971	-2 934 258	-2 995 958	-3 037 162	-7 480 517	4 443 355	3 037 162
1 Ersättning vid sjukdom och funktionsnedsättning	5 242 656	93 814 810	65 000	-5 303 897		93 818 569	91 145 563	-2 669 247	-2 734 247	-2 673 005	-6 852 348	4 179 343	2 673 005
1:1 Sjukpenning och rehabilitering m.m.	4 063 850	38 810 429		-4 064 625		38 809 654	37 544 590	-1 265 839	-1 265 839	-1 265 064	-3 022 784	1 757 720	1 265 064
1:2 Aktivitets- och sjukersättningar m.m.	1 004 628	46 909 313		-1 004 628		46 909 313	45 805 666	-1 103 647	-1 103 647	-1 103 647	-3 140 312	2 036 665	1 103 647
1:3 Handikappersättning	34 067	1 384 000		-34 067		1 384 000	1 342 936	-41 064	-41 064	-41 064	-110 264	69 200	41 064
1:4 Arbetsskadeersättningar m.m.	-57 222	2 876 000				2 818 778	2 810 658	-65 342	-65 342	-8 119	-274 419	266 300	8 119
1:5 Ersättning inom det statliga personskadeskyddet	-3 244	33 068	9 000			38 824	38 867	5 799	-3 201	43	-1 565	1 608	-43
1:6 Bidrag för sjukskrivningsprocessen	189 406	2 901 000		-189 406		2 901 000	2 648 880	-252 120	-252 120	-252 120	-252 120		252 120
1:7 Ersättning för höga sjuklönekostnader	11 171	901 000	56 000	-11 171		957 000	953 966	52 966	-3 034	-3 034	-50 884	47 850	3 034
2 Myndigheter	102 445	8 800 419	-3 300			8 899 564	8 535 408	-265 011	-261 711	-364 157	-628 169	264 012	364 157
2:1 Försäkringskassan	100 531	8 732 772	-3 300			8 830 003	8 467 674	-265 098	-261 798	-362 329	-624 312	261 983	362 329
2:2 Inspektionen för socialförsäkringen	1 914	67 647				69 561	67 733	86	86	-1 828	-3 857	2 029	1 828

Tusental kronor

	Ingående ramöverförings- belopp	Statens budget	Ändrings- budget	Indragning	Medgivna överskridanden	Totalt tilldelade medel (IB+SB+ÄB+ID+ MÖ)	Utfall	Skilnad mot statens budget	Skilnad mot anvisade medel (SB+ÄB)	Skilnad mot tilldelade medel	Skilnad mot tillgängliga medel	Anslags- kredit	Utgående ramöverförings- belopp
	(IB)	(SB)	(ÄB)	(ID)	(MÖ)								
U0 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	-65 195	34 635 669	-800	-112 378		34 457 296	34 771 247	135 578	136 378	313 951	-1 428 891	1 742 842	-313 951
1 Ersättning vid ålderdom	-40 516	34 079 900		-112 378		33 927 006	34 231 715	151 815	151 815	304 709	-1 399 286	1 703 995	-304 709
1:1 Garantipension till ålderspension	-82 843	13 080 300				12 997 457	13 142 095	61 795	61 795	144 638	-509 377	654 015	-144 638
1:2 Efterlevandepensioner till vuxna	-13 864	10 869 800				10 855 936	10 869 424	-376	-376	13 488	-530 002	543 490	-13 488
1:3 Bostadstillägg till pensionärer	112 378	9 026 600		-112 378		9 026 600	9 138 839	112 239	112 239	112 239	-339 091	451 330	-112 239
1:4 Äldreförsörjningsstöd	-56 187	1 103 200				1 047 013	1 081 357	-21 843	-21 843	34 344	-20 816	55 160	-34 344
2 Myndigheter	-24 679	555 769	-800			530 290	539 532	-16 237	-15 437	9 242	-29 605	38 847	-9 242
2:1 Pensionsmyndigheten	-24 679	555 769	-800			530 290	539 532	-16 237	-15 437	9 242	-29 605	38 847	-9 242
U0 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	557 720	94 586 418	1 283 900	-942 384		95 485 654	95 208 196	621 778	-662 122	-277 458	-4 434 975	4 157 517	277 458
1:1 Barnbidrag	59 684	31 607 039		-94 209		31 572 514	31 722 494	115 455	115 455	149 980	-1 430 371	1 580 351	-149 980
1:2 Föräldraförsäkring	-252 388	42 958 598	1 283 900	-97 751		43 892 359	43 913 923	955 325	-328 575	21 564	-1 932 931	1 954 495	-21 564
1:3 Underhållsstöd	106 454	2 861 850		-106 454		2 861 850	2 593 264	-268 586	-268 586	-268 586	-411 678	143 092	268 586
1:4 Adoptionsbidrag	16 704	23 284		-16 704		23 284	14 256	-9 028	-9 028	-9 028	-9 726	698	9 028
1:5 Barnpension och efterlevandestöd	120 124	977 800		-120 124		977 800	951 151	-26 649	-26 649	-26 649	-85 317	58 668	26 649
1:6 Vårdbidrag för funktionshindrade barn	31 278	4 264 510		-31 278		4 264 510	4 072 017	-192 493	-192 493	-192 493	-386 385	193 892	192 493
1:7 Pensionsrätt för barnår		7 366 900				7 366 900	7 366 900	0	0	0	0		0
1:8 Bostadsbidrag	475 864	4 526 437		-475 864		4 526 437	4 574 192	47 755	47 755	47 755	-178 566	226 321	-47 755

Tusental kronor

	Ingående ramöverförings- belopp	Statens budget	Ändrings- budget	Indragning	Medgivna överskridanden	Totalt tilldelade medel	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslags- kredit	Utgående ramöverförings- belopp
	(IB)	(SB)	(ÅB)	(ID)	(MÖ)	(IB+SB+ÅB+ID+ MÖ)			(SB+ÅB)				
U0 13 Jämställdhet och nyanlända invandrarers etablering	8 767 040	25 600 209	603 802	-8 763 681		26 207 370	22 217 177	-3 383 032	-3 986 834	-3 990 193	-5 221 184	1 230 991	3 990 193
1 Nyanlända invandrarers etablering	7 644 372	24 885 987	546 802	-7 644 372		25 432 789	21 483 267	-3 402 720	-3 949 522	-3 949 522	-5 173 841	1 224 319	3 949 522
1:1 Etableringsåtgärder	2 005	238 430	15 000	-2 005		253 430	252 878	14 448	-552	-552	-552	0	552
1:2 Kommunersättningar vid flyktningmottagande	6 465 758	19 265 374	531 802	-6 465 758		19 797 176	16 167 015	-3 098 359	-3 630 161	-3 630 161	-4 589 429	959 268	3 630 161
1:3 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare	1 072 558	5 179 320		-1 072 558		5 179 320	4 924 578	-254 742	-254 742	-254 742	-513 708	258 966	254 742
1:4 Hemutrustningslån	104 051	202 863		-104 051		202 863	138 796	-64 067	-64 067	-64 067	-70 152	6 085	64 067
2 Diskriminering	8 271	196 705		-4 912		200 064	198 272	1 567	1 567	-1 792	-5 485	3 693	1 792
2:1 Diskrimineringsombudsmannen	5 334	123 786		-1 975		127 145	126 159	2 373	2 373	-986	-4 679	3 693	986
2:2 Åtgärder mot diskriminering och rasism m.m.	2 936	72 919		-2 936		72 919	72 114	-805	-805	-805	-805	0	805
3 Jämställdhet	13 775	442 517	57 000	-13 775		499 517	472 558	30 041	-26 959	-26 959	-29 368	2 409	26 959
3:1 Särskilda jämställdhetsåtgärder	13 775	334 039	51 000	-13 775		385 039	362 943	28 904	-22 096	-22 096	-22 096	0	22 096
3:2 Jämställdhetsmyndigheten		80 315	6 000			86 315	81 566	1 251	-4 749	-4 749	-7 158	2 409	4 749
3:3 Bidrag för kvinnors organisering		28 163				28 163	28 049	-114	-114	-114	-114		114
4 Segregation	16 459	75 000		-16 459		75 000	63 080	-11 920	-11 920	-11 920	-12 490	570	11 920
4:1 Åtgärder mot segregation	16 459	56 000		-16 459		56 000	47 481	-8 519	-8 519	-8 519	-8 519		8 519
4:2 Delegationen mot segregation		19 000				19 000	15 599	-3 401	-3 401	-3 401	-3 971	570	3 401
Äldre anslag	1 084 163	0		-1 084 163						0	0	0	0

Tusental kronor

		Ingående ramöverförings- belopp	Statens budget	Ändrings- budget	Indragning	Medgivna överskridanden	Totalt tilldelade medel	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslags- kredit	Utgående ramöverförings- belopp
		(IB)	(SB)	(AB)	(ID)	(MÖ)	(IB+SB+AB+ID+ MÖ)			(SB+ÅB)				
1:4 (2017)	Ersättning för insatser för vissa nyanlända invandrare	1 084 163			-1 084 163		0		0	0	0	0		0
UO 14 Arbetsmarknad och arbetsliv		4 107 364	74 083 840	2 254 500	-4 276 294		76 169 410	73 860 965	-222 875	-2 477 375	-2 308 445	-7 172 006	4 863 561	2 308 445
1 Arbetsmarknad		4 094 496	73 150 314	2 229 500	-4 264 579		75 209 732	72 939 251	-211 063	-2 440 563	-2 270 481	-7 111 736	4 841 255	2 270 481
1:1	Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader	-124 089	8 402 329	7 500			8 285 740	8 191 404	-210 925	-218 425	-94 336	-346 405	252 069	94 336
1:2	Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd	654 531	22 699 927	2 217 000	-695 501	0	24 875 957	25 367 265	2 667 338	450 338	491 308	-1 583 905	2 075 213	-491 308
1:3	Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser	1 721 676	13 422 023	500 000	-1 721 676		13 922 023	13 042 741	-379 282	-879 282	-879 282	-2 154 032	1 274 750	879 282
1:4	Lönebidrag och Samhall m.m.	1 211 209	19 196 879		-1 211 209		19 196 879	18 227 534	-969 345	-969 345	-969 345	-1 659 194	689 849	969 345
1:5	Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige	-7 928	119 685				111 757	109 875	-9 810	-9 810	-1 882	-13 850	11 968	1 882
1:6	Europeiska socialfonden m.m. för perioden 2014-2020	172 403	1 523 500		-172 403		1 523 500	1 293 893	-229 607	-229 607	-229 607	-305 782	76 175	229 607
1:7	Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering	934	41 161				42 095	41 074	-87	-87	-1 021	-2 255	1 234	1 021
1:8	Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen	2 695	71 785		-725		73 755	71 753	-32	-32	-2 002	-4 155	2 153	2 002
1:9	Bidrag till administration av grundbeloppet		56 363		0		56 363	56 363	0	0	0	0		0
1:10	Bidrag till Stiftelsen Utbildning Nordkalotten		8 303		0		8 303	8 303	0	0	0	0	0	0
1:11	Bidrag till lönegarantiersättning	279 419	1 700 000		-279 419		1 700 000	1 479 849	-220 151	-220 151	-220 151	-390 151	170 000	220 151
1:12	Nystartsjobb och stöd för yrkesintroduktionsanställningar	183 645	5 756 893	-495 000	-183 645		5 261 893	5 031 723	-725 170	-230 170	-230 170	-518 014	287 844	230 170
1:13	Lån till körkort		151 466				151 466	17 475	-133 991	-133 991	-133 991	-133 991		133 991

Tusental kronor

		Ingående ramöverförings- belopp	Statens budget	Ändrings- budget	Indragning	Medgivna överskridanden	Totalt tilldelade medel	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslags- kredit	Utgående ramöverförings- belopp
		(IB)	(SB)	(AB)	(ID)	(MÖ)	(IB+SB+AB+ID+ MÖ)			(SB+ÅB)				
2 Arbetsliv		12 468	933 526	25 000	-11 316		959 679	921 714	-11 812	-36 812	-37 965	-60 271	22 306	37 965
2:1	Arbetsmiljöverket	-235	763 225	25 000	-1 344		786 646	773 706	10 481	-14 519	-12 940	-31 867	18 927	12 940
2:2	Arbetsdomstolen	3 277	34 330		-2 299		35 308	31 347	-2 983	-2 983	-3 961	-4 990	1 029	3 961
2:3	Internationella arbetsorganisationen (ILO)	2 356	33 722		-2 356		33 722	31 118	-2 604	-2 604	-2 604	-2 637	33	2 604
2:4	Medlingsinstitutet	6 989	58 449		-5 235		60 203	52 407	-6 042	-6 042	-7 796	-9 549	1 753	7 796
2:5	Arbetslivspolitik	82	25 000		-82		25 000	22 037	-2 963	-2 963	-2 963	-2 963		2 963
2:6	Centrum för kunskap om och utvärdering av arbetsmiljö		18 800				18 800	11 100	-7 700	-7 700	-7 700	-8 264	564	7 700
Äldre anslag		400	0		-400						0	0	0	0
1:12 (2015)	Europeiska socialfonden m.m. för perioden 2007–2013	400			-400		0		0	0	0	0		0
U0 15 Studiestöd		2 739 032	24 352 692	128 000	-2 809 131		24 410 592	21 118 277	-3 234 415	-3 362 415	-3 292 315	-4 372 131	1 079 816	3 292 315
1:1	Studiehjälp	-49 408	4 091 761	78 000	-44 744		4 075 609	4 035 297	-56 464	-134 464	-40 312	-244 900	204 588	40 312
1:2	Studiemedel	2 231 511	16 357 643	13 000	-2 231 511		16 370 643	13 851 324	-2 506 319	-2 519 319	-2 519 319	-3 199 675	680 356	2 519 319
1:3	Avsättning för kreditförluster	83 878	1 878 700		-83 878		1 878 700	1 825 102	-53 598	-53 598	-53 598	-147 533	93 935	53 598
1:4	Statens utgifter för studiemedelsräntor	12 236	140 582	31 000	-12 236		171 582	170 338	29 756	-1 244	-1 244	-8 273	7 029	1 244
1:5	Bidrag till kostnader vid viss gymnasieutbildning och vid viss föräldrautbildning i teckenspråk	10 978	62 150		-10 978		62 150	52 499	-9 651	-9 651	-9 651	-12 757	3 106	9 651
1:6	Bidrag till vissa studiesociala ändamål	-1 267	29 000		0		27 733	23 100	-5 900	-5 900	-4 633	-6 083	1 450	4 633
1:7	Studiestartsstöd	423 839	909 000		-423 839		909 000	254 732	-654 268	-654 268	-654 268	-699 718	45 450	654 268
1:8	Centrala studiestödsnämnden	26 390	869 376	6 000	-1 498		900 268	891 220	21 844	15 844	-9 049	-52 517	43 468	9 049
1:9	Överklagandenämnden för studiestöd	873	14 480		-446		14 907	14 665	185	185	-242	-676	434	242

Tusental kronor

		Ingående ramöverförings- belopp	Statens budget	Ändrings- budget	Indragning	Medgivna överskridanden	Totalt tilldelade medel	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslags- kredit	Utgående ramöverförings- belopp
		(IB)	(SB)	(ÅB)	(ID)	(MÖ)	(IB+SB+ÅB+ID+ MÖ)			(SB+ÅB)				
U0 16 Utbildning och universitetsforskning		2 092 987	77 965 638	144 500	-1 828 463		78 374 662	76 002 000	-1 963 638	-2 108 138	-2 372 662	-3 085 458	712 796	2 372 662
1 Barn-, ungdoms- och vuxenutbildning		1 912 149	24 863 021	144 500	-1 748 736		25 170 934	23 456 242	-1 406 779	-1 551 279	-1 714 692	-1 901 181	186 489	1 714 692
1:1	Statens skolverk	43 945	1 124 218	19 500	-12 266		1 175 397	1 147 537	23 319	3 819	-27 860	-61 586	33 726	27 860
1:2	Statens skolinspektion	16 320	405 298		-4 031		417 587	411 998	6 700	6 700	-5 589	-17 747	12 158	5 589
1:3	Specialpedagogiska skolmyndigheten	7 347	722 806		-4 332		725 821	743 282	20 476	20 476	17 461	-4 223	21 684	-17 461
1:4	Sameskolstyrelsen	-1 678	40 099	15 000			53 421	51 845	11 746	-3 254	-1 575	-3 579	2 004	1 575
1:5	Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet	477 929	3 685 198	40 000	-477 929		3 725 198	3 304 199	-380 999	-420 999	-420 999	-420 999	0	420 999
1:6	Statligt stöd till särskild utbildning i gymnasieskolan	37 167	296 950		-37 167		296 950	239 049	-57 901	-57 901	-57 901	-57 901	0	57 901
1:7	Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet, m.m.	4 529	4 436 000		-4 529		4 436 000	4 429 993	-6 007	-6 007	-6 007	-6 007	0	6 007
1:8	Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet, m.m.	9 419	190 220		-9 419		190 220	180 642	-9 578	-9 578	-9 578	-9 578	0	9 578
1:9	Bidrag till svensk undervisning i utlandet	-3 889	102 540				98 651	98 614	-3 926	-3 926	-38	-3 114	3 076	38
1:10	Fortbildning av lärare och förskolepersonal	155 133	308 985	-40 000	-155 133		268 985	154 071	-154 914	-114 914	-114 914	-114 914	0	114 914
1:11	Bidrag till vissa studier	337	17 525		-337		17 525	16 418	-1 107	-1 107	-1 107	-1 107	0	1 107
1:12	Myndigheten för yrkeshögskolan	1 794	115 581				117 375	114 085	-1 496	-1 496	-3 290	-6 757	3 467	3 290
1:13	Statligt stöd till vuxenutbildning	326 255	2 570 034	110 000	-326 255		2 680 034	2 133 571	-436 463	-546 463	-546 463	-546 463		546 463
1:14	Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning	127 385	2 204 750		-127 385		2 204 750	2 192 834	-11 916	-11 916	-11 916	-121 578	109 662	11 916
1:15	Upprustning av skollokaler och utemiljöer	317 739	680 000		-197 739		800 000	759 303	79 303	79 303	-40 697	-40 697	0	40 697
1:16	Fler anställda i lågstadiet	3 042	2 300 000		-3 042		2 300 000	2 290 112	-9 888	-9 888	-9 888	-9 888		9 888
1:17	Skolforskningsinstitutet	203	23 756				23 959	22 342	-1 414	-1 414	-1 616	-2 328	712	1 616

Tusental kronor

		Ingående ramöverförings- belopp	Statens budget	Ändrings- budget	Indragning	Medgivna överskridanden	Totalt tilldelade medel	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslags- kredit	Utgående ramöverförings- belopp
		(IB)	(SB)	(ÅB)	(ID)	(MÖ)	(IB+SB+ÅB+ID+ MÖ)			(SB+ÅB)				
1:18	Praktiknära skolforskning		18 543				18 543	15 635	-2 908	-2 908	-2 908	-2 908		2 908
1:19	Bidrag till lärarlöner	389 172	4 457 100		-389 172		4 457 100	4 015 848	-441 252	-441 252	-441 252	-441 252		441 252
1:20	Särskilda insatser inom skolområdet		163 418				163 418	163 418	0	0	0	0		0
1:21	Statligt stöd för stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling		1 000 000				1 000 000	971 445	-28 555	-28 555	-28 555	-28 555		28 555
2	Universitet och högskolor	156 583	44 774 066		-56 848		44 873 801	44 234 445	-539 621	-539 621	-639 355	-769 490	130 135	639 355
2:1	Universitetskanslersämbetet	4 325	144 539		-203		148 661	142 548	-1 991	-1 991	-6 113	-10 449	4 336	6 113
2:2	Universitets- och högskolerådet	3 498	174 578				178 076	178 075	3 497	3 497	-1	-5 238	5 237	1
2:3	Uppsala universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		1 756 305				1 756 305	1 756 305	0	0	0	0		0
2:4	Uppsala universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå		2 131 629				2 131 629	2 131 629	0	0	0	0	0	0
2:5	Lunds universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		2 066 875				2 066 875	2 066 875	0	0	0	0		0
2:6	Lunds universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå		2 193 198				2 193 198	2 193 198	0	0	0	0		0
2:7	Göteborgs universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		2 123 478				2 123 478	2 041 317	-82 161	-82 161	-82 161	-82 161		82 161
2:8	Göteborgs universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå		1 564 290				1 564 290	1 564 290	0	0	0	0		0
2:9	Stockholms universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		1 739 036				1 739 036	1 652 783	-86 253	-86 253	-86 253	-86 253		86 253
2:10	Stockholms universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå		1 630 355				1 630 355	1 630 355	0	0	0	0		0
2:11	Umeå universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		1 396 659				1 396 659	1 396 659	0	0	0	0		0
2:12	Umeå universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå		1 118 416				1 118 416	1 118 416	0	0	0	0		0

Tusental kronor

		Ingående ramöverförings- belopp	Statens budget	Ändrings- budget	Indragning	Medgivna överskridanden	Totalt tilldelade medel	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslags- kredit	Utgående ramöverförings- belopp
		(IB)	(SB)	(ÅB)	(ID)	(MÖ)	(IB+SB+ÅB+ID+ MÖ)			(SB+ÅB)				
2:13	Linköpings universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		1 549 701				1 549 701	1 475 483	-74 218	-74 218	-74 218	-74 218		74 218
2:14	Linköpings universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå		886 763				886 763	886 763	0	0	0	0		0
2:15	Karolinska institutet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	3 820	720 949				724 769	690 576	-30 373	-30 373	-34 192	-34 192		34 192
2:16	Karolinska institutet: Forskning och utbildning på forskarnivå		1 559 586				1 559 586	1 559 586	0	0	0	0		0
2:17	Kungl. Tekniska högskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	0	1 161 006				1 161 006	1 161 006	0	0	0	0		0
2:18	Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå		1 545 942				1 545 942	1 545 942	0	0	0	0		0
2:19	Luleå tekniska universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		674 320				674 320	674 320	0	0	0	0		0
2:20	Luleå tekniska universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå		385 307				385 307	385 307	0	0	0	0		0
2:21	Karlstads universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		664 465				664 465	664 465	0	0	0	0		0
2:22	Karlstads universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå		238 163				238 163	238 163	0	0	0	0		0
2:23	Linnéuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		1 067 905				1 067 905	1 052 563	-15 342	-15 342	-15 342	-15 342		15 342
2:24	Linnéuniversitetet: Forskning och utbildning på forskarnivå		335 303				335 303	335 303	0	0	0	0		0
2:25	Örebro universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		797 279				797 279	795 526	-1 753	-1 753	-1 753	-1 753		1 753
2:26	Örebro universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå		265 079				265 079	265 079	0	0	0	0		0
2:27	Mittuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		554 525				554 525	554 525	0	0	0	0		0

Tusental kronor

		Ingående ramöverförings- belopp	Statens budget	Ändrings- budget	Indragning	Medgivna överskridanden	Totalt tilldelade medel	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslags- kredit	Utgående ramöverförings- belopp
		(IB)	(SB)	(ÅB)	(ID)	(MÖ)	(IB+SB+ÅB+ID+ MÖ)			(SB+ÅB)				
2:28	Mittuniversitetet: Forskning och utbildning på forskarnivå		244 069				244 069	244 069	0	0	0	0		0
2:29	Malmö universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		935 565				935 565	935 565	0	0	0	0		0
2:30	Malmö universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå		236 817				236 817	236 817	0	0	0	0		0
2:31	Blekinge tekniska högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		247 764				247 764	246 773	-991	-991	-991	-991		991
2:32	Blekinge tekniska högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå		96 517				96 517	96 517	0	0	0	0		0
2:33	Mälardalens högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	33 690	610 073		0		643 763	607 736	-2 337	-2 337	-36 026	-36 026		36 026
2:34	Mälardalens högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå		113 742				113 742	113 742	0	0	0	0		0
2:35	Stockholms konstnärliga högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		202 136				202 136	201 549	-587	-587	-587	-587		587
2:36	Stockholms konstnärliga högskola: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå		50 405				50 405	50 405	0	0	0	0		0
2:37	Gymnastik- och idrottshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		103 938				103 938	103 938	0	0	0	0		0
2:38	Gymnastik- och idrottshögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå		34 406				34 406	34 406	0	0	0	0		0
2:39	Högskolan i Borås: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		501 449				501 449	499 358	-2 091	-2 091	-2 091	-2 091		2 091
2:40	Högskolan i Borås: Forskning och utbildning på forskarnivå		74 480				74 480	74 480	0	0	0	0		0
2:41	Högskolan Dalarna: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		432 085				432 085	432 085	0	0	0	0		0

Tusental kronor

		Ingående ramöverförings- belopp	Statens budget	Ändrings- budget	Indragning	Medgivna överskridanden	Totalt tilldelade medel	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslags- kredit	Utgående ramöverförings- belopp
		(IB)	(SB)	(ÅB)	(ID)	(MÖ)	(IB+SB+ÅB+ID+ MÖ)			(SB+ÅB)				
2:42	Högskolan Dalarna: Forskning och utbildning på forskarnivå		76 988				76 988	76 988	0	0	0	0		0
2:43	Högskolan i Gävle: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		455 713				455 713	455 713	0	0	0	0		0
2:44	Högskolan i Gävle: Forskning och utbildning på forskarnivå		98 016				98 016	98 016	0	0	0	0		0
2:45	Högskolan i Halmstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		393 975				393 975	393 975	0	0	0	0		0
2:46	Högskolan i Halmstad: Forskning och utbildning på forskarnivå		68 748				68 748	68 748	0	0	0	0		0
2:47	Högskolan Kristianstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		397 872				397 872	397 872	0	0	0	0		0
2:48	Högskolan Kristianstad: Forskning och utbildning på forskarnivå		63 057				63 057	63 057	0	0	0	0		0
2:49	Högskolan i Skövde: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	4 658	309 935		0		314 593	304 900	-5 035	-5 035	-9 693	-9 693		9 693
2:50	Högskolan i Skövde: Forskning och utbildning på forskarnivå		50 523				50 523	50 523	0	0	0	0		0
2:51	Högskolan Väst: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		364 670				364 670	364 670	0	0	0	0		0
2:52	Högskolan Väst: Forskning och utbildning på forskarnivå		63 124				63 124	63 124	0	0	0	0		0
2:53	Konstfack: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	5 580	162 576		0		168 156	166 235	3 659	3 659	-1 921	-1 921		1 921
2:54	Konstfack: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå		19 689				19 689	19 689	0	0	0	0		0
2:55	Kungl. Konsthögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		64 579				64 579	64 579	0	0	0	0		0
2:56	Kungl. Konsthögskolan: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå		11 214				11 214	11 214	0	0	0	0		0

Tusental kronor

		Ingående ramöverförings- belopp	Statens budget	Ändrings- budget	Indragning	Medgivna överskridanden	Totalt tilldelade medel	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslags- kredit	Utgående ramöverförings- belopp
		(IB)	(SB)	(ÄB)	(ID)	(MÖ)	(IB+SB+ÄB+ID+ MÖ)			(SB+ÄB)				
2:57	Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		131 513				131 513	131 513	0	0	0	0		0
2:58	Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå		19 787				19 787	19 787	0	0	0	0		0
2:59	Södertörns högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		421 111				421 111	421 111	0	0	0	0		0
2:60	Södertörns högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå		83 707				83 707	83 707	0	0	0	0		0
2:61	Försvårshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		30 076				30 076	30 076	0	0	0	0		0
2:62	Försvårshögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå		20 776				20 776	20 776	0	0	0	0		0
2:63	Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet	3 947	3 344 601				3 348 548	3 281 269	-63 332	-63 332	-67 279	-167 143	99 864	67 279
2:64	Särskilda utgifter inom universitet och högskolor	86 587	732 248		-46 511		772 324	566 318	-165 930	-165 930	-206 006	-226 704	20 698	206 006
2:65	Särskilda medel till universitet och högskolor	10 479	432 125		-10 135		432 469	417 759	-14 366	-14 366	-14 710	-14 710	0	14 710
2:66	Ersättningar för klinisk utbildning och forskning		2 583 230		0		2 583 230	2 583 230	0	0	0	0	0	0
2:67	Särskilda bidrag inom högskoleområdet		45 116				45 116	45 098	-18	-18	-18	-18		18
3 Forskning		38 944	8 184 653		-18 892		8 204 705	8 190 278	5 625	5 625	-14 427	-408 114	393 687	14 427
3:1	Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	1 826	6 007 846		-3 863		6 005 809	6 048 131	40 285	40 285	42 322	-258 070	300 392	-42 322
3:2	Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer	1 934	360 061		-1 934		360 061	332 092	-27 969	-27 969	-27 969	-45 972	18 003	27 969
3:3	Vetenskapsrådet: Förvaltning	5 993	163 492		-1 165		168 320	167 392	3 900	3 900	-927	-5 831	4 904	927

Tusental kronor

		Ingående ramöverförings- belopp	Statens budget	Ändrings- budget	Indragning	Medgivna överskridanden	Totalt tilldelade medel	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslags- kredit	Utgående ramöverförings- belopp
		(IB)	(SB)	(AB)	(ID)	(MÖ)	(IB+SB+AB+ID+ MÖ)			(SB+AB)				
3:4	Rymdforskning och rymdverksamhet	-9 479	947 356				937 877	961 748	14 392	14 392	23 871	-23 496	47 367	-23 871
3:5	Rymdstyrelsen: Förvaltning	-663	34 464				33 801	33 252	-1 212	-1 212	-549	-1 582	1 033	549
3:6	Institutet för rymdfysik	-147	55 428		0		55 281	55 540	112	112	259	-1 403	1 662	-259
3:7	Kungl. biblioteket	5 165	370 085				375 250	371 297	1 212	1 212	-3 953	-15 055	11 102	3 953
3:8	Polarforskningssekreteriatet	21 113	48 024				69 137	31 757	-16 267	-16 267	-37 380	-39 781	2 401	37 380
3:9	SUNET	0	49 183				49 183	49 035	-148	-148	-148	-2 607	2 459	148
3:10	Centrala etikprövningsnämnden	1 476	7 342		-1 266		7 551	5 093	-2 249	-2 249	-2 458	-2 678	220	2 458
3:11	Regionala etikprövningsnämnder	4 330	41 377		-3 266		42 441	38 802	-2 575	-2 575	-3 639	-4 784	1 145	3 639
3:12	Särskilda utgifter för forskningsändamål	7 398	99 995		-7 398		99 995	96 138	-3 857	-3 857	-3 857	-6 856	2 999	3 857
4	Vissa gemensamma ändamål	4 279	143 898		-3 987		144 191	140 003	-3 895	-3 895	-4 188	-6 673	2 485	4 188
4:1	Internationella program	2 961	81 589		-2 961		81 589	78 689	-2 900	-2 900	-2 900	-2 900	0	2 900
4:2	Avgift till Unesco och ICCROM	209	30 886		-209		30 886	30 127	-759	-759	-759	-2 303	1 544	759
4:3	Kostnader för Svenska Unescorådet	403	10 380		-97		10 686	10 479	99	99	-207	-518	311	207
4:4	Utvecklingsarbete inom områdena utbildning och forskning	706	21 043		-720		21 029	20 707	-336	-336	-322	-952	630	322
Äldre anslag		-18 968	0				-18 968	-18 968	-18 968	-18 968	0	0	0	0
3:6 (2017)	Rymdstyrelsen: Avgifter till internationella organisationer	-18 968					-18 968	-18 968	-18 968	-18 968	0	0	0	0
UO 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid		67 963	15 879 752	185 500	-65 324		16 067 891	16 008 102	128 350	-57 150	-59 789	-267 248	207 459	59 789
1 Kulturområdesövergripande verksamhet		9 708	2 378 657	10 000	-8 212		2 390 153	2 373 688	-4 969	-14 969	-16 465	-86 959	70 494	16 465

Tusental kronor

		Ingående ramöverförings- belopp	Statens budget	Ändrings- budget	Indragning	Medgivna överskridanden	Totalt tilldelade medel	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslags- kredit	Utgående ramöverförings- belopp
		(IB)	(SB)	(AB)	(ID)	(MÖ)	(IB+SB+AB+ID+ MÖ)			(SB+AB)				
1:1	Statens kulturråd	1 286	55 461				56 747	53 311	-2 150	-2 150	-3 435	-5 098	1 663	3 435
1:2	Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete	961	579 284	10 000	-961		589 284	584 284	5 000	-5 000	-5 000	-21 520	16 520	5 000
1:3	Skapande skola	1 046	187 825		-1 046		187 825	184 350	-3 475	-3 475	-3 475	-9 109	5 634	3 475
1:4	Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet	-88	45 153		-134		44 931	42 655	-2 498	-2 498	-2 276	-3 628	1 352	2 276
1:5	Stöd till icke-statliga kulturlokaler	5 301	9 852		-5 301		9 852	7 817	-2 035	-2 035	-2 035	-2 330	295	2 035
1:6	Bidrag till regional kulturverksamhet	557	1 486 368		-557		1 486 368	1 486 258	-110	-110	-110	-44 699	44 589	110
1:7	Myndigheten för kulturanalys	646	14 714		-214		15 146	15 013	299	299	-133	-574	441	133
2	Teater, dans och musik	-4 530	1 401 430		-1		1 396 899	1 398 951	-2 479	-2 479	2 052	-9 610	11 662	-2 052
2:1	Bidrag till Operan, Dramaten, Riksteatern, Dansens Hus, Drottningholms slottsteater och Voksenåsen	1	1 071 049		-1		1 071 049	1 071 049	0	0	0	0	0	0
2:2	Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål	-30	213 614				213 584	213 551	-63	-63	-33	-6 441	6 408	33
2:3	Statens musikverk	-4 501	116 767				112 266	114 351	-2 416	-2 416	2 085	-3 169	5 254	-2 085
3	Litteraturen, läsandet och språket	7 636	344 536	50 000	-3 493		398 679	386 579	42 043	-7 957	-12 100	-17 763	5 663	12 100
3:1	Bidrag till litteratur och kulturtidskrifter	1 725	155 735	50 000	-1 725		205 735	199 248	43 513	-6 487	-6 487	-6 487	0	6 487
3:2	Myndigheten för tillgängliga medier	5 374	121 756		-1 768		125 362	121 881	125	125	-3 481	-7 133	3 652	3 481
3:3	Institutet för språk och folkminnen	537	67 045		0		67 582	65 451	-1 594	-1 594	-2 132	-4 143	2 011	2 132

Tusental kronor

		Ingående ramöverförings- belopp	Statens budget	Ändrings- budget	Indragning	Medgivna överskridanden	Totalt tilldelade medel	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslags- kredit	Utgående ramöverförings- belopp
		(IB)	(SB)	(ÄB)	(ID)	(MÖ)	(IB+SB+ÄB+ID+ MÖ)			(SB+ÄB)				
4 Bildkonst, arkitektur, form och design		-874	125 372		-10		124 488	118 182	-7 190	-7 190	-6 306	-9 795	3 489	6 306
4:1	Statens konstråd	-168	30 745				30 577	24 926	-5 819	-5 819	-5 651	-6 573	922	5 651
4:2	Konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön	-746	42 947				42 201	41 632	-1 315	-1 315	-569	-1 857	1 288	569
4:3	Nämnden för hemslöjdsfrågor	40	11 611		-10		11 641	11 555	-56	-56	-86	-163	77	86
4:4	Bidrag till bild- och formområdet		40 069				40 069	40 069	0	0	0	-1 202	1 202	0
5 Kulturskaparnas villkor		4 215	481 250		-372		485 092	473 205	-8 045	-8 045	-11 887	-26 218	14 331	11 887
5:1	Konstnärsnämnden	903	21 954		-258		22 599	21 954	0	0	-645	-1 303	658	645
5:2	Ersättningar och bidrag till konstnärer	3 312	459 296		-114		462 494	451 252	-8 044	-8 044	-11 242	-24 915	13 673	11 242
6 Arkiv		-3 865	397 785				393 920	417 505	19 720	19 720	23 585	-348	23 933	-23 585
6:1	Riksarkivet	-3 865	397 785				393 920	417 505	19 720	19 720	23 585	-348	23 933	-23 585
7 Kulturmiljö		-4 289	1 008 742				1 004 453	1 004 305	-4 437	-4 437	-147	-16 369	16 222	147
7:1	Riksantikvarieämbetet	-1 652	270 200				268 548	266 373	-3 827	-3 827	-2 175	-10 281	8 106	2 175
7:2	Bidrag till kulturmiljövård	-2 638	270 542				267 904	269 932	-610	-610	2 027	-6 089	8 116	-2 027
7:3	Kyrkoantikvarisk ersättning		460 000				460 000	460 000	0	0	0	0	0	0
7:4	Bidrag till arbetslivsmuseer		8 000				8 000	8 000	0	0	0	0		0
8 Museer och utställningar		2 251	1 648 119		-81		1 650 289	1 659 370	11 251	11 251	9 081	-36 787	45 868	-9 081
8:1	Centrala museer: Myndigheter	2 386	1 266 887		0		1 269 273	1 278 725	11 838	11 838	9 452	-35 039	44 491	-9 452
8:2	Centrala museer: Stiftelser		258 707				258 707	258 707	0	0	0	0	0	0
8:3	Bidrag till vissa museer		75 519				75 519	75 519	0	0	0	0	0	0
8:4	Forum för levande historia	-215	45 926		-1		45 710	45 494	-432	-432	-216	-1 593	1 377	216

Tusental kronor

		Ingående ramöverförings- belopp	Statens budget	Ändrings- budget	Indragning	Medgivna överskridanden	Totalt tilldelade medel	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslags- kredit	Utgående ramöverförings- belopp
		(IB)	(SB)	(ÄB)	(ID)	(MÖ)	(IB+SB+ÄB+ID+ MÖ)			(SB+ÄB)				
8:5	Statliga utställningsgarantier och inköp av vissa kulturföremål	80	1 080		-80		1 080	925	-155	-155	-155	-155	0	155
9	Trossamfund	6 085	94 550		-3 729		96 906	96 919	2 369	2 369	13	-2 822	2 835	-13
9:1	Nämnden för statligt stöd till trossamfund	-301	12 631				12 330	12 671	40	40	340	-38	378	-340
9:2	Stöd till trossamfund	6 385	81 919		-3 729		84 575	84 248	2 329	2 329	-327	-2 784	2 457	327
10	Film	0	552 144	15 000			567 144	567 144	15 000		0	0	0	0
10:1	Filmstöd		552 144	15 000			567 144	567 144	15 000	0	0	0	0	0
11	Medier	18 900	90 887	-4 000	-19 062		86 724	82 502	-8 385	-4 385	-4 222	-6 527	2 305	4 222
11:1	Utbyte av tv-sändningar mellan Sverige och Finland	7 600	9 721		-7 600		9 721	9 721	0	0	0	0	0	0
11:2	Forskning och dokumentation om medieutvecklingen		3 817		0		3 817	3 817	0	0	0	0	0	0
11:3	Avgift till Europeiska audiovisuella observatoriet	110	483		-110		483	385	-98	-98	-98	-98	0	98
11:4	Statens medieråd	-163	22 310		0		22 147	21 168	-1 142	-1 142	-980	-1 649	669	980
11:5	Stöd till taltidningar	11 353	54 556	-4 000	-11 353		50 556	47 411	-7 145	-3 145	-3 145	-4 781	1 636	3 145
12	Ungdomspolitik	2 480	319 253	53 000	-2 412		372 322	363 286	44 033	-8 967	-9 036	-11 893	2 857	9 036
12:1	Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor	69	40 813	3 000			43 882	44 611	3 798	798	729	-2 128	2 857	-729
12:2	Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet	1 992	243 440		-1 992		243 440	242 026	-1 414	-1 414	-1 414	-1 414	0	1 414
12:3	Särskilda insatser inom ungdomspolitiken	420	35 000	50 000	-420		85 000	76 650	41 650	-8 350	-8 350	-8 350	0	8 350

Tusental kronor

		Ingående ramöverförings- belopp	Statens budget	Ändrings- budget	Indragning	Medgivna överskridanden	Totalt tilldelade medel	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslags- kredit	Utgående ramöverförings- belopp
		(IB)	(SB)	(AB)	(ID)	(MÖ)	(IB+SB+AB+ID+ MÖ)			(SB+ÅB)				
13 Politik för det civila samhället		10 068	2 221 018	10 000	-10 068		2 231 018	2 227 163	6 145	-3 855	-3 855	-10 132	6 277	3 855
13:1	Stöd till idrotten	163	1 954 311	10 000	-163		1 964 311	1 963 721	9 410	-590	-590	-740	150	590
13:2	Bidrag till allmänna samlingslokaler	3 252	52 164		-3 252		52 164	49 757	-2 407	-2 407	-2 407	-7 101	4 694	2 407
13:3	Stöd till friluftorganisationer		47 785				47 785	47 785	0	0	0	-1 433	1 433	0
13:4	Bidrag till riksdagspartiers kvinnoorganisationer	0	15 000		0		15 000	15 000	0	0	0	0		0
13:5	Insatser för den ideella sektorn	6 653	151 758		-6 653		151 758	150 901	-857	-857	-857	-857	0	857
14 Folkbildning		15 120	4 765 225	30 000	-15 152		4 795 193	4 780 966	15 741	-14 259	-14 227	-14 227	0	14 227
14:1	Bidrag till folkbildningen	4 652	4 348 183	10 000	-4 652		4 358 183	4 357 931	9 748	-252	-252	-252	0	252
14:2	Bidrag till tolkutbildning	10 500	59 331		-10 500		59 331	51 025	-8 306	-8 306	-8 306	-8 306	0	8 306
14:3	Särskilda insatser inom folkbildningen		170 000	20 000			190 000	190 000	20 000	0	0	0	0	0
14:4	Särskilt utbildningsstöd	-32	187 711				187 679	182 010	-5 701	-5 701	-5 669	-5 669	0	5 669
15 Tillsyn över spelmarknaden		3 805	50 784	21 500	-2 307		73 782	59 576	8 792	-12 708	-14 206	-15 729	1 523	14 206
15:1	Lotteriinspektionen	3 805	50 784	21 500	-2 307		73 782	59 576	8 792	-12 708	-14 206	-15 729	1 523	14 206
Äldre anslag		1 252	0		-423		829	-1 241	-1 241	-1 241	-2 069	-2 069	0	2 069
8:4 (2017)	Riksutställningar	978			-149		829	-1 241	-1 241	-1 241	-2 069	-2 069		2 069
13:3 (2017)	Bidrag för kvinnors organisering	274			-274		0	0	0	0	0	0		0

Tusental kronor

	Ingående ramöverförings- belopp	Statens budget	Ändrings- budget	Indragning	Medgivna överskridanden	Totalt tilldelade medel	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslags- kredit	Utgående ramöverförings- belopp
	(IB)	(SB)	(ÅB)	(ID)	(MÖ)	(IB+SB+ÅB+ID+ MÖ)			(SB+ÅB)				
U0 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	3 017 300	6 951 648	110 000	-3 001 098		7 077 850	4 615 610	-2 336 038	-2 446 038	-2 462 240	-2 497 070	34 830	2 462 240
1 Samhällsplanering, bostadsmarknad, byggande och lantmäteriverksamhet	3 009 906	6 686 096	110 000	-2 998 064		6 807 938	4 358 113	-2 327 983	-2 437 983	-2 449 825	-2 476 822	26 997	2 449 825
1:1 Bostadspolitisk utveckling	14 270	20 600		-14 270		20 600	13 093	-7 507	-7 507	-7 507	-7 507		7 507
1:2 Omstrukturerings- av kommunala bostadsföretag	99 500	94 500		-99 500		94 500		-94 500	-94 500	-94 500	-94 500		94 500
1:3 Stöd för att underlätta för enskilda att ordna bostad	42 240	43 000		-42 240		43 000	790	-42 210	-42 210	-42 210	-42 210		42 210
1:4 Boverket	14 331	308 302		-13 574		309 059	296 019	-12 283	-12 283	-13 040	-21 717	8 677	13 040
1:5 Statens geotekniska institut	-891	46 767		0		45 876	42 429	-4 338	-4 338	-3 447	-4 850	1 403	3 447
1:6 Lantmäteriet	11 976	563 927				575 903	560 487	-3 440	-3 440	-15 415	-32 332	16 917	15 415
1:7 Energieffektivisering och renovering av flerbostadshus och utomhusmiljöer	590 892	1 000 000		-590 892		1 000 000	520 359	-479 641	-479 641	-479 641	-479 641	0	479 641
1:8 Stöd till kommuner för ökat bostadsbyggande	9	1 300 000	95 000	-9		1 395 000	1 395 000	95 000	0	0	0		0
1:9 Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande	2 237 581	3 200 000	15 000	-2 237 581		3 215 000	1 440 502	-1 759 498	-1 774 498	-1 774 498	-1 774 498		1 774 498
1:10 Bidrag till åtgärder mot radon i bostäder		34 000				34 000	14 434	-19 566	-19 566	-19 566	-19 566		19 566
1:11 Innovativt och hållbart byggande		75 000				75 000	74 998	-2	-2	-2	-2		2
2 Konsumentpolitik	5 006	265 552		-646		269 912	257 497	-8 055	-8 055	-12 415	-20 248	7 833	12 415
2:1 Konsumentverket	4 740	165 408		-450		169 698	163 587	-1 821	-1 821	-6 111	-11 073	4 962	6 111
2:2 Allmänna reklamationsnämnden	1 311	44 488				45 799	44 680	192	192	-1 119	-2 453	1 334	1 119

Tusental kronor

		Ingående ramöverförings- belopp	Statens budget	Ändrings- budget	Indragning	Medgivna överskridanden	Totalt tilldelade medel	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslags- kredit	Utgående ramöverförings- belopp
		(IB)	(SB)	(ÄB)	(ID)	(MÖ)	(IB+SB+ÄB+ID+ MÖ)			(SB+ÄB)				
2:3	Fastighetsmäklarinspektionen	-1 240	24 823				23 583	19 389	-5 434	-5 434	-4 194	-4 938	744	4 194
2:4	Åtgärder på konsumentområdet	196	26 459		-196		26 459	25 468	-991	-991	-991	-1 784	793	991
2:5	Bidrag till miljömärkning av produkter		4 374				4 374	4 374	0	0	0	0		0
Äldre anslag		2 388	0		-2 388						0	0	0	0
1:4 (2015)	Innovativt byggande	2 388			-2 388		0		0	0	0	0		0
UO 19 Regional tillväxt		766 455	3 921 525	20 000	-736 070		3 971 909	3 576 439	-345 086	-365 086	-395 470	-688 501	293 031	395 470
1:1	Regionala tillväxtåtgärder	148 672	2 099 637		-113 442		2 134 867	1 978 714	-120 923	-120 923	-156 153	-366 107	209 954	156 153
1:2	Transportbidrag	-4 846	400 864	20 000			416 018	427 525	26 661	6 661	11 507	-519	12 026	-11 507
1:3	Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2014– 2020	621 716	1 421 024		-621 716		1 421 024	1 170 199	-250 825	-250 825	-250 825	-321 876	71 051	250 825
Äldre anslag		912	0		-912						0	0	0	0
1:3 (2015)	Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2007– 2013	912			-912		0		0	0	0	0		0
UO 20 Allmän miljö- och naturvård		1 181 733	10 772 788	55 000	-937 797		11 071 724	10 438 133	-334 655	-389 655	-633 591	-784 416	150 825	633 591
1 Miljöpolitik		1 168 355	9 827 871	63 000	-924 484		10 134 742	9 509 537	-318 334	-381 334	-625 205	-747 923	122 718	625 205
1:1	Naturvårdsverket	-3 801	590 938	-42 000			545 137	546 385	-44 553	-2 553	1 249	-16 479	17 728	-1 249
1:2	Miljöövervakning m.m.	1 758	410 214		-1 758		410 214	399 102	-11 112	-11 112	-11 112	-19 437	8 325	11 112
1:3	Åtgärder för värdefull natur	24 100	1 247 535		-24 100		1 247 535	1 247 471	-64	-64	-64	-5 064	5 000	64
1:4	Sanering och återställning av förorenade områden	184 624	868 018		-184 624		868 018	772 341	-95 677	-95 677	-95 677	-95 677	0	95 677

Tusental kronor

		Ingående ramöverförings- belopp	Statens budget	Ändrings- budget	Indragning	Medgivna överskridanden	Totalt tilldelade medel	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslags- kredit	Utgående ramöverförings- belopp
		(IB)	(SB)	(AB)	(ID)	(MÖ)	(IB+SB+AB+ID+ MÖ)			(SB+ÅB)				
1:5	Miljöforskning	4 506	78 825		-4 506		78 825	78 822	-3	-3	-3	-3	0	3
1:6	Kemikalieinspektionen	1 705	274 741				276 446	262 791	-11 950	-11 950	-13 655	-21 897	8 242	13 655
1:7	Avgifter till Internationella organisationer	1 175	315 131		-1 659		314 647	301 967	-13 164	-13 164	-12 680	-22 129	9 449	12 680
1:8	Supermiljöbilspremie	249 185	250 000	45 000	-209 185		335 000	322 395	72 395	27 395	-12 605	-12 605	0	12 605
1:9	Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut	-93	245 724				245 631	238 919	-6 805	-6 805	-6 711	-14 082	7 371	6 711
1:10	Klimatanpassning	11 050	214 000		-11 106		213 945	132 451	-81 549	-81 549	-81 494	-87 914	6 420	81 494
1:11	Åtgärder för havs- och vattenmiljö	12 928	949 565		-12 928		949 565	920 321	-29 244	-29 244	-29 244	-29 244	0	29 244
1:12	Insatser för internationella klimatinvesteringar	2 733	235 000	10 000	-2 733		245 000	197 801	-37 199	-47 199	-47 199	-54 249	7 050	47 199
1:13	Internationellt miljösamarbete	1 798	45 900		-1 798		45 900	44 232	-1 668	-1 668	-1 668	-2 973	1 305	1 668
1:14	Skydd av värdefull natur	154	1 418 000		-154		1 418 000	1 419 872	1 872	1 872	1 872	-3 128	5 000	-1 872
1:15	Havs- och vattenmyndigheten	6 601	244 280				250 881	243 301	-979	-979	-7 580	-14 908	7 328	7 580
1:16	Klimatinvesteringar	580 572	1 590 000	5 000	-380 572		1 795 000	1 688 560	98 560	93 560	-106 440	-106 440	0	106 440
1:17	Elbusspremie	89 361	100 000		-89 361		100 000	49 827	-50 173	-50 173	-50 173	-50 173	0	50 173
1:18	Investeringsstöd för gröna städer		100 000				100 000	99 002	-998	-998	-998	-998		998
1:19	Elfordonspremie		350 000	45 000			395 000	421 833	71 833	26 833	26 833	-12 667	39 500	-26 833
1:20	Industriklivet		300 000				300 000	122 143	-177 857	-177 857	-177 857	-177 857		177 857
2 Miljöforskning		9 923	944 917	-8 000	-9 858		936 982	928 596	-16 321	-8 321	-8 386	-36 493	28 107	8 386
2:1	Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande	65	103 509	-8 000			95 574	87 122	-16 387	-8 387	-8 452	-11 317	2 865	8 452
2:2	Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning	9 858	841 408		-9 858		841 408	841 474	66	66	66	-25 176	25 242	-66
Äldre anslag		3 455	0		-3 455						0	0	0	0
1:14 (2017)	Hållbara städer	3 455			-3 455		0		0	0	0	0		0

Tusental kronor

		Ingående ramöverförings- belopp	Statens budget	Ändrings- budget	Indragning	Medgivna överskridanden	Totalt tilldelade medel	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslags- kredit	Utgående ramöverförings- belopp
		(IB)	(SB)	(AB)	(ID)	(MÖ)	(IB+SB+AB+ID+ MÖ)			(SB+AB)				
U0 21 Energi		102 953	3 588 354	172 500	-131 431		3 732 376	3 503 697	-84 657	-257 157	-228 679	-340 248	111 569	228 679
1:1	Statens energimyndighet	364	313 389	2 500			316 253	310 478	-2 911	-5 411	-5 775	-15 176	9 401	5 775
1:2	Insatser för energieffektivisering	9 511	233 000		-10 917		231 595	213 513	-19 487	-19 487	-18 081	-29 631	11 550	18 081
1:3	Stöd för marknadsintroduktion av vindkraft	846	10 000		-846		10 000	8 432	-1 568	-1 568	-1 568	-1 868	300	1 568
1:4	Energiforskning	-27 612	1 477 723		-3 391		1 446 719	1 440 869	-36 854	-36 854	-5 851	-50 182	44 331	5 851
1:5	Planeringsstöd för vindkraft	747	85 000		-747		85 000	84 504	-496	-496	-496	-3 046	2 550	496
1:6	Energimarknadsinspektionen	3 876	120 914		-310		124 481	119 558	-1 356	-1 356	-4 923	-8 550	3 627	4 923
1:7	Energiteknik	23 375	975 000	170 000	-23 375		1 145 000	1 034 066	59 066	-110 934	-110 934	-139 815	28 881	110 934
1:8	Elberedskap	89 655	258 000		-89 655		258 000	177 857	-80 143	-80 143	-80 143	-87 793	7 650	80 143
1:9	Avgifter till internationella organisationer	613	25 328		-613		25 328	24 139	-1 189	-1 189	-1 189	-1 768	579	1 189
1:10	Lokal och regional kapacitetsutveckling för klimat- och energiomställning	236	90 000		-236		90 000	90 280	280	280	280	-2 420	2 700	-280
Äldre anslag		1 342	0		-1 342						0	0	0	0
1:5 (2017)	Ersättning för vissa kostnader vid avveckling av Barsebäcksverket	1 342			-1 342		0	0	0	0	0	0		0
U0 22 Kommunikationer		9 493 504	56 418 505	26 500	-4 852 380		61 086 128	56 593 971	175 466	148 966	-4 492 157	-6 910 522	2 418 365	4 492 157
1 Transportpolitik		9 424 819	55 981 792	20 000	-4 827 755		60 598 856	56 158 643	176 851	156 851	-4 440 214	-6 847 724	2 407 510	4 440 214
1:1	Utveckling av statens transportinfrastruktur	5 775 030	25 512 794	16 000	-4 603 270		26 700 554	23 439 516	-2 073 278	-2 089 278	-3 261 038	-4 497 149	1 236 111	3 261 038
1:2	Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur	1 081 409	21 347 306		-7 384		22 421 332	22 999 057	1 651 751	1 651 751	577 726	-338 313	916 039	-577 726
1:3	Trafikverket	35 309	1 386 846				1 422 155	1 417 666	30 820	30 820	-4 489	-46 094	41 605	4 489

Tusental kronor

		Ingående ramöverförings- belopp	Statens budget	Ändrings- budget	Indragning	Medgivna överskridanden	Totalt tilldelade medel	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslags- kredit	Utgående ramöverförings- belopp
		(IB)	(SB)	(ÅB)	(ID)	(MÖ)	(IB+SB+ÅB+ID+ MÖ)			(SB+ÅB)				
1:4	Ersättning för sjöräddning och fritidsbåtsändamål		188 308				188 308	188 308	0	0	0	0		0
1:5	Ersättning för viss kanal- och slussinfrastruktur		62 284				62 284	62 284	0	0	0	0		0
1:6	Ersättning avseende icke statliga flygplatser	2 193	167 313		-2 193		167 313	78 542	-88 771	-88 771	-88 771	-90 056	1 285	88 771
1:7	Trafikavtal	63 079	930 000		-48 079		945 000	961 099	31 099	31 099	16 099	-11 801	27 900	-16 099
1:8	Viss internationell verksamhet	222	28 757		-222		28 757	28 570	-187	-187	-187	-187		187
1:9	Statens väg- och transportforskningsinstitut		53 540		0		53 540	53 157	-383	-383	-383	-1 989	1 606	383
1:10	Från EU-budgeten finansierade stöd till Transeuropeiska nätverk	429 395	150 000				579 395	103 558	-46 442	-46 442	-475 837	-480 337	4 500	475 837
1:11	Trängselskatt i Stockholm	1 838 197	1 528 925				3 367 122	2 322 245	793 320	793 320	-1 044 878	-1 059 718	14 840	1 044 878
1:12	Transportstyrelsen	25 294	2 139 603	4 000	-12 380		2 156 517	2 119 790	-19 813	-23 813	-36 727	-100 764	64 037	36 727
1:13	Trafikanalys	6 609	68 162		-4 645		70 126	64 574	-3 588	-3 588	-5 553	-7 477	1 924	5 553
1:14	Trängselskatt i Göteborg	18 499	899 954				918 453	888 130	-11 824	-11 824	-30 323	-46 386	16 063	30 323
1:15	Sjöfartsstöd	149 582	1 518 000		-149 582		1 518 000	1 432 147	-85 853	-85 853	-85 853	-167 453	81 600	85 853
2	Politiken för informationssamhället	68 684	436 713	6 500	-24 625		487 272	435 328	-1 385	-7 885	-51 944	-62 799	10 855	51 944
2:1	Post- och telestyrelsen	468	42 040	6 500			49 008	46 510	4 470	-2 030	-2 498	-3 759	1 261	2 498
2:2	Ersättning för särskilda tjänster för personer med funktionsnedsättning	10 776	140 278		-10 776		140 278	137 576	-2 702	-2 702	-2 702	-6 910	4 208	2 702
2:3	Grundläggande betaltjänster	10 280	35 537		-10 280		35 537	20 948	-14 589	-14 589	-14 589	-15 595	1 006	14 589
2:4	Informationsteknik och telekommunikation	2 120	72 844		-2 120		72 844	64 865	-7 979	-7 979	-7 979	-7 979		7 979
2:5	Driftsäker och tillgänglig elektronisk kommunikation	45 040	146 014		-1 449		189 605	165 429	19 415	19 415	-24 176	-28 556	4 380	24 176

Tusental kronor

		Ingående ramöverförings- belopp	Statens budget	Ändrings- budget	Indragning	Medgivna överskridanden	Totalt tilldelade medel	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslags- kredit	Utgående ramöverförings- belopp
		(IB)	(SB)	(AB)	(ID)	(MÖ)	(IB+SB+AB+ID+ MÖ)			(SB+AB)				
U0 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel		1 022 500	19 253 779	853 200	-966 231	30 791	20 194 039	19 596 983	343 204	-509 996	-597 056	-1 753 831	1 156 775	597 056
1:1	Skogsstyrelsen	-140	472 307				472 167	466 616	-5 691	-5 691	-5 551	-19 720	14 169	5 551
1:2	Insatser för skogsbruket	35 469	580 373		-20 469		595 373	620 050	39 677	39 677	24 677	-33 360	58 037	-24 677
1:3	Statens veterinärmedicinska anstalt	3 466	144 379		0		147 845	144 764	385	385	-3 081	-7 412	4 331	3 081
1:4	Bidrag till veterinär fältverksamhet		108 512				108 512	108 512	0	0	0	-3 255	3 255	0
1:5	Djurhälsovård och djurskyddsfrämjande åtgärder	-896	9 933				9 037	9 351	-582	-582	314	-182	496	-314
1:6	Bekämpande av smittsamma husdjursjukdomar	20 984	124 349		-20 984		124 349	115 372	-8 977	-8 977	-8 977	-21 411	12 434	8 977
1:7	Ersättningar för viltskador m.m.	7 737	52 778		-7 737		52 778	40 056	-12 722	-12 722	-12 722	-13 705	983	12 722
1:8	Statens jordbruksverk	10 214	621 432	4 000			635 646	625 119	3 687	-313	-10 527	-30 532	20 005	10 527
1:9	Bekämpande av växtskadegörare	758	5 000		-758		5 000	5 008	8	8	8	-142	150	-8
1:10	Gårdsstöd m.m.	223 890	6 695 000		-223 890	30 791	6 725 791	7 392 642	697 642	697 642	666 852	-2 648	669 500	-666 852
1:11	Intervention för jordbruksprodukter m.m.	21 917	138 000		-21 917		138 000	76 914	-61 086	-61 086	-61 086	-74 886	13 800	61 086
1:12	Stödåtgärder för fiske och vattenbruk	11 642	24 250	21 200	-11 642	0	45 450	42 876	18 626	-2 574	-2 574	-2 574		2 574
1:13	Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk	160 074	194 000	89 200	-160 074		283 200	257 417	63 417	-25 783	-25 783	-25 783		25 783
1:14	Livsmedelsverket	502	243 375	10 000	0		253 877	251 025	7 650	-2 350	-2 852	-10 453	7 601	2 852
1:15	Konkurrenskraftig livsmedelssektor	68 456	163 160		-22 679		208 937	204 402	41 242	41 242	-4 535	-4 535	0	4 535
1:16	Bidrag till vissa internationella organisationer m.m.	-3 017	42 913				39 896	44 105	1 192	1 192	4 209	-82	4 291	-4 209
1:17	Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	338 545	4 357 405	398 800	-349 580		4 745 170	3 981 207	-376 198	-774 998	-763 963	-956 923	192 960	763 963
1:18	Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	109 494	2 458 391		-109 494		2 458 391	2 109 468	-348 923	-348 923	-348 923	-471 682	122 759	348 923
1:19	Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket	8 253	79 830	270 000	-8 265		349 818	346 529	266 699	-3 301	-3 289	-5 683	2 394	3 289

Tusental kronor

		Ingående ramöverförings- belopp	Statens budget	Ändrings- budget	Indragning	Medgivna överskridanden	Totalt tilldelade medel	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslags- kredit	Utgående ramöverförings- belopp
		(IB)	(SB)	(ÅB)	(ID)	(MÖ)	(IB+SB+ÅB+ID+ MÖ)			(SB+ÅB)				
1:20	Stöd till jordbrukets rationalisering m.m.		4 116				4 116	4 116	0	0	0	-123	123	0
1:21	Åtgärder på fjällägenheter		1 529				1 529	1 529	0	0	0	-152	152	0
1:22	Främjande av rennäringen m.m.	-3 589	113 915				110 326	111 518	-2 397	-2 397	1 193	-10 198	11 391	-1 193
1:23	Sveriges lantbruksuniversitet		1 912 254		0		1 912 254	1 912 254	0	0	0	0	0	0
1:24	Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning	8 743	598 164		-8 743		598 164	565 982	-32 182	-32 182	-32 182	-50 126	17 944	32 182
1:25	Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien		1 177				1 177	1 177	0	0	0	0		0
1:26	Nedsättning av slakteriavgifter		107 237	60 000			167 237	158 975	51 738	-8 262	-8 262	-8 262	0	8 262
UO 24 Näringsliv		461 423	7 370 651		-68 609		7 763 465	7 464 472	93 821	93 821	-298 993	-573 040	274 047	298 993
1 Näringspolitik		447 546	6 741 121		-52 594		7 136 073	6 862 965	121 844	121 844	-273 108	-502 773	229 665	273 108
1:1	Verket för innovationssystem	1 149	237 566				238 715	236 148	-1 418	-1 418	-2 568	-9 694	7 126	2 568
1:2	Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling	14 018	2 915 255		-14 018		2 915 255	2 882 041	-33 214	-33 214	-33 214	-120 671	87 457	33 214
1:3	Institutens strategiska kompetensmedel		740 629				740 629	740 629	0	0	0	-22 218	22 218	0
1:4	Tillväxtverket	-1 103	272 106				271 003	271 330	-776	-776	327	-15 673	16 000	-327
1:5	Näringslivsutveckling	10 289	1 081 022		-17 018		1 074 293	866 459	-214 563	-214 563	-207 834	-251 825	43 991	207 834
1:6	Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser	1 111	59 735		0		60 846	59 753	18	18	-1 092	-2 884	1 792	1 092
1:7	Turistfrämjande		114 613				114 613	114 613	0	0	0	-3 438	3 438	0
1:8	Sveriges geologiska undersökning	-107	239 005		0		238 898	229 779	-9 226	-9 226	-9 120	-16 290	7 170	9 120
1:9	Geovetenskaplig forskning		5 923		0		5 923	5 923	0	0	0	0	0	0

Tusental kronor

		Ingående ramöverförings- belopp	Statens budget	Ändrings- budget	Indragning	Medgivna överskridanden	Totalt tilldelade medel	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslags- kredit	Utgående ramöverförings- belopp
		(IB)	(SB)	(AB)	(ID)	(MÖ)	(IB+SB+AB+ID+ MÖ)			(SB+AB)				
1:10	Miljösäkring av olja- och gasanläggningar	-115	14 000		0		13 885	14 031	31	31	147	-273	420	-147
1:11	Bolagsverket	2 913	53 285		-2 913		53 285	45 892	-7 393	-7 393	-7 393	-10 057	2 664	7 393
1:12	Bidrag till Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien		8 327		0		8 327	8 327	0	0	0	0	0	0
1:13	Konkurrensverket	1 858	145 803		0		147 661	143 389	-2 414	-2 414	-4 272	-8 646	4 374	4 272
1:14	Konkurrensforskning	-18	13 804		0		13 786	13 846	42	42	59	-355	414	-59
1:15	Upprustning och drift av Göta kanal		153 210				153 210	153 210	0	0	0	0		0
1:16	Omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag	7 004	23 200		-7 004		23 200	14 952	-8 248	-8 248	-8 248	-8 944	696	8 248
1:17	Kapitalinsatser i statliga bolag	401 000	1 000				402 000	400 000	399 000	399 000	-2 000	-2 000		2 000
1:18	Avgifter till vissa internationella organisationer	1 640	17 780		-1 640		17 780	18 042	262	262	262	-1 516	1 778	-262
1:19	Finansiering av rättegångskostnader	-1 800	18 000				16 200	16 224	-1 776	-1 776	24	-1 776	1 800	-24
1:20	Bidrag till företagsutveckling och innovation		309 472		0		309 472	309 472	0	0	0	-9 284	9 284	0
1:21	Patent- och registreringsverket	9 706	317 386		-10 001		317 092	318 905	1 519	1 519	1 813	-17 230	19 043	-1 813
2	Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande	13 876	629 530		-16 014		627 392	601 507	-28 023	-28 023	-25 885	-70 267	44 382	25 885
2:1	Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighetsverksamhet	279	25 042		0		25 321	23 663	-1 379	-1 379	-1 658	-2 409	751	1 658
2:2	Kommerskollegium	5 924	87 474		-3 342		90 057	89 342	1 868	1 868	-715	-3 339	2 624	715
2:3	Exportfrämjande verksamhet	12 533	382 389		-12 533		382 389	369 588	-12 801	-12 801	-12 801	-46 757	33 956	12 801
2:4	Investeringsfrämjande	-5 000	72 772				67 772	67 772	-5 000	-5 000	0	-5 000	5 000	0
2:5	Avgifter till internationella handelsorganisationer	140	20 517		-140		20 517	19 806	-711	-711	-711	-2 762	2 051	711
2:6	Bidrag till standardiseringen		31 336				31 336	31 336	0	0	0	0	0	0

Tusental kronor

		Ingående ramöverförings- belopp	Statens budget	Ändrings- budget	Indragning	Medgivna överskridanden	Totalt tilldelade medel	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslags- kredit	Utgående ramöverförings- belopp
		(IB)	(SB)	(AB)	(ID)	(MÖ)	(IB+SB+AB+ID+ MÖ)			(SB+AB)				
2:7	AB Svensk Exportkredits statsstödda exportkreditgivning		10 000				10 000		-10 000	-10 000	-10 000	-10 000		10 000
U0 25 Allmänna bidrag till kommuner		319	111 385 385	24 011	-319		111 409 396	111 409 170	23 785	-226	-226	-152 269	152 043	226
1:1	Kommunalekonomisk utjämning	0	99 808 388		0		99 808 388	99 808 388	0	0	0	-29 942	29 942	0
1:2	Utjämningsbidrag för LSS-kostnader	1	4 070 047	24 011	-1		4 094 058	4 094 057	24 010	-1	-1	-122 102	122 101	1
1:3	Bidrag till kommunalekonomiska organisationer	318	6 950		-318		6 950	6 725	-225	-225	-225	-225	0	225
1:4	Stöd med anledning av flyktingsituationen		7 000 000				7 000 000	7 000 000	0	0	0	0		0
1:5	Bidrag för arbete mot långtidsarbetslöshet		500 000				500 000	500 000	0	0	0	0		0
U0 26 Statsskuldräntor m.m.		5 899 073	11 355 200	2 305 000	-5 899 073		13 660 200	13 602 674	2 247 474	-57 526	-57 526	-1 193 046	1 135 520	57 526
1:1	Räntor på statsskulden	5 808 214	11 200 000	2 300 000	-5 808 214		13 500 000	13 535 942	2 335 942	35 942	35 942	-1 084 058	1 120 000	-35 942
1:2	Oförutsedda utgifter	10 000	10 000	5 000	-10 000	0	15 000	11 285	1 285	-3 715	-3 715	-4 715	1 000	3 715
1:3	Riksgäldskontorets provisionsutgifter	80 859	145 200		-80 859		145 200	55 447	-89 753	-89 753	-89 753	-104 273	14 520	89 753
U0 27 Avgiften till Europeiska unionen		5 361 826	39 510 631		-5 361 826		39 510 631	34 959 987	-4 550 644	-4 550 644	-4 550 644	-8 501 706	3 951 062	4 550 644
1:1	Avgiften till Europeiska unionen	5 361 826	39 510 631		-5 361 826		39 510 631	34 959 987	-4 550 644	-4 550 644	-4 550 644	-8 501 706	3 951 062	4 550 644

Tusental kronor

	Ingående ramöverförings- belopp	Statens budget	Ändrings- budget	Indragning	Medgivna överskridanden	Totalt tilldelade medel	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslags- kredit	Utgående ramöverförings- belopp
	(IB)	(SB)	(ÅB)	(ID)	(MÖ)	(IB+SB+ÅB+ID+ MÖ)			(SB+ÅB)				
(A) Summa Utgiftsområden (UO 1-27)	53 607 423	1 000 514 994	17 915 576	-50 427 986	30 791	1 021 640 798	988 527 037	-11 987 957	-29 903 533	-33 113 761	-71 978 765	38 865 004	33 113 761
(B) Förändring av anslagsbehållningar exkl. UO 26		-8 469 386				-8 469 386	0	8 469 386	8 469 386	8 469 386	8 469 386		
(C) Förändring av anslagsbehållningar UO 26		-10 000				-10 000	0	10 000	10 000	10 000	10 000		
(D) Summa utgifter (A+B+C)	53 607 423	992 035 608	17 915 576	-50 427 986	30 791	1 013 161 412	988 527 037	-3 508 571	-21 424 147	-24 634 375	-63 499 379	38 865 004	33 113 761
(E) Utgiftsområden exkl. statsskuld räntor m.m. (A+B- UO 26)	47 708 351	980 690 408	15 610 576	-44 528 914	30 791	999 511 212	974 924 363	-5 766 045	-21 376 621	-24 586 849	-62 316 333	37 729 484	33 056 235
(F) Riksgäldskontorets nettoutlåning		6 548 487				6 548 487	1 977 644	-4 570 843	-4 570 843	-4 570 843	-4 570 843		
(G) Kassamässig korrigering		0				0	1 551 724	1 551 724	1 551 724	1 551 724	1 551 724		
(H) Budgetens utgifter m.m. (D+F+G)	53 607 423	998 584 095	17 915 576	-50 427 986	30 791	1 019 709 899	992 056 404	-6 527 691	-24 443 267	-27 653 494	-66 518 498	38 865 004	33 113 761
(I) Ålderspensionssystemet vid sidan av budgeten		308 661 000					307 355 653	-1 305 347					
(J) Takbegränsade utgifter (E+I)		1 289 351 408					1 282 280 016	-7 071 392					
(K) Marginal till utgiftstaket		47 648 592					54 719 984	7 071 392					
(L) Utgiftstak (J+K)		1 337 000 000					1 337 000 000	0					

Bilaga 3

Beställnings- bemyndiganden

Bilaga 3 Beställningsbemyndiganden 2018

Tusental kronor

Utgiftsområde	Anslag	Bemyndiganden	Utestående åtaganden 2018-12-31
1 Rikets styrelse	6:6 Stöd till politiska partier	172 200	125 224
	8:1 Presstödet	70 000	18 227
Totalt UO 1		242 200	143 451
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	1:10 Bidragsfastigheter	50 000	13 400
	1:16 Finansmarknadsforskning	60 000	38 000
Totalt UO 2		110 000	51 400
4 Rättsväsendet	1:18 Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet	170 000	164 336
Totalt UO 4		170 000	164 336
5 Internationell samverkan	1:2 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet	50 000	14 000
	1:11 Samarbete inom Östersjöregionen	213 500	82 834
Totalt UO 5		263 500	96 834
6 Försvar och samhällets krisberedskap	1:1 Förbandsverksamhet och beredskap	17 100 000	13 897 743
	1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar	78 000 000	75 368 224
	2:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor	100 000	96 389
	2:4 Krisberedskap	1 200 000	397 816
	3:1 Strålsäkerhetsmyndigheten	70 000	59 305
Totalt UO 6		96 470 000	89 819 477
7 Internationellt bistånd	1:1 Bistandsverksamhet	89 778 000	81 938 277
Totalt UO 7		89 778 000	81 938 277
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård	316 000	16 000
	4:5 Stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet	670 000	646 993
	7:2 Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd: Forskning	1 280 000	1 301 132
Totalt UO 9		2 266 000	1 964 125
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom	1:6 Bidrag för sjukskrivningsprocessen	2 359 000	2 320 000
Totalt UO 10		2 359 000	2 320 000
13 Jämställdhet och nyanlända invandras etablering	2:2 Åtgärder mot diskriminering och rasism m.m.	38 300	28 000
	3:1 Särskilda jämställdhetsåtgärder	100 000	98 500
	3:3 Bidrag för kvinnors organisering	28 163	22 286
	4:1 Åtgärder mot segregation	185 000	6 240
Totalt UO 13		351 463	155 026
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	1:3 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser	9 255 000	7 136 693

Utgiftsområde	Anslag	Bemyndiganden	Utestående åtaganden 2018-12-31	
	1:4	Lönebidrag och Samhall m.m.	13 400 000	13 156 642
	1:6	Europeiska socialfonden m.m. för perioden 2014–2020	3 823 000	3 219 455
	1:7	Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering	9 000	6 095
	1:13	Lån till körkort	114 000	66 265
	2:1	Arbetsmiljöverket	20 000	19 970
Totalt UO 14			26 621 000	23 605 120
15 Studiestöd	1:6	Bidrag till vissa studiesociala ändamål	4 000	1 358
Totalt UO 15			4 000	1 358
16 Utbildning och universitetsforskning	1:5	Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet	1 495 000	1 027 690
	1:6	Statligt stöd till särskild utbildning i gymnasieskolan	34 000	33 851
	1:7	Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet m.m.	664 000	661 262
	1:10	Fortbildning av lärare och förskolepersonal	205 000	93 072
	1:14	Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning	6 600 000	5 489 066
	1:16	Fler anställda i lågstadiet	1 150 000	985 167
	1:18	Praktiknära skolforskning	37 500	34 577
	1:19	Bidrag till lärarlöner	2 221 000	2 201 248
	1:21	Statligt stöd för stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling	3 500 000	3 500 000
	3:1	Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	17 940 000	17 450 786
	3:2	Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer	1 810 000	1 787 170
	3:4	Rymdforskning och rymdverksamhet	3 000 000	2 988 436
	4:1	Internationella program	153 000	90 414
Totalt UO 16			38 809 500	36 342 739
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	1:2	Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete	25 000	10 535
	1:5	Stöd till icke-statliga kulturlokaler	9 000	9 000
	1:6	Bidrag till regional kulturverksamhet	55 000	0
	2:2	Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål	167 000	116 924
	3:1	Bidrag till litteratur och kulturtidskrifter	40 000	4 148
	4:4	Bidrag till bild- och formområdet	14 000	11 945
	5:2	Ersättningar och bidrag till konstnärer	196 000	159 737
	7:2	Bidrag till kulturmiljövård	90 000	63 359
	9:2	Stöd till trossamfund	46 000	9 506
	12:2	Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet	212 000	212 000
	13:2	Bidrag till allmänna samlingslokaler	44 000	41 936
	13:4	Bidrag till riksdagspartiers kvinnoorganisationer	15 000	15 000
	14:2	Bidrag till tolkutbildning	160 000	91 180
Totalt UO 17			1 073 000	745 271

Utgiftsområde	Anslag	Bemyndiganden	Utestående åtaganden 2018-12-31		
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning, byggande samt konsumentpolitik	1:2	Omstrukturering av kommunala bostadsföretag	43 000	10 620	
	1:4	Boverket	30 000	10 000	
	1:7	Energieffektivisering och renovering av flerbostadshus och utomhusmiljöer	400 000	334 073	
	1:9	Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande	4 500 000	4 487 341	
	1:10	Bidrag till åtgärder mot radon i bostäder	20 000	5 742	
	1:11	Innovativt och hållbart byggande	75 000	68 535	
Totalt UO 18			5 068 000	4 916 311	
19 Regional tillväxt	1:1	Regionala tillväxtåtgärder	5 950 000	3 357 281	
	1:3	Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2014–2020	3 800 000	3 692 665	
Totalt UO 19			9 750 000	7 049 946	
20 Allmän miljö- och naturvård	1:2	Miljöövervakning m.m.	100 000	84 553	
	1:3	Åtgärder för värdefull natur	440 000	321 797	
	1:4	Sanering och återställning av förorenade områden	1 895 000	1 599 027	
	1:5	Miljöforskning	102 000	46 439	
	1:10	Klimatanpassning	80 000	3 412	
	1:11	Åtgärder för havs- och vattenmiljö	380 000	323 739	
	1:12	Insatser för internationella klimatinvesteringar	849 000	758 274	
	1:13	Internationellt miljösamarbete	12 000	2 425	
	1:14	Skydd av värdefull natur	42 000	30 135	
	1:16	Klimatinvesteringar	2 000 000	1 965 888	
	1:17	Elbusspremie	80 000	43 058	
	1:18	Investeringsstöd för gröna städer	150 000	150 000	
	1:20	Industriklivet	300 000	300 000	
	2:2	Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning	2 200 000	1 336 680	
Totalt UO 20			8 630 000	6 965 427	
21 Energi	1:2	Insatser för energieffektivisering	355 000	229 260	
	1:3	Stöd för marknadsintroduktion av vindkraft	10 000	9 999	
	1:4	Energiforskning	3 450 000	2 337 181	
	1:5	Planeringsstöd för vindkraft	70 000	5 688	
	1:7	Energiteknik	50 000	41 880	
	1:8	Elberedskap	250 000	178 141	
	1:9	Avgifter till Internationella organisationer	36 000	25 003	
	1:10	Lokal och regional kapacitetsutveckling för klimat- och energiomställning	90 000	70 085	
	Totalt UO 21			4 311 000	2 897 236
	22 Kommunikationer	1:1	Utveckling av statens transportinfrastruktur	121 029 000	92 887 602
1:2		Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur	28 745 000	22 953 943	
1:7		Trafikavtal	5 545 000	5 101 220	

Utgiftsområde	Anslag	Bemyndiganden	Utestående åtaganden 2018-12-31	
	1:11	Trängselskatt i Stockholm	37 376 000	22 163 585
	1:14	Trängselskatt i Göteborg	7 538 000	3 086 300
	2:2	Ersättning för särskilda tjänster för personer med funktionsnedsättning	200 000	104 205
	2:3	Grundläggande betaltjänster	45 000	39 285
	2:5	Driftsäker och tillgänglig elektronisk kommunikation	250 000	221 138
Totalt UO 22			200 728 000	146 557 279
23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	1:2	Insatser för skogsbruket	96 000	24 276
	1:11	Intervention för jordbruksprodukter m.m.	112 000	51 527
	1:12	Stödåtgärder för fiske och vattenbruk	90 000	49 781
	1:13	Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk	580 000	199 492
	1:15	Konkurrenskraftig livsmedelssektor	45 000	143 512
	1:17	Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	10 687 457	4 677 691
	1:18	Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	8 046 188	3 638 064
	1:19	Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket	120 000	120 000
	1:24	Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning	1 700 000	1 016 661
Totalt UO 23			21 476 645	9 921 004
24 Näringsliv	1:2	Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling	2 500 000	2 408 627
	1:5	Näringslivsutveckling	1 285 750	922 552
	1:9	Geovetenskaplig forskning	5 000	4 862
	1:14	Konkurrensforskning	12 000	8 846
Totalt UO 24			3 802 750	3 344 887
Totalt			512 284 058	418 999 504

Bilaga 4

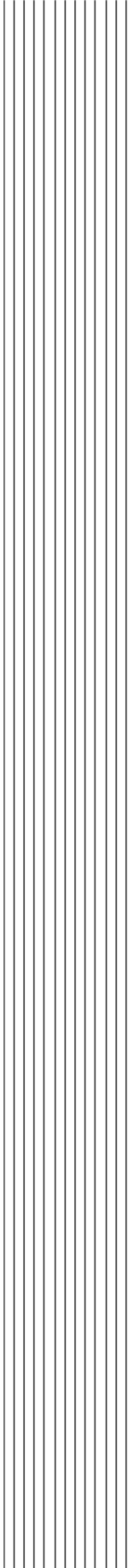
Sammanställning av slutbehandlade effektivitetsrapporter

Slutbehandlade granskningsrapporter

Rapport nr	Namn	Beslut
2017:34	Omvandlingen av Kiruna och Malmberget – bristande underlag hos regeringen och LKAB	Skr. 2017/18:170
2017:37	Statligt ägda bolag med samhällsuppdrag – regeringens styrning	Skr. 2017/18:172
2018:1	Fastställande av föräldrapenning för egenföretagare	Skr. 2017/18:256
2018:2	Finansiell stabilitet – makrotillsyn på rätt sätt?	Skr. 2017/18:255
2018:3	För säkerhets skull – utbytet av underrättelseinformation mellan Polismyndigheten och Säkerhetspolisen	Skr. 2017/18:258
2018:4	Återkrav av bostadsbidrag – lätt att göra fel	Skr. 2017/18:289
2018:5	Regeringens styrning av affärsverken	Skr. 2017/18:297
2018:6	Livsmedels- och läkemedelsförsörjning – samhällets säkerhet och viktiga samhällsfunktioner	Skr. 2017/18:283
2018:7	Räkenskapssammandraget som underlag för kommunjämförelser – är kostnadsmåttet tillförlitliga?	Skr. 2017/18:293
2018:8	Den kommunala finansieringsprincipen – tillämpas den ändamålsenligt?	Skr. 2017/18:300
2018:9	Nekad sjuk- och aktivitetsersättning – effekter på inkomst och hälsa	Skr. 2018/19:8
2018:10	Deltagarantal i nya arbetsmarknadspolitiska insatser – önsketänkande framför träffsäkra volymbedomningar	Skr. 2018/19:10
2018:11	Bedömning av arbetsförmåga vid psykisk ohälsa – en process med stora utmaningar	Skr. 2018/19:14
2018:12	Förberedande och orienterande utbildning – uppföljning av deltagare inom etableringsuppdraget	Skr. 2018/19:13
2018:13	Skyddet mot oegentligheter inom migrationsverksamheten vid utlandsmyndigheterna	Skr. 2018/19:15
2018:14	Nationellt försvar på regional nivå – de regionala stabernas roll och ansvar	Skr. 2018/19:28
2018:15	Lärosätenas lokalförsörjning – rum för utveckling	Skr. 2018/19:21
2018:16	Trafikverkets stöd till forskning och innovation – beslutsunderlag, avtal och uppföljning	Skr. 2018/19:23
2018:17	Skyddet av värdefull skog	Skr. 2018/19:25
2018:18	Riksgäldskontorets användning av ränteswappar – motiv, resultat och redovisning	Skr. 2018/19:22
2018:19	Investeringssparkonto – en enkel sparform i ett komplext skattesystem	Skr. 2018/19:30
2018:20	Staten som inköpare av konsulttjänster – tänk först och handla sen	Skr. 2018/19:24
2018:21	Nytt signalsystem för järnvägen – effektiviteten i införandet av ERTMS	Skr. 2018/19:31
2018:22	Försäkringsmedicinskt beslutsstöd – ett stöd för Försäkringskassan vid psykisk ohälsa?	Skr. 2018/19:27
2018:23	Räkenskapssammandraget – är resultat- och balansräkningen tillförlitlig?	Skr. 2018/19:20
2018:24	Oklara effekter av investeringsstödet till byggande av särskilt boende för äldre	Skr. 2018/19:34
2018:25	Nedsatt moms på livsmedel – priset, fördelningsprofil och kostnadseffektivitet	Skr. 2018/19:29
2018:26	Landsbygdsprogrammet 2014–2020 – utformning och genomförande	Skr. 2018/19:52
2018:27	Arbetslöshetskassorna, IAF och arbetslöshetsförsäkringen – mer kan göras för att främja likvärdigheten	Skr. 2018/19:51
2018:28	Långsiktiga effekter av ökade valmöjligheter till gymnasieskolan – från närhetsprincip till betygsprincip	Skr. 2018/19:57
2018:29	Försäljningarna av statens aktier i Nordea	Skr. 2018/19:49
2018:30	Fyrstegsprincipen inom planeringen av transportinfrastruktur – tillämpas den på avsett sätt?	Skr. 2018/19:76
2018:31	Bädda för bättre tillsyn – statens vägledning av kommunal tillsyn	Skr. 2018/19:87
2018:32	Förvaltningen av premiepensionssystemet – kostnadseffektivitet för spararnas bästa?	Skr. 2018/19:80
2018:35	Myndighetsreformen då UHR och UKÄ inrättades – intentioner och måluppfyllelse	Skr. 2018/19:109

Bilaga 5

Tabellsamling

Utfallet för statens budget 2014–2018

Miljarder kronor

	2014	2015	2016	2017	2018
Inkomster	790,2	859,5	1 002,7	1 001,4	1 072,1
Statens skatteinkomster	802,0	893,9	1 044,0	1 050,1	1 119,9
Övriga inkomster	-11,7	-34,4	-41,3	-48,7	-47,8
Utgifter m.m.	862,4	892,2	917,4	939,6	992,1
UO 1–25 och 27	837,5	867,4	899,1	930,2	974,9
Statsskuldsräntor m.m. UO 26	3,3	21,9	1,7	10,6	13,6
Riksgäldskontorets nettoutlåning	22,0	10,1	14,8	-2,9	2,0
Kassamässig korrigering	-0,5	-7,3	1,8	1,8	1,6
Budgetsaldo	-72,2	-32,6	85,3	61,8	80,0

Inkomster i statens budget 2014–2018

Miljarder kronor

Inkomstår	2014	2015	2016	2017	2018
Statens skatteintäkter	828,1	927,3	1 012,6	1 063,5	1 101,3
Periodiseringar	-26,1	-33,4	31,4	-13,4	18,7
Statens skatteinkomster	802,0	893,9	1 044,0	1 050,1	1 119,9
Inkomster av statens verksamhet	41,7	39,0	31,3	27,4	32,8
Inkomster av försäld egendom	0,2	0,1	0,2	0,0	1,8
Återbetalning av lån	0,9	0,9	0,8	0,8	0,7
Kalkylmässiga inkomster	9,9	9,7	10,8	11,4	12,2
Bidrag från EU	11,9	9,7	11,0	10,5	12,4
Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet	-76,3	-85,8	-95,4	-98,8	-107,7
Utgifter som ges som krediteringar på skattekontot	0,0	-8,2	0,0	0,0	0,0
Statens övriga inkomster	-11,7	-34,4	-41,3	-48,7	-47,8
Inkomster i statens budget	790,2	859,5	1 002,7	1 001,4	1 072,1

Den offentliga sektorns skatteintäkter 2014–2018

Miljarder kronor

Inkomstår	2014	2015	2016	2017	2018
Skatt på arbete	985,7	1 049,8	1 137,1	1 194,1	1 243,2
<i>Direkta skatter</i>	530,3	558,3	607,1	635,3	657,9
Kommunal skatt	602,7	635,7	669,6	700,1	727,9
Statlig skatt	47,4	50,8	55,6	58,5	60,0
Allmän pensionsavgift	104,0	108,4	113,3	118,7	123,9
Artistskatt	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skattereduktion m.m.	-223,8	-236,6	-231,4	-242,0	-253,8
<i>Indirekta skatter</i>	455,4	491,5	530,1	558,8	585,3
Arbetsgivaravgift	471,1	491,6	515,7	540,5	566,4
Egenavgift	11,6	11,8	11,5	11,9	12,3
Särskild löneskatt	37,0	40,3	43,6	46,0	48,2
Nedsättningar	-33,1	-19,1	-5,7	-3,2	-3,4
Tjänstegruppiv	0,7	0,5	0,5	0,5	0,6
Avgifter till premiepensionssystemet	-31,9	-33,6	-35,6	-36,9	-38,8
Skatt på kapital	200,2	245,0	246,0	263,1	268,5
Skatt på kapital, hushåll	48,0	69,1	74,6	80,4	71,9
Skatt på företagsvinster	96,5	119,6	115,2	127,1	137,6
Avkastningsskatt	10,2	8,4	4,6	4,2	5,1
Fastighetsskatt och fastighetsavgift	32,0	32,4	33,4	32,9	33,4
Stämpelskatt	9,3	10,9	12,3	12,1	12,1
Kupongskatt m.m.	4,2	4,6	5,7	6,4	8,5
Skatt på konsumtion och insatsvaror	475,3	507,9	539,0	560,7	583,1
Mervärdesskatt	355,0	380,3	406,5	427,2	446,1
Tobaksskatt	11,4	11,8	11,9	11,9	12,4
Skatt på etylalkohol	4,1	4,2	4,2	4,3	4,5
Skatt på vin m.m.	5,2	5,7	5,7	6,0	6,1
Skatt på öl	3,5	3,9	4,0	4,1	4,3
Energiskatt	39,0	40,7	44,6	46,6	50,0
Koldioxidskatt	23,3	24,6	24,1	23,5	23,0
Övriga skatter på energi och miljö	4,4	4,8	5,2	4,1	3,7
Skatt på vägtrafik	16,8	18,8	19,7	19,9	19,8
Skatt på import	5,8	6,3	6,1	6,3	6,5
Övriga skatter	6,8	6,8	7,0	6,9	6,6
Restförda och övriga skatter	7,1	6,8	16,4	13,8	16,2
Restförda skatter	-5,9	-4,3	-4,7	-5,8	-4,7
Övriga skatter	13,0	11,1	21,1	19,6	20,9
Totala skatteintäkter	1 668,4	1 809,4	1 938,5	2 031,8	2 111,0
Avgår: EU-skatter	-8,3	-6,3	-6,1	-6,3	-6,5
Offentliga sektorns skatteintäkter	1 660,0	1 803,1	1 932,4	2 025,5	2 104,5
Avgår: Kommunal inkomstskatt	-618,2	-651,7	-685,9	-717,0	-746,2
Avgår: Avgifter till ålderspensionssystemet	-213,7	-224,1	-233,9	-245,0	-257,0
Statens skatteintäkter	828,1	927,3	1 012,6	1 063,5	1 101,3

Utgifter i statens budget 2014–2018

Anslagen har fördelats till de utgiftsområden de tillhörde i statens budget för 2018. Utfall som justerats för tekniska förändringar är i kursiv stil

Utgiftsområde	Andel i procent av de takbegränsade utgifterna					Miljarder kronor				
	2014	2015	2016	2017	2018	2014	2015	2016	2017	2018
1 Rikets styrelse	1,2	1,1	1,1	1,1	1,1	12,9	12,3	12,7	13,3	14,3
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	1,3	1,3	1,3	1,2	1,2	14,2	14,5	15,1	15,3	16,0
3 Skatt, tull och exekution	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	10,4	10,8	10,8	11,0	11,4
4 Rättsväsendet	3,7	3,6	3,6	3,6	3,6	40,2	40,4	42,3	44,1	45,9
5 Internationell samverkan	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	1,7	1,9	2,1	2,0	1,9
6 Försvar och samhällets krisberedskap	4,4	4,3	4,2	4,1	4,2	48,0	48,3	49,4	50,4	53,5
7 Internationellt bistånd	2,8	2,8	2,7	3,0	3,3	31,0	32,2	32,0	36,7	42,8
8 Migration	1,1	1,6	3,5	3,3	1,5	12,6	18,7	41,3	40,0	19,6
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	5,6	5,7	5,4	5,5	6,1	61,6	65,0	63,4	67,4	78,4
10 Ek. trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	9,0	9,0	8,9	8,3	7,8	99,0	102,6	105,6	101,9	99,7
11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	3,6	3,4	3,0	2,8	2,7	39,3	38,1	35,9	34,7	34,8
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	7,4	7,3	7,3	7,2	7,4	80,8	82,9	86,1	88,7	95,2
13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering	1,1	1,4	1,6	1,9	1,7	12,2	15,4	19,2	23,9	22,2
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	6,1	5,7	6,1	5,8	5,8	66,9	65,0	72,5	71,6	73,9
14 <i>Justerat för teknisk förändring¹</i>	<i>6,7</i>	<i>6,3</i>	<i>6,2</i>	<i>5,8</i>	<i>5,8</i>	<i>73,6</i>	<i>71,9</i>	<i>73,0</i>	<i>71,6</i>	<i>73,9</i>
15 Studiestöd	1,8	1,7	1,6	1,6	1,6	20,0	19,2	19,5	19,7	21,1
15 <i>Justerat för teknisk förändring¹</i>	<i>1,7</i>	<i>1,6</i>	<i>1,6</i>	<i>1,5</i>	<i>1,6</i>	<i>19,2</i>	<i>18,4</i>	<i>18,5</i>	<i>18,2</i>	<i>21,1</i>
16 Utbildning och universitetsforskning	5,4	5,5	5,6	5,8	5,9	59,3	62,8	66,0	71,1	76,0
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	13,0	13,4	14,1	14,5	16,0
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	0,1	0,1	0,3	0,3	0,4	1,1	1,1	3,1	3,8	4,6
19 Regional tillväxt	0,3	0,2	0,2	0,2	0,3	2,9	2,2	2,6	2,8	3,6
20 Allmän miljö- och naturvård	0,5	0,5	0,6	0,6	0,8	5,1	5,9	7,3	7,8	10,4
21 Energi	0,3	0,2	0,2	0,2	0,3	2,9	2,3	2,7	3,0	3,5
22 Kommunikationer	4,2	4,2	4,2	4,3	4,4	45,9	47,2	50,0	53,2	56,6
22 <i>Justerat för teknisk förändring¹</i>	<i>4,3</i>	<i>4,3</i>	<i>4,2</i>	<i>4,3</i>	<i>4,4</i>	<i>47,4</i>	<i>48,7</i>	<i>50,0</i>	<i>53,2</i>	<i>56,6</i>
23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	1,5	1,2	1,3	1,4	1,5	16,2	13,4	15,9	17,2	19,6
24 Näringsliv	0,5	0,5	0,5	0,5	0,6	5,4	5,5	5,9	6,4	7,5
25 Allmänna bidrag till kommuner	8,5	9,0	7,9	8,6	8,7	93,6	102,0	93,3	105,6	111,4
25 <i>Justerat för teknisk förändring¹</i>	<i>8,8</i>	<i>9,2</i>	<i>8,2</i>	<i>9,0</i>	<i>8,7</i>	<i>96,0</i>	<i>104,3</i>	<i>97,6</i>	<i>110,1</i>	<i>111,4</i>
26 Statsskuld räntor m.m. ²						3,3	21,9	1,7	10,6	13,6
27 Avgiften till Europeiska unionen	3,8	3,9	2,6	2,0	2,7	41,6	44,2	30,3	24,2	35,0
Summa utgiftsområden						840,9	889,3	900,8	940,7	988,5
Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget	23,5	23,6	24,1	24,3	24,0	258,0	267,5	285,4	299,1	307,4
Takbegränsade utgifter	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	1095,5	1134,9	1184,5	1229,3	1282,3
Budgeteringsmarginal	1,0	2,0	2,6	3,6	4,3	11,5	23,1	30,5	44,7	54,7
Utgiftstak för staten						1107,0	1158,0	1215,0	1274,0	1337,0

¹ De tekniska justeringarna av utgiftstaket för staten redovisas i prop. 2017/18:1 Förslag till statens budget, finansplan och skattefrågor avsnitt 5.3.

Realekonomisk fördelning av statens budget 2014–2018

Miljoner kronor

	Utfall 2018	Utfall 2017	Utfall 2016	Utfall 2015	Utfall 2014	Förändring 2017–2018	Procentuell förändring 2017–2018
Transfereringar	681 463	647 413	622 906	605 756	581 692	34 050	5,3
<i>varav till</i>							
Hushållssektorn	312 446	303 393	303 305	304 050	300 641	9 053	3,0
Kommunala sektorn	213 273	209 536	183 851	164 760	148 986	3 737	1,8
Företagssektorn	52 773	47 135	45 151	34 036	36 981	5 638	12,0
Ålderspensionssystemet	22 557	23 602	24 718	22 459	21 399	-1 045	-4,4
Statliga ideella organisationer	6 183	5 187	4 375	4 583	4 408	996	19,2
Internationell verksamhet	74 232	58 560	61 507	75 869	69 277	15 672	26,8
<i>varav till EU-institutioner</i>	34 960	24 224	30 350	44 232	41 553	10 736	44,3
Konsumtionsutgifter	248 321	238 808	233 970	221 450	214 320	9 513	4,0
<i>varav</i>							
Löner inklusive sociala avgifter	142 561	135 387	128 529	122 043	119 927	7 174	5,3
Omkostnader för konsumtion	72 994	69 978	69 657	67 164	64 193	3 016	4,3
Lokaler	19 269	18 083	17 995	17 436	18 724	1 185	6,6
Sociala naturaförmåner	13 499	15 361	17 789	14 807	11 477	-1 862	-12,1
Investeringsverksamhet	33 591	32 021	30 456	28 766	28 978	1 570	4,9
Räntor	14 211	11 417	2 856	23 294	5 589	2 794	24,5
<i>varav</i>							
Räntor på statsskulden	13 536	10 504	1 668	21 797	3 200	3 032	28,9
Finansiella transaktioner	10 940	11 090	10 651	10 079	10 293	-150	-1,4
Summa utgiftsområden	988 527	940 749	900 839	889 345	840 872	47 778	5,1

Källa: Ekonomistyrningsverket

Realekonomisk fördelning – Transfereringar per utgiftsområde 2014–2018

Miljoner kronor

Utgiftsområde	2018	2017	2016	2015	2014	Förändring 2017–2018	Procentuell förändring 2017–2018
01 Rikets styrelse	1 635	1 411	1 337	1 274	1 665	224	15,9
02 Samhällsekonomi och finansförvaltning	13 093	12 659	12 488	12 145	11 847	434	3,4
03 Skatt, tull och exekution	51	32	47	55	53	19	61,2
04 Rättsväsendet	354	115	182	198	226	239	207,4
05 Internationell samverkan	1 531	1 638	1 748	1 623	1 359	-107	-6,5
06 Försvar samt beredskap mot sårbarhet	1 496	1 051	910	967	1 110	445	42,3
07 Internationellt bistånd	39 973	34 149	29 081	29 931	28 649	5 825	17,1
08 Migration	10 556	28 790	26 398	8 497	5 298	-18 234	-63,3
09 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	69 156	58 679	55 035	57 176	53 915	10 477	17,9
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	90 325	92 480	96 454	93 792	90 252	-2 155	-2,3
11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	34 232	34 112	35 393	37 581	38 791	119	0,3
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	95 208	88 660	86 106	82 930	80 809	6 548	7,4
13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering	21 657	21 516	16 996	13 131	10 214	140	0,7
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	57 036	56 097	58 231	52 025	54 542	939	1,7
15 Studiestöd	18 748	17 175	16 833	16 413	16 558	1 572	9,2
16 Utbildning och universitetsforskning	28 132	25 364	21 619	18 998	15 978	2 768	10,9
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	13 196	11 910	11 574	11 109	10 709	1 285	10,8
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	3 389	2 638	2 032	73	94	751	28,5
19 Regional utveckling	3 044	2 334	2 453	2 075	2 643	710	30,4
20 Allmän miljö- och naturvård	4 210	2 476	2 195	1 806	1 125	1 733	70,0
21 Energi	2 105	1 592	1 512	1 218	1 410	513	32,2
22 Kommunikationer	6 307	5 752	5 451	3 755	3 819	555	9,7
23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	14 678	12 932	11 382	9 340	12 096	1 745	13,5
24 Näringsliv	4 972	4 060	3 751	3 377	3 366	912	22,5
25 Allmänna bidrag till kommuner	111 408	105 565	93 350	102 037	93 599	5 843	5,5
26 Statsskuldsräntor m.m.	11		0		10	11	
27 Avgiften till Europeiska unionen	34 960	24 224	30 350	44 232	41 553	10 736	44,3
Summa utgiftsområden	681 463	647 413	622 906	605 756	581 692	34 050	5,3

Realekonomisk fördelning – Transfereringar till hushåll 2014–2018

Miljoner kronor

UO	Anslag	Anslagsnamn	2018	2017	2016	2015	2014	Förändring 2017–2018	Procentuell förändring 2017–2018
2	1:5	Statliga tjänstepensioner m.m.	13 018	12 641	12 473	12 128	11 835	377	3,0
7	1:1	Biståndsverksamhet	4 398	4 106	3 823	3 266	3 703	292	7,1
9	4:4	Kostnader för statlig assistansersättning	29 022	27 930	26 344	29 784	28 589	1 092	3,9
10	1:1	Sjukpenning och rehabilitering m.m.	34 307	34 258	35 912	33 781	29 573	49	0,1
10	1:2	Aktivitets- och sjukersättningar m.m.	40 499	41 744	43 002	44 436	45 069	-1 246	-3,0
10	1:4	Arbetssskadeersättningar m.m.	2 629	2 813	2 920	3 151	3 370	-184	-6,6
11	1:1	Garantipension till ålderspension	13 142	13 339	14 112	15 761	16 539	-197	-1,5
11	1:2	Efterlevandepensioner till vuxna	10 869	11 499	11 920	12 427	13 035	-629	-5,5
11	1:3	Bostadstillägg till pensionärer	9 139	8 265	8 466	8 589	8 493	874	10,6
12	1:1	Barnbidrag	31 722	27 287	26 349	25 764	25 220	4 435	16,3
12	1:2	Föräldraförsäkring	40 610	38 724	37 299	35 699	34 712	1 886	4,9
12	1:6	Vårdbidrag för funktionshindrade barn	3 742	3 627	3 473	3 285	3 061	115	3,2
12	1:8	Bostadsbidrag	4 574	4 664	4 662	4 940	4 958	-90	-1,9
13	1:3	Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare	4 925	5 355	4 226	3 687	2 685	-431	-8,0
14	1:2	Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd	23 704	24 819	26 198	26 945	28 202	-1 115	-4,5
14	1:3	Kostnader för arbetsmarknads- politiska program och insatser	1 442	748	1 263	1 157	1 268	693	92,6
14	1:11	Bidrag till lönegarantiersättning	1 480	1 296	1 588	1 231	1 587	184	14,2
15	1:1	Studiehjälp	4 030	3 426	3 319	3 321	3 362	604	17,6
15	1:2	Studiemedel	11 501	10 688	10 559	10 748	10 993	813	7,6
15	1:7	Studiestartsstöd	255	24				231	954,3
17	14:1	Bidrag till folkbildningen	4 358	3 849	3 810	3 626	3 624	508	13,2
20	1:19	Elfordonspremie	413					413	
21	1:7	Energiteknik	500	230	147			270	117,6
24	1:5	Näringslivsutveckling	466	176	187	130	249	290	165,1
		Övriga anslag	21 703	21 886	21 254	20 195	20 513	-183	-0,8
		Totalt	312 446	303 393	303 305	304 050	300 641	9 053	3,0

Källa: Ekonomistyrningsverket.

Realekonomisk fördelning – Transfereringar till kommuner 2014–2018

Miljoner kronor

U0	Anslag	Anslagsnamn	2018	2017	2016	2015	2014	Förändring 2017–2018	Procentuell förändring 2017–2018
6	2:3	Ersättning för räddningstjänst m.m.	237	12	11	5	65	226	1 953,3
8	1:2	Ersättningar och bostadskostnader	9 006	26 178	23 635	6 423	3 818	-17 173	-65,6
8	1:3	Migrationspolitiska åtgärder		684	379	380	380	-684	-100,0
9	1:5	Bidrag för läkemedelsförmånerna	27 067	25 606	22 071	24 469	21 546	1 461	5,7
9	1:6	Bidrag till folkhälsa och sjukvård	7 347	2 717	3 368	1 127	1 499	4 630	170,4
9	1:8	Bidrag till psykiatri	1 491	1 043	900	753	738	448	43,0
9	4:4	Kostnader för statlig assistansersättning	-3 714	-4 620	-4 832	-4 894	-4 795	906	-19,6
9	4:5	Stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet	2 385	1 983	2 022	971	1 166	402	20,3
9	4:7	Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m.	1 296	583	550	273	288	713	122,3
13	1:2	Kommunersättningar vid flyktingmottagande	16 128	15 166	12 013	8 963	6 968	962	6,3
14	1:3	Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser	3 544	1 845	949	837	817	1 699	92,1
16	1:13	Statligt stöd till vuxenutbildning	2 126	1 128	1 087			998	88,5
16	1:15	Upprustning av skollokaler och utemiljöer	627	125	52	2		502	400,1
16	1:21	Statligt stöd för stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling	894					894	
19	1:1	Regionala tillväxtåtgärder	805	301	328	259	305	505	168,0
25	1:1	Kommunalekonomisk utjämning	99 808	94 657	89 680	87 723	90 128	5 151	5,4
25	1:2	Utjämningsbidrag för LSS-kostnader	4 094	3 902	3 664	3 646	3 465	192	4,9
25	1:4	Stöd med anledning av flyktingsituationen	7 000	7 000					
25	1:5	Bidrag för arbete mot långtidsarbetslöshet	500					500	
25	1:5 (2015)	Tillfälligt stöd till kommuner och landsting				9 800			
		Övriga anslag	32 629	31 227	27 972	24 024	22 597	1 402	4,5
		Totalt	213 273	209 536	183 851	164 760	148 986	3 737	1,8

Realekonomisk fördelning – Transfereringar till företag 2014–2018

Miljoner kronor

UO	Anslag	Anslagsnamn	2018	2017	2016	2015	2014	Förändring 2017–2018	Procentuell förändring 2017–2018
4	1:12	Rättsliga biträden m.m.	169					169	
9	4:5	Stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet	361	249	270	259	250	112	44,8
10	1:7	Ersättning för höga sjuklönekostnader	954	890	799			64	7,2
14	1:3	Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser	1 582	2 075	2 601	3 064	2 885	-494	-23,8
14	1:4	Lönebidrag och Samhall m.m.	13 356	12 434	12 282	12 145	12 203	922	7,4
14	1:12	Nystartsjobb och stöd för yrkesintroduktionsanställningar	4 322	5 152	5 395			-830	-16,1
16	1:14	Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning	1 255	1 083	1 010	950	849	172	15,9
18	1:7	Energieffektivisering och renovering av flerbostadshus och utomhusmiljöer	400	273	96			127	46,6
18	1:9	Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande	1 376	435				941	216,5
20	1:16	Klimatinvesteringar	1 504	566	461	75		938	165,6
20	1:20	Industriklivet	121					121	
21	1:7	Energiteknik	501	306	194	90	62	195	63,8
22	1:15	Sjöfartsstöd	1 432	1 482	1 486			-50	-3,4
22	2:5	Driftsäker och tillgänglig elektronisk kommunikation	115	25	64	72	179	90	352,8
23	1:10	Gårdsstöd m.m.	7 392	7 279	6 448	5 606	6 149	112	1,5
23	1:13	Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk	251	14	0	45	66	237	1 708,1
23	1:17	Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	3 809	3 053	2 630	1 679	2 953	757	24,8
23	1:18	Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	2 044	1 845	1 511	1 362	2 243	200	10,8
23	1:19	Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket	329	55	54	16	13	274	500,3
24	1:2	Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling	1 591	1 629	1 378	1 236	1 164	-37	-2,3
24	1:5	Näringslivsutveckling	268	178	215	154	173	90	50,4
24	1:17	Kapitalinsatser i statliga bolag	400		5			400	
		Övriga anslag	9 239	8 112	8 252	7 283	7 791	1 127	13,9
		Totalt	52 773	47 135	45 151	34 036	36 981	5 638	12,0

Realekonomisk fördelning – Konsumtion per utgiftsområde 2014–2018

Miljoner kronor

Utgiftsområde	2018	2017	2016	2015	2014	Förändring 2017–2018	Procentuell förändring 2017–2018
01 Rikets styrelse	12 296	11 491	10 966	10 639	10 879	806	7,0
02 Samhällsekonomi och finansförvaltning	2 600	2 356	2 295	2 254	2 211	244	10,4
03 Skatt, tull och exekution	10 872	10 506	10 348	10 247	9 847	366	3,5
04 Rättsväsendet	43 865	42 234	40 294	38 556	38 065	1 631	3,9
05 Internationell samverkan	357	311	317	305	298	46	14,7
06 Försvar samt beredskap mot sårbarhet	44 292	41 027	39 837	37 765	37 074	3 266	8,0
07 Internationellt bistånd	2 757	2 469	2 339	2 273	2 345	288	11,7
08 Migration	8 785	10 943	14 571	10 029	7 072	-2 158	-19,7
09 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	9 178	8 638	8 238	7 710	7 546	540	6,2
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	8 650	8 634	8 509	8 162	8 130	17	0,2
11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	502	509	506	532	501	-7	-1,4
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn						0	
13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering	415	2 185	1 994	2 033	1 838	-1 770	-81,0
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	16 599	15 230	14 054	12 672	12 136	1 368	9,0
15 Studiestöd	892	856	789	740	689	36	4,2
16 Utbildning och universitetsforskning	45 967	43 906	42 416	41 358	40 792	2 061	4,7
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	2 693	2 458	2 384	2 215	2 147	234	9,5
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	1 187	1 063	989	960	947	124	11,7
19 Regional utveckling	132	108	134	143	221	24	22,4
20 Allmän miljö- och naturvård	5 884	4 828	4 749	3 895	3 711	1 056	21,9
21 Energi	1 336	1 308	1 143	1 004	1 223	29	2,2
22 Kommunikationer	21 821	21 286	20 745	21 960	20 613	535	2,5
23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	4 789	4 149	4 240	3 926	4 003	640	15,4
24 Näringsliv	2 449	2 312	2 112	2 069	2 033	137	5,9
25 Allmänna bidrag till kommuner	1	1				0	13,7
26 Statskuldsränder m.m.							
27 Avgiften till Europeiska unionen							
Summa utgiftsområden	248 321	238 808	233 970	221 450	214 320	9 513	4,0

Realekonomisk fördelning – Lön inkl. sociala avgifter 2014–2018

Miljoner kronor

UO	Anslag	Anslagsnamn	2018	2017	2016	2015	2014	Förändring 2017–2018	Procentuell förändring 2017–2018
1	4:1	Regeringskansliet m.m.	4 957	4 819	4 550	4 286	4 460	138	2,9
1	5:1	Länsstyrelserna m.m.	2 100	1 924	1 828	1 806	1 794	177	9,2
3	1:1	Skatteverket	5 997	5 823	5 720	5 699	5 538	174	3,0
4	1:1	Polismyndigheten	17 326	16 700	15 910	15 283	15 374	626	3,8
4	1:5	Sveriges Domstolar	4 270	4 072	3 954	3 834	3 725	199	4,9
4	1:6	Kriminalvården	5 734	5 467	5 209	4 918	4 792	267	4,9
6	1:1	Förbandsverksamhet och beredskap	13 516	13 168	12 644	12 004	11 697	348	2,6
6	2:6	Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	716	624	591	600	580	92	14,7
7	1:1	Biståndsverksamhet	863	789	691	735	830	74	9,4
8	1:1	Migrationsverket	3 577	4 074	3 957	3 019	2 306	-496	-12,2
8	1:4	Domstolsprövning i utlänningsmål	721	631	458	399	371	91	14,4
10	2:1	Försäkringskassan	6 215	6 154	5 994	5 592	5 588	62	1,0
14	1:1	Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader	6 208	6 429	6 220	5 661	5 265	-221	-3,4
14	1:3	Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser	1 625	857	170	250	458	768	89,6
16	1:1	Statens skolverk	520	444	259	219	198	76	17,2
16	2:3	Uppsala universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 231	1 125	1 133	1 045	1 026	106	9,4
16	2:4	Uppsala universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 576	1 467	1 515	1 410	1 450	109	7,4
16	2:30	Malmö universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	189	110	110	95	88	78	70,8
20	1:3	Åtgärder för värdefull natur	271	177	145	0	110	94	53,0
20	1:11	Åtgärder för havs- och vattenmiljö	571	293	254	232	228	278	95,0
22	1:1	Utveckling av statens transportinfrastruktur	1 811	1 501	1 267	1 173	1 034	310	20,7
22	1:2	Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur	3 248	2 787	2 607	2 411	2 171	460	16,5
22	1:12	Transportstyrelsen	1 141	977	928	868	887	164	16,8
23	1:2	Insatser för skogsbruket	120	38	49	59	61	82	213,2
23	1:23	Sveriges lantbruksuniversitet	1 187	1 104	1 095	1 030	1 037	84	7,6
24	1:2	Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling	820	555	594	535	497	265	47,7
		Övriga anslag	56 048	53 278	50 677	48 879	48 361	2 770	5,2
		Totalt	142 561	135 387	128 529	122 043	119 927	7 174	5,3

Realekonomisk fördelning – Investeringar per utgiftsområde 2014–2018

Miljoner kronor

Utgiftsområde	2018	2017	2016	2015	2014	Förändring 2017–2018	Procentuell förändring 2017–2018
01 Rikets styrelse	27	75	32	30	23	-49	-64,3
02 Samhällsekonomi och finansförvaltning	10	6	11	8	8	4	58,5
03 Skatt, tull och exekution	53	48	24	30	29	5	11,0
04 Rättsväsendet	278	308	400	266	223	-30	-9,7
05 Internationell samverkan	1	1	1	2	1	0	10,4
06 Försvar samt beredskap mot sårbarhet	6 604	7 137	7 269	8 285	8 594	-534	-7,5
07 Internationellt bistånd	5	4	4	1	2	1	32,5
08 Migration	25	41	76	58	35	-16	-38,6
09 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	19	25	12	15	24	-6	-23,5
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	8	6	8	13	16	2	39,2
11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	3	3	2	3	3	0	-4,4
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn						0	
13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering	1	0	0	0	0	1	326,2
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	4	38	45	46	30	-34	-90,0
15 Studiestöd	0	0	0	1	2	0	-72,2
16 Utbildning och universitetsforskning	301	277	282	421	315	24	8,8
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	23	20	20	20	25	3	14,9
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	5	5	8	9	8	0	5,4
19 Regional utveckling	0	0	0	1	1	0	-5,7
20 Allmän miljö- och naturvård	290	422	395	177	184	-132	-31,3
21 Energi	7	9	6	4	10	-1	-13,6
22 Kommunikationer	25 887	23 569	21 835	19 349	19 404	2 318	9,8
23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	31	20	16	18	22	11	57,9
24 Näringsliv	9	7	6	10	18	2	24,3
25 Allmänna bidrag till kommuner							
26 Statskuldsräntor m.m.							
27 Avgiften till Europeiska unionen							
Summa utgiftsområden	33 591	32 021	30 456	28 766	28 978	1 570	4,9

Realekonomisk fördelning – Räntor och finansiella transaktioner per utgiftsområde 2014–2018

Miljoner kronor

Utgiftsområde	2018	2017	2016	2015	2014	Förändring 2017–2018	Procentuell förändring 2017–2018
01 Rikets styrelse	330	347	337	338	335	-17	-5,0
02 Samhällsekonomi och finansförvaltning	290	314	294	80	94	-25	-7,8
03 Skatt, tull och exekution	470	426	420	422	454	43	10,2
04 Rättsväsendet	1 441	1 408	1 413	1 409	1 680	33	2,3
05 Internationell samverkan	4	3	4	4	5	1	37,4
06 Försvar samt beredskap mot sårbarhet	1 096	1 169	1 350	1 253	1 200	-73	-6,2
07 Internationellt bistånd	78	85	546	7	31	-8	-8,9
08 Migration	257	260	206	142	145	-2	-0,9
09 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	65	69	86	78	103	-4	-5,5
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	698	749	643	636	638	-51	-6,8
11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	34	33	27	20	18	1	4,4
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	0	0	0	0	0	0	-62,3
13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering	144	229	210	198	172	-85	-37,0
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	222	194	201	227	192	28	14,7
15 Studiestöd	1 479	1 639	1 864	2 063	2 705	-160	-9,8
16 Utbildning och universitetsforskning	1 601	1 551	1 709	2 024	2 178	50	3,2
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	97	87	93	92	102	10	11,2
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	34	96	30	29	27	-62	-65,0
19 Regional utveckling	400	365	27	24	14	34	9,4
20 Allmän miljö- och naturvård	55	54	-41	61	65	0	0,6
21 Energi	55	83	59	65	215	-29	-34,6
22 Kommunikationer	2 578	2 616	2 003	2 133	2 089	-37	-1,4
23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	99	124	261	114	82	-25	-19,8
24 Näringsliv	35	37	22	19	22	-2	-5,1
25 Allmänna bidrag till kommuner							
26 Statsskuldräntor m.m.	13 591	10 569	1 743	21 936	3 315	3 023	28,6
27 Avgiften till Europeiska unionen							
Summa utgiftsområden	25 151	22 507	13 507	33 373	15 882	2 644	11,7

Antal statligt anställda 2014–2018, (kvinnor respektive män)

Antal ¹	2014	2015	2016	2017	2018
Kvinnor	119 443	121 243	124 334	126 940	127 771
Män	109 585	111 088	111 821	114 637	114 308
Summa	229 028	232 331	236 155	241 577	242 079

¹ Anställda med en omfattning understigande 40 procent av heltid ingår inte. År 2018 utgjorde de knappt 4 700 personer. Betings-, dag- eller tim-anställda m.fl. ingår inte heller. De utgjorde ca 13 900 personer 2018.

Källa: Arbetsgivarverket

Antal statligt anställda 2014–2018 fördelade på åldersgrupper och kön (procentuell andel)

Antal och procentuell fördelning

Ålder och kön	2014	2015	2016	2017	2018
–34	54 237	55 505	56 889	58 986	57 929
Kvinnor	49,7	49,5	50,8	50,3	50,8
Män	50,3	50,5	49,2	49,7	49,2
35–44	61 447	62 951	64 038	64 933	64 732
Kvinnor	54,8	55,0	55,2	55,0	54,9
Män	45,2	45,0	44,8	45,0	45,1
45–54	58 318	59 777	61 511	63 786	65 238
Kvinnor	52,6	52,7	53,1	53,1	53,4
Män	47,4	47,3	46,9	46,9	46,6
55–	55 026	54 098	53 717	53 872	54 180
Kvinnor	51,1	51,1	51,2	51,3	51,5
Män	48,9	48,9	48,8	48,7	48,5
Summa	229 028	232 331	236 155	241 577	242 079

Källa: Arbetsgivarverket

Antal statligt anställda 2014–2018 fördelade på sektorer och kön (procentuell andel)

Antal och procentuell fördelning

Sektor och kön	2014	2015	2016	2017	2018
Affärsverk ¹	9 375	9 453	9 789	10 153	10 979
Kvinnor	36,0	36,4	36,8	37,9	38,8
Män	64,0	63,6	63,2	62,1	61,2
Universitet ²	59 355	59 808	59 684	59 754	60 411
Kvinnor	53,4	53,5	53,6	53,9	54,2
Män	46,6	46,5	46,4	46,1	45,8
Försvar ³	19 331	20 100	19 222	21 272	20 199
Kvinnor	16,9	16,4	16,6	16,4	17,3
Män	83,1	83,6	83,4	83,6	82,7
Övrig verksamhet ⁴	140 967	142 970	147 460	150 398	150 490
Kvinnor	57,5	57,7	58,0	58,1	58,0
Män	42,5	42,3	42,0	41,9	42,0
Summa	229 028	232 331	236 155	241 577	242 079

¹ Affärsverk och infrastruktur.

² Universitet och högskolor.

³ Försvarsmakten.

⁴ Omfattar bl.a. Miljö, teknik och jordbruk, men även arbetsliv, omsorg och utbildning samt länsstyrelser, Regeringskansliet och stabsmyndigheter.

Källa: Arbetsgivarverket

Bilaga 6

Statliga myndigheter m.m.

Statliga myndigheter m.m.

I de konsoliderade resultat- och balansräkningarna och finansieringsanalysen ingår samtliga myndigheter, inklusive affärsverken, under riksdagen och regeringen med undantag för Riksbanken och allmänna pensionsfonderna samt premiepensionssystemets tillgångar och skulder inklusive avkastningen på dessa medel.

Dessutom ingår Riksbankens grundfond och fonder och andelar som redovisas av myndigheter enligt ovan. Andelar i hel- och delägda företag och fonderna tas inte upp separat i denna bilaga. Information om andelarna framgår i not 26 medan de viktigaste fonderna framgår i not 42.

De myndigheter som ingår i årsredovisningen för staten finns med i nedanstående förteckning. Eftersom förteckningen anger de myndigheter som de finansiella dokumenten omfattar, ingår inte nämndmyndigheter och liknande vars ekonomiska utfall redovisas av en annan myndighet.

A

Affärsverket svenska kraftnät
Allmänna reklamationsnämnden
Arbetsdomstolen
Arbetsförmedlingen
Arbetsgivarverket
Arbetsmiljöverket

B

Barnombudsmannen
Blekinge tekniska högskola
Bokföringsnämnden
Bolagsverket
Boverket
Brottsförebyggande rådet
Brottsoffermyndigheten

C

Centrala etikprövningsnämnden (myndigheten bytte namn till Överklagandenämnden för etikprövning 2019-01-01)
Centrala studiestödsnämnden

D

Datainspektionen
Delegationen mot segregation (myndigheten startade 2018-01-01)
Diskrimineringsombudsmannen
Domarnämnden
Domstolsverket

E

E-hälsomyndigheten
Ekobrottsmyndigheten
Ekonomistyrningsverket
Elsäkerhetsverket
Energimarknadsinspektionen
Exportkreditnämnden

F

Fastighetsmäklarinspektionen
Finansinspektionen
Finanspolitiska rådet
Folke Bernadotteakademin
Folkhälsomyndigheten
Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd
Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande
Fortifikationsverket
Forum för levande historia
Försvarets materielverk
Försvarets radioanstalt
Förvarshögskolan
Förvarsmakten
Förvarsunderrättsedomstolen
Försäkringskassan

G

Gentekniknämnden
Gymnastik- och idrottshögskolan
Göteborgs universitet

H

Havs- och vattenmyndigheten
Högskolan Dalarna
Högskolan i Borås
Högskolan i Gävle
Högskolan i Halmstad
Högskolan i Skövde
Högskolan Kristianstad
Högskolan Väst

I

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen
Inspektionen för socialförsäkringen
Inspektionen för strategiska produkter
Inspektionen för vård och omsorg
Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering
Institutet för rymdfysik
Institutet för språk och folkminnen

J

Justitiekanslern
Jämställdhetsmyndigheten
(myndigheten startade 2018-01-01)

K

Kammarkollegiet
Karlstads universitet
Karolinska institutet
Kemikalieinspektionen
Kommerskollegium
Konjunkturinstitutet
Konkurrensverket
Konstfack
Konstnärsnämnden
Konsumentverket
Kriminalvården
Kronofogdemyndigheten
Kungl. biblioteket
Kungl. Konsthögskolan
Kungl. Musikhögskolan i Stockholm
Kungl. Tekniska högskolan
Kungliga slottsstaten
Kustbevakningen
Kärnavfallsfonden

L

Lantmäteriet
Linköpings universitet
Linnéuniversitetet
Livsmedelsverket
Lotteriinspektionen (myndigheten bytte namn till Spelinspektionen 2019-01-01)
Luftfartsverket, affärsverk
Luleå tekniska universitet
Lunds universitet
Läkemedelsverket
Länsstyrelsen i Blekinge län
Länsstyrelsen i Dalarnas län
Länsstyrelsen i Gotlands län
Länsstyrelsen i Gävleborgs län
Länsstyrelsen i Hallands län
Länsstyrelsen i Jämtlands län
Länsstyrelsen i Jönköpings län
Länsstyrelsen i Kalmar län
Länsstyrelsen i Kronobergs län
Länsstyrelsen i Norrbottens län
Länsstyrelsen i Skåne län
Länsstyrelsen i Stockholms län
Länsstyrelsen i Södermanlands län
Länsstyrelsen i Uppsala län
Länsstyrelsen i Värmlands län
Länsstyrelsen i Västerbottens län

Länsstyrelsen i Västernorrlands län
Länsstyrelsen i Västmanlands län
Länsstyrelsen i Västra Götalands län
Länsstyrelsen i Örebro län
Länsstyrelsen i Östergötlands län

M

Malmö universitet
Medlingsinstitutet
Migrationsverket
Mittuniversitetet
Moderna museet
Myndigheten för arbetsmiljökunskap
(myndigheten startade 2018-06-01)
Myndigheten för delaktighet
Myndigheten för digital förvaltning
(myndigheten startade 2018-09-01)
Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd
Myndigheten för kulturanalys
Myndigheten för press, radio och tv
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
Myndigheten för stöd till trossamfund
Myndigheten för tillgängliga medier
Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser
Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor
Myndigheten för vård- och omsorgsanalys
Myndigheten för yrkeshögskolan
Mälardalens högskola

N

Nationalmuseum
Naturhistoriska riksmuseet
Naturvårdsverket
Nordiska Afrikainstitutet

P

Patent- och registreringsverket
Patentombudsnamnden
Pensionsmyndigheten
Polarforskningssektariatet
Polismyndigheten
Post- och telestyrelsen

R

Regeringskansliet
Regionala etikprövningsnämnden i Göteborg
(myndigheten upphörde 2018-12-31 och har ersatts av Etikprövningsmyndigheten som startar 2019-01-01)

Regionala etikprövningsnämnden i Linköping (myndigheten upphörde 2018-12-31 och har ersatts av Etikprövningsmyndigheten som startar 2019-01-01)

Regionala etikprövningsnämnden i Lund (myndigheten upphörde 2018-12-31 och har ersatts av Etikprövningsmyndigheten som startar 2019-01-01)

Regionala etikprövningsnämnden i Stockholm (myndigheten upphörde 2018-12-31 och har ersatts av Etikprövningsmyndigheten som startar 2019-01-01)

Regionala etikprövningsnämnden i Umeå (myndigheten upphörde 2018-12-31 och har ersatts av Etikprövningsmyndigheten som startar 2019-01-01)

Regionala etikprövningsnämnden i Uppsala (myndigheten upphörde 2018-12-31 och har ersatts av Etikprövningsmyndigheten som startar 2019-01-01)

Revisorsinspektionen

Riksantikvarieämbetet

Riksarkivet

Riksbankens grundfond

Riksdagens ombudsmän, JO

Riksdagsförvaltningen

Riksgäldskontoret

Riksrevisionen

Rymdstyrelsen

Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige

Rättsmedicinalverket

S

Sameskolstyrelsen

Sametinget

Sjöfartsverket, affärsverk

Skatteverket

Skogsstyrelsen

Skolforskningsinstitutet

Socialstyrelsen

Specialpedagogiska skolmyndigheten

Statens beredning för medicinsk och social utvärdering

Statens centrum för arkitektur och design

Statens energimyndighet

Statens fastighetsverk

Statens försvarshistoriska museer

Statens geotekniska institut

Statens haverikommission

Statens historiska museer

Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamheten

Statens institutionsstyrelse

Statens jordbruksverk

Statens konstråd

Statens kulturråd

Statens maritima museer (myndigheten bytte namn till Statens maritima och transport-historiska museer 2019-01-01)

Statens medieråd

Statens museer för världskultur

Statens musikverk

Statens servicecenter

Statens skolinspektion

Statens skolverk

Statens tjänstepensionsverk

Statens veterinärmedicinska anstalt

Statens väg- och transportforskningsinstitut

Statistiska centralbyrån

Statskontoret

Stockholms konstnärliga högskola

Stockholms universitet

Strålsäkerhetsmyndigheten

Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll

Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete

Svenska institutet

Svenska institutet för europapolitiska studier

Sveriges geologiska undersökning

Sveriges lantbruksuniversitet

Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut

Säkerhets- och integritetsskyddsmyndigheten

Säkerhetspolisen (redovisas i begränsad omfattning)

Södertörns högskola

T

Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket

Tillväxtverket

Totalförsvarets forskningsinstitut

Totalförsvarets rekryteringsmyndighet

Trafikanalys

Trafikverket

Transportstyrelsen

Tullverket

U

Umeå universitet

Universitets- och högskolerådet

Universitetskanslersämbetet

Upphandlingsmyndigheten

Uppsala universitet

V
Verket för innovationssystem
Vetenskapsrådet

Å
Åklagarmyndigheten

Ö
Örebro universitet
Överklagandenämnden för studiestöd

Bilaga 7

Ordlista

Ordlista

Anläggningstillgång

Tillgång som är avsedd för stadigvarande bruk eller innehav. Det är avsikten med innehavet, och inte tillgångens natur, som är avgörande för om tillgången ska klassificeras som anläggningstillgång eller omsättningstillgång. Med stadigvarande bruk eller innehav avses tillgångar som innehas i mer än ett år. Anläggningstillgångar delas upp i immateriella, materiella och finansiella anläggningstillgångar.

Anskaffningsvärde

Utgiften för en tillgångs köp eller tillverkning. I anskaffningsvärdet ska räknas in samtliga utgifter för att få tillgången på plats och i skick för att utnyttjas i enlighet med syftet med anskaffningen.

Anskaffningsvärdemetoden

En metod som används för att redovisa och värdera anläggningstillgångar i balansräkningen. Metoden innebär att en anläggningstillgång initialt tas upp till anskaffningsvärdet. Det bokförda värdet minskar sedan löpande under tillgångens nyttjandeperiod med avskrivningar och nedskrivningar. Se även Kapitalandelsmetoden.

Anslag

Utgiftspost på statens budget som riksdagen fattar beslut om. Riksdagens anslagsbeslut innebär att regeringen bemyndigas att under viss tid och under vissa villkor använda anvisade medel till de av riksdagen angivna ändamålen. Anslaget anvisas av riksdagen till regeringen. Därefter tilldelar regeringen anslagsmedel till myndigheter. Regeringen kan underindela anslagen i anslagsposter och delposter. Samtliga anslag i statens budget är ramanslag. Se vidare Ramanslag.

Anslagsbehållningar

Kvarstående anslagsmedel på ramanslag vid budgetårets slut. Se vidare Ramanslag. Totalt tilldelade medel beräknas som summan av anvisade medel enligt statens budget för ett aktuellt budgetår och kvarstående medel från tidigare år, s.k. ingående anslagsbehållningar. De tilldelade medlen kan förändras under budgetåret, dels genom anvisade eller minskade medel på ändringsbudget, och dels genom indragningar enligt regeringsbeslut. I budgetpropositionen och

vårpropositionen görs en prognos över förändringen av anslagsbehållningar för de kommande åren. Detta redovisas under posten Minskning av anslagsbehållningar.

Anslagskredit

Ett tillåtet överskridande på ett ramanslag som förs över till kommande budgetår och som därmed minskar totalt disponibelt belopp. Se vidare Ramanslag.

Anslagssparande

Outnyttjade medel på ramanslag, som inom vissa gränser får överföras till kommande budgetår. Se vidare Ramanslag.

Ansvarsförbindelser

Befintliga förpliktelse som inte redovisas som skuld eller avsättning på grund av att det inte är troligt att de kommer att regleras, eller på grund av att deras storlek inte kan beräknas med tillräcklig tillförlitlighet. Det kan också vara möjliga förpliktelser, dvs. det är osäkert om det förekommer en förpliktelse eller inte. Ansvarsförbindelser benämns i vissa fall eventalförpliktelser, bl.a. i flera internationella redovisningsrekommendationer, men detta har inte alltid exakt samma betydelse. Ansvarsförbindelser redovisas ”inom linjen” i (anslutning till) balansräkningen men de tas inte med i balansräkningens beloppskolumner och räknas inte in i balanssumman. Garantiåtaganden utgör de största ansvarsförbindelserna i staten.

Avgift

Ersättning som betalas för en motprestation. Om inget annat har beslutats ska avgifter inom staten beräknas så att de helt täcker verksamhetens kostnader, såväl direkta som indirekta (full kostnadstäckning).

Avsättning

Post på balansräkningens skuldsida för förpliktelser som är osäkra till belopp och/eller tidpunkt då de ska infrias. Detta till skillnad från poster som redovisas som skulder, som i princip är säkra såväl till belopp som till tidpunkt för infriande.

Balansräkning

Dokument i årsredovisningen som visar den redovisande enhetens ekonomiska ställning på bokslutsdagen, uttryckt i tillgångar, skulder och

kapital. Tillgångs- och skuldsidans summor är lika stora.

Beredskapstillgång

Tillgång som innehas för civilt eller militärt beredskapsändamål. Tillgångar för civilt beredskapsändamål kan utgöras av t.ex. läkemedel och räddningsutrustning.

Beställningsbemyndigande

Tillstånd som en statlig myndighet behöver för att få ingå ekonomiska åtaganden som kommer att belasta framtida anslag.

Bidrag

Ersättning som lämnas eller mottas utan direkt motprestation. Däremot kan villkor finnas för erhållande av bidraget. I statlig redovisning sammanfaller begreppet vanligen med transferering. Se även Transferering.

Bokföringsmässiga grunder

Princip som innebär att inkomster och utgifter hänförs (periodiseras) till den räkenskapsperiod de hör till och intäkts- respektive kostnadsförs. Avgörande är när en prestation utförs eller när resursförbrukning sker, inte när den faktureras eller regleras likvidmässigt.

Bokfört värde

Det värde som en tillgång eller skuld är upptagen till i balansräkningen. Det kan avvika från marknadsvärdet eller anskaffningsvärdet. Bokfört värde benämns i vissa sammanhang som redovisat värde.

Bruttonationalinkomst (BNI)

Summa av bruttonationalprodukten och faktorinkomster till och från utlandet, t.ex. löner, aktieutdelningar, räntor.

Bruttonationalprodukten (BNP)

Värdet av alla varor och tjänster som produceras i ett land under ett år.

Bruttoredovisning

Redovisningsmetod som innebär att inkomster och utgifter, intäkter och kostnader eller tillgångar och skulder redovisas var för sig, dvs. de kvittas inte mot varandra. Motsatsen är netto-redovisning, vilket innebär att endast skillnaden mellan respektive begreppspar redovisas, dvs. de

kvittas mot varandra. Statens inkomster och utgifter ska budgeteras och redovisas brutto.

Budgeteringsmarginal

Skillnaden mellan statens utgiftstak och de takbegränsade utgifterna i statens budget och ålderspensionssystemet. Se vidare Utgiftstak för staten och Takbegränsade utgifter. Denna marginal utgör en buffert för högre utgifter än beräknat. Under den period som utgiftstaket omfattar kan såväl den samhällsekonomiska utvecklingen som konsekvenserna av redan fattade beslut bli annorlunda än vad som förväntats. Det kan t.ex. bero på högre arbetslöshet, lägre BNP-tillväxt eller högre utgifter till följd av beteendeförändringar.

Budgetunderskott

Ett negativt saldo i statens budget som uppkommer då utgifterna är större än inkomsterna. Ett budgetunderskott är per definition lika med statens lånebehov. Se vidare Statens budgetsaldo.

Budgetöverskott

Ett positivt saldo i statens budget som uppkommer då inkomsterna är större än utgifterna, vilket innebär att staten kan amortera på statskulden. Se vidare Statens budgetsaldo.

Derivatinstrument

Ett samlingsnamn för ett flertal olika finansiella instrument som bl.a. används av Riksgäldskontoret för att hantera kurs- och ränterisker avseende statsskulden. Vanliga derivatinstrument är optioner, terminer och skuldbytesavtal (eng. swaps).

Effektivitetsrevision

Riksrevisionens granskning av effektiviteten i den statliga verksamheten. Granskningen ska främja ett effektivt verkställande av politiska beslut och användande av skattemedel.

Eget kapital

Skillnaden mellan det bokförda värdet av tillgångarna och skulderna i en balansräkning, dvs. nettoförmögenheten eller kapitalbehållningen. Det egna kapitalet i ett företag består av det kapital som ägarna satsat med tillägg för vinster och avdrag för förluster som stannat i företaget. I årsredovisningen för staten benämns det egna kapitalet Nettoförmögenhet.

Ekonomisk händelse

Alla förändringar i storleken och sammansättningen av statens/myndigheternas tillgångar, skulder eller kapital. Dessa förändringar beror på statens/myndigheternas ekonomiska relationer med omvärlden, såsom in- och utbetalningar samt uppkomna fordringar och skulder. Ekonomisk händelse kan jämföras med begreppet affärshändelse som används i näringslivet.

Eliminering

Ett moment i upprättandet av en konsoliderad redovisning/koncernredovisning. I årsredovisningen för staten innebär eliminering att fordringar och skulder samt transaktioner mellan myndigheter (även affärsverk) liksom därmed sammanhängande orealiserade vinster tas bort för att ge en rättvisande bild av statens ekonomiska resultat och ställning.

Finansiell anläggningstillgång

Anläggningstillgång som utgörs av t.ex. aktier, andra andelar och obligationer där syftet med innehavet är varaktigt. Se även Anläggningstillgång.

Finansiellt sparande

Skillnaden mellan reala inkomster och reala utgifter för respektive sektor i nationalräkenskapsystemet. Den offentliga sektorns finansiella sparande, dvs. sparandet för staten, kommunerna och ålderspensionssystemet, är ett viktigt mått i den ekonomiska politiken. Se vidare Överskottsmål.

Finansieringsanalys

Dokument i årsredovisningen som visar tillförda och använda medel i statens verksamhet. Finansieringsanalysen visar hur statens likvida ställning på total nivå, dvs. statens nettoupplåning, har förändrats under året. Förändringen delas in i avsnitten statens verksamhet, investeringar, utlåning och finansiella aktiviteter. Se vidare Statens nettoupplåning.

Fordringar

Post på balansräkningens tillgångssida. Fordringar delas upp på kortfristiga och långfristiga. Kortfristiga fordringar är fordringar som förfaller inom ett år. Långfristiga fordringar utgörs av fordringar som förfaller efter mer än ett år.

Förutbetalad intäkt

Inkomster från varor eller tjänster som bokförts under året men som ännu inte levererats till köparen. Beloppet tas upp som skuld i bokslutet för att intäktsredovisas kommande år när prestationen utförs.

Förutbetalad kostnad

Utgifter för varor eller tjänster som bokförts under året men som ännu inte levererats från säljaren. Beloppet tas upp som tillgång i bokslutet för att kostnadsredovisas kommande år när prestationen erhålls. Exempel är hyror som ofta betalas kvartalsvis i förväg.

God redovisningssed

Utgångspunkt för bokföring som finns uttryckt i lagar, förordningar, övriga regeringsbeslut samt av ESV utfärdade föreskrifter och allmänna råd och utfyllande tolkningar av dessa bestämmelser.

Immateriell anläggningstillgång

Anläggningstillgång som saknar fysisk substans. Det är huvudsakligen utgifter för utveckling samt licenser för datorprogram och liknande rättigheter som tas upp (aktiveras) som immateriella anläggningstillgångar i balansräkningen. En av förutsättningarna för att aktivera dessa utgifter är att de beräknas bli av väsentligt värde för verksamheten under kommande år. Se även Anläggningstillgång.

Inbetalning

Ekonomisk händelse då pengar överförs från en ägare till en annan. Den kan avvika från tidpunkten för intäkt eller inkomst.

Indragning

Åtgärd enligt vilken regeringen får besluta att medel på ett anvisat anslag inte ska användas. Bestämmelser om detta finns i budgetlagen (2011:203) och anslagsförordningen (2011:223).

Inkomst

En ekonomisk händelse genom vilken ett värde av finansiell natur tillförs myndigheten. Till skillnad från intäkt kan inkomst avse flera redovisningsperioder och behöver inte öka myndighetens/statens nettoförmögenhet. Begreppet används i vissa fall som ett sammanfattande begrepp för statens intäkter, inkomster och inbetalningar.

Inkomsttitel

Inkomstpost på statens budget där myndigheten redovisar inkomster (i generell mening, dvs. även intäkter och inbetalningar) som den inte själv får disponera, exempelvis skatter. På inkomsttitel redovisas sådana statsinkomster som inte är specialdestinerade för en viss verksamhet utan kan finansiera vilka utgifter som helst.

Inleverans

Att mot inkomsttitel och/eller till statens centralkonto i Riksbanken redovisa respektive betala medel som inte får behållas av myndigheten. Vanligen avser det inbetalning av skatter, överskott från verksamheten eller offentligrättsliga avgifter.

Interna mellanhavanden

Transaktioner och andra poster (fordringar, skulder etc.) inom exempelvis en koncern. I årsredovisningen för staten är interna mellanhavanden de transaktioner och andra poster mellan de myndigheter som ingår i den beslutade avgränsningen av staten.

Intäkt

Det bruttoinflöde av ekonomiska fördelar eller servicepotential som uppstår i verksamheten under en period och som ökar myndighetens/statens nettoförmögenhet. I relation till begreppet inkomst kan intäkt ses som inkomsten hänförd till den tidsperiod under vilken den har upparbetats eller blivit intjänad, dvs. periodiserad inkomst.

Kapitalandelsmetoden

En av flera metoder för att konsolidera dotter- och intresseföretag. Enligt kapitalandelsmetoden redovisas en investering initialt till sitt anskaffningsvärde. Det bokförda värdet ökas eller minskas därefter med företagets vinster eller förluster, för att avspegla myndighetens andel av företaget. Metoden ska användas för hel- och delägda företag där staten äger minst 20 procent av aktierna eller andelar. Se även Anskaffningsvärdemetoden.

Kassamässig redovisning mot statens budget

Redovisningsprincip som innebär att redovisning mot anslag och inkomsttitlar på statens budget görs vid betalningstillfället.

Kassamässig korrigerig

Skillnaden mellan å ena sidan saldot mellan anslag och inkomsttitlar på statens budget och å andra sidan saldot mellan ut- och inbetalningar på statens centralkonto i Riksbanken. När redovisning mot anslag görs kostnadsmissigt eller utgiftsmässigt kan kassamässiga korrigeringar uppkomma mellan månader och år, om tidpunkten för redovisning mot anslag inte sammanfaller med betalningstidpunkten. För anslag kopplade till ett räntekonto, vilket gäller de flesta förvaltningsanslag, påverkas posten i stället av skillnaden mellan redovisning mot anslag och anslagsmedel överförda till räntekontot. En kassamässig korrigerig uppkommer även när tidpunkten för redovisning mot inkomsttitel inte sammanfaller med betalningen. Vidare förekommer transaktioner över statens centralkonto som inte har sin motsvarighet på anslag eller inkomsttitlar och omvänt, som leder till kassamässiga korrigeringsposter. Utfallet av den kassamässiga korrigeringen räknas fram som en restpost, men det går att urskilja och även göra prognoser på vissa delposter.

Konsolidering

Del i upprättande av en koncernredovisning. Konsolidering i staten innebär att myndigheternas resultaträkningar och balansräkningar läggs samman, efter det att de interna mellanhavandena mellan myndigheter eliminerats.

Kostnad

Kostnad är en utgift som redovisas i den period den förbrukas, dvs. en periodiserad utgift.

Löptid

Den period under vilken en skuldförbindelse gäller.

Medgivet överskridande

Rätt att, med vissa begränsningar, överskrida ett anvisat anslag. Se vidare Ramanslag.

Nationalräkenskaperna

Ett internationellt jämförbart system för statistisk redovisning av hela samhällsekonomin som tas fram enligt regler som är gemensamma inom EU. Ekonomin delas upp på olika sektorer såsom staten, kommunerna, hushållen och företagen. Nationalräkenskaperna används bl.a. för beräkningar av BNP. Se vidare Bruttonationalprodukten (BNP).

Nettoförmögenhet

Skillnaden mellan statens tillgångar och skulder. Om statens skulder är större än tillgångarna innebär det att nettoförmögenheten är negativ. I näringslivet motsvaras nettoförmögenheten av eget kapital.

Nettokostnad för statsskulden

Kostnad för förvaltning av statsskulden, enligt Riksgäldskontorets definition. I nettokostnad för statsskulden ingår finansiella kostnader och intäkter i Riksgäldskontorets in- och utlåningsverksamhet.

Omsättning

Ett företags totala försäljning under en viss period (exklusive moms). I staten menas vanligen de totala intäkterna från skatter (på myndighetsnivån anslag), försäljning, bidrag och andra intäkter.

Omsättningstillgång

Tillgång i balansräkningen avsedd att omsättas i verksamheten, antingen genom försäljning eller förbrukning. Omsättningstillgångar är oftast avsedda att innehåsa kortare än tre år.

Option

Ett finansiellt instrument som ger rätten att köpa eller sälja en underliggande tillgång vid en framtida tidpunkt till ett i förväg bestämt pris. Se även Termin.

Periodavgränsningspost

Skuld- eller fordringspost som periodiserar utgifter eller inkomster till kostnader eller intäkter vid avslutningen av en redovisningsperiod. I årsredovisningen för staten består periodavgränsningsposterna av upplupna och förutbetalda kostnader respektive intäkter samt oförbrukade bidrag.

Periodisering

Fördelning av utgifter och inkomster till den period då resursen förbrukats (kostnad) eller då prestationen utförts (intäkt).

Premieobligation

Typ av obligation utgiven av staten (Riksgäldskontoret). Den utgör en kombination av en obligation och en lottsedel där ränta betalas ut i form av vinster.

Ramanslag

Anslagstyp som innebär att kvarvarande medel får överföras till påföljande år som anslags-sparande och att anslaget får överskridas genom utnyttjande av anslagskredit. För myndigheterna är storleken på tillåtet anslagssparande och anslagskredit begränsad genom generella regler och särskilda beslut.

Realekonomisk fördelning

Fördelning av utgifter i konsumtion, investering, ränta och transferering. Syftet med den realekonomiska fördelningen är dels att ge underlag för nationalräkenskaperna, dels att bättre kunna analysera statens budget. De statliga inrapporteringskoderna (S-koderna) utgör basen för den realekonomiska fördelningen.

Redovisning mot anslag och inkomstitlar

De utgifter myndigheterna har redovisat mot anslag respektive de inkomster de har redovisat mot inkomstitel. Begreppen utgifter och inkomster har här en generell betydelse. Redovisning mot anslag och inkomstitlar kan avse såväl kostnader/intäkter som utgifter/inkomster och även betalningar. Se Utgift respektive Inkomst.

Resultaträkning

Del av årsredovisning som i sammandrag visar hur kostnader och intäkter fördelar sig på olika poster och ett saldo av dessa. Saldot benämns årets överskott/underskott och är inget mått på effektivitet eller måluppfyllelse.

Revisionsberättelse med standardutformning

Revisionsberättelse med standardutformning lämnas när Riksrevisionen bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt är upprättad enligt gällande regelverk och att årsredovisningen ger en rättvisande bild.

Revisionsberättelse med reservation

Revisionsberättelse med reservation lämnas när Riksrevisionen bedömer att årsredovisningen innehåller felaktigheter som är väsentliga (enskilt eller sammantaget), men som inte är av avgörande betydelse för årsredovisningen. Detta kan bero på felaktig eller utebliven information som kan leda till att en beslutsfattare riskerar att fatta felaktiga beslut baserat på informationen i årsredovisningen.

Revisionsberättelse med avvikande mening

Revisionsberättelse med avvikande mening lämnas när Riksrevisionen bedömer att årsredovisningen innehåller felaktigheter som är väsentliga (enskilt eller sammantaget), och som har en genomgripande påverkan på årsredovisningen. Detta kan bero på felaktig eller utebliven information som kan leda till att en beslutsfattare riskerar att fatta felaktiga beslut baserat på informationen i årsredovisningen.

Revisionsberättelse där revisorn avstår från att uttala sig

Revisionsberättelse där revisorn avstår från att uttala sig lämnas när Riksrevisionen inte kunnat inhämta tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis och bedömer att möjliga effekter och oupptäckta fel kan vara både väsentliga och genomgripande.

Revisionsberättelse med upplysning

Riksrevisionen lämnar en revisionsberättelse med standardutformning men vill ändå genom upplysningen lyfta fram viktig information som den vill fästa läsarens uppmärksamhet på.

Riksgäldskontorets nettoutlåning

Riksgäldskontorets in- och utlåning till myndigheter (även affärsverk), statliga bolag, vissa fonder och eventuellt andra låntagare, som utgör en post på utgiftssidan i statens budget. Posten ingår tillsammans med posten Kassamässig korrigeringspost i statens budget för att budgetsaldot ska motsvara statens lånebehov med omvänt tecken. Se även Kassamässig korrigeringspost.

Räkenskapsår

Den period som en årsredovisning omfattar vilken normalt utgörs av 12 månader. Statens räkenskapsår sammanfaller med kalenderår.

Rättvisande bild

Årsredovisningens delar ska ge en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och den ekonomiska ställningen. I normalfallet förutsätts att information som lämnas med tillämpning av god redovisningssed också ger en rättvisande bild.

Rörelseresultat

Resultat i ett företag före finansiella poster, bokslutsdispositioner och skatt.

Skuld

En befintlig förpliktelse som härrör från inträffade händelser och vars reglering förväntas leda till ett utflöde av resurser. Skulderna i statens konsoliderade balansräkning visar statens förpliktelser mot andra. Skulder är i princip säkra till sitt belopp och tidpunkten för infriande, till skillnad från poster som redovisas som avsättningar.

Skuldbytesavtal (eng. swaps)

Ett derivatinstrument som används av Riksgäldskontoret för upplåningen i utländsk valuta eller för förvaltning av kronskulden. Swapptransaktionerna innebär att Riksgäldskontoret byter kronor mot utländsk valuta och under swappavtalets löptid erhåller fast ränta i kronor och betalar rörlig ränta i utländsk valuta (kron/valutaswappar). Därutöver kan swappar användas för att byta räntevillkor, t.ex. från fast till rörlig ränta. Se även Derivatinstrument.

Skuldskötselinstrument

Statsskulden mäts inklusive skuldskötselinstrument, dvs. de derivat Riksgäldskontoret använder i statsskuld förvaltningen. Se Derivatinstrument.

Statens budget

En plan för huvuddelen av statens inkomster och utgifter avseende ett budgetår (tidigare benämnd statsbudgeten). Statens budget består av anslag, inkomstitlar samt Riksgäldskontorets nettoutlåning och en kassamässig korrigeringspost, vilket sammantaget ger statens lånebehov. Riksdagen fastställer budgeten och anvisar medel till regeringens förfogande för olika ändamål under anslag. Ofta används statens budget och dess saldo för att beskriva statens verksamhet. Anslagsmedel kan även anvisas och minskas på ändringsbudget under löpande budgetår i samband med den ekonomiska vårpropositionen respektive budgetpropositionen.

Statens budgetsaldo

Skillnaden mellan inkomster och utgifter på statens budget, vilket överensstämmer med statens lånebehov (med omvänt tecken). En kassamässig korrigeringspost på budgetens utgiftssida gör att denna överensstämmelse uppnås. Om saldot är negativt föreligger ett budgetunderskott och därmed ett lånebehov, vilket ökar statsskulden. Ett positivt saldo, vilket

är detsamma som ett budgetöverskott, innebär en amortering av statsskulden.

Statens lånebehov

Statens behov av att låna pengar under en viss period. Summan av alla kassaflöden till och från staten kallas nettolånebehov. Nettolånebehovet överensstämmer med statens budgetsaldo (med omvänt tecken). Detta åstadkoms genom att en kassamässig korrigeringspost och Riksgäldskontorets nettoutlåning ingår i statens budget. Staten måste även låna för att betala tillbaka lån som löper ut. Summan av nettolånebehovet och förfallande lån kallas bruttolånebehov. Se vidare Statens budgetsaldo.

Statens nettouplåning

Statsskulden (exklusive orealiserade valutakursförändringar) och statens övriga upplåning. Värdeförändringar hänförliga till statsskulden omfattas inte av detta begrepp. Ett negativt saldo innebär att staten har gjort en nettoamortering. Saldoraden i finansieringsanalysen i årsredovisningen för staten visar förändringen av statens nettouplåning under året. Se även Finansieringsanalys.

Statliga affärsverk

Myndigheter under regeringen med affärsdrivande verksamhet och större ekonomisk rörelsefrihet än vanliga statliga myndigheter. År 2017 fanns tre affärsverk: Luftfartsverket, Sjöfartsverket samt Svenska kraftnät.

Statliga kreditgarantier

Ett statligt borgensåtagande som oftast gäller såsom för egen skuld. Med det menas att borgenären (långgivaren) kan kräva att skulden ska betalas av borgensmannen (i detta fall staten) utan att först kräva betalning av gäldenären (låntagaren). En kreditgaranti är kopplad till en viss kredit.

Statsobligation

Ett räntebärande värdepapper som ges ut av Riksgäldskontoret. Räntan på statsobligationer är fast under hela löptiden och betalas ut en gång per år. Det finns nominella och reala statsobligationer. De reala statsobligationerna är skyddade mot inflation. De har en fast real ränta plus en ersättning för den faktiska inflationen under värdepapperets löptid.

Statsredovisningen

Den centrala redovisningen för staten (tidigare benämnd riksredovisningen). Informationen används för att kunna planera, följa upp och styra den statliga verksamheten. Statsredovisningen ligger till grund för årsredovisningen för staten inklusive utfallet på statens budget, men även för statistik om statens finanser och budgetprognoser.

Statsskulden

Summan av samtliga lån som tagits av Riksgäldskontoret för statens räkning. Riksgäldskontoret förvaltar statsskulden. Upplåningen på den svenska marknaden sker främst i form av statsobligationer, statsskuldväxlar och premieobligationer. Den utländska upplåningen sker huvudsakligen via skuldbytesavtal (kron/valutaswappar). Även upplåning via statsskuldväxlar i utländsk valuta (commercial papers) och direkt på utländska kapitalmarknaden förekommer. Statsskulden påverkas förutom av statens budgetsaldo, även av orealiserade valutakursförändringar, tillfälliga placeringar samt direkta nedskrivningar vid inleverans av statsobligationer.

Statsskuld ränta

Räntan på statsskulden. Räntorna på statsskulden redovisas i huvudsak kassamässigt (vid betalning) på statens budget. Förutom den kassamässiga redovisningen mot anslag, redovisas räntekostnader enligt bokföringsmässiga grunder i resultaträkningen i årsredovisningen för staten. Skillnader uppstår mellan dessa redovisningsmetoder beroende på bl.a. orealiserade räntor, valuta-förändringar och kursdifferenser. Utgifterna för statsskuld räntorna ingår inte under utgiftstaket.

Statsskuld växel

Räntebärande värdepapper med kort löptid som Riksgäldskontoret ger ut. Statsskuldväxeln har inga räntebetalningar under löptiden. Avkastningen är skillnaden mellan slutbetalning och det pris som statsskuldväxeln har köpts till. Normalt är löptiden tre, sex eller tolv månader.

Takbegränsade utgifter

Summan av alla utgifter inom det fastställda utgiftstaket. De takbegränsade utgifterna omfattar dels utgifterna på statens budget (utgiftsområde 1–27) exklusive statsskuld räntor (utgiftsområde 26), dels utgifterna för ålders-

pensionssystemet vid sidan av statens budget. De takbegränsade utgifterna avser faktiskt förbrukade anslagsmedel, vilket innebär att myndigheternas utnyttjande av anslagsbehållningar och anslagskrediter ingår.

Termin

Ett finansiellt instrument som ger skyldighet att köpa och sälja en underliggande vara vid en framtida tidpunkt till ett i förväg bestämt pris. Se även Option.

Tilldelade medel

Summan av ingående anslagsbehållningar, statens budget, ändringsbudget, indragningar och omfördelningar. Se vidare Anslagsbehållningar.

Tillgång

En resurs som en myndighet eller staten har kontroll över till följd av inträffade händelser och som förväntas innebära ekonomiska fördelar eller servicepotential i framtiden.

Tillgängliga medel

Summan av tilldelade medel, anslagskredit och medgivnet överskridande. Se vidare Tilldelade medel, Anslagskredit och Medgivnet överskridande.

Transferering

Överföring av ekonomiska medel för statens räkning utan krav på motprestation men vanligen enligt vissa villkor. Transfereringar i staten utgörs främst av utbetalningar av bidrag och försäkringsersättningar.

Underliggande saldo

Statens budgetsaldo justerat för tillfälliga och extraordinära händelser. Det finns ingen entydig metod att definiera vilka transaktioner som ska klassificeras som tillfälliga eller extraordinära. Därför är det väsentligt att samtliga sådana poster specificeras i utfallsredovisningen. Exempel på en sådan händelse är en försäljning av statligt aktieinnehav.

Uppbörd

Betalning som statlig myndighet mottar för statens räkning och överför till statens centralkonto utan att disponera. Uppbörd är till allra största delen skatter och ska redovisas mot en inkomstitel på statens budget. Se även Inkomstitel.

Upplupen intäkt

Intäkt som avser tjänster som utförts eller varor som levererats under året, men inte fakturerats senast vid ett visst datum i samband med årets slut (brytdag). Sådan intäkt tas upp i resultaträkningen med motposten upplupen intäkt i balansräkningen.

Upplupen kostnad

Kostnad för t.ex. varor och tjänster som mottagits under redovisningsperioden, men där man inte fått fakturan, senast vid ett visst datum i samband med årets slut (brytdag). Ett annat exempel är skuld till personalen för inarbetad semester. Sådana kostnader tas upp i resultaträkningen med motposten upplupna kostnader i balansräkningen.

Utbetalning

Ekonomisk händelse som avser själva betalningstransaktionen, dvs. när ersättning utges. Den kan avvika från tidpunkten för kostnad och utgift.

Utdelning

Den del av ett företags vinst som delas ut till ägarna.

Utgift

Ekonomisk händelse genom vilken ett värde av ekonomisk natur lämnar myndigheten, vanligtvis i form av det ekonomiska värdet av de resurser som anskaffas. Utgiften uppstår vid anskaffningstillfället, vilket i normalfallet likställs med den tidpunkt då faktura mottas för en levererad vara eller tjänst. Till skillnad mot kostnad kan en utgift avse flera redovisningsperioder och behöver inte minska myndighetens/statens nettoförmögenhet. Begreppet har även en generell betydelse och används i vissa fall som ett sammanfattande begrepp för statens kostnader, utgifter och utbetalningar.

Utgiftsområde

En indelningsgrund för anslagen i statens budget. I budgeten finns 27 utgiftsområden vilka är reglerade i riksdagsordningen. Varje anslag på statens budget ingår i ett utgiftsområde.

Utgiftsramar

Ramar för utgiftsområden på statens budget som beslutas av riksdagen inom den s.k. rambeslutsmodellen, vilket är en ”uppifrån- och nedmetod”

för budgetering. Den innebär att riksdagen i ett första steg tar ställning till utgiftstaket, därefter utgiftsramar för de 27 utgiftsområdena och slutligen de enskilda anslagen.

Utgiftstak för staten

En högsta nivå för statens utgifter för ett visst år som normalt fastställs tre år i förväg av riksdagen. Skillnaden mellan utgiftstaket och de takbe-gränsade utgifterna utgör budgeteringsmarginal. Utgiftstaket för staten beslutas i nominella termer och tar hänsyn till en viss beräknad prisutveckling under perioden.

Valutareserv

De tillgångar i utländsk valuta som omedelbart kan disponeras för betalningar till utlandet. Sveriges valutareserv förvaltas av Riksbanken.

Valutarisk

Risken för förändringar i växelkursen på den aktuella utländska valutan mot den svenska kronan.

Årets över- eller underskott

Den sista raden i statens resultaträkning, som visar skillnaden mellan redovisade intäkter och kostnader. Motsvarande uppgift finns i balansräkningen i noten till rubriken Nettoförmögenhet.

Årlig revision

Riksrevisionens granskning av årsredovisningar och underliggande redovisning i syfte att bedöma om redovisningen är tillförlitlig och räkenskaperna rättvisande. Granskning görs även av om ledningens förvaltning står i överensstämmelse med tillämpliga föreskrifter och särskilda regeringsbeslut. Riksrevisionen lämnar varje år revisionsberättelser avseende myndigheterna till regeringen och revisionsberättelse avseende årsredovisningen för staten till regeringen och riksdagen.

Återanskaffningsvärde

Den utgift som skulle uppstå för en tillgångs förvärv eller tillverkning om anskaffning skulle ske vid räkenskapsårets utgång.

Ändringar i statens budget

Ändring av budgeten som riksdagen beslutar om under pågående budgetår. Riksdagen kan besluta om en ny beräkning av statens inkomster och om nya eller ändrade anslag för innevarande år. Detta

sker som regel i samband med riksdagens beslut om den ekonomiska vårpropositionen respektive budgetpropositionen. Se vidare Statens budget.

Överskottsmål

Budgetpolitiskt mål för den offentliga sektorns finansiella sparande.

Finansdepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 11 april
2019

Närvarande: statsminister Löfven, ordförande, och statsråden
Lövin, M Johansson, Baylan, Hallengren, Bolund, Damberg,
Strandhäll, Shekarabi, Ygeman, Linde, Ekström, Eneroth,
Dahlgren, Nilsson, Ernkrans, Lind

Föredragande: statsrådet Bolund

Regeringen beslutar skrivelsen 2018/19:101
Årsredovisning för staten 2018